

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΕΕ
ΠΕΡΙ ΑΜΟΙΒΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ - ΚΤΙΡΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Η αρμοδιότητα του ΤΕΕ να υπολογίζει την ελάχιστη νόμιμη αμοιβή (διατίμηση), να τη διεκδικεί και να γνωμοδοτεί επί θεμάτων αμοιβών Μηχανικών επιβάλλει για λόγους αμεροληψίας και χρηστής διοίκησης την όμοια και κοινή αντιμετώπιση των θεμάτων αυτών από τις Υπηρεσίες του ΤΕΕ.

Η απουσία συστηματικής κατάταξης σε ένα ενιαίο έργο των νομοθετημάτων, δικαστικών αποφάσεων, γνωμοδοτήσεων, εγκυκλίων κτλ που αφορούν στη νομοθεσία περί αμοιβών Μηχανικών κατέστησαν αναγκαία την συγκέντρωση, αποδελτίωση και ταξινόμηση των σημαντικότερων από αυτά.

Η έκδοση της παρούσης συνιστά μια προσπάθεια συστηματικής κατάταξης και παράθεσης των σχετικών κειμένων ώστε να διευκολύνεται η συνδυασμένη αντιμετώπισή τους και παρέχεται υπό τη μορφή εγκυκλίου προς τις Υπηρεσίες του ΤΕΕ με σκοπό την ενιαία εφαρμογή των διατάξεων περί αμοιβών μηχανικών.

Πρόθεση της Δ.Ε. του ΤΕΕ είναι η παρούσα να ενημερώνεται συνεχώς και να δημοσιοποιούνται αναθεωρημένες εκδόσεις ανά τακτά διαστήματα.

Οι Υπηρεσίες οφείλουν κατά τα λοιπά να ανάγονται στο ισχύον Π.Δ. 696/1974 και στις εν γένει ισχύουσες διατάξεις περί των αμοιβών μηχανικών, για την πληρέστερη κατανόηση των αναφερομένων άρθρων, τα οποία επεξηγούνται περαιτέρω με τα παρατιθέμενα στοιχεία και σχόλια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I.1. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ.....	22
I.1.1. ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ.....	22
I.1.2 Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ.....	23
I.1.3. Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ.....	23
Γενικά περί σύμβασης μίσθωσης έργου Α.Κ. 681 επ.....	23
Η σύμβαση με τους Μηχανικούς ως σύμβαση μίσθωσης έργου κατά το άρθρο 681 του Α.Κ.	23
I.1.4. ΤΟ ΑΝΑΤΕΘΕΝ ΕΡΓΟ.....	24
Χαρακτηριστικά του Έργου του Μηχανικού ως στοιχείου της μίσθωσης Έργου – Συνομολογηθείσες Ιδιότητες αυτού.....	24
Έργο του Μηχανικού ως στοιχείο της μίσθωσης έργου και υπηρεσίες παρεχόμενες από αυτόν σύμφωνα με τον Κανονισμό ελαχίστων αμοιβών.	24
I.1.5. ΠΑΡΑΔΟΣΗ.....	26
I.1.6. ΑΜΟΙΒΗ	27
Αμοιβή με την έννοια του ΑΚ. 681	27
Μία αμοιβή για ένα έργο	27
Αόριστη αμοιβή – Επίσημη Διατίμηση	27
Αμοιβή κατ' αποκοπήν.....	28
Παράγοντες που επηρεάζουν την Αμοιβή.....	29
ΤΕΥΧΟΣ 1ο: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	32
II. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ	33
II.1. ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΡΧΙΚΕΣ (υπό συμπλήρωση).....	33
II.2. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ – ΚΤΙΡΙΑΚΗ) ΜΕΛΕΤΗ.....	34
II.2.0. ΓΕΝΙΚΑ	34
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ.....	34
(N.Δ. 17-7-1923) Άρθρο 53 παρ. 3 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 άρθρο 1 Ν.Δ. 194/1969	34
(N.Δ. 17-7-1923) Άρθρο 59 κανονισμός των ελαχίστων ορίων αμοιβής Μηχανικού - Διατίμηση.....	34
(Π.Δ. 13-6-1924) Άρθρο 10 παρ. 20 « Περὶ καθορισμοῦ των εις τους Ιδιώτας Πολιτικῶς Μηχανικῶς, Αρχιτέκτονας, Μηχ/λόγους, Ηλλόγους και Τοπ/φους Χορηγουμένων Αμοιβῶν» Κανονισμός.....	34
(B. Δ. 19.21/1938) «Περὶ αναθεωρήσεως του από 13 Ιουνίου 1924 Δ/τος «περὶ καθορισμοῦ των εις τους ιδιώτας μηχανικῶς κλπ. αμοιβῶν» Κανονισμός.....	34
(N.Δ. 2726/1953) «Περὶ τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.7 /16.8. 1923 Ν.Δ. "περὶ σχεδίων πόλεων, κλπ του Κράτους και οικοδομῆς αυτών»" Κανονισμός.....	34
(ΒΔ 30/31 Μαΐου 1956) «Περὶ του τρόπου καταβολῆς της αμοιβῆς των Μηχανικῶν εν γένει» ὅπως τροποποιήθηκε να ισχύει σήμερα.....	34
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1 Αντικείμενο του κανονισμοῦ των ελαχίστων ορίων αμοιβῶν Μηχανικῶν.....	34
(Π.Δ. 515/5-10-89) «Τροποποίηση, συμπλήρωση και κατάργηση άρθρων του πρώτου βιβλίου του Π.Δ. 694/74 «περὶ αμοιβῶν μηχανικῶν διὰ σύνταξη μελετῶν κλπ» (ΦΕΚ Α 219).....	34
ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΜΗΜΑ (Α) ΓΕΝΙΚΑ.....	35
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106 Αντικείμενον – Σκοπὸς των Τεχνικῶν Προδιαγραφῶν του Π.Δ. 696/74	35
ΤΜ. (Ε). ΤΕΧΝ. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤ. ΜΕΛΕΤΩΝ. ΚΕΦ. (Α) ΠΡΟΔ. (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ	35

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενο, Σκοπός των οικιστικών (οικ/μικών - κτιρ/κών) μελετών.....	35
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82. Κατηγορίες μελετών κτιριακών έργων.....	35
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 221. Περιεχόμενο της οικιστικής (οικοδομικής – κτιριακής) μελέτης.....	35
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 223. Στάδια εκπόνησης οικιστικών (οικοδομικών – κτιριακών) Μελετών. Επί μέρους Μελέτες των οικιστικών (οικοδομικών – κτιριακών) Μελετών.....	36
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 331 Οικοδομική άδεια – Απαιτούμενα στοιχεία για την έκδοση της.....	37
E98/82070/22-12-89 «Προδιαγραφές μελετών για έκδοση οικ. Αδειών».....	38
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 332 Προέλεγχος Μελετών.....	38
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 333 Έλεγχος φακέλου μελέτης – χορήγηση οικοδομικής άδειας.....	39
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 334 Ισχύς και αναθεώρηση οικοδομικής αδείας.....	40
(Σ.τ.Ε. 2692/2009) Αστική ευθύνη Δημοσίου από παράνομες παραλείψεις ενεργειών της Πολεοδομίας.....	42
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	43
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 228 Προϋποθέσεις εκπόνησεως Αρχιτεκτονικής Μελέτης.....	43
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 237 Προϋποθέσεις εκπόνησεως μελέτης Φερούσης Κατασκευής.....	43
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 246 Προϋποθέσεις εκπόνησεως Μελέτης εγκατάστασης.....	44
(ΥΑ Δ17/01) Άρθρο 5 Προϋποθέσεις εκπόνησεως μελέτης Χρ. Προγ/μου των έργων.....	44
ΑΝΑΘΕΣΗ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	45
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87 Αμοιβή μελέτης ανατιμεμηνής κατά στάδια.....	45
ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ	45
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 3 παρ. 5 Τροποποιήσεις της μελέτης σε σχέση με τα προηγούμενα στάδια.....	45
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83 παρ. 12 Τροποποίηση της μελέτης μετά την έγκριση αυτής.....	45
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83 παρ. 14 Τροποποίηση της μελέτης κατά την διάρκεια εκπόνησης αυτής.....	45
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 228 παρ. 4 Προϋποθέσεις εκπόνησεως Αρχιτεκτονικής μελέτης.....	46
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 237 παρ. 4 Προϋποθέσεις εκπόνησεως μελέτης Φέρουσας Κατασκευής.....	46
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 246 παρ. 5 Προϋποθέσεις εκπόνησεως Μελετών Εγκαταστάσεων.....	46
ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ Ή ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 220.2 82.6 ΚΑΙ 88 ΤΟΥ Π.Δ. 696/74	46
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α. Αρχ. Μελέτη Προσθήκης ή επέκτασής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο.....	46
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β. Αρχ. Μελέτη επισκευής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο.....	46
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ. Αρχ. Μελέτη διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιρ. έργου.....	46
ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ	46
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 229 παρ.1, παρ. 2β «ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ».....	46
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87 παρ. 1 «ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ».....	47
ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΛΕΤΗΤΟΥ ΠΕΡΑΝ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ	47
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.13 Πρόσθετος απασχόληση Μελετητού.....	47
ΑΜΟΙΒΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ	47
(Εφ. Πατρών Απόφ. 997/2004) Δεν περιλαμβάνονται στην αμοιβή μελέτης οι διαδικαστικές ενέργειες για την έκδοση αδείας.....	47
ΑΜΟΙΒΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑ (Α) ΓΕΝΙΚΑ	47
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1 Αντικείμενο του κανονισμού των ελάχιστων ορίων αμοιβών Μηχανικών.....	47
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής μελετών Μηχανικών.....	48
(ΤΕΕ Γνωμ. 1 Επ. Αμοιβ.) Τρόπος καθορισμού της αμοιβής των μελετών.....	49
(ΤΕΕ Γνωμ. 2 Επ. Αμοιβ.) Κατ' αποκοπήν αμοιβή (Άρθρ. 2 παρ. 1 εδάφιο γ του ΠΔ 696/74).....	50
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 86 Περιλαμβανόμενα εις την αμοιβήν μελέτης δαπάναι.....	51

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	52
Η Δαπάνη Πραγματοποίησης του Έργου ως βάση για την αμοιβή Μηχανικών	52
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 3 παρ. 4 Προϋπολογισμός του σταδίου της Μελέτης με βάση τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή μελέτης του κάθε έργου.....	52
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 257. Προϋπολογισμός Δαπάνης έργου ως στοιχείο της Μελέτης [δια να χρησιμοποιηθεί για τη διαδικασία ανάθεσης της κατασκευής.]	53
(Ν. 2238/94) Άρθρο 35 Προσδιορισμός ελαχίστου κόστους κατασκευής οικοδομών.....	53
(ΤΕΕ ΔΕ Γ47/Σ39/2006)«Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων.....	54
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 3 Προϋπολογισμός με βάση τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή μελέτης του κάθε έργου.	55
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 3 παρ. 6 Προϋπολογισμός με βάση τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή μελέτης κάθε έργου για την έκδοση οικοδομικής αδείας	56
(ΣΤΕ 2506/2000 και 2507/2000) Τιμές μονάδων επί τη βάσει του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων.....	56
(Μον. Πρωτ. Αθ. 566/1976) Ογκομετρικός Προϋπολογισμός προς έκδοσιν Οικοδομικής αδείας.....	56
(Εφ. Θράκης 370/1987) Αμοιβή εκτός έδρας και αμοιβή Τευχών Δημοπράτησης	57
ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ	57
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 2 παρ. 2&3 Αναθεώρηση της αμοιβής	57
(ΤΕΕ Γνωμ. 8 Επ. Αμοιβ.) «Τιμή του λ'».....	57
(ΠΔ 19/2/1938) Παρ. 10 άρθρου 12 ως αντεκατεστάθη δια του άρθρου μόνου του Κ.Δ. 17 29.11.43.....	58
ΥΠΕΧΩΔΕ Ε 8 1990 «Παροχή οδηγιών σχετικά με το Π.Δ. 515/89 και της ΥΠΕΧΩΔΕ απόφασης 81304/90 (ΦΕΚ 886Β) Κεφ. 4ο Αναθεωρήσεις.....	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	59
ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	59
(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας	59
(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατ/τος».....	59
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 85 Αμοιβή μελετητών εκτός έδρας	59
(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας».....	59
(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης».....	60
(ΤΕΕ Γνωμ. 22 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή Μελετών εκτός Έδρας (Άρθρον 85)»	60
(ΤΕΕ Νομική Υπηρεσία) Αμοιβή Εκτός Έδρας.....	61
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	62
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής Μελέτης.....	62
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	63
II.2.1 ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α): ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	64
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 86 2β. 1 Μελέτη Σκοπιμότητας.....	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ	64
(ΤΕΕ Αρ. Πρ. 1289/16-1-09) Αντικείμενο – Σκοπός της Μελέτης Σκοπιμότητας	64
(ΤΕΕ Αρ. Πρ. 1289/16-1-09) Περιεχόμενο της Μελέτης Σκοπιμότητας.....	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Α) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ	65
(ΤΕΕ. ΔΕ Α4/Σ34/2007) «Αμοιβή Μελετών Σκοπιμότητας»	65
(ΤΕΕ. ΔΕ Α4/Σ34/2007)«Αμοιβή Μελετών Σκοπιμότητας»	66

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	67
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	67
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής Μελέτης	67
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	67
II.2.2. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ – ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ) ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ.....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Αμ): ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	68
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενο – Σκοπός, των οικιστικών (Οικ/μικών-Κτιρ/κών) μελετών.....	68
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 221.1.α. Περιεχόμενο της Προκαταρκτικής Μελέτης.....	68
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 223. Προδιαγραφές του Σταδίου Προκαταρκτικής Μελέτης των Οικοδομικών - Κτιριακών Μελετών.....	68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄(Αμ): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	69
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 80. Διάκριση επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων.....	69
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.16. Αμοιβή Προκαταρκτικής Μελέτης Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών	69
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 2 Συντελεστής Σ (προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρ 2 του Π.Δ. 696/74.....	69
(ΤΕΕ Γνωμ. 3 Επ. Αμοιβ.) «Ολική Αμοιβή μελέτης»	69
(ΤΕΕ ΔΕ Α6/Σ34/2007) Αμοιβή των τευχών διαγωνισμού για την ανάθεση μελέτης	71
ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	71
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	71
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής Μελέτης	71
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	72
II.2.3 ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΕΣ (ΣΤΑΔΙΑ: ΠΡΟΜΕΛΕΤΗ, ΟΡΙΣΤΙΚΗ, ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ).....	73
II.2.3.01. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ (Π.Δ. 696/74)	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ.....	73
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106. Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχν. Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74.....	73
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών.....	73
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 221. Περιεχόμενο της Οικοδομικής - Κτιριακής Μελέτης	73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΑΜ) ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	74
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1. Αντικείμενο του Κανονισμού Ελαχίστων Αμοιβών Μηχανικών.....	74
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82.6 Διάκριση μελετών εξ ύπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση	74
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ	74
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 224. Αντικείμενο Σκοπός Αρχιτεκτονικών Μελετών	74
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 225. Περιεχόμενον της Αρχιτεκτονικής Μελέτης.....	74
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 229.1 Προμελέτη	75
(Π.Δ 696/74) Άρθρο 230.1 Οριστική μελέτη	75
(Π.Δ 696/74) Άρθρο 231.1 Μελέτη εφαρμογής	75
(Α.Π. 1093/87 Ε.Ε.Ν. 1988 σελ. 537).....	75
(ΤΕΕ Γνωμ. 12 Επ. Αμοιβ.) «Γενική Αρχιτεκτονική Μελέτη και Ειδική Αρχιτεκτονική Μελέτη»	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ (Αμ): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΈΡΓΩΝ.....	76
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 80. Διάκρισις επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων	76
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 81. Στάδια εκπονήσεως επί μέρους μελετών κτιριακών έργων	76
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82. Κατηγορίες επί μέρους Αρχιτεκτονικών μελετών ,	77
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83. Καθορισμός Αμοιβής Αρχιτεκτονικών Μελετών Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74.....	77

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 257. Προϋπολογισμός Δαπάνης έργου ως στοιχείο της Μελέτης δια να χρησιμοποιηθεί στη Διαδικασία ανάθεσης της κατασκευής.....	78
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 3. Προϋπολογισμός Σ της Δαπάνης του Έργου για τον υπολογισμό της Αμοιβής της Αρχιτεκτονικής Μελέτης.....	79
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.2. Κατανομή της ολικής αμοιβής της Αρχιτεκτονικής Μελέτης κατά στάδιο εκπόνησης της Μελέτης.....	80
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87. Αμοιβή της Αρχιτεκτονικής Μελέτης σύμφωνα με τα ανατιθέμενα προς εκπόνηση στάδια της Μελέτης.....	80
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ.....	80
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 83.8. Αρχιτεκτονική Μελέτη Συγκροτήματος κτιρίων.....	81
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.2. Μελέτη Αρχιτεκτονικής Αποτύπωσης υπάρχοντος κτιρίου.....	81
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	81
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α. Αρχ. Μελέτη Προσθήκης ή επέκτασής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο.....	81
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β. Αρχ. Μελέτη επισκευής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο.....	81
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ. Αρχ. Μελέτη διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιρ. έργου.....	81
ΤΜΗΜΑ ΣΤ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΛΠ. ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ.....	81
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως Αρχ. Μελέτης Εφαρμογής.....	81
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100.5. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως που εκπονήθηκαν στο στάδιο της Προμελέτης και στο στάδιο της Οριστικής Μελέτης της Αρχιτεκτονικής Μελέτης.....	82
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ.....	82
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2.1. Υπολογισμός αμοιβής Αρχιτεκτονικών Μελετών (Ανέγερση).....	82
ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ.....	83
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ.....	83
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής Αρχιτεκτονικής Μελέτης.....	83
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	84
II.2.3.02. ΜΕΛΕΤΗ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ.....	85
(ΥΠΕΧΩΔΕ Ε98/1989).....	85
(ΥΠΕΧΩΔΕ 81304/6083/6-12-1989 άρθρο 1 παρ. 9).....	85
II.2.3.03. ΜΕΛΕΤΗ ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗΣ.....	86
(Π.Δ. 1-6-1979 ΦΕΚ 362Δ 4/7/79).....	86
(ΥΠΕΧΩΔΕ 81304/9083/6-12-1989 και εγκύκλιος ΥΠΕΧΩΔΕ 8/12-2-1990).....	86
II.2.3.04. ΜΕΛΕΤΗ ΗΧΟΜΟΝΩΣΗΣ (υπό συμπλήρωση).....	87
II.2.3.05. ΜΕΛΕΤΗ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ (υπό συμπλήρωση).....	88
II.2.3.06. ΜΕΛΕΤΗ ΥΓΡΟΜΟΝΩΣΗΣ (υπό συμπλήρωση).....	89
II.2.3.07. ΜΕΛΕΤΕΣ ΦΕΡΟΥΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ (Π.Δ. 696/74).....	90
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ.....	90
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106. Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχν. Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74.....	90
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών.....	90
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 221 Περιεχόμενο της Οικοδομικής - Κτιριακής Μελέτης.....	90
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	91
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1. Αντικείμενο του Κανονισμού Ελαχίστων Αμοιβών Μηχανικών.....	91
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82.6 Διάκριση μελετών εις εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση.....	91

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ (ΠΡ): ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΦΕΡΟΥΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ (ΣΤΑΤΙΚΩΝ)	
ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΈΡΓΩΝ	91
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 233. Αντικείμενο – Σκοπός Μελέτης Φερούσης Κατασκευής	91
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 234. Περιεχόμενο της μελέτης Φερούσης Κατασκευής.....	91
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 238.1 Προμελέτη	91
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 239.1 Οριστική μελέτη	91
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 240.1 Μελέτη Εφαρμογής	92
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' (Α): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΈΡΓΩΝ	92
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 80 Διάκρισις επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων	92
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 81. Στάδια εκπόνησεως επί μέρους μελετών κτιριακών έργων	93
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 82. Κατηγορίες επί μέρους μελετών Φερούσης Κατασκευής.....	93
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83. Καθορισμός Αμοιβής Μελετών Φερούσης Κατασκευής. Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74.	93
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 257. Προϋπολογισμός Δαπάνης έργου ως στοιχείο της Μελέτης για να χρησιμοποιηθεί στη Διαδικασία ανάθεσης της Κατασκευής.	94
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 3. Προϋπολογισμός (Σ) της Δαπάνης του Έργου για τον υπολογισμό της Αμοιβής της Μελέτης Φερούσης Κατασκευής	95
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.2. Κατανομή της Αμοιβής της Μελέτης Φερούσης Κατασκευής κατά στάδιο εκπόνησης της μελέτης	96
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 87. Αμοιβή μελέτης Φερούσης Κατασκευής σύμφωνα με τα ανατιθέμενα προς εκπόνηση στάδια της Μελέτης.....	96
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Α) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	96
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.7. Υπολογισμοί σε δυναμικές ενέργειες,	97
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.8. Μελέτη Φέρουσας Κατασκευής Συγκροτήματος κτιρίων	97
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 88.2. Μελέτη Αποτύπωσης Φέρουσας Κατασκευής υπάρχοντος κτιρίου	97
(ΥΠΕΧΩΔΕ Ε8/178 54/12-2-90 Κεφ. 7ο.) Στατικός και Αντισεισμικός Έλεγχος Υπαρχόντων Κτισμάτων	97
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	97
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 88.1.α. Μελέτη Φ. Κατ. Προσθήκης, επέκτασής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο	97
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 88.1.β Μελέτη Φ. Κατ. επισκευής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο.....	97
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 88.1.γ Μελέτη Φ. Κατ., διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου.....	97
ΤΜΗΜΑ ΣΤ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΛΠ. ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ	98
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 100. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως Μελέτης Εφαρμογής Φέρουσας Κατασκευής.....	98
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 100.5. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως που εκπονήθηκαν στο στάδιο της Προμελέτης και στάδιο Οριστικής Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής	98
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ	98
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2. Υπολογισμός αμοιβής μελετών Φερούσης κατασκευής (Ανέγερση)	98
ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	100
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	100
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής μελέτης Φέρουσας Κατασκευής.....	100
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	100
II.2.3.08. ΜΕΛΕΤΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (Π.Δ. 696/74)	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ	102

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106. Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχνικών Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74 ..	102
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών	102
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 221. Περιεχόμενο της Οικοδομικής - Κτιριακής Μελέτης	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	103
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1. Αντικείμενο του Κανονισμού Ελαχίστων Αμοιβών Μηχανικών.....	103
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82.6 Διάκριση μελετών εις εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση	103
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ (ΠΡ): ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (Π.Δ. 696/74)	103
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 242. Αντικείμενο – Σκοπός Μελετών Εγκαταστάσεων	103
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 243. Περιεχόμενον των μελετών Εγκαταστάσεων	103
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 247 Προμελέτη	103
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 248 Οριστική μελέτη	104
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 249.1 Μελέτη εφαρμογής	104
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' (Α): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	104
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 80 Διάκρισις επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων	104
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 81. Στάδια επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων.....	104
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82. Κατηγορίες επί μέρους μελετών Εγκαταστάσεων.....	105
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83. Καθορισμός Αμοιβής μελετών Εγκαταστάσεων. Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74.....	105
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 257. Προϋπολογισμός (Σ) της Δαπάνης έργου ως στοιχείου της Μελέτης για να χρησιμοποιηθεί στην Διαδικασία ανάθεσης της κατασκευής.....	106
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 3. Προϋπολογισμός (Σ) Δαπάνης του Έργου για να χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό της Αμοιβής της μελέτης Εγκαταστάσεων	107
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.2. Κατανομή της ολικής αμοιβής της Μελέτης Εγκαταστάσεων κατά στάδιο εκπόνησης της Μελέτης	108
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87. Αμοιβή μελέτης Εγκαταστάσεων σύμφωνα με τα ανατιθέμενα προς εκπόνηση στάδια της Μελέτης	108
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Α) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ	108
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.15 Καθορισμός Αμοιβής μελέτης Εγκαταστάσεων.....	108
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.8. Μελέτη Εγκαταστάσεων Συγκροτήματος κτιρίων	109
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.2. Μελέτη Αποτύπωσης Εγκαταστάσεων υπάρχοντος κτιρίου.....	109
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	109
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α. Μελέτη Εγκαταστάσεων σε προσθήκη, επέκτασή υφιστάμενου κτιρ. έργου	109
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β. Μελέτη επισκευής Εγκαταστάσεων σε υφιστάμενο κτιριακό. έργο	109
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ Μελέτη Εγκαταστάσεων σε διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου	109
ΤΜΗΜΑ ΣΤ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΛΠ. ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ	109
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως Μελέτης Εφαρμογής Εγκαταστάσεων ..	109
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100.5. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως που εκπονήθηκαν στο στάδιο της Προμελέτης και στο στάδιο της Οριστικής Μελέτης Εγκαταστάσεων	109
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ	110
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2. Υπολογισμός αμοιβής μελετών Εγκαταστάσεων (Ανέγερση)	110
ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	111
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	111

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής μελέτης Εγκαταστάσεων	111
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	112
II.2.3.09. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ (υπό συμπλήρωση)	113
II.2.3.10. ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ ΚΤΙΡΙΟΥ (ΑΡΧ., ΦΕΡ. ΚΑΤ., ΕΓΚΑΤ) (υπό συμπλήρωση)	114
II.2.3.11. ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΣΚΑΦΩΝ (ΑΡΧ., ΦΕΡ. ΚΑΤ., ΕΓΚΑΤ) (υπό συμπλήρωση)	115
II.2.3.12. ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΜΕΤΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	116
(ΤΕΕ Αρ. Πρ. 15298/2-6-2009) Σχέδια και στοιχεία για τις Προδιαγραφές των υλικών και τη σύνταξη Προμέτρησης του Έργου.....	116
(ΤΕΕ Αποφ. 527/1983) Τροποποίηση αποφάσεως υπ' αριθμ 470/76 περί αμοιβών προμετρήσεων και προϋπολογισμού μελετών κτιριακών έργων.....	116
II.2.3.13. ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ.....	117
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 229 παρ.1, παρ. 2β «Προμελέτη».....	117
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.2.β «Καθορισμός αμοιβής»	117
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87 «Αμοιβή μελέτης ανατιθεμένης κατά στάδια»	117
II.2.4. ΜΕΛΕΤΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ Δ17/01/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989).....	118
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ.....	118
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106. Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχνικών Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74 ..	118
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών.....	118
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 221.1.στ Περιεχόμενον της μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού	118
(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείου Δικαστικού) Χρονικός Προγραμματισμός (Α, Γ).....	118
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	119
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1. Αντικείμενο του Κανονισμού Ελαχίστων Αμοιβών Μηχανικών.....	119
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82.6 Διάκριση μελετών εις εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση	119
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΧΡ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	119
(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρ. 1. Αντικείμενο – Σκοπός Μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού	120
(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 2. Περιεχόμενο μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού.	120
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' (Αμ): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	120
(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 4. Κατανομή της ολικής αμοιβής μελέτης Χρ. Προγρ. κατά στάδια εκπόνησης της Μελέτης.....	120
(Π.Δ 515/89) Άρθρο 53. Καθορισμός Αμοιβής μελέτης Χρ. Προγραμματισμού. Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ 696/74.....	120
(ΤΕΕ Γνωμ. 11 Επ. αμοιβ.) «Αμοιβή μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού κατά στάδιο».....	121
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87. Αμοιβή μελέτης Χρονικού. Προγραμματισμού σύμφωνα με τα ανατιθέμενα προς εκπόνηση στάδια της μελέτης.	121
(ΤΕΕ Γνωμ. 11 Επ. αμοιβ.) «Αμοιβή μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού κατά στάδιο».....	121
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ.....	122
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.8. Μελέτη Χρονικού Προγραμματισμού Συγκροτήματος κτιρίων	122
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝ. ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	122
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α Μελέτη Χρ. Πρ., προσθήκης, επέκτασης, σε υφιστάμενο κτιρ. έργο	122
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β Μελέτη Χρ. Πρ., επισκευής σε υφιστάμενο κτιρ. Έργο	122
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ Μελέτη Χρ. Πρ. διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστ. κτιρ. έργου	123
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ.....	123
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Μελετών Χρον. Προγ/μού (Ανέγερση)	123
ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	124
(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείου Δικαστικού) Χρονικός Προγραμματισμός (Β).....	124

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	124
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2. Πληρωμή αμοιβής μελέτης.....	124
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	125
II.2.5. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	126
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 102. Αμοιβή αναλόγως του χρόνου απασχολήσεως.....	126
(ΤΕΕ ΔΕ Α8/Σ34/2007) «Αμοιβή της καθυστέρησης εκπόνησης μελέτης κ.λ.π.....	126
ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ (ιδέ κεφ. II. 2)	126
(ΤΕΕ ΔΕ Α8/Σ34/2007) «Αμοιβή της καθυστέρησης εκπόνησης μελέτης κ.λ.π.....	126
(ΤΕΕ Γνωμ. 6 Επ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξησης εκτός έδρας στις αμοιβές αναλόγως του χρόνου απασχόλησης του άρθρου 102 του π.δ. 696/74».....	127
II.2.6. ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ	129
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 89. Έλεγχος και παρακολούθηση Μελετών.....	129
(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείου Δικαστικού) Έλεγχος Μελετών.....	129
II.2.7. ΜΕΛΕΤΗ ΣΑΥ ΦΑΥ (ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ) (υπό συμπλήρωση)	130
II.2.8. ΜΕΛΕΤΗ ΚΟΣΤΟΥΣ – ΩΦΕΛΕΙΑΣ (υπό συμπλήρωση)	131
II.2.9. ΜΕΛΕΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	132
ΤΜΗΜΑ Α (ΠΡ) ΓΕΝΙΚΑ	132
(ΤΕΕ Γνωμ. 18 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή μελέτης Τεχνικοοικονομικής Ανάλυσης προσδιορισμού του ποσοστού κοινοτικής συμμετοχής».....	132
(ΤΕΕ Γνωμ. 19 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή σύνταξης και παρακολούθησης τεχνικών δελτίων».....	134
III. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	137
(ΤΕΕ Γνωμ. 13 Επ. αμοιβ.) «Αμοιβή Επίβλεψης μελετών κτιριακού έργου».....	137
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΟΥ Π.Δ. 696/74	138
ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ	139
ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	140
ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	141
ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	142
ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	143
ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	144
ΤΕΥΧΟΣ 2ο: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ	145
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ	145
IV. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ	146
<i>Η έννοια της επίβλεψης</i>	146
<i>Α. Επίβλεψη της κατασκευής κτιριακών έργων για την οποία απαιτείται οικοδομική άδεια προς προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος</i>	146
<i>Β. Επίβλεψη της κατασκευής κτιριακών έργων ως προς την εφαρμογή της σύμβασης με τον γενικό ή μερικούς εργολάβους ή δι' αυτεπιστασίας</i>	146
<i>Διαφορές μεταξύ επίβλεψης του άρθρου 91 του Π.Δ 696/74 και εκείνης του άρθρου 53-55 του 17/7-16/8/23 Ν.Δ.</i>	147
<i>Γ. Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού της κατασκευής κτιριακών έργων ως προς την εφαρμογή της σύμβασης με γενικό ή μερικούς εργολάβους ή δι' αυτεπιστασίας</i>	148
<i>Δ. Καθήκοντα, ευθύνες και οι εκ του νόμου υποχρεώσεις των συντελεστών των τεχνικών έργων εν γένει, σε σχέση με την ασφάλεια των εργαζομένων και τρίτων κατά την εκτέλεση των έργων και την διαδικασία λήψης μέτρων ασφαλείας</i>	148

<i>E. Η διεύθυνση των έργων από την πλευρά του Εργολάβου στους τόπους κατασκευής τους</i>	149
<i>(Μον. Πρωτ. Αθ. 7/1999 (Τμήμα Αμοιβών)</i>	150
<i>(Εφ. Αθ. 4396/91 Ελ. Δ/νη 1992,871)</i>	150
<i>(Α.Π. 993/93 Ελ.Δ 36, 320)</i>	150
<i>(Δ. Εφετ. Αθ. 2556/98 Δ.Δίκη 1999 σελ. 699)</i>	150
<i>(Α.Π. 2101/1986 Α.Π. 1893/1984, Εφ. Θεσ. 522/90)</i>	150
<i>(Α.Π. 464/2000, Ελ. Δ/νη 2000)</i>	151
<i>ΣΤ. Η ευθύνη του επιβλέποντος</i>	151
<i>Π.Κ. Άρθρο 286 – Παραβίαση των κανόνων της οικοδομικής</i>	151
<i>Π.Κ. Άρθρο 434. – Παράβαση οικοδομικών διατάξεων.</i>	151
<i>Z. Η αμοιβή του επιβλέποντος</i>	152
<i>(Εφ. Λαρ. 82/2005)</i>	152
<i>ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥ Χ. ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΥ</i> <i>23/6/2009</i>	153
IV.2. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ)	164
IV.2.0. ΓΕΝΙΚΑ	164
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ	164
<i>(Ν.Δ. 17-7-1923) Άρθρο 59. Κανονισμός των ελαχίστων ορίων αμοιβών Μηχανικών (Διατίμηση) δια την εποπτεία (επίβλεψη) εκτελέσεων των έργων</i>	164
<i>(Π.Δ. 13-6-1924) Κανονισμός «Περί καθορισμού των εις τους Ιδιώτας Μηχανικούς, χορηγουμένων Αμοιβών» δια την επίβλεψη της εκτέλεσης των έργων και την επιμέτρηση αυτών.</i>	164
<i>(Β. Δ. 19.21/1938) «Αναθεώρηση του από 13-6-1924 Κανονισμού «περί καθορισμού των εις τους ιδιώτας μηχανικούς κλπ. αμοιβών».</i>	164
<i>(Ν.Δ. 2726/1953) Τροποποίηση και συμπλήρωση του εις άρθρ. 59 του Ν.Δ. 17.7 /1923 " Κανονισμού των ελάχιστων ορίων αμοιβών Μηχανικών δια την επίβλεψιν της εκτέλεσης των έργων και των επιμετρήσεων αυτών.</i>	165
<i>(ΒΔ 30/31 Μαΐου 1956) «Περί του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει».</i>	165
<i>(Άρειος Πάγος Απ. 125/1999)</i>	165
<i>(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1 Κανονισμός των ελάχιστων ορίων αμοιβών Μηχανικών δια την επίβλεψη της εκτέλεσης των έργων και των επιμετρήσεων αυτών</i>	165
<i>(Π.Δ. 515/5-10-89) «Τροποποίηση, συμπλήρωση και κατάργηση άρθρων του 1ου βιβλίου του Π.Δ. 694/74</i>	165
<i>(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 Διατάξεις του Π.Δ. 696/74 για τις μελέτες οι οποίες ισχύουν αναλόγως, και για τις περιπτώσεις της επίβλεψης</i>	165
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ	165
<i>(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220 Αντικείμενον-σκοπός της επίβλεψης της εφαρμογής των Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών</i>	165
<i>(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 221.1 Περιεχόμενο της Επίβλεψης</i>	166
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	166
<i>(Π.Δ.696/74) Άρθρο 90 Αντικείμενο του Κεφ. Γ «Αμοιβαί Επίβλεψεως Κτιριακών Έργων»</i>	166
<i>(Π.Δ.696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον επίβλεψεως ως προς την εφαρμογή της σύμβασης</i>	166
<i>(Π.Δ.696/74) Άρθρα 92 / 80 Επίβλεψη εφαρμογής των επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων</i>	167
<i>(Π.Δ. 696/74) Άρθρα 95.10 / 82.6 Κατασκευή εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρυθμίσεις ή αποκαταστάσεις</i>	167

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.1 Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής Επίβλεψης. Χαρακτηριστικά τυπικής περίπτωσης των προϋποθέσεων.....	168
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.2. Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής Επίβλεψης. Ο Εργοδότης διαθέτει ιδίαν Τεχνική Υπηρεσία δια την επιτόπου παρακολούθηση των εργασιών.....	168
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.3. Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής Επίβλεψης. Το έργο εκτελείται με γενικό εργολάβο με κατ' αποκοπήν προσφορά	168
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.5.1. Επίβλεψη εφαρμογής των συμβάσεων σε σύγχρονη εκτέλεση έργου όχι δια γενικού εργολάβου αλλά δια μερικών, κατ' είδος εργασιών, εργολάβων.....	168
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.5.2. Επίβλεψη εκτέλεσης του έργου απολογιστικώς, δι' αυτεπιστασίας (άνευ εργολάβου)	169
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.6. Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επιβλέψεως. Εκτέλεση του έργου δι' εργολάβων κατ' αυτοτελή τμήματα και με αυτοτελείς προϋπολογισμούς	169
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.7 Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επιβλέψεως. Εκτελέσεως επικίνδυνων εργασιών.	170
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.8 Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επιβλέψεως. Συνδρομή μιας ή περισσότερων περιπτώσεων του παρόντος άρθρου κατά την επίβλεψιν έργου.....	170
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.9 Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επιβλέψεως. Έργων υπολογισθέντων εις δυναμικές ενεργείας.....	170
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 Περιπτώσεις αυξομειώσεων αμοιβής επιβλέψεως κατ' αναλογίαν	170
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	170
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Συγκροτήματος κτιρίων	170
(ΕΦ. ΑΘ. 10261/1984, 505/2003)	170
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Η ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	170
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.α. Επίβλεψη προσθήκης ή επέκτασης σε υφιστάμενο κτιριακό έργο.....	170
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.β. Επίβλεψη επισκευής υφιστάμενου κτιριακού έργου	171
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.γ. Επίβλεψη διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου.....	171
ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ	171
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης	171
Η Δαπάνη ως βάση για την αμοιβή Μηχανικών	171
(Ν. 2238/94) Άρθρο 35 Προσδιορισμός ελαχίστου κόστους κατασκευής οικοδομών.....	171
Αρχικός και Τελικός Πίνακας ΕΚΚΟ.....	172
(ΤΕΕ ΔΕ Γ47/Σ39/2006)«Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων.....	172
(ΤΕΕ Αρ. Πρ. 18932/2-8-99)	173
(Α. Π. 1415/2005)	173
ΑΜΟΙΒΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΑ	173
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 92 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης	173
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Μηχανικών για επίβλεψη (κατ' αναλογίαν των μελετών).....	174
(ΤΕΕ Γνωμ. 2 Επ. Αμοιβ.) Κατ' αποκοπήν αμοιβή (Άρθρ. 2 παρ. 1 εδάφιο γ του ΠΔ 696/74)	176
(Α. Π. Αποφ. 479/1986).....	177

(Α. Π. Αποφ. 1415/2005).....	177
ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	177
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 93 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης επιμετρήσεως.....	177
(Εφ. Θεσ. 402/2004).....	177
(Εφ. Αθηνών Αποφ. 10.299/1982)	177
(ΤΕΕ Γνωμ. 7 Επ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξησης λόγω εκτός έδρας στην αμοιβή επιμέτρησης του άρθρου 93 του π.δ 696/74»	178
(ΤΕΕ ΔΕ Γ20/Σ43/2006) «Αμοιβές Μηχανικών».....	179
Επιμετρήσεις σε κατ' αποκοπήν προϋπολογισμό έργου.....	180
ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ Ή ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ	181
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον επιβλέψεως ως προς την εφαρμογή της σύμβασης.....	181
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 98 Καθορισμός Αμοιβής Παραλαβής και Πληρωμή αυτής.....	181
(ΤΕΕ Γνωμ. 20 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή τελικής επιμέτρησης».....	181
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ	182
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 94 Αμοιβή συντάξεως πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος	182
ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	182
(Π.Δ. 696/74) Η Αναθεώρηση της αμοιβής υπολογίζεται σύμφωνα με το Άρθρο 2 παρ. 2&3.....	182
(ΤΕΕ Γνωμ. 8 Επ. Αμοιβ.) «Τιμή του λ'».....	183
(ΠΔ 19/2/1938) Παρ. 10 άρθρο 12 ως αντικατεστάθη δια του άρθρ. μόνου του Κ.Δ. 17/29.11.43	183
ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	184
(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας	184
(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διαπ/τος».....	184
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επίβλεψεως.....	184
(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας».....	184
(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης».....	185
(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας.....	186
(Α. Π. Αποφ. 556/1977).....	187
(Α.Π. Αποφ. 115/1980).....	187
ΠΕΡΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ	187
(Α.Π. 925/77 ΝοΒ 26/728).....	187
(Α. Π. 1415/2005)	187
ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	187
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης	187
(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.....	188
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	188
(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρ. 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους	188
(Α. Π. 1415/2005)	189
(ΤΕΕ Εφαρμογή του Π.Δ. 242/84) «Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στον δικαιούχο	189
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	189
ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ	190

(Εφετείο Αθηνών Αποφ. 4292/1982) Χρόνος παραγραφής αξίωσης μηχανικού για αμοιβή από επίβλεψη έργου.....	190
IV.2.3 ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ	191
IV.2.3.01. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ	191
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΕΡΓΩΝ.....	191
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών.....	191
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ.....	191
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 90. Αντικείμενον Επίβλεψης ως προς την εκτέλεση της σύμβασης.....	191
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον αμοιβής επιβλέψεως	191
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/80 Επίβλεψη εφαρμογής των επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων	192
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/82 Επίβλεψη Εφαρμογής μελετών δια ανέγερση εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση.....	192
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ.....	193
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης Συγκροτήματος κτιρίων	193
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ.....	193
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/88.1.α Επίβλεψη Προσθήκης ή επέκτασης Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης.....	193
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/88.1.β Επίβλεψη επισκευής Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης	193
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/88.1.γ Επίβλεψη Διαρρύθμισης ή Μεταρρύθμισης Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης.....	193
ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ.....	193
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/83 Καθορισμός Αμοιβής Επίβλεψης Εφαρμογής Αρχιτεκτονικών μελετών Συντελεστές κ και μ, Συντελεστής Σ (Πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών) ...	193
ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ.....	193
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 93 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης επιμετρήσεως.....	193
(Εφ. Θεσ. 402/2004).....	194
(Εφ. Αθηνών Αποφ. 10.299/1982).....	194
(ΤΕΕ Γνωμ. 7 Επ. Υπ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξησης λόγω εκτός έδρας στην αμοιβή επιμέτρησης του άρθρου 93 του π.δ 696/74»	194
(ΤΕΕ ΔΕ Γ20/Σ43/2006) «Αμοιβές Μηχανικών».....	195
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ.....	196
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 94 Αμοιβή συντάξεως Πρωτοκόλλων Κανονισμού Νέων Τιμών Μονάδος.....	196
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ.....	196
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2.1. Υπολογισμός αμοιβής επίβλεψης εφαρμογής Αρχιτεκτονικών Μελετών (Ανέγερση).....	196
ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ.....	197
(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας	197
(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατ/τος».....	197
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως.....	197
(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας».....	198
(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης».....	198

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας.....	199
(Α. Π. Αποφ. 556/1977).....	200
(Α.Π. Αποφ. 115/1980).....	200
ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	200
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης	200
(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.....	200
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	201
(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους	201
(ΤΕΕ Εφαρμογή του Π.Δ. 242/84) «Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στον δικαιούχο.....	202
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	202
IV.2.3.07. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	203
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΕΡΓΩΝ	203
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών.....	203
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	203
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 90. Αντικείμενον Επίβλεψης.....	203
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον αμοιβής επιβλέψεως	203
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/82 Διάκριση μελετών και επίβλεψη εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση.....	204
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92 / 80 Επίβλεψη εφαρμογής των επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων	204
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	204
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Εφαρμογής Φέρουσας Κατασκευής Συγκροτήματος κτιρίων	204
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	205
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.α Επίβλεψη Φέρουσας Κατασκευής Προσθήκης ή επέκτασης σε υφιστάμενο κτιριακό έργο	205
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.β Επίβλεψη Φέρουσας Κατασκευής επισκευής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο.....	205
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.γ Επίβλεψη Φέρουσας Κατασκευής διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου	205
ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ	205
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/83 Καθορισμός Αμοιβής Επίβλεψης Φέρουσας Κατασκευής Συντελεστές κ και μ, Συντελεστής Σ (Πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών).....	205
ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	205
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 93 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης επιμετρήσεως.....	205
(Εφ. Θεσ. 402/2004).....	206
(Εφ. Αθηνών Αποφ. 10.299/1982).....	206
(ΤΕΕ Γνωμ. 7 Επ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξησης λόγω εκτός έδρας στην αμοιβή επιμέτρησης του άρθρου 93 του π.δ 696/74»	206
(ΤΕΕ ΔΕ Γ20/Σ43/2006) «Αμοιβές Μηχανικών».....	207
Επιμετρήσεις σε κατ' αποκοπήν προϋπολογισμό έργου.....	208
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ	208

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 94 Αμοιβή συντάξεως πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος	208
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ	208
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Επίβλεψης Φέρουσας Κατασκευής (Ανέγερση)	208
ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ (ιδέ κεφ. ΙΙ.2)	209
(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας	209
(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατ/τος»	209
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως.....	209
(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας».....	209
(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης».....	210
(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας.....	211
(Α. Π. Αποφ. 556/1977).....	212
(Α.Π. Αποφ. 115/1980).....	212
ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	212
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης	212
(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.....	212
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	213
(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους	213
(ΤΕΕ Εφαρμογή του Π.Δ. 242/84) «Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στον δικαιούχο	213
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	214
IV.2.3.08. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	215
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΕΩΝ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ)	215
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών.....	215
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	215
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 90. Αντικείμενον Επίβλεψης.....	215
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον αμοιβής επιβλέψεως	215
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/82 Διάκριση μελετών και επίβλεψη εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση.....	216
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92 / 80 Επίβλεψη εφαρμογής των επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων	216
ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	216
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Εφαρμογής μελέτης εγκαταστάσεων Συγκροτήματος κτιρίων	216
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	217
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.α Επίβλεψη Μελέτης Εγκαταστάσεων Προσθήκης ή επέκτασης σε υφιστάμενο κτιριακό έργο	217
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.β Επίβλεψη Μελέτης Εγκαταστάσεων επισκευής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο.....	217
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.γ Επίβλεψη Μελέτης Εγκαταστάσεων διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου	217
ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	217

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/83 Καθορισμός Αμοιβής Επίβλεψης Εγκαταστάσεων Συντελεστές κ και μ, Συντελεστής Σ (Πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών)	217
ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ	217
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 93 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης επιμετρήσεως	217
(Εφ. Θεσ. 402/2004)	217
(Εφ. Αθηνών Αποφ. 10.299/1982)	218
(ΤΕΕ Γνωμ. 7 Επ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξησης λόγω εκτός έδρας στην αμοιβή επιμέτρησης του άρθρου 93 του π.δ 696/74»	218
(ΤΕΕ ΔΕ Γ20/Σ43/2006) «Αμοιβές Μηχανικών»	219
Επιμετρήσεις σε κατ' αποκοπήν προϋπολογισμό έργου	220
ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ	220
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 94 Αμοιβή συντάξεως πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος	220
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ	220
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Επίβλεψης (Ανέγερση).....	220
ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ (Ιδέ Κεφ. ΙΙ.2)	221
(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας	221
(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διαπ/τος».	221
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως.....	221
(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ.Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας».....	221
(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης».....	222
(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας.....	222
(Α. Π. Αποφ. 556/1977)	224
(Α.Π. Αποφ. 115/1980)	224
ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	224
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης	224
(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.....	224
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	224
(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους	224
(ΤΕΕ Εφαρμογή του Π.Δ. 242/84) «Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στον δικαιούχο	225
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	226
IV.2.4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ	227
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ	227
(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 9 Αντικείμενο Σκοπός Εφαρμογής Χρ. Προγραμματισμού	227
(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 1. Αντικείμενο – Σκοπός Εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού.....	227
(ΤΕΕ αρ. πρ. 10141/12.06.03)	227
(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 10 Περιεχόμενο της εφαρμογής του Χρον. Προγ/σμού	227
(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 11 Τακτικές αναφορές.....	227
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	228
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού Συγκροτήματος κτιρίων.....	228

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	228
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.α Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού Προσθήκη ή επέκτασή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο	228
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.β Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο	228
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.γ Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου	228
ΑΜΟΙΒΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ	228
(Π.Δ 515/89) Άρθρο 53 Αμοιβή εφαρμογής χρονικού Προγραμματισμού. Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ 696/74	228
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ	229
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού	229
ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ (ιδέ κεφ. ΙΙ.2)	230
(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας	230
(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατ/τος»	231
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως.....	231
(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας».....	231
(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης».....	231
(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας.....	232
(Α. Π. Αποφ. 556/1977).....	233
(Α.Π. Αποφ. 115/1980).....	233
ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	233
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού.....	233
(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.....	234
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	234
Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού και απόδοση στους δικαιούχους.....	234
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	235
IV.2.11. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ (ΑΡΧ., ΦΕΡ. ΚΑΤΑ., ΕΓΚΑΤ.)	236
IV.2.12. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΚΣΚΑΦΩΝ (ΑΡΧ., ΦΕΡ. ΚΑΤΑ., ΕΓΚΑΤ.)	237
IV.3. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ	238
<i>Η έννοια της επίβλεψης</i>	238
IV.3.0. ΓΕΝΙΚΑ	238
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ	238
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 327 Έλεγχος εργασιών δόμησης (Άρθρ. 52 παρ. 1 ν.δ. 17.7/16.8.1923. άρθρα 3 και 27 παρ. 1,3 ν. 1577/1985, άρθρο 1 παρ. 1 ν. 1773/1988)	239
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 330 Αρμόδια όργανα για τη χορήγηση οικοδομικής άδειας (άρθρο 52 παρ.3 ν.δ.της 177/16.8.1923, άρθρο 47 παρ. 2 ν.590/1977, άρθρο 9 παρ. 2 ν. 1398/1983, άρθρα 22 παρ. 1, 2 και 29 παρ.7 και 11 ν. 1577/1985, άρθρο 13 παρ.8 ν. 1647/1986, άρθρο 6 παρ. 1 ν.1772/1988, άρθρο 32 παρ.4 ν.	

1β45/1989, άρθρο 96 παρ.6 και άρθρο 113 παρ. 4ν. 1892/1990, άρθρο 6 παρ.2 ν.2160/1993, άρθρο 2π.δ.8/13.7.1993).....	239
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρ. 331 Οικοδομική άδεια – Απαιτούμενα στοιχεία για την έκδοση της (άρθρο 53 παρ. 1,2,4 και 5 ν.δ. 17/7/19.8.1923, άρθρο 1 παρ. 1 ν.δ. 194/1969, άρθρο 9 παρ. 7 ν. 1512/1985, άρθρο 24α παρ. 5 εδάφιο ε' ν. 2075/1992, άρθρο 41 παρ. 2 ν. 2145/1993, άρθρα 3 και 8 παρ. 1 π.δ. της 8/13.7.1993, άρθρο 2 παρ. 8.ν. 2308/1995).....	239
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 335 Έλεγχος εφαρμογής της οικοδομικής άδειας.....	239
(Ν. 1512-11/1/1985) Άρθρο 9. Σύνδεση οικοδομών με τα δίκτυα κλπ.....	240
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ – ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ	240
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 338 Επίβλεψη οικοδομικών εργασιών (Άρθρα 55 και 56 ν.δ. 17.7/16.8.1923)	240
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 339 Προσόντα επιβλεπόντων (άρθρα 57 και 58ν.δ. 17.7/16.8.1923)	241
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 341 Ευθύνες επιβλεπόντων (άρθρα 1 και 2 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924)....	242
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 342 Αντικατάσταση επιβλεπόντων (άρθρο 3 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924) ..	242
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 343 Μητρώο επιβλεπόντων (άρθρα 4 και 5 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924)...	243
(ΓΟΚ. 2000) Άρθρο 27 Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του νόμου	243
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/80 Επίβλεψη της εφαρμογής των επί μέρους μελετών της Οικοδομικής Άδειας Κτιριακών Έργων.....	244
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 Διατάξεις του Π.Δ. 696/74 δια τας μελέτας, ισχυούσας αναλογικώς και δια τας περιπτώσεις της επιβλέψεως	244
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 82 Διάκριση εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρυθμίσεις ή αποκαταστάσεις	244
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	244
(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Συγκροτήματος κτιρίων	244
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ	245
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.α. Επίβλεψη Προσθήκης ή επέκτασής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο...245	245
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.β. Επίβλεψη επισκευής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο	245
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.γ. Επίβλεψη διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιρ. έργου	245
ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣ ΔΑΠΑΝΗ	245
Εγκύκλιος 8/1990 αρ. πρ. 17854/12-2-90 παρ. Β.5.....	245
(ΤΕΕ ΔΕ Γ47/Σ39/2006)«Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων	245
(Ν. 2238/94) Άρθρο 35 Προσδιορισμός ελαχίστου κόστους κατασκευής οικοδομών.....	246
Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Αριθ. Πρωτ. 1137140/2439/Α0012/ΠΟΛ 1277/94 ΦΕΚ 936/Β/94	246
(ΥΠΕΧΩΔΕ Απόφαση 81304/1989 Άρθρο 1 παρ. 9,10)	247
IV.3.3. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)	249
IV.3.3.01. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)	249
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ	249
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών.....	249
ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ – ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ	249

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 338 Αντικείμενο Επίβλεψης οικοδομικών εργασιών οικοδομικής άδειας (Άρθρα 55 και 56 ν.δ. 17.7/16.8.1923).....	249
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 341 Περιεχόμενο της Επίβλεψης και Ευθύνες επιβλεπόντων (άρθρα 1 και 2 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924)	249
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/80 Επίβλεψη της εφαρμογής των επί μέρους μελετών της Οικοδομικής Αδειας Κτιριακών Έργων.....	250
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/82 Επίβλεψη Εφαρμογής μελετών δια ανέγερση εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση.....	250
ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)	251
(ΥΠ. Αποφ. 81304/89 Εγκ. 8/90) Υπολογισμός αμοιβής επίβλεψης Αρχιτεκτονικών Μελετών (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ) Συντελεστές κ και μ, Συντελεστής Σ (Πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών)	251
ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ – ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΕΡΓΟΥ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΟΣ	251
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 341 Ευθύνες επιβλεπόντων (άρθρα 1 και 2 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924).....	251
ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ	251
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως.....	251
ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ	251
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Τμηματική Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης.....	251
(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους	251
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ	252
(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 335.5 Έλεγχος εφαρμογής της οικοδομικής άδειας.....	252
(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους	252
(ΠΔ 8-7-93 ΦΕΚ 795 δ/13-7-93 άρθρο 7 παρ. 5α).....	252
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	253
IV.3.3.07. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)	254
IV.3.3.08. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)	255
IV.3.3.09. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗΣ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)	256
IV.3.4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)	257
IV.3.11. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ (ΑΡΧ. ΦΕΡ. ΚΑΤΑ. ΕΓΚΑΤ) (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)	258
IV.3.12. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΚΣΚΑΦΩΝ (ΑΡΧ., ΦΕΡ., ΚΑΤΑ., ΕΓΚΑΤ.)	259
VI.1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ (Δ17/01)	260
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ	260
(Δ17/01/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989)) Άρθρο 12 Αντικείμενο – Σκοπός Διοίκησης Έργου	260
(Δ17/01/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989)) Άρθρο 13 Διοίκηση του Έργου	260
(Δ17/01/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989)) Άρθρο 14 Καθήκοντα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας των Έργων.....	260
(ΤΕΕ 7576/9-4-1996) Προς τον Υπουργό Οικονομικών «έννοια του όρου Διεύθυνσης εκτέλεσης (διοίκησης) έργου»	261
Διοίκηση Έργου και οι Προϋποθέσεις αμοιβής αυτής κατά το Π.Δ. 696/74.....	261
Διοίκηση Έργου κατά τις διατάξεις του Ν. 1418/84	264
Τεχνικός Σύμβουλος κατά το Άρθρο 6 παρ. 5 του Ν. 1418/84	266
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ	267

(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Διοίκηση Έργου Συγκροτήματος κτιρίων.....	267
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ.....	267
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.α Διοίκηση Έργου Προσθήκη ή επέκτασή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο.....	267
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.β Διοίκηση Έργου επισκευής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο.....	267
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.γ Διοίκηση Έργου διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου.....	267
ΑΜΟΙΒΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ.....	267
(Π.Δ. 515/89) Άρθρο 53 Αμοιβή Διοίκησης Έργου. Συντελεστές κ και μ (ιδέ συντελεστής β του γενικού τύπου του άρθρου 2). Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74.....	267
ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ.....	268
(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Διοίκησης Έργου.....	268
ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ.....	269
(ΤΕΕ ΔΕ Α2/Σ34/2007) «Αμοιβή διοίκησης έργου εκτός έδρας.....	269
(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας».....	270
(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης».....	271
(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας.....	272
(Α. Π. Αποφ. 556/1977).....	273
(Α.Π. Αποφ. 115/1980).....	273
ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ.....	273
(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής Διοίκησης Έργου.....	273
(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.....	273
ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ.....	274
Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής Διοίκησης Έργου και απόδοση στους δικαιούχους.....	274
(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.....	274
ΤΕΕ Αρ. Πρ. 18932/2-8-99.....	275
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	276

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

I.1. ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

I.1.1. ΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ

1. Ο Μηχανικός κατά την άσκηση του επαγγέλματός του παρέχει τις υπηρεσίες του:
 - α. είτε με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας
 - β. είτε με σύμβαση ανεξαρτήτων υπηρεσιών,
 - γ. είτε με σύμβαση έργου.
2. Στις συμβάσεις των περιπτώσεων β' και γ' της προηγούμενη παραγράφου ο Μηχανικός παρέχει τις υπηρεσίες του είτε ατομικώς, είτε και με βοηθούς εκπλήρωσης ή προστηθέντες (υπαλλήλους, υπεργολάβους, συνεργάτες), με τους οποίους συνδέεται με σύμβαση οποιουδήποτε από τα είδη της προηγούμενης παραγράφου.
3. Στη σύναψη συμβάσεων των περιπτώσεων β' και γ' ο Μηχανικός μπορεί να συμπράττει με άλλους Μηχανικούς χωρίς Εταιρική Σχέση (Εφ.Αθ. 1219/2007).
 - 3.1. Η προς το Μηχανικό εντολή για την παροχή της Υπηρεσίας δύναται να δοθεί και προς πλείονας μηχανικούς, οπότε και η ενοχή εκάστου, ως προς το μέρος, εξαρτάται εκ του διαιρετού της παροχής.
 - 3.2. *«Εις περίπτωσην αναθέσεως μελέτης ενός και του αυτού έργου κατά τμήματα αυτής εις περισσότερους του ενός Μελετητάς μη συνεταιρισμένους ή μη αποτελούντας κοινοπραξίαν, η αμοιβή εκάστου υπολογίζεται ιδιαιτέρως δια το τμήμα της μελέτης το οποίον εξεπόνησε».* (ΠΔ 696/74 Άρθρο 83.9). Η σύμπραξη Μηχανικών ή γραφείων Μελετών υπάγεται στην περίπτωση αυτή. (Βλ. Ν. 3316 άρθρο 1)
4. Ο Μηχανικός, ως φυσικό πρόσωπο, μπορεί να συστήσει συνεταιρισμό, σύμπραξη, κοινοπραξία, Αστική Εταιρεία του Αστικού Κώδικα με ή χωρίς νομική προσωπικότητα ή να μετέχει σε Εταιρεία με οποιοδήποτε από τις προβλεπόμενες στον Εμπορικό Νόμο εταιρικές μορφές, τηρώντας συνάμα τις ειδικές περί εταιρειών μηχανικών διατάξεις ήτοι: Ομόρρυθμη εταιρεία, Ετερόρρυθμη εταιρεία, Ε.Π.Ε., Ανώνυμη Εταιρεία. Η «σύμπραξη» μεταξύ μηχανικών ή εταιριών μηχανικών για την από κοινού ανάληψη μελέτης δεν είναι σχέση εταιρίας ούτε κοινοπραξίας. (Εφ.Αθ. 1219/2007).
5. Από το Β.Δ. της 30 - 31 Μαΐου 1956 «Περί Κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των μηχανικών εν γένει», όπως τροποποιημένο και συμπληρωμένο ισχύει, προκύπτει ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του εφαρμόζονται στις συμβάσεις των περιπτώσεων β' ή γ' της παραγράφου 1 μεταξύ του «εκτελούντος τα έργα» εντολέα και των αντισυμβαλλόμενων του μηχανικών, αναδόχων παροχής υπηρεσιών μηχανικού (μελέτης, επίβλεψης κλπ), στους οποίους νοούνται, πέρα από τα φυσικά πρόσωπα των Μηχανικών, επίσης τόσο τα νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί υπό οποιαδήποτε εταιρική μορφή, όσο και τα συμπράττοντα Γραφεία Μελετών. Η απόφαση ΑΠ 1257/2002 δίνει έρεισμα υπέρ του ότι εφαρμόζονται και όταν ο δικαιούχος της αμοιβής είναι αλλοδαπή εταιρεία.
6. Ο Μηχανικός για την άσκηση του επαγγέλματός του, είτε ως φυσικό πρόσωπο, είτε ως νομικό πρόσωπο κατά τα παραπάνω, δηλώνει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. την έδρα του, η οποία λαμβάνεται υπόψη κατά τον υπολογισμό της αμοιβής του. Στις περιπτώσεις των συμπράξεων Μηχανικών, οι οποίες δεν αποτελούν αυτοτελή νομικά πρόσωπα, τα μέλη αυτών, φυσικά πρόσωπα Μηχανικών ή νομικά πρόσωπα διατηρούν την έδρα που έκαστο εξ αυτών έχει δηλώσει.

I.1.2 Ο ΠΕΛΑΤΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

1. «Ως πελάτης θεωρείται παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον, δίδον εντολήν δι' εργασίαν εις τον μηχανικόν κ.λ.π. υπό την ιδιότητα του ιδιοκτήτου ή επιφανειούχου ή μισθωτού ή δικαιούχου χρήσεως ή εργολάβου κατ' εντολήν, είτε δι' ίδιον λογαριασμόν, είτε κατ' εντολήν τρίτων» (ΑΠ 235/1940 Θ.ΝΑ, 541 = ΕΕΝ ζ' 393, Π. Θεσ. 3238/1954 Αρχ. Νομ. ΣΤ', 115).
2. Ο άνω χαρακτηρισμός του «πελάτου» δίδεται υπό του άρθρου 2 του **ν.δ/τος της 30-04/21-05-1926**, η αληθής δε έννοια της διατάξεως ταύτης, κατά το άρθρον 1 του αν.ν. της 19/23 Νοεμβρίου 1935, είναι ότι ως «πελάτης θεωρείται, ου μόνον ο δι' ίδιον λογαριασμόν ενεργών ιδιοκτήτης ή επιφανειούχος ή μισθωτής ή δικαιούχος χρήσεως ή εργολάβος, αλλά και πάς όστις, ανεξαρτήτως υπάρξεως ή μη εντολής τούτων, δίδει επ' ονόματι αυτών δι' εργασίαν, εντολήν εις τα εν άρθρω 1 του ρηθέντος ν.δ. πρόσωπα». Ο δια των άνω διατάξεων καθορισμός της εννοίας του πελάτου δεν είναι περιοριστικός αλλά ενδεικτικός.
3. Ούτω, πελάτης λογίζεται ο εντολέας δι' ίδιον λογαριασμόν ή επ' ονόματι άλλου, την σύνταξιν σχεδίων και γενικώς την παροχήν υπό του μηχανικού υπηρεσιών του επαγγέλματός του. (**I. Αποστολόπουλος, Πρ. Πρωτ. Παρ. 93, ΕΑ 418/1965 αδημοσ.**).
4. Ως «πελάτης» θεωρείται ο δούς την εντολήν προς ενέργειαν πράξεως και αναλαβών την πληρωμήν (**ΕΑ 248/1972 ΝοΒ 21,384**).
5. «Η προς σύνταξιν της μελέτης εντολή δύνатаι να δοθή και υπό πλειόνων εντολέων – πελατών προς τον μηχανικόν ή και προς πλείονας μηχανικούς, οπότε και η ενοχή εκάστου, ως προς το μέρος, εξαρτάται εκ του διαιρετού της παροχής. Εις τας περιπτώσεις αυτάς (πλείονες εντολεις), η αμοιβή δεν επιδικάζεται εις ολόκληρον (σε καθένα από τους εντολεις), καθόσον δεν συντρέχει νόμιμος τις προϋπόθεσις προς τούτο (άρθρα 480 και 481 ΑΚ), εκτός και υφίσταται συμφωνία περί της οφειλής εις ολόκληρον, οπότε πρέπει να γίνεται επίκλησις αυτής.» (**Παπαδογεωργόπουλος 1980**)

I.1.3. Η ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΟΥ

Γενικά περί σύμβασης μίσθωσης έργου Α.Κ. 681 επ.

1. Η σύμβαση έργου είναι η αμφοτεροβαρής σύμβαση που υποχρεώνει τον έναν συμβαλλόμενο, τον εργολάβο, σε εκτέλεση και παράδοση του έργου, και τον άλλο συμβαλλόμενο, τον εργοδότη, σε καταβολή αμοιβής. Η χαρακτηριστική υποχρέωση της σύμβασης είναι η εκτέλεση του έργου (βλ. ΑΚ 681). Η δε αμοιβή του εργολάβου, στην αμιγή σύμβαση έργου, είναι πάντοτε χρηματική. Αν όμως η αμοιβή συμφωνηθεί σε είδος (βλ. και ΑΚ 694 § 1 εδ. β'), τότε η σύμβαση είναι μικτή και οι διατάξεις για τη σύμβαση έργου εφαρμόζονται, καταρχήν, μόνο στην παροχή του εργολάβου.
2. Η σύμβαση έργου είναι ενοχική, υποσχετική και αμφοτεροβαρής. Δεν είναι όμως διαρκής σύμβαση, αλλά στιγμιαία (πρόσκαιρη). Και αυτό γιατί η σύμβαση, όσον αφορά την εκπλήρωση των παροχών, ολοκληρώνεται στιγμιαία, μόλις παραδοθεί το έργο έναντι της αμοιβής (ΑΚ 694 § 1 εδ. α), ο δε χρόνος που προηγείται της παράδοσης δεν επηρεάζει την έκταση του έργου, ούτε και αποτελεί λόγο λύσης της σύμβασης.

Η σύμβαση με τους Μηχανικούς ως σύμβαση μίσθωσης έργου κατά το άρθρο 681 του Α.Κ.

3. Παγίως η νομολογία δέχεται ότι η σύμβαση αναθέσεως σε μηχανικό εκπόνησης μελετών ορισμένου έργου, όπως και η επίβλεψη αυτού, φέρει τον χαρακτήρα της συμβάσεως έργου (αρθρ. 681 επ. ΑΚ),

διότι μ' αυτήν οι συμβαλλόμενοι αποβλέπουν στο τελικό αποτέλεσμα παράδοσης της μελέτης που εκπονήθηκε, όπως και στο αποτέλεσμα της επιβλέψεως, που είναι η κατά τα συμβατικά στοιχεία, την επιστήμη και τους κανόνες της τέχνης, έντεχνη, εμπρόθεσμη και οικονομική εκτέλεση των επιμέρους εργασιών του όλου έργου και όχι η εργασία που καταβάλλεται για την εκτέλεση αυτών ως περιεχόμενο της σχετικής συμβάσεως. Ως εκ τούτου κρίνεται σκόπιμο να αναλυθούν εν συντομία κάποια βασικά στοιχεία της συμβάσεως έργου.

4. Η σύμβαση με την οποία ανατίθεται σε μηχανικό η εκπόνηση μελέτης και η επίβλεψη συγκεκριμένου οικοδομικού έργου φέρει το χαρακτήρα της συμβάσεως έργου (681 – 702 Α.Κ.). Με τη σύμβαση έργου ο μηχανικός αναλαμβάνει την υποχρέωση να εκτελέσει το έργο της μελέτης και επίβλεψης (άρθρ. 681 ΑΚ) και έχει την αξίωση να λάβει την συμφωνηθείσα αμοιβή (άρθρο 681 ΑΚ), η οποία δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερη από τα ελάχιστα όρια της νόμιμης αμοιβής, που καθορίζονται από τις διατάξεις του Π.Δ/τος 696/1974, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. (**Βλ.Αποφ.Α.Π 423/95,594/2006**).
5. Το αντικείμενο της σύμβασης έργου καθορίζει το αναμενόμενο από το Μηχανικό έργο ως αποτέλεσμα της δραστηριότητάς του. Το έργο μπορεί να είναι υλικό ή άυλο, κατασκευή ή υπηρεσία κλπ.

I.1.4. ΤΟ ΑΝΑΤΕΘΕΝ ΕΡΓΟ

Χαρακτηριστικά του Έργου του Μηχανικού ως στοιχείου της μίσθωσης Έργου – Συνομολογηθείσες Ιδιότητες αυτού

1. Συνομολογηθείσες ιδιότητες είναι οι ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει το Έργο του Μηχανικού, ως αποτέλεσμα της μίσθωσης έργου και οι οποίες καθορίζονται:
 - είτε στις διατάξεις των νομοθετικών κειμένων
 - είτε στη σύμβαση του Έργου του Μηχανικού
 - είτε σε ιδιαίτερη συμφωνία
2. Οι υπηρεσίες που ανατίθενται στο Μηχανικό, και οι οποίες στο σύνολό τους συνιστούν το έργο του, προδιαγράφονται στη σχετική ειδική νομοθεσία και συμπληρωματικώς στη σύμβαση έργου που έχει συνάψει με τον πελάτη του.
3. Το Έργο του Μηχανικού πρέπει να φέρει την προβλεπόμενη από τις ειδικές διατάξεις μορφολογική ταυτότητα, συμπεριλαμβανομένης της υπογραφής της μελέτης (για την ανάληψη της ευθύνης), και να είναι σύμφωνο ποσοτικά και ποιοτικά με τα αντίστοιχα οριζόμενα στη σύμβαση του Μηχανικού με τον Πελάτη του ή, σε περίπτωση ελλείψεως τέτοιων ορισμών στη σύμβαση, με τα αντίστοιχα οριζόμενα στο νόμο. Η έλλειψη συνομολογηθείσας ιδιότητας, ανάλογα με τη βαρύτητά της, αποτελεί αντίστοιχα ουσιώδες ή επουσιώδες πραγματικό ελάττωμα του Έργου του Μηχανικού.

Έργο του Μηχανικού ως στοιχείο της μίσθωσης έργου και υπηρεσίες παρεχόμενες από αυτόν σύμφωνα με τον Κανονισμό ελαχίστων αμοιβών.

4. Το ανατιθέμενο στο Μηχανικό έργο με τη σύμβαση μίσθωσης έργου θα πρέπει να είναι δυνατόν να αναλυθεί σε επί μέρους υπηρεσίες τέτοιες ώστε:
 - α. Να αποδεικνύεται ότι πρόκειται περί υπηρεσιών Μηχανικού (μελέτη, εφαρμογή μελέτης, επίβλεψη, έλεγχο και παραλαβή πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων κλπ) σύμφωνα με τις περί Μηχανικών διατάξεις. Εάν οι υπηρεσίες αυτές δεν προβλέπονται στις περί μηχανικών διατάξεις τότε στη σύμβαση έργου δεν εφαρμόζονται οι ειδικές περί Μηχανικών διατάξεις, αλλά η σύμβαση διέπεται από τις αντίστοιχες με τις προσφερόμενες υπηρεσίες ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

- β. Να μπορεί να υπολογιστεί η αμοιβή αυτών (αντάλλαγμα) σύμφωνα με τις περί ελαχίστων διατιμημένων αμοιβών Μηχανικών αναγκαστικού δικαίου διατάξεις.
5. Η ελάχιστη αυτοτελής υπηρεσία Μηχανικού, που αποτελεί το ελάχιστο στοιχείο παροχής του Μηχανικού, είναι αυτή που προδιαγράφεται στις περί Μηχανικών διατάξεις και για την οποία προβλέπεται στις ανωτέρω διατάξεις αμοιβή
6. Για τον υπολογισμό της αμοιβής υπηρεσίας μηχανικού εξετάζεται αν η προσφερθείσα υπηρεσία είναι αυτοτελής ή αν αποτελεί μέρος άλλης προσφερθείσας υπηρεσίας σύμφωνα με τις περί Μηχανικών διατάξεις. Ο κανόνας που συνάγεται από τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 είναι ότι κάθε υπηρεσία μηχανικού, που προδιαγράφεται στο ανωτέρω διάταγμα και για την οποία προβλέπεται αμοιβή, είναι ως ελάχιστη αυτοτελής και δεν συμπεριλαμβάνεται σε άλλες, εκτός εάν ρητά ορίζεται στο προεδρικό διάταγμα. Έτσι, για παράδειγμα: στην Αποφ. Δ17/01/117/ΦΝ 332 της 10/16.11.1989 (ΦΕΚ 862 Β΄) στο κεφάλαιο Γ με τίτλο «Διοίκηση Έργου», και στο άρθρο 14 παρ. 2 αυτής ορίζεται ότι στην περίπτωση ανάθεσης των αρμοδιοτήτων της Διευθύνουσας το Έργο Υπηρεσίας σε αρμόδιο τεχνικό γραφείο, στα καθήκοντα αυτού δεν περιλαμβάνονται εκείνα που σύμφωνα με το Π.Δ. 696/74, αποτελούν αντικείμενο άλλων καθηκόντων (όπως επίβλεψης, ελέγχου μελετών κλπ.) και αμείβονται χωριστά, όπως επίσης αφού δεν ορίζεται κάτι αντίθετο σχετικά στο Π.Δ. 696/1974, η εφαρμογή χρονικού προγραμματισμού είναι διακριτή υπηρεσία από αυτή της τεχνικής επίβλεψης και αμείβεται χωριστά. Η αμοιβή της επιμέτρησης κτιριακού έργου όμως, αν και ως υπηρεσία περιλαμβάνεται στα καθήκοντα της επίβλεψης (άρθρο 91), κατά ρητή πρόβλεψη των άρθρων 92 και 93 αυτού αμείβεται χωριστά.
7. Επίσης, ο πελάτης με τη σύμβαση μπορεί να αναθέσει στο Μηχανικό:
- α) είτε μέρος μίας αυτοτελούς υπηρεσίας το οποίο μέρος όμως είναι δυνατό να περατωθεί αυτοτελώς σύμφωνα με τις οδηγίες του πελάτη,
 - β) είτε όλη την υπηρεσία σε Σύμπραξη με άλλο Μηχανικό,
 - γ) είτε όλη την υπηρεσία σε Σύμπραξη με την Τεχνική του Υπηρεσία κλπ.
- Στις περιπτώσεις αυτές ο πελάτης οφείλει να προσδιορίζει με την ανάθεση το ποσοστό της υπηρεσίας που ανέθεσε στον Μηχανικό της οποίας υπηρεσίας υπολογίζεται η αμοιβή. Άλλως, εάν πρόκειται περί της ελαχίστου αυτοτελούς υπηρεσίας που προβλέπεται από τον κανονισμό περί ελαχίστων αμοιβών θεωρείται ότι αυτή ανετέθη ολόκληρος.
8. Για να γεννηθεί αξίωση αμοιβής του Μηχανικού από τη σύνταξη των μελετών που του ανέθεσε ο πελάτης του δεν χρειάζεται να υπάρχει σχετική με την κάθε μελέτη έγγραφη εντολή του αναθέτοντος πελάτη (**Α.Π. 1059/2002**).
9. Εάν ο Εργοδότης εγκρίνει το τελικό αποτέλεσμα που επιδιώκεται από τη σύμβαση έργου που έχει συνάψει με το Μηχανικό, τούτο συνεπάγεται ότι έχει εγκρίνει και τις ελάχιστες επί μέρους υπηρεσίες που περιγράφονται στις περί μηχανικών διατάξεις και περιλαμβάνονται στο παραδοθέν από το Μηχανικό στον εργοδότη τελικό αποτέλεσμα που προκύπτει από την εκτέλεση των επί μέρους υπηρεσιών.
10. Εάν ο Εργοδότης χορηγήσει την έγκριση ανεπιφύλακτα, σημαίνει ότι επιδοκιμάζει το έργο που έχει παραδοθεί από το Μηχανικό, ότι το έργο δεν έχει ελλείψεις και ότι τούτο εκτελέστηκε πλήρως και σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, όπως και σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 για την παροχή του συνόλου των υπηρεσιών του Μηχανικού που προβλέπει η σύμβαση και όσων απαιτούνται από το νόμο για την εκπλήρωση των συμβατικά προβλεπομένων υπηρεσιών.

11. Εάν ο Εργοδότης χρησιμοποιήσει το έργο ανεπιφύλακτα χωρίς διαμαρτυρία αλλά και χωρίς να έχει δοθεί ρητή έγκριση, τότε τεκμαίρεται σιωπηρή έγκριση αυτού του έργου και κατά συνέπεια έγκριση των επιμέρους παρεχομένων από τον Μηχανικό
12. Από τις διατάξεις του ΑΚ, ιδίως του άρθρου 692, συνάγεται ο κανόνας ότι ο Εργοδότης δεν έχει μόνο δικαίωμα αλλά και υποχρέωση να εξετάσει το εκτελεσθέν και παραδοθέν έργο και εν συνεχεία να εγκρίνει ή να αρνηθεί την έγκρισή του σε περίπτωση ελλείψεων. Κατά συνέπεια αν ο Εργοδότης παραλάβει το έργο χωρίς να το εξετάσει, το κάνει αυτό με δικό του κίνδυνο και ο εργολάβος (Μηχανικός) απαλλάσσεται της ευθύνης για τις τυχόν ελλείψεις του έργου ακόμα και εάν για την έγκριση απαιτείται ουσιαστικός ειδικός έλεγχος αυτού.

I.1.5. ΠΑΡΑΔΟΣΗ

1. Κατά τη γενική διάταξη Α.Κ. 694 η αμοιβή του «εργολάβου» (εν προκειμένω του μηχανικού) καταβάλλεται κατά την παράδοση του έργου. Επί «έργου» που συνίσταται στην εκπόνηση μελέτης δεν νοείται παράδοση αυτής χωρίς την υπογραφή της.
Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Β.Δ. της 30/31 Μαΐου 1956 «Περί κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των μηχανικών εν γένει», όπως τροποποιημένο και συμπληρωμένο ισχύει, «*οι εν τη παρ.1 του παρόντος άρθρου υποχρεούνται όπως γνωστοποιήσω εις το Τεχνικόν Επιμελητήριον της Ελλάδος ή τον υπ' αυτού εξουσιοδοτούμενον την περαίωσιν της ανατεθείσης εις αυτούς μελέτης και τα εκ ταύτης προκύπτοντα στοιχεία, βάσει των οποίων το Τ.Ε.Ε. θα συντάσσει τον οριστικόν πίνακα αμοιβής δι' ας περιπτώσεις αύτη δεν καθορίζεται υπό αρμοδίας Κρατικής Υπηρεσίας*».
2. Τα στοιχεία που ο Μηχανικός γνωστοποιεί υπευθύνως ή κοινοποιεί στο Τ.Ε.Ε. με το πέρας της παρασχεθείσας από αυτόν υπηρεσίας για τη σύνταξη του οριστικού πίνακα αμοιβής του είναι αυτά που καταδεικνύουν πρώτον το πέρας και δεύτερον το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά του τεχνικού έργου επί του οποίου εφαρμόστηκαν οι υπηρεσίες του Μηχανικού. Τα στοιχεία αυτά, σε συνδυασμό με τα στοιχεία που έχει δώσει στο Τ.Ε.Ε. ο Μηχανικός, κατά την ανάθεση σ' αυτόν της υπηρεσίας (δήλωση με το ονοματεπώνυμο, τον τίτλο και τη διεύθυνση του αναθέτοντος, το είδος της αναλαμβανόμενης υπηρεσίας, κατά προεκτίμηση το μέγεθος και τη δαπάνη αυτής και την επ' αυτής αμοιβή), τα οποία αν δεν έχουν δηλωθεί κατά την ανάθεση της υπηρεσίας στο Μηχανικό θα πρέπει οπωσδήποτε να δηλωθούν με την περαίωση της υπηρεσίας, δίνουν τη δυνατότητα στο Τ.Ε.Ε. αφενός να αναγνωρίσει κατ' αρχήν τον αιτούντα ως δικαιούχο διατιμημένης αμοιβής για συγκεκριμένο αντικείμενο και αφετέρου να δώσει τιμές στους διάφορους συντελεστές των τύπων που ορίζουν οι διατάξεις περί αμοιβών μηχανικών, προκειμένου να εξαχθεί η ελάχιστη νόμιμη αμοιβή του Μηχανικού για τις παρασχεθείσες από αυτόν υπηρεσίες.
3. Ως πέρας της ανατεθείσας στο Μηχανικό υπηρεσίας λογίζεται είτε η ολοκλήρωση αυτής και η παράδοση των τυχόν υλικών αποτελεσμάτων της στον εργοδότη, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση των ενυπόγραφων μελετών (βλ. και παράγρ. I.1.6. χρόνος πληρωμής της αμοιβής), είτε με την τυχόν καταγγελία ή υπαναχώρηση του Εργοδότη από τη σύμβαση ανάθεσης υπηρεσιών στο Μηχανικό.
4. Επίσης, στο άρθρο 104 του Π.Δ. 696/74 με τίτλο «Πληρωμή αμοιβής Μελέτης» στην παράγραφο 2 του άρθρου αυτού για την πληρωμή της αμοιβής της μελέτης ιδιωτικών έργων ορίζεται ότι «*διά τα ιδιωτικά έργα, η πλήρης αμοιβή της μελέτης δέον να κατατίθεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, προ της υποβολής της συνταχθείσης μελέτης προς έγκρισιν ή έκδοσιν της τυχόν απαιτούμενης αδείας*».

I.1.6. ΑΜΟΙΒΗ

Αμοιβή με την έννοια του ΑΚ. 681

1. Αμοιβή στη σύμβαση έργου, με την έννοια του άρθρου 681, είναι καταρχήν το αντάλλαγμα που παρέχεται αποκλειστικά για την αξία του προσποριζόμενου έργου καθαυτό. Υπό την αυστηρή, επομένως, έννοια του όρου στην αμοιβή περιλαμβάνονται μόνο κονδύλια που έχουν σχέση με την εργασία του εργολάβου, και με τα γενικά έξοδα της δραστηριότητας του.
2. Πέρα όμως από την αυστηρή και στενή αυτή έννοια της αμοιβής (εργολαβικό όφελος ή κέρδος, εργολαβικός μισθός), ο όρος αυτός χρησιμοποιείται συχνά, καταχρηστικά, ιδίως στις περιπτώσεις συμβάσεων κατασκευών, και με ευρύτερη σημασία που περιλαμβάνει, εκτός από το αντάλλαγμα που αντιστοιχεί σ' αυτό τούτο το έργο, και την αξία της ύλης που ο εργολάβος έχει την υποχρέωση να χορηγήσει, τις δαπάνες του για αμοιβές (μισθούς) του βοηθητικού προσωπικού του, ενδεχομένως δε και το αντάλλαγμα για διάφορες άλλες παρεπόμενες παροχές (**Δεληγιάννης**).
3. Η αμοιβή των υπηρεσιών Μηχανικών υπολογίζεται αρχικά δια την μελέτη ή επίβλεψη ή άλλη υπηρεσία δι' ανέγερση κτιρίου, εντός της έδρας του Μηχανικού, (**ιδέ άρθρ. 95.1 καθώς και 2.5.1 και επ. του Π.Δ. 696/1974**)

Μία αμοιβή για ένα έργο

4. Με την επιφύλαξη αντίθετης συμφωνίας η, έναντι του έργου απλού ή σύνθετου, αμοιβή είναι μία, έστω και αν στη σύμβαση εμφανίζεται αυτή ως άθροισμα μερικότερων αμοιβών που αντιστοιχούν στα μέρη του σύνθετου έργου. Συνέπεια τούτου είναι ότι, αν ο κύριος του έργου καταβάλει στον εργολάβο (Μηχανικό) χρηματικό ποσό προς μερική εξόφληση της εκ της σύμβασως υποχρεώσεως αυτού, επιφέρει εξόφληση του σχετικού μέρους της αμοιβής και όχι εξόφληση μιας ή περισσότερων από τις προαναφερόμενες μερικότερες αμοιβές, και αντίστοιχα, ο εργολάβος διατηρεί απαίτηση για το υπόλοιπο της αμοιβής και όχι απαίτηση για μια ή περισσότερες από τις μερικότερες αμοιβές (**ΑΠ218/04 Νόμος**).

Αόριστη αμοιβή – Επίσημη Διατίμηση

5. Στη σύμβαση έργου γενικώς μπορεί να μην έχει συμφωνηθεί η καταβολή αμοιβής. Σύμφωνα με το άρθρο Α.Κ. 682, η έλλειψη αυτή δεν θίγει το κύρος της σύμβασης. Στην παραπάνω περίπτωση, καθώς και στην περίπτωση που δεν έχει συμφωνηθεί το ύψος της αμοιβής, ούτε ο τρόπος ορισμού της, είναι εξεταστέο, αν η αμοιβή του συμφωνηθέντος έργου υπόκειται σε κανόνες διατίμησης, οπότε η αμοιβή είναι οριστή με την ορθή εφαρμογή των κανόνων αυτών. Επίσημη διατίμηση αποτελεί κάθε καθορισμός ανωτάτων ή κατωτάτων ορίων τιμών ή αμοιβών με πολιτειακή πράξη, όπως ο καθορισμός της αμοιβής των μηχανικών με το π.δ. 696/1974.

Αν το συμφωνηθέν έργο δεν υπόκειται σε κανόνες διατίμησης, υπάρχει αμφοτεροβαρής σύμβαση με «αοριστία αντιπαροχής», στην οποία την έκταση της αντιπαροχής προσδιορίζει σύμφωνα με το άρθρο Α.Κ. 379 αυτός που δικαιούται να την απαιτήσει, εν προκειμένω ο ανάδοχος του έργου. Αυτός δεσμεύεται να την προσδιορίσει με «δίκαιη κρίση», υποκείμενη σε δικαστικό έλεγχο, δέσμευση που θα είχε σύμφωνα με τα άρθρα 371 - 372 Α.Κ. και στην περίπτωση που με τη σύμβαση του είχε ανατεθεί ρητώς ο (μονομερής, όχι όμως και κατά την απόλυτη κρίση του) προσδιορισμός της αμοιβής του. Με δίκαιη κρίση προσδιορίζεται η αμοιβή, όταν αυτή είναι η «ειθισμένη». Ειθισμένη, δε, αμοιβή είναι εκείνη

που συνηθίζεται να καταβάλλεται στην ίδια περιοχή από άλλους εργοδότες για όμοιες εργασίες σε εργολάβους της ίδιας κατηγορίας.

Υπαρχούσης επίσημης διατίμησης για τις υπηρεσίες των μηχανικών, ως προς την αμοιβή του Μηχανικού στη συναφθείσα σύμβαση με τον πελάτη, θεωρείται ως ισχύουσα η αμοιβή που ορίζεται στην επίσημη διατίμηση.

Εάν δεν υπάρχει διατίμηση εφαρμόζεται η Α.Κ. 379, δηλαδή ο Μηχανικός προσδιορίζει το ύψος της αμοιβής, βεβαίως κατά δίκαιη κρίση και όχι έξω από τα όρια της «ειθισμένης αμοιβής».

Χρόνος πληρωμής της αμοιβής

6. Σύμφωνα με το άρθρο 694 του Α.Κ. μετά την παράδοση του έργου του Μηχανικού καθίσταται απαιτητή και ληξιπρόθεσμη η απαίτηση του Μηχανικού για καταβολή της αμοιβής του, εκτός εάν η παράδοση του έργου και η καταβολή της αμοιβής συμφωνήθηκαν κατά τμήματα. Ως παράδοση του έργου νοείται ο προσπορισμός του περατωθέντος έργου στον εργοδότη από τον εργολάβο συνεπεία καταβολής (Α.Κ. 416 επ.). Η προσπόριση του έργου στον εργοδότη μπορεί να ολοκληρώνεται με μόνη την αποπεράτωση των εργασιών εκτέλεσης του αναληφθέντος έργου, χωρίς να χρειάζεται άλλη ενέργεια του εργολάβου (Μηχανικού). Αυτό μπορεί να συμβαίνει για δύο λόγους, είτε λόγω της φύσεως του παραχθέντος αποτελέσματος, είτε λόγω του ότι ο εργοδότης ουδέποτε αποξενώθηκε της κατοχής του πράγματος κατά τη διάρκεια παραγωγής του έργου. Σε αυτές τις περιπτώσεις ως παράδοση κατά την Α.Κ. 694 παρ. 1 νοείται η αποπεράτωση του έργου. Τέτοια περίπτωση αποτελεί για παράδειγμα η σύμβαση έργου με την οποία ανατίθεται η επίβλεψη τεχνικού έργου, ή η εφαρμογή χρονικού προγραμματισμού κ.λ.π.

Εξάλλου προκειμένου περί μελέτης μηχανικού, ως παράδοση αυτής στον εργοδότη, νοείται η προσπόριση της υπογεγραμμένης μελέτης στον εργοδότη, με ταυτόχρονη ανάληψη της ευθύνης από το μηχανικό για την εφαρμογή της μελέτης, δηλαδή η υλική παράδοση στον εργοδότη των γραπτών στοιχείων (σχεδιαγραμμάτων κ.λ.π.) της μελέτης. Εξίσου προσπόριση της μελέτης στον εργοδότη υπάρχει και όταν ο μηχανικός διατηρεί μεν την κατοχή του φακέλου των υπογεγραμμένων σχεδίων και έχει αναλάβει την ευθύνη του αποτελέσματος, ο εργοδότης όμως έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει τη μελέτη αυτή λαμβάνοντας αντίγραφα κ.λ.π. και γενικά όταν έχει όλες τις ωφέλειες που πηγάζουν από τη μελέτη ως φορέα επιστημονικής αξίας, δηλαδή άυλου αγαθού δεκτικού πρακτικής εφαρμογής με επώνυμη ανάληψη της ευθύνης. Αν η αμοιβή του εργολάβου (Μηχανικού) συνίσταται σε χρήματα και δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρος από την παράδοση του έργου στον εργοδότη ανεξαρτήτως από την τυχόν υπερημερία του τελευταίου. Η τοκοδοσία της αμοιβής αρχίζει από την ολοκλήρωση του έργου και την προσπόριση αυτού στον εργοδότη στις περιπτώσεις εκείνες που από τη φύση του παραχθέντος αποτελέσματος η αποπεράτωση του έργου ταυτίζεται με την παράδοση αυτού. **(Άρειος Πάγος Αποφ. 594/2006)**

Αμοιβή κατ' αποκοπήν

7. «Με το σύστημα αυτό καθορίζεται από πριν η συνολική αμοιβή (με την ευρεία έννοια) του εργολάβου σε ένα ορισμένο πάγιο ποσό.

Στην περίπτωση αυτή εντάσσεται και η αμοιβή κατά μονάδα, μορφή που συνηθίζεται, όταν το έργο είναι διαιρετό σε περισσότερα ομοειδή τμήματα ή κλάσματα τους, που ο αριθμός τους είναι μεν από την αρχή δεδομένος, δεν έχει όμως μετρηθεί ακόμα κατά την κατάρτιση της σύμβασης.

Ο τρόπος αυτός καθορισμού της αμοιβής έχει καταρχήν το νόημα ότι ο εργολάβος αναλαμβάνει τον κίνδυνο τυχόν μεταγενέστερης αύξησης των δαπανών (ημερομισθίων) ή ενδεχόμενης απαίτησης περισσότερης και πιο επίπονης εργασίας ή, ακόμα, τον κίνδυνο να εμφανιστεί η ανάγκη πρόσθετων εργασιών σε σχέση με αυτές που προβλέφθηκαν αρχικά» (Δεληγιάννης).

Παράγοντες που επηρεάζουν την Αμοιβή

8. Η αμοιβή του Μηχανικού βάσει των προβλέψεων το άρθρ. 2 παρ. 1α του Π.Δ. 696/1974, όπως τροποποιημένο ισχύει, επηρεάζεται κατά περίπτωση από:
 - α) Τον προϋπολογισμό του έργου ή την πραγματοποιηθείσα δαπάνη, ανάλογα με την παρεχόμενη από τον Μηχανικό υπηρεσία
 - β) Τα χαρακτηριστικά του έργου (κ και μ του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/1974 και συντελεστές προσαύξησης κατά περίπτωση)
 - γ) Την έδρα του Μηχανικού
 - δ) Το ποσοστό εκτέλεσης υπηρεσιών
 - ε) Την τυχόν συμφωνία για αμοιβή πάνω από τη διατίμηση
 - στ) Την αναθεώρηση
 - ζ) Το χρόνο
9. Σχετικά με την αμοιβή των Μηχανικών, για παρασχεθείσες από αυτούς υπηρεσίες, μπορεί να υπάρξουν οι παρακάτω περιπτώσεις:
 - α. Όταν η παρασχεθείσα υπηρεσία είναι υπηρεσία Μηχανικού και δεν προβλέπεται ρητώς στις διατάξεις περί αμοιβών Μηχανικών ορίζεται η αμοιβή, σύμφωνα με τις οδηγίες που αναφέρονται κατά περίπτωση στο ειδικό μέρος της παρούσας.
 - β. Εάν ο Εργοδότης υποστηρίζει ότι δεν έχει ανατεθεί η υπηρεσία, που ο Μηχανικός παρείχε, τότε ερευνάται εάν η παρασχεθείσα υπηρεσία:
 - i. προβλέπεται στη σύμβαση που έχει συνάψει ο Μηχανικός με τον πελάτη του
 - ii. προβλέπεται σε τυχόν εντολές που έδωσε ο πελάτης στον Μηχανικό πέραν των ρητά προβλεπομένων στη σύμβαση
 - iii. προβλέπεται σε νομοθετικές διατάξεις ως αναγκαία και ικανή προϋπόθεση για την παροχή άλλων υπηρεσιών που ορίζονται, είτε στη σύμβαση με τον πελάτη, είτε στις τυχόν εντολές που έδωσε αυτός ο τελευταίος πέραν των προβλεπομένων στη σύμβαση. Ως παράδειγμα αναφέρεται ότι όταν ανατίθεται σε Μηχανικό η σύνταξη των τευχών δημοπράτησης του έργου, χωρίς να έχει συνταχθεί και να παραδίδεται η μελέτη του έργου από τον Εργοδότη, η σύνταξη τουλάχιστον των προμελετών από το Μηχανικό είναι αναγκαία, και αν ακόμη δεν ανατίθενται ρητά και τούτο διότι, σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 5 του Π.Δ. 696/1974, τα τεύχη δημοπράτησης συντάσσονται το νωρίτερο μετά το στάδιο της προμελέτης. Κατά δε τις διατάξεις των άρθρων 81, 83 παρ. 2, 227, 229 και 230 του Π.Δ. 696/74 το μεν στάδιο της προμελέτης καλύπτει την ετοιμασία και υποβολή από τον μελετητή μηχανικό στον εργοδότη των στοιχείων (προμελετών) τα οποία θα επιτρέψουν σ' αυτόν να θεωρήσει και εγκρίνει τις

βασικές ιδέες και λύσεις για τη λειτουργία, την μορφή και την δαπάνη του έργου..... (Α.Π. 1093/87 Ε.Ε.Ν. 1988,537).

- γ. Καταβάλλεται ποσοστό αμοιβής εάν η υπηρεσία:
- εξετελέσθη από τον Μηχανικό μερικώς
 - ανατέθηκε και εξετελέσθη από Σύμπραξη Μηχανικών της ίδιας ειδικότητας
- δ. Για να καταβληθεί ποσοστό αμοιβής στην περίπτωση που ο Εργοδότης επικαλείται ότι:
- έχει αναθέσει μέρος της υπηρεσίας σε άλλο Μηχανικό
 - ή έχει συμπράξει ο ίδιος δια της Τεχνικής του Υπηρεσίας στην εκτέλεση της υπηρεσίας,
- πρέπει οι ανωτέρω ισχυρισμοί του Εργοδότη να αποδεικνύονται επακριβώς από την εντολή που έχει δώσει στο Μηχανικό, με την οποία οφείλει να προσδιορίζεται το ποσοστό της υπηρεσίας που ανέθεσε στον Μηχανικό της οποίας υπηρεσίας υπολογίζεται η αμοιβή. Άλλως, εάν πρόκειται περί της ελαχίστου αυτοτελούς υπηρεσίας που προβλέπεται από τον κανονισμό περί ελαχίστων αμοιβών θεωρείται ότι αυτή ανετέθη ολόκληρος.
- ε. Δεν μπορεί ο Εργοδότης να ισχυρισθεί εκ των υστέρων ότι η υπηρεσία έχει εκτελεσθεί από το Μηχανικό μερικώς, εάν έχει εγκρίνει ανεπιφύλακτα (ρητά ή σιωπηρά) το συμβατικά προβλεφθέν έργο του Μηχανικού.
10. Για τον υπολογισμό της αμοιβής μελέτης το έργο εισάγεται στο πινάκιο δια του προϋπολογισμού του και δια συντελεστών που προκύπτουν από την Τεχνική Περιγραφή αυτού (συντελεστές κ & μ του άρθρου 83, προσαυξήσεις του άρθρου 88 κλπ). Συνεπώς το μέγεθος του εκτελούμενου έργου (εξ' ύπαρξης η προσθήκη, μεταρρύθμιση κ.λ.π. υφισταμένου έργου) προκύπτει από τον προϋπολογισμό και τα χαρακτηριστικά αυτού.
11. *«Ο προϋπολογισμός, ο οποίος λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της αμοιβής μελέτης κάθε έργου, είναι αυτός που εξάγεται με τις ποσότητες όλων των κονδυλίων ήτοι των εργασιών του, όπως εγκρίνεται από τον εργοδότη, και με βάση την αναλυτική προμέτρηση και τις τιμές μονάδας των σχετικών εργασιών που υπολογίζονται με βάση τις εγκεκριμένες αναλύσεις τιμών και τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων στο χρόνο σύνταξης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου της μελέτης. Η προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 του διατάγματος αυτού έγκριση από τον εργοδότη του προϋπολογισμού αφορά τα κονδύλια δηλ. τις εργασίες αυτού, όπως αυτές αναφέρονται σε σχετικό προϋπολογισμό που συντάσσει ο μελετητής μηχανικός ως απαραίτητο στοιχείο της μελέτης του, και όχι τον ειδικό και αναλυτικό προϋπολογισμό που διαμορφώνεται με τα ως άνω αντικειμενικά στοιχεία. Έγκριση από τον εργοδότη και των στοιχείων αυτών, που ορίζονται από το νόμο, δεν απαιτείται, ούτε ο αναλυτικός αυτός προϋπολογισμός πρέπει να υποβάλλεται και να παραδίδεται προηγουμένως στον εργοδότη προς έγκριση» (ΑΠ 743/2000, ΑΠ 765/2000).*
12. *«Ο εργοδότης δεν δύναται ν' αρνηθεί καταβολή της συμφωνημένης αμοιβής και αν ακόμη ο εργολάβος δεν εκπλήρωσε εξ ολοκλήρου τη δική του παροχή και ιδία όταν η άρνηση, από τη μη συνολική εκπλήρωση, αντίκειται στην καλή πίστη από τις ειδικές περιστάσεις και το επουσιώδες του καθυστερημένου μέρους της παροχής» (ΒΑΘΡ ΕΡΝΟΜΑΚ Γ'σελ. 742).*
13. *«Στα μεγάλα έργα οφείλεται ολόκληρη η αμοιβή μετά την παράδοση του έργου, έστω και εάν υπολείπονται μικρά κομμάτια προς παράδοση, καθ' όσον η άρνηση για καταβολή της αμοιβής θα αντίκειται στην καλή πίστη» (ΚΑΡΔΑΡΑΣ σελ. 658)*
14. Σύμφωνα με το Άρθρ. 1 παρ. 2 του ΝΔ 2726/53 περί τροποποίησης και συμπλήρωσης του άρθρου 59 του από 17.7 /16.8. 1923 Ν.Δ. "περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και

οικοδομής αυτών" «Ο κανονισμός των αμοιβών εκτείνεται εις την μελέτην, εφαρμογή, επίβλεψιν, εποπτείαν ή έλεγχον και παραλαβήν πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, καθώς και εις πάσης φύσεως τεχνικάς εν γένει εργασίας και υπηρεσίας, σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνας κλπ. ή αμοιβάς καταβαλλομένας εις τους μετέχοντας αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και τους κριτάς τούτων».

ΤΕΥΧΟΣ 1ο: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

II. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ

II.1. ΜΕΛΕΤΕΣ ΑΡΧΙΚΕΣ (υπό συμπλήρωση)

II.2. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ – ΚΤΙΡΙΑΚΗ) ΜΕΛΕΤΗ

II.2.0. ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

(Ν.Δ. 17-7-1923) Άρθρο 53 παρ. 3 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 άρθρο 1 Ν.Δ. 194/1969

« Ο τρόπος και αι λεπτομέρειαι της χορηγήσεως των αδειών καθορίζονται δι' αποφάσεων του Υπουργού Δημ. Έργων, δημοσιευομένων εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Ο τρόπος και αι λεπτομέρειαι της συντάξεως των κατά την παρ. 1 του παρόντος υποβαλλομένων μελετών κανονίζονται διά Β.Δ./των. Διά Β.Δ./των δύναται επίσης να ορίζονται και έτερα έργα πλην των εν τη ανωτέρω παρ. 1 αναφερομένων δι' α δεν απαιτείται η προηγούμενη σύνταξις μελέτης. Ο έλεγχος των ανεγειρομένων οικοδομών ενεργείται συμφώνως προς τα διατάξεις των αρθρ. 3 και 4 του Α.Ν. 410/1968, «περί αυθαιρέτων οικοδομικών κατασκευών».

(Ν.Δ. 17-7-1923) Άρθρο 59 κανονισμός των ελαχίστων ορίων αμοιβής Μηχανικού - Διατίμηση

1. Δια Β. Διαταγμάτων εκδιδομένων κανονίζεται η δι' εκάστην περίπτωσιν πληρωτέα υπό των εργοδοτών αμοιβή εις τους μηχανικούς εν γένει και αρχιτέκτονας του εκπονούντας μελέτας οιονδήποτε έργων και τους αναλαμβάνοντας την εφαρμογήν των μελετών και την εποπτείαν εκτελέσεως των έργων τούτων.
2. Η κατά την προηγούμενην παράγραφον οριζομένη αμοιβή αποτελεί υποχρεωτικήν διατίμησιν δι' αμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη.»

(Π.Δ. 13-6-1924) Άρθρο 10 παρ. 20 « Περί καθορισμού των εις τους Ιδιώτας Πολιτικούς Μηχανικούς, Αρχιτέκτονας, Μηχ/λόγους, Ηλ/λόγους και Τοπ/φους Χορηγουμένων Αμοιβών» Κανονισμός

«Αι καθοριζόμεναι δια του παρόντος αποζημιώσεις εφ' όσον δεν υφίστανται ιδιαίτεροι συμφωνία ισχύουσιν ως ελάχιστον όριον.»

(Β. Δ. 19.21/1938) «Περί αναθεωρήσεως του από 13 Ιουνίου 1924 Δ/τος «περί καθορισμού των εις τους ιδιώτας μηχανικούς κλπ. αμοιβών» Κανονισμός.

« το ελάχιστον όριον αμοιβής διά την εκτέλεσιν των κατά το παρόν διάταγμα μελετών ή εργασιών, καθορίζεται ως κατωτέρω.»

(Ν.Δ. 2726/1953) «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.7 /16.8. 1923 Ν.Δ. "περί σχεδίων πόλεων, κλπ του Κράτους και οικοδομής αυτών» Κανονισμός

1. Ο κατά το άρθρον 59 παράγραφος 1 κανονισμός των ελαχίστων ορίων αμοιβής των μηχανικών εν γένει και αρχιτεκτόνων, εφαρμόζεται δι' όλας τας ειδικότητας των μηχανικών-μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος. Τα ως άνω ελάχιστα όρια αμοιβών αποτελούν κατωτέραν διατίμησιν υποχρεωτικήν δι' αμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη καταργουμένης κατά τα λοιπά της παραγράφου 2 του ως άνω άρθρου.
2. Ο κανονισμός ούτος των αμοιβών εκτείνεται εις την μελέτην, εφαρμογή, επίβλεψιν, εποπτείαν ή έλεγχον και παραλαβήν πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, καθώς και εις πάσης φύσεως τεχνικάς εν γένει εργασίας και υπηρεσίας, σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνας κλπ. ή αμοιβάς καταβαλλομένας εις τους μετέχοντας αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και τους κριτάς τούτων.»

(ΒΔ 30/31 Μαΐου 1956) «Περί του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει» όπως τροποποιήθηκε να ισχύει σήμερα.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1 Αντικείμενο του κανονισμού των ελαχίστων ορίων αμοιβών Μηχανικών

(Π.Δ. 515/5-10-89) «Τροποποίηση, συμπλήρωση και κατάργηση άρθρων του πρώτου βιβλίου του Π.Δ. 694/74 «περί αμοιβών μηχανικών διά σύνταξη μελετών κλπ» (ΦΕΚ Α 219)

ΤΕΧΝΙΚΑΙ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΜΗΜΑ (Α) ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106 Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχνικών Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74

«Αι εν τω παρόντι τεχνικαί προδιαγραφαί μελετών, καθορίζουν τους τεχνικούς όρους εκπονήσεως τούτων, διά την συμφώνως προς τα επιτεύγματα της Επιστήμης σύνταξιν των παρά του Μελετητού, προς πλήρη αρτιότητα τούτων επί τω τέλει αρτίως τεχνικής και οικονομικής εκτελέσεως των έργων».

Οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 106 επ. (δεύτερο βιβλίο) του Π.Δ. 696/74 για τον τρόπο εκπόνησης της μελέτης προδιαγραφές, και τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μελετητές μηχανικοί, δεν αποτελούν στοιχείο προς θεμελίωση του δικαιώματος του μηχανικού για την αμοιβή του. **(Απόφαση ΑΠ. 743/2000)**

ΤΜ. (Ε). ΤΕΧΝ. ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤ. ΜΕΛΕΤΩΝ. ΚΕΦ. (Α) ΠΡΟΔ. (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενο, Σκοπός των οικιστικών (οικ/μικών - κτιρ/κών) μελετών

1. «Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.
3. Η κατά τα ως άνω εκπόνησις μελέτης αποβλέπει εις την εν τω χώρω επίλυσιν προβλημάτων εξυπηρετήσεως ανθρώπινων αναγκών και την εν αυτώ άψογον αισθητικώς, ένταξιν των προκυπτόντων μορφολογικών στοιχείων».

Ως κτιριακά έργα νοούνται κτίρια ή έργα υποδομής, διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου. (άρθρο 80 Π.Δ. 696/74)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82. Κατηγορίες μελετών κτιριακών έργων

1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.
2. Κατηγορίες Αρχιτεκτονικών Μελετών
3. Κατηγορία Μελετών Φερούσης Κατασκευής.
4. Κατηγορίες Μελετών Εγκαταστάσεων
5. Εις περίπτωσιν αμφιβολίας περί της κατηγορίας εις ην υπάγεται το έργον, αποφασίζει περί ταύτης, εάν μεν πρόκειται περί έργων του Δημοσίου ή Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, ο οικείος φορέυς ή η εποπτεύουσα το Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου αρχή, εάν δεν πρόκειται περί ιδιωτικών έργων η αρμοδία πολεοδομική Υπηρεσία.
6. Πέραν της διακρίσεως των μελετών εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται των Κτιριακών έργων διακρίνονται επίσης εις:
 - α) Μελέτες έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
 - β) Μελέτας επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
 - γ) Μελέτας μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μελετητήν ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 221. Περιεχόμενο της οικιστικής (οικοδομικής – κτιριακής) μελέτης

1. «Η μελέτη οικιστικού (οικοδομικού – κτιριακού) έργου περιλαμβάνει:

- α) Την σύνταξιν του προγράμματος του έργου, εφ' όσον τούτο απαιτείται λόγω της σοβαρότητας του αντικειμένου και δεν χορηγείται υπό του εργοδότη, ως και την παρακολούθησιν της εξελίξεως και εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος κατά την εκπόνησιν των διαφόρων σταδίων της μελέτης.
 - β) Την ανάλυσιν και τον έλεγχον του τυχόν υφισταμένου προγράμματος του έργου.
 - γ) Την συγκέντρωσιν των πληροφοριών και στοιχείων των απαιτουμένων διά την επιστημονική αντιμετώπισιν του θέματος προς εξασφάλισιν της λειτουργικότητας και της οικονομίας του έργου.
 - δ) Την επίλυσιν των λειτουργικών, τεχνικών και μορφολογικών αιτημάτων των τιθεμένων υπό του προγράμματος του έργου και την διατύπωσιν των αναγκαίων διά την πλήρη και έντεχρον εκτέλεσιν αυτού τεχνικών πληροφοριών υπό μορφήν σχεδίων, πινάκων τεχνικών προδιαγραφών κλπ.
 - ε) Την πρόβλεψιν της δαπάνης εκτελέσεως του έργου εν συνόλω και κατά τας απαιτουμένας επί μέρους εργασίας.
 - στ) Την υπόδειξιν της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού εκτελέσεως του έργου.»
2. «Η μελέτη οικιστικού (οικοδομικού – κτιριακού) έργου περιλαμβάνει τις εξής επιμέρους μελέτες:
- α) Την αρχιτεκτονικήν μελέτην.
 - β) Την μελέτην της φερούσης κατασκευής αυτού.
 - γ) Τας μελέτας των εγκαταστάσεων αυτού.
 - δ) Τας μελέτας των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου εφ' ου ανεγίρεται το κτιριακόν έργον (αρμοδιότητος αρχιτέκτονος Μηχανικού, Πολιτικού Μηχανικού, Μηχανολόγου-Ηλεκτρολόγου Μηχανικού κλπ. ειδικότητων Μηχανικών».

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 223. Στάδια εκπόνησης οικιστικών (οικοδομικών – κτιριακών) Μελετών. Επί μέρους Μελέτες των οικιστικών (οικοδομικών – κτιριακών) Μελετών

- «1. Η μελέτη των οικιστικών (οικοδομικών – κτιριακών) έργων περιλαμβάνει τα ακόλουθα τέσσαρα στάδια εκπόνησης:
- α) Προκαταρκτική μελέτη.
 - β) Προμελέτη.
 - γ) Οριστική μελέτη.
 - δ) Μελέτη εφαρμογής.
2. Η προκαταρκτική μελέτη περιλαμβάνει την σύλληψιν της ιδέας, την σκοπιμότητα του έργου, την πρώτην διερεύνησιν της επιθυμητής εκτάσεως και των συνθηκών πραγματοποιήσεως αυτού την προετοιμασίαν και την σύνταξιν του προγράμματος του έργου.
- α) Ο προγραμματισμός είναι δυνατόν να γίνη εις Α' φάσιν εις γενικάς γραμμάς χωρίς να έχη επιλεγί οριστικώς ο τόπος όπου θα ανεγερθή το έργον, πλην της περιπτώσεως καθ' ην ούτος (ο τόπος) τυγχάνει αναγκαίος διά την ορθήν επιλογήν του χώρου ανεγέρσεως.
 - β) Μετά την επιλογήν του τόπου, το πρόγραμμα του έργου καθίσταται λεπτομερέστερον και συμπληρούται η προκαταρκτική μελέτη διά στοιχείων τοπογραφικών, γενικών εδαφολογικών κλπ. απαιτητών διά την προώθησιν της μελέτης εις τα επόμενα στάδια.
 - γ) Εις την φάσιν αυτήν της προκαταρκτικής μελέτης και προκειμένου περί σημαντικού κτιριακού έργου, είναι δυνατόν να διεξαχθή αρχιτεκτονικός διαγωνισμός κατά τα ισχύοντα. Το αποτέλεσμα του τυχόν διεξαχθησομένου αρχιτεκτονικού διαγωνισμού του έργου, αποτελεί συμπληρωματικόν στοιχείον αυτού διά το στάδιον της προμελέτης.

δ) Το στάδιον της προκαταρκτικής μελέτης των οικοδομικών κτιριακών μελετών εκπονείται κατά κανόνα υπό του εργοδότη δύνатаι όμως, εις ειδικάς περιπτώσεις, να ανατίθεται είτε εις ένα των εν αρθρ. 221 παρ. 2 μελετητών των επί μέρους έργων είτε και εις έτερον εκτός τούτων. Εν τη περιπτώσει ταύτη ο εργοδότης δύνатаι να αναθέσει εις τον ως άνω μελετητήν τον γενικόν συντονισμόν των εν αρθρ. 2 παρ. 2 επί μέρους μελετών και την παρακολούθησιν αυτών από απόψεως εξελίξεων και εφαρμογής του προγράμματος του έργου.

3. Τα επόμενα στάδια των οικοδομικών-κτιριακών μελετών, ήτοι: Προμελέτη, Οριστική μελέτη και Μελέτη εφαρμογής, περιλαμβάνονται εν έκαστον εξ αυτών εις τας επί μέρους μελέτας, ήτοι:

- αρχιτεκτονική,
- φερούσης κατασκευής,
- εγκαταστάσεων και έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου εφ' ου ανεγείρεται το κτιριακόν έργον

και συντάσσονται κατά τας οικείας προδιαγραφάς τούτων.»

Η εκπόνηση της οικιστικής (οικοδομικής – κτιριακής) μελέτης κατά στάδιο είναι υποχρεωτική, διότι έτσι εξασφαλίζονται οι προϋποθέσεις εκπόνησης της συνολικής μελέτης, ανεξαρτήτως του τρόπου ανάθεσης των επί μέρους σταδίων.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 331 Οικοδομική άδεια – Απαιτούμενα στοιχεία για την έκδοση της

«2. Για την χορήγηση της οικοδομικής άδειας απαιτούνται τα ακόλουθα σχέδια και δικαιολογητικά:

- α) αίτηση του ενδιαφερομένου, στην οποία είναι ενσωματωμένα σε ενιαίο τεύχος έντυπα με τις δηλώσεις ανάθεσης – ανάληψης (μελέτης – επίβλεψης), φύλλο ελέγχου, ειδικό έντυπο προϋπολογισμού.»
- β) τοπογραφικό διάγραμμα και διάγραμμα κάλυψης σύμφωνα με τις προδιαγραφές.
- γ) αρχιτεκτονική μελέτη, σύμφωνα με τις προδιαγραφές.
- δ) στατική μελέτη, σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τους κανονισμούς.
- ε) μελέτη θερμομόνωσης.
- στ) μελέτη υδραυλικών εγκαταστάσεων και αποχετεύσεων όπου απαιτούνται, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανονισμούς.
- ζ) μελέτες ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, όπου απαιτούνται, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανονισμούς.
- η) μελέτη παθητικής πυροπροστασίας σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανονισμούς.
- θ) μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανονισμούς.
- ι) μελέτη αερίων καυσίμων, όπου απαιτείται, σύμφωνα με τις ισχύουσες προδιαγραφές και τους κανονισμούς.
 - ια) εγκρίσεις άλλων υπηρεσιών, που απαιτούνται κατά τις κείμενες διατάξεις.
 - ιβ) τίτλος ιδιοκτησίας και πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας από το υποθηκοφυλακείο για κάθε οικόπεδο ή γήπεδο που είναι άρτιο κατά παρέκκλιση ή βρίσκεται εκτός σχεδίου.
 - ιγ) αποδεικτικό κατάθεσης αμοιβής του μελετητή μηχανικού.
 - ιδ) συμβολαιογραφική δήλωση των προβλεπόμενων χώρων στάθμευσης, που προβλέπεται στην παρ. 2 του άρθρου 310 και μεταγραφή της ή αποδεικτικό καταβολής της απαιτούμενης εισφοράς.
 - ιε) αιτιολογημένη έκθεση του μελετητή μηχανικού της παρ. 2 του άρθρου 327.

E98/82070/22-12-89 «Προδιαγραφές μελετών για έκδοση οικ. Αδειών»

Για την εφαρμογή της παρ. 4 του άρθρου 2 της Υπουργικής Απόφασης , 78070/5724/17.11.1985, όπως τροποποιήθηκε με την Υπουργική Απόφαση, σας διευκρινίζουμε το ακόλουθα:

- A.- Η εκπόνηση, σύνταξη και παρουσίαση των μελετών ιδιωτικών κτιριακών έργων γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ 696/74 προσαρμοσμένες στις απαιτήσεις των ιδιωτικών έργων και στα ειδικότερα στοιχεία που απαιτούνται για την έκδοση αδειών από το Π.Δ 3/9/1983, και στις απαιτήσεις του Γ.Ο.Κ '85 και των λοιπών ισχυουσών πολεοδομικών διατάξεων.
- B.- Οι μελέτες αυτές θα περιλαμβάνουν την οριστική μελέτη, την μελέτη εφαρμογής (τον προϋπολογισμό και το χρονοδιάγραμμα) εκτός από τα στοιχεία που Οι συνθήκες κατασκευής τον ιδιωτικών έργων δεν επιτρέπουν την αξιοποίηση τους καθώς και τα τεύχη δημοπράτησης εφ' όσον τα ιδιωτικά έργα δεν δημοπρατούνται. Επομένως δεν έχουν εφαρμογή τα άρθρα 227, 229, 236, 236, 245 και 247 που αφορούν στα επιμέρους στάδια σύνταξης των μελετών και προμελέτη.
- Γ.- Σύμφωνα με τα παραπάνω και προς διευκόλυνση σας, σας γνωρίζουμε ότι, η μελέτη που υποβάλλεται στα Πολεοδομικά γραφεία για να είναι πλήρης πρέπει να περιλαμβάνει το τοπογραφικό διάγραμμα, την αρχιτεκτονική μελέτη, τη στατική μελέτη της φέρουσας κατασκευής και τις μελέτες των εγκαταστάσεων που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τις συνοδευουσες την Ε98 προδιαγραφές καθώς και τον προϋπολογισμό και το χρονοδιάγραμμα ως ακολούθως περιγράφονται.

α. Προϋπολογισμός

Κάθε μελέτη συνοδεύεται από προϋπολογισμό που καταρτίζεται με βάση προμέτρηση των βασικών εργασιών και τρέχουσες τιμές των ιδιωτικών έργων κατά το χρόνο της υποβολής της μελέτης.

Ο σκοπός του προϋπολογισμού είναι η ενημέρωση του κυρίου του έργου για το κόστος της κατασκευής Και το ύψος του είναι, κατά κρίση του συντάξαντος την μελέτη Μηχανικού .

Τα φορολογικά ή οι αμοιβές που υπολογίζονται με βάση το Π.Δ, 515/5.10.89 (Φ.Ε.Κ, 219 Α) δεν συνδέονται με τον προϋπολογισμό αυτό.

β. - Χρονοδιάγραμμα

Κάθε μελέτη συνοδεύεται από διάγραμμα στο οποίο προσδιορίζεται ο απαιτούμενος χρόνος εκτέλεσης των εργασιών που αναφέρονται στον προϋπολογισμό καθώς και οι κρίσιμοι χρόνοι που αθροιζόμενοι προσδιορίζουν την συνολική διάρκεια του έργου.

Σκοπός του χρονοδιαγράμματος είναι η ενημέρωση του κυρίου του έργου για τον χρόνο που απαιτείται για την εκτέλεση των βασικών εργασιών και για το συνολικό χρόνο εκτέλεσης του όλου έργου, με ομαλές συνθήκες επιμέλειας και χρηματοδότησης,

Η παρουσίαση του χρονοδιαγράμματος γίνεται με τη μορφή διαγράμματος και έκθεσης

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 332 Προέλεγχος Μελετών

(άρθρο 4π.δ.8/13.7.1993)

1. Ο προέλεγχος μελετών για έκδοση οικοδομικών αδειών δεν είναι υποχρεωτικός. Είναι δυνατό να ζητείται ο προέλεγχος των μελετών για έκδοση οικοδομικών αδειών, εφόσον υποβληθούν με αίτηση τοπογραφικό διάγραμμα και διάγραμμα κάλυψης, σύμφωνα με τις προδιαγραφές, δήλωση ανάθεσης ανάληψης και αιτιολογική έκθεση του μελετητή μηχανικού της παρ. 2 του άρθρου 327.
2. Τα στοιχεία που υποβάλλονται, ελέγχονται από την πολεοδομική υπηρεσία για την εφαρμογή των πολεοδομικών διατάξεων , την ορθότητα των υπολογισμών και την τήρηση των προδιαγραφών των σχεδίων που υποβλήθηκαν. Η πολεοδομική υπηρεσία ελέγχει όλα τα στοιχεία που υποβλήθηκαν για προέλεγχο μέσα σε διάστημα δέκα (10)

εργάσιμων ημερών από την ημέρα υποβολής τους και Θεωρεί τα υποβληθέντα σχέδια ή τα επιστρέφει αθεώρητα μετά την παρέλευση της παραπάνω προθεσμίας, με αιτιολόγηση της άρνησης της Θεώρησης.

3. Σε περίπτωση που απαιτείται έγκριση της μελέτης από την ΕΠΑΕ υποβάλλονται, εκτός από τα αναφερόμενα στην παρ. 1 και όσα στοιχεία της μελέτης χρειάζονται για να εξετασθεί το συγκεκριμένο αίτημα. Μετά τον προέλεγχο, η ΕΠΑΕ ελέγχει την αρχιτεκτονική μελέτη μέσα σε διάστημα δέκα (10) εργάσιμων ημερών.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 333 Έλεγχος φακέλου μελέτης – χορήγηση οικοδομικής άδειας

(άρθρο 5π.δ.8/13.7.1993)

1. Ο έλεγχος των υποβαλλόμενων μελετών γίνεται από εξουσιοδοτημένους από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας υπαλλήλους διπλωματούχους μηχανικούς (αρχιτέκτονες μηχανικούς, πολιτικούς μηχανικούς, τοπογράφους μηχανικούς, μηχανολόγους μηχανικούς, ηλεκτρολόγους μηχανικούς, ανάλογα με την ελεγχόμενη μελέτη) και σε περίπτωση έλλειψής τους από τεχνικούς κατωτέρων βαθμίδων (υπομηχανικούς, τεχνολόγους, εργοδηγούς).
 2. Ο έλεγχος αυτός περιλαμβάνει:
 - A. Τον έλεγχο της αρχιτεκτονικής μελέτης που αναφέρεται:
 - α) στον πλήρη και λεπτομερή έλεγχο του τοπογραφικού διαγράμματος και του διαγράμματος κάλυψης ως προς την τήρηση των γενικών και ειδικών πολεοδομικών διατάξεων και προδιαγραφών και τον έλεγχο όσων στοιχείων περιλαμβάνονται σ' αυτά.
 - β) στον έλεγχο των υπόλοιπων σχεδίων της αρχιτεκτονικής μελέτης όπου ειδικότερα ελέγχεται:
 - η ταύτιση των διαστάσεων των κατόψεων του κτιρίου, των ημιυπαίθριων χώρων και των εξωστών και του ολικού ύψους των τομών με το διάγραμμα κάλυψης.
 - η τήρηση των άρθρων 349, 351, 353, 355, 356, 357, 362, 363, 364, 365, 372, 375, 376.
 - γ) στον έλεγχο του υπολογισμού των διαφόρων επιφανειών του κτιρίου που λαμβάνονται υπόψη για τον προϋπολογισμό της συνολικής δαπάνης του έργου, τις οποίες ο ελεγκτής μεταφέρει στο ειδικό έντυπο προϋπολογισμού που είναι ενσωματωμένο στο ενιαίο τεύχος. Επίσης ελέγχεται και Θεωρείται η αναλυτική προμέτρηση που τυχόν προσαρτάται στη μελέτη.
 - δ) παράλληλα με την αρχιτεκτονική μελέτη ελέγχεται και η μελέτη παθητικής πυροπροστασίας.
 - ε) αν έχει προηγηθεί προέλεγχος, τα στοιχεία που έχουν ελεγχθεί υποβάλλονται και δεν επανελέγχονται εφόσον δεν έχει μεταβληθεί το νομικό καθεστώς με το οποίο ελέγχθηκαν. Εφόσον δεν έχει προηγηθεί προέλεγχος στη φάση αυτή ελέγχεται και η αιτιολογημένη έκθεση του μελετητή μηχανικού της παρ. 2 του άρθρου 327.
 - στ) ο έλεγχος της αρχιτεκτονικής μελέτης πραγματοποιείται μέσα σε οκτώ (8) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του φακέλου της μελέτης από τον ελεγκτή. Σε περίπτωση που απαιτείται έγκριση από την ΕΠΑΕ ο έλεγχός της γίνεται μέσα σε έξι (6) εργάσιμες ημέρες από τη διαβίβαση του φακέλου στην επιτροπή.
 - B. Τον έλεγχο της στατικής μελέτης και συγκεκριμένα:
 - α) εάν τα σχέδια της στατικής μελέτης (ξυλότυποι) ανταποκρίνονται στα αντίστοιχα αρχιτεκτονικά και περιλαμβάνουν τα προβλεπόμενα από τις προδιαγραφές στοιχεία.
 - β) εάν η τεχνική έκθεση του έργου που συνοδεύει το τεύχος υπολογισμών είναι πλήρης, σαφής και σύμφωνα με τις προδιαγραφές.
 - γ) εάν η μέθοδος που ακολουθήθηκε είναι σύμφωνη με τους ελληνικούς κανονισμούς.
- Ο έλεγχος της στατικής μελέτης ολοκληρώνεται μέσα σε διάστημα τριών (3) εργάσιμων ημερών από τη διαβίβαση του φακέλου της μελέτης στον αρμόδιο τεχνικό για έλεγχο.
- Γ. Τον έλεγχο των άλλων μελετών που αναφέρεται:
 - α) στην πληρότητα και τη συμφωνία των στοιχείων τους προς τις προδιαγραφές και τους κανονισμούς.

β) στη συμφωνία τους με την αρχιτεκτονική μελέτη και μεταξύ τους.

Ο έλεγχος των μελετών αυτών πραγματοποιείται μέσα σε τέσσερις (4) εργάσιμες ημέρες από τη διαβίβασή τους μετά τον έλεγχο της αρχιτεκτονικής και στατικής μελέτης.

3. Ο υπολογισμός του ύψους των αμοιβών μηχανικών και των πάσης φύσεως φόρων και εισφορών γίνεται από εντεταλμένο υπάλληλο. Ο υπάλληλος αυτός με βάση τα εμβαδά που έχουν ήδη σημειωθεί κατά τον έλεγχο της αρχιτεκτονικής μελέτης από τον ελεγκτή-μηχανικό στο ειδικό έντυπο προϋπολογισμού ή την αναλυτική προμέτρηση των εργασιών ελέγχει τον προϋπολογισμό του έργου, τις αμοιβές μηχανικών όπως προκύπτουν από την εφαρμογή των εκάστοτε ισχυουσών σχετικών διατάξεων και τις λοιπές οικονομικές επιβαρύνσεις υπέρ των διαφόρων ταμείων, χωρίς να καθυστερεί ανατρέχοντας στα σχέδια της μελέτης. Η διαδικασία αυτή ολοκληρώνεται μέσα σε τέσσερις (4) εργάσιμες ημέρες από τη διαβίβαση του φακέλου για φορολογικό έλεγχο. Η πληρωμή των κάθε είδους οικονομικών υποχρεώσεων μελετητών και ιδιοκτητών γίνεται με αντίστοιχα έντυπα χωρίς την προηγούμενη Θεώρησή τους από την υπηρεσία και ελέγχεται από τον εντεταλμένο κατά τα παραπάνω υπάλληλο, μέσα σε δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών.
4. Σε όλα τα στάδια των ελέγχων τυχόν παρατηρήσεις για ελλείψεις ή λάθη διατυπώνονται με σαφήνεια στο φύλλο ελέγχου.
5. Οι παραπάνω προθεσμίες ελέγχου παρατείνονται αν κριθούν απαραίτητες και άλλες διαδικασίες (τακτοποιήσεων, αυθαιρέτων, έγκριση μελέτης ενεργητικής πυροπροστασίας κ.λ.π.).
6. Οι οικοδομικές άδειες υπογράφονται τελικά από τους εξουσιοδοτημένους ελεγκτές μετά από επανέλεγχο του τοπογραφικού ως προ το ισχύον ρυμοτομικό σχέδιο και τους όρους δόμησης και χορηγούνται καταχωρούμενες σε ειδικό βιβλίο αφού ενημερωθούν τα πρωτόκολλα του τμήματος και της υπηρεσίας.
7. Οι μελετητές ευθύνονται για την εκπόνηση όλων των επιμέρους μελετών, ενώ οι ιδιοκτήτες δηλώνουν ενυπόγραφα στο τοπογραφικό διάγραμμα και ευθύνονται για την ακρίβεια των δηλουμένων ορίων των οικοπέδων τους και για την ύπαρξη και την αιτία του δικαιώματος αυτών να ζητήσουν την έκδοση της οικοδομικής άδειας.
8. Ο υποβαλλόμενος φάκελος για την έκδοση οικοδομικής άδειας Θεωρείται ότι δεν υποβλήθηκε ποτέ και αφού τεθεί στο αρχείο η αίτηση και οι δηλώσεις ανάληψης-ανάθεσης, ο υπόλοιπος φάκελος επιστρέφεται στον ιδιοκτήτη με ενημέρωση του μελετητή, αν μέσα σε διάστημα εννέα (9) μηνών από την υποβολή δεν συμπληρωθούν οι ελλείψεις ή διορθώσεις που διαπιστώθηκαν στα διάφορα στάδια ελέγχου ή την ΕΠΑΕ και δεν έχει χορηγηθεί η άδεια. Αν όμως για την καθυστέρηση μεσολάβησε ανωτέρα βία για τους ενδιαφερομένους ή υπαιτιότητα της υπηρεσίας ή άλλων υπηρεσιών, παρατείνεται ανάλογα η παραπάνω προθεσμία με απόφαση του οικείου νομάρχη, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της υπηρεσίας.

Οι άδειες που εκδίδονται καθώς και οι αναθεωρήσεις τους ανακοινώνονται στον οικείο δήμο ή κοινότητα.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 334 Ισχύς και αναθεώρηση οικοδομικής άδειας

(άρθρο 6 π.δ.8/13.7.1993, άρθρο 1 π.δ.27.2/8.3.1995)

1. Οι οικοδομικές άδειες αν δεν ανακληθούν ή ακυρωθούν ισχύουν μέχρι την αποπεράτωση των προβλεπόμενων από αυτές οικοδομικών εργασιών που πιστοποιείται με τη σχετική Θεώρηση της άδειας και όχι περισσότερο από τέσσερα (4) χρόνια από την έκδοσή τους. Κατεξάιρηση ο χρονικός περιορισμός των τεσσάρων (4) χρόνων αυξάνεται σε έξι (6) χρόνια στις περιπτώσεις ανέγερσης ξενοδοχειακών μονάδων δυναμικότητας πάνω από 300 κλίνες ή κτιριακών εγκαταστάσεων παραγωγικών δραστηριοτήτων βιομηχανικής χρήσης εμβαδού πάνω από 5.000 τ.μ. ή όγκου παραπάνω από 15.000 κ.μ.

2. Κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας και για το υπόλοιπο του χρόνου ισχύος της απαιτείται και επιβάλλεται αναθεώρηση και στις πιο κάτω περιπτώσεις:
- α) αλλαγή ή παραίτηση του επιβλέποντος το έργο μηχανικού.
 - β) αλλαγή τίτλου ή ονόματος στο οποίο εκδόθηκε η άδεια.
 - γ) μερική ή ολική τροποποίηση της αρχιτεκτονικής ή στατικής ή και των υπόλοιπων μελετών με ή χωρίς αλλαγή του περιτυπώματος του κτιρίου αλλά χωρίς αύξηση του συντελεστή δόμησης που χρησιμοποιήθηκε κατά την έκδοση της άδειας και του όγκου του κτιρίου.
 - δ) αύξηση του συντελεστή δόμησης που χρησιμοποιήθηκε κατά την έκδοση της άδειας.
 - ε) αύξηση του όγκου της οικοδομής και
 - στ) αλλαγή της χρήσης του κτιρίου.

Ειδικότερα στην περίπτωση με στοιχείο (α), η αίτηση για αναθεώρηση της άδειας συνοδεύεται από λεπτομερή τεχνική έκθεση του νέου επιβλέποντος, στην οποία περιγράφεται το στάδιο των εργασιών και από φωτογραφίες του κτιρίου στις οποίες φαίνεται και ο περιβάλλον χώρος διαμορφωμένος ή όχι ακόμη. Οι οικοδομικές εργασίες στην περίπτωση αυτή διακόπτονται αμέσως και επαναλαμβάνονται μόνο μετά την αναθεώρηση της άδειας. Για τις περιπτώσεις με στοιχεία γ , δ, ε, οι αντίστοιχες εργασίες πρέπει να αρχίζουν μετά από τη χορήγηση της σχετικής αναθεώρησης της οικοδομικής άδειας, όπως και για την περίπτωση στ , αν για την αλλαγή της χρήσης του κτιρίου πρέπει να γίνουν τροποποιητικές εργασίες, δηλαδή επιβάλλεται αλλαγή της μελέτης.

3. Η οικοδομική άδεια αναθεωρείται για την παράταση της ισχύος της μετά από αυτοψία με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) αν μέχρι τη λήξη της ισχύος της άδειας, έχει ολοκληρωθεί ο φέρων οργανισμός της οικοδομής, η άδεια αναθεωρείται για αόριστο χρόνο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 259.
- β) αν μέχρι τη λήξη της ισχύος της άδειας δεν έγιναν οικοδομικές εργασίες ή δεν έχει ολοκληρωθεί πλήρως ο φέρων οργανισμός της οικοδομής η άδεια αναθεωρείται για τέσσερα (4) χρόνια από την ημερομηνία της λήξης της.
- γ) αν μέχρι τη λήξη της ισχύος της αναθεώρησης, σύμφωνα με τα παραπάνω έχει ολοκληρωθεί ο φέρων οργανισμός της οικοδομής, εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης α της παρούσας παραγράφου.

4. Δεν απαιτείται αναθεώρηση της άδειας, στις παρακάτω περιπτώσεις:

- α) για μικρής σημασίας τροποποιήσεις της αρχιτεκτονικής μελέτης (που δεν αλλάζουν τη χρήση) και τοπικής σημασίας μεταβολές του φέροντος οργανισμού του κτιρίου, καθώς και των υπόλοιπων μελετών, μετά από κρίση του προϊσταμένου της υπηρεσίας ή ενός ή περισσότερων εξουσιοδοτημένων από τον προϊστάμενο υπαλλήλων.
- β) για μεταβολές των διαστάσεων του κτιρίου και του οικοπέδου, εφόσον με τις αποκλίσεις αυτές δεν παραβιάζονται ο συντελεστής δόμησης που χρησιμοποιήθηκε κατά την έκδοση της άδειας και οι υποχρεωτικές αποστάσεις του κτιρίου από τα όρια του οικοπέδου. Οι αποκλίσεις αυτές δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερες του 2% των μηκών των πλευρών του οικοπέδου με μέγιστο 20 εκ. και 2% με μέγιστο 10 εκ. των διαστάσεων του κτιρίου.
- γ) στις παραπάνω περιπτώσεις α' και β' υποχρεούται ο ενδιαφερόμενος να ενημερώσει το φάκελο της οικοδομικής άδειας πριν από τη Θεώρηση της άδειας για ηλεκτροδότηση - υδροδότηση.
- δ) σε κάθε περίπτωση αναθεώρησης ή ενημέρωσης άδειας για στοιχεία για τα οποία υπάρχει έγκριση της ΕΠΑΕ, απαιτείται νέα έγκριση της ΕΠΑΕ η οποία και κρίνει αν η τροποποίηση είναι μικρής σημασίας, οπότε υπάγεται στην περίπτωση της ενημέρωσης ή αντιθέτως είναι ουσιώδης οπότε απαιτείται αναθεώρηση.

- 5.α) Κατά τις αναθεωρήσεις των οικοδομικών αδειών οι κάθε είδους κρατήσεις και εισφορές που καταβλήθηκαν κατά την έκδοση της άδειας συμψηφίζονται κατά τη χορήγηση της αναθεώρησης.
- β) Για τις περιπτώσεις που δεν είναι απαραίτητη η αναθεώρηση, αλλά μόνο η ενημέρωση του φακέλου της άδειας, δεν απαιτούνται πρόσθετες οικονομικές επιβαρύνσεις.
6. Οι άδειες κατεδάφισης, επίχωσης ή εκσκαφών ισχύουν για έξι (6) μήνες από την έκδοσή τους, εφόσον δεν ανακληθούν ή ακυρωθούν. Μετά την παρέλευση των έξι (6) μηνών, η άδεια αναθεωρείται για άλλους έξι (6) μήνες από την ημερομηνία λήξης της ισχύος της. Μετά το πέρας και του δεύτερου εξαμήνου η άδεια παύει να ισχύει.
7. Σε περίπτωση διακοπής των οικοδομικών εργασιών στο διάστημα της πρώτης τετραετίας που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα των ενδιαφερομένων (π.χ. διακοπή λόγω εύρεσης αρχαιοτήτων) ή λόγω ανώτερης βίας, παρατείνεται η ισχύς της άδειας για όσο χρόνο έχουν διακοπεί οι εργασίες.

Για την εξακρίβωση ότι συντρέχουν οι παραπάνω λόγοι, απαιτείται απόφαση του οικείου νομάρχη, που εκδίδεται με αίτηση του ενδιαφερομένου, με σύμφωνη γνώμη του ΣΧΟΠ του νομού. Τυχόν παρατάσεις που έχουν δοθεί πριν από την 8.3.1995 (ημερομηνία έναρξης ισχύος του από π.δ.27.2.1995π. δ/τος) εξακολουθούν να ισχύουν εάν δεν ανακληθούν για οποιοδήποτε λόγο.

(Σ.τ.Ε. 2692/2009) Αστική ευθύνη Δημοσίου από παράνομες παραλείψεις ενεργειών της Πολεοδομίας

«...Εξ' άλλου, κατά την έννοια των διατάξεων της νομοθεσίας περί σχεδίων πόλεων, περί εκτελέσεως οικοδομικών έργων από οπλισμένο σκυρόδεμα, περί αντισεισμικού κανονισμού, περί τρόπου και διαδικασίας εκδόσεως οικοδομικών αδειών, περί αυθαιρέτων και περί επικινδύνων κατασκευών με τις διατάξεις αυτές, περὶν της προστασίας του γενικού συμφέροντος προστατεύονται και ατομικά δικαιώματα και ιδίως το δικαίωμα σε ανέγερση οικοδομής που πληροί τις προϋποθέσεις ασφαλούς διαβίωσης έναντι κινδύνων από φυσικά ή γεωλογικά φαινόμενα. Με την απόφαση δε έγινε δεκτό ότι εξαιτίας του προστατευτικού σκοπού των ανωτέρω διατάξεων, η τήρηση των κανόνων που τίθενται με αυτές δεν εναπόκειται μόνο στη βούληση και την τεχνική επάρκεια των ιδιωτών μελετητών, αλλά εντάσσεται στη σφαίρα ευθύνης και των αρμόδιων πολεοδομικών υπηρεσιών, που στελεχώνονται από προσωπικό που διαθέτει τις κατάλληλες τεχνικές γνώσεις για να ελέγξει την επακριβή τήρησή τους. Εξ' άλλου, στο πλαίσιο της διαδικασίας έκδοσης οικοδομικής άδειας, ο διενεργούμενος από τις πολεοδομικές υπηρεσίες έλεγχος στις υποβαλλόμενες από τους ιδιώτες στατικές μελέτες περιορίζεται στη διαπίστωση της πληρότητας του περιεχομένου αυτών και όχι στην ακρίβεια των υπολογισμών ή στην επιλογή της μεθόδου, ζητήματα για τα οποία αποκλειστικώς υπεύθυνος είναι ο μελετητής. Στην περίπτωση δε κατά την οποία οι πολεοδομικές υπηρεσίες διαπιστώνουν ότι μια στατική μελέτη δεν είναι πλήρης, διότι δεν περιέχει όλους τους υπολογισμούς, ή δεν πραγματεύεται όλα τα ζητήματα στατικής επάρκειας του κτιρίου, σύμφωνα με τους σχετικούς κανονισμούς, οφείλει να αρνηθεί την έκδοση της οικοδομικής άδειας. Περαιτέρω, με την απόφαση έγινε δεκτό ότι οι ίδιες διατάξεις, οι οποίες επιτρέπουν την έκδοση οικοδομικών αδειών μόνο κατόπιν ελέγχου της πληρότητας των μελετών, δεν έχουν την έννοια ότι αφαιρούν από τις κατάλληλα στελεχωμένες πολεοδομικές υπηρεσίες την αρμοδιότητα να ελέγξουν και την ορθότητα αυτών, εφόσον από άλλους ελέγχους, στο στάδιο της κατασκευής (αυτοψίες), υπάρξουν ενδείξεις στατικής ανεπάρκειας, δεδομένου ότι οι ίδιες υπηρεσίες είναι αρμόδιες σε κάθε περίπτωση, να ελέγχουν την επικινδυνότητα από στατική άποψη των οικοδομών. Τέλος, η απόφαση δέχθηκε ότι κατά το στάδιο της κατασκευής και αποπεράτωσης της οικοδομής, οι πολεοδομικές υπηρεσίες υποχρεούνται, τουλάχιστον μια φορά, να διενεργούν αυτοψία, να επισημαίνουν οποιεσδήποτε παραλείψεις και σφάλματα διαπιστωθούν κατά την διενέργεια του ελέγχου και να διατάξουν τη λήψη των κατάλληλων μέτρων προς επανόρθωσή τους. Η υποχρέωση αυτή καθίσταται εντονότερη αν κατά το στάδιο του ελέγχου της στατικής μελέτης που υποβάλλεται σ' αυτές διαπιστωθεί ότι αυτή δεν είναι πλήρης. Την υποχρέωση αυτή έχει η πολεοδομική υπηρεσία και κάθε φορά που διενεργεί αυτοψία σε

οικοδομή είτε για να διαπιστώσει την ύπαρξη αυθαίρετων κατασκευών και προσθηκών μετά την ολοκλήρωση της οικοδομής, κατά το άρθρο 7 παρ. 3 του από 8.7/13.7.1983 π.δ., είτε για να διαπιστώσει το επικίνδυνο της οικοδομής κατά το άρθρο 1 του π.δ. της 13.4/22.4.1929, εφόσον πρόκειται για εμφανείς παραλείψεις και κακοτεχνίες. Κατ'ακολουθία τούτων, τυχόν παραλείψεις των αρμόδιων πολεοδομικών υπηρεσιών κατά τη διενέργεια ελέγχων στο στάδιο της ανεγέρσεως ή μετά την αποπεράτωση οικοδομής, που αφορούν στη στατική επάρκεια του οικοδομήματος, συνιστούν, κατ' αρχήν, πρόσφορη αιτία για την πρόκληση του ζημιόγνου αποτελέσματος της κατάρρευσης από σεισμική δόνηση του μη ελεγχθέντος επαρκώς από στατικής απόψεως κτιρίου.»

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Ανεξαρτήτως των σταδίων της μελέτης που ανατίθεται (ιδέ Άρθρ. 87) οι προϋποθέσεις εκπόνησης των μελετών είναι οι εξής:

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 228 Προϋποθέσεις εκπόνησεως Αρχιτεκτονικής Μελέτης

1. Προς εκπόνησιν οιουδήποτε σταδίου της μελέτης ο εργοδότης παραδίδει εις τον μελετητήν τα προηγούμενα εγκεκριμένα στάδια της μελέτης.
2. Ειδικότερον, προϋπόθεσιν προς έναρξιν εκπονήσεως της μελέτης και δη του πρώτου σταδίου ταύτης, ήτοι της προμελέτης, αποτελεί η παράδοσις εις τον μελετητήν υπό του εργοδότη του προγράμματος του έργου και των απαιτούμενων τοπογραφικών, εδαφολογικών και λοιπών στοιχείων ή η συμπλήρωσις τούτων υπό του μελετητού εις περιπτώσιν κατά την οποίαν αυτή αποτελεί, εν μέρει ή εν όλω συμβατικήν υποχρέωσιν αυτού.
3. Επίσης προϋπόθεσιν προς εκπόνησιν της οριστικής μελέτης αποτελεί η έγκρισις της προμελέτης υπό του εργοδότη ή και άλλων αρμοδίων αρχών και προϋπόθεσιν προς εκπόνησιν της μελέτης εφαρμογής αποτελεί ομοίως η έγκρισις της οριστικής μελέτης.
4. Τροποποιήσεσις της μελέτης λόγω μεταβολών επιφερομένων υπό του εργοδότη επί του αρχικού προγράμματος του έργου ή επί στοιχείων του έργου εκπεφρασμένων εις εγκριθέν ήδη αρμοδίως στάδιον της μελέτης, βαρύνουν αυτόν, του μελετητού δικαιουμένου αναλόγου αμοιβής διά την επιβαλλομένην πρόσθετον εργασίαν τροποποιήσεως ή αναθεωρήσεως της μελέτης ως και αναλόγου παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών εκπονήσεως αυτής.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 237 Προϋποθέσεις εκπονήσεως μελέτης Φερούσης Κατασκευής

1. Προϋπόθεσιν προς εκπόνησιν του πρώτου σταδίου της μελέτης ήτοι της προμελέτης αποτελεί η παράδοσις εις τον μελετητήν υπό του εργοδότη:
 - α) Της εγκεκριμένης αρχιτεκτονικής προμελέτης και
 - β) Των αποτελεσμάτων ερεύνης του εδάφους θεμελιώσεων, εφ' όσον αυτή κρίνεται απαραίτητος.
2. Προϋπόθεσιν προς εκπόνησιν της οριστικής μελέτης αποτελεί η παράδοσις εις τον μελετητήν υπό του εργοδότη:
 - α) Της εγκεκριμένης οριστικής αρχιτεκτονικής μελέτης.
 - β) Της εγκεκριμένης στατικής προμελέτης και
 - γ) Των εγκεκριμένων προμελετών εγκαταστάσεων.
3. Προϋπόθεσιν προς εκπόνησιν της μελέτης εφαρμογής αποτελεί η παράδοσις εις τον μελετητήν υπό του εργοδότη:
 - α) Τυχόν τροποποιητικών σχεδίων της εγκεκριμένης οριστικής αρχιτεκτονικής μελέτης.
 - β) Της εγκεκριμένης οριστικής στατικής μελέτης και
 - γ) Των εγκεκριμένων οριστικών μελετών εγκαταστάσεων.

4. Τροποποιήσις της μελέτης λόγω μεταβολών επιφερομένων υπό του εργοδότη επί του αρχικού προγράμματος του έργου ή επί στοιχείων του έργου εκπεφρασμένων εις εγκριθέν ήδη αρμοδίως στάδιον της μελέτης βαρύνουν αυτόν, του μελετητού δικαιουμένου αναλόγου αμοιβής διά την επιβαλλομένην πρόσθετον εργασίαν τροποποιήσεως ή αναθεωρήσεως της μελέτης, ως και αναλόγου παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών εκπονήσεως αυτής.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 246 Προϋποθέσεις εκπονήσεως Μελέτης εγκατάστασης

1. Προς εκπόνησιν της μελέτης ο εργοδότης παραδίδει εις τον μελετητήν:
 - α) Το γενικόν πρόγραμμα εξ ου να προκύπτει το είδος και το μέγεθος των εγκαταστάσεων.
 - β) Τοπογραφικόν σχέδιον της περιοχής, εφ' όσον είναι απαραίτητον, ώστε να είναι δυνατή η έρευνα των τοπικών συνθηκών.
 - γ) Την αρχιτεκτονικήν προμελέτην και τα σχέδια ταύτης πρό της εγκρίσεως, ώστε να δύνανται να επενεχθούν αι αναγκαίαι μεταβολαί διά την ένταξιν των εγκαταστάσεων.
2. Προϋπόθεσιν προς έναρξιν της προμελέτης αποτελεί η παράδοσις εις τον μελετητήν υπό του εργοδότη των ως άνω στοιχείων της παρ. 1 του παρόντος.
3. Προϋπόθεσιν προς εκπόνησιν της οριστικής μελέτης αποτελεί η συμπλήρωσις της προμελέτης υπό του μελετητού συμφώνως προς τας υποδείξεις του εργοδότη και η έγκρισις ταύτης υπό του εργοδότη ή και άλλων αρμοδίων αρχών.
4. Προϋπόθεσιν προς εκπόνησιν της μελέτης εφαρμογής αποτελεί ομοίως η συμπλήρωσις και έγκρισις της οριστικής μελέτης, ως άνω, ως και η παράδοσις εις τον μελετητήν των εγκριθέντων αρχιτεκτονικών οριστικών σχεδίων και των ξυλοτύπων.
5. Τροποποιήσις της μελέτης, λόγω μεταβολών επιφερομένων υπό του εργοδότη επί του αρχικού προγράμματος του έργου ή επί στοιχείων του έργου εκπεφρασμένων εις εγκριθέν ήδη αρμοδίως στάδιον της μελέτης βαρύνουν αυτόν, του μελετητού δικαιουμένου αναλόγου αμοιβής διά την επιβαλλομένην πρόσθετον εργασίαν τροποποιήσεως ή αναθεωρήσεως της μελέτης ως και αναλόγου παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών εκπονήσεως αυτής.

(ΥΑ Δ17/01) Άρθρο 5 Προϋποθέσεις εκπονήσεως μελέτης Χρ. Προγ/μου των έργων

1. Προϋπόθεσις για την εκπόνηση της προμελέτης, αποτελεί η παράδοσις στον Μελετητή από τον Εργοδότη.
 - α) Της Τεχνικής Προμελέτης
 - β) Των στοιχείων εκείνων από τα τεύχη δημοπράτησης που εκπονήθηκαν κατά την φάση της Τεχνικής Προμελέτης
2. Προϋπόθεσις για την εκπόνηση οριστικής μελέτης αποτελεί η παράδοσις στον Μελετητή από τον Εργοδότη.
 - α) Της εγκεκριμένης προμελέτης χρονικού προγραμματισμού.
 - β) Της εγκεκριμένης οριστικής Τεχνικής Μελέτης
 - γ) Των στοιχείων εκείνων από τα τεύχη δημοπράτησης που εκπονήθηκαν κατά την φάση της οριστικής Τεχνικής Μελέτης.
3. Προϋπόθεσις για την εκπόνηση της μελέτης εφαρμογής αποτελεί η παράδοσις στον Μελετητή από τον Εργοδότη.
 - α) Της εγκεκριμένης οριστικής μελέτης χρονικού προγραμματισμού.
 - β) Της εγκεκριμένης οριστικής Τεχνικής Μελέτης ή της Τεχνικής Μελέτης Εφαρμογής.
 - γ) Των τευχών δημοπράτησης
4. Τυχόν τροποποίηση της μελέτης χρονικού προγραμματισμού των έργων, λόγω μεταβολών, που επιφέρονται από τον Εργοδότη στο αρχικό πρόγραμμα του έργου ή στα στοιχεία του έργου, που εκφράζονται στο εγκριθέν ήδη

αρμοδίως στάδιο της μελέτης, βαρύνουν τον Εργοδότη, του Μελετητού δικαιουμένου αναλόγου αμοιβής δια την επιβαλλόμενη πρόσθετο εργασία τροποποίησης ή αναθεώρησης της μελέτης, καθώς και αναλόγου παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών εκπονήσεως της μελέτης.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΜΕΡΟΥΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87 Αμοιβή μελέτης ανατιθεμένης κατά στάδια

Σύμφωνα με το άρθρο 87 επιτρέπεται με τη σύμβαση να ανατεθεί μέρος της συνολικής μελέτης ως παρακάτω. Στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή της ανατεθείσας μελέτης κατά τη σύμβαση προσαυξάνεται με τους ακόλουθους συντελεστές.

1. Εάν ανατεθεί εις τον μελετητήν η εκπόνησις μόνον του πρώτου σταδίου της μελέτης, ήτοι της προμελέτης, η αντίστοιχος αμοιβή προσαυξάνεται κατά 40%. Εάν ήθελε ζητηθή η μελέτη ετέρου προσχεδίου με το αυτό θέμα η αμοιβή αυτού δεν προσαυξάνεται.
2. Εάν ανατεθεί εις τον Μελετητήν η εκπόνησις μόνον των δύο πρώτων σταδίων της μελέτης ήτοι της προμελέτης και της οριστικής μελέτης, αι αντίστοιχοι αμοιβαί προσαυξάνονται κατά 25%.
3. Εις την περίπτωσιν το προηγούμενον ή προηγούμενα στάδια της μελέτης εξεπονήθησαν παρ' άλλου Μελετητού ή παρέχονται παρά του εργοδότη εις τον μελετητήν πλήρη στοιχεία των προηγούμενων σταδίων, ώστε να είναι δυνατή η απρόσκοπος συνέχισις της εκπονήσεως της μελέτης, η συνολική αμοιβή των μελετωμένων σταδίων μελέτης αυξάνεται κατά είκοσιν επί τοις εκατόν (20%).
4. Εις την περίπτωσιν η μελέτη υποβάλλεται πλήρης εις εν και τελικόν στάδιον άνευ παροχής εις τον μελετητήν των προβλεπομένων πλήρων μελετών των προγενεστέρων σταδίων, τότε καταβάλλεται εις τον Μελετητήν πλήρης η υπό του παρόντος προβλεπομένη αμοιβή.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΑΝΕΓΕΡΣΗΣ

Σχετικά με τροποποιήσεις της μελέτης ο Κανονισμός προβλέπει τα εξής :

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 3 παρ. 5 Τροποποιήσεις της μελέτης σε σχέση με τα προηγούμενα στάδια

« Στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια εκπόνησης σταδίου τινός της μελέτης του έργου υπάρξουν κατόπιν οδηγιών ή εγκρίσεως του εργοδότη τροποποιήσεις σε σχέση με τα προβλεπόμενα από τα προηγούμενα στάδια, **τότε το υπόψη καθώς και επόμενα στάδια της μελέτης** θεωρούνται αναφερόμενα σε ανεξάρτητο αυτοτελές έργο και αμείβονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Σε σχέση με τα προηγούμενα, στάδια της μελέτης για το μέρος του έργου που αντιστοιχεί στην τροποποιηθείσα μελέτη καταβάλλεται ιδιαίτερη αμοιβή, που καλύπτει **το εκπονηθέν μέρος του εν λόγω σταδίου**, όπως μελετήθηκε πριν επέλθει η τροποποίηση.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83 παρ. 12 Τροποποίηση της μελέτης μετά την έγκρισή αυτής

«Οιασδήποτε τροποποιήσεις επερχομένη εις την μελέτην **μετά** την έγκρισή αυτής συνεπάγεται πρόσθετον αποζημίωσιν ίσην προς την αμοιβήν την εξαγόμενν εκ του αντιστοίχου πίνακος αμοιβών, αλλά μόνον δια την δαπάνην του τροποποιούμενου **τμήματος**, ασχέτως αρχικού προϋπολογισμού.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83 παρ. 14 Τροποποίηση της μελέτης κατά την διάρκεια εκπόνησής αυτής

Εν περιπτώσει, τη εντολή του Εργοδότη, τροποποίησης της μελέτης κατά την διάρκειαν εκπονήσεως αυτής, με συνέπειαν επαύξησιν της εργασίας χωρίς όμως να προκληθεί ανάλογος αύξησις του προϋπολογισμού, η νέα εργασία αμείβεται ιδιαίτερος, **προστιθεμένου του προϋπολογισμού ταύτης** εις τον συνολικόν προϋπολογισμόν του έργου.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 228 παρ. 4 Προϋποθέσεις εκπονήσεως Αρχιτεκτονικής μελέτης

«Τροποποιήσεις της Αρχιτεκτονικής μελέτης λόγω μεταβολών επιφερομένων υπό του εργοδότη επί του αρχικού προγράμματος του έργου ή επί στοιχείων του έργου εκπεφρασμένων εις εγκριθέν ήδη αρμοδίως στάδιον της μελέτης, βαρύνουν αυτόν, του μελετητού δικαιουμένου αναλόγου αμοιβής διά την επιβαλλομένην πρόσθετον εργασίαν τροποποιήσεως ή αναθεωρήσεως της μελέτης ως και αναλόγου παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών εκπονήσεως αυτής.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 237 παρ. 4 Προϋποθέσεις εκπονήσεως μελέτης Φέρουσας Κατασκευής

«Τροποποιήσεις της μελέτης Φέρουσας Κατασκευής λόγω μεταβολών επιφερομένων υπό του εργοδότη επί του αρχικού προγράμματος του έργου ή επί στοιχείων του έργου εκπεφρασμένων εις εγκριθέν ήδη αρμοδίως στάδιον της μελέτης βαρύνουν αυτόν, του μελετητού δικαιουμένου αναλόγου αμοιβής διά την επιβαλλομένην πρόσθετον εργασίαν τροποποιήσεως ή αναθεωρήσεως της μελέτης, ως και αναλόγου παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών εκπονήσεως αυτής.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 246 παρ. 5 Προϋποθέσεις εκπονήσεως Μελετών Εγκαταστάσεων

«Τροποποιήσεις της μελέτης Εγκαταστάσεων, λόγω μεταβολών επιφερομένων υπό του εργοδότη επί του αρχικού προγράμματος του έργου ή επί στοιχείων του έργου εκπεφρασμένων εις εγκριθέν ήδη αρμοδίως στάδιον της μελέτης βαρύνουν αυτόν, του μελετητού δικαιουμένου αναλόγου αμοιβής διά την επιβαλλομένην πρόσθετον εργασίαν τροποποιήσεως ή αναθεωρήσεως της μελέτης ως και αναλόγου παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών εκπονήσεως αυτής.»

ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ Ή ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 220.2 82.6 ΚΑΙ 88 ΤΟΥ Π.Δ. 696/74

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α. Αρχ. Μελέτη Προσθήκης ή επέκτασής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.» (σχ. Άρθ. 220, 82.6)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β. Αρχ. Μελέτη επισκευής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ. Αρχ. Μελέτη διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιρ. έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 229 παρ.1, παρ. 2β «ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ»

- «1. Το στάδιον τούτο της μελέτης καλύπτει την ετοιμασίαν και υποβολήν εις τον εργοδότην των στοιχείων τα οποία θα επιτρέψουν εις αυτόν να θεωρήση και να εγκρίνη τας βασικάς ιδέας και λύσεις διά την λειτουργίαν, την μορφήν και την δαπάνην του έργου.
- 2.β) Την εκπόνησιν προσχεδίων αρχιτεκτονικής λύσεως, ενδεχομένως μετά τυχόν απαιτουμένων παραλλαγών, εις τα οποία διαλαμβάνονται άπαναι αι κατόψεις και όψεις, ως και αι απαραίτητοι τομαί του έργου, η γενική διάταξις αυτού εν τω χώρω μετά των προβλεπομένων προσπελάσεων, ως και σχηματικών προοπτικών ή αξονομετρικών σχέδιον εφ' όσον τούτο κρίνεται σκόπιμον προκειμένου να καταστή απολύτως κατανοητή η προτεινομένη λύσις.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87 παρ. 1 «ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ»

1. Εάν ανατεθεί εις τον μελετητήν η εκπόνησις μόνον του πρώτου σταδίου της μελέτης, ήτοι της προμελέτης, η αντίστοιχος αμοιβή προσαυξάνεται κατά 40%. Εάν ήθελε ζητηθή η μελέτη ετέρου προσχεδίου με το αυτό θέμα η αμοιβή αυτού δεν προσαυξάνεται.

ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΛΕΤΗΤΟΥ ΠΕΡΑΝ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.13 Πρόσθετος απασχόληση Μελετητού

«Διά πάσαν πρόσθετον απασχόλησιν του Μελετητού μη περιλαμβανομένην εις τας υποχρεώσεις της μελέτης κατά τας προδιαγραφάς ή εις ετέρας διατάξεις αμοιβών, ο Μελετητής δικαιούται ιδιαίτερας αποζημιώσεως.»

ΑΜΟΙΒΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΑΔΕΙΑΣ

(Εφ. Πατρών Απόφ. 997/2004) Δεν περιλαμβάνονται στην αμοιβή μελέτης οι διαδικαστικές ενέργειες για την έκδοση αδείας.

1. Κατά την ανάθεση μελέτης στα πλαίσια της σύμβασης Εργοδότη- Μηχανικού η συμβατική υποχρέωση του Μηχανικού εξαντλείται με την εκπόνηση της μελέτης και την προσήκουσα παράδοση στον εντολέα. Καθίσταται σαφές, ότι με την εντολή ανάθεσης, ο Μηχανικός, δεν αναλαμβάνει και την υποχρέωση να εκδώσει την οικοδομική άδεια .(βλ.ad hoc Απόφαση Εφ.Πατρών. αρ.997/2004).
Σε περίπτωση που άδεια οικοδομικών εργασιών δεν εκδοθεί είτε για λόγους που αφορούν είτε τον ίδιο τον εντολέα είτε την πολεοδομική αρχή , το γεγονός αυτό δεν επηρεάζει την ομαλή εξέλιξη της ενοχής από την πλευρά του Μηχανικού ο οποίος δικαιούται να λάβει την νόμιμη αμοιβή για την εκπόνηση μελετών που συμβατικώς του ανατέθηκαν.
2. Βεβαίως, δεν αποκλείεται, ο Μηχανικός να αναλάβει ως υπηρεσία την εκπλήρωση όλων των απαραίτητων διαδικαστικών ενεργειών για την έκδοση αδείας οικοδομικών εργασιών, κατόπιν ειδικής εντολής (σύμβασης) , με ορισμένη κατά το νόμο αμοιβή, συμφώνως προς τις αναγκαστικού δικαίου διατάξεις περί αμοιβών Μηχανικών.
3. «Ο εφεσίβλητος εξεπλήρωσε εξ ολοκλήρου την άνω συμβατική του υποχρέωση, ο τελευταίος δεν ανέλαβε την υποχρέωση να εκδώσει οικοδομική άδεια (οι μηχανικοί και εργολάβοι δεν εκδίδουν άδειες), αλλά να εκπονήσει και υποβάλει στην αρμόδια αρχή τις αναγκαίες μελέτες και τα λοιπά στοιχεία προς έκδοση της άδειας, Ο εφεσίβλητος ανταποκρίθηκε πλήρως στην εν λόγω υποχρέωση. Το εάν δε η άδεια που ζητήθηκε δεν εκδόθηκε είτε για λόγους που αφορούν τον ίδιο τον εκκαλούντα είτε για λόγους που αφορούν την πολεοδομική αρχή, είναι κάτι που δεν συνεπάγεται ανώμαλη εξέλιξη της ενοχής από πλευράς εφεσίβλητου, δικαιουμένου να λάβει ό, τι δικαιούται για την εκπόνηση των μελετών, στο ποσό δε της αμοιβής περιλαμβάνεται το καταβληθέν ποσό των 800.000 δραχμών, του οποίου ο εκκαλών αναζητεί την απόδοση.» **(Εφ. Πατρών Απόφ. 997/2004)**

ΑΜΟΙΒΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑ (Α) ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1 Αντικείμενο του κανονισμού των ελάχιστων ορίων αμοιβών Μηχανικών

1. «Αι δια του παρόντος καθοριζόμεναι αμοιβαί αποτελούν τα υποχρεωτικώς εφαρμοζόμενα κατώτατα όρια αποζημιώσεως δια την εκπόνησιν μελετών και διενέργειαν επιβλέψεων - παραλαβών και εκτιμήσεων Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών, κατά τας κατωτέρω κατηγορίας ή διακρίσεις αυτών.
2. Ειδικότερον αι δια των διατάξεων του παρόντος καθοριζόμεναι αμοιβαί αναφέρονται εις:
 - α) Τας Τοπογραφικάς, Κτηματογραφικάς και Χαρτογραφικάς Εργασίας.

- β) Εις την μελέτην, επίβλεψιν και παραλαβήν Συγκοινωνιακών Έργων,
 - γ) Εις την μελέτην, επίβλεψιν και παραλαβήν Υδραυλικών Έργων,
 - δ) Εις την μελέτην, επίβλεψιν, παραλαβήν και εκτίμησιν Κτιριακών Έργων των μελετών των έργων τούτων
3. Αι αμοιβαί δια τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικές προδιαγραφάς».

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής μελετών Μηχανικών

Το άρθρο 2 του Π.Δ. 696/74 όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 515/89 αναφέρεται στον προσδιορισμό των αμοιβών για την εκπόνηση των μελετών των αναφερόμενων στο άρθρο 1 του Π.Δ. 696/74.

Το Π.Δ. 696/74 όμως, ως Κανονισμός ελαχίστων αμοιβών Μηχανικών, αναφέρεται σε διάφορα άρθρα του σε διάφορες υπηρεσίες Μηχανικών.

Η παραπομπή στον τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 από άλλα άρθρα του διατάγματος πέραν των σχετικών με τις Μελέτες συνεπάγεται την εφαρμογή του άρθρου 2 σε συνδυασμό με τις προβλέψεις των άρθρων αυτών. Αναλυτικότερα το άρθρο 2 σχετικά με την εκπόνηση της Μελέτης αναφέρει τα εξής:

1. «Η αμοιβή Α για την εκπόνηση **των μελετών**, των αναφερομένων στο άρθρο 1 κατηγοριών έργων και εργασιών, καθορίζεται κατά τμήματα και κεφάλαια του παρόντος με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:
 - α. Σε ποσοστά επί τοις εκατό του προϋπολογισμού (Σ) **των μελετωμένων** έργων που υπολογίζονται βάσει τύπου».

Στον τρόπο αυτό καθορισμού της αμοιβής εντάσσονται εμμέσως και οι αμοιβές που ορίζονται ως ποσοστό επί των αμοιβών άλλων υπηρεσιών Μηχανικού.

«β. Κατά μονάδα έργου (πχ. χλμ. οδού, στρέμμα επιφανείας κλπ.) με βάση τιμές μονάδας.

γ. Κατ' αποκοπή ή ανάλογα με το χρόνο απασχόλησης.

δ. Κατά ειδικό τρόπο που καθορίζεται στις επιμέρους διατάξεις του παρόντος.»
2. «Οι αμοιβές Α **για τις μελέτες**, που υπολογίζονται με βάση τον προϋπολογισμό του έργου (εδάφιο α' της παρ. 1 του παρόντος άρθρου), προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda}$$

όπου

- Σ: Ο προϋπολογισμός κάθε έργου υπολογιζόμενος σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 3.
 - β. Συντελεστής που υπολογίζεται σύμφωνα με την παρ. 4 του παρόντος άρθρου και τα οικεία άρθρα για κάθε κατηγορία έργων.
 - λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο σύνταξης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί.
 - λ': Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο t έγκρισης της μελέτης που έχει ανατεθεί κατά την οικεία Σύμβαση
3. Οι αμοιβές Α για τις υπόλοιπες **κατηγορίες μελετών** της παρ. 1 του παρόντος άρθρου (εδαφ. β, γ και δ), που αμείβονται με καθορισμένες τιμές μονάδας, προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \lambda * T$$

όπου:

T: Οι βασικές τιμές μονάδας αμοιβής, που καθορίζονται από τα οικεία κατά περίπτωση άρθρα του παρόντος διατάγματος.

- λ. Ο καθοριζόμενος από το άρθρο 4 παρ. 2 του παρόντος διατάγματος συντελεστής που αντιστοιχεί στην χρονική περίοδο έγκρισης του τελευταίου **σταδίου της μελέτης** ή της εργασίας που έχει ανατεθεί.
4. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής του αντιστοίχου έργου (παρ. 1 του παρόντος άρθρου) υπολογίζεται με βάση τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}}$$

όπου:

Σ: Ο ολικός προϋπολογισμός κάθε έργου στη χρονική περίοδο t σύνταξης του προϋπολογισμού **της μελέτης**.

κ και μ: Συντελεστές που προβλέπονται για κάθε κατηγορία έργων.

λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο t σύνταξης του προϋπολογισμού **της μελέτης**. Ο συντελεστής β στρογγυλεύεται πάντα στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο.

5. Σε περίπτωση προκαταβολών ή πληρωμής ενδιάμεσων σταδίων τα αντίστοιχα καταβληθέντα ποσά (Πι, ι=1,2...) αφαιρούνται από την τελική αμοιβή Α ως ανωτέρω (παράγρ. 2 και 3 του παρόντος) αναθεωρούμενα ως εξής:

$$A' = \Pi_i * \frac{\lambda'}{\lambda i''}$$

όπου:

Πι: Η συγκεκριμένη προκαταβολή, η πληρωμή ενδιάμεσου σταδίου.

λ': Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο έγκρισης του προϋπολογισμού Σ.

λi: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο πληρωμής του ποσού Πι. Οπότε η πέραν των προκαταβολών ή πληρωμών ενδιάμεσων σταδίων καταβαλλομένη αμοιβή υπολογίζεται ως εξής:

$$A - \sum A' i$$

(i = 1,2...))»

6. Οι αμοιβές όλων των ειδών μελετών και εργασιών, που αναφέρονται στο άρθρο 1 του Π.Δ. 696/1974, υπολογίζονται με βάση τις γενικές προβλέψεις του άρθρου 2 του ίδιου Π.Δ.
7. Στις περιπτώσεις που υπάγονται στη παρ. 1α του άρθρου 2 οι αμοιβές όλων των έργων υπολογίζονται με βάση τον γενικό τύπο της παρ. 2 του άρθρου 2 σε συνδυασμό με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου.
8. Οι προαναφερθείσες γενικές διατάξεις εξειδικεύονται για τα κτιριακά έργα ανά υπηρεσία στα οικεία κεφάλαια της παρούσας κωδικοποίησης.
9. Η εφαρμογή των εξειδικευμένων, κατά τα άνω, διατάξεων είναι αναγκαία για να προσδιορίζεται με ακρίβεια και μονοσήμαντα η διατιμημένη αμοιβή κάθε υπηρεσίας, η οποία προσφέρεται από τους μηχανικούς στα οικοδομικά-κτιριακά έργα.

(ΤΕΕ Γνωμ. 1 Επ. Αμοιβ.) Τρόπος καθορισμού της αμοιβής των μελετών

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις

ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. -Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στην παρ. 1 του άρθ. 2 του π.δ. 696/74 αναφέρεται ότι:

‘‘Η αμοιβή Α για την εκπόνηση των μελετών των αναφερομένων στο άρθρο 1 κατηγοριών έργων και εργασιών, καθορίζεται κατά τμήματα και κεφάλαια του παρόντος με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

α) Σε ποσοστά επί τοις εκατό του προϋπολογισμού (Σ) των μελετωμένων έργων που υπολογίζονται βάσει τύπου.

β) Κατά μονάδα έργου (π.χ. χλ. Οδού, στρέμμα επιφάνεια; Κ.λ.π.) με βάση τιμές μονάδας.

γ) Κατ’ αποκοπή ή ανάλογα με το χρόνο απασχόλησης.

δ) Κατά ειδικό τρόπο που καθορίζεται στις επιμέρους διατάξεις του παρόντος.’’ (άρθρο 2 παρ. 1, π.δ. 696/74)

2. Και οι τέσσερις παραπάνω τρόποι αναφέρονται εις την διάταξη ως ισότιμοι. Είναι συνεπώς απαραίτητο προκειμένου να προχωρήσει ο υπολογισμός της αμοιβής μιας υπηρεσίας να διαπιστωθεί ο προβλεπόμενος από τον ίδιο κανονισμό τρόπος καθορισμού αυτής.

(ΤΕΕ Γνωμ. 2 Επ. Αμοιβ.) Κατ’ αποκοπήν αμοιβή (Άρθρ. 2 παρ. 1 εδάφιο γ του ΠΔ 696/74)

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ’ εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στην εισηγητική έκθεση του Ν.Δ. 2726/1953 αναφέρονται μεταξύ των άλλων «Παρατηρήθη συχνή καταστρατήγησις και εκ μέρους εργοδοτών και εκ μέρους μηχανικών, με σκοπόν αθέμιτον συναγωνισμόν και με αποτέλεσμα αφ’ ενός μεν ηθικήν και υλικήν πτώσιν του επαγγέλματος του Μηχανικού αφ’ ετέρου δε πτώσιν της ποιότητας των τεχνικών μελετών, τας οποίας δεν επαρκεί πάντοτε η δημοσία Αρχή να ελέγχει πλήρως.

«Δέον όθεν ο όρος «ελάχιστα όρια αμοιβών» να καθορισθή ως κατωτέρα διατίμηση υποχρεωτική δι’ αμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη.

2. Στο άρθρο 1 του Ν.Δ. 2726/1953 αναφέρονται: «Ο κατά το άρθρον 59 παράγραφος 1 του από 17.7/16.8.1923 Ν.Δ. «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών» κανονισμός των ελάχιστων ορίων αμοιβής των μηχανικών εν γένει και αρχιτεκτόνων, να εφαρμόζεται δι’ όλας τα ειδικότητας των μηχανικών-μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών, καθώς και διά τους βάσει ειδικών διατάξεων νόμων ασκούντας τα επαγγέλματα ταύτα εν όλω ή εν μέρει.

Τα ως άνω ελάχιστα όρια αμοιβών αποτελούν κατωτέραν διατίμησην υποχρεωτικήν δι’ αμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη...

3. Η αμοιβή Α για την εκπόνηση των μελετών των αναφερομένων στο άρθρο 1 του π.δ. 696/1974 κατηγοριών έργων και εργασιών καθορίζεται κατά τμήματα και κεφάλαια του διατάγματος αυτού με συγκεκριμένους τρόπους, μεταξύ των οποίων και η **κατ' αποκοπήν** αμοιβή. (Άρθρο 2 π.δ. 696/74, παρ.1 εδ. γ')

Κατ' αποκοπήν αμοιβή καλείται η αμοιβή που συμφωνείται εκ των προτέρων συνολικά για όλη την εργασία που αναλαμβάνει κάποιος, και όχι κατά τεμάχιο ή μονάδα και συνεπώς αντιστοιχεί με τιμή μονάδος για το σύνολο του έργου και λαμβάνεται ως τεμάχιο ένα.

4. Η κατ' αποκοπήν αμοιβή ως τρόπος αμοιβής για σύνταξη μελέτης ή εκτέλεσης εργασίας αναγομένης εις κτιριακά έργα, μπορεί σύμφωνα με το Άρθρον 102 π.δ. 696/74 «Αμοιβή αναλόγως του χρόνου απασχολήσεως» να καθορισθεί για εργασίες μη περιλαμβανόμενες εις τας αναφερομένας, εις το π.δ. 696/74.
5. Η αμοιβή των μελετών που καθορίζονται να αμείβονται με κατ' αποκοπή αμοιβή (περίπτωση γ), προκύπτει από τον τύπο:

$$A=\lambda \cdot T$$

όπου: T: η κατ' αποκοπήν αμοιβή κατά το χρόνο όπου $\lambda=1$

6. Στο άρθρο 3 παρ. 7 ορίζεται το ύψος της ελάχιστης αμοιβής για κάθε υπηρεσία και με οιονδήποτε τρόπο καθορίζεται αυτή: «*Προκειμένου για την αμοιβή μελέτης ή επίβλεψης αυτού ή εκτελέσεως άλλης εργασίας μηχανικού, για τα ιδιωτικά έργα καθορίζεται ότι η καταβαλλόμενη αμοιβή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το ποσό των 5.000 δραχμών. Το ποσό αυτό αναπροσαρμόζεται εκάστοτε, με το συντελεστή της παρ. 2 του άρθρου 4*».
7. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι το Τ.Ε.Ε. κατά τη σύνταξη του οριστικού πίνακα αμοιβής του μηχανικού πρέπει λαμβανομένων υπ' όψιν των παραπάνω, να περιλάβει την κατ' αποκοπήν αμοιβή η οποία καθορίζεται στη συμφωνία ανάθεσης υπηρεσίας στο μηχανικό.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 86 Περιλαμβανόμενοι εις την αμοιβήν μελέτης δαπάναι

- «1. Εις την κατά τας προηγουμένας διατάξεις, καθοριζομένην αμοιβήν μελέτης, περιλαμβάνεται πάσα δαπάνη του Μελετητού απαιτούμενη δια την εντός ή εκτός της έδρας αυτού, εκπόνησιν της μελέτης, συμφώνως προς τας οικείας προδιαγραφάς μελετών.
2. Δεν περιλαμβάνονται εις την κατά τα ανωτέρω αμοιβήν της μελέτης αι δαπάναι και η αμοιβή διά τας κάτωθι εργασίας ή επί μέρους μελέτας:
- α) Η εκτέλεσις οιονδήποτε τοπογραφικών εργασιών, αίτινες αμείβονται ιδιαιτέρως κατά τας οικείας διατάξεις αμοιβής.
 - β) Η αμοιβή μελετών οικονομικής σκοπιμότητος, και η τοιαύτη της προκαταρκτικής περί ης αι οικείαι προδιαγραφαί.
 - γ) Αι γεωλογικά χαρτογραφήσεις και η σύνταξις γεωλογικών εκθέσεων πάσης μορφής ή εκτάσεως ως και η εκτέλεσις πάσης φύσεως ερευνητικών γεωλογικών εργασιών.
 - δ) Αι γεωτεχνικά εκθέσεις ως και αι συναφείς ερευνητικά και εργαστηριακά εργασίαι και η αξιολόγησις των εκ τούτων συμπερασμάτων.
 - ε) Αι πάσης φύσεως εδαφολογικά εργασίαι, έρευναι και μελέται.
 - στ) Αι πάσης φύσεως δαπάναι και αμοιβαί, αι απαιτούμεναι διά την έκδοσιν γνωμοδοτήσεων ειδικών συμβούλων, μετακαλουμένων υπό του Μελετητού τη εντολή του Εργοδότη.
 - ζ) Αι εργασίαι αποτυπώσεως υφισταμένων εγκαταστάσεων.
 - η) Αι εργασίαι κατασκευής προπλάσμάτων.

- θ) Τα σχέδια μηχανημάτων και συσκευών διατιθεμένων ως αυτουσίων μονάδων εις το εμπόριον.
- ι) Αι δαπάναι διά την υποβολήν περισσοτέρων των, υπό των προδιαγραφών, προβλεπομένων αντιγράφων της μελέτης ως και αι δαπάναι διά την τυχόν εμφάνισιν αυτήν εντύπου υπό οιανδήποτε μορφήν, τη εντολή του Εργοδότη.
- ια) Αι πάσης φύσεως δαπάναι τυχόν μεταφράσεων της μελέτης.
- ιβ) Η αμοιβή μελετών έργων υποδομής και περιβάλλοντος χώρου και γενικώς οι αμοιβές μελετών που αμείβονται με άλλες διατάξεις αμοιβών".
- ιγ) Η αμοιβή διά την σύνταξιν των τευχών δημοπρατήσεως περί ης το άρθρον 100 του παρόντος.
3. Η αμοιβή διά την υποβολήν περισσοτέρων των υπό των προδιαγραφών προβλεπομένων αντιγράφων μελέτης ορίζεται εις το διπλάσιον του βάσει παραστατικών στοιχείων πληρωμής κόστους αυτών.»

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

Η Δαπάνη Πραγματοποίησης του Έργου ως βάση για την αμοιβή Μηχανικών

1. Η δαπάνη του έργου, είτε ως **προϋπολογιζόμενη** στα αρχικά στάδια υλοποίησής του (στη φάση μελέτης-ελέγχου μελετών), είτε ως **πραγματοποιηθείσα** (στη φάση επίβλεψης-διοίκησης-εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού) αποτελεί την βάση υπολογισμού των αντίστοιχων υπηρεσιών.
- Οι εφαρμοζόμενοι τύποι υπολογισμού της αμοιβής είναι σε όλες τις περιπτώσεις οι αναφερόμενοι στο άρθρο 2 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει, ενώ στα σχετικά άρθρα για τον υπολογισμό κάθε επί μέρους αμοιβής παρατίθενται οι **κανόνες** που πρέπει να εφαρμοσθούν για τον εκάστοτε προσδιορισμό της **προϋπολογιζόμενης ή πραγματοποιηθείσας δαπάνης.**
2. Συγκεκριμένα, βάση υπολογισμού της αμοιβής είναι
- για τις μελέτες γενικά ο **προϋπολογισμός** του άρθρου 3, σε συνδυασμό με τις προβλέψεις του άρθρου 83 ειδικά για μελέτες κτιριακών έργων
Στον προϋπολογισμό επιπροστίθεται η αξία των υλικών, τα μισθώματα των μηχανημάτων και η προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγούνται από τον εργοδότη. (Άρθ. 3 Προϋπολογισμός του Έργου – Αμοιβές)
Η αξία των υλικών τούτων και η προκύπτουσα διαφορά αποτελεί εν τοιαύτη περιπτώσει το άθροισμα δαπανών της μελέτης συμβολιζόμενον δια του συμβόλου Σσ. (Άρθ. 257 Προϋπολογισμός Μελέτης)
 - για την επίβλεψη η πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών, όπως προκύπτει κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 97 (πληρωμές στους εργολάβους βάσει τμηματικών λογαριασμών)
 - για την μελέτη χρονικού προγραμματισμού η «προϋπολογιζόμενη δαπάνη του έργου» όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 1 της Απόφασης ΥΠΕΧΩΔΕ Δ17α/89
 - για την διοίκηση έργου και την εφαρμογή χρονικού προγραμματισμού η πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 1 της Απόφασης ΥΠΕΧΩΔΕ Δ17α

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 3 παρ. 4 Προϋπολογισμός του σταδίου της Μελέτης με βάση τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή μελέτης του κάθε έργου.

«Το ποσό του προϋπολογισμού ορίζεται με τις ποσότητες της μελέτης εφαρμογής ή, όπου δεν προβλέπεται τέτοιο στάδιο μελέτης από τις προδιαγραφές του βιβλίου Β' του παρόντος Π.Δ. με τις ποσότητες της οριστικής μελέτης. Για ενδιάμεσα στάδια μελέτης ο προϋπολογισμός υπολογίζεται με την ακρίβεια που απαιτείται από τις αντίστοιχες

προδιαγραφές. Για τον υπολογισμό της αμοιβής ο προϋπολογισμός Σ λαμβάνεται με τις ποσότητες του προωθημένου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 257. Προϋπολογισμός Δαπάνης έργου ως στοιχείο της Μελέτης [δια να χρησιμοποιηθεί για τη διαδικασία ανάθεσης της κατασκευής.]

« Ο Προϋπολογισμός μελέτης δέον όπως περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- α) Τας εκτελεστέας εργασίας ως ακριβώς αυτές περιγράφονται εν τω τιμολογίω κατ' είδος, καταχωρούμενες κατά κατηγορίας εργασιών,
- τους αριθμούς των αντιστοιχών άρθρων του τιμολογίου κατ' αύξοντα αριθμόν αναλύσεως τιμών,
 - το είδος μονάδος και
 - την ποσότητα εκάστου είδους εργασίας,
 - την τιμήν μονάδος εκάστου είδους εργασίας,
 - τας εξ αυτών προκύπτουσας κατά την μελέτην δαπάνας κατ' είδος εργασίας και το άθροισμα των δαπανών κατά κατηγορίαν εργασιών, συμβολιζόμενον διά του συμβόλου Σ με δείκτην τον δείκτην της αντιστοιχού κατηγορίας ως και το γενικόν άθροισμα του συνόλου των δαπανών συμβολιζόμενον διά του συμβόλου Σσ.
- β) Το χρηματικόν ποσόν διά
- γενικά και επισφαλή έξοδα,
 - εργαλεία,
 - εγκαταστάσεις κλπ.,
 - διά πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου ως και δι' όφελος αυτού,
- υπολογιζόμενον βάσει του ως άνω γενικού αθροίσματος δαπανών της μελέτης Σσ εις ποσοστόν τούτου
- 15% προκειμένου περί έργων χρηματοδοτουμένων εκ του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων ή εκ πηγών απολαυσών αναλόγου απαλλαγής εκ των υπέρ τρίτων κρατήσεων και εις
 - 25% διά πάσαν άλλην περίπτωσιν.
- γ) Το άθροισμα των κατά τα προηγούμενα εδαφ. α και β ποσών αποτελεί την κατά την μελέτην αξίαν του έργου, ήτις συμβολίζεται διά του συμβόλου ΣΣ.
- δ) Ποσόν κατ' εκτίμησιν διά δαπάνας
- απροβλέπτους ή
 - μη δυναμένας να εκτιμηθούν εκ των προτέρων.

Το άθροισμα της κατά άνω κατά την μελέτην αξίαν (ΣΣ) και του κατά το παρόν εδάφιον ποσού δαπανών, αποτελεί την κατά την μελέτην συνολικώς προβλεπομένην δαπάνην του έργου.»

(Ν. 2238/94) Άρθρο 35 Προσδιορισμός ελαχίστου κόστους κατασκευής οικοδομών

«Για τις οικοδομές που ανεγείρονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα με εξαίρεση τις οικοδομές που κατασκευάζονται από πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 34 και οι οποίες υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Κώδικα Φ.Π.Α., που έχει κυρωθεί με το ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α'), καθιερώνεται σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού του ελάχιστου συνολικού κόστους κατασκευής της οικοδομής και των ελάχιστων ποσοστών συμμετοχής των επί μέρους εργασιών στο συνολικό κόστος αυτής.

Ως «κόστος» λαμβάνεται το καθαρό κατασκευαστικό κόστος, το οποίο περιλαμβάνει την αξία αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, με το φόρο προστιθέμενης αξίας που αναλογεί στην αξία αυτών. Οι ασφαλιστικές εισφορές δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του πιο πάνω κόστους.

Εξαιρητικά, επί μέρους εργασίες που γίνονται χωρίς την ανάθεσή τους σε εργολάβο ή υπεργολάβο, αλλά με τη χρησιμοποίηση ημερομισθίων τεχνιτών και εργατών, ποσοστό μέχρι το είκοσι τοις εκατό (20%) του ελάχιστου συνολικού κόστους, μπορεί να καλύπτεται από τις αμοιβές των προσώπων αυτών.»

(ΤΕΕ ΔΕ Γ47/Σ39/2006)«Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων

Αποφ. Γ47/Σ39/2006 Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων

Η Δ.Ε., μετά από εισήγηση του Προέδρου Τ.Ε.Ε. Γιάννη Αλαβάνου και έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 27.11/14.12.1926 «περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
2. Τη διάταξη του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών», όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα.
3. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 2726 της 12/12.11.1953 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.07/16.08.1923 Ν.Δ. “περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών”», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
4. Τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31.05.1956 «περί κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
5. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 21/26.06.1984 «περί εισπράξεως από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ) της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση αυτής στους δικαιούχους», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
6. Τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 «περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών, επίβλεψιν, παραλαβήν κλπ. Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων, ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα από το Π.Δ. 515/1989.
7. Τις διατάξεις της υπ’ αριθ. Δ17α/02/117/ΦΝ332/10.11.1989 Απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «περί αμοιβών μελέτης και εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού και διοίκηση των έργων”.
8. Το υπ’ αριθ. Πρωτ. 38272/21.10.2002 έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Προϋπολογιζόμενο και Πραγματοποιούμενο Κόστος Οικοδομικού Έργου – Νόμιμες Αμοιβές Μηχανικών».
9. Το υπ’ αριθ. Πρωτ. 1083783/1688/Α0012/31.01.2003 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, Γεν. Δ/ση Φορολογίας, Δ/ση Φορ/γιας Εισοδήματος (Δ12), Τμήμα Α’, με θέμα «Κόστος οικοδομικού έργου – νόμιμη αμοιβή μηχανικού – ελάχιστο κόστος κατασκευής οικοδομής», με το οποίο δίδεται απάντηση στο αμέσως παραπάνω έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Και επειδή:

1. Η για κάθε περίπτωση πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή στους μηχανικούς εν γένει, αρχιτέκτονες, μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων μέλη του ΤΕΕ διπλωματούχους Ανωτάτων Σχολών, και ασκούντες βάσει ειδικών διατάξεων νόμων τα επαγγέλματα αυτά εν όλω ή εν μέρει, οι οποίοι εκπονούν μελέτες οποιωνδήποτε έργων, αναλαμβάνουν την εφαρμογή, επίβλεψη, εποπτεία ή έλεγχο και παραλαβή πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, εκτελούν πάσης φύσεως τεχνικές εν γένει εργασίες και υπηρεσίες, σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνες κλπ. ή μετέχουν σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και κρίνουν αυτούς, κανονίζεται με νομοθετικές διατάξεις (βασικά διατάγματα, προεδρικά διατάγματα), οι οποίες θέτουν ελάχιστα όρια αμοιβών που αποτελούν κατώτερα διατίμηση υποχρεωτική για αμφοτέρωτα τα συμβαλλόμενα μέρη.
2. Η ως άνω ελάχιστη νόμιμη αμοιβή των μηχανικών αποτελεί ποσοστό που προκύπτει από την εφαρμογή συγκεκριμένου τύπου επί του κόστους του έργου, είτε το προϋπολογιστικό (προϋπολογισμός) είτε το πραγματοποιηθέν (πραγματοποιηθείσα δαπάνη).
3. Προκειμένου να εξυπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον και να αποφευχθούν αποκλίσεις και να επικρατήσει το κριτήριο ισότητας στις ελάχιστες νόμιμες αμοιβές που λαμβάνουν οι μηχανικοί, είναι ανάγκη να προσδιοριστούν τα οικονομικά μεγέθη που λαμβάνονται υπόψη για να προκύψει το κόστος του έργου, που αποτελεί τη βάση υπολογισμού των αμοιβών των μηχανικών.
4. Την ελάχιστη νόμιμη αμοιβή, με νομοθετική αποκλειστικότητα, υπολογίζει το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, συντάσσοντας με την περαίωση της εργασίας του μηχανικού οριστικό πίνακα αμοιβής, εκτός από τις περιπτώσεις που η αμοιβή ορίζεται από την αρμόδια κρατική υπηρεσία.
5. Από την 01.01.2007 το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας θέτει σε εφαρμογή ειδικό μηχανογραφικό σύστημα με το οποίο υποχρεωτικά για όλους του μηχανικούς θα υπολογίζονται οι αμοιβές αυτών για τις παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Ορίζουμε ότι για τον υπολογισμό του κόστους κατασκευής οικοδομικών έργων (προϋπολογιστικό ή πραγματοποιηθέν), που αποτελεί βάση υπολογισμού της αμοιβής των μηχανικών, εφαρμόζονται οι συνημμένοι στην παρούσα Πίνακες 1, 2, 3 και 4, οι οποίοι επισυνάπτονται στο υπ' αριθ. πρωτ. 1083783/1688/A0012/31.01.2003 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως απάντηση του στο υπ' αριθ. πρωτ. 38272/21.10.2002 έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος περί «Προϋπολογιζόμενου και Πραγματοποιούμενου Κόστους Οικοδομικού Έργου – Νομίμων Αμοιβών Μηχανικών».

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 3 Προϋπολογισμός με βάση τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή μελέτης του κάθε έργου.

Το άρθρο 3 του Π.Δ. 696/74 όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 515/89 αναφέρεται στον προϋπολογισμό με βάση τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή μελέτης κάθε έργου. Το Π.Δ. 696/74 όμως ως Κανονισμός ελαχίστων αμοιβών Μηχανικού αναφέρεται στα διάφορα άρθρα του σε διάφορα είδη μελετών στα οποία και προσδιορίζει πως εξάγεται από το άρθρο 3 ο προϋπολογισμός με τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή εκάστης μελέτης.

Αναλυτικότερα το άρθρο 3 σχετικά με την μελέτη αναφέρει τα εξής:

- «1. Ο προϋπολογισμός με τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή κάθε έργου είναι αυτός που εξάγεται με τις ποσότητες όλων των κονδυλίων αυτού, όπως αυτός εγκρίνεται από τον Εργοδότη, σύμφωνα με αναλυτική προμέτρηση και με τις τιμές μονάδας εργασιών που υπολογίζονται με βάση τις συγκεκριμένες από την Γεν. Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αναλύσεις τιμών και τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων στο χρόνο σύνταξης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί στον ίδιο μελετητή με την οικεία σύμβαση. Σε περίπτωση μη ύπαρξης συγκεκριμένης ανάλυσης τιμών για ορισμένες εργασίες η τιμή των εργασιών αυτών υπολογίζεται με νέες τιμές που συντάσσει ο ανάδοχος, σύμφωνα με τις περί εκτελέσεως δημοσίων έργων διατάξεις και όπως αυτές οι τιμές θα εγκριθούν από τον Εργοδότη. Στον παραπάνω προϋπολογισμό, που δηλώνει το κόστος του έργου, δεν προστίθεται ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους εργολάβου ούτε αφαιρείται τυχόν έκπτωση δημοπρασίας.
2. Στον προϋπολογισμό επιπροστίθεται η αξία των υλικών, τα μισθώματα των μηχανημάτων και η προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγούνται από τον εργοδότη.
3. Στον προϋπολογισμό δεν περιλαμβάνονται κονδύλια απροβλέπτων δαπανών, απαλλοτριώσεων και ο ΦΠΑ που βαρύνει τον εργοδότη.
4. Το ποσό του προϋπολογισμού ορίζεται με τις ποσότητες της μελέτης εφαρμογής ή, όπου δεν προβλέπεται τέτοιο στάδιο μελέτης από τις προδιαγραφές του βιβλίου Β' του παρόντος Π.Δ. με τις ποσότητες της οριστικής μελέτης. Για ενδιάμεσα στάδια μελέτης ο προϋπολογισμός υπολογίζεται με την ακρίβεια που απαιτείται από τις αντίστοιχες προδιαγραφές. Για τον υπολογισμό της αμοιβής ο προϋπολογισμός Σ λαμβάνεται με τις ποσότητες του προωθημένου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί.
5. Στην περίπτωση που κατά τη διάρκεια εκπόνησης σταδίου τινός της μελέτης του έργου υπάρξουν κατόπιν οδηγιών ή εγκρίσεως του εργοδότη τροποποιήσεις σε σχέση με τα προβλεπόμενα από τα προηγούμενα στάδια, τότε το υπόψη καθώς και επόμενα στάδια της μελέτης θεωρούνται αναφερόμενα σε ανεξάρτητο αυτοτελές έργο και αμείβονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Σε σχέση με τα προηγούμενα, για το μέρος του έργου που αντιστοιχεί στην τροποποιηθείσα μελέτη καταβάλλεται ιδιαίτερη αμοιβή, που καλύπτει το εκπονηθέν μέρος του εν λόγω σταδίου, όπως μελετήθηκε πριν επέλθει η τροποποίηση.

(Α.Π 743/2000, 765/2000). Η προβλεπόμενη από τη διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 του Π.Δ. 696/74 έγκριση από τον εργοδότη του προϋπολογισμού αφορά τα κονδύλια δηλ. τις εργασίες αυτού, όπως αυτές αναφέρονται στον σχετικό προϋπολογισμό που συντάσσει ο μελετητής μηχανικός ως απαραίτητο στοιχείο της μελέτης του (δηλ. στον προϋπολογισμό του άρθρου 257 του π.δ 696/74) , και όχι τον ειδικό και

αναλυτικό προϋπολογισμό που διαμορφώνεται με τα αντικειμενικά στοιχεία όπως αναφέρονται στο συγκεκριμένο άρθρο του νόμου. Έγκριση από τον εργοδότη και των στοιχείων αυτών, που ορίζονται από τον νόμο, δεν απαιτείται, ούτε ο αναλυτικός αυτός προϋπολογισμός πρέπει να υποβάλλεται και να παραδίδεται προηγουμένως στον εργοδότη προς έγκριση.” **Η αντίθετη εκδοχή ότι για τη θεμελίωση της αξίωσης του μελετητή μηχανικού για την αμοιβή του από την εκπόνηση της ανατεθείσας σ' αυτόν μελέτης πρέπει να εγκρίνεται από τον εργοδότη και ο διαμορφούμενος κατά τα ανωτέρω ειδικός και αναλυτικός προϋπολογισμός όσον αφορά το ύψος των επί μέρους κονδυλίων ή το συνολικό ύψος του, θα οδηγούσε σε αποκλεισμό κάθε αξίωσης του μηχανικού από αμοιβή του, υπολογιζόμενη με βάση τον προϋπολογισμό του έργου, για την εκπονηθείσα μελέτη, αφού ο εργοδότης θα μπορούσε να ισχυρισθεί ότι δεν ενέκρινε ή δεν εγκρίνει το ύψος του αναλυτικού προϋπολογισμού και έτσι να ματαιώσει τη γένεση αξίωσης καταβολής της νόμιμης αμοιβής του μηχανικού.**

Δηλαδή, για τη θεμελίωση και τον προσδιορισμό του δικαιώματος μελετητή μηχανικού για την αμοιβή του από την εκπόνηση της ανατεθείσας σ' αυτόν μελέτης με βάση ποσοστά του προϋπολογισμού, **απαιτείται η έγκριση από τον εργοδότη μόνο του αρχικού σχετικού προϋπολογισμού**, που εξάγεται με τις ποσοότητες όλων των εργασιών του εκτελούμενου έργου, και όχι του αναλυτικού προϋπολογισμού, ο οποίος συντάσσεται με βάση τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 αντικειμενικά στοιχεία, που ισχύουν στο χρόνο σύνταξης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου της μελέτης, και λαμβάνεται υπόψη για τον ακριβή υπολογισμό της αμοιβής. (Α.Π 743/2000, 765/2000)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 3 παρ. 6 Προϋπολογισμός με βάση τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή μελέτης κάθε έργου για την έκδοση οικοδομικής αδειάς

«6. Ειδικά για την έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προϋπολογισμός εξάγεται

- είτε βάσει αναλυτικού προϋπολογισμού,
- είτε σύμφωνα με τιμές μονάδος που καθορίζονται με υπουργική απόφαση, η οποία λαμβάνει υπόψη το κόστος κατασκευής όπως εξάγεται από τον αντικειμενικό προσδιορισμό της αξίας των ακινήτων (άρθρο 41 του Ν. 1249/1982 ΦΕΚ 43, όπως κάθε φορά ισχύει).»

(ΣΤΕ 2506/2000 και 2507/2000) Τιμές μονάδων επί τη βάσει του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων

Ωστόσο σύμφωνα με τις αποφάσεις ΣΤΕ «η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 6 του ΠΔ 696/1974, όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του ΠΔ 515/1989, κατά το μέρος που επιτρέπει τον καθορισμό με υπουργική απόφαση τιμών μονάδων επί τη βάσει του αντικειμενικού προσδιορισμού της αξίας των ακινήτων καθώς και άλλων, μη προσδιοριζόμενων, παραγόντων, συνιστά ανεπίτρεπτη υπεξουσιοδότηση. Συνεπώς, η διάταξη αυτή δεν μπορεί να αποτελέσει νόμιμο έρεισμα της υπουργικής αποφάσεως 81304/6083/6.12.1989 (Β´ 886) της οποίας, ως κανονιστικής, το κύρος κρίνεται παρεμπιπτόντως με αποτέλεσμα η απόφαση αυτή να ελέγχεται ως μη νόμιμη.»

(Μον. Πρωτ. Αθ. 566/1976) Ογκομετρικός Προϋπολογισμός προς έκδοσιν Οικοδομικής αδειάς

Ως εκ των ανωτέρω προκύπτει, ο ογκομετρικός προϋπολογισμός λαμβάνεται ως βάση δια τον καθορισμό της αμοιβής της προκαταβλητέας δια την έκδοσιν της οικοδομικής αδειάς και μόνον (άρθρον 3 παρ. 6), μη δυνάμενος να ληφθή υπ' όψον δια τον υπολογισμόν της τελικώς καταβλητέας αμοιβής, ως άγων εις ανεπίτρεπτον μείωσιν αυτής (βλ. και άρθρον μόνον παρ. 7 εδ. Β' του ν.δ./τος 2726/1953), κάτω των

ελαχίστων ορίων, των διαμορφουμένων κατά το παρατεθέν άρθρ. 3 παρ. 1 του π.δ./τος 696/1974 (**Μον. Πρωτ. Αθ. 566/1976 αδημοσ.**)

(Εφ. Θράκης 370/1987) Αμοιβή εκτός έδρας και αμοιβή Τευχών Δημοπράτησης

Αναγνωρίζει ότι το καθ' ού Δημοκρίτειον Πανεπιστήμιον Θράκης οφείλει όπως υπολογίση, την αμοιβήν εκτός έδρας και την αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως δια την αρχιτεκτονικήν μελέτη, των υποκαθισταμένων, επί του συνολικού προϋπολογισμού του έργου .

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 2 παρ. 2&3 Αναθεώρηση της αμοιβής

«Η αμοιβή των Μηχανικών αναθεωρείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρ. 2 παρ. 2 & 3.

«Ως χρόνος καταβολής της αμοιβής του μελετητή, κατά του οποίου λαμβάνονται υπόψη για την αναπροσαρμογή της οι τρέχουσες στην αγορά τιμές, νοείται ο χρόνος της πραγματικής καταβολής της και όχι ο χρόνος παραδόσεως της μελέτης» (**ΟΛ.ΑΠ. 2085/1986 ΝοΒ 35. 1620, ΕφΑθ. 18/1992 Νόμος, Π.Π.Θ. 20454/2009**)

(ΤΕΕ Γνωμ. 8 Επ. Αμοιβ.) «Τιμή του λ'»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιςυποτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 του π.δ. 696/1974 ο συντελεστής λ' αντιστοιχεί στο συντελεστή λ του άρθρου 4 παρ. 2 του ίδιου προεδρικού διατάγματος στη χρονική περίοδο έγκρισης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί.
2. Με τη σύμβαση μίσθωσης έργου που συνάπτει ο μηχανικός ή σύμπραξη μηχανικών ή εταιρεία μηχανικών με τον εργοδότη, ο πρώτος αναλαμβάνει την εκπλήρωση ενός συγκεκριμένου έργου – αποτελέσματος, το οποίο εκπληρώνεται με την παροχή από την πλευρά του πρώτου ή των πρώτων διαφόρων επιμέρους υπηρεσιών μηχανικού. Στην περίπτωση αυτή η σύμβαση αφορά στο αποτέλεσμα που προβλέπεται δι' αυτής και όχι στην παροχή των επί μέρους υπηρεσιών που προβλέπονται σε αυτή. Οι παρεχόμενες από το μηχανικό υπηρεσίες αποτελούν μία ενιαία αδιαίρετη συμβατική παροχή που αποτελεί το μέσο εκπλήρωσης του επιδιωκόμενου με τη σύμβαση αποτελέσματος. Κατά συνέπεια ο εργοδότης δεν παραλαμβάνει και δεν εγκρίνει κάθε υπηρεσία μηχανικού χωριστά, αλλά ως ενιαία και αδιαίρετη παροχή που ενσωματώνεται με την ολοκλήρωση και την επίτευξη του προβλεπόμενου στη σύμβαση αποτελέσματος (ιδέ άρθρ. 221 και 80 του ΠΔ 696/74). Ο εργοδότης θα παραλάβει και θα εγκρίνει το επιδιωκόμενο από τη σύμβαση αποτέλεσμα, παραλαμβάνοντας έτσι και εγκρίνοντας το σύνολο των υπηρεσιών μηχανικού που παρασχέθηκαν προκειμένου να επιτευχθεί το συμφωνηθέν έργο – αποτέλεσμα.
3. Ως εκ τούτων ο συντελεστής λ' αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο που εγκρίνεται από τον εργοδότη το επιδιωκόμενο συμβατικά έργο το οποίο επιτυγχάνεται με την παροχή όλων των προβλεπομένων από τη σύμβαση επί μέρους

υπηρεσιών μηχανικού, ανεξάρτητα από το χρόνο που αυτές παρεσχέθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν για την επίτευξη του έργου.

4. Διαφορετική είναι η περίπτωση στην οποία η παράδοση του έργου και η καταβολή της αμοιβής μηχανικού έχουν συμφωνηθεί να γίνουν τμηματικά, σύμφωνα με το άρθρο 694, εδάφιο γ του Α.Κ. Εν προκειμένω, ο εργοδότης παραλαμβάνει και εγκρίνει κάθε φορά το μέρος του έργου που κατά τη συμφωνία του παραδίδει ο μηχανικός σε κάθε τμηματική προθεσμία. Ως εκ τούτων ο συντελεστής λ' για τον υπολογισμό της αμοιβής κάθε μέρους του έργου που κατά τη συμφωνία παραδίδεται τμηματικά αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο που εγκρίνεται από τον εργοδότη το μέρος του έργου που παραδόθηκε στην αντίστοιχη συμβατικά ταχθείσα τμηματική προθεσμία.

(ΠΔ 19/2/1938) Παρ. 10 άρθρου 12 ως αντεκατεστάθη δια του άρθρου μόνου του Κ.Δ. 17 29.11.43

10. «Η αμοιβή υπολογίζεται επί τη βάσει των τρεχουσών τιμών εν τη αγορά κατά τον χρόνον της καταβολής της αμοιβής. Τα τυχόν υπό του εργοδότη προμηθευόμενα υλικά θεωρούνται ως καινούργη και εκτιμώνται ως προς τον καθορισμόν της αμοιβής συμφώνως προς την τρέχουσαν τιμήν κατά τον χρόνον της καταβολής ταύτης.

Προϋπολογισμός βάσει του οποίου γίνεται ο ανωτέρω υπολογισμός της αμοιβής του δικαιούχου είναι ο συντασσόμενος υπό του εκπονήσαντος τας μελέτας προσαρμοζόμενος προς τας τρεχούσας τιμάς εν τη αγορά κατά τον χρόνον καταβολής της αμοιβής.

Βάσει της πραγματοποιηθείσης δαπάνης εκτελέσεως των έργων, και εφ' όσον δεν πρόκειται περί νέων τοιούτων υπολογίζεται μόνον η αμοιβή δια την επίβλεψιν, της αμοιβής δια τας μελέτας θεωρηθείσης ως εξοφληθείσης εάν και εφ' όσον αύτη κατεβλήθη συμφώνως προς τ' ανωτέρω και ανεξαρτήτως της πραγματοποιηθείσης δαπάνης εκτελέσεως.

Εν περιπτώσει καθ' ήν ο συνταχθείς υπό του δικαιούχου μηχανικού προϋπολογισμός δεν συμφωνεί κατά τον χρόνον της καταβολής της αμοιβής, προς τας τρεχούσας εν τη αγορά τιμάς τότε υπολογίζεται βάσει των τρεχουσών τιμών συντελεστής προσαυξήσεως ή και μειώσεως προσαρμοζομένου ούτω του προϋπολογισμού προς υπολογισμόν της καταβλητέας αμοιβής.

Εάν η επαύξησις ή ελάττωσις του πρ/σμού, λόγω της αυξομειώσεως των τιμών, δεν υπερβαίνει το 15% τότε δεν λαμβάνει χώραν αναπροσαρμογή των τιμών.

Εάν εγένοντο τμηματικά καταβολαί αμοιβής τότε τα ούτω κατά μέρος καταβληθέντα ποσά προσαρμόζονται κατά τ' ανωτέρω προς τας τρεχούσας κατά τον χρόνον της καταβολής των τιμάς.

Τα ούτω καταβληθέντα ποσά εξοφλούν οριστικώς το μέρος τούτο της αμοιβής, μόνον δε το εκάστοτε υπόλοιπον προσαρμόζεται, ως εν τοις ανωτέρω, προς τας κατά τον χρόνον της νέας περαιτέρω καταβολής τρεχούσας τιμάς.

Η κατά τα ανωτέρω αναπροσαρμογή των τιμών είναι υποχρεωτική δια τε τον εργοδότην και τον εντολοδόχον αρχιτέκτονα ή μηχανικόν θεωρουμένης ως τελικής καταβληθείσης και εξοφληθείσης της αμοιβής δια την εκπόνησιν των μελετών έργων ή επίβλεψιν πλήρων ή τμημάτων τούτων εάν, ως εν τοις ανωτέρω, κατά τον χρόνον της καταβολής της η αμοιβή υπελογίσθη βάσει προϋπολογισμού συμφώνου προς τας τρεχούσας τιμάς η δε τελική εξόφλησις εγένετο άνευ επιφυλάξεως».

ΥΠΕΧΩΔΕ Ε 8 1990 «Παροχή οδηγιών σχετικά με το Π.Δ. 515/89 και της ΥΠΕΧΩΔΕ απόφασης 81304/90 (ΦΕΚ 886Β) Κεφ. 4ο Αναθεωρήσεις

- «3. Αναθεώρηση για τροποποίηση της μελέτης: Η αμοιβή καταβάλλεται επί του προϋπολογισμού των εργασιών τροποποιήσεων. Ο προϋπολογισμός υπολογίζεται είτε αναλυτικός είτε ποσοστιαία επί της συνολικής δαπάνης του κτιρίου. Ισχύει πάντοτε η ελάχιστη αμοιβή της παρ. 7 του άρθρου 3 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει (5000.λ). Το ποσοστό των τροποποιήσεων επί της ολικής δαπάνης καθορίζεται από τον αρμόδιο Τμηματάρχη.

Σε περιπτώσεις τροποποιήσεων που δεν αυξάνουν το εμβαδόν, πλην όμως αυξάνουν τον όγκο του κτιρίου (π.χ. αύξηση ύψους), τότε γίνεται αναγωγή του πρόσθετου όγκου σε επιφάνεια, με διαίρεση του δια του μικτού ύψους του χώρου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 13 «Δι' έργα εκτός της πόλεως εις την έδρα του Μηχανικού το ποσοστό της αμοιβής αυξάνονται κατά 1% επί της συνολικής δαπάνης του έργου»

(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατίτος».

Σύμφωνα με το άρθρ. 12 παρ. 19 αυτού Δι' έργα εκτός της πόλεως εν ή η έδρα του Μηχανικού το ποσοστόν της αμοιβής αυξάνεται ως ακολούθως»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 85 Αμοιβή μελετητών εκτός έδρας

«Για αμοιβή μελέτης που βρίσκεται

- εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και
- απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής,

το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον ακόλουθο τύπο: $A=2000 * \lambda + 0,05 A$

όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.»

(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιούτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Οι περί κτιριακών έργων διατάξεις προβλέπουν πρόσθετη αμοιβή εκτός έδρας για τις προσφερόμενες από τους μηχανικούς υπηρεσίες.

Σκοπός του νομοθέτη είναι να εξισώνει με την καταβολή πρόσθετης αμοιβής το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εκτός της έδρας του και έχει προς τούτο να αντιμετωπίσει δυσμενέστερες συνθήκες και αυξημένο κόστος στην παροχή της υπηρεσίας του, με το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός της περιφέρειας της έδρας του με συνθήκες άνεσης και μειωμένο κόστος που του παρέχει η πλήρης και μόνιμη εγκατάσταση της έδρας του.

2. Στα άρθρα 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974 καθορίζεται η πρόσθετη αμοιβή που δικαιούται ο μηχανικός όταν παρέχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες σε κτιριακά έργα εκτός της έδρας του.
3. Από τις διατάξεις των άρθρων 12 παρ.18 του Β.Δ. της 19-21/2/38 προκύπτει επίσης ότι για κτιριακά έργα που βρίσκονται εκτός της πόλεως εις την οποία βρίσκεται η έδρα του μηχανικού η αμοιβή αυξάνεται.

4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988), εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού και της ταυτότητας του παραπάνω σκοπού του νομοθέτη, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσανυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη).»

(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στο άρθρο 220 του π.δ. 696/74 παρ. 2 ορίζονται τα εξής: «Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ' υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων».
2. Ως αμοιβή της μελέτης νοείται η αμοιβή μελέτης του έργου η οποία προκύπτει εάν το γραφείο του μελετητή ευρίσκεται στην περιοχή του έργου.
3. Κατά το άρθρο 85 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει σήμερα η αμοιβή μελέτης έργου που βρίσκεται εκτός της πόλης όπου η έδρα του Γραφείου του Μελετητή προσανυξάνεται για την αντιμετώπιση και κάλυψη πρόσθετων δαπανών. Η πρόσθετη αυτή αμοιβή ορίζεται ως άθροισμα σταθερού χρηματικού ποσού διαρκώς επικαιροποιούμενου και ποσοστού 5% της αμοιβής της μελέτης του έργου.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσανυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη) (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988). Κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης αυτής εφαρμόζεται για κάθε μελέτη, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελετητών.
5. Εκ των ως άνω συνάγεται ότι η προσαύξηση πρέπει να υπολογίζεται για κάθε μία μελέτη χωριστά και πρέπει να προστίθεται στο τέλος αφού προηγουμένως έχουν γίνει όλοι οι υπολογισμοί της αμοιβής της μελέτης που έχει ανατεθεί στον μηχανικό. Και τούτο φυσικά, εφ' όσον ο μηχανικός που συντάσσει την συγκεκριμένη μελέτη δικαιούται την προσαύξηση σύμφωνα τα οριζόμενα στο παραπάνω άρθρο του π.δ. 696/74.»

(ΤΕΕ Γνωμ. 22 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή Μελετών εκτός Έδρας (Άρθρον 85)»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις

ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Οι περί κτιριακών έργων διατάξεις προβλέπουν πρόσθετη αμοιβή εκτός έδρας για τις προσφερόμενες από τους μηχανικούς υπηρεσίες. Σκοπός του νομοθέτη είναι να εξισώνει με την καταβολή πρόσθετης αμοιβής το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εκτός της έδρας του και έχει προς τούτο να αντιμετωπίσει δυσμενέστερες συνθήκες και αυξημένο κόστος στην παροχή της υπηρεσίας του, με το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός της περιφέρειας της έδρας του με συνθήκες άνεσης και μειωμένο κόστος που του παρέχει η πλήρης και μόνιμη εγκατάσταση της έδρας του.
2. Στο άρθρο 85 του Π.Δ. 696/1974 αναφέρεται ότι:
*«1. Για αμοιβή που βρίσκεται εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής, το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον τύπο: $A=2000 \cdot \lambda + 0,05 A$
όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος».*
3. Από την παραπάνω διάταξη προκύπτει ότι η προσαύξηση της αμοιβής γίνεται κατά μελέτη και όχι κατά μηχανικό.»

(ΤΕΕ Νομική Υπηρεσία) Αμοιβή Εκτός Έδρας

«Α. Σύμφωνα με την απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Α1/Σ34/2007:

«...Τα ακούσια αυτά κενά που ο νομοθέτης θα ρύθμιζε εάν είχε υπόψη του τη σχετική ανάγκη κατά το χρόνο έκδοσης της ρύθμισης, καλύπτονται με την αναλογία, δηλαδή με τη δημιουργία ερμηνευτικός ad hoc κανόνα δικαίου για την κάλυψή τους. Ο δικαιολογητικός λόγος της αναλογίας είναι η ομοιότητα της ατύχηστης περίπτωσης με τις συναφείς ρυθμισμένες, ομοιότητα που συνάγεται ερμηνευτικώς».

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις υπ' αριθ. 4 και 5 της Επιτροπής αμοιβών του ΤΕΕ: «Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/74, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός έδρας αυτού, προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη)».

Σχετικά με την εφαρμογή της αμοιβής μελέτης εκτός έδρας στην αρχιτεκτονική μελέτη και στα τεύχη δημοπράτησης, υπολογίζεται μια ενιαία αμοιβή για την αρχιτεκτονική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης:

Σύμφωνα με το άρθρο 231, παρ. 4 του Π.Δ. 696/74 (προδιαγραφές σταδίου μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης), στο στάδιο μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης περιλαμβάνονται «εκ των τευχών δημοπρατήσεως, τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπο δημοπρατήσεως ως εννιαίου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως». Δηλαδή τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν μέρος της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Β. Ως αναφέρθηκε τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν στοιχείο , επιστημονικό έργο μηχανικού(στάδιο κατά μία έννοια) μελέτης για το οποίο μάλιστα προβλέπεται ειδική ξεχωριστή αμοιβή.

Προφανώς κατά την έννοια των διατάξεων είναι δυνατόν να ανατεθεί αυτοτελώς η σύνταξη τευχών δημοπράτησης ενός έργου. Συνεπώς σύμφωνα με τα προαναφερόμενα (ζήτημα εκτός έδρας) θα πρέπει να υπολογιστεί επιπλέον αμοιβή ποσοστού εκτός έδρας.

Γ. Ως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο έγγραφο :

Στο άρθρο 83 καθορίζονται οι βασικοί κανόνες ποσοστού αμοιβής για τις μελέτες κτιριακών έργων , καταγράφεται ο γενικός τύπος, οι συντελεστές υπολογισμού και πίνακες ανά κατηγορία μελέτης.

Επίσης , με τα επόμενα άρθρα του π.δ 696/1974 καθορίζονται με ρητή αναφορά στο άρθρο 83 οι τυχόν προσαυξήσεις των αμοιβών των μελετών ανά ειδική περίπτωση

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ.1 του ως άνω π.δ ‘‘ Για αμοιβή που βρίσκεται εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής, το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον ακόλουθο τύπο: $A=200 \times \lambda + 0,05 \times A$ όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

Από τις παρατεθείσες διατάξεις καθίστανται σαφές τα εξής:

Η μόνη προϋπόθεση που απαιτείται από το αρ. 85 π.δ/τος 696/1974, προκειμένου να υπολογιστεί στην αμοιβή μηχανικού για εκπόνηση μελέτης η προσαύξηση εκτός έδρας, είναι να απέχει η πόλη της έδρας του περισσότερο από 40 χιλιομ. από τον τόπο εκτέλεσης του έργου, χωρίς να εξετάζεται αν απομακρύνθηκε πράγματι για τις ανάγκες εκπόνησης της μελέτης.(βλ.σχετ.αποφ.Δ.Εφ.ΑΘ.1927/2003.)

Η αμοιβή εκτός έδρας υπολογίζεται αφού ληφθεί ως συντελεστής Α η αμοιβή που προκύπτει βάσει του άρθρου 83 παρ. 7 Π.Δ. 696/74, προσαυξημένη κατά τις λοιπές διατάξεις του Κώδικα ανά περίπτωση. Και τούτο γιατί ως γίνεται αποδεκτό από το σύνολο της Νομολογίας (βλ.ενδεικτικά. Γνωμ. Νομ. Συμβ. Κράτους. 675/1980) η αμοιβή μελετητή κτιριακού έργου που τοποθετείται εκτός της έδρας του είναι ‘‘πρόσθετη’’ και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής μελέτης , την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.

Προφανώς εάν ανατεθεί εις τον μελετητή η εκπόνηση σταδίου μελέτης, και τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 87 του π.δ 696/1974 προσαύξησης αμοιβής τότε ως τελική αμοιβή (Α) λαμβάνεται η τελική προσαυξημένη αμοιβή και επί αυτής της αμοιβής θα προστεθεί το ποσοστό εκτός έδρας του άρθου 85. Επισημαίνεται ότι η τελική αυτή αμοιβή είναι πρόσθετη και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής , την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.»

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής Μελέτης

Για την πληρωμή της αμοιβής της μελέτης ισχύει το άρθρο 104.2 κατά το οποίο: « Διά τα ιδιωτικά έργα, η πλήρης αμοιβή της μελέτης δέον να κατατίθεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, προ της υποβολής της συνταχθείσας μελέτης προς έγκρισιν ή έκδοσιν της τυχόν απαιτούμενης αδείας».

«Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α΄). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλτούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ Ολ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α».

ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β)

Επί του ανταλλάγματος, που συμβατικά προσδιορίζεται και καταβάλλεται στον ανάδοχο, για τη σύνταξη της μελέτης εφαρμογής και την έκδοση της οικοδομικής άδειας, ενός έργου που δημοπρατήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. ε του Ν. 1418/84 και 10 του Π.Δ. 609/85, (μελέτη – κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό ανάλλαγμα) δεν επιβάλλεται, η μείωση που προβλέπεται επί των αμοιβών των μελετητών, που εκπονούν μελέτες για λογαριασμό του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ και των οποίων η αμοιβή προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετητών. **(ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β))**

«Οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 106 επ. (δεύτερο βιβλίο) του Π.Δ. 696/74 για τον τρόπο εκπόνησης της μελέτης προδιαγραφές, και τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μελετητές μηχανικοί, δεν αποτελούν στοιχείο προς θεμελίωση του δικαιώματος του μηχανικού για την αμοιβή του, η αξίωση της οποίας δημιουργείται από και με την εκπόνηση της μελέτης.» **(ΑΠ 743/2000)**

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

II.2.1 ΜΕΛΕΤΗ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α): ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 86 2β. 1 Μελέτη Σκοπιμότητας

- «1. Εις την κατά τας προηγούμενας διατάξεις, καθοριζομένην αμοιβήν μελέτης, περιλαμβάνεται πάσα δαπάνη του Μελετητού απαιτούμενη δια την εντός ή εκτός της έδρας αυτού, εκπόνησιν της μελέτης, συμφώνως προς τας οικείας προδιαγραφάς μελετών.
2. Δεν περιλαμβάνονται εις την κατά τα ανωτέρω αμοιβήν της μελέτης αι δαπάναι και η αμοιβή διά τας κάτωθι εργασίας ή επί μέρους μελέτας η αμοιβή μελέτης σκοπιμότητος.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ

(ΤΕΕ Αρ. Πρ. 1289/16-1-09) Αντικείμενο – Σκοπός της Μελέτης Σκοπιμότητας

- «α. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1.β. του Ν.3316/05 με τη Μελέτη Σκοπιμότητας του Τεχνικού Έργου, η οποία εξετάζει τη σχέση της πραγματοποίησης του Τεχνικού Έργου και της ικανοποίησης των αναγκών, τεκμηριώνεται η Σκοπιμότητα του Τεχνικού Έργου.
- β. Για την τεκμηρίωση της Σκοπιμότητας του Τεχνικού Έργου με την σύνταξη της Μελέτης Σκοπιμότητας αυτού πρέπει να προκύψει, ότι είναι δυνατόν το Έργο αυτό να πραγματοποιηθεί με τις υπάρχουσες ή πρόσθετες οικονομικές δυνατότητες, εντός του απαιτούμενου για την ικανοποίηση των αναγκών χρόνου, και συγχρόνως ότι ικανοποιεί, αφενός μεν τις προσδιορισθείσες ανάγκες, αφετέρου δε τη μορφή και την ποιότητα που απαιτεί ο εργοδότης.
- γ. Σύμφωνα με τις ισχύουσες περί Μηχανικών διατάξεις, η Μελέτη Σκοπιμότητας μετά τη σύνταξή της παραδίδεται από τον Εργοδότη στους Μελετητές της Τεχνικής Μελέτης του Τεχνικού Έργου, προκειμένου να προχωρήσουν στην εκπόνηση της τελευταίας.
- δ. Η Μελέτη Σκοπιμότητας καταλήγει σε συγκεκριμένα συμπεράσματα για όλα τα βασικά θέματα του Τεχνικού Έργου, λαμβάνοντας υπ' όψιν και αξιολογώντας τις διάφορες **εναλλακτικές λύσεις**.
- ε. Η συμβολή των Μελετών Σκοπιμότητας στην καλύτερη αξιοποίηση των επενδύσεων κατανοείται καθημερινά ολοένα και περισσότερο, μεγάλοι δε οργανισμοί, οι οποίοι ασκούν οικονομική πολιτική σε διεθνή κλίμακα, όπως η Διεθνής Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Αναπτύξεως (Organisation for Economic Co-operation and development OECD) πιέζουν και ενίοτε απαιτούν από τις αναπτυσσόμενες οικονομίες την εκπόνηση των Μελετών Σκοπιμότητας για την χρηματοδότηση των επενδύσεων.»

(ΤΕΕ Αρ. Πρ. 1289/16-1-09) Περιεχόμενο της Μελέτης Σκοπιμότητας

«Η Μελέτη Σκοπιμότητας ερευνά και αναλύει σε βάθος όλες τις παραμέτρους σχετικά με την πραγματοποίηση του Τεχνικού Έργου, ώστε να γίνει δυνατή η λήψη οριστικής απόφασης για την αποδοχή ή απόρριψη της πραγματοποίησης αυτού.

Όλες οι παράμετροι και τα θέματα της Μελέτης Σκοπιμότητας αλληλοεξαρτώνται και αλληλοεπηρεάζονται, άλλα σε υψηλότερο και άλλα σε χαμηλότερο βαθμό. Γι' αυτό τα θέματα που περιλαμβάνονται στη Μελέτη Σκοπιμότητας δεν εξετάζονται μεμονωμένα ή χωριστά, αλλά ακολουθούν μια προσέγγιση διαδοχικής ανατροφοδότησης και διασυνδέσεων, που καλύπτει όλα τα αντικείμενα και με διαφορετικές εναλλακτικές λύσεις, ώστε να βρεθεί τελικά η καλύτερη εφικτή οικονομική, τεχνική, διαχειριστική κλπ. λύση.

Ο σκοπός της Μελέτης Σκοπιμότητας είναι να ελέγξει αν μια ιδέα για την ικανοποίηση μιας ανάγκης ευσταθεί από όλες τις απόψεις, ώστε το Τεχνικό Έργο που θα προταθεί μετά από την αξιολόγηση σχετικών εναλλακτικών λύσεων, να αποτελέσει τελικά μια βιώσιμη και αποδοτική παραγωγική μονάδα. Συγκεκριμένα η Μελέτη Σκοπιμότητας προσδιορίζει:

- τα τεχνικά χαρακτηριστικά και τα κριτήρια σχεδιασμού του Τεχνικού Έργου που ικανοποιεί την ανάγκη
- τον απαιτούμενο χρόνο κατασκευής του Τεχνικού Έργου και το Γενικό Χρονοδιάγραμμα πραγματοποίησης αυτού
- το συνολικό κόστος του Τεχνικού Έργου με την εκτίμηση στοιχείων παρόμοιων σχετικών έργων, και τους κανόνες Χρηματοδότησης

Για το σκοπό αυτό ο Εργοδότης πρέπει να παρέχει στον Μελετητή τα κάτωθι στοιχεία:

- **Αρχικός κατάλογος τεχνικών έργων και εναλλακτικών λύσεων που καλύπτουν τις ανάγκες του εργοδότη**
- **Ανάλυση και εξέταση ιδεών ή ενεργειών για την ικανοποίηση των αναγκών του εργοδότη και συγκέντρωση** και καταγραφή διαθέσιμων στοιχείων τεχνικού έργου.

Εν συνέχεια, με βάση τα παραπάνω, η Μελέτη Σκοπιμότητας περιλαμβάνει τα εξής:

- **Ανάλυση και εξέταση ιδεών ή ενεργειών για την ικανοποίηση των αναγκών του Εργοδότη και συγκέντρωση και καταγραφή διαθέσιμων στοιχείων τεχνικού έργου**
- **Αξιολόγηση του αναγκαίου ή των αναγκαίων έργων από τον αρχικό πίνακα έργων του εργοδότη και επιλογή του τεχνικού έργου και ένταξη αυτού στο «πρόγραμμα έργων» (εφόσον αυτό υπάρχει).**
- **Τεχνικά δεδομένα για την σκοπιμότητα του τεχνικού έργου**
- **Η Δαπάνη πραγματοποίησης του Έργου - Προϋπολογισμός**
- **Το Συνοπτικό Χρονοδιάγραμμα**
- **Το Σχέδιο Σύμβασης για την απόκτηση γης – Ειδική Προγραμματική Σύμβαση (Ιδιοκτησιακό) (όπου απαιτείται και με πρόσθετη αμοιβή)**
- **Το Πρόγραμμα απαιτούμενων Μελετών και Ενεργειών»**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Α) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ

(ΤΕΕ. ΔΕ Α4/Σ34/2007) «Αμοιβή Μελετών Σκοπιμότητας»

«Η αμοιβή για την Μελέτη Σκοπιμότητας υπολογίζεται στο 5% του συνόλου των αμοιβών των μελετών του Έργου κατ' αναλογική εφαρμογή των προβλεπομένων στον Κανονισμό Προεκτιμωμένων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παραγρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3316/2005, όπως έχει τροποποιηθεί, βελτιωθεί και ισχύει. Ο καθορισμός, η καταβολή και η δικαστική διεκδίκηση όλων των ως άνω αμοιβών θα διέπεται από τα ήδη εκδοθέντα σε εκτέλεση των ισχυουσών διατάξεων ή τα εφ' εξής εκδιδόμενα προεδρικά διατάγματα.»

Ο προϋπολογισμός των επί μέρους Μελετών που απαιτείται, προκειμένου να υπολογισθεί η αμοιβή αυτών και εν συνέχεια η αμοιβή της Μελέτης Σκοπιμότητας, σύμφωνα με το άρθρο 83 παρ. 16 του Π.Δ. 696/74, προκύπτει, είτε από στατιστικά στοιχεία κόστους παρόμοιων έργων, είτε με εφαρμογή των συντελεστών που αναφέρονται στην υπ' αριθμ 81304/89 ΦΕΚ 886/889 Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, είτε με κατάλληλη εφαρμογή των συντελεστών ΣΑ, Σστ και ΣΗΜ των πινάκων Ια, Ιβ, Ιδ και ιδ' του κανονισμού Προεκτιμωμένων Αμοιβών του Ν. 3316/2005 (απόφαση Υπουργού ΥΠΕΧΩΔΕ ΔΜΕΟ/α/ο/1257/9-8-2005 ΦΕΚ 1162/Β/22-8-2005 όπως βελτιωμένη ισχύει).

(ΤΕΕ. ΔΕ Α4/Σ34/2007) «Αμοιβή Μελετών Σκοπιμότητας»

Απόφ. Α4/Σ34/2007 Αμοιβή Μελετών Σκοπιμότητας

Η Διοικούσα Επιτροπή έχοντας υπόψη :

1. Τις υπ' αριθ. Β4/Σ25/2007, Α52/Σ33/2007 και Α1/Σ34/2007 αποφάσεις της,
2. Ότι η για κάθε περίπτωση πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή στους μηχανικούς εν γένει, αρχιτέκτονες, μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων μέλη του ΤΕΕ διπλωματούχους Ανωτάτων Σχολών, και ασκούντες βάσει ειδικών διατάξεων νόμων τα επαγγέλματα αυτά εν όλω ή εν μέρει, οι οποίοι εκπονούν μελέτες οποιωνδήποτε έργων, αναλαμβάνουν την εφαρμογή, επίβλεψη, εποπτεία ή έλεγχο και παραλαβή πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, εκτελούν πάσης φύσεως τεχνικές εν γένει εργασίες και υπηρεσίες, σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνες κλπ. ή μετέχουν σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και κρίνουν αυτούς, κανονίζεται με νομοθετικές διατάξεις (βασιλικά διατάγματα, προεδρικά διατάγματα), οι οποίες θέτουν ελάχιστα όρια αμοιβών που αποτελούν κατώτερα διατίμηση υποχρεωτική για αμφοτέρωτα τα συμβαλλόμενα μέρη.
3. Ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων. Προς τούτο από την 01.01.2007 εφαρμόζει υποχρεωτικά διαδικασία με ειδικό μηχανογραφικό σύστημα για τον καθορισμό της οφειλόμενης αμοιβής μελέτης ή επίβλεψης, όπως αυτή προκύπτει από τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.
4. Ότι αν και στις διατάξεις του π.δ. 696/1974 προβλέπεται η εκπόνηση Μελετών Οικονομικής Σκοπιμότητας (Μελέτη Σκοπιμότητας), ωστόσο στις σχετικές κανονιστικές διατάξεις περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετών και υπηρεσιών στον ιδιωτικό τομέα δεν ρυθμίζονται τα ελάχιστα όρια αμοιβών για αυτές τις μελέτες, οι οποίες εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923.
5. Ότι κατά τις σύγχρονες αντιλήψεις έχει διαπιστωθεί ότι η προσήκουσα και ποιοτική παροχή και των λοιπών υπηρεσιών του επαγγέλματος του μηχανικού εν γένει, είναι ισοδύναμης σπουδαιότητας για την προάσπιση του ίδιου δημοσίου συμφέροντος, ώστε συντρέχει λόγος να καλυφθούν και αυτές οι υπηρεσίες από τις παραπάνω ισχύουσες διατάξεις σχετικά με τον καθορισμό, την καταβολή και τη διεκδίκηση της αμοιβής των μηχανικών εν γένει.
6. Ότι σε περίπτωση κενών της νομοθεσίας ενδείκνυται για την επίτευξη του δημοσίου συμφέροντος και του σκοπού της ποιότητας των μελετών και υπηρεσιών μηχανικού, ο υπολογισμός της ελάχιστης αμοιβής των συγκεκριμένων κατηγοριών μελετών και υπηρεσιών κατ' αναλογία προς τις σχετικές διατάξεις που διέπουν τις προεκτιμώμενες αμοιβές μελετών και υπηρεσιών για τις δημόσιες αναθέτουσες αρχές.
7. Ότι η Μελέτη Σκοπιμότητας ή Μελέτη Κόστους – Οφέλους είτε εκπονείται για έργο στον ιδιωτικό τομέα είτε αφορά έργο του δημοσίου τομέα έχει ακριβώς τις ίδιες προδιαγραφές, απαιτώντας αντίστοιχα ανάλογα όμοιες γνώσεις και δαπάνες από την πλευρά του μηχανικού για την εκπόνησή της.
8. Ότι σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου μόνου του ν.δ. 2726/1953, «ο κανονισμός των αμοιβών δια μελέτας κλπ. έργων του δημοσίου και ν.π.δ.δ. γίνεται δι' αποφάσεων εκδιδόμενων υπό των Υπουργών Δημοσίων Έργων και Οικονομικών, μετά γνώμην του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, δυναμένων να ορίσωσιν αμοιβήν κατωτέραν, πάντως όμως ουχί ανωτέραν των ισχυουσών δι' ιδιωτικά έργα». Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ο κανόνας, ότι οι αμοιβές μελετών κλπ. που εκπονούνται για ιδιώτες εργοδότες δεν μπορούν να είναι κατώτερες από τις ισχύουσες για μελέτες κλπ. του Δημοσίου, και συνεπώς η αναγκαιότητα αναλογικής εφαρμογής των σχετικών διατάξεων περί αμοιβής μελετών κλπ. δημοσίου, και στις ιδιωτικές μελέτες κλπ.
9. Ότι με τις υπ' αρ. ΔΜΕΟ/α/ο/1257/9.8.2005, ΔΜΕΟ/α/ο/1347/1.9.2005, ΔΜΕΟ/α/ο/2361/30.12.2005 και ΔΜΕΟ/α/ο/2229/4.7.2006 υπουργικές αποφάσεις ορίζονται, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 4 του ν. 3316/2005, οι προεκτιμώμενες αμοιβές μελετών και υπηρεσιών για τις δημόσιες αναθέτουσες αρχές και ειδικότερα ορίζεται η προεκτιμώμενη αμοιβή Μελέτης Σκοπιμότητας ή Μελέτης Κόστους – Οφέλους στο 5% του συνόλου των αμοιβών των μελετών του Έργου.

Διαπιστώνει από τα παραπάνω ότι η αμοιβή για εκάστη εκ των Μελετών Σκοπιμότητας (Μελέτη Σκοπιμότητας) υπολογίζεται στο 5% του συνόλου των αμοιβών των μελετών του Έργου κατ' αναλογική εφαρμογή των προβλεπομένων στον Κανονισμό Προεκτιμωμένων Αμοιβών Μελετών και Υπηρεσιών κατά τη διαδικασία της παραγρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3316/2005, όπως έχει τροποποιηθεί, βελτιωθεί και ισχύει. Ο καθορισμός, η καταβολή και η δικαστική διεκδίκηση όλων των ως άνω αμοιβών θα διέπεται από τα ήδη εκδοθέντα σε εκτέλεση των ισχυουσών διατάξεων ή τα εφ' εξής εκδιδόμενα προεδρικά διατάγματα.

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

1. Για την αμοιβή «εκτός έδρας» της μελέτης σκοπιμότητας ισχύουν τα αναφερθέντα στο κεφάλαιο II.2.0

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής Μελέτης

Για την πληρωμή της αμοιβής της μελέτης ισχύει το άρθρο 104.2 κατά το οποίο: « Διά τα ιδιωτικά έργα, η πλήρης αμοιβή της μελέτης δέον να κατατίθεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, προ της υποβολής της συνταχθείσης μελέτης προς έγκρισιν ή έκδοσιν της τυχόν απαιτούμενης αδείας».

«Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλτούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣτΕ Ολ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.»

ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β)

Επί του ανταλλάγματος, που συμβατικά προσδιορίζεται και καταβάλλεται στον ανάδοχο, για τη σύνταξη της μελέτης εφαρμογής και την έκδοση της οικοδομικής άδειας, ενός έργου που δημοπρατήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. ε του Ν. 1418/84 και 10 του Π.Δ. 609/85, (μελέτη – κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό ανάλλαγμα) δεν επιβάλλεται, η μείωση που προβλέπεται επί των αμοιβών των μελετητών, που εκπονούν μελέτες για λογαριασμό του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ και των οποίων η αμοιβή προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετητών. **(ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β))**

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς η με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

II.2.2. ΟΙΚΙΣΤΙΚΗ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ – ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΜΕΛΕΤΗ) ΣΤΑΔΙΟ: ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Αμ): ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενο – Σκοπός, των οικιστικών (Οικ/μικών-Κτιρ/κών) μελετών

- «1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ' υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.
3. Η κατά τα ως άνω εκπόνησις μελέτης αποβλέπει εις την εν τω χώρω επίλυσιν προβλημάτων εξυπηρετήσεως ανθρώπινων αναγκών και την εν αυτώ άψογον αισθητικής, ένταξιν των προκυπτόντων μορφολογικών στοιχείων.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 221.1.α. Περιεχόμενο της Προκαταρκτικής Μελέτης

1. «Η Προκαταρκτική μελέτη περιλαμβάνει την σύνταξιν του προγράμματος του έργου, εφ' όσον τούτο απαιτείται λόγω της σοβαρότητος του αντικειμένου και δεν χορηγείται υπό του εργοδότη, ως και την παρακολούθησιν της εξελίξεως και εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος κατά την εκπόνησιν των διαφόρων σταδίων της μελέτης.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 223. Προδιαγραφές του Σταδίου Προκαταρκτικής Μελέτης των Οικοδομικών - Κτιριακών Μελετών

- «1. Η μελέτη κτιριακών έργων περιλαμβάνει τα ακόλουθα τέσσαρα στάδια:
 - α) Προκαταρκτική μελέτη.
 - β) Προμελέτη.
 - γ) Οριστική μελέτη.
 - δ) Μελέτη εφαρμογής.
2. Η προκαταρκτική μελέτη περιλαμβάνει την σύλληψιν της ιδέας, την σκοπιμότητα του έργου, την πρώτην διερεύνησιν της επιθυμητής εκτάσεως και των συνθηκών πραγματοποιήσεως αυτού την προετοιμασίαν και την σύνταξιν του προγράμματος του έργου.
 - α) Ο προγραμματισμός είναι δυνατόν να γίνη εις Α' φάσιν εις γενικάς γραμμάς χωρίς να έχη επιλεγή οριστικώς ο τόπος όπου θα ανεγερθή το έργο, πλην της περιπτώσεως καθ' ην ούτος (ο τόπος) τυγχάνει αναγκαίος διά την ορθήν επιλογήν του χώρου ανεγέρσεως.
 - β) Μετά την επιλογήν του τόπου, το πρόγραμμα του έργου καθίσταται λεπτομερέστερον και συμπληρούται η προκαταρκτική μελέτη διά στοιχείων τοπογραφικών, γενικών εδαφολογικών κλπ. απαιτητών διά την προώθησιν της μελέτης εις τα επόμενα στάδια.
 - γ) Εις την φάσιν αυτήν της προκαταρκτικής μελέτης και προκειμένου περί σημαντικού κτιριακού έργου, είναι δυνατόν να διεξαχθή αρχιτεκτονικός διαγωνισμός κατά τα ισχύοντα. Το αποτέλεσμα του τυχόν διεξαχθησομένου αρχιτεκτονικού διαγωνισμού του έργου, αποτελεί συμπληρωματικόν στοιχείον αυτού διά το στάδιον της προμελέτης.
 - δ) Το στάδιον της προκαταρκτικής μελέτης των οικοδομικών κτιριακών μελετών εκπονείται κατά κανόνα υπό του εργοδότη δύναται όμως, εις ειδικάς περιπτώσεις, να ανατίθεται είτε εις ένα των εν αρθρ. 221 παρ. 2 μελετητών των επί μέρους έργων είτε και εις έτερον εκτός τούτων. Εν τη περιπτώσει ταύτη ο εργοδότης δύναται να αναθέσῃ εις τον ως άνω μελετητήν τον γενικόν συντονισμόν των εν αρθρ. 2 παρ. 2 επί μέρους

μελετών και την παρακολούθησιν αυτών από απόψεως εξελίξεων και εφαρμογής του προγράμματος του έργου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 80. Διάκριση επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

«Εκάστη μελέτη Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τα εξής επί μέρους μελέτας:

- α) Την αρχιτεκτονικήν μελέτην.
- β) Την μελέτην της φερούσης κατασκευής.
- γ) Τας μελέτας των εγκαταστάσεων.
- δ) Τας μελέτας των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.»

Οι επί μέρους αυτές μελέτες αναλύονται κατ' αρχήν σε κατηγορίες και σε περαιτέρω λοιπές ειδικές μελέτες, με την εφαρμογή των επόμενων άρθρων του Π.Δ. 696/74 και των σχετικών διαταγμάτων»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.16. Αμοιβή Προκαταρκτικής Μελέτης Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

«2. Η ολική αμοιβή μελετών κατανέμεται εις ποσοστά κατά στάδια

16 Η προκαταρκτική μελέτη κτιριακών έργων, αποτελεί ιδιαίτερο στάδιο οικοδομικής – κτιριακής μελέτης, και η αμοιβή της είναι ίση με ποσοστό 15% της ολικής αμοιβής της μελέτης (οικοδομική – κτιριακής).»

Με το άρθρο 83 παρ. 2 του Π.Δ. 696/74 εισάγεται ο όρος «Ολική αμοιβή μελετών». Ως ολική αμοιβή της μελέτης του έργου νοείται το άθροισμα των αμοιβών όλων των μελετών οι οποίες απαιτείται να εκπονηθούν στα επόμενα στάδια, μετά από αυτό της προκαταρκτικής μελέτης, ώστε να είναι δυνατή η δημοπράτηση και κατασκευή του έργου, κατά τα άρθρα 220 και 221 (Αρχιτεκτονικής, Φέρουσας Κατασκευής, Εγκαταστάσεων, Περιβάλλοντος Χώρου και Έργων Υποδομής, Χρονικού Προγραμματισμού και όποια άλλη απαιτείται κατά τα ως άνω). Σχετική και η Γνωμοδότηση 3 της Επ. Αμοιβών του ΤΕΕ.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 2 Συντελεστής Σ (προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρ 2 του Π.Δ. 696/74

1. Κατά την εκπόνηση του σταδίου της προκαταρκτικής μελέτης των κτιριακών έργων σύμφωνα με το άρθρο 223 παρ. 2 του Π.Δ. 696/74 ως ισχύει δεν προβλέπεται η σύνταξη **προϋπολογισμού** δαπάνης για το συνολικό έργο.
2. Ως **προϋπολογισμός** του συνολικού έργου κατά το στάδιο αυτό, είτε χρησιμοποιείται προσεγγιστικός **προϋπολογισμός** που έχει συνταχθεί από την προηγηθείσα Μελέτη Σκοπιμότητας, είτε ο οριζόμενος από τον Εργοδότη κατά την ανάθεση της Προκαταρκτικής Μελέτης.
3. Ο προϋπολογισμός των επί μέρους Μελετών που απαιτείται, προκειμένου να υπολογισθεί η αμοιβή αυτών και εν συνέχεια η αμοιβή της Προκαταρκτικής Μελέτης, σύμφωνα με το άρθρο 83 παρ. 16 του Π.Δ. 696/74, προκύπτει, είτε από στατιστικά στοιχεία κόστους παρόμοιων έργων, είτε με εφαρμογή των συντελεστών που αναφέρονται στην υπ' αριθμ 81304/89 ΦΕΚ 886/889 Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ, είτε με κατάλληλη εφαρμογή των συντελεστών ΣΑ, Σστ και ΣΗΜ των πινάκων Ια, Ιβ, Ιδ και ιδ'του κανονισμού Προεκτιμώμενων Αμοιβών του Ν. 3316/2005 (απόφαση Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ ΔΜΕΟ/α/ο/1257/9-8-2005 ΦΕΚ 1162/Β/22-8-2005 όπως βελτιωμένη ισχύει).

(ΤΕΕ Γνωμ. 3 Επ. Αμοιβ.) «Ολική Αμοιβή μελέτης»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως

την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. - Η παράλειψη του Τ.Ε.Ε να ασκήσει, ως υποκατάστατο εκ του νόμου, την αγωγή για αμοιβή μηχανικού μέσα στο χρόνο παραγραφής (5 έτη) δημιουργεί ευθύνη του Τ.Ε.Ε. για αποζημίωση κατά τα άρθρα 105 και 106 Ε16.ΝΑΚ έναντι του μηχανικού. Η κατά του Τ.Ε.Ε αξίωση για αποζημίωση γεννιέται με την συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής της αξίωσης του μηχανικού για την αμοιβή του κατά του αντισυμβαλλόμενου του και από τότε αρχίζει να τρέχει έναντι του Τ.Ε.Ε. ο χρόνος παραγραφής (Α.Π. 25/88 Ολομ. ΝΟΒ 1989.93=Ελ.Δ/νση 30,58 = Ε. Εργ. Δ. 48,40). Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Το άρθρο 1 παρ. 3 του π.δ. 696/1974 ορίζει ότι «*αι αμοιβαί δια τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις εκπόνηση των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικής προδιαγραφάς*». Σκοπός του νομοθέτη με το π.δ. 696/1974 είναι να καθορίσει με την διάταξη αυτή τις υποχρεωτικές δι' αμφοτέρα τα μέρη ελάχιστες διατιμημένες αμοιβές που αντιστοιχούν στις μελέτες και τις υπηρεσίες μηχανικού των οποίων οι προδιαγραφές προβλέπονται από το διάταγμα αυτό και καλύπτουν το δημόσιο συμφέρον.
2. Από το άρθρο 223 του π.δ. 696/74 στο οποίο καθορίζονται τα στάδια της μελέτης του συνολικού έργου σε συνδυασμό με το άρθρο 229 επ. του π.δ. 696/1974, όπου καταγράφονται οι προδιαγραφές των διαφόρων σταδίων των επί μέρους μελετών (αρχιτεκτονικές, στατικές και εγκαταστάσεων κ.λ.π.) των κτιριακών έργων, προκύπτει ότι τα τεύχη δημοπράτησης περιλαμβάνονται στις μελέτες των κτιριακών έργων και αποτελούν αναπόσπαστο και αναγκαίο κατά το νόμο μέρος αυτών.
3. Με το άρθρο 83 παρ. 2 του π.δ. 696/1974 εισάγεται ο όρος 'ολική αμοιβή μελετών'. Εν συνεχεία δε ορίζεται πως η ολική αμοιβή μελετών κατανέμεται σε κάθε στάδιο των επί μέρους μελετών. Για τον σκοπό αυτό για έκαστο στάδιο εκάστης επί μέρους μελέτης, προβλέπεται αφ' ενός μεν ένα ποσοστό από την αμοιβή που προκύπτει από την παρ.1 του άρθρου 83, αφ' ετέρου δε η αντίστοιχη αμοιβή που προκύπτει από το άρθρο 100.
4. Στο άρθρο 86 στην παράγραφο 2 προβλέπονται ρητά και συγκεκριμένα οι αμοιβές και οι δαπάνες εργασιών ή επιμέρους μελετών που δεν περιλαμβάνονται στην αμοιβή της μελέτης που προκύπτει από τις προηγούμενες από το άρθρο αυτό διατάξεις. Στο δε εδάφιο ιγ' της παραγράφου αυτής προβέπεται ότι δεν περιλαμβάνεται στην προκύπτουσα κατά τις ανωτέρω διατάξεις αμοιβή μελέτης η αμοιβή για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης η οποία καθορίζεται στο άρθρο 100 του ίδιου πάντα προεδρικού διατάγματος.
5. Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι στην εκπόνηση κατά τις προδιαγραφές του νόμου της μελέτης ενός κτιριακού έργου περιλαμβάνεται και η εκπόνηση των αντιστοίχων κατά στάδιο μελέτης τευχών δημοπράτησης.

Η ολική αμοιβή του μηχανικού για την εκπόνηση της μελέτης κατά τις προδιαγραφές του νόμου αποτελεί άθροισμα της αμοιβής που προκύπτει από το άρθρο 83 του π.δ. 696/1974 και αυτής που προκύπτει από το άρθρο 100 του ίδιου προεδρικού διατάγματος, καθ' όσον η αμοιβή των τευχών δημοπράτησης δεν περιλαμβάνεται στην προκύπτουσα αμοιβή από το άρθρο 83 του π.δ. 696/1974 αλλά στο άρθρο 100 του ίδιου προεδρικού διατάγματος.

Κατά συνέπεια, σε οποιαδήποτε άρθρο αυτού του προεδρικού διατάγματος γίνεται λόγος για ολική αμοιβή μελέτης αυτή εννοείται ότι περιλαμβάνει την αμοιβή τόσο του άρθρου 83 όσο και του άρθρου 100 του π.δ. 696/1974, καθώς και την αμοιβή που προκύπτει από την εφαρμογή των άρθρων 88 και 85 του παραπάνω διατάγματος όταν συντρέχει αντίστοιχος λόγος.»

(ΤΕΕ ΔΕ Α6/Σ34/2007) Αμοιβή των τευχών διαγωνισμού για την ανάθεση μελέτης

Για την αμοιβή της εκπόνησης τευχών διαγωνισμού για την ανάθεση των μετά την προκαταρκτική σταδίων μελέτης έργου εφαρμόζεται το άρθρο 100 του π.δ. 696/74, λαμβάνοντας ως προϋπολογισμό την ολική αμοιβή της μελέτης.

Ν. Σ.Κ. Γνωμοδότηση 492/1998

Η αμοιβή για την εκπόνηση της προκαταρκτικής μελέτης, ανέρχεται στο 15% της αμοιβής της «αντίστοιχης μελέτης», ως τοιαύτης νοούμενης της προκύπτουσας αμοιβής του **κτιριακού έργου**.

Δ/νσης Πολεοδομίας Νομ. Αττικής έγγραφο 21002/5-12-2008. Στο υπ' αριθμ πρωτ. 21002/5-12-2008 έγγραφο της αναφέρει τα εξής:

«Απαντώντας στην υπ' αριθμ 21002/2-12-08 αίτηση σας γνωρίζουμε ότι σύμφωνα με το Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει και ειδικότερα την παρ. 6 άρθρο 3 αυτού, ειδικά για την έκδοση των οικοδομικών αδειών και την τελική θεώρηση αυτών, ο προϋπολογισμός και τελική δαπάνη εξάγεται είτε βάσει αναλυτικού προϋπολογισμού, είτε σύμφωνα με τιμές μονάδος επιφανείας του κτιριακού έργου Συνεπώς:

1. Εάν έχει συνταχθεί αναλυτικός προϋπολογισμός ή λογαριασμός, τότε, για κάθε μελέτη ή επίβλεψη λαμβάνεται ο αντίστοιχος προϋπολογισμός ή πραγματική δαπάνη όπως εξάγεται σύμφωνα με το Π.Δ. 696/74.
2. Εάν ο προϋπολογισμός ή η πραγματοποιηθείσα δαπάνη έχουν συνταχθεί με τιμές μονάδος επιφάνειας ή όγκων, τότε τα ποσοστά επί του συνολικού προϋπολογισμού ή της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των επί μέρους εργασιών για τον υπολογισμό της αμοιβής τόσο των μελετών όσο και των αντίστοιχων επιβλέψεων ορίζονται σύμφωνα με την υπ' αριθ. 81304/89 Φ.Ε.Κ. 886B/89 υπουργική απόφαση του υπουργού ΥΠΕΧΩΔΕ, ως εξής:

1. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ	100%
2. ΦΕΡΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ	30%
3. ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗ	5%
4. ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑ	2%
5. ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΙΣΧΥΡΩΝ ΡΕΥΜΑΤΩΝ	6%
6. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ	3%
7. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ	3%
8. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ	7%
9. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΥΨΩΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	4%
10. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	12%
11. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	4%
12. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΥΠΟΣΤΑΘΜΟΥ	2%
13. ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΥΣΙΜΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	4%
14. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ Η ΥΠΟΒΟΛΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (ΟΤΑΝ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΛΕΤΗ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ)»	

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

1. Για την αμοιβή «εκτός έδρας» της προκαταρκτικής μελέτης ισχύουν τα αναφερόμενα στο κεφάλαιο II.2.0
2. Η προσαύξηση λόγω εκτός έδρας λαμβάνεται επί της αμοιβής της προκαταρκτικής μελέτης, και όχι επί των αμοιβών των επί μέρους μελετών από τις οποίες προκύπτει η ολική αμοιβή της μελέτης του έργου.

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής Μελέτης

Για την πληρωμή της αμοιβής της μελέτης ισχύει το άρθρο 104.2 κατά το οποίο: « Διά τα ιδιωτικά έργα, η πλήρης αμοιβή της μελέτης δέον να κατατίθεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, προ της υποβολής της συνταχθείσης μελέτης προς έγκρισιν ή έκδοσιν της τυχόν απαιτούμενης αδείας».

«Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α΄). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690.» (Βαλτούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ ΟΛ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α».

ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β)

Επί του ανταλλάγματος, που συμβατικά προσδιορίζεται και καταβάλλεται στον ανάδοχο, για τη σύνταξη της μελέτης εφαρμογής και την έκδοση της οικοδομικής άδειας, ενός έργου που δημοπρατήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. ε του Ν. 1418/84 και 10 του Π.Δ. 609/85, (μελέτη – κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντίλλαγμα) δεν επιβάλλεται, η μείωση που προβλέπεται επί των αμοιβών των μελετητών, που εκπονούν μελέτες για λογαριασμό του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ και των οποίων η αμοιβή προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετητών. **(ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β))**

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

II.2.3 ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΕΣ (ΣΤΑΔΙΑ: ΠΡΟΜΕΛΕΤΗ, ΟΡΙΣΤΙΚΗ, ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ)

II.2.3.01. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ (Π.Δ. 696/74)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106. Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχν. Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74

«Αι εν τω παρόντι τεχνικάι προδιαγραφαί μελετών, καθορίζουν τους τεχνικούς όρους εκπονήσεως τούτων, διά την συμφώνως προς τα επιτεύγματα της Επιστήμης σύνταξιν των παρά του Μελετητού, προς πλήρη αρτιότητα τούτων επί τω τέλει αρτίως τεχνικής και οικονομικής εκτελέσεως των έργων».

«Οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 106 επ. (δεύτερο βιβλίο) του Π.Δ. 696/74 για τον τρόπο εκπόνησης της μελέτης προδιαγραφές, και τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μελετητές μηχανικοί, δεν αποτελούν στοιχείο προς θεμελίωση του δικαιώματος του μηχανικού για την αμοιβή του, η αξίωση της οποίας δημιουργείται από και με την εκπόνηση της μελέτης.» (ΑΠ 743/2000)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.
3. Η κατά τα ως άνω εκπόνησις μελέτης αποβλέπει εις την εν τω χώρω επίλυσιν προβλημάτων εξυπηρητήσεως ανθρωπίνων αναγκών και την εν αυτώ άμωγον αισθητικώς, ένταξιν των προκυπτόντων μορφολογικών στοιχείων.»

(Π.Δ.696/74)Άρθρο 221. Περιεχόμενον της Οικοδομικής - Κτιριακής Μελέτης

1. Η μελέτη περιλαμβάνει:
 - α) Την σύνταξιν του προγράμματος του έργου, εφ' όσον τούτο απαιτείται λόγω της σοβαρότητος του αντικειμένου και δεν χορηγείται υπό του εργοδότη, ως και την παρακολούθησιν της εξελίξεως και εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος κατά την εκπόνησιν των διαφόρων σταδίων της μελέτης.
 - β) Την ανάλυσιν και τον έλεγχον του τυχόν υφισταμένου προγράμματος του έργου.
 - γ) Την συγκέντρωσιν των πληροφοριών και στοιχείων των απαιτουμένων διά την επιστημονικήν αντιμετώπισιν του θέματος προς εξασφάλισιν της λειτουργικότητος και της οικονομίας του έργου.
 - δ) Την επίλυσιν των λειτουργικών, τεχνικών και μορφολογικών αιτημάτων των τιθεμένων υπό του προγράμματος του έργου και την διατύπωσιν των αναγκαίων διά την πλήρη και έντεχνον εκτέλεσιν αυτού τεχνικών πληροφοριών υπό μορφήν σχεδίων, πινάκων τεχνικών προδιαγραφών κλπ.
 - ε) Την πρόβλεψιν της δαπάνης εκτελέσεως του έργου εν συνόλω και κατά τας απαιτουμένας επί μέρους εργασίας.
 - στ) Την υπόδειξιν της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού εκτελέσεως του έργου.
2. Η μελέτη οικοδομικού κτιριακού έργου περιλαμβάνει τις εξής επί μέρους Μελέτες (ιδέ 223.3)
 - α) Την αρχιτεκτονικήν μελέτην.
 - β) Την μελέτην της φερούσης κατασκευής αυτού.
 - γ) Τας μελέτας των εγκαταστάσεων αυτού.

- δ) Τας μελέτας των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου εφ' ου ανεγείρεται το κτιριακόν έργον (αρμοδιότητος αρχιτέκτονος Μηχανικού, Πολιτικού Μηχανικού, Μηχανολόγου-Ηλεκτρολόγου Μηχανικού κλπ. ειδικότητων Μηχανικών.)»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΑΜ) ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1. Αντικείμενο του Κανονισμού Ελαχίστων Αμοιβών Μηχανικών

«Αι αμοιβαί δια τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικές προδιαγραφάς.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82.6 Διάκριση μελετών εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση

- «1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας (μελετών).»
- «6. Πέραν της διακρίσεως των μελετών εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται των Κτιριακών έργων διακρίνονται εις:
- α) Μελέτες έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
 - β) Μελέτας επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
 - γ) Μελέτας μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μελετητήν ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 224. Αντικείμενο Σκοπός Αρχιτεκτονικών Μελετών

- «1. Υπό των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου ρυθμίζονται τα της εκπονήσεως του αρχιτεκτονικού μέρους της μελέτης των οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι:
- της γενικής μελέτης των κτιριακών έργων ως ενιαίων εν τω χώρω κατασκευών αλλά και
 - τα της εκπονήσεως ειδικωτέρων μελετών ως αι μελέται
 - διαρρυθμίσεως,
 - διακοσμήσεως εσωτερικών και
 - διαμορφώσεως υπαιθρίων χώρων,
 - μελέται ειδικών κτιριολογικών θεμάτων κλπ.
2. Η κατά τα ως άνω εκπόνησις μελέτης αποβλέπει εις την εν τω χώρω επίλυσιν προβλημάτων
- εξυπηρητήσεως και
 - εκφράσεως
 - ανθρωπίνων αναγκών.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 225. Περιεχόμενον της Αρχιτεκτονικής Μελέτης.

- «1. Η μελέτη περιλαμβάνει:
- α) Την ανάλυσιν και τον έλεγchon του προγράμματος του έργου.
 - β) Την συγκέντρωσιν των πληροφοριών και στοιχείων των απαιτουμένων διά την επιστημονικήν αντιμετώπισιν του θέματος προς εξασφάλισιν
 - της λειτουργικότητος και
 - της οικονομίας του έργου.

- γ) Την επίλυση των λειτουργιών, τεχνικών και μορφολογικών προβλημάτων των τιθεμένων υπό του προγράμματος του έργου και την διατύπωση των αναγκαίων διά την πλήρη και έντεχρον εκτέλεση αυτού τεχνικών πληροφοριών υπό μορφήν σχεδίων, πινάκων, τεχνικών προδιαγραφών κλπ.
- δ) Την πρόβλεψη της δαπάνης εκτελέσεως (κατασκευής) του έργου εν συνόλω και κατά τας απαιτούμενας επί μέρους εργασίας.
- ε) Την υπόδειξη της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού εκτελέσεως (κατασκευής) του έργου. (ιδέ Μελέτη Εφαρμογής Αρχ.)»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 229.1 Προμελέτη

«Το στάδιον τούτο της μελέτης καλύπτει την ετοιμασίαν και υποβολήν εις τον εργοδότην των στοιχείων τα οποία θα επιτρέψουν εις αυτόν να θεωρήσει και να εγκρίνη τας βασικάς ιδέας και λύσεις διά την λειτουργίαν, την μορφήν και την δαπάνην του έργου.»

(Π.Δ 696/74) Άρθρο 230.1 Οριστική μελέτη

«Το στάδιον τούτο της μελέτης καλύπτει την σύνταξιν και υποβολήν εις τον εργοδότην των στοιχείων τα οποία θα επιτρέψουν εις αυτόν τον σχηματισμόν πλήρους εικόνας της λειτουργίας, δομής και μορφής του έργου ως και της προβλεπομένης δαπάνης εκτελέσεως τούτου.»

(Π.Δ 696/74) Άρθρο 231.1 Μελέτη εφαρμογής

«Το στάδιον τούτο της μελέτης καλύπτει την σύνταξιν και παράδοσιν εις τον εργοδότην απάντων των στοιχείων των απαιτητήτων διά την δημοπράτησιν και την απρόσκοπτον εκτέλεσιν του έργου των τευχών δημοπρατήσεως συντασσομένων κατά τας οικείας προδιαγραφάς.»

(Α.Π. 1093/87 Ε.Ε.Ν. 1988 σελ. 537)

«Κατά τις διατάξεις των άρθρων 81,83 παρ. 2. 227, 229 και 230 του Π.Δ. 696/74 το μεν στάδιο της προμελέτης καλύπτει την ετοιμασία και υποβολή από τον μελετητή μηχανικό στον εργοδότη των στοιχείων (προμελετών) τα οποία θα επιστρέψουν σ' αυτόν να θεωρήσει και εγκρίνει τις βασικές ιδέες και λύσεις για τη λειτουργία, την μορφή και την δαπάνη του έργου το δε στάδιο της οριστικής μελέτης καλύπτει την σύνταξη και υποβολή από τον μελετητή στον εργοδότη των στοιχείων (μελετών) τα οποία επιτρέπουν σ' αυτόν να σχηματίσει πλήρη εικόνα της λειτουργίας και δομής του έργου καθώς και της προβλεπόμενης δαπάνης εκτελέσεως αυτού» (Α.Π. 1093/87 Ε.Ε.Ν. 1988 σελ. 537)

(ΤΕΕ Γνωμ. 12 Επ. Αμοιβ.) «Γενική Αρχιτεκτονική Μελέτη και Ειδική Αρχιτεκτονική Μελέτη»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιούτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Με το άρθρο 220 παρ. 1 του π.δ. 696/74 ορίζεται ότι: «ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικότερας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.»

2. Με τις διατάξεις του κεφαλαίου Β του π.δ. 696/74, όπως άλλωστε ορίζεται ρητά και στο άρθρο 224 του π.δ. 696/1974 (Προδιαγραφαι Αρχ. Μελετών, Αντικείμενο – σκοπός παρ. 1) «*ρυθμίζονται τα της εκπονήσεως του αρχιτεκτονικού μέρους της μελέτης των οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι της γενικής μελέτης των κτιριακών έργων ως ενιαίων εν τω χώρω κατασκευών αλλά και τα της εκπονήσεως ειδικωτέρων μελετών, ως αι μελέται διαρρυθμίσεως, διακοσμήσεως εσωτερικών και διαμορφώσεως υπαιθρίων χώρων, μελέται ειδικών κτιριολογικών θεμάτων κλπ.*»
3. Εξάλλου στο άρθρο 221 παρ.2 εδ. δ' του π.δ. 696/1974 ορίζεται ότι: «*τις μελέτες των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου εφ' ου ανεγείρεται το κτιριακόν έργον (αρμοδιότητος αρχιτέκτονος Μηχανικού, Πολιτικού Μηχανικού, Μηχανολόγου-Ηλεκτρολόγου Μηχανικού κλπ. ειδικοτήτων Μηχανικών). Η εκπόνησις των εν λόγω μελετών (έργων υποδομής και περιβάλλοντος χώρου) διέπεται από τας Τεχνικάς Προδιαγραφάς των μελετών αρχιτεκτονικής, φερούσης κατασκευής και εγκαταστάσεων.*»
4. Επίσης στο άρθρ. 82 παρ. 2.ε Κατηγορία V ορίζεται ότι: «*Αρχιτεκτονικές μελέτες που έχουν ως αντικείμενο έργο ή τμήμα έργων των οποίων οι αυξημένες λειτουργικές αισθητικές ή τεχνικές απαιτήσεις, επιβάλλουν αναζήτηση και μελέτη δυσανάλογη προς τη δαπάνη εκτέλεσης, όπως εντάξεις μνημείων εν γένει, διαμορφώσεις ελεύθερων χώρων και τοπίου (πλατειών, κήπων, πάρκων, περιβάλλοντος χώρου κτιρίου), περίπτερα εκθέσεων, επίπλωση και εξοπλισμό χώρων, εσωτερικές διακοσμήσεις, εργασίες συντήρησης –αποκατάσταση ή επέμβαση σε κτίρια χαρακτηρισμένα σαν μνημεία, διατηρητέα ή παραδοσιακά.*»
5. Τέλος στο Π.Δ. 541/78 «Κατηγορίες μελετών» (ΦΕΚ 116) αναφέρεται ότι: «*Αι μελέται, αναλόγως του κυρίου αντικειμένου αυτών, διακρίνονται εις τας κάτωθι κατηγορίας:*
 6. *Αρχιτεκτονικά Μελέται Κτιριακών Έργων.*
 7. *Ειδικά Αρχιτεκτονικά Μελέται (Διαμόρφωσις εσωτερικών και εξωτερικών χώρων, μνημείων, αποκατάστασις – διατήρησις παραδοσιακών κτιρίων και οικισμών και τοπίου).*
6. Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι είναι απολύτως σαφή, τόσο τα χαρακτηριστικά της Γενικής Αρχιτεκτονικής Μελέτης Κτιριακών Έργων και των Ειδικών Αρχιτεκτονικών Μελετών, όσον και οι διατάξεις που διέπουν τις μελέτες αυτές».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ (Αμ): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΈΡΓΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 80. Διάκρισις επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

- «1. Εκάστη μελέτη Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους μελέτες:
 - α) Την αρχιτεκτονικήν μελέτην.
 - β) Την μελέτην της φερούσης κατασκευής.
 - γ) Τας μελέτας των εγκαταστάσεων.
 - δ) Τας μελέτας των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.»
2. Εκάστη Αρχιτεκτονική Μελέτη κτιριακού έργου περιλαμβάνει όπως αναφέρεται στο άρθρο 224.1:
 - α) γενική μελέτη
 - β) ειδικές μελέτες (ιδέ και άρθρο 82,2 V)

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 81. Στάδια εκπονήσεως επί μέρους μελετών κτιριακών έργων

«Τα στάδια εκπονήσεως εκάστης των εν άρθρων 80 αναφερομένων **επί μέρους μελετών** κτιριακού έργου, είναι:

- α) Προμελέτη
- β) Οριστική μελέτη

γ) Μελέτη εφαρμογής.»

Δεν πρέπει να γίνεται σύγκριση μεταξύ του σταδίου εκπόνησης της μελέτης του άρθρου 81 και του τρόπου ανάθεσης κατά το Άρθρο 87

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82. Κατηγορίες επί μέρους Αρχιτεκτονικών μελετών ,

- «1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.
2. Κατηγορίες Αρχιτεκτονικών Μελετών: Οι κατηγορίες αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων είναι οι ακόλουθες:
 - α) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης I
 - β) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης II
 - γ) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης III
 - δ) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης IV
 - ε) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης V»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83. Καθορισμός Αμοιβής Αρχιτεκτονικών Μελετών Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74

1. Τα ποσοστά αμοιβών Αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων υπολογίζονται με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2. Η αμοιβή της Αρχιτεκτονικής μελέτης, οιοδήποτε κτιριακού έργου, είναι ίση με το 100% αυτής που προκύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων των παρ. 1α, 2 και 4 του αρ. 2.
2. Οι συντελεστές κ και μ στους οποίους βασίζεται ο συντελεστής β του γενικού τύπου του άρθρου 2 για κάθε κτιριακό έργο έχουν τις παρακάτω τιμές, αναλόγως της κατηγορίας στην οποία υπάγεται η αρχιτεκτονική μελέτη του κτιρίου αυτού:

Για έργα κατηγορίας Αρχιτεκτονικής Μελέτης I	$\kappa = 0,80$ $\mu = 29,00$
Για έργα κατηγορίας Αρχιτεκτονικής Μελέτης II	$\kappa = 1,00$ $\mu = 36,00$
Για έργα κατηγορίας Αρχιτεκτονικής Μελέτης III	$\kappa = 1,80$ $\mu = 48,00$
Για έργα κατηγορίας Αρχιτεκτονικής Μελέτης IV	$\kappa = 2,40$ $\mu = 43,00$
Για έργα κατηγορίας Αρχιτεκτονικής Μελέτης V	$\kappa = 2,90$ $\mu = 63,00$
3. Ο Συντελεστής (Σ) του γενικού τύπου του άρθρου 2 για τις Αρχιτεκτονικές Μελέτες υπολογίζεται ως εξής:
 - α. Η Αρχιτεκτονική Μελέτης σύμφωνα με το άρθρο 225 1.δ με τίτλο «Περιεχόμενο της Αρχιτεκτονικής μελέτης» περιλαμβάνει την «πρόβλεψη της δαπάνης εκτελέσεως κατασκευής του έργου εν συνόλω και κατά τας απαιτούμενας επί μέρους εργασίας»
 - β. Η αμοιβή της αρχιτεκτονικής μελέτης Κτιριακού έργου σύμφωνα με το άρθρο 83.3 του Π.Δ. 696/74 υπολογίζεται επί του συνολικού προϋπολογισμού δαπάνης του έργου περιλαμβανοντος (πέραν του προϋπολογισμού των Αρχιτεκτονικών – οικοδομικών εργασιών) και τους προϋπολογισμούς φερούσης κατασκευής και εγκαταστάσεων.
 - γ. Ο προϋπολογισμός δαπάνης του έργου προκύπτει από την προμέτρηση και τιμολόγηση των εργασιών (κονδύλια) που θα εκτελεσθούν κατά την κατασκευή του έργου, σύμφωνα με τις προδιαγραφές των μελετών.
 - δ. Σύμφωνα με το Άρθρο 229 «Προμελέτη Αρχιτεκτονικής Μελέτης». «Το στάδιον τούτο της μελέτης περιλαμβάνει την «σύνταξιν προσεγγιστικού προϋπολογισμού δαπάνης διά το σύνολον του έργου,

βασιζομένου επί της εκτάσεως ή του όγκου αυτού και τιμών μονάδος αρμοδίως εγκεκριμένων ή άλλως προκυπτουσών εκ στατιστικών στοιχείων κόστους παρομοίων έργων».

- ε. Σύμφωνα με το Άρθρο 230 «Αρχιτεκτονική Μελέτη –Οριστική μελέτη». «Το στάδιον τούτο της μελέτης περιλαμβάνει την «σύνταξιν προϋπολογισμού δαπάνης βάσει του όγκου ή της εκτάσεως των έργων και τιμών μονάδος αρμοδίως εγκεκριμένων ή λαμβανομένων εκ παρομοίων έργων.»

Εάν η σύνταξη προϋπολογισμού δαπάνης του έργου για τον υπολογισμό της αμοιβής, γίνεται πριν από την σύνταξη της μελέτης εφαρμογής αλλά μετά την δημοπράτηση του Έργου, σύμφωνα με το άρθρο 100.5 του Π.Δ. 696/74, είναι δυνατόν ως «παρόμοιο» έργο μεταξύ άλλων να ληφθεί υπόψη και το συγκεκριμένο έργο, με προϋπολογισμό τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του διαγωνισμού χωρίς ΓΕ&ΟΕ και έκπτωση.

- στ. Σύμφωνα με το Άρθρο 231 «Αρχιτεκτονική Μελέτη - Μελέτη Εφαρμογής» «Το στάδιον τούτο της μελέτης περιλαμβάνει τη σύνταξη Προμέτρησης και προϋπολογισμού.»

- ζ. Σύμφωνα με το Άρθρο 3.4 (Π.Δ. 696/74) «Προϋπολογισμός του έργου για τον υπολογισμό της Αμοιβής της Αρχιτεκτονικής Μελέτης» «Το ποσό του προϋπολογισμού ορίζεται με τις ποσότητες της μελέτης εφαρμογής. Για ενδιάμεσα στάδια μελέτης ο προϋπολογισμός υπολογίζεται με την ακρίβεια που απαιτείται από τις αντίστοιχες προδιαγραφές. Για τον υπολογισμό της αμοιβής ο προϋπολογισμός Σ λαμβάνεται με τις ποσότητες του πιο προωθημένου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 257. Προϋπολογισμός Δαπάνης έργου ως στοιχείο της Μελέτης δια να χρησιμοποιηθεί στη Διαδικασία ανάθεσης της κατασκευής.

« Ο Προϋπολογισμός εκάστης επί μέρους μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονικά. Φέρουσα Κατασκευή, Εγκαταστάσεων.) που συμμετέχει στο Προϋπολογισμό αυτό δέον όπως περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- α) Τας εκτελεστέας εργασίας ως ακριβώς αυτές περιγράφονται εν τω τιμολογίω κατ' είδος, καταχωρουμένας κατά κατηγορίας εργασιών,

- τους αριθμούς των αντιστοιχών άρθρων του τιμολογίου κατ' αύξοντα αριθμόν αναλύσεως τιμών,
- το είδος μονάδος και
- την ποσότητα εκάστου είδους εργασίας,
- την τιμήν μονάδος εκάστου είδους εργασίας,

- τας εξ αυτών προκυπτούσας κατά την μελέτην δαπάνας κατ' είδος εργασίας και

το άθροισμα των δαπανών κατά κατηγορίαν εργασιών, συμβολιζόμενον διά του συμβόλου Σ με δείκτην τον δείκτην της αντιστοίχου κατηγορίας ως και

το γενικόν άθροισμα του συνόλου των δαπανών συμβολιζόμενον διά του συμβόλου Σσ.

- β) Το χρηματικόν ποσόν διά

- γενικά και επισφαλή έξοδα,
- εργαλεία,
- εγκαταστάσεις κλπ.,
- διά πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου ως και
- δι' όφελος αυτού,

υπολογιζόμενον βάσει του ως άνω γενικού άθροίσματος δαπανών της μελέτης Σσ εις ποσοστόν τούτου

- 15% προκειμένου περί έργων χρηματοδοτουμένων εκ του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων ή εκ πηγών απολαυσών αναλόγου απαλλαγής εκ των υπέρ τρίτων κρατήσεων και εις
- 25% διά πάσαν άλλην περίπτωσιν.

- γ) Το άθροισμα των κατά τα προηγούμενα εδαφ. α και β ποσών αποτελεί την κατά την μελέτην αξίαν του έργου, ήτις συμβολίζεται διά του συμβόλου ΣΣ.
- δ) Ποσόν κατ' εκτίμησιν διά δαπάνας
- προβλέπτους ή
 - μη δυναμένας να εκτιμηθούν εκ των προτέρων.

Το άθροισμα της κατά άνω κατά την μελέτην αξίαν (ΣΣ) και του κατά το παρόν εδάφιον ποσού δαπανών, αποτελεί την κατά την μελέτην συνολικώς προβλεπομένην δαπάνην του έργου.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 3. Προϋπολογισμός Σ της Δαπάνης του Έργου για τον υπολογισμό της Αμοιβής της Αρχιτεκτονικής Μελέτης

«1. Ο προϋπολογισμός (Σ) βάσει του οποίου υπολογίζεται η αμοιβή της Αρχιτεκτονικής Μελέτης κτιριακού έργου είναι το άθροισμα των προϋπολογισμών (Σι) των επί μέρους μελετών του έργου (Αρχιτεκτονικά Φέρουσα Κατασκευή, Εγκαταστάσεων) οι οποίοι εξάγονται:

- με τις ποσότητες όλων των κονδυλίων (εργασιών) σύμφωνα με αναλυτική προμέτρηση και
- με τις τιμές μονάδας εργασιών που υπολογίζονται με βάση τις εγκεκριμένες από την Γεν. Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αναλύσεις τιμών και τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων, στο χρόνο σύνταξης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου εκάστης μελέτης, η οποία έχει ανατεθεί στον ίδιο μελετητή με την οικεία σύμβαση.

Σε περίπτωση μη ύπαρξης εγκεκριμένης ανάλυσης τιμών για ορισμένες εργασίες η τιμή των εργασιών αυτών υπολογίζεται με νέες τιμές που συντάσσει ο ανάδοχος, σύμφωνα με τις περί εκτελέσεως δημοσίων έργων διατάξεις και όπως αυτές οι τιμές θα εγκριθούν από τον Εργοδότη. (ιδέ σημείωση 1)

Στον παραπάνω συνολικό προϋπολογισμό, που δηλώνει το κόστος του έργου, ως βάση υπολογισμού της αμοιβής Αρχιτεκτονικής Μελέτης δεν προστίθεται ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους εργολάβου, ούτε αφαιρείται τυχόν έκπτωση δημοπρασίας.

2. Στον προϋπολογισμό αυτό επιπροστίθεται η αξία των υλικών, τα μισθώματα των μηχανημάτων και η προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγούνται από τον εργοδότη.
3. Στον προϋπολογισμό αυτόν δεν περιλαμβάνονται:
- κονδύλια προβλέπτων δαπανών,
 - απαλλοτριώσεων και
 - ο ΦΠΑ που βαρύνει τον εργοδότη.
4. Το ποσό του συνολικού προϋπολογισμού ορίζεται με τις ποσότητες των μελετών εφαρμογής. Για ενδιάμεσα στάδια μελέτης ο προϋπολογισμός υπολογίζεται με την ακρίβεια που απαιτείται από τις αντίστοιχες προδιαγραφές.

Για τον υπολογισμό της αμοιβής ο προϋπολογισμός Σ λαμβάνεται με τις ποσότητες του πιο προωθημένου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί.»

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1. Στο άρθρο 257 του Π.Δ. 696/74 ορίζονται αναλυτικά όλες οι εργασίες (κονδύλια), προμετρώνται και τιμολογούνται με τιμολόγιο τρεχουσών τιμών Υποχρεωτικά όμως στο τιμολόγιο αυτό ορίζονται τιμές και σε κονδύλια τα οποία δεν τιμολογούνται, ίσως στον ΑΤΟΕ, ΑΤΗΕ κλπ.

Εφ' όσον έχει εγκριθεί η μελέτη από τον Εργοδότη, άρα και τα στοιχεία του άρθρου 257 ο μελετητής κατά την εφαρμογή του άρθρου 3 του ίδιου Π.Δ. μεταφέρει, άνευ ετέρου, τα πάγια κονδύλια και τις ποσότητες του άρθρου 257

επί των οποίων εφαρμόζει τις τιμές ΑΤΟΕ, ΑΤΗΕ κλπ. Εάν απαιτηθούν νέες τιμές λαμβάνει τις ήδη εγκεκριμένες από τον Εργοδότη τιμές του άρθρου 257.(Άρειος Πάγος Αποφ. ΑΠ. 765/2000. Άρειος Πάγος Αποφ. ΑΠ. 1699/2007)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2. Ο ογκομετρικός προϋπολογισμός λαμβάνεται ως βάση δια τον καθορισμόν της αμοιβής της προκαταβλητέας δια την έκδοσιν της οικοδομικής αδείας και μόνον (άρθρον 3 παρ. 6), μη δυνάμενος να ληφθή υπ' όψιν δια τον υπολογισμόν της τελικώς καταβλητέας αμοιβής, ως άγων εις ανεπίτρεπτον μείωσιν αυτής (βλ. και άρθρον μόνον παρ. 7 εδ. Β' του ν.δ./τος 2726/1953), κάτω των ελαχίστων ορίων, των διαμορφουμένων κατά το παρατεθέν άρθρ. 3 παρ. 1 του π.δ./τος 696/1974 (Μον. Πρωτ. Αθ. 566/1976 αδημοσ.) (Κ. Παπαδογεωργόπουλος Αμοιβαι Μηχανικού 1980)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3. Αν δεν έχει συνταχθεί μελέτη εφαρμογής ο προϋπολογισμός του έργου συντάσσεται με την ακρίβεια που επιτάσσουν οι προδιαγραφές για τα προηγούμενα στάδια (προμελέτη – οριστικής μελέτης). Οι προσεγγιστικοί προϋπολογισμοί των σταδίων αυτών είναι προϋπολογισμοί «κατ' αποκοπήν» με τιμές μονάδος (ανά m^2 ή ανά m^3) «αρμοδίως εγκεκριμένες ή από στατικά στοιχεία εξ' ομοίων έργων».

Στις περιπτώσεις αυτές οι προϋπολογισμοί των επί μέρους μελετών (φέρουσας κατασκευής, εγκαταστάσεων) που αποτελούν την βάση υπολογισμού αμοιβής των αντίστοιχων μελετών προσδιορίζοντας με βάση την απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ 81304/89 (βλ. και έγγραφο με αρ. πρωτ. 21002/5-12-2008 Δ/νση Πολεοδομίας Ν. Αθηνών στο κεφάλαιο περί Προκαταρκτικής Μελέτης).

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.2. Κατανομή της ολικής αμοιβής της Αρχιτεκτονικής Μελέτης κατά στάδιο εκπόνησης της Μελέτης.

«Η ολική αμοιβή μελετών κατανέμεται εις ποσοστά κατά στάδια, ως ακολούθως:

Στάδιον εκπόνησης μελέτης	Αρχιτεκτ. Μελέτη
Προμελέτη	35%
Οριστική μελέτη	25%
Μελέτη εφαρμογής	40%
(άνευ Τευχών Δημοπρατήσεως)	Άρθρ.100

Τα παραπάνω στάδια εκπόνησης μελέτης χρησιμοποιούνται και στο άρθρο 87 του Π.Δ. 696/74 όπου τα στάδια αυτά προσδιορίζουν τα όρια της εκπόνησης της ανατιθέμενης μελέτης.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87. Αμοιβή της Αρχιτεκτονικής Μελέτης σύμφωνα με τα ανατιθέμενα προς εκπόνηση στάδια της Μελέτης

- «1. Εάν ανατεθή εις τον μελετητήν η εκπόνησις μόνον του πρώτου σταδίου της μελέτης, ήτοι της προμελέτης, η αντίστοιχος αμοιβή προσαυξάνεται κατά 40%. Εάν ήθελε ζητηθή η μελέτη ετέρου προσχεδίου με το αυτό θέμα η αμοιβή αυτού δεν προσαυξάνεται.
2. Εάν ανατεθή εις τον Μελετητήν η εκπόνησις μόνον των δύο πρώτων σταδίων της μελέτης ήτοι της προμελέτης και της οριστικής μελέτης, αι αντίστοιχοι αμοιβαί προσαυξάνονται κατά 25%.
3. Εις ην περίπτωσιν το προηγούμενον ή προηγούμενα στάδια της μελέτης εξεπονήθησαν παρ' άλλου Μελετητού ή παρέχονται παρά του εργοδότη εις τον μελετητήν πλήρη στοιχεία των προηγουμένων σταδίων, ώστε να είναι δυνατή η απρόσκοπος συνέχισις της εκπονήσεως της μελέτης, η συνολική αμοιβή των μελετωμένων σταδίων μελέτης αυξάνεται κατά είκοσιν επί τοις εκατόν (20%).
4. Εις ην περίπτωσιν η μελέτη υποβάλλεται πλήρης εις εν και τελικόν στάδιον άνευ παροχής εις τον μελετητήν των προβλεπομένων πλήρων μελετών των προγενεστέρων σταδίων, τότε καταβάλλεται εις τον Μελετητήν πλήρης η υπό του παρόντος προβλεπομένη αμοιβή.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.8. Αρχιτεκτονική Μελέτη Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την μελέτην συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.2. Μελέτη Αρχιτεκτονικής Αποτύπωσης υπάρχοντος κτιρίου

«Η μελέτη αποτύπωσης υπάρχοντων κτιρίων, που δεν είναι χαρακτηρισμένα ως μνημεία ή διατηρητέα, είναι ίση με το 75% της αμοιβής προμελέτης που αντιστοιχεί στο υπόψη κτίριο, θεωρούμενο ως νέο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1. Για τις αποτυπώσεις των διατηρητέων κτιρίων έχει συνταχθεί, από ομάδα εργασίας του ΤΕΕ, κανονισμός προδιαγραφών και αμοιβών, στα πλαίσια ευρύτερης εργασίας για την «Αποκατάσταση Μνημείων και Μνημειακών Συνόλων» η οποία δημοσιεύθηκε στο Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ 1694/7-1-1992

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2. Για τις αποτυπώσεις των Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων το Υπουργείο Πολιτισμού συνέταξε κανονισμό «Γενικών Προδιαγραφών για τις μελέτες Αρχιτεκτονικής Τεκμηρίωσης – Αποκατάστασης – Στερέωσης κλπ.» καθώς και «Τιμολόγιο μελετών Αρχιτεκτονικής Τεκμηρίωσης Μνημείων» ΥΠΠΟ/ΔΑΒΜΜ (Ιαν/ριος – Σεπτ/ριος 1995 αντίστοιχα, με τροποποίηση του Τιμολογίου τον Ιούνιο 1998).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α. Αρχ. Μελέτη Προσθήκης ή επέκτασής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.» (σχ. Άρθ. 220, 82.6)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β. Αρχ. Μελέτη επισκευής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ. Αρχ. Μελέτη διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιρ. έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΤΜΗΜΑ ΣΤ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΛΠ. ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως Αρχ. Μελέτης Εφαρμογής

- «1. Η αμοιβή για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης των Κτιριακών Έργων καθορίζεται
 - με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2
 - με συντελεστές $\kappa = 0,5$ $\mu = 10,0$
2. Προκειμένου περί μελετών κτιριακών έργων, η αμοιβή για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης υπολογίζεται χωριστά ανά προϋπολογισμό της αντίστοιχης μελέτης
 - αρχιτεκτονική μελέτη, (ιδέ άρθρο 83.3)
 - στατική μελέτη, (ιδέ άρθρ. 83.4)
 - εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων, (ιδέ άρθρ. 83.5)
 - εκάστη μελέτη υποδομής του οικοπέδου, (Άρθρ. 221.2, Άρθρ. 83)
 - μελέτη διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλ. χώρου (Άρθρ. 221, Άρθρ. 83)έστω και αν πρόκειται περί του αυτού Μελετητή.»

«Η αμοιβή για την σύνταξη των τευχών δημοπράτησης της αρχιτεκτονικής μελέτης κτιριακού έργου σύμφωνα με το άρθρο 83.3 του Π.Δ. 696/74 υπολογίζεται επί του συνολικού προϋπολογισμού της δαπάνης του έργου, περιλαμβάνοντας και τους προϋπολογισμούς φερούσης κατασκευής και εγκαταστάσεων.» (Εφ. Θρ. 370/1987)

3. «Η κατά τα ανωτέρω αμοιβή κατανέμεται κατά τεύχη ως εξής: Για την τεχνική περιγραφή 5% Για τις τεχνικές προδιαγραφές 35% Για την ανάλυση τιμών 25% Για το τιμολόγιο μελέτης 13% Για το τιμολόγιο προσφοράς 1% Για τις συγγραφές υποχρεώσεων 10% Για τον προϋπολογισμό μελέτης 5% Για τον προϋπολογισμό προσφοράς 1% Για τη διακήρυξη δημοπρασίας 5%»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100.5. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως που εκπονήθηκαν στο στάδιο της Προμελέτης και στο στάδιο της Οριστικής Μελέτης της Αρχιτεκτονικής Μελέτης

«Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 100:

- για τις μελέτες στις οποίες δεν έχει συνταχθεί στάδιο οριστικής μελέτης ή,
- για τις μελέτες που τα τεύχη δημοπράτησης εκπονούνται με βάση προγενέστερο στάδιο από το προβλεπόμενο, κατά περίπτωση από τις διατάξεις του παρόντος, τελικό στάδιο της μελέτης,

η Αμοιβή για τη σύνταξη τευχών δημοπράτησης προσαυξάνεται κατά 50% από εκείνη που προκύπτει με την εφαρμογή των παραπάνω παραγράφων του παρόντος άρθρου.»

Τα τεύχη Δημοπράτησης συντάσσονται το νωρίτερο μετά το στάδιο της Προμελέτης.

Για την περίπτωση των Αμοιβών Μελετών Κτιριακών Έργων (ΤΜΗΜΑ Ε του Π.Δ. 696/74) το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Π.Δ. 696/74 τελικό στάδιο της Μελέτης είναι εκείνο της Μελέτης Εφαρμογής.

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2.1. Υπολογισμός αμοιβής Αρχιτεκτονικών Μελετών (Ανένερση)

1. Η αμοιβή Α, για την εκπόνηση των Αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων καθορίζεται σε ποσοστά επί τοις εκατό του συνολικού προϋπολογισμού (Σ) των κατά το Άρθρο 83.3 μελετώμενων έργων, τα οποία ποσοστά αυτά υπολογίζονται βάσει τύπου
2. Οι αμοιβές Α για τις Αρχιτεκτονικές μελέτες, που υπολογίζονται με βάση τον (συνολικόν) προϋπολογισμόν του μελετώμενου έργου, προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \text{ ή άλλως}$$

$$A = \beta' * \frac{\Sigma}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \text{ όπου } \beta' = \frac{\beta}{100}$$

όπου Σ ο προϋπολογισμός κάθε μελετώμενου έργου, ο οποίος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 83.3 του Π.Δ. 696/74, υπολογίζεται επί του συνολικού προϋπολογισμού δαπάνης του έργου, περιλαμβάνοντας πέραν του προϋπολογισμού των Αρχιτεκτονικών Κτιριολογικών εργασιών, και τους προϋπολογισμούς φερούσης κατασκευής και εγκαταστάσεων. Ο υπολογισμός αυτός γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 του Π.Δ. 696/74, μπορεί δε να έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_ι σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (t_i), έτσι ώστε το Σ ως ιστορικό κόστος να ισούται με το άθροισμα Σ₁+Σ₂+.....+Σ_ι

3. λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 του Π.Δ. 696/74 στη χρονική περίοδο t σύνταξης του προϋπολογισμού.

4. Ο λόγος $\frac{\Sigma}{\lambda}$ δηλώνει εξ ορισμού τον συνολικό προϋπολογισμό της δαπάνης του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$ (Δ' τρίμ/74)
Εάν ο συνολικός προϋπολογισμός έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_i , τότε σε κάθε τμηματικό προϋπολογισμό Σ_i αντιστοιχεί μια τιμή λ_i . Στην περίπτωση αυτή το άθροισμα των λόγων $\frac{\Sigma_i}{\lambda_i}$ δηλώνει τον συνολικό προϋπολογισμό της δαπάνης του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου (Δ' τρίμ. 1974) όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$, ήτοι:
- $$\frac{\Sigma}{\lambda} = \sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i} \quad (4)$$

5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της Αρχιτεκτονικής Μελέτης του έργου υπολογίζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρ. 4 του Π.Δ. 696/74 και το Άρθρ. 82 και 83 του Π.Δ. 696/74, με τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{\lambda}}} \quad (5)$$

όπου $\frac{\Sigma}{\lambda}$ ως ανωτ. παρ. 4, οι δε συν/στές κ και μ λαμβάνονται από τα άρθρα 82 και 83 του Π.Δ. 696/74.

σε περίπτωση τμηματικής Σύνταξης του Προϋπολογισμού Σ κατά τμήματα Σ_i

$$\beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i}}}$$

6. Αν καλέσουμε $T = \left(\frac{\beta}{100} * \frac{\Sigma}{\lambda} \right)$ (6) τότε, η (1) μετασχηματίζεται σε

$$A = T * \lambda' \quad (6)$$

Στην περίπτωση αυτή η αμοιβή A ταυτίζεται με την αμοιβή της παρ. 3 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 ως ισχύει. Ο όρος T στο άρθρο 2 παρ. 3 παριστά την βασική τιμή μονάδας αμοιβής (σε δραχμές) στον χρόνο κατά τον οποίο $\lambda=1$, δηλαδή στο Δ' τρίμηνο 1974.

7. Ο συντελεστής λ' της παρ. 2 άρθρου 4 του Π.Δ. 696/74 λαμβάνεται με την τιμή της χρονικής περιόδου έγκρισης του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί με την οικεία σύμβαση του αρχιτέκτονος.

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

1. Για την αμοιβή «εκτός έδρας των αρχιτεκτονικών μελετών ισχύουν τα αναφερθέντα στο κεφάλαιο II.2.0.
2. Η πρόσθετη αποζημίωση λόγω «εκτός έδρας» σύμφωνα με το άρθρο 85 είναι:
[(Η αμοιβή του άρθρου 83 + η αμοιβή του άρθρου 100+η αμοιβή του άρθρου 87 όταν συντρέχει λόγος)
X (την προσαύξηση της αμοιβής του άρθρου 88 όταν συντρέχει λόγος)]X0,05+2000*λ

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής Αρχιτεκτονικής Μελέτης

Για την πληρωμή της αμοιβής της μελέτης ισχύει το άρθρο 104.2 κατά το οποίο: « Διά τα ιδιωτικά έργα, η πλήρης αμοιβή της μελέτης δέον να κατατίθεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, προ της υποβολής της συνταχθείσης μελέτης προς έγκρισιν ή έκδοσιν της τυχόν απαιτούμενης αδείας».

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ ΟΛ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α».

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ** κατά **ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β)

Επί του ανταλλάγματος, που συμβατικά προσδιορίζεται και καταβάλλεται στον ανάδοχο, για τη σύνταξη της μελέτης εφαρμογής και την έκδοση της οικοδομικής άδειας, ενός έργου που δημοπρατήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. ε του Ν. 1418/84 και 10 του Π.Δ. 609/85, (μελέτη – κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό ανάλλαγμα) δεν επιβάλλεται, η μείωση που προβλέπεται επί των αμοιβών των μελετητών, που εκπονούν μελέτες για λογαριασμό του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ και των οποίων η αμοιβή προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετητών. **(ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β))**

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

II.2.3.02. ΜΕΛΕΤΗ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΠΥΡΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

(ΥΠΕΧΩΔΕ Ε98/1989)

Η Μελέτη Παθητικής Πυροπροστασίας συντάσσεται σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές της Εγκυκλίου 98/1989 του ΥΠΕΧΩΔΕ (Ε. Ειδίκευση περιεχομένου μελέτης Παθητικής Πυροπροστασίας).

(ΥΠΕΧΩΔΕ 81304/6083/6-12-1989 άρθρο 1 παρ. 9)

Η αμοιβή Μελέτης Παθητικής Πυροπροστασίας κτιρίου υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο της παρ. 2 του άρθρου 2 του Π.Δ 696/74, λαμβάνοντας ως προϋπολογισμό Σ για την εφαρμογή του $0,02 * (\Sigma)$ όπου (Σ) ο προϋπολογισμός του κτιρίου βάσει του οποίου υπολογίζεται η αμοιβή της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Οι συντελεστές κ και μ έχουν τις τιμές $\kappa=2,00$ και $\mu=35$

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται κατ' αναλογία τα ισχύοντα για τις Αρχιτεκτονικές Μελέτες.

II.2.3.03. ΜΕΛΕΤΗ ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗΣ

(Π.Δ. 1-6-1979 ΦΕΚ 362Δ 4/7/79)

Η μελέτη Θερμομόνωσης συντάσσεται σύμφωνα με: Π.Δ. 1-6-1979 ΦΕΚ 362Δ 4/7/79 «Περί εγκρίσεως κανονισμού δια την θερμομόνωση των κτιρίων»

(ΥΠΕΧΩΔΕ 81304/9083/6-12-1989 και εγκύκλιος ΥΠΕΧΩΔΕ 8/12-2-1990)

Η αμοιβή μελέτης Θερμομόνωσης κτιρίου υπολογίζεται σύμφωνα με τον τύπο της παρ. 2 του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 λαμβανομένου ως προϋπολογισμού Σ για την εφαρμογή του ποσοστού 5% επί του προϋπολογισμού των τμημάτων του κτιρίου (Σ) για το κέλυφος των οποίων συντάσσεται η μελέτη Θερμομόνωσης

Οι συντελεστές κ και μ έχουν τις τιμές $\kappa=2,00$ και $\mu=35$

Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται κατ' αναλογία τα ισχύοντα για τις αρχιτεκτονικές μελέτες.

II.2.3.04. ΜΕΛΕΤΗ ΗΧΟΜΟΝΩΣΗΣ (υπό συμπλήρωση)

II.2.3.05. ΜΕΛΕΤΗ ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ (υπό συμπλήρωση)

II.2.3.06. ΜΕΛΕΤΗ ΥΓΡΟΜΟΝΩΣΗΣ (υπό συμπλήρωση)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106. Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχν. Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74

«Αι εν τω παρόντι τεχνικάι προδιαγραφαί μελετών, καθορίζουν τους τεχνικούς όρους εκπόνησεως τούτων, διά την συμφώνως προς τα επιτεύγματα της Επιστήμης σύνταξιν των παρά του Μελετητού, προς πλήρη αρτιότητα τούτων επί τω τέλει αρτίως τεχνικής και οικονομικής εκτελέσεως των έργων».

Οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 106 επ. (δεύτερο βιβλίο) του Π.Δ. 696/74 για τον τρόπο εκπόνησης της μελέτης προδιαγραφές, και τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μελετητές μηχανικοί, δεν αποτελούν στοιχείο προς θεμελίωση του δικαιώματος του μηχανικού για την αμοιβή του, η αξίωση της οποίας δημιουργείται από και με την εκπόνηση της μελέτης. (Απόφαση ΑΠ. 743/2000)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

- «1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπόνησεως μελετών οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ' υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.
3. Η κατά τα ως άνω εκπόνησις μελέτης αποβλέπει εις την εν τω χώρω επίλυσιν προβλημάτων εξυπηρετήσεως ανθρώπινων αναγκών και την εν αυτώ άψογον αισθητικής, ένταξιν των προκυπόντων μορφολογικών στοιχείων.»

(Π.Δ.696/74)Άρθρο 221 Περιεχόμενον της Οικοδομικής - Κτιριακής Μελέτης

- «1. Η μελέτη περιλαμβάνει:
 - α) Την σύνταξιν του προγράμματος του έργου, εφ' όσον τούτο απαιτείται λόγω της σοβαρότητος του αντικειμένου και δεν χορηγείται υπό του εργοδότη, ως και την παρακολούθησιν της εξελίξεως και εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος κατά την εκπόνησιν των διαφόρων σταδίων της μελέτης.
 - β) Την ανάλυσιν και τον έλεγχον του τυχόν υφισταμένου προγράμματος του έργου.
 - γ) Την συγκέντρωσιν των πληροφοριών και στοιχείων των απαιτουμένων διά την επιστημονικήν αντιμετώπισιν του θέματος προς εξασφάλισιν της λειτουργικότητος και της οικονομίας του έργου.
 - δ) Την επίλυσιν των λειτουργικών, τεχνικών και μορφολογικών αιτημάτων των τιθεμένων υπό του προγράμματος του έργου και την διατύπωσιν των αναγκαίων διά την πλήρη και έντεχρον εκτέλεσιν αυτού τεχνικών πληροφοριών υπό μορφήν σχεδίων, πινάκων τεχνικών προδιαγραφών κλπ.
 - ε) Την πρόβλεψιν της δαπάνης εκτελέσεως του έργου εν συνόλω και κατά τας απαιτουμένας επί μέρους εργασίας.
 - στ) Την υπόδειξιν της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού εκτελέσεως του έργου.
2. Η μελέτη οικοδομικού κτιριακού έργου περιλαμβάνει τις εξής επί μέρους Μελέτες (ιδέ 223.3)
 - α) Την αρχιτεκτονικήν μελέτην.
 - β) Την μελέτην της φερούσης κατασκευής αυτού.
 - γ) Τας μελέτας των εγκαταστάσεων αυτού.
 - δ) Τας μελέτας των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου εφ' ου ανεγείρεται το κτιριακόν έργον (αρμοδιότητος αρχιτέκτονος Μηχανικού, Πολιτικού Μηχανικού, Μηχανολόγου-Ηλεκτρολόγου Μηχανικού κλπ. ειδικοτήτων Μηχανικών.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1. Αντικείμενο του Κανονισμού Ελαχίστων Αμοιβών Μηχανικών

«Αι αμοιβαί δια τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικές προδιαγραφάς».

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82.6 Διάκριση μελετών εις εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση

- «1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται δύνανται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας (μελετών).»
- «6. Πέραν της διακρίσεως των μελετών εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται των Κτιριακών έργων διακρίνονται εις:
- α) Μελέτες έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
 - β) Μελέτας επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
 - γ) Μελέτας μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μελετητήν ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ (ΠΡ): ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΦΕΡΟΥΣΗΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ (ΣΤΑΤΙΚΩΝ) ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 233. Αντικείμενο – Σκοπός Μελέτης Φερούσης Κατασκευής

«Αι στατικά μελέται της φερούσης κατασκευής συνιστώσαι αυτοτελείς και ανεξαρτήτους μελέτας,

- είτε αναφέρονται επί ενός κτιρίου ή ομάδας κτιρίων,
 - είτε αναφέρονται επί κτιριακού έργου μέρους οιοδήποτε έργου,
- παρέχουν τα αναγκαία τεχνικά στοιχεία και οδηγίας επί τω σκοπώ τεχνικοοικονομικής κατασκευής του φέροντος οργανισμού του κτιριακού έργου.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 234. Περιεχόμενον της μελέτης Φερούσης Κατασκευής

«Η μελέτη περιλαμβάνει:

- α) Την σύνταξιν σχεδίων πινάκων, περιγραφών και τεχνικών προδιαγραφών διά την κατασκευήν του φέροντος οργανισμού έργου.
- β) Την πρόβλεψιν της δαπάνης κατασκευής του φέροντος οργανισμού του έργου.
- γ) Την υπόδειξιν της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού εκτελέσεως του έργου.»

(Π.Δ 696/74) Άρθρο 238.1 Προμελέτη

«Αύτη περιλαμβάνει:

- α) Τεχνικήν έκθεσιν αναφερομένην εις τα υλικά και τον τρόπον κατασκευής του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και της θεμελιώσεως αυτού, κατόπιν αξιολογήσεως των αποτελεσμάτων της γεωτεχνικής ερεύνης του εδάφους θεμελιώσεως, καθώς και τας παραδοχάς του υπολογισμού, ως προς την φόρτισιν και τους χρησιμοποιουμένους κανονισμούς. «
- β) Την εκπόνησιν σχηματικών σχεδίων διατάξεων των κυρίων στοιχείων του φέροντος οργανισμού του έργου διά τας προτεινομένας εις την αρχιτεκτονικήν προμελέτην λύσεις.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 239.1 Οριστική μελέτη

«Αύτη περιλαμβάνει:

- α) Σχέδια Γενικής διατάξεως της θέσεως και του είδους των κυρίων φορέων του φέροντος οργανισμού ανταποκρινόμενα εις την αρχιτεκτονικήν οριστικήν μελέτην.
- β) Σχέδια υπό κλίμακα 1:100, 1:200 ή 1:50, εις τα οποία αναγράφονται οι απαραίτητοι διά την αρχιτεκτονικήν μελέτην εφαρμογής διαστάσεις, κατόπιν προσεγγιστικής εκτιμήσεως. (Εις την περίπτωσιν κατασκευών, εξ ωπλισμένου σκυροδέματος, σχεδιάζονται υπό την αυτήν κλίμακα, σχέδια ξυλοτύπων μετά των διαστάσεων των διαφόρων στοιχείων της κατασκευής (πάχη πλακών, διατομαί δοκών, υποστυλωμάτων και περίπου διαστάσεις πεδύλων, πεδιλοδοκών, πασσαλώσεως).
- γ) Τεχνικοοικονομικήν μελέτην θεμελιώσεως όπου υφίσταται περίπτωσις επιλογής μεταξύ περισσοτέρων της μιας λύσεων και αιτιολογικήν έκθεσιν αυτών βάσει των αποτελεσμάτων της Γεωτεχνικής ερεύνης του α' σταδίου, αμειβομένην ιδιαίτερος.
- δ) Τεχνικήν περιγραφήν περιλαμβάνουσαν το είδος των χρησιμοποιουμένων υλικών και το είδος των κατασκευών.
- ε) Προμέτρησιν και προϋπολογισμόν κατά προσέγγισιν των τρεχουσών τιμών μονάδος αρμοδιώς εγκεκριμένων ή λαμβανομένων εκ παρομοίων έργων.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 240.1 Μελέτη Εφαρμογής

Αύτη περιλαμβάνει:

- α) Λεπτομερή στατικών και αντισεισμικών υπολογισμών (όπου απαιτείται) των εν γένει στοιχείων του φέροντος οργανισμού της κατασκευής.
- β) Σχέδια (υπό κλίμακα 1:50 ή 1:100) της φερούσης κατασκευής και των απορτιζόντων αυτήν στοιχείων. Επί των κατασκευών εξ ωπλισμένου σκυροδέματος καταρτίζονται υπό την αυτήν κλίμακα σχέδια ξυλοτύπων μετά λεπτομερών διαστάσεων, υψομέτρων, αναβαθμών, ως και λοιπών στοιχείων άτινα απαιτούνται διά την ακριβή αυτών κατασκευήν.
- γ) Σχέδια διατάξεως σιδηρού οπλισμού ήτοι, σχέδια ξυλοτύπων υπό κλίμακα 1:50 ή 1:100 εφ' ων αναγράφεται το είδος, το πλήθος, αι διαστάσεις και αι θέσεις των σιδηρών οπλισμών διά την ακριβή τοποθέτησίν των.
- δ) Σχέδια λεπτομερειών υπό κατάλληλον κλίμακα, ήτοι σχέδια κατασκευής κλιμάκων, σιδηρών κατασκευών, ζευκτών, πατωμάτων, προστεγασμάτων κλπ.
- ε) Αναπτύγματα οπλισμού δοκών κλπ. στοιχείων όπου τούτο απαιτείται και διατάξεις καλωδιώσεως προεντεταμένων κατασκευών μετά των διαστάσεων, του πλήθους και της ακριβούς θέσεως αυτών κατά τας απαιτήσεις του κανονισμού.
- στ) Τεχνικήν περιγραφήν.
- ζ) Τεχνικάς προδιαγραφάς.
- η) Προμέτρησιν και προϋπολογισμόν.
- θ) Παροχήν στοιχείων χρονικού προγραμματισμού του έργου.
- ι) Εκ των τευχών δημοπρατήσεως τα απαιτούμενα αναλόγως του τρόπου δημοπρατήσεως ως ενιαίου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' (Α): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΈΡΓΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 80 Διάκρισις επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

- «1. Εκάστη μελέτη Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους μελέτες:
- α) Την αρχιτεκτονικήν μελέτην.
 - β) Την μελέτην της φερούσης κατασκευής.
 - γ) Τας μελέτας των εγκαταστάσεων.

- δ) Τας μελέτας των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.»
2. Η μελέτη Φέρουσας Κατασκευής δύναται να αφορά εις:
- α. τον φέροντα οργανισμό του κτιρίου αυτού καθ' εαυτού
- β. επί μέρους στοιχεία του κτιρίου, προβλεπομένων από την αρχιτεκτονική μελέτη.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 81. Στάδια εκπονήσεως επί μέρους μελετών κτιριακών έργων

«Τα στάδια εκπονήσεως εκάστης των εν άρθρων 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου, είναι τα κάτωθι:

- α) Προμελέτη
- β) Οριστική μελέτη
- γ) Μελέτη εφαρμογής.»

Δεν πρέπει να γίνεται σύγχυση μεταξύ του ποσοστού ολικής αμοιβής που κατανέμεται σε κάθε στάδιο εκπόνησης της μελέτης κατά το άρθρο 81 και του ποσοστού προσαύξεσης της αντίστοιχης αμοιβής κάθε σταδίου κατά το άρθρο 87.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82. Κατηγορίες επί μέρους μελετών Φερούσης Κατασκευής

- «1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.
3. Κατηγορία μελετών φερούσης κατασκευής. Αι κατηγορία μελετών φερούσης κατασκευής κτιριακών έργων είναι αι ακόλουθοι:
- α) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής I
- β) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής II
- γ) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής III
- δ) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής IV»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83. Καθορισμός Αμοιβής Μελετών Φερούσης Κατασκευής. Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74.

1. Τα ποσοστά αμοιβών μελετών Φερούσης Κατασκευής κτιριακών έργων υπολογίζονται με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74
2. Οι συντελεστές κ και μ έχουν για κάθε κατηγορία της επί μέρους Μελέτης της Φέρουσας Κατασκευής τις παρακάτω τιμές:
Για έργα κατηγορίας Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής I	κ = 2,00	μ = 26,00
Για έργα κατηγορίας Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής II	κ = 2,40	μ = 28,00
Για έργα κατηγορίας Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής III	κ = 3,00	μ = 37,00
Για έργα κατηγορίας Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής IV	κ = 3,70	μ = 35,00
3. Ο Συντελεστής (Σ) του γενικού τύπου του άρθρου 2 για τις επί μέρους Μελέτες Φερούσης Κατασκευής υπολογίζονται ως εξής:
- α. Η μελέτης Φερούσης Κατασκευής σύμφωνα με το άρθρο 234.β με τίτλο «Περιεχόμενο της μελέτης Φερούσης Κατασκευής» περιλαμβάνει την «*πρόβλεψιν της δαπάνης κατασκευής του φέροντος οργανισμού του έργου*».
- β. Η αμοιβή των μελετών φερούσης κατασκευής – Κτιριακού έργου σύμφωνα με το Άρθρο 83.4 υπολογίζεται βάσει του αντίστοιχου προϋπολογισμού δαπάνης της φερούσης κατασκευής.

- γ. Ο προϋπολογισμός δαπάνης του έργου προκύπτει από την προμέτρηση και τιμολόγηση των εργασιών (κονδύλια) που θα εκτελεσθούν κατά την κατασκευή του έργου, σύμφωνα με τις προδιαγραφές των μελετών.
- δ. Στον προϋπολογισμό Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής σύμφωνα με την (Εφ. Αθ. 39/1981), προστίθενται οι δαπάνες για:
- 1) Φορτοεκφόρτωση ή μεταφορά προϊόντων εκσκαφής
 - 2) Πλαστικοποιητές μάζας
 - 3) Εργασίες ξυλοτύπων εμφανούς σκυροδέματος
- ε. Σύμφωνα με το Άρθρο 239 Οριστική Μελέτη Φέρουσας Κατασκευής: «Αυτή περιλαμβάνει Προμέτρηση και προϋπολογισμόν κατά προσέγγισιν βάσει των σχεδίων της παρούσης φάσεως και των τρεχουσών τιμών μονάδος αρμοδίως εγκεκριμένων ή λαμβανομένων εκ παρομοίων έργων»
- στ. Σύμφωνα με το Άρθρο 240 Μελέτη Εφαρμογής Φέρουσας Κατασκευής: Αυτή περιλαμβάνει « Προμέτρηση και προϋπολογισμόν»
- ζ. Σύμφωνα με το Άρθρο 3.4 «Προϋπολογισμός της Φ-Κ του Έργου για τον υπολογισμό της Αμοιβής Μελέτης Φερούσης Κατασκευής» «Το ποσό του προϋπολογισμού ορίζεται με τις ποσότητες των μελετών εφαρμογής.
- Για ενδιάμεσα στάδια μελέτης ο προϋπολογισμός υπολογίζεται με την ακρίβεια που απαιτείται από τις αντίστοιχες προδιαγραφές.
- Για τον υπολογισμό της αμοιβής, ο προϋπολογισμός (Σ) λαμβάνεται με τις ποσότητες του πιο προωθημένου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 257. Προϋπολογισμός Δαπάνης έργου ως στοιχείο της Μελέτης για να χρησιμοποιηθεί στη Διαδικασία ανάθεσης της Κατασκευής.

Ο Προϋπολογισμός εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονικά, Φέρουσα Κατασκευή, Εγκαταστάσεις.) δέον όπως περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- α) Τας εκτελεστέας εργασίας ως ακριβώς αύται περιγράφονται εν τω τιμολογίω κατ' είδος, καταχωρουμένες κατά κατηγορίας εργασιών,
- τους αριθμούς των αντιστοίχων άρθρων του τιμολογίου κατ' αύξοντα αριθμόν αναλύσεως τιμών,
 - το είδος μονάδος και
 - την ποσότητα εκάστου είδους εργασίας,
 - την τιμήν μονάδος εκάστου είδους εργασίας,
 - τας εξ αυτών προκυπτούσας κατά την μελέτην δαπάνας κατ' είδος εργασίας και
 - το άθροισμα των δαπανών κατά κατηγορίαν εργασιών, συμβολιζόμενον διά του συμβόλου Σ με δείκτην τον δείκτην της αντιστοίχου κατηγορίας ως και το γενικόν άθροισμα του συνόλου των δαπανών συμβολιζόμενον διά του συμβόλου Σσ.
- β) Το χρηματικόν ποσόν διά
- γενικά και επισφαλή έξοδα,
 - εργαλεία,
 - εγκαταστάσεις κλπ.,
 - διά πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου ως και
 - δι' όφελος αυτού,

υπολογιζόμενον βάσει του ως άνω γενικού αθροίσματος δαπανών της μελέτης Σσ εις ποσοστόν τούτου

- 15% προκειμένου περί έργων χρηματοδοτουμένων εκ του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων ή εκ πηγών απολαυσουσών αναλόγου απαλλαγής εκ των υπέρ τρίτων κρατήσεων και
- εις 25% διά πάσαν άλλην περίπτωσηιν.

γ) Το άθροισμα των κατά τα προηγούμενα εδαφ. α και β ποσών αποτελεί την κατά την μελέτην αξίαν του έργου, ήτις συμβολίζεται διά του συμβόλου ΣΣ.

δ) Ποσόν κατ' εκτίμησιν διά δαπάνας

- απροβλέπτους ή
- μη δυναμένας να εκτιμηθούν εκ των προτέρων.
- Το άθροισμα της κατά άνω κατά την μελέτην αξίαν (ΣΣ) και του κατά το παρόν εδάφιον ποσού δαπανών, αποτελεί την κατά την μελέτην συνολικώς προβλεπομένην δαπάνην του έργου.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 3. Προϋπολογισμός (Σ) της Δαπάνης του Έργου για τον υπολογισμό της Αμοιβής της Μελέτης Φερούσης Κατασκευής

«1. Ο προϋπολογισμός δαπάνης της Φέρουσας Κατασκευής έργου με τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή της Μελέτης Φερούσης Κατασκευής κάθε έργου είναι αυτός που εξάγεται

- με τις ποσότητες όλων των κονδυλίων(εργασιών), σύμφωνα με αναλυτική προμέτρηση και
- με τις τιμές μονάδας εργασιών που υπολογίζονται με βάση τις εγκεκριμένες από την Γεν. Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αναλύσεις τιμών και τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων, στο χρόνο σύνταξης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου εκάστης μελέτης, η οποία έχει ανατεθεί στον ίδιο μελετητή με την οικεία σύμβαση (ιδέ άρθρο 87).

Στον παραπάνω προϋπολογισμό, που δηλώνει το κόστος της Φέρουσας Κατασκευής του έργου, ως βάση υπολογισμού της αμοιβής Μελέτης Φερούσης Κατασκευής δεν προστίθεται ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους εργολάβου, ούτε αφαιρείται τυχόν έκπτωση δημοπρασίας.

2. Στον προϋπολογισμό αυτό επιπροστίθεται η αξία των υλικών, τα μισθώματα των μηχανημάτων και η προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγούνται από τον εργοδότη.
3. Στον προϋπολογισμό αυτόν δεν περιλαμβάνονται:
 - κονδύλια απροβλέπτων δαπανών,
 - απαλλοτριώσεων και
 - ο ΦΠΑ που βαρύνει τον εργοδότη.
4. Το ποσό του συνολικού προϋπολογισμού ορίζεται με τις ποσότητες των μελετών εφαρμογής. Για ενδιάμεσα στάδια μελέτης ο προϋπολογισμός υπολογίζεται με την ακρίβεια που απαιτείται από τις αντίστοιχες προδιαγραφές. Για τον υπολογισμό της αμοιβής ο προϋπολογισμός Σ λαμβάνεται με τις ποσότητες του πιο προωθημένου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί.»

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1. Στο άρθρο 257 του Π.Δ. 696/74 ορίζονται αναλυτικά όλες οι εργασίες (κονδύλια), προμετρώνται και τιμολογούνται με τιμολόγιο τρεχουσών τιμών υποχρεωτικά στο τιμολόγιο αυτό ορίζονται τιμές και σε κονδύλια τα οποία δεν τιμολογούνται ίσως στον ΑΤΟΕ, ΑΤΗΕ κλπ.

Εφ' όσον έχει εγκριθεί η μελέτη από τον Εργοδότη, άρα και τα στοιχεία του άρθρου 257 ο μελετητής κατά την εφαρμογή του άρθρου 3 του ίδιου Π.Δ. Άρα μεταφέρει άνευ ετέρου τα πάγια κονδύλια και τις ποσότητες του άρθρου

257_και εφαρμόζει τις τιμές ΑΤΟΕ, ΑΤΗΕ κλπ. Εάν απαιτηθούν νέες τιμές λαμβάνει τις ήδη εγκεκριμένες από τον Εργοδότη τιμές του άρθρου 257. (Άρειος Πάγος Αποφ. ΑΠ. 765/2000. Άρειος Πάγος Αποφ. ΑΠ. 1699/2007.)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2. Ο ογκομετρικός προϋπολογισμός λαμβάνεται ως βάση δια τον καθορισμόν της αμοιβής της προκαταβλητέας δια την έκδοσιν της οικοδομικής αδειάς και μόνον (άρθρον 3 παρ. 6), μη δυνάμενος να ληφθή υπ' όψιν δια τον υπολογισμόν της τελικώς καταβλητέας αμοιβής, ως άγων εις ανεπίτρεπτον μείωσιν αυτής (βλ. και άρθρον μόνον παρ. 7 εδ. Β' του ν.δ./τος 2726/1953), κάτω των ελαχίστων ορίων, των διαμορφουμένων κατά το παρατεθέν άρθρ. 3 παρ. 1 του π.δ./τος 696/1974 (Μον. Πρωτ. Αθ. 566/1976 αδημος.) (Κ. Παπαδογεωργόπουλος Αμοιβαι Μηχανικού 1980)

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3. Αν δεν έχει συνταχθεί μελέτη εφαρμογής ο προϋπολογισμός του έργου συντάσσεται με την ακρίβεια που επιτάσσουν οι προδιαγραφές για τα προηγούμενα στάδια (προμελέτη – οριστικής μελέτη).

Οι προσεγγιστικοί προϋπολογισμοί των σταδίων αυτών είναι προϋπολογισμοί «κατ' αποκοπήν» με τιμές μονάδος (ανά μ² ή ανά μ³) «αρμοδίως εγκεκριμένες ή από στατικά στοιχεία εξ' ομοίων έργων».

Στις περιπτώσεις αυτές οι προϋπολογισμοί των επί μέρους μελετών (φέρουσας κατασκευής, εγκαταστάσεων) που αποτελούν την βάση υπολογισμού αμοιβής των αντίστοιχων μελετών προσδιορίζοντας με βάση την απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ 81304/89 (βλ. και έγγραφο με αρ. πρωτ. 21002/5-12-2008 Δ/νση Πολεοδομίας Ν. Αθηνών στο κεφάλαιο περί Προκαταρκτικής Μελέτης).

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.2. Κατανομή της Αμοιβής της Μελέτης Φερούσης Κατασκευής κατά στάδιο εκπόνησης της μελέτης

«Η ολική αμοιβή μελετών κατανέμεται εις ποσοστά κατά στάδια ως ακολούθως:

	Μελέται
Στάδιον μελέτης	Στατικάί
Προμελέτη	25%
Οριστική μελέτη	35%
Μελέτη εφαρμογής	40%
(άνευ τευχών δημοπρατήσεως)	Άρθρο 100»

Τα παραπάνω στάδια εκπόνησης μελέτης χρησιμοποιούνται και στο άρθρο 87 του Π.Δ. 696/74 όπου τα στάδια αυτά προσδιορίζουν τα όρια της εκπόνησης της ανατιθέμενης μελέτης.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87. Αμοιβή μελέτης Φερούσης Κατασκευής σύμφωνα με τα ανατιθέμενα προς εκπόνηση στάδια της Μελέτης

1. Εάν ανατεθή εις τον μελετητήν η εκπόνησις μόνον του πρώτου σταδίου της μελέτης, ήτοι της προμελέτης, η αντίστοιχος αμοιβή προσαυξάνεται κατά 40%. Εάν ήθελε ζητηθή η μελέτη ετέρου προσχεδίου με το αυτό θέμα η αμοιβή αυτού δεν προσαυξάνεται.
2. Εάν ανατεθή εις τον Μελετητήν η εκπόνησις μόνον των δύο πρώτων σταδίων της μελέτης ήτοι της προμελέτης και της οριστικής μελέτης, αι αντίστοιχοι αμοιβαί προσαυξάνονται κατά 25%.
3. Εις την περίπτωσιν το προηγούμενον ή προηγούμενα στάδια της μελέτης εξεπονήθησαν παρ' άλλου Μελετητού ή παρέχονται παρά του εργοδότη εις τον μελετητήν πλήρη στοιχεία των προηγουμένων σταδίων, ώστε να είναι δυνατή η απρόσκοπος συνέχισις της εκπονήσεως της μελέτης, η συνολική αμοιβή των μελετωμένων σταδίων μελέτης αυξάνεται κατά είκοσιν επί τοις εκατόν (20%).
4. Εις την περίπτωσιν η μελέτη υποβάλλεται πλήρης εις εν και τελικόν στάδιον άνευ παροχής εις τον μελετητήν των προβλεπομένων πλήρων μελετών των προγενεστέρων σταδίων, τότε καταβάλλεται εις τον Μελετητήν πλήρης η υπό του παρόντος προβλεπομένη αμοιβή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Α) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.7. Υπολογισμοί σε δυναμικές ενέργειες,

«Σε περίπτωση έργων που απαιτούν υπολογισμούς σε δυναμικές ενέργειες, όπως αντισεισμικών και άλλων αναλόγων, η αμοιβή για την εκπόνηση της μελέτης που προκύπτει από τον πίνακα 2 του άρθρου 83 προσαυξάνεται κατά 80%. Εάν απαιτείται εκ του αντισεισμικού κανονισμού αντισεισμικός έλεγχος έργου I και II κατηγορίας ή απαιτείται υπολογισμός εις δυναμικές ενεργείας, η μελέτη φερούσης κατασκευής υπάγεται εις την III κατηγορίαν. Εις την κατά την παρούσαν παράγραφον προσαύξησιν δεν περιλαμβάνεται το ποσόν των αμοιβών το αντιστοιχούν εις την σύνταξιν των τευχών δημοπρατήσεως.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.8. Μελέτη Φέρουσας Κατασκευής Συγκροτήματος κτιρίων

Η αμοιβή δια την μελέτην συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.2. Μελέτη Αποτύπωσης Φέρουσας Κατασκευής υπάρχοντος κτιρίου

«Η μελέτη αποτύπωσης υπάρχοντων κτιρίων που δεν είναι χαρακτηρισμένα ως μνημεία ή διατηρητέα, είναι ίση με το 75% της αμοιβής προμελέτης που αντιστοιχεί στο υπόψη κτίριο, θεωρούμενο ως νέο".»

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1. Για τις αποτυπώσεις των διατηρητέων κτιρίων έχει συνταχθεί, από ομάδα εργασίας του ΤΕΕ, κανονισμός προδιαγραφών και αμοιβών, στα πλαίσια ευρύτερης εργασίας για την «Αποκατάσταση Μνημείων και Μνημειακών Συνόλων» η οποία δημοσιεύθηκε στο Ενημερωτικό Δελτίο ΤΕΕ 1694/7-1-1992

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2. Για τις αποτυπώσεις των Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων το Υπουργείο Πολιτισμού συνέταξε κανονισμό «Γενικών Προδιαγραφών για τις μελέτες Αρχιτεκτονικής Τεκμηρίωσης – Αποκατάστασης – Στερέωσης κλπ.» καθώς και «Τιμολόγιο μελετών Αρχιτεκτονικής Τεκμηρίωσης Μνημείων ΥΠΠΟ/ΔΑΒΜΜ (Ιαν/ριος – Σεπτ/βριος 1995 αντίστοιχα, με τροποποίηση του Τιμολογίου τον Ιούνιο 1998).

(ΥΠΕΧΩΔΕ Ε8/178 54/12-2-90 Κεφ. 7ο.) Στατικός και Αντισεισμικός Έλεγχος Υπαρχόντων Κτισμάτων

«1. Όταν απαιτείται για υπάρχοντα κτίσματα, έλεγχος σε στατικά φορτία, η αμοιβή της εργασίας αυτής είναι 0.60Α, όπου Α η αμοιβή της στατικής μελέτης του κτίσματος θεωρουμένου τούτου ως νέου.

2. Όταν απαιτείται για υπάρχοντα κτίσματα έλεγχος αντοχής σε δυναμικές φορτίσεις η αμοιβή της εργασίας αυτής είναι 0.80Α, όπου Α η αμοιβή της στατικής μελέτης του κτίσματος θεωρουμένου ως νέου (άρθρο 83 παρ. 7 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει).

3. Όταν απαιτείται, ύστερα από τους παραπάνω ελέγχους, ενίσχυση του φέροντος οργανισμού του κτίσματος η αμοιβή υπολογίζεται επί της δαπάνης του αντίστοιχου έργου όπως αυτή εξάγεται βάσει αναλυτικού τιμολογίου.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α. Μελέτη Φ. Κατ. Προσθήκης, επέκτασης σε υφιστάμενο κτιρ. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%. «

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β Μελέτη Φ. Κατ. επισκευής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ Μελέτη Φ. Κατ., διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσωξάνεται κατά 50%.»

ΤΜΗΜΑ ΣΤ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΛΠ. ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως Μελέτης Εφαρμογής Φέρουσας Κατασκευής

1. Η αμοιβή για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης των Κτιριακών Έργων καθορίζεται
 - με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2
 - με συντελεστές $\kappa = 0,5 \mu = 10,0$
2. Προκειμένου περί μελετών κτιριακών έργων, η αμοιβή για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης υπολογίζεται χωριστά ανά προϋπολογισμό της αντίστοιχης μελέτης
 - αρχιτεκτονική μελέτη, (ιδέ άρθρο 83.3)
 - στατική μελέτη, (ιδέ άρθρ. 83.4)
 - εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων, (ιδέ άρθρ. 83.5)
 - εκάστη μελέτη υποδομής του οικοπέδου, (Άρθρ. 221.2, Άρθρ. 83)
 - μελέτη διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλ. χώρου (Άρθρ. 221, Άρθρ. 83) έστω και αν πρόκειται περί του αυτού Μελετητή.
3. Η κατά τα ανωτέρω αμοιβή κατανέμεται κατά τεύχη ως εξής: Για την τεχνική περιγραφή 5% Για τις τεχνικές προδιαγραφές 35% Για την ανάλυση τιμών 25% Για το τιμολόγιο μελέτης 13% Για το τιμολόγιο προσφοράς 1% Για τις συγγραφές υποχρεώσεων 10% Για τον προϋπολογισμό μελέτης 5% Για τον προϋπολογισμό προσφοράς 1% Για τη διακήρυξη δημοπρασίας 5%"»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100.5. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως που εκπονήθηκαν στο στάδιο της Προμελέτης και στάδιο Οριστικής Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής

Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 100:

- για τις μελέτες στις οποίες δεν έχει συνταχθεί στάδιο οριστικής μελέτης ή,
- για τις μελέτες που τα τεύχη δημοπράτησης εκπονούνται με βάση προγενέστερο στάδιο από το προβλεπόμενο, κατά περίπτωση από τις διατάξεις του παρόντος, τελικό στάδιο της μελέτης,

η Αμοιβή για τη σύνταξη τευχών δημοπράτησης προσωξάνεται κατά 50% από εκείνη που προκύπτει με την εφαρμογή των παραπάνω παραγράφων του παρόντος άρθρου.

Τα τεύχη Δημοπράτησης συντάσσονται το νωρίτερο μετά το στάδιο της Προμελέτης.

Για την περίπτωση των Αμοιβών Μελετών Κτιριακών Έργων (ΤΜΗΜΑ Ε του Π.Δ. 696/74) το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Π.Δ. 696/74 τελικό στάδιο της Μελέτης είναι εκείνο της Μελέτης Εφαρμογής.

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2. Υπολογισμός αμοιβής μελετών Φερούσης κατασκευής (Ανέγερση)

1. Η αμοιβή Α, για την εκπόνηση των μελετών Φερούσης Κατασκευής κτιριακών έργων καθορίζεται σε ποσοστά επί τοις εκατό του προϋπολογισμού (Σ) της Φέρουσας Κατασκευής του έργου κατά το Άρθρο 83.4 τα οποία ποσοστά υπολογίζονται βάσει τύπου.
2. Οι αμοιβές Α για τις μελέτες Φερούσης Κατασκευής, που υπολογίζονται με βάση τον προϋπολογισμόν της Φέρουσας Κατασκευής του μελετώμενου έργου, προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \text{ ή άλλως}$$

$$A = \beta' * \frac{\Sigma}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \text{ όπου } \beta' = \frac{\beta}{100}$$

όπου Σ : ο προϋπολογισμός της Φέρουσας Κατασκευής κάθε μελετώμενου έργου ο οποίος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 83.4 του Π.Δ. 696/74 υπολογίζεται επί του προϋπολογισμού της φερούσης κατασκευής του έργου. Ο υπολογισμός αυτός γίνεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 του Π.Δ. 696/74 μπορεί δε να έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_i , σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (t_i), έτσι ώστε το Σ , ως ιστορικό κόστος, να ισούται με το άθροισμα $\Sigma_1 + \Sigma_2 + \dots + \Sigma_i$.

3. λ : Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 του Π.Δ. 696/74 στη χρονική περίοδο t σύνταξης του προϋπολογισμού.

4. Ο λόγος $\frac{\Sigma}{\lambda}$ δηλώνει εξ ορισμού τον προϋπολογισμό της δαπάνης της Φέρουσας Κατασκευής του

έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$ (Δ' τρίμ/74)

Εάν ο προϋπολογισμός της Φέρουσας Κατασκευής έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_i , τότε, σε κάθε

τμηματικό προϋπολογισμό Σ_i αντιστοιχεί μια τιμή λ_i . Στην περίπτωση αυτή το άθροισμα των λόγων $\frac{\Sigma_i}{\lambda_i}$

δηλώνει τον προϋπολογισμό της δαπάνης της Φέρουσας Κατασκευής του έργου σε δραχμές, με τιμές

του χρόνου (Δ' τρίμ. 1974) όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$, ήτοι:
$$\frac{\Sigma}{\lambda} = \sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i} \quad (4)$$

5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής του έργου υπολογίζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 και το Άρθρ. 82 και 83 του Π.Δ. 696/74, με τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{1000 * \lambda}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{\lambda}}} \quad (5)$$

όπου $\frac{\Sigma}{\lambda}$ ως ανωτ. παρ. 4, οι δε συν/στές κ και μ λαμβάνονται από τα άρθρα 82 και 83 του Π.Δ. 696/74.

Σε περίπτωση Σύνταξης του Προϋπολογισμού Σ κατά τμήματα Σ_i

$$\beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i}}}$$

6. Αν καλέσουμε $T = \left(\frac{\beta}{100} * \frac{\Sigma}{\lambda} \right)$ (6) τότε, η (1) μετασχηματίζεται σε

$$A = T * \lambda' \quad (6)$$

Στην περίπτωση αυτή η αμοιβή A ταυτίζεται με την αμοιβή της παρ. 3 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 ως ισχύει. Ο όρος T στο άρθρο 2 παρ. 3 παριστά την βασική τιμή μονάδας αμοιβής (σε δραχμές) στον χρόνο κατά τον οποίο $\lambda=1$, δηλαδή στο Δ' τρίμηνο 1974.

7. Ο συντελεστής λ' της παρ. 2 άρθρου 4 του Π.Δ. 696/74 λαμβάνεται με την τιμή της χρονικής περιόδου έγκρισης του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί με την οικεία σύμβαση του Μηχανικού.

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

1. Για την αμοιβή «εκτός έδρας των μελετών φέρουσας κατασκευής ισχύουν τα αναφερθέντα στο κεφάλαιο II.2.0.
2. Ή πρόσθετη αποζημίωση λόγω «εκτός έδρας» σύμφωνα με το άρθρο 85 είναι:
[(Η αμοιβή του άρθρου 83 + η αμοιβή του άρθρου 100+η αμοιβή του άρθρου 87 όταν συντρέχει λόγος)
X (την προσαύξηση της αμοιβής του άρθρου 88 όταν συντρέχει λόγος)]X0,05+2000*λ

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής μελέτης Φέρουσας Κατασκευής

Για την πληρωμή της αμοιβής της μελέτης ισχύει το άρθρο 104.2 κατά το οποίο: « Διά τα ιδιωτικά έργα, η πλήρης αμοιβή της μελέτης δέον να κατατίθεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, προ της υποβολής της συνταχθείσης μελέτης προς έγκρισιν ή έκδοσιν της τυχόν απαιτούμενης αδείας».

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλτούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ ΟΛ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β)

Επί του ανταλλάγματος, που συμβατικά προσδιορίζεται και καταβάλλεται στον ανάδοχο, για τη σύνταξη της μελέτης εφαρμογής και την έκδοση της οικοδομικής άδειας, ενός έργου που δημοπρατήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. περ. ε του Ν. 1418/84 και 10 του Π.Δ. 609/85, (μελέτη – κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό αντίλλαγμα) δεν επιβάλλεται, η μείωση που προβλέπεται επί των αμοιβών των μελετητών, που εκπονούν μελέτες για λογαριασμό του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ και των οποίων η αμοιβή προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετητών. **(ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β))**

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106. Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχνικών Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74

«Αι εν τω παρόντι τεχνικάι προδιαγραφαί μελετών, καθορίζουν τους τεχνικούς όρους εκπονήσεως τούτων, διά την συμφώνως προς τα επιτεύγματα της Επιστήμης σύνταξιν των παρά του Μελετητού, προς πλήρη αρτιότητα τούτων επί τω τέλει αρτίως τεχνικής και οικονομικής εκτελέσεως των έργων».

Οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 106 επ. (δεύτερο βιβλίο) του Π.Δ. 696/74 για τον τρόπο εκπόνησης της μελέτης προδιαγραφές, και τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μελετητές μηχανικοί, δεν αποτελούν στοιχείο προς θεμελίωση του δικαιώματος του μηχανικού για την αμοιβή του, η αξίωση της οποίας δημιουργείται από και με την εκπόνηση της μελέτης.» (Απόφαση ΑΠ. 743/2000)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών.-Κτιριακών Μελετών

- «1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.
3. Η κατά τα ως άνω εκπόνησις μελέτης αποβλέπει εις την εν τω χώρω επίλυσιν προβλημάτων εξυπηρητήσεως ανθρωπίνων αναγκών και την εν αυτώ άψογον αισθητικώς, ένταξιν των προκυπτόντων μορφολογικών στοιχείων.»

(Π.Δ.696/74)Άρθρο 221. Περιεχόμενον της Οικοδομικής - Κτιριακής Μελέτης

- «1. Η μελέτη περιλαμβάνει:
 - α) Την σύνταξιν του προγράμματος του έργου, εφ' όσον τούτο απαιτείται λόγω της σοβαρότητος του αντικειμένου και δεν χορηγείται υπό του εργοδότη, ως και την παρακολούθησιν της εξελίξεως και εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος κατά την εκπόνησιν των διαφόρων σταδίων της μελέτης.
 - β) Την ανάλυσιν και τον έλεγχον του τυχόν υφισταμένου προγράμματος του έργου.
 - γ) Την συγκέντρωσιν των πληροφοριών και στοιχείων των απαιτουμένων διά την επιστημονικήν αντιμετώπισιν του θέματος προς εξασφάλισιν της λειτουργικότητος και της οικονομίας του έργου.
 - δ) Την επίλυσιν των λειτουργικών, τεχνικών και μορφολογικών αιτημάτων των τιθεμένων υπό του προγράμματος του έργου και την διατύπωσιν των αναγκαίων διά την πλήρη και έντεχνον εκτέλεσιν αυτού τεχνικών πληροφοριών υπό μορφήν σχεδίων, πινάκων τεχνικών προδιαγραφών κλπ.
 - ε) Την πρόβλεψιν της δαπάνης εκτελέσεως του έργου εν συνόλω και κατά τας απαιτουμένας επί μέρους εργασίας.
 - στ) Την υπόδειξιν της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού εκτελέσεως του έργου.
2. Η μελέτη οικοδομικού κτιριακού έργου περιλαμβάνει τις εξής επί μέρους Μελέτες (ιδέ 223.3)
 - α) Την αρχιτεκτονικήν μελέτην.
 - β) Την μελέτην της φερούσης κατασκευής αυτού.
 - γ) Τας μελέτας των εγκαταστάσεων αυτού.
 - δ) Τας μελέτας των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου εφ' ου ανεγείρεται το κτιριακόν έργον (αρμοδιότητος αρχιτέκτονος Μηχανικού, Πολιτικού Μηχανικού, Μηχανολόγου-Ηλεκτρολόγου Μηχανικού κλπ. ειδικοτήτων Μηχανικών.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1. Αντικείμενο του Κανονισμού Ελαχίστων Αμοιβών Μηχανικών

«Αι αμοιβαί δια τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικές προδιαγραφάς.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82.6 Διάκριση μελετών εις εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση

- «1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας (μελετών).
- «6. Πέραν της διακρίσεως των μελετών εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται των Κτιριακών έργων διακρίνονται εις:
 - α) Μελέτες έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
 - β) Μελέτας επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
 - γ) Μελέτας μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μελετητήν ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ (ΠΡ): ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (Π.Δ. 696/74)

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 242. Αντικείμενο – Σκοπός Μελετών Εγκαταστάσεων

«Αι μελέται εγκαταστάσεων συνιστώσαι αυτοτελείς και ανεξαρτήτους μελέτας, είτε αναφέρονται επί ενός κτιρίου ή ομάδος κτιρίων, είτε αναφέρονται επί κτιριακού έργου μέρους οιουδήποτε έργου, παρέχουν τα αναγκαία τεχνικά στοιχεία και οδηγίας επί τω σκοπώ τεχνικοοικονομικής εκτελέσεως των εγκαταστάσεων του κτιριακού έργου.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 243. Περιεχόμενον των μελετών Εγκαταστάσεων

- «1. Η μελέτη περιλαμβάνει:
 - α) Την σύνταξιν σχεδίων πινάκων, περιγραφών και τεχνικών προδιαγραφών διά την εκτέλεσιν των εγκαταστάσεων.
 - β) Την πρόβλεψιν της δαπάνης εκτελέσεως των εγκαταστάσεων.
 - γ) Τη υπόδειξιν της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού της εκτελέσεως.
2. Εκάστη μελέτη εσωτερικών εγκαταστάσεων κτιριακού έργου περιλαμβάνει το σύνολον ή μέρος των κάτωθι ανεξαρτήτων μελετών.
 - α) Υδραυλικών και αποχετευτικών εγκαταστάσεων.
 - β) Ηλεκτρικών και αποχετευτικών εγκαταστάσεων.
 - γ) Εγκαταστάσεως Κεντρικής Θερμάνσεως ή Κλιματισμού.
 - δ) Εγκαταστάσεων ανελκυστήρων και,
 - ε) Ειδικών Ηλεκτρο-Μηχανολογικών και λοιπών εγκαταστάσεων και κατασκευών, μη περιλαμβανομένων εις τας ανωτέρω κατηγορίας.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 247 Προμελέτη

«Αύτη περιλαμβάνει:

1. Στοιχεία ερεύνης τοπικών συνθηκών και δεδομένων
2. Προγραμματικόν έκθεσιν
3. Σχέδια

4. Ενδεικτικών προϋπολογισμών ανά είδος εγκαταστάσεων και συνοπτικών, προκύπτοντα εκ συντελεστών παρεμφερών έργων»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 248 Οριστική μελέτη

«Αυτή εκπονείται προ της εγκρίσεως των αρχιτεκτονικών σχεδίων της οριστικής μελέτης και περιλαμβάνει

1. Στοιχεία και υπολογισμούς
2. Σχέδια
3. Τεχνικήν περιγραφήν. Εις ταύτην περιγράφονται αι διάφοροι εγκαταστάσεις ώστε μετά των σχεδίων να δίδεται πλήρης εικόν τούτων. Εις ταύτην επίσης εκτίθεται συνοπτικώς το είδος και ο τρόπος κατασκευής των προβλεπομένων εγκαταστάσεων ως επίσης και οι τύποι των χρησιμοποιουμένων συσκευών και δικτύων.
4. Ενδεικτικών προϋπολογισμών ανά είδος εγκαταστάσεων και συνοπτικών, προκύπτοντα εκ συντελεστών παρεμφερών έργων.
5. Κλίμακες σχεδίων. Ως κλίμακες των σχεδίων της οριστικής μελέτης ορίζονται κατ' αρχήν διά τα σχέδια κατόψεων και όψεων και τομών 1:100 και 1:50, του τελικού καθορισμού ή της τροποποιήσεως των εξαρτωμένων εκ της εκτάσεως και φύσεως του έργου.
6. Η εκπόνησις της οριστικής μελέτης προϋποθέτει την έγκρισιν της προμελέτης εφ' ης βασίζεται.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 249.1 Μελέτη εφαρμογής

«Μετά την έγκρισιν των οριστικών μελετών των οικοδομικών έργων και των εγκαταστάσεων συντάσσεται υπό του μελετητού η μελέτη εφαρμογής η οποία και υποβάλλεται εις δύο φάσεις.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' (Α): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΈΡΓΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 80 Διάκρισις επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

1. Εκάστη μελέτη Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους μελέτες:
 - α) Την αρχιτεκτονικήν μελέτην.
 - β) Την μελέτην της φερούσης κατασκευής.
 - γ) Τας μελέτας των εγκαταστάσεων.
 - δ) Τας μελέτας των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.
2. Εκάστη μελέτη των εγκαταστάσεων κτιριακού έργου περιλαμβάνει το σύνολο ή μέρος των κάτωθι ανεξάρτητων μελετών:
 - α) Εγκαταστάσεων ύδρευσης
 - β) Εγκαταστάσεων αποχέτευσης ακαθάρτων ή ομβρίων
 - γ) Ηλεκτρικών εγκαταστάσεων
 - δ) Εγκαταστάσεων Κεντρικής Θέρμανσης
 - ε) Εγκαταστάσεων Κλιματισμού
 - στ) Εγκαταστάσεων Ανελκυστήρων
 - ζ) Ειδικών ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και κατασκευών μη περιλαμβανομένων στις ανωτέρω κατηγορίες".»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 81. Στάδια επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

Τα στάδια εκπόνησεως εκάστης των εν άρθρων 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου, είναι τα κάτωθι:

- α) Προμελέτη
- β) Οριστική μελέτη
- γ) Μελέτη εφαρμογής.

Δεν πρέπει να γίνεται σύγκριση μεταξύ του ποσοστού ολικής αμοιβής που κατανέμεται σε κάθε στάδιο εκπόνησης της μελέτης κατά το άρθρο 81 και του ποσοστού προσαύξησης της αντίστοιχης αμοιβής κάθε σταδίου κατά το άρθρο 87.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82. Κατηγορίες επί μέρους μελετών Εγκαταστάσεων

1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.
3. Κατηγορίες Μελετών εγκαταστάσεων:
 - α) Κατηγορία Μελέτη Εγκαταστάσεων I
 - β) Κατηγορία Μελέτη Εγκαταστάσεων II
 - γ) Κατηγορία Μελέτη Εγκαταστάσεων III
 - δ) Κατηγορία Μελέτη Εγκαταστάσεων IV

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83. Καθορισμός Αμοιβής μελετών Εγκαταστάσεων. Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74

1. Τα ποσοστά αμοιβών μελετών Εγκαταστάσεων κτιριακών έργων υπολογίζονται με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74
2. Οι συντελεστές κ και μ έχουν για κάθε κατηγορία της επί μέρους Μελέτης Εγκαταστάσεων τις παρακάτω τιμές:

Για έργα κατηγορίας Μελέτης Εγκαταστάσεων I	κ = 1,50	μ = 20,00
Για έργα κατηγορίας Μελέτης Εγκαταστάσεων II	κ = 2,00	μ = 35,00
Για έργα κατηγορίας Μελέτης Εγκαταστάσεων III	κ = 2,30	μ = 45,00
Για έργα κατηγορίας Μελέτης Εγκαταστάσεων IV	κ = 2,50	μ = 45,00
3. Ο Συντελεστής (Σ) του γενικού τύπου του άρθρου 2 για τις επί μέρους Μελέτες Εγκαταστάσεων υπολογίζονται ως εξής:
 - α. Η μελέτη Εγκαταστάσεων σύμφωνα με το άρθρο 243.1.β με τίτλο «Περιεχόμενο της μελέτης Εγκαταστάσεων» περιλαμβάνει την «*πρόβλεψιν της δαπάνης των εγκαταστάσεων*».
 - β. Η αμοιβή των μελετών εγκαταστάσεων κτιριακού έργου σύμφωνα με το άρθρο 83.5 του Π.Δ. 696/74 υπολογίζεται κεχωρισμένως δι' εκάστον ανεξάρτητον είδος εγκαταστάσεως, όπως αυτό αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 80 και επί τη βάσει του προϋπολογισμού εκάστου είδους.
 - γ. Ο προϋπολογισμός δαπάνης του έργου προκύπτει από την προμέτρηση και τιμολόγηση των εργασιών (κονδύλια) που θα εκτελεσθούν κατά την κατασκευή του έργου, κατ' εφαρμογή των μελετών.
 - δ. Σύμφωνα με το Άρθρο 247 «Προμελέτη» Μελέτης Εγκαταστάσεων. Αυτή περιλαμβάνει ενδεικτικόν προϋπολογισμόν ανά είδος εγκαταστάσεων και συνοπτικόν, προκύπτοντα εκ συντελεστών παρεμφερών έργων.

- ε. Σύμφωνα με το Άρθρο 248 «Οριστική Μελέτη Εγκαταστάσεων». «Αυτή περιλαμβάνει Προμέτρησιν και προϋπολογισμόν κατά προσέγγισιν βάσει των σχεδίων της παρούσης φάσεως και των τρεχουσών τιμών μονάδος αρμοδίως εγκεκριμένων ή λαμβανομένων εκ παρομοίων έργων»
- στ. Σύμφωνα με το Άρθρον 249 – «Μελέτη Εφαρμογής Εγκαταστάσεων» Αυτή περιλαμβάνει, «Προμέτρησιν και προϋπολογισμόν»
- ζ. Σύμφωνα με το Άρθρο 3.4 «Προϋπολογισμός των Εγκαταστάσεων του Έργου για τον υπολογισμό της Αμοιβής Μελέτης Εγκαταστάσεων» Το ποσό του προϋπολογισμού ορίζεται με τις ποσότητες των μελετών εφαρμογής.
- Για ενδιάμεσα στάδια μελέτης ο προϋπολογισμός υπολογίζεται με την ακρίβεια που απαιτείται από τις αντίστοιχες προδιαγραφές.
- Για τον υπολογισμό της αμοιβής, ο προϋπολογισμός (Σ) λαμβάνεται με τις ποσότητες του πιο προωθημένου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 257. Προϋπολογισμός (Σ) της Δαπάνης έργου ως στοιχείου της Μελέτης για να χρησιμοποιηθεί στην Διαδικασία ανάθεσης της κατασκευής

Ο Προϋπολογισμός εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονικά, Φέρουσα Κατασκευή, Εγκαταστάσεις) δέον όπως περιλαμβάνει τα κάτωθι:

- α) Τας εκτελεστέας εργασίας ως ακριβώς αυτά περιγράφονται εν τω τιμολογίω κατ' είδος, καταχωρουμένας κατά κατηγορίας εργασιών,
- τους αριθμούς των αντιστοιχών άρθρων του τιμολογίου κατ' αύξοντα αριθμόν ανάλυσεως τιμών,
 - το είδος μονάδος και
 - την ποσότητα εκάστου είδους εργασίας,
 - την τιμήν μονάδος εκάστου είδους εργασίας,
 - τας εξ αυτών προκυπτούσας κατά την μελέτην δαπάνας κατ' είδος εργασίας και
 - το άθροισμα των δαπανών κατά κατηγορίαν εργασιών, συμβολιζόμενον διά του συμβόλου Σ με δείκτην τον δείκτην της αντιστοίχου κατηγορίας ως και το γενικόν άθροισμα του συνόλου των δαπανών συμβολιζόμενον διά του συμβόλου Σσ.
- β) Το χρηματικόν ποσόν διά
- γενικά και επισφαλή έξοδα,
 - εργαλεία,
 - εγκαταστάσεις κλπ.,
 - διά πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου ως και
 - δι' όφελος αυτού,
- υπολογιζόμενον βάσει του ως άνω γενικού αθροίσματος δαπανών της μελέτης Σσ εις ποσοστόν τούτου
- 15% προκειμένου περί έργων χρηματοδοτουμένων εκ του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων ή εκ πηγών απολαυουσών αναλόγου απαλλαγής εκ των υπέρ τρίτων κρατήσεων και
 - εις 25% διά πάσαν άλλην περίπτωσιν.
- γ) Το άθροισμα των κατά τα προηγούμενα εδαφ. α και β ποσών αποτελεί την κατά την μελέτην αξίαν του έργου, ήτις συμβολίζεται διά του συμβόλου ΣΣ.
- δ) Ποσόν κατ' εκτίμησιν διά δαπάνας
- απροβλέπτους ή

- μη δυναμένης να εκτιμηθούν εκ των προτέρων.
- Το άθροισμα της κατά άνω κατά την μελέτην αξίαν (ΣΣ) και του κατά το παρόν εδάφιον ποσού δαπανών, αποτελεί την κατά την μελέτην συνολικώς προβλεπομένη δαπάνη του έργου.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 3. Προϋπολογισμός (Σ) Δαπάνης του Έργου για να χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό της Αμοιβής της μελέτης Εγκαταστάσεων

«1. Ο προϋπολογισμός δαπάνης των Εγκαταστάσεων έργου με τον οποίο υπολογίζεται η αμοιβή της Μελέτης Εγκαταστάσεων κάθε έργου είναι αυτός που εξάγεται

- με τις ποσότητες όλων των κονδυλίων(εργασιών), σύμφωνα με αναλυτική προμέτρηση και
- με τις τιμές μονάδας εργασιών που υπολογίζονται με βάση τις εγκεκριμένες από την Γεν. Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων αναλύσεις τιμών και τις βασικές τιμές ημερομισθίων, υλικών και μισθωμάτων μηχανημάτων, στο χρόνο σύνταξης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου εκάστης μελέτης, η οποία έχει ανατεθεί στον ίδιο μελετητή με την οικεία σύμβαση (ιδέ άρθρο 87).

Στον παραπάνω προϋπολογισμό, που δηλώνει το κόστος των Εγκαταστάσεων του έργου, ως βάση υπολογισμού της αμοιβής Μελέτης Εγκαταστάσεων δεν προστίθεται ποσοστό γενικών εξόδων και οφέλους εργολάβου, ούτε αφαιρείται τυχόν έκπτωση δημοπρασίας.

2. Στον προϋπολογισμό αυτό επιπροστίθεται η αξία των υλικών, τα μισθώματα των μηχανημάτων και η προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγούνται από τον εργοδότη.

3. Στον προϋπολογισμό αυτόν δεν περιλαμβάνονται:

- κονδύλια απροβλέπτων δαπανών,
- απαλλοτριώσεων και
- ο ΦΠΑ που βαρύνει τον εργοδότη.

4. Το ποσό του συνολικού προϋπολογισμού ορίζεται με τις ποσότητες των μελετών εφαρμογής. Για ενδιάμεσα στάδια μελέτης ο προϋπολογισμός υπολογίζεται με την ακρίβεια που απαιτείται από τις αντίστοιχες προδιαγραφές.

Για τον υπολογισμό της αμοιβής ο προϋπολογισμός Σ λαμβάνεται με τις ποσότητες του πιο προωθημένου σταδίου της μελέτης που έχει ανατεθεί.»

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 1. Στο άρθρο 257 του Π.Δ. 696/74 ορίζονται αναλυτικά όλες οι εργασίες (κονδύλια), προμετρώνται και τιμολογούνται με τιμολόγιο τρεχουσών τιμών υποχρεωτικά στο τιμολόγιο αυτό ορίζονται τιμές και σε κονδύλια τα οποία δεν τιμολογούνται ίσως στον ΑΤΟΕ, ΑΤΗΕ κλπ.

Εφ' όσον έχει εγκριθεί η μελέτη από τον Εργοδότη, άρα και τα στοιχεία του άρθρου 257 ο μελετητής κατά την εφαρμογή του άρθρου 3 του ίδιου Π.Δ. Άρα μεταφέρει άνευ ετέρου τα πάγια κονδύλια και τις ποσότητες του άρθρου 257 και εφαρμόζει τις τιμές ΑΤΟΕ, ΑΤΗΕ κλπ. Εάν απαιτηθούν νέες τιμές λαμβάνει τις ήδη εγκεκριμένες από τον Εργοδότη τιμές του άρθρου 257. (Άρειος Πάγος Αποφ. ΑΠ. 765/2000. Άρειος Πάγος Αποφ. ΑΠ. 1699/2007).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 2. Ο ογκομετρικός προϋπολογισμός λαμβάνεται ως βάση δια τον καθορισμόν της αμοιβής της προκαταβλητέας δια την έκδοσιν της οικοδομικής αδειάς και μόνον (άρθρον 3 παρ. 6), μη δυνάμενος να ληφθή υπ' όσιν δια τον υπολογισμόν της τελικώς καταβλητέας αμοιβής, ως άγων εις ανεπίτρεπτον μείωσιν αυτής (βλ. και άρθρον μόνον παρ. 7 εδ. Β' του ν.δ./τος 2726/1953), κάτω των ελαχίστων ορίων, των διαμορφουμένων κατά το παρατεθέν άρθρ. 3 παρ. 1 του π.δ./τος 696/1974 (**Μον. Πρωτ. Αθ. 566/1976 αδημοσ.**) (**Κ. Παπαδογεωργόπουλος Αμοιβαι Μηχανικού 1980**).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ 3. Αν δεν έχει συνταχθεί μελέτη εφαρμογής ο προϋπολογισμός του έργου συντάσσεται με την ακρίβεια που επιτάσσουν οι προδιαγραφές για τα προηγούμενα στάδια (προμελέτη – οριστικής μελέτη).

Οι προσεγγιστικοί προϋπολογισμοί των σταδίων αυτών είναι προϋπολογισμοί «κατ' αποκοπήν» με τιμές μονάδος (ανά μ² ή ανά μ³) «αρμοδίως εγκεκριμένες ή από στατικά στοιχεία εξ' ομοίων έργων».

Στις περιπτώσεις αυτές οι προϋπολογισμοί των επί μέρους μελετών (φέρουσας κατασκευής, εγκαταστάσεων) που αποτελούν την βάση υπολογισμού αμοιβής των αντίστοιχων μελετών προσδιορίζονται με βάση την απόφαση ΥΠΕΧΩΔΕ 81304/89 (βλ. και έγγραφο με αρ. πρωτ. 21002/5-12-2008 Δ/ση Πολεοδομίας Ν. Αθηνών στο κεφάλαιο περί Προκαταρκτικής Μελέτης).

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.2. Κατανομή της ολικής αμοιβής της Μελέτης Εγκαταστάσεων κατά στάδιο εκπόνησης της Μελέτης

«Η ολική αμοιβή μελετών κατανέμεται εις ποσοστά κατά στάδια ως ακολούθως:

	Μελέται
Στάδιον μελέτης	Εγκαταστάσεων
Προμελέτη	25%
Οριστική μελέτη	35%
Μελέτη εφαρμογής	40%
(άνευ τευχών δημοπρατήσεως)	Άρθρ.100»

Τα παραπάνω στάδια εκπόνησης μελέτης χρησιμοποιούνται και στο άρθρο 87 του Π.Δ. 696/74 όπου τα στάδια αυτά προσδιορίζουν τα όρια της εκπόνησης της ανατιθέμενης μελέτης.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87. Αμοιβή μελέτης Εγκαταστάσεων σύμφωνα με τα ανατιθέμενα προς εκπόνηση στάδια της Μελέτης

1. Εάν ανατεθή εις τον μελετητήν η εκπόνησις μόνον του πρώτου σταδίου της μελέτης, ήτοι της προμελέτης, η αντίστοιχος αμοιβή προσαυξάνεται κατά 40%. Εάν ήθελε ζητηθή η μελέτη ετέρου προσχεδίου με το αυτό θέμα η αμοιβή αυτού δεν προσαυξάνεται.
2. Εάν ανατεθή εις τον Μελετητήν η εκπόνησις μόνον των δύο πρώτων σταδίων της μελέτης ήτοι της προμελέτης και της οριστικής μελέτης, αι αντίστοιχοι αμοιβαί προσαυξάνονται κατά 25%.
3. Εις την περίπτωσιν το προηγούμενον ή προηγούμενα στάδια της μελέτης εξεπονήθησαν παρ' άλλου Μελετητού ή παρέχονται παρά του εργοδότη εις τον μελετητήν πλήρη στοιχεία των προηγουμένων σταδίων, ώστε να είναι δυνατή η απρόσκοπος συνέχισις της εκπονήσεως της μελέτης, η συνολική αμοιβή των μελετωμένων σταδίων μελέτης αυξάνεται κατά είκοσιν επί τοις εκατόν (20%).
4. Εις την περίπτωσιν η μελέτη υποβάλλεται πλήρης εις εν και τελικόν στάδιον άνευ παροχής εις τον μελετητήν των προβλεπομένων πλήρων μελετών των προγενεστέρων σταδίων, τότε καταβάλλεται εις τον Μελετητήν πλήρης η υπό του παρόντος προβλεπομένη αμοιβή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Α) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.15 Καθορισμός Αμοιβής μελέτης Εγκαταστάσεων

« Η αμοιβή μελέτης εγκαταστάσεων κτιριακού έργου όπως προσδιορίζεται βάσει του εδαφίου γ της παραγρ. 1 του παρόντος άρθρου ισχύει για κτιριακά έργα των οποίων η αρχιτεκτονική μελέτη κατατάσσεται στις κατηγορίες Ι, ΙΙ και ΙΙΙ. Η αμοιβή μελέτης εγκαταστάσεων κτιριακών έργων των οποίων η αρχιτεκτονική μελέτη κατατάσσεται στις κατηγορίες άνω των ΙΙΙ και η οποία προσδιορίζεται ομοίως, ως ανωτέρω προσαυξάνεται κατά 20%.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 83.8. Μελέτη Εγκαταστάσεων Συγκροτήματος κτιρίων

Η αμοιβή δια την μελέτην συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.2. Μελέτη Αποτύπωσης Εγκαταστάσεων υπάρχοντος κτιρίου

2. Η μελέτη αποτύπωσης υπάρχοντων κτιρίων που δεν είναι χαρακτηρισμένα ως μνημεία ή διατηρητέα, είναι ίση με το 75% της αμοιβής προμελέτης που αντιστοιχεί στο υπόψη κτίριο, θεωρούμενο ως νέο".

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α. Μελέτη Εγκαταστάσεων σε προσθήκη, επέκτασή υφιστάμενου κτιρ. έργου

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β. Μελέτη επισκευής Εγκαταστάσεων σε υφιστάμενο κτιριακό. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ Μελέτη Εγκαταστάσεων σε διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΤΜΗΜΑ ΣΤ': ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΠΑΣΩΝ ΤΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΛΠ. ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΠΡΩΤΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως Μελέτης Εφαρμογής Εγκαταστάσεων

- «1. Η αμοιβή για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης των Κτιριακών Έργων καθορίζεται
 - με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2
 - με συντελεστές $\kappa = 0,5$ $\mu = 10,0$
2. Προκειμένου περί μελετών κτιριακών έργων, η αμοιβή για τη σύνταξη των τευχών δημοπράτησης υπολογίζεται χωριστά ανά προϋπολογισμό της αντίστοιχης μελέτης
 - αρχιτεκτονική μελέτη, (ιδέ άρθρο 83.3)
 - στατική μελέτη, (ιδέ άρθρ. 83.4)
 - εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων, (ιδέ άρθρ. 83.5)
 - εκάστη μελέτη υποδομής του οικοπέδου, (Άρθρ. 221.2, Άρθρ. 83)
 - μελέτη διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλ. χώρου (Άρθρ. 221, Άρθρ. 83) έστω και αν πρόκειται περί του αυτού Μελετητή.»
3. Η κατά τα ανωτέρω αμοιβή κατανέμεται κατά τεύχη ως εξής: Για την τεχνική περιγραφή 5% Για τις τεχνικές προδιαγραφές 35% Για την ανάλυση τιμών 25% Για το τιμολόγιο μελέτης 13% Για το τιμολόγιο προσφοράς 1% Για τις συγγραφές υποχρεώσεων 10% Για τον προϋπολογισμό μελέτης 5% Για τον προϋπολογισμό προσφοράς 1% Για τη διακήρυξη δημοπρασίας 5%"

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 100.5. Αμοιβή τευχών δημοπρατήσεως που εκπονήθηκαν στο στάδιο της Προμελέτης και στο στάδιο της Οριστικής Μελέτης Εγκαταστάσεων

Σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 100:

- «για τις μελέτες στις οποίες δεν έχει συνταχθεί στάδιο οριστικής μελέτης ή,

- για τις μελέτες που τα τεύχη δημοπράτησης εκπονούνται με βάση προγενέστερο στάδιο από το προβλεπόμενο, κατά περίπτωση από τις διατάξεις του παρόντος, τελικό στάδιο της μελέτης,
- η Αμοιβή για τη σύνταξη τευχών δημοπράτησης προσαυξάνεται κατά 50% από εκείνη που προκύπτει με την εφαρμογή των παραπάνω παραγράφων του παρόντος άρθρου.»

Τα τεύχη Δημοπράτησης συντάσσονται το νωρίτερο μετά το στάδιο της Προμελέτης.

Για την περίπτωση των Αμοιβών Μελετών Κτιριακών Έργων (ΤΜΗΜΑ Ε του Π.Δ. 696/74) το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Π.Δ. 696/74 τελικό στάδιο της Μελέτης είναι εκείνο της Μελέτης Εφαρμογής.

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2. Υπολογισμός αμοιβής μελετών Εγκαταστάσεων (Ανέγερση)

1. Η αμοιβή Α, για την εκπόνηση των μελετών Εγκαταστάσεων κτιριακών έργων καθορίζεται σε ποσοστά επί τοις εκατό του προϋπολογισμού (Σ) της Εγκατάστασης του έργου κατά το Άρθρο 83.3 τα οποία ποσοστά υπολογίζονται βάσει τύπου.
2. Οι αμοιβές Α για τις μελέτες, Εγκαταστάσεων που υπολογίζονται με βάση τον προϋπολογισμόν κάθε εγκατάστασης του μελετώμενου έργου, προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \text{ ή άλλως}$$

$$A = \beta' * \frac{\Sigma}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \text{ όπου } \beta' = \frac{\beta}{100}$$

όπου Σ: ο προϋπολογισμός κάθε εγκατάστασης του μελετώμενου έργου ο οποίος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 83.5 του Π.Δ. 696/74 υπολογίζεται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 3 του Π.Δ. 696/74. Ο προϋπολογισμός αυτός μπορεί να έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_ι, σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (t_ι), έτσι ώστε το Σ, ως ιστορικό κόστος, να ισούται με το άθροισμα Σ₁+Σ₂+...+Σ_ι.

3. λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ, 2 του Π.Δ. 696/74 στη χρονική περίοδο t σύνταξης του προϋπολογισμού.
4. Ο λόγος $\frac{\Sigma}{\lambda}$ δηλώνει εξ ορισμού τον συνολικό προϋπολογισμό της δαπάνης του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή λ=1 (Δ'τριμ/74)

Εάν ο συνολικός προϋπολογισμός έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_ι, τότε σε κάθε τμηματικό προϋπολογισμό Σ_ι αντιστοιχεί μια τιμή λ_ι. Στην περίπτωση αυτή το άθροισμα των λόγων $\frac{\Sigma_i}{\lambda_i}$ δηλώνει τον συνολικό προϋπολογισμό της δαπάνης της εγκατάστασης σε δραχμές, με τιμές του χρόνου (Δ'τριμ.

1974) όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή λ=1, ήτοι:

$$\frac{\Sigma}{\lambda} = \sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i} \quad (3)$$

5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της Μελέτης Εγκαταστάσεων του έργου υπολογίζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 με τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{1000 * \lambda}} \text{ ή } \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{\lambda}}} \quad (5)$$

όπου $\frac{\Sigma}{\lambda}$ ως ανωτ. παρ. 4, οι δε συν/στές κ και μ λαμβάνονται από τα άρθρα 82 και 83 του Π.Δ. 696/74.

Σε περίπτωση τμηματικής Σύνταξης του Προϋπολογισμού Σ κατά τμήματα Σι

$$\beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\sum \frac{\Sigma \iota}{\lambda \iota}}}$$

6. Αν καλέσουμε $T = \left(\frac{\beta}{100} * \frac{\Sigma}{\lambda} \right)$ (6) τότε, η (1) μετασχηματίζεται σε

$$A = T * \lambda' \quad (6)$$

Στην περίπτωση αυτή η αμοιβή A ταυτίζεται με την αμοιβή της παρ. 3 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 ως ισχύει. Ο όρος T στο άρθρο 2 παρ. 3 παριστά την βασική τιμή μονάδας αμοιβής (σε δραχμές) στον χρόνο κατά τον οποίο $\lambda=1$, δηλαδή στο Δ' τρίμηνο 1974.

7. Ο συντελεστής λ' της παρ. 2 άρθρου 4 του Π.Δ. 696/74 λαμβάνεται με την τιμή της χρονικής περιόδου έγκρισης του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί με την οικεία σύμβαση του Μηχανικού.

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

1. Για την αμοιβή «εκτός έδρας των μελετών εγκαταστάσεων ισχύουν τα αναφερθέντα στο κεφάλαιο II.2.0.
2. Ή πρόσθετη αποζημίωση λόγω «εκτός έδρας» σύμφωνα με το άρθρο 85 είναι:
[[(Η αμοιβή του άρθρου 83 + η αμοιβή του άρθρου 100+η αμοιβή του άρθρου 87 όταν συντρέχει λόγος)
X (την προσαύξηση της αμοιβής του άρθρου 88 όταν συντρέχει λόγος)]X0,05+2000*λ

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2 Πληρωμή αμοιβής μελέτης Εγκαταστάσεων

Για την πληρωμή της αμοιβής της μελέτης ισχύει το άρθρο 104.2 κατά το οποίο: « Διά τα ιδιωτικά έργα, η πλήρης αμοιβή της μελέτης δέον να κατατίθεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, προ της υποβολής της συνταχθείσης μελέτης προς έγκρισιν ή έκδοσιν της τυχόν απαιτούμενης αδείας».

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλτούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ ΟΛ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ** κατά **ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β)

Επί του ανταλλάγματος, που συμβατικά προσδιορίζεται και καταβάλλεται στον ανάδοχο, για τη σύνταξη της μελέτης εφαρμογής και την έκδοση της οικοδομικής άδειας, ενός έργου που δημοπρατήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. ε του Ν. 1418/84 και 10 του Π.Δ. 609/85, (μελέτη – κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό ανάλλαγμα) δεν επιβάλλεται, η μείωση που προβλέπεται επί των αμοιβών των μελετητών, που εκπονούν μελέτες για λογαριασμό του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ και των οποίων η αμοιβή προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετητών. **(ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β))**

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

II.2.3.09. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΧΩΡΟΥ (υπό συμπλήρωση)

II.2.3.10. ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ ΚΤΙΡΙΟΥ (ΑΡΧ., ΦΕΡ. ΚΑΤ., ΕΓΚΑΤ) (υπό συμπλήρωση)

II.2.3.11. ΜΕΛΕΤΗ ΕΚΣΚΑΦΩΝ (ΑΡΧ., ΦΕΡ. ΚΑΤ., ΕΓΚΑΤ) (υπό συμπλήρωση)

II.2.3.12. ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗΣ ΠΡΟΜΕΤΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

(ΤΕΕ Αρ. Πρ. 15298/2-6-2009) Σχέδια και στοιχεία για τις Προδιαγραφές των υλικών και τη σύνταξη Προμέτρησης του Έργου

Σύμφωνα με τα παραπάνω τα σχέδια και τα στοιχεία που προβλέπονται στα άρθρα του Π.Δ. 696/74 και σχετίζονται με τη μελέτη εφαρμογής είναι επαρκή για την περιγραφή του έργου, τις προδιαγραφές των υλικών και τη σύνταξη προμέτρησης του έργου μαζί με τους απαραίτητους υπολογισμούς που συνοδεύουν αυτή.

(ΤΕΕ Αποφ. 527/1983) Τροποποίηση αποφάσεως υπ'αριθμ 470/76 περί αμοιβών προμετρήσεων και προϋπολογισμού μελετών κτιριακών έργων

Η αμοιβή για την σύνταξη αναλυτικής προμετρήσεως και προϋπολογισμού των κτιριακών έργων για αρχιτεκτονικές εργασίες, στατικές εργασίες, εγκαταστάσεις και περιβάλλοντος χώρου πρέπει να ανέλθει, σε ποσοστό 20% της μελέτης εφαρμογής δηλ. σε ποσοστό 8% του συνόλου της αμοιβής μελέτης για κάθε μία από της ως άνω μελέτες. Το ποσοστό αυτό κατανέμεται μεταξύ προμετρήσεως και προϋπολογισμού κατά 3/4 για την προμέτρηση και κατά 1/4 για τον προϋπολογισμό.

II.2.3.13. ΣΥΝΤΑΞΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 229 παρ.1, παρ. 2β «Προμελέτη»

1. Το στάδιον τούτο της μελέτης καλύπτει την ετοιμασίαν και υποβολήν εις τον εργοδότην των στοιχείων τα οποία θα επιτρέψουν εις αυτόν να θεωρήση και να εγκρίνη τας βασικάς ιδέας και λύσεις διά την λειτουργίαν, την μορφήν και την δαπάνην του έργου.
- 2.β) Την εκπόνησιν προσχεδίων αρχιτεκτονικής λύσεως, ενδεχομένως μετά τυχόν απαιτουμένων παραλλαγών, εις τα οποία διαλαμβάνονται άπασαι αι κατόψεις και όψεις, ως και αι απαραίτητοι τομαί του έργου, η γενική διάταξις αυτού εν τω χώρω μετά των προβλεπομένων προσπελάσεων.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.2.β «Καθορισμός αμοιβής»

Εις το στάδιον της προμελέτης των αρχιτεκτονικών περιλαμβάνεται και το προσχέδιον, όπερ αποτιμάται εις ποσοστόν 20% της ολικής αμοιβής.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87 «Αμοιβή μελέτης ανατιθεμένης κατά στάδια»

Εάν ανατεθή εις τον μελετητήν η εκπόνησις μόνον του πρώτου σταδίου της μελέτης, ήτοι της προμελέτης, η αντίστοιχος αμοιβή προσ αυξάνεται κατά 40%. Εάν ήθελε ζητηθή η μελέτη ετέρου προσχεδίου με το αυτό θέμα η αμοιβή αυτού του προσχεδίου δεν προσ αυξάνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 106. Αντικείμενον – Σκοπός των Τεχνικών Προδιαγραφών του Π.Δ. 696/74

«Αι εν τω παρόντι τεχνικάι προδιαγραφαί μελετών, καθορίζουν τους τεχνικούς όρους εκπονήσεως τούτων, διά την συμφώνως προς τα επιτεύγματα της Επιστήμης σύνταξιν των παρά του Μελετητού, προς πλήρη αρτιότητα τούτων επί τω τέλει αρτίως τεχνικής και οικονομικής εκτελέσεως των έργων.»

Οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 106 επ. (δεύτερο βιβλίο) του Π.Δ. 696/74 για τον τρόπο εκπόνησης της μελέτης προδιαγραφές, και τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μελετητές μηχανικοί, δεν αποτελούν στοιχείο προς θεμελίωση του δικαιώματος του μηχανικού για την αμοιβή του, η αξίωση της οποίας δημιουργείται από και με την εκπόνηση της μελέτης.» (Απόφαση ΑΠ. 743/2000)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

«1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.

2. Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 221.1.στ Περιεχόμενον της μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού

«Η μελέτη του οικοδομικού – κτιριακού έργου περιλαμβάνει την υπόδειξιν της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού εκτελέσεως του έργου.»

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείου Δικαστικού) Χρονικός Προγραμματισμός (Α, Γ)

«Α. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 της υπ' αριθ. Δ17/01/117/ΦΝ 332 (ΦΕΚ 862Β/16.11.1989) Υπουργικής Απόφασης που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 53 του π.δ. 515/1989 η μελέτη Χρονικού Προγραμματισμού εκπονείται κατά τα ακόλουθα τρία στάδια μελετών: (α) Προμελέτη, (β) Οριστική μελέτη (γ) Μελέτη εφαρμογής. Ως εκ τούτων προκύπτει σαφώς ότι η μελέτη χρονικού προγραμματισμού εκπονείται σε στάδιο προμελέτης, στάδιο οριστικής μελέτης και στάδιο μελέτης εφαρμογής, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που προβλέπονται για κάθε ένα από τα στάδια αυτά στην ίδια ανωτέρω υπουργική απόφαση.

Επισημαίνεται ότι κατά τη βασική κανονιστική διάταξη του άρθρου 103 του Π.Δ 696/1974 'η αμοιβή της μελέτης καταβάλλεται τμηματικά και με την έγκριση του οικείου σταδίου της μελέτης'. Συνεπώς για τον υπολογισμό της αμοιβής είναι απαραίτητος και ο καθορισμός του ποσοστού αμοιβής ανά στάδιο προκειμένου να εφαρμοστεί ο σκοπός του νομοθέτη ως τέθηκε με το άρθρο 103. Στην προκειμένη περίπτωση υφίσταται ένα ακούσιο κενό που ο νομοθέτης θα ρύθμιζε εάν είχε υπόψη του τη σχετική ανάγκη κατά το χρόνο έκδοσης της ρύθμισης. Τα ακούσια αυτά κενά καλύπτονται με την αναλογία, δηλαδή με τη δημιουργία ερμηνευτικώς ad hoc κανόνα δικαίου για την κάλυψή τους. Ο δικαιολογητικός λόγος της αναλογίας είναι η ομοιότητα της ατύχηστης περίπτωσης με τις συναφείς ρυθμισμένες, ομοιότητα που συνάγεται ερμηνευτικώς.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, κατόπιν συγκρίσεως των προδιαγραφών των σταδίων της μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού της παραπάνω Υπουργικής Απόφασης με τις αντίστοιχες προδιαγραφές των σταδίων των Αρχιτεκτονικών μελετών, των μελετών Φέρουσας Κατασκευής και των μελετών εγκαταστάσεων του Π.Δ. 696/74 (άρθρο 220 έως 249) και λαμβανομένου υπ' όψιν του κανονισμού προεκτιμώμενων αμοιβών (Ν. 3316/05) προκύπτει ότι

κατ' αναλογία με τα ποσοστά των σταδίων των παραπάνω τεχνικών μελετών, η αμοιβή της μελέτης χρονικού προγραμματισμού κατανέμεται κατά στάδιο ως ακολούθως:

Προμελέτη	35%
Οριστική Μελέτη	25%
Μελέτη Εφαρμογής	40%

με κατ' αναλογίαν εφαρμογή του άρθρου 87 του π.δ. 696/74.

Για την εφαρμογή των παραπάνω θα πρέπει να γίνει αποδεκτό ότι ο συγκεκριμένος τρόπος υπολογισμού αμοιβών κατ' αναλογία εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου η μελέτη χρονικού προγραμματισμού αφορά σε κτιριακό έργο. Θα πρέπει κάθε φορά δηλαδή να ερευνάται εάν η μελέτη χρονικού προγραμματισμού αφορά σε κτιριακό έργο ώστε να εφαρμοστούν όσα αναλύθηκαν ανωτέρω. Και τούτο διότι η μελέτη χρονικού προγραμματισμού είναι μια γενικότερη μελέτη η οποία μπορεί ανατίθεται και σε άλλα ήδη μελετώμενων έργων (συγκοινωνιακά, υδραυλικά κτλ)

Γ. Στην περίπτωση του Εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού δεν γίνεται έλεγχος του 10 -15 % κατά την παρ.8 του άρθρου 95 και τούτο διότι η συγκεκριμένη διάταξη αφορά αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση επίβλεψης.

Σε σχέση με την εφαρμογή του Χρονικού Προγραμματισμού το άρθρο 95 αναφέρεται ως σχετική διάταξη που αποδεικνύει τον σκοπό του νομοθέτη να ρυθμίσει διεξοδικά το ζήτημα της εκτός έδρας , θέτοντας επιπλέον αμοιβή πέραν των περιπτώσεων μελετών και στο πεδίο επίβλεψης , εφαρμογής της μελέτης και συνεπώς και στο πεδίο εφαρμογής της μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού.

Τα παραπάνω ισχύουν και στην περίπτωση υπηρεσίας Διοίκησης Έργου που αναλαμβάνει Μηχανικός. (βλ.Απόφ.Δ.Ε/ΤΕΕ Α2/Σ34/2007)»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΜΕΛΕΤΕΣ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1. Αντικείμενο του Κανονισμού Ελαχίστων Αμοιβών Μηχανικών

«Αι αμοιβαί δια τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικές προδιαγραφάς»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 82.6 Διάκριση μελετών εις εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση

«1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας (μελετών).

6. Πέραν της διακρίσεως των μελετών εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται των Κτιριακών έργων ανάλογα σε τι αποσκοπούν διακρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 220.2 επίσης εις:

- α) Μελέτες έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
- β) Μελέτας επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
- γ) Μελέτας μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μελετητήν ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών»

(Αριθ. Δ17α/02/117/ΦΝ/332/89) Αμοιβές μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού

«Οι αμοιβές μελέτης χρονικού προγραμματισμού καθορίζονται με Υπουργική απόφαση αφού καθορισθούν οι προδιαγραφές με Υπουργική απόφαση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 21 του ν. 1418/1984 ΦΕΚ 23).»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. (ΠΡ) ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΧΡ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρ. 1. Αντικείμενο – Σκοπός Μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού

- «1. Αντικείμενο της μελέτης χρονικού προγραμματισμού είναι ο συσχετισμός των επί μέρους στοιχείων που συνιστούν το έργο κατά το στάδιο της πραγματοποίησής του με τέτοιο τρόπο, ώστε να επιτυγχάνεται, η ολοκλήρωση του έργου εντός του επιδιωκόμενου χρόνου με το βέλτιστο κόστος, και η παρακολούθηση της διαδικασίας πραγματοποίησης του έργου σχετικά με το χρόνο και τη αποροφούμενη δαπάνη.
2. Στον όρο «πραγματοποίηση» περιλαμβάνονται οι τυχόν απαιτούμενες μελέτες, οι παραγγελίες, οι κατασκευές, καθώς και οποιοσδήποτε άλλες απαραίτητες ενέργειες ή διαδικασίες για την ολοκλήρωση του έργου.
3. Τα έργα των οποίων προδιαγράφεται ο Χρονικός Προγραμματισμός, αφορούν έργα οδοποιίας, λιμενικών, κτιριακών, κλπ., οι ιδιαιτερότητες των οποίων πρέπει να αντιμετωπίζονται ανάλογα από το Χρονικό Προγραμματισμό.»

(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 2. Περιεχόμενο μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού.

«Η μελέτη περιλαμβάνει:

- α) Την ανάλυση σε φάσεις της πραγματοποίησης κάθε επί μέρους εργασίας ή στοιχείου του έργου στις διάφορες φάσεις αυτής και στη συνέχεια την ανάλυση της διαδικασίας πραγματοποίησης του όλου έργου σε επαρκή αριθμό δραστηριοτήτων ή γεγονότων, στα διάφορα επίπεδα διοίκησης.
- β) Την εκτίμηση της δαπάνης και της διάρκειας πραγματοποίησης κάθε μιας δραστηριότητας καθώς και των μέσων (προσωπικών,μηχανήματα, υλικά κλπ.) που επηρεάζουν αυτές.
- γ) Το συσχετισμό των δραστηριοτήτων μεταξύ τους σε λογική ιεράρχηση η οποία θα διατυπώνεται σε αντίστοιχα διαγράμματα, έτσι ώστε έπειτα από κατάλληλους υπολογισμούς να προκύπτει ο αναμενόμενος χρόνος εκτέλεσης του έργου, η κρίσιμη διαδρομή, η διακύμανση του πέρατος κάθε δραστηριότητας και η πιθανή οικονομική απορρόφηση στην μονάδα του χρόνου (ανά μήνα αν δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση).
- δ) Τις υποδείξεις για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ώστε να εξασφαλισθεί η επίτευξη της κρίσιμης διαδρομής λαμβανομένων υπόψη τυχόν εμποδίων (Ο.Κ.Ω Τοπική Αυτοδιοίκηση, απαλλοτριώσεις κλπ.).»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ): ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΈΡΓΩΝ

(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 4. Κατανομή της ολικής αμοιβής μελέτης Χρ. Προγρ. κατά στάδια εκπόνησης της Μελέτης.

«1. Η μελέτη Χρονικού Προγραμματισμού εκπονείται κατά τα ακόλουθα τρία στάδια μελετών:

- α) Προμελέτη.
- β) Οριστική μελέτη.
- γ) Μελέτη εφαρμογής.

2. Τα καταρτιζόμενα κατά στάδιο μελέτης διαγράμματα και τεύχη περιγράφονται στα επόμενα άρθρα 5,6,7 και 8.»

Δεν πρέπει να γίνεται σύγχυση μεταξύ του ποσοστού ολικής αμοιβής που κατανέμεται σε κάθε στάδιο εκπόνησης της μελέτης κατά το άρθρο 81 και του ποσοστού προσαύξησης της αντίστοιχης αμοιβής κάθε σταδίου κατά το άρθρο 87.

(Π.Δ 515/89) Άρθρο 53. Καθορισμός Αμοιβής μελέτης Χρ. Προγραμματισμού. Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ 696/74

1. Η πρόβλεψη του άρθρου 53 συνδυαζόμενη με τις διατάξεις του άρθρου 59 του από 17/07-16/08/1923 και του Ν.Δ. 2726/1953 συνεπάγεται ότι η καθοριζόμενη κατά το άρθρο 53 αμοιβή αποτελεί και το κατώτατο όριο αμοιβής-διατίμηση. Συνεπώς η αμοιβή μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού ορίζεται μονοσήματα.

2. Οι συντελεστές κ και μ στους οποίους βασίζεται ο συντελεστής β του γενικού τύπου του άρθρου 2 λαμβάνονται της κατηγορίας III των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του άρθρου 42 του παρόντος (αρθρ. 83 παρ. 1γ της παρούσης κωδικοποίησης) ($\kappa = 2,30$ $\mu = 45,00$) (μελέτη - επίβλεψη).
3. Ο Συντελεστής (Σ) του γενικού τύπου του άρθρου 2 για τις Μελέτες Χρονικού Προγραμματισμού υπολογίζεται ως εξής:
 1. Για την εφαρμογή του Άρθρου 2 ως Προϋπολογισμός (Σ), για την αμοιβή μελέτης του χρονικού προγραμματισμού, λαμβάνεται, κατά ανώτατο όριο, το 20% του πραγματικού προϋπολογισμού του έργου.
 2. Η Υπουργική Απόφαση Δ17/01/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989) ορίζει την έκταση του οικοδομικού κτιριακού έργου στην οποία αναφέρεται ο προϋπολογισμός που είναι ίσος με το 20% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης και λαμβάνεται ως (Σ) στον τύπο της παρ. 2 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 για τον υπολογισμό της αμοιβής της Μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού.

(ΤΕΕ Γνωμ. 11 Επ. αμοιβ.) «Αμοιβή μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού κατά στάδιο»

«η αμοιβή της Μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού κατανέμεται κατά στάδιο ως ακολούθως:

Στάδιο εκπόνησης μελέτης	Μελέται Χρον. Προγραμματισμού
Προμελέτη	35%
Οριστική Μελέτη	25%
Μελέτη Εφαρμογής	40%

με κατ' αναλογίαν εφαρμογή του άρθρου 87 του π.δ. 696/74.»

Τα παραπάνω στάδια εκπόνησης μελέτης χρησιμοποιούνται και στην εφαρμογή του Άρθρου 87 του Π.Δ. 696/74.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 87. Αμοιβή μελέτης Χρονικού. Προγραμματισμού σύμφωνα με τα ανατιθέμενα προς εκπόνηση στάδια της μελέτης.

- «1. Εάν ανατεθή εις τον μελετητήν η εκπόνησις μόνον του πρώτου σταδίου της μελέτης, ήτοι της προμελέτης, η αντίστοιχος αμοιβή προσωξάνεται κατά 40%. Εάν ήθελε ζητηθή η μελέτη ετέρου προσχεδίου με το αυτό θέμα η αμοιβή αυτού δεν προσωξάνεται.
2. Εάν ανατεθή εις τον Μελετητήν η εκπόνησις μόνον των δύο πρώτων σταδίων της μελέτης ήτοι της προμελέτης και της οριστικής μελέτης, αι αντίστοιχοι αμοιβαί προσωξάνονται κατά 25%.
3. Εις ην περίπτωσιν το προηγούμενον ή προηγούμενα στάδια της μελέτης εξεπονήθησαν παρ' άλλου Μελετητού ή παρέχονται παρά του εργοδότη εις τον μελετητήν πλήρη στοιχεία των προηγούμενων σταδίων, ώστε να είναι δυνατή η απρόσκοπος συνέχισις της εκπονήσεως της μελέτης, η συνολική αμοιβή των μελετωμένων σταδίων μελέτης αυξάνεται κατά είκοσιν επί τοις εκατόν (20%).
4. Εις ην περίπτωσιν η μελέτη υποβάλλεται πλήρης εις εν και τελικόν στάδιον άνευ παροχής εις τον μελετητήν των προβλεπομένων πλήρων μελετών των προγενεστέρων σταδίων, τότε καταβάλλεται εις τον Μελετητήν πλήρης η υπό του παρόντος προβλεπομένη αμοιβή.»

(ΤΕΕ Γνωμ. 11 Επ. αμοιβ.) «Αμοιβή μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού κατά στάδιο»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία

ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. - Η παράλειψη του Τ.Ε.Ε να ασκήσει, ως υποκατάστατο εκ του νόμου, την αγωγή για αμοιβή μηχανικού μέσα στο χρόνο παραγραφής (5 έτη) δημιουργεί ευθύνη του Τ.Ε.Ε. για αποζημίωση κατά τα άρθρα 105 και 106 Ε16.ΝΑΚ έναντι του μηχανικού. Η κατά του Τ.Ε.Ε αξίωση για αποζημίωση γεννιέται με την συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής της αξίωσης του μηχανικού για την αμοιβή του κατά του αντισυμβαλλόμενου του και από τότε αρχίζει να τρέχει έναντι του Τ.Ε.Ε. ο χρόνος παραγραφής (Α.Π. 25/88 Ολομ. ΝΟΒ 1989.93=Ελ.Δ/νση 30,58 = Ε. Εργ. Δ. 48,40). Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 της υπ' αριθ. Δ17/01/117/ΦΝ 332 (ΦΕΚ 862Β/16.11.1989) Υπουργικής Απόφασης που έχει εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 53 του π.δ. 515/1989 η μελέτη Χρονικού Προγραμματισμού εκπονείται κατά τα ακόλουθα τρία στάδια μελετών: (α) Προμελέτη, (β) Οριστική μελέτη (γ) Μελέτη εφαρμογής. Ως εκ τούτων προκύπτει σαφώς ότι η μελέτη χρονικού προγραμματισμού εκπονείται σε στάδιο προμελέτης, στάδιο οριστικής μελέτης και στάδιο μελέτης εφαρμογής, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που προβλέπονται για κάθε ένα από τα στάδια αυτά στην ίδια ανωτέρω υπουργική απόφαση.
2. Κατόπιν συγκρίσεως των προδιαγραφών των σταδίων της μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού της παραπάνω Υπουργικής Απόφασης με τις αντίστοιχες προδιαγραφές των σταδίων των Αρχιτεκτονικών μελετών, των μελετών Φέρουσας Κατασκευής και των μελετών εγκαταστάσεων του Π.Δ. 696/74 (άρθρο 220 έως 249) και λαμβανομένου υπ' όψιν του κανονισμού προεκτιμώμενων αμοιβών (Ν. 3316/05) προκύπτει ότι κατ' αναλογία με τα ποσοστά των σταδίων των παραπάνω τεχνικών μελετών, η αμοιβή της μελέτης χρονικού προγραμματισμού κατανέμεται κατά στάδιο ως ακολούθως:

Προμελέτη	35%
Οριστική Μελέτη	25%
Μελέτη Εφαρμογής	40%

με κατ' αναλογίαν εφαρμογή του άρθρου 87 του π.δ. 696/74.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α (Αμ) ΑΜΟΙΒΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 83.8. Μελέτη Χρονικού Προγραμματισμού Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την μελέτην συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β (Α) ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΕΝ. ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.α Μελέτη Χρ. Πρ., προσθήκης, επέκτασής, σε υφιστάμενο κτιρ. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου, που αφορά προσθήκη, επέκταση σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.β Μελέτη Χρ. Πρ., επισκευής σε υφιστάμενο κτιρ. Έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου, που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 88.1.γ Μελέτη Χρ. Πρ. Διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστ. κτιρ. έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Μελετών Χρον. Προγ/μού (Ανέγερση)

1. Η αμοιβή Α, για την εκπόνηση των μελετών Χρονικού Προγραμματισμού κτιριακών έργων καθορίζεται κατά το Άρθρο 53 ΠΔ 515/89 και το άρθρο 1α της ΥΑ Δ17α/117/ΦΝ 332 (ΦΕΚ 862/Β/16-11-1989) με βάση ποσοστό 20% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης (Σ) του έργου.

Κατά το άρθρο 1 της ΥΑ Δ17/01/117/ΦΝ 332 (ΦΕΚ 862/Β/16-11-1989) στην προϋπολογιζόμενη δαπάνη (Σ) περιλαμβάνονται οι δαπάνες για «τις τυχόν απαιτούμενες μελέτες, τις παραγγελίες, τις κατασκευές και οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες ή διαδικασίες για την ολοκλήρωση του έργου».

2. Η αμοιβή Α για την μελέτη Χρονικού Προγραμματισμού, που υπολογίζεται με βάση το 20% του ανωτέρω προσδιορισθέντος πραγματικού προϋπολογισμού (Σ) του μελετώμενου έργου, προκύπτει από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \quad \text{ή} \quad \text{άλλως} \quad A = \frac{0,20\beta}{100} * \frac{(\Sigma)}{\lambda} * \lambda' \quad \text{ή}$$

$$A = \beta' * \frac{(\Sigma)}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \quad \text{όπου} \quad \beta' = \frac{0,20\beta}{100}$$

όπου (Σ) ο ως ανωτέρω προσδιοριζόμενος συνολικός προϋπολογισμός και $\Sigma = 0,20(\Sigma)$.

όπου ως Σ κάθε μελετώμενου έργου λαμβάνεται το 20% της προϋπολογιζόμενης δαπάνης (Σ) έργου υπολογιζόμενη σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 1 της Αποφ. Δ17/01/117/ΦΝ 332 (ΦΕΚ 862Β/16.11.89). Ο Προϋπολογισμός αυτός (Σ) μπορεί να έχει συνταχθεί κατά τμήματα (Σi), σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (ti) έτσι ώστε το (Σ) ως ιστορικό κόστος να ισούται με το άθροισμα (Σ1)+(Σ2)+...+(Σi)

3. λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 του Π.Δ. 696/74 στη χρονική περίοδο t σύνταξης του προϋπολογισμού του Χρονικού Προγραμματισμού.

4. Ο λόγος $\frac{(\Sigma)}{\lambda}$ δηλώνει εξ ορισμού τον συνολικό προϋπολογισμό της δαπάνης του έργου, σε δραχμές, με τιμές του χρόνου όπου ο συντελεστής λ του άρθρου 4 παρ. 2 του Π.Δ. 696/74 έχει την τιμή λ=1 (Δ'τριμ. 1974)

Εάν ο συνολικός προϋπολογισμός (Σ) έχει συνταχθεί κατά τμήματα (Σi), τότε σε κάθε τμηματικό προϋπολογισμό (Σi) αντιστοιχεί μια τιμή λi. Στην περίπτωση αυτή το άθροισμα των λόγων $\frac{(\Sigma i)}{\lambda i}$ δηλώνει τον συνολικό προϋπολογισμό της δαπάνης του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου (Δ'τριμ. 1974)

όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή λ=1 ήτοι $\frac{(\Sigma)}{\lambda} = \sum \frac{(\Sigma i)}{\lambda i}$ (3) και $\frac{\Sigma}{\lambda} = \frac{0.20(\Sigma)}{\lambda} = 0,20 \sum \frac{(\Sigma i)}{\lambda i}$ (4)

5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της Μελέτης Χρονικού Προγραμματισμού του έργου υπολογίζεται με βάση τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{0.20(\Sigma)}{\lambda}}} \quad (5)$$

όπου $\frac{(\Sigma)}{\lambda}$ ως ανωτέρω παρ. 3 και οι συντελεστές κ και μ έχουν αντίστοιχα τις τιμές 2,30 και 45,00

Σε περίπτωση τμηματικής Σύνταξης του Προϋπολογισμού (Σ) κατά τμήματα (Σ_i)

$$\beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\sum \frac{0.2\Sigma_i}{\lambda_i}}}$$

6. Αν καλέσουμε $T = \left(\frac{\beta}{100} * \frac{\Sigma}{\lambda} \right)$ (6) τότε, η (1) μετασχηματίζεται σε

$$A = T * \lambda' \quad (6)$$

Στην περίπτωση αυτή η αμοιβή A ταυτίζεται με την αμοιβή της παρ. 3 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 ως ισχύει. Ο όρος T στο άρθρο 2 παρ. 3 παριστά την βασική τιμή μονάδας αμοιβής (σε δραχμές) στον χρόνο κατά τον οποίο $\lambda=1$, δηλαδή στο Δ' τρίμηνο 1974.

7. Ο συντελεστής λ' της παρ. 2 άρθρου 4 του Π.Δ. 696/74 λαμβάνεται με την τιμή της χρονικής περιόδου έγκρισης του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί με την οικεία σύμβαση του Μηχανικού.

ΑΜΟΙΒΗ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείου Δικαστικού) Χρονικός Προγραμματισμός (B)

B. Ως ήδη έχει αναλυθεί σε προηγούμενο έγγραφο στην αμοιβή του Μηχανικού προστίθεται ποσοστό αμοιβής εάν το έργο βρίσκεται εκτός της έδρας του Μηχανικού ανεξαρτήτως εάν ο μηχανικός μετακινήθηκε εκτός έδρας για τις ανάγκες του έργου του. Ως θα αμειβόταν εάν το έργο βρισκόταν εντός της έδρας του, κατά τον ίδιο τρόπο θα αμειφθεί με την προσθήκη του ποσοστού αμοιβής εκτός έδρας.

Επισημαίνεται ότι όπως αναφέρεται στην υπ' αριθ. 1927/2003 δικαστική απόφαση του Εφετείου Αθηνών: «κατά τον προσδιορισμό της αμοιβής αρχιτεκτονικών μελετών, στην αμοιβή μελέτης χρονικού προγραμματισμού πρέπει να υπολογιστεί η προβλεπόμενη από το άρθρο 85 Π.Δ.696/1974 προσαύξηση εκτός έδρας».

1. Για την αμοιβή «εκτός έδρας των μελετών Χρονικού Προγραμματισμού ισχύουν τα αναφερθέντα στο κεφάλαιο II.2.0.
2. Ή πρόσθετη αποζημίωση λόγω «εκτός έδρας» σύμφωνα με το άρθρο 85 είναι:

$$[(\text{Η αμοιβή του άρθρου 83} + \text{η αμοιβή του άρθρου 100} + \text{η αμοιβή του άρθρου 87 όταν συντρέχει λόγος}) \times (\text{την προσαύξηση της αμοιβής του άρθρου 88 όταν συντρέχει λόγος})] \times 0,05 + 2000 * \lambda$$

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 104.2. Πληρωμή αμοιβής μελέτης

Για την πληρωμή της αμοιβής της μελέτης ισχύει το άρθρο 104.2 κατά το οποίο: « Διά τα ιδιωτικά έργα, η πλήρης αμοιβή της μελέτης δέον να κατατίθεται, κατά τας κειμένας διατάξεις, προ της υποβολής της συνταχθείσης μελέτης προς έγκρισιν ή έκδοσιν της τυχόν απαιτούμενης αδείας».

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. **(Βαλούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»**

ΣΤΕ ΟΛ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ** στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β)

Επί του ανταλλάγματος, που συμβατικά προσδιορίζεται και καταβάλλεται στον ανάδοχο, για τη σύνταξη της μελέτης εφαρμογής και την έκδοση της οικοδομικής άδειας, ενός έργου που δημοπρατήθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 4 παρ. ε του Ν. 1418/84 και 10 του Π.Δ. 609/85, (μελέτη – κατασκευή με κατ' αποκοπή εργολαβικό ανάλλαγμα) δεν επιβάλλεται, η μείωση που προβλέπεται επί των αμοιβών των μελετητών, που εκπονούν μελέτες για λογαριασμό του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ και των οποίων η αμοιβή προσδιορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετητών. **(ΝΣΚΓν 310/93 (Τμ.Β))**

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

II.2.5. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 102. Αμοιβή αναλόγως του χρόνου απασχολήσεως

1. Εάν εις Μελετητήν ανατεθή σύνταξις μελέτης ή εκτέλεσις εργασίας αναγομένης εις τοπογραφικάς εργασίας ή συγκοινωνιακά, υδραυλικά ή κτιριακά έργα, μη περιλαμβανομένης δε εις τας εν τω παρόντι αναφερομένας και ης η αμοιβή δεν συμφωνείται κατ' αποκοπήν, αυτή ορίζεται αναλόγως του χρόνου απασχολήσεως, του χρόνου τούτου λογιζομένου εις ακεραίας ημέρας από της ημέρας αφίξεως μέχρι της ημέρας αναχωρήσεως, ως κάτωθι:
 - α) Δι' επιστήμονα εικοσαετούς και άνω πείρας, ημερησίως δύο χιλιάδες δραχμαί (2000)
 - β) Δι' επιστήμονα υπερδεκαετούς και μέχρις εικοσαετούς πείρας, ημερησίως χίλια πεντακόσια δραχμαί (1500)
 - γ) Δι' επιστήμονα μικροτέρας της δεκαετούς πείρας, ημερησίως χίλια δραχμαί (1000) δ) Αι αποζημιώσεις της παρούσης παραγράφου νοούνται δι' απασχόλησιν πλειόνων της μιας ημερών, ή, εις περίπτωσιν μιας μόνον ημέρας, δι' απασχόλησιν πέντε (5) τουλάχιστον ωρών. Δι' απασχόλησιν ελάσσονα των 5 ωρών, η ωριαία αποζημίωσις ορίζεται ίση προς το 0,20 των ως άνω αναφερομένων ημερησίων αποζημιώσεων, με ελαχίστην αμοιβήν πάντως ουχί μικροτέραν των πεντακοσίων (500) δραχμών. Τα ανωτέρω ποσά πολλαπλασιάζονται επί του συντελεστήν λ της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του παρόντος.
2. Η ανωτέρω αμοιβή του Μελετητού προσαυξάνεται, προκειμένου περί μεταβάσεως αυτού εκτός έδρας μετά διανυκτερεύσεως και δι' όσας ημέρας διανυκτέρευσεν εκτός έδρας, κατά είκοσι τοις εκατόν (20%) εντός της Επικρατείας και τριάκοντα τοις εκατόν (30%) διά το εξωτερικόν.
3. Επί πλέον της ανωτέρω αμοιβής καταβάλλονται εις τον Μελετητήν και αι δαπάναι κινήσεως αυτού, προσηυξημένα κατά ποσοστόν 20% δι' ενδιάμεσους δαπάνας. Εις περίπτωσιν κινήσεως του Μελετητού δι' ιδιωτικού μεταφορικού μέσου, καταβάλλονται εις τούτον αι δαπάναι κινήσεως υπολογιζόμενα με χιλιομετρικήν αποζημίωσιν ίσην προς τα 2/3 της εκάστοτε ισχυούσης τοιαύτης δι' επιβατικά αυτοκίνητα δημοσίας χρήσεως, άνευ της ως άνω προσαυξήσεως δι' ενδιάμεσους δαπάνας. Εις περίπτωσιν κινήσεως δια μεταφορικού μέσου του Εργοδότη, ουδεμία αποζημίωσις κινήσεως καταβάλλεται.

(ΤΕΕ ΔΕ Α8/Σ34/2007) «Αμοιβή της καθυστέρησης εκπόνησης μελέτης κ.λ.π.

«Για την καθυστέρηση της εκπόνησης της μελέτης ή της παρεχόμενης υπηρεσίας από το μηχανικό, με ευθύνη του εργοδότη του, καταβάλλεται στο μηχανικό, πρόσθετη αμοιβή, ανάλογη του χρόνου απασχόλησής του που αντιστοιχεί στην παρουσιαζόμενη καθυστέρηση, εφαρμοζομένου του άρθρου 102 του π.δ. 696/1974.»

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ (ιδέ κεφ. II. 2)

Άρθρο 102.2 Αμοιβή αναλόγως του χρόνου απασχολήσεως

«Η ανωτέρω αμοιβή του Μελετητού προσαυξάνεται, προκειμένου περί μεταβάσεως αυτού εκτός έδρας μετά διανυκτερεύσεως και δι' όσας ημέρας διανυκτέρευσεν εκτός έδρας, κατά είκοσι τοις εκατόν (20%) εντός της Επικρατείας και τριάκοντα τοις εκατόν (30%) διά το εξωτερικόν.»

(ΤΕΕ ΔΕ Α8/Σ34/2007) «Αμοιβή της καθυστέρησης εκπόνησης μελέτης κ.λ.π.

Απόφ. Α8/Σ34/2007 Αμοιβή της καθυστέρησης εκπόνησης μελέτης κ.λ.π.

Η Διοικούσα Επιτροπή έχοντας υπόψη :

1. Τις υπ' αριθ. Β4/Σ25/2007, Α52/Σ33/2007 και Α1/Σ34/2007 αποφάσεις της,
2. Ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956.

3. Ότι η αρμοδιότητα αυτή του Τ.Ε.Ε. εκτείνεται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως έχουν τροποποιηθεί και συμπληρωθεί από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Εξάλλου, η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς, το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.
4. Ότι όπως προκύπτει από την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του π.δ. 696/1974, η ελάχιστη αμοιβή των μηχανικών μπορεί να υπολογιστεί νόμιμα, είτε σε ποσοστά επί τοις εκατό του προϋπολογισμού των μελετωμένων έργων βάσει τύπου, είτε κατά μονάδα έργου με βάση τιμές μονάδας, είτε κατ' αποκοπήν είτε ανάλογα με το χρόνο απασχόλησης αυτών είτε κατά ειδικό πρότυπο που ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις του Π.Δ. 696/74.
5. Ότι οι προκύπτουσες βάσει των διατάξεων του π.δ. 696/1974 αμοιβές μηχανικών που στηρίζονται είτε στον προϋπολογισμό του έργου, είτε κατά μονάδα του έργου, ακόμα και αν δεν συνυπολογίζουν ευθέως το χρόνο που δαπανάται για την εκτέλεση της εργασίας του μηχανικού, θεωρείται ότι ανταποκρίνονται σε εργασία μηχανικού παρεχόμενη σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και της επιστήμης εντός των συνήθων κατά την πρακτική χρονικών ορίων για την εκπόνηση αυτής της εργασίας ή εντός των συμφωνημένων χρονικών ορίων.
6. Ότι η παράταση, με ευθύνη του εντολέα του μηχανικού, του χρόνου που ο μηχανικός υποχρεούται να παρέχει την υπηρεσία του συνεπάγεται για το μηχανικό επαύξηση του κόστους του και απώλεια άλλων επικερδών εργασιών, καθιστώντας δυσανάλογη την ελάχιστη διατιμημένη αμοιβή που του καταβάλλεται και η οποία έχει υπολογιστεί στηριζόμενη αποκλειστικά στον προϋπολογισμό του έργου ή κατά μονάδα αυτού.
7. Ότι σε περίπτωση καθυστέρησης της παράδοσης της από το μηχανικό παρεχόμενης υπηρεσίας, με ευθύνη του εργοδότη του, επιβάλλεται η καταβολή στο μηχανικό, πρόσθετης αμοιβής, ανάλογης του χρόνου απασχόλησής του που αντιστοιχεί στην παρουσιαζόμενη καθυστέρηση, προκειμένου να διατηρείται και σε αυτή την περίπτωση η επιβαλλόμενη από το νόμο αναλογία μεταξύ παροχής και αντιπαροχής.
8. Ότι το άρθρο 102 του π.δ. 696/1974 προβλέπει ελάχιστη νόμιμη αμοιβή για τους μηχανικούς ανάλογη του χρόνου απασχόλησής τους.

Διαπιστώνει από τα ανωτέρω ότι για την καθυστέρηση της εκπόνησης της μελέτης ή της παρεχόμενης υπηρεσίας από το μηχανικό, με ευθύνη του εργοδότη του, καταβάλλεται στο μηχανικό, πρόσθετη αμοιβή, ανάλογη του χρόνου απασχόλησής του που αντιστοιχεί στην παρουσιαζόμενη καθυστέρηση, εφαρμοζομένου του άρθρου 102 του π.δ. 696/1974.

(ΤΕΕ Γνωμ. 6 Επ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξησης εκτός έδρας στις αμοιβές αναλόγως του χρόνου απασχόλησης του άρθρου 102 του π.δ. 696/74»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στην ισχύουσα νομοθεσία για την αμοιβή αναλόγως του χρόνου απασχόλησης προβλέπεται ότι:

«Η ανωτέρω αμοιβή του Μελετητού προσαυξάνεται, προκειμένου περί μεταβάσεως αυτού εκτός έδρας μετά διανυκτερεύσεως και δι' όσας ημέρας διανυκτέρευσην εκτός έδρας, κατά είκοσι τοις εκατόν (20%) εντός της Επικρατείας και τριάκοντα τοις εκατόν (30%) διά το εξωτερικόν.» (άρθρο 102, παρ. 2, π.δ. 696/74)

2. Εκ των ως άνω συνάγεται ότι οι προσαυξήσεις εκτός έδρας στις αμοιβές που καθορίζονται αναλόγως του χρόνου απασχόλησης του άρθρου 102 του π.δ. 696/74 είναι:

- 20% για εκτός έδρας υπηρεσίες εντός της Επικρατείας και
- 30% για εκτός έδρας υπηρεσίες εκτός της Επικρατείας»

II.2.6. ΕΛΕΓΧΟΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 89. Έλεγχος και παρακολούθηση Μελετών

Η αμοιβή διά μεν τον έλεγχον εκπονηθείσης μελέτης ανέρχεται εις ποσοστόν 15% της αντιστοίχου αμοιβής της μελέτης, διά δε την παρακολούθησιν και τον έλεγχον της μελέτης ανέρχεται εις ποσοστόν 20% της αμοιβής αυτής.

Η αμοιβή της μελέτης υπολογίζεται σύμφωνα με τα οικεία κεφάλαια. Όμως, εάν είχε συμφωνηθεί αμοιβή μεγαλύτερη λαμβάνεται η συμφωνηθείσα.

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείου Δικαστικού) Έλεγχος Μελετών

Σύμφωνα με το άρθρο 89 ‘‘Η αμοιβή διά μεν τον έλεγχον εκπονηθείσης μελέτης ανέρχεται εις ποσοστόν 15% της αντιστοίχου αμοιβής της μελέτης’’ Στην προκειμένη περίπτωση για τον υπολογισμό της αμοιβής , απαραίτητο στοιχείο που πρέπει να γνωστοποιηθεί στο Τ.Ε.Ε είναι το ακριβές ποσό αμοιβής της αντίστοιχης μελέτης που ελέγχεται. Για την έννοια του ελέγχου της ελάχιστης νόμιμης αμοιβής θα πρέπει με την δήλωση του Μηχανικού να γνωστοποιείται ότι το ποσό της αμοιβής της αντίστοιχης μελέτης είναι γνωστό στα αντισυμβαλλόμενα μέρη και συμφωνούν ως προς το ύψος αυτού. Διαφορετικά δεν θα μπορούσε να τεθεί ζήτημα και αίτημα υπολογισμού της νόμιμης αμοιβής καθώς η αμοιβή αυτή θα μεταβαλλόταν αναλόγως του ποσού της ολικής αντίστοιχης μελέτης κατά την διακριτική ευχέρεια του αιτούντα Μηχανικού.

Επισημαίνεται ότι στις περιπτώσεις όπου προσκομίζονται στοιχεία της αντίστοιχης μελέτης (προϋπολογισμός κτλ) θα πρέπει να γίνεται παράλληλα και ο έλεγχος νόμιμης αμοιβής αυτής ώστε να αποφεύγονται φαινόμενα φαλκίδευσης της νόμιμης αμοιβής του Μηχανικού που προέβη στον έλεγχο της μελέτης.

II.2.7. ΜΕΛΕΤΗ ΣΑΥ ΦΑΥ (ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ) (υπό συμπλήρωση)

II.2.8. ΜΕΛΕΤΗ ΚΟΣΤΟΥΣ – ΩΦΕΛΕΙΑΣ (υπό συμπλήρωση)

II.2.9. ΜΕΛΕΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ Α (ΠΡ) ΓΕΝΙΚΑ

(ΤΕΕ Γνωμ. 18 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή μελέτης Τεχνικοοικονομικής Ανάλυσης προσδιορισμού του ποσοστού κοινοτικής συμμετοχής»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Η μελέτη τεχνικοοικονομικής ανάλυσης τεκμηριωμένου προσδιορισμού του ποσοστού κοινοτικής συμμετοχής, σύμφωνα με την Εγκύκλιο 13233/ΕΥΣ: 1550/5-3-2004 του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών αποτελεί μέρος της ευρύτερης Μελέτης Κόστους – Οφέλους. Κατά συνέπεια η αμοιβή αυτής αποτελεί ποσοστό της συνολικής αμοιβής για τη μελέτη Κόστους – Οφέλους.

Οι προδιαγραφές της μελέτης τεχνικοοικονομικής ανάλυσης έχουν καθοριστεί από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών το οποίο έχει τη συνολική ευθύνη οργάνωσης-διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Γ' ΚΠΣ 2000-2006) και του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ 2007-2013).

2. Η Μελέτη Κόστους – Οφέλους αναφέρεται στην Απόφαση Α4/Σ34/2007 της Διοικούσας Επιτροπής του Τ.Ε.Ε. με την οποία προσδιορίζεται και η αμοιβή για την εκπόνησή της.
3. Στο πλαίσιο του προγράμματος μελετών και τεχνικής βοήθειας στον τομέα των ασκούμενων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιφερειακών πολιτικών, έχει εκδοθεί και βρίσκεται σήμερα σε ισχύ «Οδηγός ανάλυσης κόστους – ωφέλειας των επενδυτικών σχεδίων». Και τούτο διότι η ανάλυση κόστους και ωφέλειας (ΑΚΩ) των επενδυτικών σχεδίων αποτελεί ρητή αίτηση των νέων κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το Ταμείο Συνοχής και το Μέσο Προενταξιακών Πολιτικών για τα έργα με προϋπολογισμό άνω των 50 εκ. €, των 10 εκ. € και των 5 εκ. € αντίστοιχα.
4. Στον παραπάνω Οδηγό η ανάλυση κόστους – ωφέλειας περιλαμβάνει τα εξής επτά διακριτά κεφάλαια – ενότητες τα οποία προδιαγράφονται με αναλυτικές οδηγίες συμπλήρωσής τους και καθορίζονται τα επιμέρους περιεχόμενα του κάθε κεφαλαίου:
 - Καθορισμός των στόχων
 - Προσδιορισμός του έργου
 - Ανάλυση σκοπιμότητας και εναλλακτικών δυνατοτήτων
 - Χρηματοοικονομική ανάλυση

- Οικονομική ανάλυση
 - Ανάλυση πολλαπλών κριτηρίων
 - Ανάλυση ευαισθησίας και επικινδυνότητας.
5. Η Μελέτη «Τεχνικοοικονομική ανάλυση τεκμηριωμένου προσδιορισμού του ποσοστού Κοινοτικής Συμμετοχής» την οποία προβλέπει το ΥΠΟΙΟ και για την οποία έχει δώσει οδηγίες συμπλήρωσης και τυποποιημένους πίνακες υπολογισμών, περιλαμβάνεται μέσα στην Ανάλυση κόστους- ωφέλειας του Οδηγού της Ε.Ε.
6. Συγκεκριμένα, στο Κεφάλαιο της Χρηματοοικονομικής ανάλυσης περιλαμβάνεται ο καθορισμός του ποσοστού συγχρηματοδότησης ο οποίος αντιστοιχεί στην Μελέτη «Τεχνικοοικονομική ανάλυση τεκμηριωμένου προσδιορισμού του ποσοστού Κοινοτικής Συμμετοχής», με αναλυτικές προδιαγραφές στο Παράρτημα Γ του Οδηγού.

Ωστόσο, μεταξύ της αυτοτελούς εκπόνησης της Μελέτης «Τεχνικοοικονομική ανάλυση τεκμηριωμένου προσδιορισμού του ποσοστού Κοινοτικής Συμμετοχής» και της εκπόνησης του καθορισμού του ποσοστού συγχρηματοδότησης στο Κεφάλαιο της Χρηματοοικονομικής ανάλυσης υπάρχει μια ουσιώδης διαφορά.

Στην πρώτη περίπτωση τα αναγκαία τεχνικοοικονομικά στοιχεία για την εκπόνηση θα πρέπει να συλλεχθούν και να επεξεργασθούν από το μελετητή, ενώ στη δεύτερη περίπτωση τα στοιχεία αυτά προέρχονται από άλλα κεφάλαια της μελέτης κόστους – ωφέλειας.

7. Κατά συνέπεια για την αυτοτελή εκπόνηση της Μελέτης «Τεχνικοοικονομική ανάλυση τεκμηριωμένου προσδιορισμού του ποσοστού Κοινοτικής Συμμετοχής», απαιτείται κατ' ελάχιστο η συγκέντρωση και επεξεργασία βασικών οικονομικών και τεχνικών δεδομένων του έργου προκειμένου να είναι δυνατός ο απαιτούμενος αξιόπιστος προσδιορισμός του κόστους κατασκευής του έργου καθώς και των εσόδων και εξόδων από τη λειτουργία του.
8. Σύμφωνα με το Π.Δ. 696/74 το στάδιο της προμελέτης ενός τεχνικού έργου «...καλύπτει τη ετοιμασία και υποβολή εις τον Εργοδότη των στοιχείων τα οποία θα επιτρέψουν εις αυτόν να θεωρήσει και εγκρίνη τις βασικές ιδέες και λύσεις δια την λειτουργίαν, την μορφήν και την δαπάνη του έργου». Συνεπώς, αν ληφθεί υπόψη ότι αυτό το επίπεδο σύνταξης-επεξεργασίας μελέτης Κόστους Ωφέλειας απαιτείται κατ' ελάχιστο για τη σύνταξη της Μελέτης «Τεχνικοοικονομική ανάλυση τεκμηριωμένου προσδιορισμού του ποσοστού Κοινοτικής Συμμετοχής», τότε, κατ' αναλογία, προκύπτει ότι η αμοιβή για την αυτοτελή εκπόνηση της Μελέτης Τεχνικοοικονομικής ανάλυσης αντιστοιχεί στην αμοιβή του σταδίου της Προμελέτης της Μελέτης Κόστους Ωφέλειας.
- Επομένως, και κατ' αναλογία με τα ισχύοντα για τις αμοιβές μηχανικών για μελέτες, η αμοιβή της αυτοτελούς εκπόνησης Μελέτης «Τεχνικοοικονομική ανάλυση τεκμηριωμένου προσδιορισμού του ποσοστού Κοινοτικής Συμμετοχής», αντιστοιχεί στο 35% της αμοιβής της Μελέτης κόστους-ωφέλειας, ποσοστό που αντιστοιχεί στην αμοιβή Προμελέτης Αρχιτεκτονικής μελέτης.

(ΤΕΕ Γνωμ. 19 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή σύνταξης και παρακολούθησης τεχνικών δελτίων»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Η παράλειψη του Τ.Ε.Ε να ασκήσει, ως υποκατάστατο εκ του νόμου, την αγωγή για αμοιβή μηχανικού μέσα στο χρόνο παραγραφής (5 έτη) δημιουργεί ευθύνη του Τ.Ε.Ε. για αποζημίωση κατά τα άρθρα 105 και 106 Εισ.ΝΑΚ έναντι του μηχανικού. Η κατά του Τ.Ε.Ε αξίωση για αποζημίωση γεννιέται με την συμπλήρωση του χρόνου παραγραφής της αξίωσης του μηχανικού για την αμοιβή του κατά του αντισυμβαλλόμενου του και από τότε αρχίζει να τρέχει έναντι του Τ.Ε.Ε. ο χρόνος παραγραφής (Α.Π. 25/88 Ολομ. ΝΟΒ 1989.93=Ελ.Δ/νση 30,58 = Ε. Εργ. Δ. 48,40). Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στο πλαίσιο της χρηματοδότησης των έργων από τα κοινοτικά προγράμματα και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων επιβάλλεται η σύνταξη σχετικών μελετών, δεδομένου ότι με βάση την επεξεργασία των στοιχείων τους συντάσσεται το Τεχνικό Δελτίο του Έργου (Τ.Δ.Ε.). Η ύπαρξη του Τ.Δ.Ε αποτελεί θεσμοθετημένη προϋπόθεση για την έναρξη της διαδικασίας χρηματοδότησης.
2. Το Τεχνικό Δελτίο του Έργου, όπως προκύπτει από τις Οδηγίες Συμπλήρωσης Τ.Δ.Ε., περιλαμβάνει στοιχεία σχετικά με:
 - την ταυτότητα του έργου
 - το φυσικό του αντικείμενο
 - τη σκοπιμότητα, τους δείκτες παρακολούθησης και τους ελέγχους
 - την ωρίμανση
 - το χρονικό και οικονομικό προγραμματισμό και
 - το χρηματοδοτικό σχέδιο
3. Η πρόταση, η επιλογή και έγκριση της χρηματοδότησης ενός έργου γίνεται με βάση τα προκαθορισμένα κριτήρια επιλογής του αντίστοιχου επιχειρησιακού προγράμματος και στηρίζεται αποκλειστικά στα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο Τεχνικό Δελτίο του Έργου.
4. Ο φορέας που είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση του έργου ορίζεται ως Τελικός Δικαιούχος κατά την έννοια του Κανονισμού της ΕΚ αριθ. 1260/1999 και αναλαμβάνει να εκτελέσει το έργο όπως αυτό περιγράφεται στο εγκεκριμένο Τ.Δ.Ε..
5. Ο Συντάκτης του Τεχνικού Δελτίου του Έργου, του οποίου τα στοιχεία δηλώνονται στο Τεχνικό Δελτίο του Έργου, θεωρείται και ως Υπεύθυνος Έργου. Κατά κανόνα, ο Υπεύθυνος Έργου:

- είναι στέλεχος του Φορέα Υλοποίησης ή ενός εκ των Φορέων Επίβλεψης,
 - έχει συνολική εικόνα για το έργο,
 - συμπληρώνει για λογαριασμό του Φορέα Υλοποίησης το Τεχνικό Δελτίο του Έργου και
 - έχει αλληλεγγύως με το νόμιμο εκπρόσωπο του Φορέα Υλοποίησης, την ευθύνη για την εγκυρότητα και την πληρότητα των πληροφοριών που καταγράφονται στο Τεχνικό Δελτίο του Έργου.
6. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η σύνταξη Τεχνικού Δελτίου του Έργου έχει συγκεκριμένες προδιαγραφές από το νόμο και δημιουργεί ανάληψη ευθυνών. Αποτελεί μελέτη για τη χρηματοδότηση του έργου, δηλαδή υπηρεσία μηχανικού με την έννοια του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, δεδομένου ότι για τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου του Έργου απαιτείται ο έλεγχος και η ενημέρωση επί των στοιχείων του έργου και η περαιτέρω επεξεργασία αυτών κατά τους κανόνες περί συμπλήρωσης του Τ.Δ.Ε. ώστε συμπεριλαμβανόμενα σε αυτό να συνάδουν με τα κριτήρια που θέτει το επιχειρησιακό πρόγραμμα στο οποίο επιχειρείται να ενταχθεί το έργο. Αναγκαία και ικανή προϋπόθεση για τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου του Έργου είναι η διαθεσιμότητα των στοιχείων που προκύπτουν τουλάχιστον από την μελέτη οικονομικής σκοπιμότητας του έργου και τη προκαταρκτική μελέτη αυτού.
7. Η σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου του Έργου στα δημόσια έργα με το Ν. 3316/2005, αντιμετωπίζεται ως μελέτη για την οποία προβλέπεται ιδιαίτερη αμοιβή.
8. Εκτός από τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου του Έργου, εξ ίσου σημαντική εργασία αποτελεί και η παρακολούθηση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του Έργου και η ενημέρωση της χρηματοδοτούσας αρχής. Τα πρωτογενή στοιχεία που απαιτούνται για την παραπάνω διαδικασία αποτυπώνονται στα εξής προκαθορισμένα από το ΥΠΟΙΟ έντυπα:
- Μηνιαίο Δελτίο Δήλωσης Δαπανών Υποέργου
 - Τριμηνιαίο Δελτίο Παρακολούθησης Έργου και Υποέργων.
9. Οι σχετικές κανονιστικές διατάξεις περί ελαχίστων ορίων αμοιβών μελετών και υπηρεσιών στον ιδιωτικό τομέα δεν έχουν συμβαδίσει με τις νεότερες εξελίξεις, με αποτέλεσμα να μη ρυθμίζονται τα ελάχιστα όρια αμοιβών για ορισμένες συνήθεις στις συναλλαγές ή και νομοθετικά επιβεβλημένες κατηγορίες μελετών, όπως η ανωτέρω αναφερόμενη της Σύνταξης Τεχνικού Δελτίου του Έργου, η οποία εμπίπτει στο ρυθμιστικό πεδίο του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923 και προβλέπεται πλέον ως υποχρεωτική από τη νομοθεσία για τη χρηματοδότηση των Έργων (Ν. 2860/2000).
10. Κατά τις σύγχρονες αντιλήψεις έχει διαπιστωθεί ότι η προσήκουσα και ποιοτική παροχή και των λοιπών υπηρεσιών του επαγγέλματος του μηχανικού εν γένει, είναι ισοδύναμης σπουδαιότητας για την πρόσπιση του ιδίου δημοσίου συμφέροντος, ώστε συντρέχει λόγος να καλυφθούν και αυτές οι υπηρεσίες από τις παραπάνω ισχύουσες διατάξεις σχετικά με τον καθορισμό, την καταβολή και τη διεκδίκηση της αμοιβής των μηχανικών εν γένει.
11. Σε περίπτωση κενών της νομοθεσίας ενδείκνυται για την επίτευξη του δημοσίου συμφέροντος και του σκοπού της ποιότητας των μελετών και υπηρεσιών μηχανικού, ο υπολογισμός της ελάχιστης αμοιβής των συγκεκριμένων κατηγοριών μελετών και υπηρεσιών κατ' αναλογία προς τις σχετικές διατάξεις που διέπουν τις προεκτιμώμενες αμοιβές μελετών και υπηρεσιών για τις δημόσιες αναθέτουσες αρχές.

12. Στο άρθρο 89 του π.δ. 696/1974 ορίζεται ότι «η αμοιβή, δια την παρακολούθησιν και τον έλεγχο της μελέτης ανέρχεται εις ποσοστόν 20% της αμοιβής αυτής». Από την ίδια αυτή διάταξη προκύπτει ότι η αμοιβή για τον έλεγχο της μελέτης ανέρχεται σε ποσοστό 15% της αμοιβής της αντίστοιχης μελέτης και η αμοιβή για την παρακολούθηση ανέρχεται σε ποσοστό 5% της αμοιβής της αντίστοιχης μελέτης.
13. Ως προαναφέρθηκε, για τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου του Έργου και των Μηνιαίων Δελτίων Δήλωσης Δαπανών Υποέργου, και των Τριμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης Έργου και Υποέργων απαιτείται κατ' ελάχιστον εργασία ανάλογη με έλεγχο και παρακολούθηση της προκαταρκτικής μελέτης του έργου και της μελέτης οικονομικής σκοπιμότητας αυτού. Ως εκ τούτου για τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου του Έργου και των Μηνιαίων Δελτίων Δήλωσης Δαπανών Υποέργου, και των Τριμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης Έργου και Υποέργων πρέπει να λαμβάνει ανάλογη αμοιβή με αυτή την παρακολούθηση και του ελέγχου της μελέτης ήτοι 20% επί της αμοιβής των μελετών οι οποίες αποτελούν την ελάχιστη ικανή και αναγκαία προϋπόθεση για τη σύνταξή του, ήτοι της προκαταρκτικής μελέτης του έργου και της μελέτης οικονομικής σκοπιμότητας αυτού.
14. Με το άρθρο 83 παρ. 16 του π.δ. 696/1974 η αμοιβή της προκαταρκτικής μελέτης ανέρχεται σε ποσοστό 15% της ολικής αμοιβής της μελέτης. Εξίσου, με το Ν. 3316/2005 η αμοιβή της οικονομικής μελέτης σκοπιμότητας του έργου ανέρχεται σε ποσοστό 5% της ολικής αμοιβής της μελέτης.
15. Από τα παραπάνω συνάγεται ότι η ανάλογη ελάχιστη αμοιβή για τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου του Έργου και των Μηνιαίων Δελτίων Δήλωσης Δαπανών Υποέργου, και των Τριμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης Έργου και Υποέργων ανέρχεται σε ποσοστό 20% επί του αθροίσματος της αμοιβής της προκαταρκτικής μελέτης του έργου και της αμοιβής της μελέτης οικονομικής σκοπιμότητας αυτού, ήτοι σε 20% επί του 20% (15% + 5%) της ολικής αμοιβής μελέτης, ήτοι σε 4% της ολικής αμοιβής μελέτης του έργου. Η αμοιβή αυτή επιμερίζεται, κατ' αναλογία με το άρθρο 89 του π.δ. 696/74 σε 75% για τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου του Έργου και σε 25% για τη σύνταξη των Μηνιαίων Δελτίων Δήλωσης Δαπανών Υποέργου, και των Τριμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης Έργου και Υποέργων.
16. Η τροποποίηση του Τεχνικού Δελτίου του Έργου, εφόσον συνεπάγεται αλλαγή στο ποσό της χρηματοδότησης αποτελεί επίσης εργασία μηχανικού χρήζουσα αμοιβής, ανάλογης του άρθρου 83 παρ. 12 του π.δ. 696/1974. Εάν δεν συνεπάγεται διαφορά στο ποσό της χρηματοδότησης, τότε η οφειλόμενη αμοιβή δεν μπορεί να είναι κατώτερη της προβλεπόμενης στο άρθρο 3 παρ. 7 του ίδιου διατάγματος.

III. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

(ΤΕΕ Γνωμ. 13 Επ. αμοιβ.) «Αμοιβή Επίβλεψης μελετών κτιριακού έργου»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Η επίβλεψη των έργων αποτελεί απόρροια των περί μισθώσεων έργων διατάξεων του Α.Κ. και ιδιαίτερα του άρθρου 687 Α.Κ., δηλαδή του δικαιώματος του Εργοδότη να παρακολουθεί και να επιβλέπει το έργο – συμφωνημένο αποτέλεσμα που έχει αναθέσει στον αντισυμβαλλόμενο του.
2. Τόσον η επίβλεψη των έργων, όσο και η κατασκευή αυτών περιλαμβάνονται στις προσφερόμενες από Μηχανικούς υπηρεσίες.
3. Η επίβλεψη μελετών αποτελεί αυτοτελή και ανεξάρτητη υπηρεσία μηχανικού και προβλέπεται τόσο στο Ν. 716/1977, όσο και στο Ν. 3316/2005.
4. Η επίβλεψη των μελετών, περιλαμβάνει την παρακολούθηση αυτών, την επί τόπου επίβλεψη, την παροχή υπηρεσιών σχετικά με την περιφρούρηση εν γένει των δικαιωμάτων του εργοδότη, την παροχή οδηγιών για την εμπρόθεσμη και οικονομική εκπόνηση της μελέτης, τη σύνταξη λογαριασμών και συγκριτικών πινάκων, την εισήγηση για τυχόν αιτήσεις παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών, την εμπρόθεσμη απάντηση και αντίκρουση των αιτήσεων και ενστάσεων των μελετητών κ.α. που συνιστούν την υπηρεσία της επίβλεψης των μελετών.
5. Η επίβλεψη μελετών κτιριακού έργου είναι υπηρεσία μηχανικού που είναι ανάλογη με την της επίβλεψης της κατασκευής κτιριακού έργου, καθώς ο επιβλέπων, είτε στην περίπτωση της μελέτης, είτε στην περίπτωση της κατασκευής του κτιριακού έργου, παρακολουθεί την εκπλήρωση του έργου (συμφωνημένου αποτελέσματος), περιφρουρεί τα δικαιώματα του Εργοδότη, και εν γένει παρέχει τις απαραίτητες οδηγίες για την εμπρόθεσμη και οικονομική επίτευξη του συμφωνημένου αποτελέσματος.
6. Η επίβλεψη των μελετών ανατίθεται εν όλω ή εν μέρει από τον εργοδότη σε διπλωματούχο ανωτάτης σχολής που έχει τα προς τούτο νόμιμα προσόντα.
7. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η αμοιβή της επίβλεψης μελετών κτιριακών έργων, υπολογίζεται με αναλογική εφαρμογή των περί επιβλέψεων των κατασκευών διατάξεων του π.δ. 696/74. (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988)

Ως πραγματοποιηθείσα δαπάνη για τον υπολογισμό της αμοιβής επίβλεψης μελέτης λαμβάνεται η αμοιβή της αντίστοιχης μελέτης.

Στο άρθρο 1 του Π.Δ. 696/74, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το Π.Δ. 515/89, αναφέρεται:

«1. Αι διά του παρόντος καθοριζόμεναι αμοιβαί αποτελούν τα υποχρεωτικώς εφαρμοζόμενα κατώτατα όρια αποζημιώσεως διά την εκπόνησιν μελετών και διενέργειαν επιβλέψεων – παραλαβών και εκτιμήσεων Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών, κατά τας κατωτέρω κατηγορίας ή διακρίσεις αυτών.

3. Αι αμοιβαί διά τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις την εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικής προδιαγραφάς.»

Επισημαίνεται ότι αναλόγως του φυσικού αντικείμενου της μελέτης, υφίσταται η περίπτωση, αντικειμενικώς, να μην απαιτείται το σύνολο των στοιχείων που προβλέπονται από τις προδιαγραφές. Επί παραδείγματι, στην περίπτωση εκπόνησης μελέτης κατασκευής ισογείου αποθήκης, στην οποία δεν θα περιλαμβάνεται η κατασκευή κλίμακας, δεν θα απαιτηθεί η παράδοση σχεδίων λεπτομερειών κλίμακος. Σε καμία περίπτωση, το γεγονός αυτό δε συνεπάγεται και τη μείωση του προβλεπόμενου από τις διατάξεις του ως άνω Π.Δ. κατώτατου ορίου αμοιβής μελέτης. Η αμοιβή Α οφείλεται ακέραιη.

Οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 106 επ. (δεύτερο βιβλίο) του Π.Δ. 696/1974 για τον τρόπο εκπόνησης της μελέτης προδιαγραφές, οι οποίες καθορίζουν τους τεχνικούς όρους της εκπόνησης για την, σύμφωνα με τα επιτεύγματα της επιστήμης, σύνταξή της προς πλήρη αρτιότητά της για την τεχνική και οικονομική εκτέλεση του έργου, και ειδικότερα οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 224 επ. του ίδιου διατάγματος προδιαγραφές αρχιτεκτονικών μελετών που αποβλέπουν στην επίλυση προβλημάτων εξυπηρέτησης και έκφρασης ανθρωπίνων αναγκών στο χώρο και τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μελετητές μηχανικοί, δεν αποτελούν στοιχείο προς θεμελίωση του δικαιώματος του μηχανικού για την αμοιβή του, η αξίωση της οποίας δημιουργείται από και με την εκπόνηση της μελέτης **(Α.Π. 743/2000)**

ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑΣ

ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΤΕΕ ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΗΣ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

**ΤΕΥΧΟΣ 2ο: ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ**

IV. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

Η έννοια της επίβλεψης.

Η έννοια της επίβλεψης ως υπηρεσία μηχανικού δεν είναι ενιαία και αδιαίρετη, αλλά αντιθέτως έχει αποτυπωθεί σε ποικίλες νομικές διατάξεις, οι οποίες καθιερώνουν εντελώς διαφορετικά μεταξύ τους και αυτοτελή καθήκοντα επιμέλειας.

Η συμμετοχή, και η παρακολούθηση από τους μηχανικούς σε εκτελούμενα τεχνικά έργα καταγράφεται στο νόμο σε διαφορετικές μεταξύ τους διατάξεις, οι οποίες καθιερώνουν εκάστοτε και διαφορετικές υποχρεώσεις και ευθύνες.

Η διάκριση των καθηκόντων και υποχρεώσεων του Μηχανικού προκύπτει από την παράθεση των διατάξεων που αναφέρονται σε κάθε "είδους" επίβλεψη από την απλή ανάγνωση των οποίων καθίσταται σαφές, ότι για κάθε κατηγορία απαιτείται μια διαφορετική σύμβαση με ιδιαίτερο αντικείμενο (έργο), όπως αυτό προσδιορίζεται από την εκάστοτε διάταξη νόμου, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο από το νομοθέτη σκοπό. Ειδικότερα:

A. Επίβλεψη της κατασκευής κτιριακών έργων για την οποία απαιτείται οικοδομική άδεια προς προάσπιση του δημόσιου συμφέροντος.

Οι διατάξεις του από 17/7-16/8/1923 Ν.δ (άρθρα 55 κ.επ.) σε συνδυασμό με το Β.Δ 15/12/23-21/01/24 περί εκτέλεσης του από 17/07/1923 περιγράφουν την υπηρεσία της επίβλεψης τεχνικών έργων για την κατασκευή των οποίων απαιτείται άδεια από δημόσια αρχή. Σύμφωνα μ' αυτές, ο επιβλέπων την εκτέλεση του έργου, με σύμβαση που συνάπτει με τον εκτελούντα το οικοδομικό έργο (κύριο του έργου σε περίπτωση αυτεπιστασίας, ή εργολάβο, ή πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου έχει αναλάβει την διαχείριση και τη κατασκευή του έργου για λογαριασμό του κυρίου του έργου), αναλαμβάνει τις κάτωθι συγκεκριμένες αρμοδιότητες καθήκοντα:

- επιβλέπει τις οικοδομικές εργασίες η φύση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες που του αναθέτει η πολεοδομική υπηρεσία με την οικοδομική άδεια
- επιβλέπει την αρχιτεκτονική και κτιριολογική διάταξη της οικοδομής έχοντας την ευθύνη για την εφαρμογή του σχεδίου και την τήρηση των υπό της υγιεινής και αισθητικής επιβαλλομένων περιορισμών και των λοιπών όρων βάσει των οποίων χορηγήθηκε η σχετική οικοδομική άδεια του κτιρίου.
- επιβλέπει τη δόμηση των μεταλλικών και εκ μεταλλοπαγούς σκυροκονιάματος ή και εξ άλλων υλικών μερών της οικοδομής έχοντας την ευθύνη για τη στερεότητα αυτών.

Ο επιβλέπων αναφέρεται στην Πολεοδομική Υπηρεσία για τη σύννομη εκτέλεση του έργου. Ο ορισμός του είναι υποχρεωτικός και αντικαθίσταται μόνο με έγκριση της υπηρεσίας. Η σύμβασή του δεν λύεται με μόνη τη βούληση του κυρίου του έργου. Τα στοιχεία του κατά τις ανωτέρω διατάξεις επιβλέποντος μηχανικού αναγράφονται στο έντυπο της οικοδομικής άδειας.

Η σύμβαση του επιβλέποντος περατούται με την θεώρηση της άδειας από την Υπηρεσία, σύμφωνα με την οποία η αυτοψία από τον αρμόδιο υπάλληλο της πολεοδομίας διαπιστώνει ότι η οικοδομή κατασκευάσθη σύμφωνα με τα εγκεκριμένα σχέδια της άδειας

B. Επίβλεψη της κατασκευής κτιριακών έργων ως προς την εφαρμογή της σύμβασης με τον γενικό ή μερικούς εργολάβους ή δι' αυτεπιστασίας.

Οι διατάξεις του Αστικού κώδικα (άρθρο 687 ΑΚ) σε συνδυασμό με αυτές του Π.Δ. 696/74 περιγράφουν την ανάγκη υπηρεσίας επίβλεψης, με σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων του κυρίου του έργου και τον έλεγχο αυτών που εκτελούν το έργο προς όφελός του, καθώς ο ίδιος προφανώς δεν διαθέτει τις κατάλληλες

τεχνικές γνώσεις. Ο ορισμός αυτού του επιβλέποντος Μηχανικού δεν είναι υποχρεωτικός εκ του νόμου για τα ιδιωτικά έργα, όπως αντίθετα συμβαίνει με τα Δημόσια έργα. Από την διάταξη του άρθρου 91 π.δ 696/74 προκύπτει ότι, τα καθήκοντα της σε αυτήν προβλεπόμενης επίβλεψης είναι τα εξής .

- α) η υπεύθυνη παρακολούθηση των εκτελουμένων έργων
 - β) η χορήγηση πλήρων και λεπτομερών οδηγιών στον κατασκευαστή του έργου για την, κατά τα συμβατικά στοιχεία, την επιστήμη και τους κανόνες της τέχνης, έντεχνη, εμπρόθεσμη και οικονομική εκτέλεση των εργασιών
 - γ) η μέριμνα για τη συμμόρφωση του αναδόχου στις συμβατικές του υποχρεώσεις
 - δ) η περιφρούρηση των συμφερόντων του Εργοδότη
 - ε) η εργασία μικροτροποποιήσεων της αρχικής μελέτης
 - στ) η σύνταξη λογαριασμών
 - ζ) η σύνταξη συγκριτικών πινάκων
 - η) η έγκαιρη σύνταξη πρωτοκόλλων αφανών εργασιών
 - θ) η ζύγιση των υλικών
 - ι) η παραλαβή των υλικών
 - ια) η φροντίδα λήψεως απαιτούμενων δοκιμών
 - ιβ) οι μερικές επιμετρήσεις
 - ιγ) η τελική επιμέτρηση
 - ιδ) η εισήγηση επί αιτήσεως παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών
 - ιε) η εμπρόθεσμη απάντηση και αντίκρουση των αιτήσεων και ενστάσεων του αναδόχου του έργου
 - ιστ) η παράσταση κατά την παραλαβή των εργασιών και
 - ιζ) ο δέων χειρισμός και απάντηση των τυχόν ενστάσεων του αναδόχου κατά του πρωτοκόλλου παραλαβής
 - ιη) η παράσταση στα δικαστήρια επί προσφυγών του αναδόχου, εάν δοθεί τέτοια εντολή από τον εργοδότη,
- Η επίβλεψη περατούται με την επιμέτρηση και την σύνταξη απολογισμού των δαπανών του έργου

Διαφορές μεταξύ επίβλεψης του άρθρου 91 του Π.Δ 696/74 και εκείνη του άρθρου 53-55 του 17/7-16/8/23 Ν.Δ.

Επισημαίνεται ότι από την παράθεση των καθηκόντων που προβλέπει το άρθρο 91 του π.δ. 696/1974 για την επίβλεψη, διαπιστώνεται, ότι αυτά τα καθήκοντα διαφοροποιούνται πλήρως από τα καθήκοντα που προβλέπουν στην εποπτεία – επίβλεψη οι διατάξεις του Β.Δ. της 15.12.1923/21.01.1924 (περίπτωση επίβλεψης σύμφωνα με άδεια από δημόσια αρχή).

Η επίβλεψη του Π.Δ. 696/1974 έχει ως σκοπό την προάσπιση των συμφερόντων του εργοδότη έναντι του εργολάβου, καθώς κυρίως επιβλέπει και μεριμνά την καλή εκτέλεση αυτής της σύμβασης με κριτήριο την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συμφερόντων του εργοδότη. Περαιτέρω, στα πλαίσια της σύμβασης του άρθρου 91 του π.δ 696/1974 ο Μηχανικός συμβάλλεται αποκλειστικά και μόνο με τον κύριο του έργου και κατά την έννοια του νόμου ελέγχει τον εργολάβο ή τους υπεργολάβους για το συμφέρον του εργοδότη.

Αντίθετα στο πλαίσιο της σύμβασης των άρθρων 53-55 του από 17/7-16/8/1923 Ν.Δ ο Μηχανικός συμβάλλεται με τον εκτελούντα το έργο όπως αυτός δηλώνεται δια αποδεικτικών εγγράφων στις πολεοδομικές Αρχές χωρίς να ενδιαφέρει ο πραγματικός κύριος του έργου .Σκοπός του είναι η εφαρμογή των πολεοδομικών διατάξεων για την κατασκευή του έργου σύμφωνα με τους όρους που εκδόθηκε η οικοδομική άδεια , διασφαλίζοντας το Δημόσιο Συμφέρον .Ο ορισμός του είναι εκ του νόμου υποχρεωτικός και δίχως τον ορισμό του το έργο δεν εκτελείται .Ήδη από την ρύθμιση αυτή καθίσταται πρόδηλο ότι τα καθήκοντα του επιβλέποντος Μηχανικού στις δύο αυτές περιπτώσεις δεν συμπίπτουν.

Γ. Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού της κατασκευής κτιριακών έργων ως προς την εφαρμογή της σύμβασης με γενικό ή μερικούς εργολάβους ή δι' αυτεπιστασίας.

Οι διατάξεις του Αστικού κώδικα (άρθρο 686 ΑΚ) σε συνδυασμό με αυτές του Π.Δ. 696/74 περιγράφουν την ανάγκη υπηρεσίας εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού με σκοπό την προστασία των συμφερόντων του κυρίου του έργου και τον έλεγχο του εκτελούμενου έργου. Ο ορισμός αυτού του επιβλέποντος Μηχανικού δεν είναι υποχρεωτικός εκ του νόμου. Από το κεφ. Β «Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού» της απόφ. Δ17/01/117/Δν332/89 Άρθρο 10 «Περιεχόμενο της εφαρμογής του Χρονικού Προγραμματισμού των έργων», προκύπτει ότι στην εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού των έργων περιλαμβάνονται:

- α) η παρακολούθηση της τήρησης των επιμέρους προθεσμιών των εκτελουμένων έργων
- β) η χορήγηση πλήρων και λεπτομερών οδηγιών στον Αναδόχου του έργου για την, κατά τα συμβατικά στοιχεία, εμπρόθεσμη εκτέλεση των εργασιών
- γ) η μέριμνα για τη συμμόρφωση του Αναδόχου προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις σχετικά με την τήρηση του Χρονοδιαγράμματος
- δ) η περιφρούρηση των συμφερόντων του Εργοδότη
- ε) η εργασία μικροτροποποιήσεων της αρχικής μελέτης
- στ) ο έλεγχος των απορροφήσεων
- ζ) η εισήγηση επί αιτήσεως παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών
- η) η εμπρόθεσμη απάντηση και αντίκρουση των αιτήσεων και ενστάσεων του αναδόχου του έργου, σχετικά με τη χρονική εξέλιξη του έργου
- θ) η εις στα δικαστήρια παράσταση επί προσφυγών του αναδόχου, εάν ο Εργοδότης ήθελε δώσει γι' αυτό εντολή,

Η εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού περατούται με το πέρας της εκτέλεσης των εργασιών που περιλαμβάνονται στο Χρονοδιάγραμμα.

Δ. Καθήκοντα, ευθύνες και οι εκ του νόμου υποχρεώσεις των συντελεστών των τεχνικών έργων εν γένει, σε σχέση με την ασφάλεια των εργαζομένων και τρίτων κατά την εκτέλεση των έργων και την διαδικασία λήψης μέτρων ασφαλείας.

Οι διατάξεις του Εργατικού Δικαίου, με τις οποίες καθορίζονται τα καθήκοντα, οι ευθύνες και οι εκ του νόμου υποχρεώσεις των συντελεστών των τεχνικών έργων εν γένει, σε σχέση με την ασφάλεια των εργαζομένων και τρίτων, την εκτέλεση των έργων καθώς και με την διαδικασία λήψης μέτρων ασφαλείας κατά το στάδιο εκτελέσεως των εργασιών. Θεμελιώνουν επίσης καθήκοντα επιμέλειας και επίβλεψης στον αρμόδιο επιβλέποντα της εφαρμογής των μελετών μέτρων ασφαλείας. Η έναρξη των καθηκόντων αυτών αρχικά με την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με τη σχετική περί μέτρων ασφαλείας διατάξεις. Ειδικότερα:

1. Σύμφωνα με το Π.Δ 1073/1981 και τον Ν. 1396/83 οι διατάξεις του νόμου αυτού αφορούν αποκλειστικά στη λήψη και τήρηση των μέτρων ασφαλείας για την προστασία των εργαζομένων και τρίτων κατά την εκτέλεση των οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων και μάλιστα ανεξαρτήτως αν απαιτείται οικ. άδεια ή όχι. Οι διατάξεις του νόμου δεν εφαρμόζονται στα Δημόσια έργα.

Με τις ανωτέρω διατάξεις του ν. 1396/1983 υπό τον όρο επίβλεψη εννοείται «*μία σειρά καθηκόντων σχετικά με τις οδηγίες τήρησης των κανόνων υγιεινής, τη λήψη και την εφαρμογή μέτρων ασφαλείας στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των τεχνικών έργων*». Τα καθήκοντα αυτά διαφοροποιούνται σε σχέση με εκείνα που προβλέπονται με τον ίδιο όρο επίβλεψη τόσο στο Β.Δ. της 15.12.1923/21.01.1924, όσο και στο Π.Δ. 696/1974.

Από τη διατύπωση του άρθρου 7 του ν. 1396/1983 προκύπτει ότι τα καθήκοντα αυτά μπορούν να συντρέχουν με άλλα καθήκοντα επίβλεψης, πράγμα που σημαίνει ότι ο μηχανικός που ασκεί τα καθήκοντα του άρθρου 91 του π.δ. 696/1974 ή του Β.Δ της 15.12.1923/21.01.1924 μπορεί να αναλάβει και τα καθήκοντα επίβλεψης όπως τα περιγράφει ο ν. 1396/1983. Ωστόσο, ο νόμος αυτός δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ξεχωριστά πρόσωπα να αναλάβουν τα καθήκοντα της επίβλεψης που προβλέπει το π.δ. 696/1974, το Β.Δ της 15.12.1923/21.01.1924 και ο ν. 1396/1983.

Σε κάθε περίπτωση η ανάληψη των καθηκόντων της επίβλεψης του Ν. 1396/1983 θα πρέπει να αποδεικνύεται με συμβατική σχέση βάσει της οποίας συντελείται η ανάθεση των συγκεκριμένων καθηκόντων στον ή στους αντισυμβαλλόμενους μηχανικούς. Τούτο, απαιτείται ιδιαίτερως γιατί ο συγκεκριμένος νόμος (Ν. 1396/1983) δεν απαγορεύει τον επιμερισμό των καθηκόντων (είναι δυνατή η ανάληψη των εν λόγω καθηκόντων από διαφορετικά άτομα) και δεν δημιουργεί αντικειμενική ευθύνη των επιβλεπόντων.

2. Επιπλέον, σύμφωνα με το Π.Δ 305/1996 (εργατικό δίκαιο) σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια" (όγδοη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 (παράγραφος 1) της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) καθορίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 αυτής.

Από την ενδελεχή ανάλυση του Π.Δ 305/1996 προκύπτει ότι στο συγκεκριμένο νομοθέτημα δεν προβλέπεται ο όρος «Επιβλέπων» αλλά αυτός του "Συντονιστή". Έτσι:

- Συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου αναθέτει την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του νομοθετήματος αυτού.
- Συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου αναθέτει τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του νομοθετήματος αυτού.

Ο Συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης συντονίζει την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του συγκεκριμένου διατάγματος, καταρτίζει ή αναθέτει την κατάρτιση του σχεδίου ασφαλείας και υγείας, καταρτίζει το φάκελο ασφαλείας και υγείας.

Ο συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου οφείλει να συντονίζει την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης και ασφαλείας στις τεχνικές ή και οργανωτικές επιλογές, να συντονίζει την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων ώστε οι εργολάβοι και οι υπεργολάβοι να εφαρμόζουν με συνέπεια τις αρχές τις προβλεπόμενες στο συγκεκριμένο διάταγμα, όπως και να εφαρμόζουν, όποτε απαιτείται το σχέδιο ασφαλείας και υγιεινής, να εποπτεύει την εποπτεία για την ορθή εφαρμογή των εργασιακών διαδικασιών.

Ε. Η διεύθυνση των έργων από την πλευρά του Εργολάβου στους τόπους κατασκευής τους

Το τεχνικό στέλεχος του εργολάβου που ορίζεται απ' αυτόν για να «επιβλέπει» επί τόπου τις εκτελούμενες εργασίες δεν νοείται ως επιβλέπων των παραπάνω περιπτώσεων των άρθρων 53-55 την από 17/07/27/08/1923 Ν.Δ ή του άρθρου 91 του π.δ. 696/74 ή των διατάξεων για την ασφάλεια των εργαζομένων

και επομένως η αμοιβή του δεν διέπεται από τις διατάξεις περί ελαχίστων ορίων αμοιβών και περί των σχετικών αρμοδιοτήτων του Τ.Ε.Ε.

(Μον. Πρωτ. Αθ. 7/1999 (Τμήμα Αμοιβών)

Εκτέλεση δημοσίου έργου. Διάκριση «διοίκησης έργου» και «επίβλεψης» από την πλευρά της «Διευθύνουσας Υπηρεσίας» και «διεύθυνσης» των έργων από την πλευρά του αναδόχου. Η διοίκηση του έργου είναι ευρύτερη της επίβλεψης και διεύθυνσης αυτού. Δεν είναι νοητή η ανάθεση καθηκόντων διοίκησης έργου από ανάδοχο εργοληπτική εταιρία σε μηχανικό της παρά μόνο η ανάθεση καθηκόντων επί τόπου του έργου μηχανικού, ο οποίος είναι ο σύνδεσμος μεταξύ αυτής και του φορέα του έργου. Η αγωγή αυτού του επί τόπου μηχανικού εναντίον της αναδόχου για τη διεκδίκηση αμοιβής διοίκησης έργου και για επιμετρήσεις με βάση τον κώδικα αμοιβών μηχανικών (π.δ. 696/1974 και π.δ. 515/1989) είναι μη νόμιμη ως προς το πρώτο σκέλος, του ενάγοντος μη δυναμένου σε καμία περίπτωση να ασκήσει καθήκοντα «διοίκησης έργου», ως προς δε το σκέλος με το οποίο ζητείται αμοιβή για επιμετρήσεις είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις του άρθρου 93 του π.δ. 696/1974, όπως τροποποιήθηκε με το π.δ. 515/1989.

(Εφ. Αθ. 4396/91 Ελ. Δ/νη 1992,871)

Ο κύριος του δημόσιου έργου δεν έχει το δικαίωμα εκδόσεως διαταγών και παροχής οδηγιών, προς τον εργολάβο και τα όργανα αυτού, απεριόριστα και κατά τρόπο που υποδηλώνει προσωπική εξάρτηση του τελευταίου από τον πρώτο, αλλά μόνο με συγκεκριμένο –από το νόμο οριζόμενο –περιεχόμενο και με μοναδικό σκοπό την έγκαιρη και κανονική κατά τους όρους της συμβάσεως εκτέλεσης του έργου. Το περιεχόμενο των αναγνωριζόμενων παρεμβάσεων του εργοδότη και των οργάνων του στην εκτέλεση του έργου συνίσταται «στην επίβλεψη, τον έλεγχο και την επιθεώρηση αυτού» με μόνο σκοπό την παρακολούθηση και τη διαπίστωση αν το έργο εκτελείται κατά τους εκ των προτέρων συμβατικά προσδιορισμένους τρόπους, δηλαδή σύμφωνα με τη μελέτη, τα διαγράμματα και τις σχετικές συγγραφές υποχρεώσεων, ενώ τη διεύθυνση του έργου «καθ' όλη τη διάρκεια της κατασκευής» έχει ο εργολάβος, ο οποίος και «ευθύνεται για κάθε ζημία προκαλούμενη από αυτόν ή τους προστηθέντας αυτού στον οποιοδήποτε τρίτο. (Εφ. Αθ. 4396/91 Ελ. Δ/νη 1992,871)

(Α.Π. 993/93 Ελ.Δ 36, 320)

Από τα άρθρα 681,688-691 και 698 ΑΚ προκύπτει ότι ναι μεν ο εργολάβος, ως μη ευρισκόμενος σε σχέση εξάρτησης, δεν θεωρείται προστηθείς του εργοδότη και επομένως δεν ευθύνεται αυτός για τα πταίσματα του εργολάβου κατά την εκτέλεση του έργου. Σε περίπτωση όμως που ο εργοδότης έχει διαφυλάξει για τον εαυτό του τη διεύθυνση και την επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου, ο εργολάβος ως υπακούων στις οδηγίες του (βλ. και άρθρο 691 ΑΚ), θεωρείται προστηθείς του εργοδότη, ακόμη και όταν τέτοιος εργοδότης είναι το δημόσιο από σύμβαση δημόσιου έργου (ΑΠ 993/93 Ελ.Δ 36, 320)

(Δ. Εφετ. Αθ. 2556/98 Δ.Δίκη 1999 σελ. 699)

Συνεπώς ο Εργολάβος δεν θεωρείται προστηθείς του κυρίου του έργου εκτός αν ειδικά με τη σύμβαση εργολαβίας επιφυλάχθηκε στον κύριο του έργου να δίδει διαταγές στον εργολάβο πέρα από τα όρια που αναγνωρίζεται τέτοιο δικαίωμα με τις διατάξεις περί εκτελέσεως δημόσιων έργων. Επί αυτοκινητιστικού ατυχήματος σε εθνική οδό κατά την διάρκεια της κατασκευής δημόσιου έργου έχει ο ανάδοχος την ευθύνη. (Δ. Εφετ. Αθ. 2556/98 Δ.Δίκη 1999 σελ. 699)

(Α.Π. 2101/1986 Α.Π. 1893/1984, Εφ. Θεσ. 522/90)

Από τα άρθρα 681,688,691 ΑΚ, συνάγεται ότι ναι μεν γενικώς ο εργολάβος, που μπορεί να είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο, αφού δεν εξαρτάται από τον εργοδότη, δε θεωρείται ότι βρίσκεται σε σχέση προστήσεως μαζί του και συνεπώς είναι ανεύθυνος ο εργοδότης για τα πταίσματα του εργολάβου για τις άδικες πράξεις που διαπράττει κατά την

εκτέλεση του έργου. Σε περίπτωση όμως που ο εργοδότης έχει επιφυλάξει στον εαυτό του τη διεύθυνση και επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου, ο εργολάβος, αφού υπακούει στις οδηγίες του θεωρείται προστεθείς (Α.Π. 2101/1986, Α.Π. 1893/1984, Εφ. Θεσ. 522/90)

(Α.Π. 464/2000, Ελ. Δ/νη 2000)

Τα ανωτέρω ισχύουν και επί εκτελέσεως Δημόσιου Έργου, δεδομένου ότι η έναντι τρίτων ευθύνη του κυρίου του έργου, ως προστήσαντος δεν αποκλείεται από τη διάταξη του άρθρου 34 παρ. 4 του Π.Δ. 609/85, αφού η διάταξη αυτή ρυθμίζει τις εσωτερικές σχέσεις του αναδόχου και του κυρίου του έργου χωρίς να τροποποιεί την από το άρθρο 922 ΑΚ ευθύνη του τελευταίου απέναντι στο ζημιωθέντα. (Α.Π. 464/2000, Ελ. Δ/νη 2000)

ΣΤ. Η ευθύνη του επιβλέποντος

Όπως προκύπτει από το σύνολο των παρατεθεισών διατάξεων εκάστη εξ αυτών προβλέπει για τον "επιβλέποντα" μηχανικό εντελώς διαφορετικά καθήκοντα επιμελείας, η δε έννοια της επίβλεψης ως υπηρεσία μηχανικού επ' ουδενί μπορεί να χαρακτηριστεί ως ενιαία. Ως εκ τούτου οφείλεται σε κάθε περίπτωση ο σαφής προσδιορισμός του ρυθμιστικού πλαισίου που καλύπτει την συμβατική υποχρέωση που έχει αναλάβει ο μηχανικός έναντι του εργοδότη του, ώστε κατ'επέκταση να δύναται να διαγνωστεί επακριβώς με τι είδους επίβλεψη είναι επιφορτισμένος, ποια δηλ. είναι κατ' ουσίαν τα οφειλόμενα από το Μηχανικό καθήκοντα επιμελείας του.

Η αναγόρευση δηλ. του Μηχανικού ως "επιβλέποντος" ενός τεχνικού έργου, χωρίς ταυτόχρονα να αναφέρεται το ρυθμιστικό πλαίσιο που προσδιορίζει την συμβατική του υποχρέωση δεν συνεπάγεται άνευ ετέρου την καθολική του ευθύνη για την ορθή εκτέλεση του έργου, πολλώ δε μάλλον ουδόλως σημαίνει ότι είναι υπαίτιος για οποιαδήποτε συλλήβδην άδικη πράξη που συνέβη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του τεχνικού έργου εκ μόνου του γεγονότος ότι αυτός υπήρξε επιβλέπων μηχανικός.

Πρέπει, επομένως, οπωσδήποτε να αναζητείται βάσει της συμβατικής σχέσης και της ρυθμιστικής αυτής νομοθεσίας, εάν ο υπό κρίση εκάστοτε επιβλέπων μηχανικός ήταν επιφορτισμένος με την τήρηση εκείνου του καθήκοντος επιμελείας, η παράβαση του οποίου προκάλεσε αιτιωδώς το συγκεκριμένο εκάστοτε, αρνητικό (άδικο κτλ) αποτέλεσμα.

Π.Κ. Άρθρο 286 – Παραβίαση των κανόνων της οικοδομικής

1. Όποιος κατά την εκπόνηση μελέτης ή τη διεύθυνση ή την εκτέλεση οικοδομικού ή άλλου ανάλογου έργου ή μιας κατεδάφισης, με πρόθεση ή από αμέλεια ενεργεί παρά τους κοινώς αναγνωρισμένους τεχνικούς κανόνες και έτσι προξενεί κίνδυνο για τη ζωή ή την υγεία ανθρώπου, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών.
2. Η παραγραφή της άνω πράξεως αρχίζει από την ημέρα της επέλευσης του αποτελέσματος της παραβίασης.

Π.Κ. Άρθρο 434. – Παράβαση οικοδομικών διατάξεων.

Με κράτηση ή με πρόστιμο, αν άλλη διάταξη δεν επιβάλλει βαρύτερη ποινή, τιμωρείται όποιος:

- α) παραβαίνει τις διατάξεις που εκδίδει η αρμόδια αρχή, και ιδίως η αστυνομική, για την ασφάλεια ή την υγιεινή των οικοδομών ή γενικά για τη ρύθμιση της τάξης κατά την οικοδόμηση ή την αποτροπή των κινδύνων που μπορούν να προκύψουν από αυτή
- β) κατά την οικοδόμηση γίνεται υπαίτιος οποιασδήποτε αμέλειας, από την οποία μπορεί να προκύψει βλάβη σε άνθρωπο ή σε ξένο πράγμα
- γ) γίνεται υπαίτιος μιας από τις πράξεις που αναφέρονται στα στοιχ. α' και β' κατά την εκτέλεση κάποιου άλλου ανάλογου έργου ή κατεδάφισης.

Z. Η αμοιβή του επιβλέποντος

Κατά το Ν.Δ 2726/1953 και το Π.Δ 696/1974 καθορίζονται Ελάχιστα Όρια Αμοιβών για όλες τις υπηρεσίες του Μηχανικού οι οποίες αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες προδιαγραφές εκπόνησης μελετών και διενέργειας επιβλέψεων. Κατά την έννοια του νόμου , προδιαγράφεται επακριβώς η υπηρεσία που παρέχει ο Μηχανικός και η αντίστοιχη εκ του νόμου ελάχιστη αμοιβή. Συνεπώς για κάθε αυτοτελή εκ του νόμου προσφερόμενη υπηρεσία επίβλεψης προβλέπεται ανεξάρτητη αμοιβή και δεν μπορεί να υποθεθεί αυθαίρετα ότι στον Μηχανικό ανατίθενται, οιονεί αυτοδικαίως, καθήκοντα πέραν των όσων προβλέπονται από τη σχετική σύμβαση και μάλιστα χωρίς να προκύπτει ιδιαίτερη αμοιβή για τις επιπλέον υπηρεσίες του. Κάτι αντίθετο , θα σήμαινε την καταστράτηγηση των ελαχίστων αμοιβών Μηχανικών, οι οποίες προστατεύονται από κανόνες αναγκαστικού δικαίου και μάλιστα δημοσίας τάξεως.

(Εφ. Λαφ. 82/2005)

Οι δ/ξεις μίσθωσης έργου ισχύουν και στη σύμβαση ανάθεσης με αμοιβή σε διπλωματούχο μηχανικό της μελέτης και εκπόνησης σχεδίων οικοδομής. Άκυρη η συμφωνία για αμοιβή μηχανικού μικρότερη από τα ελάχιστα νόμιμα όρια. Την αμοιβή μπορεί να αξιώσει είτε το τεχνικό επιμελητήριο, ως υποκαθιστάμενο στα δικαιώματα του μηχανικού, είτε ο ίδιος ο μελετητής και επιβλέπων μηχανικός, ο οποίος δε στερείται του δικαιώματός του αυτού, κατά το σύνταγμα και την ΕΣΔΑ. **(Εφ. Λαφ. 82/2005)**

«Οι προβλεπόμενες από τα άρθρα 106 επ. (δεύτερο βιβλίο) του Π.Δ. 696/74 για τον τρόπο εκπόνησης της μελέτης προδιαγραφές, και τις οποίες οφείλουν να ακολουθούν οι μελετητές μηχανικοί, δεν αποτελούν στοιχείο προς θεμελίωση του δικαιώματος του μηχανικού για την αμοιβή του, η αξίωση της οποίας δημιουργείται από και με την εκπόνηση της μελέτης.» **(ΑΠ 743/2000)**

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥ Χ. ΜΥΛΩΝΟΠΟΥΛΟΥ 23/6/2009

Το ΤΕΕ με σχετικό έγγραφό του έθεσε υπ' όψιν του καθηγητού κ. Χρ. Μυλωνόπουλου το εξής ερώτημα: «*Εκτείνεται η ευθύνη του επιβλέποντος μηχανικού κατά την ελληνική νομοθεσία σε κάθε αποτέλεσμα βλαπτικό εννόμων αγαθών (κυρίως ανθρωποκτονία και σωματική βλάβη εξ αμελείας) που ήθελε προκληθεί κατά την εκτέλεση τεχνικοί έργου;*»

Επί του ως άνω ερωτήματος η απάντησή μου είναι η εξής:

1. Η δομή του εξ αμελείας εγκλήματος και η σημασία της για την ευθύνη μηχανικού.

Είναι γνωστό, ότι η διάταξη του άρθρου 28 ΠΚ για την αμέλεια («*από αμέλεια πράττει όποιος από έλλειψη της προσοχής την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλει είτε δεν προέβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα που προκάλεσε η πράξη του είτε το πρόβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν*») παρέχει έναν μερικό ορισμό της έννοιας, της αμέλειας, καθόσον την αντιμετωπίζει *μόνον* ως μορφή υπαιτιότητας, ως δηλ. εσωτερική *ψυχική στάση* του δράστη. Σήμερα, ωστόσο, έχει παγιωθεί η αντίληψη, ότι σε αντίθεση προς το δόλο, βασικό χαρακτηριστικό του οποίου είναι η *απόφαση* προσβολής ενός εννόμου αγαθού, ο λόγος τιμώρησης της αμέλειας έγκειται στο ότι ο δράστης κατ' ανάγκη *διέπραξε* και κάποιο εμφανές και κοινωνικά μη ανεκτό εξωτερικό σφάλμα, δηλ. δεν επέδειξε την απαιτούμενη επιμέλεια ως προς το έννομο αγαθό που τελικά προσέβαλε, ή, με άλλα λόγια, επέδειξε «*αφροντιστία*» ως προς αυτό {*Χωραφάς, Ποινικόν Δίκαιον, τ. Α', έκδ. Θ' [επιμέλεια Κ. Σταμάτη], 1978, 276, Ανδρουλάκης, Ποινικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος, τ. Ι, 2^η έκδ., 2005, 309*).

Είναι λοιπόν προφανές ότι η «αφροντιστία» αυτή δεν είναι δυνατόν να συνίσταται *μόνον* σε μια μορφή υπαιτιότητας, δεν περιορίζεται δηλ. σε μια εσωτερική στάση (την έλλειψη προσοχής ή σύνεσης), αλλά για να υπάρξει πρέπει να εκδηλώνεται και αντικειμενικά. Διότι *αλλιώς* όχι *μόνον* δεν μπορεί να διαγνωσθεί αλλά και δεν νοείται καν. Πράγματι, δεν είναι δυνατόν να γνωρίζουμε ότι ο δράστης υποκειμενικά δεν επέδειξε την προσοχή που όφειλε προς το έννομο αγαθό, αν αυτός δεν έθεσε αντικειμενικά και κάποιον κίνδυνο για αυτό. Τυχόν τιμώρηση εκείνου, που αντικειμενικά συμπεριφέρθηκε μεν επιμελώς, κατά τύχη όμως προκάλεσε αιτιωδώς ένα αξιόποιο αποτέλεσμα, συνιστά εφαρμογή *αντικειμενικής ευθύνης* και δεν μπορεί να γίνει δεκτή στο πλαίσιο του κράτους δικαίου. Συμπεριφορά που διεξήχθη επιμελώς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εκφράζει οποιαδήποτε αφροντιστία ως προς το έννομο αγαθό και επομένως δεν μπορεί να είναι φορέας απαξίας και αποδοκιμασίας από την έννομη τάξη.

Γι' αυτό και σήμερα¹ έχει πλέον επικρατήσει η άποψη, ότι η αμέλεια έχει *διπλή υπόσταση*, όχι *μόνον* υποκειμενική αλλά και αντικειμενική: *αντικειμενικά* μεν αυτή συνίσταται στο ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την επιμέλεια που απαιτείτο για να³ αποφευχθεί το τελικά επελθόν αποτέλεσμα, *υποκειμενικά* δε στο ότι δεν κατέβαλε την προσοχή ή σύνεση που μπορούσε και όφειλε σύμφωνα με τις ατομικές του ικανότητες να καταβάλει {*Ανδρουλάκης, όπ. παρ. 309 επ., ο ίδιος, Η εξωτερική αμέλεια, ΠΧ Κ (1970) 93, Βασιλακόπουλος, ΤιμΓ Ανδρουλάκη 2003, 64 επ., Καϊάφα-Γκιμπάντα, Εξωτερική και εσωτερική αμέλεια στο ποινικό δίκαιο, 1994, Μαγκάκης, Ποινικό Δίκαιο, Διάγραμμα Γενικού Μέρους, έκδ. Γ³, 1984, 289, Μύλωνόπουλος, Τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα, 1984, 195 επ., Σοφός, ΣυστΕρμΠΚ αρθρ. 28 αρ. 8 επ., Πλημμ Καρδ. 108/1966 ΠΧ ΪΣΤ 91966 προτ. Κ. Σταμάτη*). *Μόνον* αν διαπιστωθεί η εξωτερική πλευρά της αμέλειας μπορεί, στη συνέχεια, να ερευνηθεί ο δικαστής και αν ο δράστης *φταίει*, αν δηλ. βάσει των ατομικών του ικανοτήτων μπορούσε να αποφύγει το αποτέλεσμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο αρθρ. 28 ΠΚ.

Την αντικειμενική αυτή πλευρά της αμέλειας δεν αγνοεί κατά κάποιο τρόπο και ο ποινικός μας κώδικας, που σε ορισμένες διατάξεις μεταχειρίζεται την αμέλεια ευθέως ως μορφή συμπεριφοράς. Βλ. π.χ. αρθρ. 423, 432 περ. γ', 434 περ β' ΠΚ που τιμωρούν και όποιον «*γίνεται υπαίτιος οποιασδήποτε αμέλειας από την οποία μπορεί να προκύψει βλάβη σε άνθρωπο ή ζένο πράγμα*» (*Ανδρουλάκης, όπ. παρ. 311*).

¹ Σε αντίθεση προς παλαιότερες αντιλήψεις που θεωρούσαν την αμέλεια αποκλειστικά ως μορφή υπαιτιότητας, βλ. π.χ. *Χωραφάς, όπ. παρ. 276, Κατσαντώνη, Η αμέλεια εν τω ποινικό δικαίω, 1963*.

2. Η αντικειμενική υπόσταση του εξ αμελείας εγκλήματος αποτελέσματος

Με βάση τις παραπάνω σκέψεις σήμερα γίνεται πλέον δεκτό ότι στην αντικειμενική υπόσταση του εξ αμελείας εγκλήματος αποτελέσματος ανήκουν τα εξής στοιχεία (*Μυλωνόπουλος*, Ποινικό Δίκαιο, Γενικό Μέρος 1,2007, 303):

1. Επέλευση αποτελέσματος
2. Αντικειμενική παραβίαση ενός καθήκοντος επιμέλειας («εξωτερική» αμέλεια, objective Sorgfaltswidrigkeit)
3. Αντικειμενική δυνατότητα πρόβλεψης του αποτελέσματος (προσφορότητα της πράξης ως προς το αποτέλεσμα, objective Vorhersehbarkeit:)
4. Αντικειμενικός αιτιώδης σύνδεσμος
5. Συνάφεια κινδύνου μεταξύ της παραβίασης του καθήκοντος επιμέλειας (πλημμελούς συμπεριφοράς) και του αποτελέσματος.

Με άλλα λόγια, η αντικειμενική υπόσταση του εξ αμελείας εγκλήματος αποτελέσματος περιέχει και πρόσθετα *άγραφα* στοιχεία, η ανεύρεση των οποίων απαιτεί μία *πρόσθετη αξιολόγηση* εκ μέρους του δικαστή. Ο τελευταίος *καλείται να διακριβώσει τον κανόνα επιμέλειας που διέπει την υπό κρίση δραστηριότητα προκείμενοι*» να *διχιστώσει στη συνέχεια αν αυτός παραβιάστηκε*. Όπως δε είναι γνωστό η προσθήκη επί πλέον *άγραφων* στοιχείων στην α.ν. δεν παραβιάζει την αρχή π.σ.π.σ.Ι. αλλά και την ενισχύει, αφού θέτει πρόσθετα εμπόδια στην επιβολή της κύρωσης (Πρβλ. *Jescheck – Weigend, Lehrbuch des Strafrechts, Allgemeiner Teil, 5.Auf.* 1996 § 54I.3, *Μυλωνόπουλος*, όπ. παρ., 303).

Ειδικότερα:

2.1. Η αντικειμενική παραβίαση ενός καθήκοντος επιμέλειας (εξωτερική αμέλεια) ως στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εξ αμελείας εγκλήματος.

Σύμφωνα με τη θεμελιώδη αρχή *impossibilium nulla est obligatio*, η προστασία των εννόμων αγαθών μπορεί να επιτευχθεί μόνον στο πλαίσιο του ανθρωπίνως δυνατού. Γι' αυτό και *ο κανόνας δικαίου δεν νοείται και δεν μπορεί να απαιτεί την αποφυγή ενός αντικειμενικά αναπόφευκτου αποτελέσματος* (*Μυλωνόπουλος*, όπ. παρ., 303).

Τυχόν τιμώρηση του δράστη, αντιθέτως, για *αντικειμενικά αναπόφευκτο* αποτέλεσμα, θα εσήμαινε αποδοχή αντικειμενικής ευθύνης για το *τυχαίο* και το *απρόβλεπτο*. Ένας τέτοιος κανόνας θα απαιτούσε τα αδύνατα από τους κοινωνούς και επομένως δεν θα ήταν δεσμευτικός (=δεν θα ίσχυε). Γι' αυτό και η αντίθεση προς τον πρωτεύοντα κανόνα δεν μπορεί να νοηθεί *χωρίς παραβίαση καθήκοντος επιμέλειας* ως προς το προσβληθέν έννομο αγαθό. Η προσβολή, λοιπόν, της αντικειμενικά οφειλόμενης επιμέλειας («εξωτερική αμέλεια») αποτελεί *ουσιώδες στοιχείο* της αντικειμενικής υπόστασης του εξ αμελείας εγκλήματος (*Μυλωνόπουλος*, Τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα, 196).

2.2. Η συνάφεια κινδύνου μεταξύ της παραβίασης του καθήκοντος επιμέλειας (πλημμελούς συμπεριφοράς) και του αποτελέσματος ως στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εξ αμελείας εγκλήματος.

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, εφόσον ο κανόνας επιμέλειας αποσκοπεί στην αποφυγή εγκληματικών αποτελεσμάτων μέσω της ανθρώπινης συμπεριφοράς, δεσμεύει (=ίσχυει) μόνον όταν η τήρηση του καθιστά *δυνατή την αποφυγή* του εκάστοτε αποτελέσματος. Κατ' άλλη διατύπωση: μόνον όταν το αποτέλεσμα είναι αντικειμενικά αποφευκτό δεσμεύει ο κανόνας επιμέλειας (*Jakobs, Teheran – Beiheft 29, ο ίδιος, Studien zum fahrlässigen Erfolgsdelikt, 141*).

Αν επομένως το αποτέλεσμα που προκλήθηκε αιτιωδώς από την αντικειμενικά πλημμελή συμπεριφορά του δράστη, η οποία και ήταν πρόσφορη να το προκαλέσει, ήταν *παρά ταύτα in concreto* αντικειμενικά *αναπόφευκτο* (= θα επήρχετο ακόμη και αν ο δράστης είχε φερθεί επιμελώς) δεν νομιμοποιείται η Πολιτεία να επιβάλει ποινή διότι δεν ματαιώνεται ο σκοπός του καθήκοντος επιμέλειας (*Ulsengeimer, Pflichtwidrigkeit und Erfolg, 144*). Με άλλα λόγια: όταν το έννομο αγαθό δεν μπορεί να προστατευθεί (=επειδή η προσβολή του είναι αναπόφευκτη), δεν έχει νόημα και να απαιτείται σύννομη συμπεριφορά ως προς αυτό. Το αποτέλεσμα πρέπει επομένως να *οφείλεται* στην αντικειμενική παραβίαση του καθήκοντος επιμέλειας (*Binavince, Die Vier Momente der Fahrlässigkeit, 1969, 52, Engisch Untersuchungen uber Vorsatz und Fahrlässigkeit, 1930. 316, Schonke – Schroder – Cramer/Sternberg – Lieben, Strafgesetzbuch, Kommentar, 27. Aufl. 2006 §15 ap. 160 επ., Kahrs, Vermeidbarkeitsprinzip, BGH St 11, 1, Ανδρουλάκης όπ. Παρ. 313, Μαγκάκης, όπ. Παρ., 313 επ.*).

Κατά συνέπεια δεν αρκεί αντικειμενικός, αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της συμπεριφοράς και του αποτελέσματος κατά τη θεωρία του ισοδυνάμου των όρων αλλ' απαιτείται, επί πλέον, το αποτέλεσμα να συνιστά πραγμάτωση εκείνου ακριβώς του κινδύνου που έθεσε ο δράστης με την πλημμελή συμπεριφορά του, δηλ. του ' κινδύνου που· δεν· θα είχε δημιουργηθεί αν είχε συμπεριφερθεί επιμελώς, (κατ'ακριβολογία: εκείνου ακριβώς του εγγενούς στην πλημμέλεια της συμπεριφοράς κινδύνου που υπήρξε και ο νομοθετικός λόγος απαγόρευσης της συμπεριφοράς).

Μεταξύ δηλ. της παραβίασεως του αντικειμενικά οφειλόμενου καθήκοντος επιμελείας και του αποτελέσματος, απαιτείται συνάφεια κινδύνου (Risikozusammenhang), η οποία έτσι αναδεικνύεται σε αυτοτελές στοιχείο της αντικειμενικής υπόστασης του εξ αμελείας εγκλήματος πλóa στην αιτιότητα (Engisch, Kausalitat 68, Ulsenheimer, JZ 1969, 364, 367, Engisch, Kausalitat 6.5, 67, 69, Rudolphi SK 2005 αρ. 57 προ § 1, Burgstaller Das Fahrlässigkeitsdelikt im Strafrecht, 1974, 96 επ., Μυλωνόπουλου, Τα εκ του αποτελέσματος διακρινόμενα εγκλήματα, 204).

Το αποτέλεσμα είναι έργο του δράστη μόνον εφόσον αυτός μπορούσε αντικειμενικά να το αποφύγει. Άλλωστε και ο συγκεκριμένος κοινωνός οφείλει να αποφύγει μόνον τα αποτελέσματα εκείνα που ο αποδέκτης των κανόνων μπορεί να αποφύγει. Αν, αντίθετα, η αποφυγή του αποτελέσματος υπερτείνει το δύνασθαι του μέσου κοινωνού το αποτέλεσμα δεν είναι αντικειμενικά αναπόφευκτο και επομένως δεν μπορεί να γίνει λόγος ούτε και για αντικειμενικό καταλογισμό: Πχ. αν ο μηχανικός Α ανεγείρει μια οικοδομή κατά παράβαση των κανόνων επιμελείας, αυτή δε καταρρέυσει από σεισμό στον οποίο δεν θα άντεχε ούτε ένα επιμελώς χτισμένο κτήριο, δεν υπάρχει συνάφεια κινδύνου.

Αν, επομένως, το αποτέλεσμα θα είχε επέλθει ακόμη και αν ο υπό κρίση δράστης είχε συμπεριφερθεί επιμελώς, δεν είναι αναπόφευκτο και επομένως δεν οφείλεται στην εκ μέρους του αντικειμενική παραβίαση του καθήκοντος επιμελείας. Στην περίπτωση αυτή δεν πληρούται καν η αντικειμενική υπόσταση του εξ αμελείας' εγκλήματος. Πρόκειται για τις περιπτώσεις της λεγόμενης νόμιμης εναλλακτικής συμπεριφοράς (rechtmassiges Alternativverhalten, Engisch, Kausalitat 1931, 67, Erb, Rechtmassiges Alternativverhalten und seine Auswirkungen auf die Erfolgzurechnung im Strafrecht, 1991, 70 Schonke – Schroder – Cramer – Sternberg/Lieben § 15 αρ 156, Wessels – Beulke, Strafrecht, Allgemeiner Teil I., 5 Aufl. 2004, § 15 αρ 678, Jescheck – Weigend § 55 II 2b, Toepel, Kausalitat und Pflichtwidrigkeitszusammenhang beim fahrlässigen Erfolgsdelikt, 1992, 100 BGH St 11,1,33,61).

3. Η ελληνική νομολογία επί του εξ αμελείας εγκλήματος .

Για την στοιχειοθέτηση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος εξ αμελείας αξιώνεται ρητώς σε όχι λίγες περιπτώσεις από την ελληνική νομολογία αντικειμενική παραβίαση ενός καθήκοντος επιμελείας και αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ αυτής και του αποτελέσματος. Βλ. π.χ. ΑΠ 958/1981, ΠΧ ΛΒ (1982) 239, ΑΠ 264/2006, ΠοινΛογ 2006, 189 (190) («υπάρχει ευθύνη του ιατρού» όταν «το αποτέλεσμα...οφείλεται σε παράβαση, των κοινώς αναγνωρισμένων κανόνων της προσοχής (sic)...και η ενέργεια του αυτή δεν ήταν σύμφωνη με το αντικειμενικός επιβαλλόμενο καθήκον επιμελείας»), ΑΠ 290/2004, ΠοινΛογ 2004, 331, ΑΠ 2432/2003, ΠοινΛογ 2003, 2582, ΑΠ 2451/2003, ΠοινΛογ 2003, 2608 (2610), ΑΠ 123/2003, ΠοινΛογ 2003, 166, ΑΠ 1526/2004, ΠοινΛογ 2004, 1881 (1882), ΑΠ 1073/2003, ΠοινΛογ 2003, 1158, βουλ ΑΠ 1456/2003, ΠοινΛογ 2003, 1603. Πρβλ. ακόμη ΑΠ 396/2004, ΠοινΛογ 2004, 423 (απαιτεί σαφήνεια ως προς την αιτία της αμελούς συμπεριφοράς δηλ. ποια ήταν η πλημμέλεια της συμπεριφοράς), ΑΠ 1863/2004, ΠοινΛογ 2004, 2286, ΑΠ 1999/2004, ΠοινΛογ 2004, 2392, 2394, ΑΠ 2452/2003, ΠοινΛογ 2003, 2611 (πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια οι παραλείψεις του κατηγορούμενου που συνετέλεσαν στο ατύχημα [ως «παραλείψεις νοούνται προφανώς οι παραβάσεις του αντικειμενικού καθήκοντος επιμελείας, αφού ως· γνωστόν η παράλειψη δεν έχει αιτιώδη ισχύ]), ΑΠ'317/2003, ΠοινΛογ 2003, 289, ΑΠ 1544/2003, ΠοινΛογ 2003, 1671.

4. Πηγές άντλησης των κανόνων επιμελείας

Εκ του συνόλου των ανωτέρω αναφερθέντων προκύπτει ότι η αντικειμενική παραβίαση ενός καθήκοντος επιμελείας αποτελεί *αναπόσπαστο στοιχείο* της αντικειμενικής υπόστασης του εξ αμελείας εγκλήματος. Οι επί μέρους δε κανόνες επιμελείας, οι οποίοι απαιτείται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση να αναζητούνται, προκειμένου να δύναται να διακριβωθεί η στοιχειοθέτηση ή μη του εξ αμελείας εγκλήματος, μπορεί να *αντλούνται* από τρεις πηγές: α) από το νόμο, β) από τους κανόνες της επιστήμης και της τεχνικής καθώς και από επαγγελματικούς, συναλλακτικούς, αθλητικούς κλπ. κανόνες και γ) από τις περιστάσεις.

Κανόνες επιμελείας προβλεπόμενοι στο νόμο είναι π.χ. οι κανόνες επιμελούς οδήγησης του ΚΟΚ, οι κανόνες υγιεινής και ασφαλείας των εργαζομένων κλπ. Επιστημονικούς κανόνες επιμελείας διατυπώνει π.χ. η ιατρική, όταν προδιαγράφει τον επιμελή τρόπο, διενέργειας μιας ιατροχειρουργικής επέμβασης ή θεραπείας (Βλ. αρθρ. 10 παρ. 1 εδ. α' Κώδικα Ιατρικής Δεοντολογίας (ν. 3418/2005): η άσκηση της ιατρικής γίνεται σύμφωνα με τους *γενικά παραδεκτούς κανόνες της ιατρικής επιστήμης*, ΑΠ 1250/2003, Ποιν/Λογ 2003, 1411, ΑΠ 1644/2002, ΠΧ ΚΓ (2003) .610). Ομοίως, οι κανόνες της φαρμακολογίας προβλέπουν τον επιμελή τρόπο παρασκευής, διάθεσης και χορήγησης ενός φαρμακευτικού σκευάσματος, οι κανόνες της μηχανικής τον επιμελή τρόπο ανέγερσης ενός κτηρίου, οι κανόνες της μηχανολογίας τον επιμελή τρόπο κατασκευής ενός μηχανήματος πλοίου, αεροσκάφους κλπ. Τέτοιοι είναι π.χ. οι γερμανικοί βιομηχανικοί κανόνες κατασκευής και λειτουργίας μηχανημάτων (Din - Normen), οι οικοδομικοί κανόνες (βλ. π.χ. ΑΠ 897/2000, ΠΧΝΑ (2001) 163).

Αν, πάλι, ο κανόνας επιμελείας δεν περιέχεται στο νόμο ή σε 1ε§65 ζώ.5, θα τον αναζητήσουμε στις περιστάσεις, βάσει της γενικής αρχής του σεβασμού των εννόμων αγαθών των άλλων που προαναφέραμε. Όποιος τρέχει π.χ. να προλάβει το λεωφορείο οφείλει να το πράξει χωρίς να ανατρέψει το νήπιο που περπατεί αμέριμνο στο πεζοδρόμιο (*Μυλωνόπουλος*, Γενικό Μέρος Ι, όπ. παρ., *Mikus, Die Verhaltensnorm des Fahrlässigen Erfolgsdelikts, 2002*).

Το τρίπτυχο αυτό αποτυπώνεται ενίοτε και στη νομολογία του Αρείου Πάγου: βάση της εκάστοτε οφειλόμενης προσοχής που πρέπει κατ' αντικειμενική κρίση κάθε μετρίως συνेतός και ευσυνείδητος άνθρωπος υπό τις αυτές πραγματικές περιστάσεις να καταβάλει είναι *οι νομικοί κανόνες, οι συνήθειες των συναλλαγών και η κοινή κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων πείρα και λογική* (ΑΠ 21/2001, Ποιν/Λογ 2001, 60). Έτσι η παράβαση ενός καθήκοντος επιμελείας μπορεί να συνίσταται στην παράβαση ενός διοικητικού κανόνα (=π.χ. ενός κανόνα ασφαλείας των εργαζομένων), στην παράβαση ενός επιστημονικού κανόνα. (=π.χ. ενός κανόνα της ιατρικής), στην παράβαση ενός τεχνικού κανόνα (=π.χ. κατασκευάζω κακότεχνα ένα κλιμακοστάσιο), αλλά και στην παράβαση μιας ποινικής διάταξης, π.χ. αφήνω αφύλαχτο ένα όρυγμα γεμάτο νερό (αρθρ. 438 ΠΚ), όπου πνίγεται ένα παιδάκι.

5. Η έννοια της «επίβλεψης» από τον πολιτικό μηχανικό ως αντικείμενο καθήκοντος επιμελείας

Τέτοιους αντικειμενικούς κανόνες επιμελείας, η παραβίαση των οποίων (επίσης σε αντικειμενικό επίπεδο) αποτελεί κατά νόμο άλλα και λογικώς ουσιώδη προϋπόθεση για την θεμελίωση ευθύνης από αμέλεια, αποτελούν και περιλαμβανόμενοι σε διατάξεις νόμων, οι οποίοι ρυθμίζουν τα καθήκοντα *επίβλεψης* που επιβαρύνουν τον πολιτικό μηχανικό κατά την εκτέλεση, οικοδομικού ή γενικότερα τεχνικού έργου. Τέτοιες διατάξεις είναι οι ακόλουθες:

5.1. Οι διατάξεις του από 17/7-16/8/1923 Ν.δ (άρθρα 53-55) σε συνδυασμό με το Β.Α 15/12/23-21/01/24 περί εκτέλεσεως του από 17/07/1923, οι οποίες περιγράφουν την υπηρεσία της επίβλεψης - εποπτείας τεχνικών έργων για την κατασκευή των οποίων απαιτείται άδεια από δημόσια αρχή.

Σύμφωνα μ' αυτές ο επιβλέπων - εποπτεύων την εκτέλεση του έργου με σύμβαση που συνάπτει με τον εκτελούντα το οικοδομικό έργο (κύριο του έργου ή εργολάβη ή πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο τον έργο έχει αναλάβει την διαχείριση και τη κατασκευή του έργου για-λογαριασμό τον κυρίου τον έργο) αναλαμβάνει τις κάτωθι συγκεκριμένες αρμοδιότητες - καθήκοντα:

- επιβλέπει τις οικοδομικές εργασίες η φύση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες που του αναθέτει η Πολεοδομία με την οικοδομική άδεια
- επιβλέπει την αρχιτεκτονική και κτιριολογική διάταξη της οικοδομής έχοντας την ευθύνη για την εφαρμογή του σχεδίου και την τήρηση υπό της υγιεινής και αισθητικής επιβαλλομένων περιορισμών και των λοιπών όρων βάσει των οποίων χορηγήθηκε η σχετική οικοδομική άδεια
- επιβλέπει τη δόμηση των μεταλλικών και εκ μεταλλοπαγούς σκυροκονιάματος ή και εξ άλλων υλικών μερών της οικοδομής έχοντας την ευθύνη για τη στερεότητα αυτών.
- Ο Μηχανικός αναφέρεται στην Πολεοδομική Υπηρεσία για την σύννομη εκτέλεση του έργου.
- Αντικαθίσταται μόνο με έγκριση της υπηρεσίας. Η σύμβαση του δεν λύεται με μόνη τη βούληση του κυρίου του έργου

Χαρακτηριστικό των ανωτέρω καθηκόντων είναι ότι αυτά είναι *συγκεκριμένα* και δεν καθιερώνουν κάποιο γενικό καθήκον μέριμνας και προσοχής για την αποτροπή αξιόποινων αποτελεσμάτων εξ οιασδήποτε πηγής κινδύνου. Ο επιβλέπων μηχανικός, π.χ., δεν ευθύνεται αν ο εργαζόμενος, παρά τις αντίθετες οδηγίες του μηχανικού, ανέλθει στην στέγη του, επισκευαζόμενου κτιρίου, που καλύπτεται από εύθραυστο πλαστικό, για να συλλέξει φωλιά περιστεριών, και κατακρημισθεί από εκεί, επειδή υποχώρησε η στέγη.

Σύμφωνα μάλιστα με πρόσφατη απόφαση του Γερμανικού Ακυρωτικού της 13.11.2008 (4 StR 258/08) όποιος δημιουργεί ή συντηρεί πηγές- κινδύνου υποχρεούται αναλόγως των περιστάσεων να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προστασίας άλλων προσώπων. Όμως το καθήκον αυτό για την ασφάλεια των άλλων δεν ιδρύεται ήδη με μία απλή θεωρητική δυνατότητα διακινδύνευσης άλλων, δεδομένου ότι απόλυτη εξασφάλιση έναντι κινδύνων και βλαβών είναι ανέφικτη και έτσι οι δικαιολογημένες προσδοκίες των συναλλαγών δεν είναι προσανατολισμένες σε μια τέτοια απόλυτη προστασία. Γι' αυτό και το καθήκον εξασφάλισης των άλλων περιορίζεται στην λήψη τέτοιων μέτρων, τα οποία σύμφωνα με το σύνολο των περιστάσεων *μπορούν να αξιωθούν* (zumutbar sind) και τα οποία ένας λογικός και προσεκτικός άνθρωπος θεωρεί αναγκαία και επαρκή, ώστε να προφυλάξουν τρίτους από βλάβες.

Κατά συνέπεια, συνεχίζει το Γερμανικό Ακυρωτικό, η παράλειψη αποτροπής ενός κινδύνου θεμελιώνει ευθύνη μόνον τότε, όταν κατά μία εκ των προτέρων θεώρηση γεννάται η εγγύς κείμενη δυνατότητα να βλαβούν έννομα αγαθά άλλων. Η προκείμενη απόφαση, η οποία εκδόθηκε ακριβώς σε σχέση με την ευθύνη του διευθύνοντος οικοδομικό έργο, δέχεται τελικά ότι για την θεμελίωση του καθήκοντος επιμελείας, βάσει του οποίου θα κριθεί η ποινική ευθύνη του ανεγείροντος το έργο τίθεται ως σημείο εκκίνησης η ένταση του κινδύνου, έτσι ώστε η αξίωση επιμελείας είναι τοσοούτω υψηλότερη, όσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα βλάβης υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει διαγνώσιμη επικινδυνότητα της πράξης erkennbare Gefährlichkeit, BGH St 37184 επ., Landau, Das strafrechtliche Risiko der Anbaubeteiligten, Wistra 1999, 49 επ.).

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι κίνδυνοι, οι οποίοι δεν προκλήθηκαν από κάποια επικίνδυνη πράξη του επιβλέποντος μηχανικού αλλά από άλλες πηγές κινδύνων, τις οποίες ο μηχανικός δεν ήταν υποχρεωμένος βάσει των ειδικών καθηκόντων που του ανατέθηκαν, να ελέγχει, δεν θεμελιώνουν ποινική ευθύνη του. Αυτονόητο είναι βέβαια, ότι αν ο μηχανικός, πέραν των ως άνω ειδικών καθηκόντων, είχε αναλάβει ως εκπρόσωπος του κυρίου του έργου, την πλήρη ευθύνη για την επιμελή διεξαγωγή του, τότε ασφαλώς βαρύνεται και με καθήκον επιμελείας ως προς το σύνολο του έργου πέραν των ειδικών και λεπτομερώς- καταστρωμένων καθηκόντων επιμελείας που τον βαρύνουν εκ του νόμου.

5.2, Οι διατάξεις των διαταγμάτων των εκδοθέντων κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 59 του Ν.Δ. 17.7/16.8.1923. (Βλ.Π.Δ 696.1974) που περιγράφουν την υπηρεσία επίβλεψης/² σκοπό την *προάσπιση των συμφερόντων του κυρίου του έργου και τον έλεγχο αυτών που εκτελούν το έργο, προς όφελος του*, καθώς ο ίδιος προφανώς δεν διαθέτει τις κατάλληλες τεχνικές γνώσεις. Ο ορισμός αυτού του επιβλέποντος Μηχανικού *δεν είναι υποχρεωτικός-εκ του νόμου*, όπως αντίθετα συμβαίνει με τα Δημόσια έργα. Από την ανωτέρω διάταξη (άρθρα 91 - 95 π.δ 696.1974) προκύπτει ότι τα καθήκοντα της σε αυτήν προβλεπόμενης επίβλεψης είναι τα εξής:

- η υπεύθυνη παρακολούθηση των εκτελουμένων έργων
- η χορήγηση πλήρων και λεπτομερών οδηγιών στον κατασκευαστή του έργου για την κατά τα συμβατικά στοιχεία, την επιστήμη και τους κανόνες της τέχνης έντεχνη, εμπρόθεσμη και οικονομική εκτέλεση των εργασιών
- η μέριμνα για τη συμμόρφωση του αναδόχου στις συμβατικές του υποχρεώσεις
- η περιφρούρηση των συμφερόντων του Εργοδότη
- η εργασία μικροτροποποιήσεων της αρχικής μελέτης
- η σύνταξη λογαριασμών και συγκριτικών πινάκων
- η έγκαιρη σύνταξη πρωτοκόλλων αφανών εργασιών
- η ζύγιση και παραλαβή υλικών
- η φροντίδα λήψεως απαιτούμενων δοκιμών
- οι μερικές και η τελική επιμέτρηση
- η εισήγηση επί αιτήσεως παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών
- η εμπρόθεσμη απάντηση και αντίκρουση των αιτήσεων και ενστάσεων του αναδόχου του έργου
- η παράσταση κατά την παραλαβή των εργασιών και ο απαιτούμενος χειρισμός και απάντηση των τυχόν ενστάσεων του αναδόχου κατά του πρωτοκόλλου παραλαβής.
- η παράσταση στα δικαστήρια επί προσφυγών του αναδόχου, εάν δοθεί τέτοια εντολή από τον εργοδότη, οπότε και καταβάλλεται ιδιαίτερη αμοιβή.

5.3. Περαιτέρω καθήκοντα επιμελείας του επιβλέποντος μηχανικού θεμελιώνουν *ενδεχομένως* διατάξεις του Εργατικού Δικαίου, με τις οποίες καθορίζονται τα καθήκοντα, οι ευθύνες και οι εκ του νόμου υποχρεώσεις των συντελεστών των τεχνικών έργων εν γένει σε σχέση με την ασφάλεια των εργαζομένων και τρίτων κατά την εκτέλεση των έργων καθώς και με την διαδικασία λήψης και τήρησης μέτρων ασφαλείας κατά το στάδιο εκτελέσεως εργασιών.

5.3.1 Ειδικότερα, σύμφωνα με το Π.Δ 1073/1981 και τον Ν. 1396/83 οι διατάξεις του νόμου αυτού αφορούν αποκλειστικά στη λήψη και τήρηση των μέτρων ασφαλείας για την προστασία των εργαζομένων και τρίτων κατά την εκτέλεση των οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων. Οι διατάξεις του νόμου δεν εφαρμόζονται στα δημόσια έργα. Επισημαίνεται, ότι κατά τις διατάξεις των ανωτέρω νόμων καθιερώνεται (βλ. σχετ. εισηγητική έκθεση Ν. 1396.1983) *η αρχή ευθύνης των εργοδοτών σε κάθε τεχνικό έργο.*

Με τις ανωτέρω διατάξεις υπό τον όρο «επίβλεψη» εννοείται μια σειρά καθηκόντων *σχετικά κυρίως με τις οδηγίες τήρησης* των κανόνων υγιεινής τη λήψη και την εφαρμογή μέτρων ασφαλείας στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των τεχνικών έργων. Τα καθήκοντα αυτά, όμως, *διαφοροποιούνται* σε σχέση με αυτά που προβλέπονται με τον ίδιο όρο επίβλεψη τόσο στο Β.Δ. της 15.12.1923/21.01:1924, όσο και στο Π.Δ. 696/1974. Από τη διατύπωση του άρθρου 7 του ν. 1396/1983 προκύπτει ότι τα καθήκοντα αυτά μπορούν να συρρέουν με άλλα καθήκοντα επίβλεψης, πράγμα που σημαίνει ότι ο μηχανικός που ασκεί τα καθήκοντα του άρθρου 91 του π.δ. 696/1974, μπορεί να αναλάβει και τα καθήκοντα επίβλεψης όπως τα περιγράφει ο ν. 1396/1983. *Ωστόσο, ο νόμος αυτός δεν αποκλείει το ενδεχόμενο διαφορετικά πρόσωπα να αναλάβουν τα καθήκοντα της επίβλεψης που προβλέπει το π.δ. 696/1974 και ο ν. 1396/1983.*

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η έννοια της *επίβλεψης* ως *υπηρεσία μηχανικού* δεν είναι ενιαία και αδιαίρετη, αλλά αντιθέτως έχει αποτυπωθεί σε ποικίλες νομικές διατάξεις, οι οποίες καθιερώνουν *εντελώς διαφορετικά μεταξύ τους και αυτοτελή καθήκοντα επιμελείας*-. Με άλλα λόγια, η συμμετοχή, η παρακολούθηση και η εποπτεία από τους μηχανικούς σε εκτελούμενα τεχνικά έργα καταγράφεται στο νόμο σε διαφορετικές μεταξύ τους διατάξεις, οι οποίες καθιερώνουν εκάστοτε και διαφορετικές υποχρεώσεις και ευθύνες. Η διάκριση των καθηκόντων και ^{Γ1} υποχρεώσεων του μηχανικού προκύπτει από την παράθεση των διατάξεων που αναφέρονται σε κάθε «είδους» επίβλεψη από την απλή ανάγνωση των οποίων καθίσταται σαφές, ότι για κάθε κατηγορία απαιτείται μια *διαφορετική σύμβαση με ιδιαίτερο*

αντικείμενο (έργο), όπως αυτό προσδιορίζεται από την εκάστοτε διάταξη νόμου ανάλογα με τον επιδιωκόμενο από τον νομοθέτη σκοπό.

Επισημαίνεται ότι από την παράθεση των καθηκόντων που προβλέπει το άρθρο 91 του π.δ. 696/1974 για την επίβλεψη διαπιστώνεται ότι αυτά *διαφοροποιούνται πλήρως* από τα καθήκοντα που προβλέπουν στην εποπτεία επίβλεψη οι διατάξεις του Β.Δ. της 15.12.1923/21.01.1924. Η επίβλεψη του Π.Δ. 696/1974 έχει ως σκοπό την *προάσπιση των συμφερόντων του εργοδότη έναντι τον εργολάβου*, καθώς κυρίως επιβλέπει και μεριμνά την καλή εκτέλεση αυτής της σύμβασης με κριτήριο την καλύτερη δυνατή εξυπηρέτηση των συμφερόντων του εργοδότη. Περαιτέρω στα πλαίσια της σύμβασης του άρθρου 91 του π.δ 696.1974 ο *Μηχανικός συμβάλλεται αποκλειστικά και μόνο με τον κύριο του έργου* και κατά την έννοια του νόμου ελέγχει τον εργολάβο ή τους υπεργολάβους για το συμφέρον του εργοδότη.

Αντίθετα στο πλαίσιο της σύμβασης των άρθρων 53-55 του από 17/7-16/8/1923 Ν. δ ο *Μηχανικός συμβάλλεται με τον εκτελούντα το έργο* όπως αυτός δηλώνεται δια αποδεικτικών εγγράφων *στις Πολεοδομικές Αρχές χωρίς να ενδιαφέρει ο πραγματικός κύριος του έργου*. Σκοπός του είναι εφαρμογή των πολεοδομικών διατάξεων για την κατασκευή του έργου σύμφωνα με τους όρους που εκδόθηκε η οικοδομική άδεια, διασφαλίζοντας το Δημόσιο Συμφέρον.

Εν κατακλείδι επισημαίνεται ότι η ύπαρξη στο έργο του *επιβλέποντος του άρθρου 91 του π.δ 696.1974 δεν είναι υποχρεωτική εκ του νόμου*. Αντίθετα η ύπαρξη και ορισμός του επιβλέποντος κατά τις προαναφερόμενες πολεοδομικές διατάξεις είναι εκ του νόμου υποχρεωτική και δίχως τον ορισμό του το έργο δεν εκτελείται. Ήδη από την ρύθμιση αυτή καθίσταται πρόδηλο ότι τα καθήκοντα του επιβλέποντος μηχανικού στις δύο αυτές περιπτώσεις *δεν συμπίπτουν*.

Σε κάθε περίπτωση η ανάληψη των καθηκόντων της επίβλεψης του Ν. 1396/1983 *θα πρέπει να αποδεικνύεται με συμβατική σχέση βάσει της οποίας συντελείται η ανάθεση των . συγκεκριμένων καθηκόντων στον ή στους αντισυμβαλλόμενους μηχανικούς*. Τούτο, απαιτείται ιδιαίτερος γιατί ο συγκεκριμένος νόμος (Ν. 1396/1983) *δεν απαγορεύει τον επιμερισμό των καθηκόντων* (είναι δυνατή η ανάληψη των εν' λόγω καθηκόντων από διαφορετικά άτομα) και δεν δημιουργεί *αντικειμενική ευθύνη των επιβλεπόντων*.

Άλλωστε, κατά το Π.Δ 696/1974 καθορίζονται για όλες τις υπηρεσίες του Μηχανικού *ελάχιστα όρια αμοιβών* οι οποίες αντιστοιχούν σε συγκεκριμένες προδιαγραφές εκπόνησης μελετών και *διενέργειας επιβλέψεως*. Κατά την έννοια του νόμου, προδιαγράφεται επακριβώς η υπηρεσία που παρέχει ο Μηχανικός και η αντίστοιχη εκ του νόμου ελάχιστη αμοιβή. Συνεπώς δεν μπορεί να υποτεθεί αυθαίρετα ότι, στον Μηχανικό ανατίθενται οιοσδήποτε αυτοδικαίως *καθήκοντα πέραν των όσων προβλέπονται από την σχετική σύμβαση και μάλιστα χωρίς να προκύπτει . ιδιαίτερη αμοιβή για τις επιπλέον υπηρεσίες του*. Κάτι αντίθετο, θα σήμαινε την *καταστρατήγηση των ελαχίστων αμοιβών των Μηχανικών* ον οποίες ως αναφέρθηκε ανωτέρω προστατεύονται από κανόνες *αναγκαστικού δικαίου* και επομένως δημοσίας τάξεως.

Περαιτέρω, πρέπει να σημειωθεί ότι ο ορισμός του τεχνικού έργου στο ν. 1396/1983 αποτελεί ορισμό γενικότερο και έννοια σαφώς ευρύτερη από αυτή που προκύπτει από τις πολεοδομικές διατάξεις. Έτσι, στην έννοια του τεχνικού έργου κατά το ν. 1396/1983 περιλαμβάνονται και τα τεχνικά έργα για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας: Εξ αυτού συνάγεται ότι η επίβλεψη με τα καθήκοντα όπως αυτά περιγράφονται στο Ν. 1396/1983 υπάρχει και είναι απαραίτητη και στις περιπτώσεις που οι πολεοδομικές διατάξεις δεν απαιτούν την ύπαρξη εποπτείας - επίβλεψης. Ως εκ τούτου τα-καθήκοντα της επίβλεψης του ν. 1396/1983 δεν αποκλείει να ασκηθούν από τον εποπτεύοντα - επιβλέποντα μηχανικό που έχει οριστεί κατά τις πολεοδομικές διατάξεις, χωρίς όμως να αποκλείεται η άσκηση τους και *από πρόσωπο διαφορετικό*. Καθώς, μάλιστα ο νόμος (ν. 1396/1983) δεν θεμελιώνει αντικειμενική ευθύνη του επιβλέποντος,, *θα πρέπει για την ανάληψη οποιασδήποτε σχετικής ευθύνης να αποδεικνύεται η σχετική- ανάθεση*.

Επισημαίνεται επιπλέον ότι σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 έως 4 του ως άνω νόμου οι υποχρεώσεις του επιβλέποντα σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας περιορίζονται στο πλαίσιο οδηγιών και γενικών κατευθύνσεων λαμβάνοντας υπόψη την γενική αρχή . ευθύνης του εργοδότη των εργαζομένων.

5.3.2 Σύμφωνα με το Π.Δ 305/1996 (εργατικό δίκαιο) σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια" (όγδοη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 (παράγραφος 1) της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) καθορίζονται οι ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας που πρέπει να εφαρμόζονται στα προσωρινά ή κινητά εργοτάξια, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2.

Από την ενδεδειγμένη ανάλυση του Π.Δ 305/1996 προκύπτει ότι στο συγκεκριμένο νομοθέτημα δεν προβλέπεται ο όρος «επιβλέπων» αλλά αυτός του «συντονιστή». Έτσι, συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης του έργου είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου αναθέτει την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 5 του νομοθετήματος αυτού. Εξίσου, συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο στο οποίο ο εργολάβος ολόκληρου του έργου και εάν δεν υπάρχει ο κύριος του έργου αναθέτει τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 5 του νομοθετήματος αυτού.

Ο συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκπόνηση της μελέτης συντονίζει την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του συγκεκριμένου διατάγματος, καταρτίζει ή αναθέτει την κατάρτιση του σχεδίου ασφαλείας και υγείας, καταρτίζει το φάκελο ασφαλείας και υγείας. Ο συντονιστής για θέματα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση του έργου οφείλει να συντονίζει, επίσης, την εφαρμογή των γενικών αρχών πρόληψης και ασφαλείας στις τεχνικές ή και οργανωτικές επιλογές, να συντονίζει την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων ώστε οι εργολάβοι και οι υπεργολάβοι να εφαρμόζουν με συνέπεια τις αρχές τις προβλεπόμενες στο συγκεκριμένο διάταγμα, όπως και να εφαρμόζουν, όποτε απαιτείται το σχέδιο ασφαλείας και υγιεινής, να συντονίζει την εποπτεία για-την ορθή εφαρμογή των εργασιακών διαδικασιών.

5.3.3 Αρμοδιότητες - υποχρεώσεις τεχνικού ασφαλείας

1. Για την επίβλεψη των συνθηκών εργασίας ο τεχνικός ασφαλείας έχει υποχρέωση:

- α) να επιθεωρεί τακτικά τις θέσεις εργασίας από πλευράς υγιεινής και ασφαλείας -της εργασίας, να αναφέρει στον εργοδότη οποιαδήποτε παράλειψη των μέτρων υγιεινής και ασφαλείας, να προτείνει μέτρα αντιμετώπισης της και να επιβλέπει την εφαρμογή τους,
- β) να επιβλέπει την ορθή χρήση των ατομικών μέσων προστασίας,
- γ) να-ερευνά τα αίτια των εργατικών ατυχημάτων, να αναλύει και αξιολογεί τα αποτελέσματα των ερευνών του και να προτείνει μέτρα για την αποτροπή παρόμοιων ατυχημάτων,
- δ) να εποπτεύει την εκτέλεση ασκήσεων πυρασφάλειας και συναγερμού για την διαπίστωση ετοιμότητας προς αντιμετώπιση ατυχημάτων.

2. Για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας στην επιχείρηση ο τεχνικός ασφαλείας-έχει υποχρέωση:

- α) να μεριμνά ώστε οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση να τηρούν τους κανόνες υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας και να τους ενημερώνει και καθοδηγεί για την αποτροπή του επαγγελματικού κινδύνου που συνεπάγεται η εργασία τους,
- β) να συμμετέχει στην κατάρτιση και εφαρμογή των προγραμμάτων εκπαίδευσης των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής και ασφαλείας της εργασίας.

Η άσκηση του έργου του τεχνικού ασφαλείας δεν αποκλείει την ανάθεση σ' αυτόν από τον εργοδότη και άλλων καθηκόντων, πέρα από το ελάχιστο όριο ωρών απασχόλησης του ως τεχνικού ασφαλείας.

Ο τεχνικός ασφαλείας έχει, κατά την άσκηση του έργου του, ηθική ανεξαρτησία απέναντι στον εργοδότη και στους εργαζομένους. Τυχόν διαφωνία του με τον εργοδότη, για θέματα της αρμοδιότητάς του, δεν μπορεί να αποτελέσει λόγο

καταγγελίας της σύμβασης του. Σε κάθε περίπτωση η απόλυση του τεχνικού ασφάλειας πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Ο τεχνικός ασφάλειας έχει υποχρέωση να τηρεί το επιχειρησιακό απόρρητο.

Όπως προκύπτει από το σύνολο των ανωτέρω παρατεθεισών διατάξεων, εκάστη εξ αυτών προβλέπει για τον «επιβλέποντος» μηχανικό εντελώς διαφορετικά μεταξύ τους καθήκοντα επιμελείας, η δε έννοια της επίβλεψης ως υπηρεσία μηχανικού επ' ουδενί δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως ενιαία. Ως εκ τούτου οφείλεται σε κάθε περι- περίπτωση ο σαφής προσδιορισμός του ρυθμιστικού πλαισίου που καλύπτει την συμβατική υποχρέωση που έχει αναλάβει ο μηχανικός έναντι του εργοδότη του, ώστε κατ' επέκταση να δύναται να διαγνωσθεί επακριβώς με τι «είδους» επίβλεψη είναι επιφορτισμένος, ποια δηλ. είναι κατ' ουσίαν τα. οφειλόμενα, από τον μηχανικό καθήκοντα επιμελείας του.

Η διάγνωση δε αυτή είναι θεμελιώδους σημασίας-για την διακρίβωση τυχόν ποινικής ευθύνης του μηχανικού στην περίπτωση σωματικής βλάβης (άρθρο 314 ΠΚ) ή ανθρωποκτονίας εξ αμελείας (302 ΠΚ). Και τούτο, διότι, όπως έχει ήδη εκτενώς αναφερθεί ανωτέρω, για την στοιχειοθέτηση του εξ αμελείας εγκλήματος πρέπει το αποτέλεσμα να συνιστά πραγμάτωση του κινδύνου που έθεσε ο δράστης με την παραβίαση συγκεκριμένου καθήκοντος επιμελείας, το οποίο του είχε ανατεθεί, και όχι άλλου με -η/ν τήρηση του οποίου δεν ήταν επιφορτισμένος.

Η αναγόρευση δηλ. του μηχανικού ως «επιβλέποντος» ενός τεχνικού έργου δεν συνεπάγεται άνευ ετέρου την καθολική του ευθύνη για την ορθή εκτέλεση του έργου, πολλώ δε μάλλον ουδόλως σημαίνει ότι είναι υπαίτιος για οποιοδήποτε συλλήβδην εργατικό ατύχημα ή την σωματική βλάβη ή τον θάνατο τρίτων προσώπων που συνέβη κατά τη διάρκεια εκτέλεσης του τεχνικού έργου εκ μόνου του γεγονότος ότι αυτός υπήρξε επιβλέπων μηχανικός. Πρέπει, επομένως, οπωσδήποτε να αναζητείται βάση της συμβατικής σχέσης και της ρυθμιστικής αυτής νομοθεσίας, εάν ο υπό' κρίση εκάστοτε επιβλέπων μηχανικός, ήταν επιφορτισμένος και με την τήρηση εκείνου του καθήκοντος επιμελείας, η παράβαση τον οποίου προκάλεσε αιτιωδώς το συγκεκριμένο, εκάστοτε, εγκληματικό αποτέλεσμα.

Όπως εξ άλλου έχει ήδη αναφερθεί, στο πλαίσιο ενός τεχνικού έργου μπορεί να ανατεθούν στους πλείονες επιβλέποντες μηχανικούς επί μέρους καθήκοντα επιμελείας. Έτσι, στην περίπτωση αυτή οφείλεται να διαπιστώνεται ποίος εκ των πλειόνων επιβλεπόντων μηχανικών ήταν επιφορτισμένος με τ?/ν τήρηση εκείνου του καθήκοντος επιμελείας, η παράβαση του οποίου οδήγησε αιτιωδώς στην σωματική βλάβη ή τον θάνατο του παθόντος.

Τα ανωτέρω, έχουν σημασία και για τη διάκριση του «επιβλέποντος» μηχανικού από τον «κύριο» του έργου και τον «εργολάβο». Έτσι, σύμφωνα με την νομολογία (βλ. π.χ. ΕφΙω 110/2009) εργολάβος «θεωρείται το πρόσωπο που συμβάλλεται με μίσθωση έργου με τον κύριο του έργου και αναλαμβάνει την εκτέλεση ολοκλήρου τεχνικού έργου ή τμήματος του», επιβλέπων «θεωρείται το πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου και σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις αναλαμβάνει την επίβλεψη της εφαρμογής της μελέτης και εκτέλεσης τεχνικού έργου ή τμήματος αυτού, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και της τέχνης», ενώ ως εργοδότης («κύριος του έργου») «θεωρείται ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος του ακινήτου, στο οποίο εκτελείται, ύστερα από εντολή του και για λογαριασμό του, τεχνικό έργο».

Από τα παραπάνω συνάγεται, ωστόσο, κατά την εν λόγω απόφαση ότι «ο επιβλέπων μηχανικός οικοδομικού έργου, ως εκπρόσωπος του εργοδότη του έργου αυτού, οφείλει, να παρευρίσκεται στο χώρο εκτέλεσης του καθ' όλη τη διάρκεια της ημερήσιας εργασίας των διαφόρων συνεργείων, με τα οποία εκτελείται το εν λόγω έργο (ΑΠ 1042/08 ΤΝΜ Νομ. 1168/07ΝοΒ 56-1249)».

Το συμπέρασμα αυτό, ωστόσο, που καθιερώνει ένα γενικό «τεκμήριο αρμοδιότητας» και συνεπώς «τεκμήριο ευθύνης» για τον επιβλέποντα μηχανικό, έρχεται σε αντίθεση τόσο προς τις διατάξεις περί της ευθύνης του εργολάβου (άρθρο 111 ΠΔ 1073/1981) όσο και προς τις προπαρατεθείσες διατάξεις για τις υποχρεώσεις και καθήκοντα του επιβλέποντος μηχανικού.

Σύμφωνα με την πρώτη, υποχρέωση διαρκούς παρουσίας επί τόπου του έργου έχει μόνον ο εργοδότης ή ο εκπρόσωπος του, ο οποίος συνδέεται με αυτόν με ειδική εκάστοτε σχέση εκπροσώπησης. Ο νόμος ουδόλως καθιερώνει γενική («εκ του νόμου») εκπροσώπηση του εργοδότη από τον επιβλέποντα μηχανικό, του οποίου τα καθήκοντα

καταστρώνονται λεπτομερώς στις προπαρατεθείσες διατάξεις. Αν ο νομοθέτης ήθελε οιονεί αυτομάτως να καθίσταται ο επιβλέπων μηχανικός και εκπρόσωπος του κυρίου του έργου θα το είχε διατυπώσει ρητά, όπως ρητά και διεξοδικά κατέστρωσε εν πάση λεπτομέρεια τα καθήκοντα του μηχανικού.

Το ως άνω «γενικό τεκμήριο ευθύνης», ωστόσο, που επιβάλλει υποχρέωση διαρκούς παρουσίας στον επιβλέποντα μηχανικό καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου (έστω και χωρίς συμβατική δέσμευση) έρχεται και σε αντίθεση με το σύνολο των διατάξεων της νομοθεσίας μας, που δεν απαγορεύει στον μηχανικό παράλληλη επίβλεψη πλειόνων τεχνικών έργων, πράγμα που θα ήταν αντιφατικό, αν ο νόμος υποχρέωνε τον επιβλέποντα μηχανικό σε διαρκή και αδιάλειπτη παρουσία επί τόπου του έργου και χωρίς αυτό να έχει συμφωνηθεί, δηλ. αυτοδικαίως εκ μόνης της ιδιότητας του ως επιβλέποντος.

6. Οι αρχές «της εμπιστοσύνης» και του «καταμερισμού εργασίας» και η σημασία τους για την ευθύνη του επιβλέποντος μηχανικού .

Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται και από δύο θεμελιώδεις αρχές που ισχύουν σε περίπτωση συγκλίνουσας δράσης πλειόνων προσώπων για την κρίση περί του αν θεμελιώνεται ή όχι ποινική εξ αμελείας ευθύνη. Την αρχή της «εμπιστοσύνης») και την αρχή του «καταμερισμού εργασίας».

Σύμφωνα με την αρχή της εμπιστοσύνης (ν611Γ3.μ0η5ξη:α(3δ3ίζ) κάθε επιμελώς πράττων κοινωνός δικαιούται να έχει εμπιστοσύνη ότι και οι λοιποί πράττουν εξ ίσου επιμελώς, εκτός, βεβαίως αν το. σφάλμα του άλλου που ήδη τελείται ή επίκειται είναι τόσο προφανές, ώστε εξ αυτού του λόγου υποχρεούται το πρώτον να το υπολογίσει, (βλ. Ανδρουλάκη I, 323, Μαγκάκη, Η επιτρεπομένη κινδυνώδης δράσις, 1961, 21, Exner, *Fahrlässiges Zusammenwirken*, σε: Frank – FS I, 1930, 582, Duttge, *Munchener Kommentar zum Strafgesetzbuch § 15 ap. 139*, Roxin, *Strafrecht, Allgemeiner Teil I, 4. Aufl, § 24 ap 21*, Schonke – Schroder – Cramer/Sternberg – Lieben, *Strafgesetzbuch, Kommentar, 27. Aufl, § 15 ap. 149 επ., 213*).

Η αρχή της εμπιστοσύνης ενέχει γενικότερη ισχύ διέπουσα κάθε επικίνδυνη συμπεριφορά. Επομένως, η αρχή της εμπιστοσύνης αποκλείει την πλημμέλεια της συμπεριφοράς, δηλ. την αντικειμενική παραβίαση' του καθήκοντος επιμελείας και μέσω αυτού την αντικειμενική υπόσταση του. εξ αμελείας εγκλήματος. Όποιος κινείται εντός των ορίων της αρχής της εμπιστοσύνης συμπεριφέρεται επιμελώς.

Μόνον όταν, η παραβίαση του αντικειμενικού καθήκοντος επιμελείας εκ μέρους του. άλλου (αλλότριο σφάλμα) ή το ενδεχόμενο αυτή. να-συμβεί, είναι τόσο εμφανής, είτε άνευ ετέρου είτε με καταβολή τής απαιτούμενης επιμέλειας, ώστε δεν δύναται να γίνει ανεκτή η παράβλεψη του, η αρχή της εμπιστοσύνης ή όταν, ένεκα ήδη σφαιερής συμπεριφοράς αναμένονται μετά λόγου περαιτέρω σφάλματα, παύει να ισχύει.

Από την άλλη πλευρά, κατά την αρχή του καταμερισμού εργασίας (*Arbeitsteilungsprinzip*), σε περίπτωση συγκλίνουσας δραστηριότητας πλειόνων, η εκ μέρους ενός παραβίαση καθήκοντος επιμέλειας που προκάλεσε το αξιόποιο αποτέλεσμα δεν μπορεί να επιβαρύνει και εκείνον που τήρησε την αντικειμενικά οφειλόμενη από αυτόν επιμέλεια καθόσον τον αφορούσε. Στην περίπτωση αυτή ο επιμελώς συμπεριφερθείς δεν πληροί καν την α.υ. του εξ αμελείας εγκλήματος και γι' αυτό δεν ευθύνεται (*Jescheck – Weigend 55 I. 3. e*).

Σύμφωνα, επομένως, με την αρχή της εμπιστοσύνης και του καταμερισμού . της εργασίας, ο επιβλέπων μηχανικός που εκπλήρωσε επιμελώς τα ανατεθειμένα σ' αυτόν καθήκοντα δικαιούται να έχει εμπιστοσύνη ότι και οι λοιποί ασχολούμενοι με το .έργο τα εκπληρώνουν επιμελώς, χωρίς να υποχρεούται να ελέγχει και αν αυτοί τηρούν τα δικά τους καθήκοντα. Δεν υποχρεούται π.χ. να ελέγχει με επιτόπιους αφηνιδιαστικούς ελέγχους αν ο εργολάβος ευρίσκεται διαρκώς και πραγματικώς στο έργο.

7. Συμπέρασμα

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι ο επιβλέπων μηχανικός ευθύνεται για εξ αμελείας ανθρωποκτονία ή σωματική βλάβη που. επισυνέβη κατά την εκτέλεση οικοδομικού έργου μόνον εφ' όσον παραβίασε αντικειμενικά οφειλόμενο καθήκον επιμελείας από

τα αναφερόμενα στις επί μέρους ειδικές διατάξεις υπό την περαιτέρω προϋπόθεση ότι το αξιόποιο αποτέλεσμα συνιστά πραγμάτωση του κινδύνου που έθεσε με την παραβίαση του εν λόγω κανόνα και όχι άλλου κανόνα, είτε εφ' όσον ανέλαβε συμβατικά καθήκοντα εκπροσώπησης του κυρίου του έργου ως προς το όλο φάσμα των εργασιών. Γενικό τεκμήριο υπαιτιότητας υπερτείνουν τα εκ του νόμου ή συμβατικώς αναληφθέντα καθήκοντα επιμελείας του δεν καθιερώνεται.

IV.2. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ)

IV.2.0. ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΜΟΙΒΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

(Ν.Δ. 17-7-1923) Άρθρο 59. Κανονισμός των ελαχίστων ορίων αμοιβών Μηχανικών (Διατίμηση) δια την εποπτεία (επίβλεψη) εκτελέσεων των έργων

- «1. Δια Β. Διαταγμάτων εκδιδόμενων κανονίζεται η δι' εκάστην περίπτωσιν πληρωτέα υπό των εργοδοτών αμοιβή εις τους μηχανικούς εν γένει και αρχιτέκτονας του εκπονούντας μελέτας οιωνδήποτε έργων και τους αναλαμβάνοντας την εφαρμογήν των μελετών και την εποπτείαν (επίβλεψη) εκτελέσεως των έργων τούτων.
2. Η κατά την προηγούμενην παράγραφον οριζομένη αμοιβή αποτελεί υποχρεωτικήν διατίμησιν δι' αμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη.»

(Π.Δ. 13-6-1924) Κανονισμός «Περί καθορισμού των εις τους Ιδιώτας Μηχανικούς, χορηγουμένων Αμοιβών» δια την επίβλεψη της εκτέλεσης των έργων και την επιμέτρησιν αυτών.

« Άρθρ. 2. Προς ακριβή καθορισμόν των αμοιβών διά τας παρεχομένας υπηρεσίας διακρίνονται κατωτέρω εν ιδίοις άρθροις αφ' ενός μεν τρεις κατηγορίαι έργων εν γένει, αφ' ετέρου δε πέντε είδη εργασιών»

« Άρθρ. 4. τα είδη των εργασιών είναι τα εξής: Είδος Ε « Επίβλεψις περιλαμβάνουσα την φροντίδα της εντέχνου εκτελέσεως του έργου, μη συμπεριλαμβανομένων των έργων της οργανώσεως και εκτελέσεως και της επιστασίας. Επιμέτρησις αυτών και σύνταξις απολογισμού δαπάνης.»

« Άρθρ. 10.2 Αι καθοριζόμεναι δια του παρόντος αποζημιώσεις εφ' όσον δεν υφίστανται ιδιαίτεροι συμφωνία ισχύουσιν ως ελάχιστον όριον.»

(Β. Δ. 19.21/1938) «Αναθεώρηση του από 13-6-1924 Κανονισμού «περί καθορισμού των εις τους ιδιώτας μηχανικούς κλπ. αμοιβών».

«Άρθρ. 1 Εις τους Μηχανικούς εν γένει και Αρχιτέκτονες το ελάχιστον όριον αμοιβής διά την εκτέλεσιν των κατά το παρόν διάταγμα μελετών ή εργασιών, καθορίζεται ως κατωτέρω.»

«Άρθρ. 2.1 «Προκειμένου περί έργων Πολιτικού Μηχανικού και Αρχιτεκτόνων το ποσοστό αμοιβής ανά είδος εργασίας αυτών καθορίζεται αναλόγως της ολικής δαπάνης και της κατηγορίας των έργων.»

«Άρθρ. 9 Αι περί των ανωτέρω άρθρα 2 & 3 κατηγορίες έργων καθορίζονται οι ακόλουθες τρεις (I,II,III)»

«Άρθρ. 10. Προκειμένου περί έργων Πολιτικού Μηχανικού ή Αρχιτεκτόνων, τα εις τους πίνακας του άρθρου 2 αναφερόμενα είδη εργασιών είναι τα εξής: Είδος Ε: «Επίβλεψις περιλαμβάνουσα την φροντίδα της εντέχνου εκτελέσεως του έργου, μη συμπεριλαμβανομένων των έργων της οργανώσεως και εκτελέσεως και της επιστασίας. Επιμέτρησις αυτών και σύνταξις απολογισμού δαπάνης.»

«Άρθρ. 11. Προκειμένου περί έργων μηχανολογικών, ηλεκτρολογικών μηχανοηλεκτρολογικών και χημικοτεχνικών, τα εις τους πίνακας του άρθρου 3 αναφερόμενα είδη εργασιών αυτών, είναι τα εξής:

Είδος ΣΤ: Επίβλεψις εκτελέσεως «Αυτή περιλαμβάνει την φροντίδα της εντέχνου εκτελέσεως των έργων, την παροχήν των αναγκαίων κατά την εκτέλεσιν τεχνικών οδηγιών και τον έλεγχο των εκτελούμενων έργων.

Είδος Ζ: «Παραλαβή των έργων και έλεγχος τηρήσεως των συμφωνιών «Περιλαμβάνει την αυτοπρόσωπον επέμβασιν του μηχανικού κατά την εκάστοτε άφιξιν των υλικών και μηχανημάτων, την επιμέτρησιν και προσωρινήν παραλαβήν των έργων άνα τη αποπερατώσει αυτών προς βεβαίωσιν της καλής αυτών εκτελέσεως και λειτουργίας επί τη βάσει των οικείων συμφωνιών και των συμβολαίων εργολαβίας και την διεύθυνσιν των δοκιμών.»

(Ν.Δ 2726/1953) Τροποποίηση και συμπλήρωση του εις άρθρ. 59 του Ν.Δ. 17.7 /1923 " Κανονισμού των ελάχιστων ορίων αμοιβών Μηχανικών δια την επίβλεψιν της εκτέλεσης των έργων και των επιμετρήσεων αυτών.

- «1. Ο κατά το άρθρον 59 παράγραφος 1 κανονισμός των ελάχιστων ορίων αμοιβής των μηχανικών εν γένει και αρχιτεκτόνων, εφαρμόζεται δι'όλας τας ειδικότητας των μηχανικών-μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος. Τα ως άνω ελάχιστα όρια αμοιβών αποτελούν κατωτέραν διατίμησιν υποχρεωτικήν δι' αμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη καταργουμένης κατά τα λοιπά της παραγράφου 2 του ως άνω άρθρου.
2. Ο κανονισμός ούτος των αμοιβών εκτείνεται εις την μελέτην, εφαρμογή, επίβλεψιν, εποπτεϊάν ή έλεγχον και παραλαβήν πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, καθώς και εις πάσης φύσεως τεχνικάς εν γένει εργασίας και υπηρεσίας, σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνας κλπ., ή αμοιβάς καταβαλλομένας εις τους μετέχοντας αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και τους κριτάς τούτων.»

(ΒΔ 30/31 Μαΐου 1956) «Περί του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει».

(Άρειος Πάγος Απ. 125/1999)

Την αμοιβή του μηχανικού για τη μελέτη δύναται να αξιώσει, εκτός από τον ίδιο (ΑΕΔ 26/1993) και το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος, ως υποκαθιστάμενο στα δικαιώματα του μηχανικού κατά τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31-5-1956, ανεξαρτήτως του αν η σύμβαση, βάσει της οποίας αξιώνεται η σχετική αμοιβή έχει καταρτισθεί γραπτώς ή προφορικώς. **(Άρειος Πάγος Απ. 125/1999)**

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 1 Κανονισμός των ελάχιστων ορίων αμοιβών Μηχανικών δια την επίβλεψη της εκτέλεσης των έργων και των επιμετρήσεων αυτών

1. «Αι δια του παρόντος καθοριζόμεναι αμοιβαί αποτελούν τα υποχρεωτικώς εφαρμοζόμενα κατώτατα όρια αποζημίωσης δια διενέργειαν επιβλέψεων – παραλαβών Κτιριακών Έργων.
2. Ειδικότερον αι δια των διατάξεων του παρόντος καθοριζόμεναι αμοιβαί αναφέρονται:
δ) εις την μελέτην, επίβλεψιν, παραλαβήν και εκτίμησιν Κτιριακών Έργων
3. Αι αμοιβαί δια τας μελέτας του παρόντος αντιστοιχούν εις εκπόνησιν των μελετών κατά τας εις το Βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικής προδιαγραφάς».

Κατ' αναλογίαν, αι αμοιβαί δια τας επιβλέψεις του παρόντος αντιστοιχούν εις διενέργειαν επιβλέψεων κατά τας εις το βιβλίον Δεύτερον του παρόντος σχετικής προδιαγραφάς, σε συνδυασμό με το κεφαλαίο Γ του πρώτου Βιβλίου αυτού,

(Π.Δ. 515/5-10-89) «Τροποποίηση, συμπλήρωση και κατάργηση άρθρων του 1ου βιβλίου του Π.Δ. 694/74

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 Διατάξεις του Π.Δ. 696/74 για τις μελέτες οι οποίες ισχύουν αναλόγως, και για τις περιπτώσεις της επίβλεψης

«Αι διατάξεις των παραγράφων 3, 4, 5, 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 83 το άρθρο 82 και το άρθρο 88 του παρόντος διά τας μελέτας ισχύουν αναλόγως, και δια τας περιπτώσεις των επιβλέψεων.»

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 95.10 ισχύει το άρθρο 88, ισχύει και το άρθρο 82.6. Από το άρθρο 92.1 προκύπτει ότι σχετικά με τον ορισμό των κατηγοριών των επιβλέψεων ισχύουν αναλογικά και το άρθρο 80, καθώς επίσης και το άρθρο 82.

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220 Αντικείμενον-σκοπός της επίβλεψης της εφαρμογής των Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

- «1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών (και δια του κεφ. Γ του πρώτου βιβλίου τας εκ της διενέργειας επιβλέψεων) οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη και η επίβλεψη δύναται να αποσκοπή εις
- α) εξ υπαρχής κατασκευήν,
 - β) εις επέκτασιν,
 - γ) εις συμπλήρωσιν,
 - δ) εις επισκευήν,
 - ε) ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και
 - στ) εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.»

Ως κτιριακά έργα νοούνται κτίρια ή έργα υποδομής, διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου. (άρθρο 220.1 και 80 Π.Δ. 696/74)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 221.1 Περιεχόμενο της Επίβλεψης

Η μελέτη περιλαμβάνει:

- α) Την σύνταξιν του προγράμματος του έργου, εφ' όσον τούτο απαιτείται λόγω της σοβαρότητος του αντικειμένου και δεν χορηγείται υπό του εργοδότη, ως και την παρακολούθησιν της εξελίξεως και εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος κατά την εκπόνησιν των διαφόρων σταδίων της μελέτης.
- β) Την ανάλυσιν και τον έλεγχον του τυχόν υφισταμένου προγράμματος του έργου.
- γ) Την συγκέντρωσιν των πληροφοριών και στοιχείων των απαιτούμενων διά την επιστημονικήν αντιμετώπισιν του θέματος προς εξασφάλισιν της λειτουργικότητος και της οικονομίας του έργου.
- δ) Την επίλυσιν των λειτουργικών, τεχνικών και μορφολογικών αιτημάτων των τιθεμένων υπό του προγράμματος του έργου και την διατύπωσιν των αναγκαίων διά την πλήρη και έντεχνον εκτέλεσιν αυτού τεχνικών πληροφοριών υπό μορφήν σχεδίων, πινάκων τεχνικών προδιαγραφών κλπ.
- ε) Την πρόβλεψιν της δαπάνης εκτελέσεως του έργου εν συνόλω και κατά τας απαιτούμενας επί μέρους εργασίας.
- στ) Την υπόδειξιν της διαδικασίας και του χρονικού προγραμματισμού εκτελέσεως του έργου.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 90 Αντικείμενο του Κεφ. Γ «Αμοιβαί Επιβλέψεως Κτιριακών Έργων»

«Αι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αφορούν εις τον καθορισμόν του ελαχίστου ορίου αμοιβής διά

- α) την επίβλεψιν και
- β) επιμετρήσεις

των Κτιριακών Έργων.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον επιβλέψεως ως προς την εφαρμογή της σύμβασης

«1. Εις την αμοιβήν επιβλέψεως περιλαμβάνεται αποζημίωσις διά την απασχόλησιν και πάσα κατά τας διατάξεις του παρόντος δαπάνη διά:

- α) την υπεύθυνον παρακολούθησιν των εκτελουμένων έργων, (επίβλεψη)
- β) την χορήγησιν πλήρων και λεπτομερών οδηγιών εις τον κατασκευαστήν του έργου διά την κατά τα συμβατικά στοιχεία, την επιστήμην και τους κανόνας της τέχνης, έντεχνον, εμπρόθεσμον, και οικονομικήν εκτέλεσιν των εργασιών, (επίβλεψη)

- γ) την μέριμναν δια την συμμόρφωσιν του αναδόχου προς τας συμβατικάς του υποχρεώσεις (επίβλεψη)
- δ) την περιφρούρησιν των συμφερόντων του Εργοδότη, (επίβλεψη)
- ε) την εργασίαν μικροτροποποιήσεων της αρχικής μελέτης, (Άρθρ. 91.2 β)
- στ) την σύνταξιν λογαριασμών και συγκριτικών πινάκων, (επίβλεψη)
- ζ) την έγκαιρον σύνταξιν των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών, (επιμέτρηση)
- η) την ζύγισιν των υλικών (επιμέτρηση)
- θ) την παραλαβήν υλικών, (επίβλεψη)
- ι) την φροντίδα λήψεως απαιτουμένων δοκιμών, (επίβλεψη)
- ια) τας μερικές επιμετρήσεις και (επιμέτρηση)
- ιβ) την τελικήν επιμέτρησιν, (παραλαβή)
- ιγ) την εισήγησιν επί αιτήσεως παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών, (επίβλεψη)
- ιδ) την εμπρόθεσμον απάντησιν και αντίκρουσιν εις αιτήσεις και ενστάσεις του αναδόχου του έργου, (επίβλεψη)
- ιε) την παράστασιν κατά την παραλαβήν των εργασιών και (παραλαβή)
- ιστ) τον δέοντα χειρισμόν και απάντησιν επί τυχόν ενστάσεων του αναδόχου κατά του πρωτοκόλλου παραλαβής ως και (παραλαβή)
- ιζ) την εις τα δικαστήρια παράστασιν επί προσφυγών του αναδόχου, εάν ήθελε δοθή προς τούτο εντολή υπό του Εργοδότη, καταβαλλομένης εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει, ιδιαίτερας αμοιβής κατά το άρθρον 102 του παρόντος. (επίβλεψη)

2 Εις την επίβλεψη δεν περιλαμβάνεται εις την αμοιβήν επιβλέψεως ή απασχόληση δια:

- α) την δαπάνη λήψη και δοκιμασία δοκιμών και εκτέλεσιν πάσης φύσεως δοκιμών βαρύνουσαι αναλόγως προς την οικείαν σύμβασιν, τον ανάδοχον του έργου ή τον Εργοδότην.
- β) Η αμοιβή διά την σύνταξιν μελέτης τροποποιήσεως της αρχικής μελέτης, είτε εν όλω, είτε κατά μέρος αυτής. Εάν δοθή παρά του Εργοδότη τοιαύτη εντολή, καταβάλλεται ιδιαίτερα αμοιβή εις τον επιβλέποντα διά την σύνταξιν των τροποποιητικών μελετών, υπολογιζομένη κατά τας οικείας διατάξεις.
- γ) Η αμοιβή διά την σύνταξιν πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδας καταβαλλομένη ιδιαίτερος, κατά τα κατωτέρω ειδικώτερον οριζόμενα.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρα 92 / 80 Επίβλεψη εφαρμογής των επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

«Εκάστη Επίβλεψη μελέτης Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους επιβλέψεις:

- α) Την Επίβλεψη αρχιτεκτονικής μελέτης.
- β) Την Επίβλεψη μελέτης της φερούσης κατασκευής.
- γ) Την Επίβλεψη μελέτης των εγκαταστάσεων.
- δ) Την Επίβλεψη μελέτης των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρα 95.10 / 82.6 Κατασκευή εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρυθμίσεις ή αποκαταστάσεις

« Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους επιβλέψεως κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους επιβλέψεις δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.

Πέραν της διακρίσεως των επιβλέψεων εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι επίβλεψεις των Κτιριακών έργων διακρίνονται επίσης εις:

- α) επίβλεψη έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.

- β) επίβλεψη επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
- γ) μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Επιβλέποντα ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.1 Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής Επίβλεψης. Χαρακτηριστικά τυπικής περίπτωσης των προϋποθέσεων

Εις την περίπτωσην εκτελέσεως των έργων, εν τη έδρα του επιβλέποντος, διά γενικού εργολάβου, και δια τιμών μονάδος των επί μέρους εργασιών, και υπό τη προϋπόθεσιν ότι ο Εργοδότης, δεν διαθέτει ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν, (με επικεφαλής διπλωματούχου Μηχανικό) διά την επί τόπου παρακολούθησιν των εργασιών, υπό τας τεχνικάς οδηγίας, και την εν γένει επίβλεψιν, του επιβλέποντος, καταβάλλεται εις τον επιβλέποντα η κατά τα ανωτέρω άρθρα 92 και 94 αμοιβή επιβλέψεως

Η κατά τα ανωτέρω άρθρα 92 και 94 αμοιβή επίβλεψης αποτελεί την ελάχιστη αμοιβή επίβλεψης. Δεν επιτρέπεται δε η πέραν της ελάχιστης αυτής τιμής μείωσης της αμοιβής επίβλεψης οφειλομένης στις αυξομειώσεις του άρθρου 95.

Γενικός Εργολάβος είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου αναλαμβάνει την εκτέλεση του έργου. Ο Εργοδότης διά του Γενικού Επιβλέποντος ελέγχει (άρθρο 91 Π.Δ. 696/74) το αποτέλεσμα όλων των ενεργειών του Γενικού Εργολάβου σύμφωνα με τις συμβατικές του υποχρεώσεις. Ως γενικός επιβλέπων τοποθετείται ο Αρχιτέκτων (βλ. αρ. 83.3 του Π.Δ. 696/74).

Στην περίπτωση της επίβλεψης – εποπτείας εκτελούμενων εργασιών κατά το άρθρο 53-55 του Ν.Δ. 1923 ο Γενικός Επιβλέπων εποπτεύει τον εκτελούντα το έργο για την συνολική εκτέλεση των εργασιών για τις οποίες του χορηγήθηκε η άδεια οικοδομικών εργασιών.

Η επιλογή εκτελέσεως του έργου δια Γενικού Εργολάβου αφορά αποκλειστικά τον κύριο του έργου.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.2. Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής Επίβλεψης. Ο Εργοδότης διαθέτει ιδίαν Τεχνική Υπηρεσία δια την επιτόπου παρακολούθησιν των εργασιών.

Εις ην περίπτωσην ο Εργοδότης διαθέτει ιδίαν τεχνικήν υπηρεσίαν, με επικεφαλής διπλωματούχον μηχανικόν, δια την επί τόπου παρακολούθησιν των εργασιών, υπό τας τεχνικάς μόνον οδηγίας και όχι την εν γένει επίβλεψη του επιβλέποντος, εις τον τελευταίον τούτον καταβάλλεται ως αμοιβή το 70% της κατά τα ανωτέρω (92 και 94) οριζόμενης κατά περίπτωσην νομίμου αμοιβής επιβλέψεως.

Η περίπτωση της ως άνω παραγράφου δεν δημιουργεί υποχρεώσεις επίβλεψης στην επί τόπου του έργου τεχνική υπηρεσία αλλά αυτή λειτουργεί υποστηρικτικά προς τον Επιβλέποντα ο οποίος είναι ο μόνος αρμόδιος και υπεύθυνος επίβλεψης του έργου.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.3. Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής Επίβλεψης. Το έργο εκτελείται με γενικό εργολάβο με κατ' αποκοπήν προσφορά

Εάν το έργο, δεν εκτελείται διά τιμών μονάδος των επί μέρους εργασιών, αλλά εκτελείται, με κατ' αποκοπήν προσφοράν δι' ολόκληρον το έργο, εις τον επιβλέποντα καταβάλλεται ποσοστόν 20% επί πλέον της κατά το άρθρον 92 αμοιβής επιβλέψεως,

Εάν το έργο τούτο εκτελείται κατά μικτόν σύστημα, η αμοιβή επιβλέψεως είναι ανάλογος του τρόπου εκτελέσεως των επί μέρους τμημάτων του έργου και της αξίας αυτών, εφ' ης εφαρμόζονται τα, κατά περίπτωσην, οικεία ποσοστά.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.5.1. Επίβλεψη εφαρμογής των συμβάσεων σε σύγχρονη εκτέλεση έργου όχι δια γενικού εργολάβου αλλά δια μερικών, κατ' είδος εργασιών, εργολάβων

«Εις περίπτωσην συγχρόνου εκτελέσεως έργου ουχί δια γενικού εργολάβου αλλά δια μερικών, κατ' είδος εργασιών, εργολάβων, η αμοιβή επιβλέψεως διπλασιάζεται.»

Μερικοί κατά είδος εργασιών εργολάβοι. Μερικοί κατ' είδος εργασιών εργολάβοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οι οποίοι, με σύμβαση με τον κύριο του έργου, αναλαμβάνουν την εκτέλεση επί μέρους ομάδας εργασιών (κατά την έννοια του άρθρου 257 του Π.Δ. 696/74 (τιμολόγια ομάδας εργασιών). Ο Γενικός Επιβλέπων για λογαριασμό του Εργοδότη (κατά το άρθρ. 91 του Π.Δ. 696/74) ελέγχει αυτοτελώς, για κάθε επιμέρους εργολάβο, το αποτέλεσμα των ενεργειών τους, σύμφωνα με τις συμβατικές υποχρεώσεις καθενός. Η επιλογή εκτελέσεως του έργου δια επιμέρους κατ' είδος εργολάβων αφορά αποκλειστικά τον κύριο του έργου.

Είναι προφανές ότι, υπό τις δύο τιθέμενες προϋποθέσεις, δηλαδή:

- απουσία γενικού εργολάβου
 - σύγχρονη παρουσία στο εργοτάξιο περισσότερων, μερικών, κατ' είδος εργασιών εργολάβων
- επιβάλλεται στον επιβλέποντα αυξημένη μέριμνα, προσπάθεια και απασχόληση, για να επιτευχθεί ο συντονισμός τους και η αρμονική και τέλεια κατασκευή του έργου.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.5.2. Επίβλεψη εκτέλεσης του έργου απολογιστικώς, δι' αυτεπιστασίας (άνευ εργολάβου)

«Εις περίπτωσην εκτελέσεως, έργου ή τμήματος αυτού ή και εργασιών τινών απολογιστικώς δι' αυτεπιστασίας (άνευ εργολάβου), η αμοιβή διά το ούτως εκτελεσθέν έργον τετραπλασιάζεται.»

Συμφωνία «απολογιστικώς». Δι' αυτής συμφωνείται ότι ο εργολάβος θα εκτελή τα έργα διά χρημάτων του εργοδότη καταβαλλομένων εις αυτόν προκαταβολικώς ή κατά την διαδρομήν της κατασκευής του έργου. Ως αμοιβή δε του εργολάβου θα συμφωνήται ωρισμένον ποσοστόν επί του ποσού των ενεργούμενων δαπανών διά την κατασκευήν του έργου (Καύκας υπ' άρθρ. 681-682 παρ. 3γ)

Δημόσια έργα κατασκευάζονται από τον φορέα κατασκευής του έργου με αυτεπιστασία μέσω κατάλληλης τεχνικής υπηρεσίας και προσωπικού που είτε υπάρχει είτε κατά περίπτωσην προσλαμβάνεται. (ιδέ άρθρο 4 παρ. 1 Ν. 1418/84 και άρθρο 58 του π.δ. 609/85)

Αυτεπιστασία. Ο κύριος του έργου αναλαμβάνει την διεύθυνση του έργου δηλ. χορήγηση οδηγιών, παρακολούθηση, συντονισμό, έλεγχο των συνεργείων και παραλαβή όλων των απαιτούμενων εργασιών προκειμένου να ολοκληρωθεί το έργο.

Στην περίπτωση αυτή ο Γενικός Επιβλέπων, ελλείπει Γενικού Εργολάβου ή επί μέρους κατ' είδος εργασιών εργολάβων, επιβλέπει – ελέγχει (άρ. 91 Π.Δ. 696/74) για λογαριασμό του κυρίου του έργου την εκτέλεση όλων των κατ' είδος εργασιών που απαιτούνται για την ολοκλήρωση του έργου. Η επιλογή εκτελέσεως του έργου δι' αυτεπιστασίας αφορά αποκλειστικά τον κύριο του έργου.

Υπάρχει διαφορά στον ορισμό της αυτεπιστασίας μεταξύ του Π.Δ. 696/74 και του Ν. 1396/83 όπου εις τον Ν. 1396/83 ως αυτεπιστασία αναφέρεται η περίπτωση κατά την οποία ο κύριος του έργου «δεν έχει αναθέσει την εκτέλεση του έργου σε εργολάβο του όλου του έργου (Γενικό Εργολάβο ιδέ και παρ. 4 του ίδιου άρθρου) αλλά το εκτελεί κατά τμήματα με επί μέρους εργολάβους (αυτεπιστασία)» (Ν. 1418/84 αρθρ. 4.1.β)

(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.6. Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επιβλέψεως. Εκτέλεση του έργου δι' εργολάβων κατ' αυτοτελή τμήματα και με αυτοτελείς προϋπολογισμούς

«Εις περίπτωσην εκτελέσεως έργου τινός δι' εργολάβων, κατ' αυτοτελή τμήματα, και με αυτοτελείς προϋπολογισμούς, η αμοιβή υπολογίζεται κεχωρισμένως δι' έκαστον αυτοτελές ως άνω τμήμα.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.7 Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επιβλέψεως. Εκτελέσεως επικινδύνων εργασιών.

Εις περιπτώσιν εκτελέσεως επικινδύνων εργασιών, η αμοιβή επιβλέψεως δύναται να αυξηθή μέχρι του πενταπλασίου, του χαρακτηρισμού του επικινδύνου και του καθορισμού του ποσοστού προσαυξήσεως της αμοιβής προσδιοριζομένων δι' αποφάσεως του αρμοδίου οργάνου μετά σύμφωνον γνώμην του αρμοδίου τεχνικού συμβουλίου

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.8 Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επιβλέψεως. Συνδρομή μιας ή περισσότερων περιπτώσεων του παρόντος άρθρου κατά την επίβλεψιν έργου

Εις περίπτωσιν συνδρομής μιας ή περισσότερων περιπτώσεων του παρόντος άρθρου κατά την επίβλεψιν έργου τινός, το τελικώς προκύπτον συνολικόν ποσοστόν αμοιβής επιβλέψεως επί της αξίας του έργου (που οφείλεται στις παραπάνω αυξομειώσεις της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επίβλεψης) δεν δύναται να είναι, εν πάση περιπτώσει, μείζον του δέκα τοις εκατόν (10%) όταν συντρέχη μία περίπτωση και του δεκαπέντε τοις εκατόν (15%) όταν συντρέχουν περισσότερα της μιας.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.9 Περιπτώσεις αυξομειώσεων της κατά τα άρθρα 92 και 94 αμοιβής επιβλέψεως. Έργων υπολογισθέντων εις δυναμικές ενεργείας

Εις περίπτωσιν έργων υπολογισθέντων εις δυναμικές ενεργείας, ως αντισεισμικών και άλλων αναλόγων, η αμοιβή επιβλέψεως δεν προσαυξάνεται.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 Περιπτώσεις αυξομειώσεων αμοιβής επιβλέψεως κατ' αναλογίαν

Αι διατάξεις των παραγράφων 3, 4, 5, 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 83 και τα άρθρα 82 και 88 του παρόντος διά τας μελέτας ισχύουν αναλόγως, και δια τας περιπτώσεις των επιβλέψεων.

Οι διατάξεις της παρ. 95.10 διαμορφώνουν την αμοιβή του άρθρου 92 και δεν περιλαμβάνονται στις αυξομειώσεις του άρθρου 95 που οριοθετούνται με την παρ. 95.8 και τούτο διότι δεν έχουν αιτία την επίβλεψη του έργου όπως αναφέρει η παρ. 95.8 αλλά τα χαρακτηριστικά του κτιριακού έργου κατά τα άρθρα 220.2, 82.6 και 88 του Π.Δ. 696/74.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την επίβλεψη συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

(ΕΦ. ΑΘ. 10261/1984, 505/2003)

Συγκρότημα κτιρίων, κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, είναι ένα σύνολο από κτίρια που βρίσκονται στον ίδιο εδαφικό χώρο, καθένα όμως από τα οποία έχει οικοδομική αυτοτέλεια η οποία κάνει αναγκαία την εκπόνηση ιδιαίτερης μελέτης για καθένα από αυτά. Η οικοδομική αυτή αυτοτέλεια υπάρχει και όταν τα επιμέρους κτίρια επικοινωνούν μεταξύ τους ή βρίσκονται το ένα παραπλεύρως του άλλου, αρκεί να χρειάζεται για κάθε ένα από αυτά ιδιαίτερη μελέτη

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Η ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.α. Επίβλεψη προσθήκης ή επέκτασής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

Η αμοιβή εκάστης επίβλεψης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική επίβλεψη, στατική επίβλεψη, εκάστη επίβλεψη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%. (σχ. Άρθ. 220, 82.6)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.β. Επίβλεψη επισκευής υφιστάμενου κτιριακού έργου

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.γ. Επίβλεψη διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ ΤΟΥ ΈΡΓΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης

Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικώς και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.

Η Δαπάνη ως βάση για την αμοιβή Μηχανικών

1. Σημειώνεται ότι η δαπάνη του έργου, είτε ως **προϋπολογιζόμενη** στα αρχικά στάδια υλοποίησής του (στη φάση μελέτης – ελέγχου μελετών), είτε ως **πραγματοποιηθείσα** (στη φάση επίβλεψης-διοίκησης-εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού) αποτελεί την βάση υπολογισμού των αντίστοιχων υπηρεσιών. Η πραγματοποιηθείσα δαπάνη είναι γνωστή εξ' ορισμού και από αυτήν συνάγεται το κόστος του έργου στις διάφορες μορφές του (ιστορικό κλπ.)

Οι εφαρμοζόμενοι τύποι υπολογισμού της αμοιβής είναι σε όλες τις περιπτώσεις οι αναφερόμενοι στο άρθρο 2 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει, ενώ στα σχετικά άρθρα για τον υπολογισμό κάθε επί μέρους αμοιβής παρατίθενται οι **κανόνες** που πρέπει να εφαρμοσθούν για τον εκάστοτε προσδιορισμό της **προϋπολογιζόμενης ή πραγματοποιηθείσας δαπάνης**.

2. Συγκεκριμένα, βάση υπολογισμού της αμοιβής είναι

- για τις μελέτες γενικά ο **προϋπολογισμός** του άρθρου 3, σε συνδυασμό με τις προβλέψεις του άρθρου 83 ειδικά για μελέτες κτιριακών έργων
- για την επίβλεψη η πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών, όπως προκύπτει κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 97 (πληρωμές στους εργολάβους βάσει τμηματικών λογαριασμών)
- για την μελέτη χρονικού προγραμματισμού η «προϋπολογιζόμενη δαπάνη του έργου» όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 1 της Απόφασης ΥΠΕΧΩΔΕ Δ17α/802
- για την διοίκηση έργου και την εφαρμογή χρονικού προγραμματισμού «η Πραγματοποιηθείσα Δαπάνη του Έργου» όπως προσδιορίζεται στο άρθρο 1 της Απόφασης ΥΠΕΧΩΔΕ Δ17α/117/ΦΝ332/89

3. Η δαπάνη των υλικών που χορηγεί ο Εργοδότης επιπροστίθεται στην πραγματοποιηθείσα δαπάνη της αντίστοιχης εργολαβίας ή της αυτεπιστασίας.

(Ν. 2238/94) Άρθρο 35 Προσδιορισμός ελαχίστου κόστους κατασκευής οικοδομών

«Για τις οικοδομές που ανεγείρονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα με εξαίρεση τις οικοδομές που κατασκευάζονται από πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 34 και οι οποίες υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Κώδικα Φ.Π.Α., που έχει κυρωθεί με το ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α'), καθιερώνεται σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού του ελάχιστου συνολικού κόστους κατασκευής της οικοδομής και των ελάχιστων ποσοστών συμμετοχής των επί μέρους εργασιών στο συνολικό κόστος αυτής.

Ως «κόστος» λαμβάνεται το καθαρό κατασκευαστικό κόστος, το οποίο περιλαμβάνει την αξία αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, με το φόρο προστιθέμενης αξίας που αναλογεί στην αξία αυτών. Οι ασφαλιστικές εισφορές δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του πιο πάνω κόστους.

Εξαιρετικά, επί μέρους εργασίες που γίνονται χωρίς την ανάθεσή τους σε εργολάβο ή υπεργολάβο, αλλά με τη χρησιμοποίηση ημερομισθίων τεχνιτών και εργατών, ποσοστό μέχρι το είκοσι τοις εκατό (20%) του ελάχιστου συνολικού κόστους, μπορεί να καλύπτεται από τις αμοιβές των προσώπων αυτών.»

Αρχικός και Τελικός Πίνακας ΕΚΚΟ

Με την υποβολή του φακέλου στο αρμόδιο Πολεοδομικό γραφείο για την χορήγηση της άδειας οικοδομής, απαιτείται και η υποβολή του αρχικού πίνακα **ΕΚΚΟ**.

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών και κατά τη διαδικασία θεώρησης της άδειας για την ρευματοδότηση της οικοδομής σύμφωνα με το Π.Δ. 795/93, ζητείτε μεταξύ των άλλων δικαιολογητικών και ο **ΤΕΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ** με τα τιμολόγια κόστους κατασκευής.

(ΤΕΕ ΔΕ Γ47/Σ39/2006)«Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων

Αποφ. Γ47/Σ39/2006 Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων

Η Δ.Ε., μετά από εισήγηση του Προέδρου Τ.Ε.Ε. Γιάννη Αλαβάνου και έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 27.11/14.12.1926 «περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
2. Τη διάταξη του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών», όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα.
3. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 2726 της 12/12.11.1953 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.07/16.08.1923 Ν.Δ. “περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών”», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
4. Τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31.05.1956 «περί κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
5. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 21/26.06.1984 «περί εισπράξεως από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ) της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση αυτής στους δικαιούχους», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
6. Τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 «περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών, επίβλεψιν, παραλαβήν κλπ. Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων, ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα από το Π.Δ. 515/1989.
7. Τις διατάξεις της υπ’ αριθ. Δ17α/02/117/ΦΝ332/10.11.1989 Απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «περί αμοιβών μελέτης και εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού και διοίκηση των έργων”.
8. Το υπ’ αριθ. Πρωτ. 38272/21.10.2002 έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Προϋπολογιζόμενο και Πραγματοποιούμενο Κόστος Οικοδομικού Έργου – Νόμιμες Αμοιβές Μηχανικών».
9. Το υπ’ αριθ. Πρωτ. 1083783/1688/Α0012/31.01.2003 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, Γεν. Δ/ση Φορολογίας, Δ/ση Φορ/γιας Εισοδήματος (Δ12), Τμήμα Α’, με θέμα «Κόστος οικοδομικού έργου – νόμιμη αμοιβή μηχανικού – ελάχιστο κόστος κατασκευής οικοδομής», με το οποίο δίδεται απάντηση στο αμέσως παραπάνω έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Και επειδή:

1. Η για κάθε περίπτωση πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή στους μηχανικούς εν γένει, αρχιτέκτονες, μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων μέλη του ΤΕΕ διπλωματούχους Ανωτάτων Σχολών, και ασκούντες βάσει ειδικών διατάξεων νόμων τα επαγγέλματα αυτά εν όλω ή εν μέρει, οι οποίοι εκπονούν μελέτες οποιωνδήποτε έργων, αναλαμβάνουν την εφαρμογή, επίβλεψη, εποπτεία ή έλεγχο και παραλαβή πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, εκτελούν πάσης φύσεως τεχνικές εν γένει εργασίες και υπηρεσίες, σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνες κλπ. ή μετέχουν σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και κρίνουν αυτούς, κανονίζεται με νομοθετικές διατάξεις (βασιλικά διατάγματα, προεδρικά διατάγματα), οι οποίες θέτουν ελάχιστα όρια αμοιβών που αποτελούν κατωτέρα διατίμηση υποχρεωτική για αμφοτέρωτα τα συμβαλλόμενα μέρη.
2. Η ως άνω ελάχιστη νόμιμη αμοιβή των μηχανικών αποτελεί ποσοστό που προκύπτει από την εφαρμογή συγκεκριμένου τύπου επί του κόστους του έργου, είτε το προϋπολογιστικό (προϋπολογισμός) είτε το πραγματοποιηθέν (πραγματοποιηθείσα δαπάνη).

3. Προκειμένου να εξυπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον και να αποφευχθούν αποκλίσεις και να επικρατήσει το κριτήριο ισότητας στις ελάχιστες νόμιμες αμοιβές που λαμβάνουν οι μηχανικοί, είναι ανάγκη να προσδιοριστούν τα οικονομικά μεγέθη που λαμβάνονται υπόψη για να προκύψει το κόστος του έργου, που αποτελεί τη βάση υπολογισμού των αμοιβών των μηχανικών.
4. Την ελάχιστη νόμιμη αμοιβή, με νομοθετική αποκλειστικότητα, υπολογίζει το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, συντάσσοντας με την περαίωση της εργασίας του μηχανικού οριστικό πίνακα αμοιβής, εκτός από τις περιπτώσεις που η αμοιβή ορίζεται από την αρμόδια κρατική υπηρεσία.
5. Από την 01.01.2007 το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας θέτει σε εφαρμογή ειδικό μηχανογραφικό σύστημα με το οποίο υποχρεωτικά για όλους του μηχανικούς θα υπολογίζονται οι αμοιβές αυτών για τις παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Ορίζουμε ότι για τον υπολογισμό του κόστους κατασκευής οικοδομικών έργων (προϋπολογιστικό ή πραγματοποιηθέν), που αποτελεί βάση υπολογισμού της αμοιβής των μηχανικών, εφαρμόζονται οι συνημμένοι στην παρούσα Πίνακες 1, 2, 3 και 4, οι οποίοι επισυνάπτονται στο υπ' αριθ. πρωτ. 1083783/1688/A0012/31.01.2003 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (Παράρτημα ΙΙ) ως απάντηση του στο υπ' αριθ. πρωτ. 38272/21.10.2002 έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος περί «Προϋπολογιζόμενου και Πραγματοποιούμενου Κόστους Οικοδομικού Έργου – Νομίμων Αμοιβών Μηχανικών».

(ΤΕΕ Αρ. Πρ. 18932/2-8-99)

1. Ο **Φόρος Προστιθέμενης Αξίας** είναι έμμεσος φόρος για την καταβολή του οποίου το Δημόσιο **βαρύνει** τον πωλητή του αγαθού ή της υπηρεσίας. Ή άλλως, ο τελευταίος είναι **υπόχρεος στην καταβολή** του Φ.Π.Α. στο Δημόσιο Ταμείο.
2. Το **Δημόσιο** δεν δικαιούται να αναζητήσει τον Φ.Π.Α. από τον αγοραστή του αγαθού ή της υπηρεσίας, αλλά θα τον εισπράξει υποχρεωτικά από τον πωλητή, ο οποίος σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσεται από την **υποχρέωση πληρωμής**, ακόμη και όταν για οποιοδήποτε λόγο, δεν μπόρεσε ή δεν θέλησε να τον εισπράξει από τον **αγοραστή**.
3. Ο **Μηχανικός ως Εργολάβος** είναι υποχρεωμένος να καταβάλει στο Δημόσιο Ταμείο τον Φ.Π.Α. επί της αξίας των εκτελούμενων και τιμολογούμενων έργων είτε τον περιέλαβε στη σύμβαση και συνεπώς στη δαπάνη του έργου είτε όχι.
4. Ο **Εργοδότης** (αντισυμβαλλόμενος) είναι υποχρεωμένος να **καταβάλλει** τη συνολική Δαπάνη του Έργου, στην οποία περιλαμβάνεται και ο Φ.Π.Α., ή τη συνολική Δαπάνη των παρεχομένων υπηρεσιών στην οποία επίσης **περιλαμβάνεται** και ο Φ.Π.Α.
5. Η αμοιβή των υπηρεσιών του Μηχανικού (Επίβλεψη, Διοίκηση Έργου κ.λ.π.) υπολογίζεται ως **ποσοστό** επί τοις εκατό, επί της ως άνω συνολικής Δαπάνης του Έργου, στην οποία **περιλαμβάνεται και ο Φ.Π.Α** (ιδέ και Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (L 146/19/5-6-1997).

Από τα πιο πάνω καθίσταται προφανές ότι η Αμοιβή σας θα προκύψει ως ποσοστό επί τοις εκατό επί της συνολικής Δαπάνης του Έργου, στην οποία περιλαμβάνεται και ο Φ.Π.Α.»

(Α. Π. 1415/2005)

«Οι μηχανικοί, εφόσον δεν συμφωνήθηκε αμοιβή, δικαιούνται να λάβουν τη νόμιμη αμοιβή για την επίβλεψη των ως άνω εργασιών, βάσει του επίσης ενσωματωμένου στην απόφαση πίνακος» πραγματοποιηθείσας δαπάνης. (Α. Π. 1415/2005)

ΑΜΟΙΒΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 92 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης

1. Η αμοιβή επίβλεψης κτιριακών έργων (αρχιτεκτονικών, φέρουσας κατασκευής και εγκαταστάσεων), χωρίς τη σύνταξη επιμέτρησης, ορίζεται με ποσοστό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών, με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2 του παρόντος. Οι συντελεστές κ και μ έχουν τις παρακάτω τιμές για κάθε κατηγορία:

Για έργα κατηγορίας Ι $\kappa = 1,10$ $\mu = 20,00$

Για έργα κατηγορίας II	$\kappa = 1,30 \mu = 25,00$
Για έργα κατηγορίας III	$\kappa = 1,30 \mu = 25,00$
Για έργα κατηγορίας IV	$\kappa = 2,00 \mu = 28,00$
Για έργα κατηγορίας V	$\kappa = 1,50 \mu = 38,00$

2. Η αμοιβή επίβλεψης εγκαταστάσεων κτιριακών έργων, όπως αυτή προσδιορίζεται βάσει της ανωτέρω παρ. 1, ισχύει για κτιριακά έργα των οποίων η αρχιτεκτονική μελέτη κατατάσσεται στις κατηγορίες I, II, III. Η αμοιβή επίβλεψης εγκαταστάσεων κτιριακών έργων των οποίων η αρχιτεκτονική μελέτη κατατάσσεται στις κατηγορίες IV και άνω, και η οποία υπολογίζεται βάσει της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, προσαυξάνεται κατά 20%.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Μηχανικών για επίβλεψη (κατ' αναλογίαν των μελετών)

1. Το άρθρο 2 του Π.Δ. 696/74 όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ. 515/89 αναφέρεται στον προσδιορισμό των αμοιβών για την εκπόνηση των μελετών των αναφερόμενων στο άρθρο 1 του Π.Δ. 696/74.
2. Το Π.Δ. 696/74 όμως, ως Κανονισμός ελαχίστων αμοιβών Μηχανικών, αναφέρεται σε διαφορετικά άρθρα του σε διάφορες υπηρεσίες Μηχανικών.
3. Η παραπομπή στον τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 σε άλλα άρθρα του διατάγματος πέραν των σχετικών με τις Μελέτες, συνεπάγεται την εφαρμογή του άρθρου 2 σε συνδυασμό με τις προβλέψεις των άρθρων αυτών και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε υπηρεσίας.
4. Οι αμοιβές όλων των ειδών μελετών και εργασιών, που αναφέρονται στο άρθρο 1 του Π.Δ. 696/1974, υπολογίζονται με βάση τις γενικές προβλέψεις του άρθρου 2 του ίδιου Π.Δ.
5. Στις περιπτώσεις που υπάγονται στη παρ. 1α του άρθρου 2 οι αμοιβές όλων των έργων υπολογίζονται με βάση τον γενικό τύπο της παρ. 2 του άρθρου 2 σε συνδυασμό με την παρ. 4 του ίδιου άρθρου.
6. Οι προαναφερθείσες γενικές διατάξεις εξειδικεύονται για τα κτιριακά έργα, ανά υπηρεσία, στα οικεία κεφάλαια της παρούσας εγκυκλίου.
7. Η εφαρμογή των εξειδικευμένων, κατά τα άνω, διατάξεων είναι αναγκαία για να προσδιορίζεται με ακρίβεια και μονοσήμαντα η διατιμημένη αμοιβή κάθε υπηρεσίας, η οποία προσφέρεται από τους μηχανικούς στα οικοδομικά-κτιριακά έργα.

Αναλυτικότερα στο άρθρο 2 σχετικά με την επίβλεψη και σε συνδυασμό με τα άρθρα 92 και 94 διαμορφώνεται ως εξής:

1. Η αμοιβή A, για την επίβλεψη εφαρμογής των μελετών κτιριακών έργων καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρ. 92.1 σε ποσοστά επί τοις εκατό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών (Σ) των έργων, τα οποία ποσοστά αυτά υπολογίζονται με βάση τον γενικό τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74
2. Οι αμοιβές A για την επίβλεψη της εφαρμογής των Αρχιτεκτονικών μελετών, που υπολογίζονται με βάση την πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών κάθε έργου, προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \text{ ή άλλως}$$

$$A = \beta' * \frac{\Sigma}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \text{ όπου } \beta' = \frac{\beta}{100}$$

όπου Σ η πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών κάθε έργου, η οποία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 95.10/83 του Π.Δ. 696/74, υπολογίζεται επί της πραγματοποιηθείσας δαπάνης

του έργου. Ο υπολογισμός αυτός, μπορεί να έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_i σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (t_i), έτσι ώστε το Σ ως ιστορικό κόστος να ισούται με το άθροισμα $\Sigma_1 + \Sigma_2 + \dots + \Sigma_i$

3 λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 του Π.Δ. 696/74 στη χρονική περίοδο t της πραγματοποιηθείσας δαπάνης.

4. Ο λόγος $\frac{\Sigma}{\lambda}$ δηλώνει εξ ορισμού την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε δραχμές, με τιμές του

χρόνου όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$ (Δ'τριμ/74)

Εάν η πραγματοποιηθείσα δαπάνη έχει πραγματοποιηθεί κατά τμήματα Σ_i , τότε, σε κάθε τμηματική πραγματοποιηθείσα δαπάνη Σ_i αντιστοιχεί μια τιμή λ_i . Στην περίπτωση αυτή το άθροισμα των λόγων

$\frac{\Sigma_i}{\lambda_i}$ δηλώνει την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου (Δ'τριμ. 1974)

όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$, ήτοι:
$$\frac{\Sigma}{\lambda} = \sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i} \quad (4)$$

5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της Μελέτης του έργου υπολογίζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρ. 4 του Π.Δ. 696/74 και το Άρθρ. 82 και 83 του Π.Δ. 696/74, με τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{\lambda}}} \quad (5)$$

όπου $\frac{\Sigma}{\lambda}$ ως ανωτ. παρ. 4, οι δε συν/στές κ και μ λαμβάνονται από τα άρθρα 82 και 83 του Π.Δ. 696/74.

Σε περίπτωση τμηματικής πραγματοποιηθείσας δαπάνης Σ κατά τμήματα Σ_i

$$\beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i}}}$$

6. Ο συντελεστής λ' της παρ. 2 άρθρου 4 του Π.Δ. 696/74 λαμβάνεται με την τιμή της χρονικής περιόδου έγκρισης του τελευταίου σταδίου της επίβλεψης της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί με την οικεία σύμβαση του Μηχανικού.

7. Σε περίπτωση προκαταβολών ή ενδιάμεσων πληρωμών τα αντίστοιχα καταβληθέντα ποσά (Π_i , $i=1,2,\dots$) αφαιρούνται από την τελική αμοιβή A ως ανωτέρω (παράγρ. 2 και 3 του παρόντος) αναθεωρούμενα ως εξής:

$$A' = \Pi_i * \frac{\lambda'}{\lambda t''}$$

όπου:

Π_i : Η συγκεκριμένη προκαταβολή, η ενδιάμεσος πληρωμή.

λ' : Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο έγκρισης της πραγματοποιηθείσας δαπάνης Σ .

λ_i : Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο πληρωμής του ποσού Π_i . Οπότε η πέραν των προκαταβολών ή ενδιάμεσων πληρωμών καταβαλλομένη αμοιβή υπολογίζεται ως εξής:

$$A - \sum A' t$$

($t = 1, 2, \dots$)»

(ΤΕΕ Γνωμ. 2 Επ. Αμοιβ.) Κατ' αποκοπήν αμοιβή (Άρθρ. 2 παρ. 1 εδάφιο γ του ΠΔ 696/74)

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στην εισηγητική έκθεση του Ν.Δ. 2726/1953 αναφέρονται μεταξύ των άλλων «*Παρατηρήθη συχνή καταστρατήγησις και εκ μέρους εργοδοτών και εκ μέρους μηχανικών, με σκοπόν αθέμιτον συναγωνισμόν και με αποτέλεσμα αφ' ενός μεν ηθικὴν και υλικὴν πτώσιν του επαγγέλματος του Μηχανικού αφ' ετέρου δε πτώσιν της ποιότητος των τεχνικῶν μελετών, τας οποίας δεν επαρκεί πάντοτε η δημοσία Αρχή να ελέγχι πλήρως.*

«Δέον ὅθεν ο ὅρος «ελάχιστα ὅρια αμοιβῶν» να καθορισθῆ ως κατωτέρα διατίμησις υποχρεωτικὴ δι' ἀμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη.

2. Στο άρθρο 1 του Ν.Δ. 2726/1953 αναφέρονται: «*Ο κατά το άρθρον 59 παράγραφος 1 του από 17.7/16.8.1923 Ν.Δ. «περὶ σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμῶν του Κράτους και οικοδομῆς αὐτῶν» κανονισμός των ελάχιστων ὀρίων αμοιβῆς των μηχανικῶν εν γένει και αρχιτεκτόνων, να εφαρμόζεται δι' ὅλας τα ειδικότητας των μηχανικῶν-μελών του Τεχνικῶ Επιμελητηρίου της Ελλάδος διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολῶν, καθώς και διά τους βάσει ειδικῶν διατάξεων νόμων ασκούντας τα επαγγέλματα ταῦτα εν ὅλο ή εν μέρει.*

Τα ως ἄνω ελάχιστα ὅρια αμοιβῶν αποτελοῦν κατωτέραν διατίμησιν υποχρεωτικὴν δι' ἀμφοτέρα τα συμβαλλόμενα μέρη...

3. Η αμοιβή Α για την εκπόνηση των μελετών των αναφερομένων στο άρθρο 1 του π.δ. 696/1974 κατηγοριῶν έργων και εργασιῶν καθορίζεται κατά τμήματα και κεφάλαια του διατάγματος αυτού με συγκεκριμένους τρόπους, μεταξύ των οποίων και η **κατ' αποκοπήν** αμοιβή. (Άρθρο 2 π.δ. 696/74, παρ.1 εδ. γ')

Κατ' αποκοπήν αμοιβή καλείται η αμοιβή που συμφωνείται εκ των προτέρων συνολικά για ὅλη την εργασία που αναλαμβάνει κάποιος, και ὄχι κατά τεμάχιο ή μονάδα και συνεπώς αντιστοιχεί με τιμὴ μονάδος για το σύνολο του έργου και λαμβάνεται ως τεμάχιο ένα.

4. Η κατ' αποκοπήν αμοιβή ως τρόπος αμοιβῆς για σύνταξη μελέτης ή εκτέλεσης εργασίας αναγομένης εις κτιριακά έργα, μπορεί σύμφωνα με το Άρθρον 102 π.δ. 696/74 «Αμοιβή αναλόγως του χρόνου απασχολήσεως» να καθορισθῆ για εργασίες μη περιλαμβανόμενες εις τας αναφερομένας, εις το π.δ. 696/74.

5. Η αμοιβή των μελετών που καθορίζονται να αμείβονται με κατ' αποκοπήν αμοιβή (περίπτωση γ), προκύπτει από τον τύπο:

$$A = \lambda \cdot T$$

όπου: Τ: η κατ' αποκοπήν αμοιβή κατά το χρόνο όπου $\lambda = 1$

6. Στο άρθρο 3 παρ. 7 ορίζεται το ύψος της ελάχιστης αμοιβής για κάθε υπηρεσία και με οιονδήποτε τρόπο καθορίζεται αυτή: «Προκειμένου για την αμοιβή μελέτης ή επίβλεψης αυτού ή εκτέλεσεως άλλης εργασίας μηχανικού, για τα ιδιωτικά έργα καθορίζεται ότι η καταβαλλόμενη αμοιβή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το ποσό των 5.000 δραχμών. Το ποσό αυτό αναπροσαρμόζεται εκάστοτε, με το συντελεστή της παρ. 2 του άρθρου 4».
7. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι το Τ.Ε.Ε. κατά τη σύνταξη του οριστικού πίνακα αμοιβής του μηχανικού πρέπει λαμβανομένων υπ' όψιν των παραπάνω, να περιλάβει την κατ' αποκοπήν αμοιβή η οποία καθορίζεται στη συμφωνία ανάθεσης υπηρεσίας στο μηχανικό.

(Α. Π. Αποφ. 479/1986)

Ειδικότερα επί αγωγή επιδικάσεως αμοιβής επιβλέψεως κτιριακών έργων αυτός που ανέλαβε την εκτέλεση του σχετικού έργου διπλωματούχος ανωτάτης σχολής μηχανικός οφείλει να επικαλεσθεί την κατάρτιση της συμβάσεως, την εκτέλεση του έργου και τα στοιχεία που απαιτούνται κατά το νόμο για τον καθορισμό της αμοιβής του τα οποία κατά τα άρθρ. 80, 83, 90, 91, 92 και 93 του Π.Δ. 696/1974 είναι α) η κατηγορία του έργου, β) το είδος των εργασιών και γ) η δαπάνη που πραγματοποιήθηκε για τις εργασίες που εκτελέστηκαν. Εξάλλου κατά το κεφάλαιο Γ', το οποίο φέρεται με τον τίτλο "Αμοιβαί Επιβλέψεως Κτιριακών Έργων" και τα άρθρα 92 και 93 του πιο πάνω Π.Δ., οι διατάξεις αυτού του κεφαλαίου αφορούν τον καθορισμό του ελαχίστου ορίου αμοιβής για την επίβλεψη και επιμέτρηση των κτιριακών έργων, η οποία τελευταία διαστέλλεται από την πρώτη και κατά το άρθρ. 93 ίδιου Π.Δ. ορίζεται σε ποσοστό 40% της αμοιβής επιβλέψεως. (Άρειος Πάγος Αποφ. 479/1986)

(Α. Π. Αποφ. 1415/2005)

Κατά το άρθρο 92 παρ. 1 του ανωτέρω Π.Δ. 696/1974, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 46 του ΠΔ 515/1989, η αμοιβή επιβλέψεως των κτιριακών έργων (αρχιτεκτονικών, φέρουσας κατασκευής και εγκαταστάσεων), χωρίς τη σύνταξη επιμετρήσεως, ορίζεται σε ποσοστό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών, με βάση τον αναφερόμενο στο άρθρο 2 μαθηματικό τύπο, στον οποίο θα αναγραφούν, αντί του προϋπολογισμού, η πραγματοποιηθείσα δαπάνη και αντί των συντελεστών του άρθρου 83 παρ. 1 οι συντελεστές του άνω άρθρου 92 παρ. 1. Κατά τα λοιπά ισχύουν αναλόγως στην αμοιβή επιβλέψεως και οι διατάξεις των παραγράφων 3, 10 και 11 του άρθρου 83 (άρθρ. 95 παρ. 10) και συνεπώς η αμοιβή για την επίβλεψη των αρχιτεκτονικών κτιριακών έργων θα υπολογισθεί επί της πραγματοποιηθείσας συνολικής δαπάνης που περιλαμβάνει τις δαπάνες της φέρουσας κατασκευής και των εγκαταστάσεων, αλλά με βάση τις αμοιβές που αναλογούν στην κατηγορία που κατατάσσονται οι αντίστοιχες επί μέρους μελέτες. (Α. Π. Αποφ. 1415/2005)

ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 93 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης επιμετρήσεως

Η αμοιβή της επιμετρήσεως κτιριακού έργου ορίζεται εις ποσοστόν 40% της κατά το προηγούμενον άρθρον (Άρθρ. 92) αμοιβής επιβλέψεως.

(Εφ. Θεσ. 402/2004)

Την αμοιβή επιμετρήσεως κτιριακού έργου δικαιούται ο μηχανικός που επιβλέπει την παρά των αναδόχων εργολάβων επιμέτρηση, είτε **μετέχοντας σ' αυτή για έλεγχο** των στοιχείων της επιμέτρησης, είτε **πραγματοποιώντας χωριστή επιμέτρηση** για τον έλεγχο αυτό (Εφ.Αθ. 10299/1982 προσκομιζόμενη, Διοικ. Εφ. Αθ. 6071/1995 προσκομιζόμενη).

(Εφ. Αθηνών Αποφ. 10.299/1982)

Περαιτέρω απεδείχθη ότι οι εκκαλούντες εξετέλεσαν τας ανατεθείσας αυτοίς εργασίας ήτοι την επίβλεψη των έργων, ως ομολογείται και υπό του εφεσιβλήτου, ως και τας επιμετρήσεις αυτού, ας αρνείται ειδικώς το εφεσιβλήτον. Ειδικότερον

περί της διενέργειας των επιμετρήσεων, ως αμφισβητεί τα εφεσίβλητον, προέκυψε ότι οι εκκαλούντες προέβησαν εις τον ακριβή έλεγχο και επιμέτρησιν των πραγματοποιηθεισών υπό του εργολάβου Ιωάννου Γεωργακοπούλου εργασιών, συντάξας και υπογράψας ο εξ αυτών Άλεξ. Ζουρίδης τα προσκομιζόμενα ογκώδη πρωτόκολλα παραλαβής των επί μέρους αναλυτικώς περιγραφομένων εργασιών ως και τους τελικούς επιμετρητικούς πίνακας. Εφ' ών προσυπέγραψε ο ως άνω εργολάβος. Εντεύθεν οι εκκαλούντες δικαιούνται τόσον της συμπεφωνημένης δια την επίβλεψιν κατ' άρθρα 92, 95 παρ. 10 του Π.Δ. 696/74, όσον και ολοκλήρου της δια την επιμέτρησιν συμπεφωνημένης τοιαύτης, ανερχόμενης κατ' άρθρον 93 Π.Δ. 696/74 εις ποσοστόν 40% της κατά τα ως άνω προσδιοριζομένης αμοιβής διά την επίβλεψιν. Το επικαλούμενον υπό του εφεσιβλήτου περιστατικόν καθ' ο υπεβλήθη υπό του αναδόχου των έργων, κατά νόμιμον υποχρέωσιν (άρθρο 49 Π.Δ. 475/76) και εις εκτέλεσιν της υπ' αριθμόν 4967/5-12-1977 διαταγής του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, η προσυπογραφέα υπό του ιδίου ως άνω επιμέτρησις, κατ' ουδεμίαν νόμιμον διάταξιν επιφέρει την μείωσιν ή κωλύει την επιδίωξιν μέρους της δικαιούμενης υπό των εκκαλούντων ως άνω αμοιβής δια την επιμέτρησιν και δη κατά το ήμισυ, ως διατείνεται αβασίμως το εφεσίβλητον. Ούτω οι εκκαλούντες εδικαιούνται να λάβουν διά τας ως άνω εργασίας των επιβλέψεως και επιμετρήσεως των ως άνω έργων τα κατωτέρω (ποσά).

(ΤΕΕ Γνωμ. 7 Επ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξεσης λόγω εκτός έδρας στην αμοιβή επιμέτρησης του άρθρου 93 του π.δ 696/74»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι όλες οι υπηρεσίες μηχανικών που αναφέρονται σε κτιριακό έργο έχουν προσαύξηση αμοιβής στην περίπτωση που αφορούν σε έργο που βρίσκεται εκτός της έδρας του μηχανικού (ιδέ περ. 3 του παρόντος).
2. Στην ισχύουσα νομοθεσία προβλέπονται τα εξής:

«Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυξάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.

β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.» (άρθρο 95, παρ. 4, π.δ. 696/74)

Και τούτο ισχύει για όλες τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στις περί επιβλέψεως και κατασκευής κτιριακού έργου διατάξεις

3. Επειδή η επιμέτρηση των εκτελεσθεισών εργασιών των κτιριακών έργων περιλαμβάνεται στις υπηρεσίες επίβλεψης της κατασκευής, η αμοιβή της επιμέτρησης πρέπει να προσαυξάνεται σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΠΔ 696/74, ήτοι:

- *Για απόσταση πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. προσαύξηση της αμοιβής επιμέτρησης κατά ποσοστό 25%.*

. Για απόσταση πέραν των 150 χλμ. προσαύξηση της αμοιβής επιμέτρησης κατά ποσοστό 50%.»

(ΤΕΕ ΔΕ Γ20/Σ43/2006) «Αμοιβές Μηχανικών»

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 27.11/14.12.1926 «περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
2. Τη διάταξη του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών», όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα.
3. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 2726 της 12/12.11.1953 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.07/16.08.1923 Ν.Δ. “περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών”», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
4. Τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31.05.1956 «περί κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
5. Τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 «περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών, επίβλεψιν, παραλαβήν κλπ. Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων, ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
6. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 21/26.06.1984 «περί εισπράξεως από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ) της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση αυτής στους δικαιούχους», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.

Και επειδή:

1. Η πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή στους μηχανικούς για την παροχή από αυτούς υπηρεσιών επίβλεψης πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, κανονίζεται με νομοθετικές διατάξεις οι οποίες θέτουν ελάχιστα όρια αμοιβών που αποτελούν κατωτέρα διατίμηση υποχρεωτική για αμφοτέρωτα τα συμβαλλόμενα μέρη.
2. Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα και την ενεργητική νομιμοποίηση για τον καθορισμό, την καταβολή και τη δικαστική είσπραξη της οφειλόμενης αμοιβής μελέτης και επίβλεψης.
3. Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο «Αμοιβαί Επιβλέψεως Κτιριακών Έργων» του Π.Δ. 696/1974 περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν μόνο στην αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών επιβλέψεως μηχανικού σε κτιριακά έργα. Ειδικότερα το άρθρο 91 του Π.Δ. 696/1974 ορίζει το περιεχόμενο της αμοιβής επιβλέψεως. Εν συνεχεία, στο άρθρο 92 & 93 καθορίζεται η αμοιβή αυτή. Αφενός στη διάταξη του άρθρου 92 του ίδιου Π.Δ. ορίζεται ρητά ότι η καθοριζόμενη στο άρθρο αυτό αμοιβή επιβλέψεως είναι χωρίς τη σύνταξη επιμετρήσεως, και στο αμέσως επόμενο άρθρο 93, που είναι ενταγμένο στο ανωτέρω κεφάλαιο του Π.Δ. 696/1974, καθορίζεται η αμοιβή της επιμέτρησης σε ποσοστό της αμοιβής επιβλέψεως που προκύπτει από το άρθρο 92 του ίδιου Π.Δ..
4. Κατά την ισχύουσα νομοθεσία και την πάγια ακολουθούμενη πρακτική ο επιβλέπων, για λογαριασμό του εργοδότη, καταγράφει τα ποσοτικά μεγέθη του έργου, παρακολουθώντας, ελέγχοντας και προσυπογράφοντας τη συνταχθείσα επιμέτρηση, καθιστάμενος τοιουτοτρόπως υπεύθυνος απέναντι στον εργοδότη για την ακρίβεια και την ορθότητα της προσυπογραφείσας από αυτόν επιμέτρησης.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Ορίζουμε ότι η προκύπτουσα στο άρθρο 93 του Π.Δ. 696/1974 αμοιβή επιμετρήσεως αφορά στην επίβλεψη των επιμετρήσεων και καταβάλλεται στον επιβλέποντα μηχανικό (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων κατά την παράγραφο 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953) για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την προσυπογραφή των επιμετρητικών στοιχείων του έργου, κατά τα προβλεπόμενα στο νόμο και τη σχετική ισχύουσα σύμβαση.

Επιμετρήσεις σε κατ' αποκοπήν προϋπολογισμό έργου

Στο μέτρο που η επιμέτρηση του εκτελούμενου έργου σχετίζεται με την αμοιβή επίβλεψης και με την αμοιβή επιμέτρησης επισημαίνονται τα κατωτέρω για την ιδιάζουσα περίπτωση που η σύμβαση εκτέλεσης του έργου προβλέπει κατ' αποκοπήν εργολαβικό αντάλλαγμα, για όλο το έργο, ως «τεμάχιον 1», με ενδιάμεσες καταβολές.

Επί μισθώσεως έργου ο τρόπος καθορισμού του ύψους της αμοιβής ποικίλλει. Συνήθης είναι ο καθορισμός της αμοιβής **κατ' αποκοπήν**. Δια του τρόπου τούτου η συνολική αμοιβή του εργολάβου ορίζεται επακριβώς εκ των προτέρων εις ορισμένον πάγιον ποσόν (υπολογίζεται, εκ των προτέρων, συνολικά για όλη την εργασία και καταβάλλεται είτε εφάπαξ, είτε με οποιονδήποτε συμφωνημένο τρόπο).

Επί παρομοίου τρόπου καθορισμού της αμοιβής, δεν δύναται κατ' αρχήν ο Εργολάβος να αξιώσει μεταγενεστέρως, εν περιπτώσει επαληθεύσεως τινός των αναλαμβανομένων κινδύνων, αύξησιν της αμοιβής του.

Η μίσθωσις έργου προσφέρει το κατάλληλο συμβατικό σχήμα δια την επίρριψιν των ποικίλων κινδύνων, οι οποίοι συνδέονται με την παραγωγή του αποτελέσματος, επί των ώμων του Εργολάβου, ως εξουσιάζοντος, λόγω των επιστημονικών ή τεχνικών γνώσεων και ικανοτήτων του, αυτούς (τους κινδύνους) και ως έχοντα, επομένως, μείζονας δυνατότητας να τους προλαμβάνει ή και ως διαθέτοντος, έστω, την οικονομικήν δύναμιν να υφίσταται τελικώς, αυτός μόνος, ολόκληρον το βάρος των.

Συχνάκις όμως, ιδία επί έργων εχόντων υλικήν υπόστασιν, ο καθορισμός της αμοιβής συνηθίζεται να γίνεται επί τη βάσει προϋπολογισμού.

Ούτος είναι το έγγραφον, δια του οποίου οι συμβαλλόμενοι καθορίζουν, συνήθως εκ των προτέρων, την τιμή και την ποσότητα των κατ' ιδίαν συστατικών στοιχείων, εξ ών προβλέπεται ότι θέλει σύγκειται το έργον.

Εάν ο εργολάβος εγγυηθεί την ακρίβειαν των τιμών του προϋπολογισμού δεν δύναται να αξιώσει εκ των υστέρων αύξησιν αυτών. (Δεν βαρύνεται όμως, συνήθως, και δια του κινδύνου της τυχόν αναγκαίας εμφανίσεως, κατά την τελικήν επιμετρήσιν, εντελώς νέων εργασιών).

Εάν όμως συνεφωνήθη, δια της ρητής εγγυήσεως του Εργολάβου, η ακρίβεια και των ποσοτήτων, τότε, κατ' ουδέν διαφέρει η περίπτωσης από την τοιαύτην του κατ' αποκοπήν ορισμού της αμοιβής.

Έτσι, εάν η αμοιβή του Εργολάβου ωρίσθη εξ αρχής εις **ωρισμένο πάγιο ποσό κατ' αποκοπήν**, ούτος ουδεμίαν αξίωσιν αμοιβής δύναται να έχει δια τας τυχόν εκ των υστέρων προκυπτούσας αναγκαίας εργασίας, επιπλέον των αρχικώς υπολογισθεισών ή δια την εκπλήρωσιν παρεπομένων υποχρεώσεών του, επιβαλλομένων εκ του νόμου.

Όταν ο καθορισμός της αμοιβής του Εργολάβου γίνεται βάσει προϋπολογισμού, **τότε** η συνολική αμοιβή του Εργολάβου καθώς και οι ενδιάμεσες πληρωμές αυτού, όταν έχουν συμφωνηθεί τοιαύτες, προκύπτει δια του πολλαπλασιασμού του αριθμού των καθ' εκάστην κατηγορίαν τελικώς πραγματοποιημένων μονάδων, εξευρισκομένων δια της **επιμετρήσεως**, επί την δι' εκάστην τούτων προβλεφθείσαν εκ του προϋπολογισμού τιμήν και της άθροισης των γινομένων.

Σημειωτέον ότι η αμοιβή αυτή τυγχάνει, παρά τον τμηματικόν κατά τα ανωτέρω υπολογισμόν της, **ενιαία**, οφειλόμενη υπό του εργοδότη **δια το έργον ως σύνολον**.

Εις την περίπτωσης όμως που ο Εργολάβος έχει εγγυηθεί και τις ποσότητες (κατ' αποκοπήν προϋπολογισμό), τότε, οι επιμετρούμενες ποσότητες για τον υπολογισμό των ενδιαμέσων πληρωμών εις ουδεμίαν περίπτωσης επιτρέπεται να υπερβούν τας εγγυημένας από τον Εργολάβο. Για τον σκοπό αυτό

πρέπει να εκτιμάται η πρόοδος κάθε μιας εργασίας ως ποσοστό επί της συνολικής εγγυημένης ποσότητας και τα ποσοστά αυτά να χρησιμοποιούνται για την σύνταξη της ενδιάμεσης πιστοποίησης του έργου, επιβαρυνομένης σοβαρότητα της εργασίας του επιβλέποντος που προβλέπεται στο άρθρο 93 του Π.Δ. 696/74.

ΤΕΛΙΚΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ Ή ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΗ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον επιβλέψεως ως προς την εφαρμογή της σύμβασης

«1. Εις την αμοιβήν επιβλέψεως περιλαμβάνεται αποζημίωσις διά την απασχόλησιν και πάσα κατά τας διατάξεις του παρόντος δαπάνη διά:

ιβ) την τελικήν επιμέτρησιν, (παραλαβή)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 98 Καθορισμός Αμοιβής Παραλαβής και Πληρωμή αυτής

1. Για τον έλεγχο της οριστικής επιμέτρησης και την προσωρινή παραλαβή οιασδήποτε κτιριακών έργων των οποίων η μελέτη αμείβεται κατά τις διατάξεις του τμήματος Ε του παρόντος, το ελάχιστο ποσό Α1 της οφειλόμενης αποζημίωσης που καταβάλλεται από τον εργοδότη, ορίζεται ως ακολούθως:

$$A1 = 4000 \cdot \lambda + 0,20 A$$

όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή της μελέτης βάσει του άρθρου 83.

(ΤΕΕ Γνωμ. 20 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή τελικής επιμέτρησης»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Σύμφωνα με το άρθρο 98 παρ. 1 του π.δ. 696/1974, «για

- τον έλεγχο της οριστικής επιμέτρησης και
- την προσωρινή παραλαβή οιασδήποτε κτιριακών έργων των οποίων η μελέτη αμείβεται κατά τις διατάξεις του τμήματος Ε του παρόντος,
- το ελάχιστο ποσό Α1 της οφειλόμενης αποζημίωσης που καταβάλλεται από τον εργοδότη, ορίζεται ως ακολούθως:

$$A1 = 4000 \cdot \lambda + 0,20 A$$

όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και

Α η αμοιβή της μελέτης βάσει του άρθρου 83».

2. Σύμφωνα με το άρθρο 52 παρ. 5 του Ν. 3669/2008, «δύο μήνες το αργότερο μετά τη βεβαιωμένη περάτωση του έργου ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει στη Διευθύνουσα υπηρεσία τυχόν επί μέρους επιμετρήσεις που λείπουν και την τελική επιμέτρηση».

Η Διευθύνουσα υπηρεσία έχει υποχρέωση να προβεί στον έλεγχο της τελικής επιμέτρησης μέσα σε δύο μήνες από την υποβολή της και να κοινοποιήσει στον ανάδοχο την ελεγμένη και τυχόν διορθωμένη επιμέτρηση».

3. Από την αντιπαραβολή των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι, τόσο η κατά το π.δ. 696/74 οριστική επιμέτρηση και η κατά το π.δ. 609/85 τελική επιμέτρηση, όσον και η προσωρινή παραλαβή κτιριακών έργων είναι δύο διακριτές υπηρεσίες μηχανικού των οποίων όμως η αμοιβή κατά το αρθ. 98 του π.δ. 696/74 υπολογίζεται από κοινού, χωρίς να έχει ληφθεί υπόψη το ενδεχόμενο, να παρέχονται οι δύο υπηρεσίες από διαφορετικά πρόσωπα (π.χ. επιβλέποντα μηχανικό και Επιτροπή Προσωρινής Παραλαβής), όπως τούτο προβλέπεται στη νομοθεσία περί δημοσίων έργων (π.δ. 609/85) όπου ο έλεγχος της τελικής επιμέτρησης δεν γίνεται από την Επιτροπή Προσωρινής Παραλαβής αλλά από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία.
4. Από το άρθρο 98 παρ. 1 του π.δ. 696/74 προκύπτει ότι η αμοιβή για τις δύο παραπάνω υπηρεσίες είναι ανάλογη προς το ύψος της αμοιβής της αντίστοιχης μελέτης.
5. Από το άρθρο 92 και 93 του π.δ. 696/74 προκύπτει ότι η αμοιβή της επιμέτρησης είναι ανάλογη της αμοιβής επίβλεψης.
6. Στο άρθρο 89 του π.δ. 696/1974 ορίζεται ότι η αμοιβή, δια την παρακολούθησιν και τον έλεγχο της μελέτης είναι ανάλογη προς το ύψος της αμοιβής και ανέρχεται εις ποσοστόν 20% της αμοιβής αυτής. Ο έλεγχος και η παρακολούθηση της μελέτης, περιλαμβάνει, αφ' ενός μεν τον έλεγχο των τεχνικών στοιχείων της μελέτης, του έργου, αφ' ετέρου δε τον έλεγχο των οικονομικών στοιχείων αυτής (προμετρήσεις, τιμολόγηση κλπ) υπηρεσίες ανάλογες με εκείνες του ελέγχου της τελικής επιμέτρησης και της παραλαβής του έργου.
7. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις απαιτούνται υπηρεσίες, αφ' ενός μεν για τον έλεγχο της ποιότητας του έργου αφ' ετέρου δε για τον έλεγχο της ποσότητας του έργου αυτού. Λαμβανομένων δε υπ' όψιν των ισχυουσών διαδικασιών για το σκοπό αυτό, καθώς επίσης ότι στην αμοιβή για την «Οριστική Παραλαβή» δεν προβλέπεται αμοιβή για την τελική επιμέτρηση, προσδιορίζεται ότι η αμοιβή της παρ. 1 του άρθρου 98 του Π.Δ. 696/74 κατανέμεται ισομερώς αφ' ενός μεν στον έλεγχο της τελικής επιμέτρησης αφ' ετέρου δε στην προσωρινή παραλαβή του έργου.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 94 Αμοιβή συντάξεως πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος

1. Εις την, κατά τα ανωτέρω, αμοιβήν επιβλέψεως και επιμετρήσεως δεν περιλαμβάνεται η αμοιβή του επιβλέποντος δια την σύνταξιν πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος καταβαλλομένη επιπροσθέτως.
2. Δια την σύνταξιν πρωτοκόλλου κανονισμού νέων τιμών μονάδος συνοδευομένων υπό αναλύσεως τιμών και τιμολογίου δια τας νέας εργασίας ορίζεται η αμοιβή του επιβλέποντος σε ποσοστόν 0,50% επί της συνολικής αξίας των, διά νέων τιμών μονάδος, προβλεπομένων δια του συγκριτικού πίνακος εργασιών, μετά προσθήκην του ποσοστού οφέλους εργολάβου και αφαιρέσιν της τυχόν εκπτώσεως της δημοπρασίας. (πραγματοποιηθείσα δαπάνη)

Επισημαίνεται η διαφορά από το άρθρο 3, όπου ο προϋπολογισμός για τον προσδιορισμό της αμοιβής μελέτης συντάσσεται χωρίς την προσθήκη εργολαβικού οφέλους και χωρίς την αφαίρεση της εκπτώσεως της δημοπρασίας.

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Η Αναθεώρηση της αμοιβής υπολογίζεται σύμφωνα με το Άρθρο 2 παρ. 2&3

Η αμοιβή των Μηχανικών αναθεωρείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο. 2 παρ. 2 και 3 του Π.Δ. 696/74.

(ΤΕΕ Γνωμ. 8 Επ. Αμοιβ.) «Τιμή του λ´»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3 του π.δ. 696/1974 ο συντελεστής λ´ αντιστοιχεί στο συντελεστή λ του άρθρου 4 παρ. 2 του ίδιου προεδρικού διατάγματος στη χρονική περίοδο έγκρισης του προϋπολογισμού του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί.
2. Με τη σύμβαση μίσθωσης έργου που συνάπτει ο μηχανικός ή σύμπραξη μηχανικών ή εταιρεία μηχανικών με τον εργοδότη, ο πρώτος αναλαμβάνει την εκπλήρωση ενός συγκεκριμένου έργου – αποτελέσματος, το οποίο εκπληρώνεται με την παροχή από την πλευρά του πρώτου ή των πρώτων διαφόρων επιμέρους υπηρεσιών μηχανικού. Στην περίπτωση αυτή η σύμβαση αφορά στο αποτέλεσμα που προβλέπεται δι' αυτής και όχι στην παροχή των επί μέρους υπηρεσιών που προβλέπονται σε αυτή. Οι παρεχόμενες από το μηχανικό υπηρεσίες αποτελούν μία ενιαία αδιαίρετη συμβατική παροχή που αποτελεί το μέσο εκπλήρωσης του επιδιωκόμενου με τη σύμβαση αποτελέσματος. Κατά συνέπεια ο εργοδότης δεν παραλαμβάνει και δεν εγκρίνει κάθε υπηρεσία μηχανικού χωριστά, αλλά ως ενιαία και αδιαίρετη παροχή που ενσωματώνεται με την ολοκλήρωση και την επίτευξη του προβλεπόμενου στη σύμβαση αποτελέσματος (ιδέ άρθρ. 221 και 80 του ΠΔ 696/74). Ο εργοδότης θα παραλάβει και θα εγκρίνει το επιδιωκόμενο από τη σύμβαση αποτέλεσμα, παραλαμβάνοντας έτσι και εγκρίνοντας το σύνολο των υπηρεσιών μηχανικού που παρασχέθηκαν προκειμένου να επιτευχθεί το συμφωνηθέν έργο – αποτέλεσμα.
3. Ως εκ τούτων ο συντελεστής λ´ αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο που εγκρίνεται από τον εργοδότη το επιδιωκόμενο συμβατικά έργο το οποίο επιτυγχάνεται με την παροχή όλων των προβλεπομένων από τη σύμβαση επί μέρους υπηρεσιών μηχανικού, ανεξάρτητα από το χρόνο που αυτές παρεσχέθηκαν και χρησιμοποιήθηκαν για την επίτευξη του έργου.
4. Διαφορετική είναι η περίπτωση στην οποία η παράδοση του έργου και η καταβολή της αμοιβής μηχανικού έχουν συμφωνηθεί να γίνουν τμηματικά, σύμφωνα με το άρθρο 694, εδάφιο γ του Α.Κ. Εν προκειμένω, ο εργοδότης παραλαμβάνει και εγκρίνει κάθε φορά το μέρος του έργου που κατά τη συμφωνία του παραδίδει ο μηχανικός σε κάθε τμηματική προθεσμία. Ως εκ τούτων ο συντελεστής λ´ για τον υπολογισμό της αμοιβής κάθε μέρους του έργου που κατά τη συμφωνία παραδίδεται τμηματικά αντιστοιχεί στη χρονική περίοδο που εγκρίνεται από τον εργοδότη το μέρος του έργου που παραδόθηκε στην αντίστοιχη συμβατικά ταχθείσα τμηματική προθεσμία.

(ΠΔ 19/2/1938) Παρ. 10 άρθρο 12 ως αντικατεστάθη δια του άρθρ. μόνου του Κ.Δ. 17/29.11.43

10. «Η αμοιβή υπολογίζεται επί τη βάσει των τρεχουσών τιμών εν τη αγορά κατά τον χρόνον της καταβολής της αμοιβής. Τα τυχόν υπό του εργοδότη προμηθευόμενα υλικά θεωρούνται ως καινούργη και εκτιμώνται ως προς τον καθορισμόν της αμοιβής συμφώνως προς την τρέχουσαν τιμήν κατά τον χρόνον της καταβολής ταύτης.

Προϋπολογισμός βάσει του οποίου γίνεται ο ανωτέρω υπολογισμός της αμοιβής του δικαιούχου είναι ο συντασσόμενος υπό του εκπονήσαντος τας μελέτας προσαρμοζόμενος προς τας τρεχούσας τιμάς εν τη αγορά κατά τον χρόνον καταβολής της αμοιβής.

Βάσει της πραγματοποιηθείσης δαπάνης εκτελέσεως των έργων, και εφ' όσον δεν πρόκειται περί νέων τοιούτων υπολογίζεται μόνον η αμοιβή δια την επίβλεψιν, της αμοιβής δια τας μελέτας θεωρηθείσης ως εξοφληθείσης εάν και εφ' όσον αύτη κατεβλήθη συμφώνως προς τ' ανωτέρω και ανεξαρτήτως της πραγματοποιηθείσης δαπάνης εκτελέσεως.

Εν περιπτώσει καθ' ήν ο συνταχθείς υπό του δικαιούχου μηχανικού προϋπολογισμός δεν συμφωνεί κατά τον χρόνον της καταβολής της αμοιβής, προς τας τρεχούσας εν τη αγορά τιμάς τότε υπολογίζεται βάσει των τρεχουσών τιμών συντελεστής προσαυξήσεως ή και μειώσεως προσαρμοζομένου ούτω του προϋπολογισμού προς υπολογισμόν της καταβλητέας αμοιβής.

Εάν η επαύξησις ή ελάττωσις του πρ/σμού, λόγω της αυξομειώσεως των τιμών, δεν υπερβαίνει το 15% τότε δεν λαμβάνει χώραν αναπροσαρμογή των τιμών.

Εάν εγένοντο τμηματικά καταβολαί αμοιβής τότε τα ούτω κατά μέρος καταβληθέντα ποσά προσαρμόζονται κατά τ' ανωτέρω προς τας τρεχούσας κατά τον χρόνον της καταβολής των τιμάς.

Τα ούτω καταβληθέντα ποσά εξοφλούν οριστικώς το μέρος τούτο της αμοιβής, μόνον δε το εκάστοτε υπόλοιπον προσαρμόζεται, ως εν τοις ανωτέρω, προς τας κατά τον χρόνον της νέας περαιτέρω καταβολής τρεχούσας τιμάς.

Η κατά τα ανωτέρω αναπροσαρμογή των τιμών είναι υποχρεωτική δια τε τον εργοδότην και τον εντολοδόχον αρχιτέκτονα ή μηχανικόν θεωρουμένης ως τελικής καταβληθείσης και εξοφληθείσης της αμοιβής δια την εκπόνησιν των μελετών έργων ή επίβλεψιν πλήρων ή τμημάτων τούτων εάν, ως εν τοις ανωτέρω, κατά τον χρόνον της καταβολής της η αμοιβή υπελογίσθη βάσει προϋπολογισμού συμφώνου προς τας τρεχούσας τιμάς η δε τελική εξόφλησις εγένετο άνευ επιφυλάξεως».

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 13 «Δι' έργα εκτός της πόλεως εις την έδρα του Μηχανικού το ποσοστό της αμοιβής αυξάνονται κατά 1% επί της συνολικής δαπάνης του έργου»

(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατ/τος».

Σύμφωνα με το άρθρ. 12 παρ. 19 αυτού Δι' έργα εκτός της πόλεως εν ή η έδρα του Μηχανικού το ποσοστόν της αμοιβής αυξάνεται ως ακολούθως»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως

Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυξάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

- α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.
- β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.

(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικότητων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει

τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Οι περί κτιριακών έργων διατάξεις προβλέπουν πρόσθετη αμοιβή εκτός έδρας για τις προσφερόμενες από τους μηχανικούς υπηρεσίες.

Σκοπός του νομοθέτη είναι να εξισώνει με την καταβολή πρόσθετης αμοιβής το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εκτός της έδρας του και έχει προς τούτο να αντιμετωπίσει δυσμενέστερες συνθήκες και αυξημένο κόστος στην παροχή της υπηρεσίας του, με το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός της περιφέρειας της έδρας του με συνθήκες άνεσης και μειωμένο κόστος που του παρέχει η πλήρης και μόνιμη εγκατάσταση της έδρας του.

2. Στα άρθρα 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974 καθορίζεται η πρόσθετη αμοιβή που δικαιούται ο μηχανικός όταν παρέχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες σε κτιριακά έργα εκτός της έδρας του.

3. Από τις διατάξεις των άρθρων 12 παρ.18 του Β.Δ. της 19-21/2/38 προκύπτει επίσης ότι για κτιριακά έργα που βρίσκονται εκτός της πόλεως εις την οποία βρίσκεται η έδρα του μηχανικού η αμοιβή αυξάνεται.

4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988), εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού και της ταυτότητας του παραπάνω σκοπού του νομοθέτη, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη).»

(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στο άρθρο 220 του π.δ. 696/74 παρ. 2 ορίζονται τα εξής: «Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων».

2. Ως αμοιβή της μελέτης νοείται η αμοιβή μελέτης του έργου η οποία προκύπτει εάν το γραφείο του μελετητή ευρίσκεται στην περιοχή του έργου.

3. Κατά το άρθρο 85 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει σήμερα η αμοιβή μελέτης έργου που βρίσκεται εκτός της πόλης όπου η έδρα του Γραφείου του Μελετητή προσαυξάνεται για την αντιμετώπιση και κάλυψη πρόσθετων δαπανών. Η πρόσθετη αυτή αμοιβή ορίζεται ως άθροισμα σταθερού χρηματικού ποσού διαρκώς επικαιροποιούμενου και ποσοστού 5% της αμοιβής της μελέτης του έργου.

4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν

παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη) (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988). Κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης αυτής εφαρμόζεται για κάθε μελέτη, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελετητών.

5. Εκ των ως άνω συνάγεται ότι η προσαύξηση πρέπει να υπολογίζεται για κάθε μία μελέτη χωριστά και πρέπει να προστίθεται στο τέλος αφού προηγουμένως έχουν γίνει όλοι οι υπολογισμοί της αμοιβής της μελέτης που έχει ανατεθεί στον μηχανικό. Και τούτο φυσικά, εφ' όσον ο μηχανικός που συντάσσει την συγκεκριμένη μελέτη δικαιούται την προσαύξηση σύμφωνα τα οριζόμενα στο παραπάνω άρθρο του π.δ. 696/74.»

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας

«Α. Σύμφωνα με την απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Α1/Σ34/2007:

«...Τα ακούσια αυτά κενά που ο νομοθέτης θα ρύθμιζε εάν είχε υπόψη του τη σχετική ανάγκη κατά το χρόνο έκδοσης της ρύθμισης, καλύπτονται με την αναλογία, δηλαδή με τη δημιουργία ερμηνευτικώς ad hoc κανόνα δικαίου για την κάλυψή τους. Ο δικαιολογητικός λόγος της αναλογίας είναι η ομοιότητα της ατύχητης περίπτωσης με τις συναφείς ρυθμισμένες, ομοιότητα που συνάγεται ερμηνευτικώς».

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις υπ' αριθ. 4 και 5 της Επιτροπής αμοιβών του ΤΕΕ: «Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/74, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός έδρας αυτού, προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη)».

Σχετικά με την εφαρμογή της αμοιβής μελέτης εκτός έδρας στην αρχιτεκτονική μελέτη και στα τεύχη δημοπράτησης, υπολογίζεται μια ενιαία αμοιβή για την αρχιτεκτονική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης:

Σύμφωνα με το άρθρο 231, παρ. 4 του Π.Δ. 696/74 (προδιαγραφές σταδίου μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης), στο στάδιο μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης περιλαμβάνονται «εκ των τευχών δημοπρατήσεως, τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπο δημοπρατήσεως ως εννιαίου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως». Δηλαδή τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν μέρος της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Β. Ως αναφέρθηκε τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν στοιχείο, επιστημονικό έργο μηχανικού(στάδιο κατά μία έννοια) μελέτης για το οποίο μάλιστα προβλέπεται ειδική ξεχωριστή αμοιβή.

Προφανώς κατά την έννοια των διατάξεων είναι δυνατόν να ανατεθεί αυτοτελώς η σύνταξη τευχών δημοπράτησης ενός έργου. Συνεπώς σύμφωνα με τα προαναφερόμενα (ζήτημα εκτός έδρας) θα πρέπει να υπολογιστεί επιπλέον αμοιβή ποσοστού εκτός έδρας.

Γ. Ως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο έγγραφο :

Στο άρθρο 83 καθορίζονται οι βασικοί κανόνες ποσοστού αμοιβής για τις μελέτες κτιριακών έργων, καταγράφεται ο γενικός τύπος, οι συντελεστές υπολογισμού και πίνακες ανά κατηγορία μελέτης.

Επίσης, με τα επόμενα άρθρα του π.δ 696/1974 καθορίζονται με ρητή αναφορά στο άρθρο 83 οι τυχόν προσαυξήσεις των αμοιβών των μελετών ανά ειδική περίπτωση

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ.1 του ως άνω π.δ “ Για αμοιβή που βρίσκεται εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής, το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον ακόλουθο τύπο: $A=200 \times \lambda + 0,05 \times A$ όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

Από τις παρατεθείσες διατάξεις καθίστανται σαφές τα εξής:

Η μόνη προϋπόθεση που απαιτείται από το αρ. 85 π.δ/τος 696/1974, προκειμένου να υπολογιστεί στην αμοιβή μηχανικού για εκπόνηση μελέτης η προσαύξηση εκτός έδρας, είναι να απέχει η πόλη της έδρας του περισσότερο από 40 χιλιομ. από τον τόπο εκτέλεσης του έργου, χωρίς να εξετάζεται αν απομακρύνθηκε πράγματι για τις ανάγκες εκπόνησης της μελέτης. (βλ. σχετ. αποφ. Δ.Εφ. ΑΘ. 1927/2003.)

Η αμοιβή εκτός έδρας υπολογίζεται αφού ληφθεί ως συντελεστής Α η αμοιβή που προκύπτει βάσει του άρθρου 83 παρ. 7 Π.Δ. 696/74, προσ αυξημένη κατά τις λοιπές διατάξεις του Κώδικα ανά περίπτωση. Και τούτο γιατί ως γίνεται αποδεκτό από το σύνολο της Νομολογίας (βλ. ενδεικτικά. Γνωμ. Νομ. Συμβ. Κράτους. 675/1980) η αμοιβή μελετητή κτιριακού έργου που τοποθετείται εκτός της έδρας του είναι "πρόσθετη" και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής μελέτης, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.

Προφανώς εάν ανατεθεί εις τον μελετητή η εκπόνηση σταδίου μελέτης, και τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 87 του π.δ 696/1974 προσ αυξησης αμοιβής τότε ως τελική αμοιβή (Α) λαμβάνεται η τελική προσ αυξημένη αμοιβή και επί αυτής της αμοιβής θα προστεθεί το ποσοστό εκτός έδρας του άρθρου 85. Επισημαίνεται ότι η τελική αυτή αμοιβή είναι πρόσθετη και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.»

(Α. Π. Αποφ. 556/1977)

Μηχανικών αμοιβή. Η κατ' άρθρον 12 παρ. 19 Β.Δ. 19.2.1938 προσ αυξησις της αμοιβής οφείλεται εις το γεγονός της διαφορετικής έδρας του Μηχανικού από του τόπου εκτελέσεως του έργου, χωρίς να χρειάζεται η πραγματική μετακίνησις αυτού. (Α. Π. Αποφ. 556/1977)

(Α.Π. Αποφ. 115/1980)

Μηχανικοί. Υποχρεωτικός κανονισμός κατώτατων ορίων αμοιβής κατά το ν.δ. 2726/53. δεν αντίκειται στην ισότητα Συντάγματος. – Παράλειψη μηχανικού να υποβάλλει στο ΤΕΕ δήλωση ότι του ανατέθηκε η εργασία δεν εμποδίζει το ΤΕΕ να ασκήσει τα δικαιώματα του μηχανικού. – Αμοιβή αυξημένη όταν το έργο εκτελείται «εκτός έδρας», είναι αδιάφορο αν ο μηχανικός πραγματοποιεί μεταβάσεις στον τόπο του εκτελούμενου έργου. (Α. Π. Αποφ. 115/1980)

ΠΕΡΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ

(Α.Π. 925/77 ΝοΒ 26/728)

Με την επιμέτρηση και τη σύνταξη του απολογισμού των δαπανών περατώνεται η **επίβλεψη** που γίνεται από το μηχανικό.

(Α. Π. 1415/2005)

Ότι οι εν λόγω μηχανικοί από την έναρξη των εργασιών, παρακολούθησαν επί τόπου την εκτέλεση των επί μέρους εργασιών του έργου, ελέγχοντας την εφαρμογή των μελετών, τα συνεργεία κατασκευής του, την ποιότητα των υλικών, τις προσφορές των εργολάβων και προέβαιναν σε επιμετρήσεις για την πληρωμή των συνεργείων κ.λ.π. έως τον Μάρτιο του 1996 που περατώθηκε πλήρως και παραδόθηκε το έργο στην εναγομένη – αναιρεσείουσα ανώνυμη εταιρία, η οποία και το παρέλαβε. (Α. Π. 1415/2005)

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης

Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικός και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζόμενη επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.

(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.

Από τις συνδυασμένες αυτές διατάξεις των άρθρων 92 και 97 του Π.Δ. συνάγεται σαφώς ότι η αμοιβή η οποία πρέπει να καταβάλλεται κάθε φορά στον επιβλέποντα μηχανικό, υπολογίζεται, αναλόγως προς την αξία του τμήματος του έργου που εκτελέστηκε, η οποία αξία προκύπτει από τους τμηματικούς λογαριασμούς πληρωμής που συντάσσονται με βάση κανονικές επιμετρήσεις, στοιχεία τα οποία ευρίσκονται στην κατοχή του εργοδότη, κυρίου του έργου, όταν ο επιβλέπων μηχανικός δεν είναι πας κατασκευαστής αυτού. Με την επίκληση και προσκομιδή επομένως των σχετικών τμηματικών λογαριασμών και των κανονικών επιμετρήσεων, βαρύνεται ο κύριος του έργου, ο εναγόμενος για την καταβολή της αμοιβής επιβλέψεως, όταν ισχυρίζεται ότι αυτή που αξιώνεται από τον ενάγοντα είναι μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει από την πραγματική αξία του εκτελεσθέντος έργου, δηλαδή από τη δαπάνη που καταβλήθηκε γι' αυτό. Ακόμη, προκύπτει σαφώς από τις διατάξεις αυτές του Π.Δ., ότι ως ειδικότερες, αφού ρυθμίσουν ευθέως και ειδικώς το θέμα, έχουν εφαρμογή αντί της διατάξεως του άρθρου 694 ΑΚ που ρυθμίζει γενικώς την αμοιβή του εργολάβου επί συμβάσεως μισθώσεως έργου. Έτσι, η αμοιβή του επιβλέποντος μηχανικού, τελεί από της ενάρξεως της ισχύος του Π.Δ. κάτω από τις προϋποθέσεις που τα άρθρα 92 και 97 αυτού ορίζουν και είναι καταβλητέα τμηματικώς κατά τα στάδια εκτελέσεως του έργου και όχι του άρθρου 694 ΑΚ που επιτρέπει την τμηματική καταβολή της αμοιβής μόνον αν συμφωνήθηκε η τμηματική παράδοση του έργου, ορίζοντας ότι αλλιώς η αμοιβή οφείλεται μόνον αν παραδόθηκε ολόκληρο το έργο.

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρ. 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους

- «α. Η αμοιβή επίβλεψης όλων όσων ασκούν το επάγγελμα του Μηχανικού κατατίθεται στο ΤΕΕ σε δύο (2) δόσεις.
- β. Για τα έργα που απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας
- η πρώτη δόση κατατίθεται μετά την περάτωση του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και του οργανισμού πληρώσεως και περιλαμβάνει:
 - το σύνολο της αμοιβής επιβλέψεως στατικών,
 - της θερμομονώσεως και
 - το μισό της αμοιβής επιβλέψεως των αρχιτεκτονικών εργασιών
 - Η δεύτερη δόση κατατίθεται όταν περατωθούν όλες οι εργασίες και περιλαμβάνει το υπόλοιπο της αμοιβής επίβλεψης των αρχιτεκτονικών εργασιών και της αμοιβής επίβλεψης ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων.
- γ. Για τα λοιπά έργα φυσικών ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ι.Δ. για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση άδειας, η αμοιβή κατατίθεται επίσης σε δόσεις που δεν μπορεί να είναι λιγότερες από δύο (2), ανάλογα με την πρόοδο του έργου, όπως ειδικότερα προβλέπεται στη σύμβαση.
- δ. Η εξόφληση δε της αμοιβής επίβλεψης γίνεται πάντοτε με την περάτωση των εργασιών που προβλέπονται στη σύμβαση.»

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ ΟΛ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α».

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ** κατά **ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

(Α. Π. 1415/2005)

Ότι οι υποκαθιστάμενοι μηχανικοί, εφόσον δεν συμφωνήθηκε αμοιβή, δικαιούνται να λάβουν τη νόμιμη αμοιβή για την επίβλεψη των ως άνω εργασιών, βάσει του επίσης ενσωματωμένου στην απόφαση πίνακα, ανερχόμενη στο ποσό των 28.577.236 δραχμών πλέον ΦΠΑ, εκ του οποίου ο μιν (μετ' αφαίρεση του ληφθέντος ποσού 4.353.618 δρχ.) 21.791.452 και ο δε 6.792.416 δραχμές. **(Α. Π. 1415/2005)**

(ΤΕΕ Εφαρμογή του Π.Δ. 242/84) «Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στον δικαιούχο

Βάσει των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 7 του από 39/8-9-1983 Π.Δ. «τρόπος εκδόσεως οικοδομικών αδειών και έλεγχος των ανεγειρόμενων οικοδομών» κάθε Πολεοδομικό Γραφείο πρέπει να ζητεί και απόδειξη κατάθεσης της αμοιβής επίβλεψης στο ΤΕΕ.

Εάν δεν υποβάλλεται απόδειξη καταθέσεως, η οποία πρέπει να φέρει απαραίτητως την ένδειξη «ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΡΧΗ», δεν θα θεωρείτε την άδεια οικοδομής. Επίσης η σχετική απόδειξη πρέπει να αναγραφεί ευκρινώς τη λέξη «ΕΠΙΒΛΕΨΗ».

Η ίδια διαδικασία θα ακολουθείται και για τη δεύτερη θεώρηση της άδειας οικοδομής που γίνεται όπως είναι γνωστό μετά το πέρας όλων των εργασιών στην οικοδομή.

Η απόδειξη καταβολής της αμοιβής επίβλεψης στην Τράπεζα ή το ΤΕΕ ως και η βεβαίωση του ΤΕΕ περί απαλλαγής καταβολής της αμοιβής κλπ. αποτελεί αναγκαίο στοιχείο για την θεώρηση της άδειας οικοδομής θα φυλάσσεται δε στο σχετικό φάκελλο μετά των λοιπών δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση της άδειας (αποδεικτικά καταβολής φόρων, υπέρ τρίτων κρατήσεων κλπ.) και θα γράφεται ο αριθμός της αποδείξεως καταθέσεως της αμοιβής, ή της βεβαιώσεως του ΤΕΕ επί της άδειας στη θέση θεώρησης.

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Εφ. Αθηνών 4292/82

Απαιτήσεις Μηχανικών δια αμοιβή και δαπάνας υπόκεινται εις την **πενταετή** παραγραφήν αρχόμενην άμα τη λήξει του έτους καθ' ο επερατώθη η επίβλεψις.

(Εφετείο Αθηνών Αποφ. 4292/1982) Χρόνος παραγραφής αξίωσης μηχανικού για αμοιβή από επίβλεψη έργου.

Εις την επίβλεψη περιλαμβάνεται όχι μόνον η φροντίς της εντέχνου εκτελέσεως του έργου, αλλά η επιμέτρησις αυτού και η σύνταξις απολογισμού δαπάνης, άνευ των οποίων δεν θεωρείται περατωθείσα ή επίβλεψις (βλ. Γνωμ. Μιχαηλίδη – Νονάρου και Δεληγιάννη εν Αρμ. ΙΒ, 199), πλην όμως ούτε εκ της διατάξεως ταύτης, ούτε και εξ ετέρας τοιάυτης του ρηθέντος Β.Δ)τος απαγορεύεται όπως μεταξύ μηχανικού και εντολέως συμφωνηθή, ότι εις τον πρώτον ανατίθεται μόνον η επίβλεψις άνευ δηλονότι συντάξεως επιμετρήσεως και απολογισμού δαπάνης. Συνεπώς, υπάρχουσης τοιαύτης συμφωνίας, η παραγραφή της αξιώσεως του μηχανικού άρχεται από του τέλους του έτους, καθ' δ' επερατώθη η επίβλεψις. (Εφετείο Αποφ. 4292/1982)

IV.2.3 ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ

IV.2.3.01. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

- «1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών (και επιβλέψεων) οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη (και η επίβλεψη) δύναται να αποσκοπή
 - εις εξ υπαρχής κατασκευήν,
 - εις επέκτασιν,
 - εις συμπλήρωσιν,
 - εις επισκευήν, ή
 - εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και
 - εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 90. Αντικείμενον Επίβλεψης ως προς την εκτέλεση της σύμβασης

«Αι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αφορούν εις τον καθορισμόν του ελαχίστου ορίου αμοιβής διά

- α) την επίβλεψιν και
- β) επιμετρήσεις των Κτιριακών Έργων».

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον αμοιβής επιβλέψεως

- «1. Εις την αμοιβήν επιβλέψεως περιλαμβάνεται αποζημίωσις διά την απασχόλησιν και πάσα κατά τας διατάξεις του παρόντος δαπάνη διά:
 - α) την υπεύθυνον παρακολούθησιν των εκτελουμένων έργων,
 - β) την χορήγησιν πλήρων και λεπτομερών οδηγιών εις τον κατασκευαστήν του έργου διά την κατά τα συμβατικά στοιχεία, την επιστήμην και τους κανόνας της τέχνης, έντεχνον, εμπρόθεσμον, και οικονομικήν εκτέλεσιν των εργασιών,
 - γ) την μέριμναν δια την συμμόρφωσιν του αναδόχου προς τας συμβατικές του υποχρεώσεις και
 - δ) την περιφρούρησιν των συμφερόντων του Εργοδότη,
 - ε) την εργασίαν μικροτροποποιήσεων της αρχικής μελέτης,
 - στ) την σύνταξιν λογαριασμών και συγκριτικών πινάκων,
 - ζ) την έγκαιρον σύνταξιν των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών,
 - η) την ζύγισιν και παραλαβήν υλικών,
 - θ) την φροντίδα λήψεως απαιτουμένων δοκιμίων,
 - ι) τας μερικές επιμετρήσεις και
 - κ) την τελικήν επιμέτρησιν,
 - λ) την εισήγησιν επί αιτήσεως παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών,
 - μ) την εμπρόθεσμον απάντησιν και αντίκρουσιν εις αιτήσεις και ενστάσεις του αναδόχου του έργου,
 - ν) την παράστασιν κατά την παραλαβήν των εργασιών και

- ξ) τον δέοντα χειρισμόν και απάντησιν επί τυχόν ενστάσεων του αναδόχου κατά του πρωτοκόλλου παραλαβής ως και
- ο) την εις τα δικαστήρια παράστασιν επί προσφυγών του αναδόχου, εάν ήθελε δοθή προς τούτο εντολή υπό του Εργοδότη, καταβαλλομένης εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει, ιδιαίτερας αμοιβής κατά το άρθρον 102 του παρόντος.

2 Εις την επίβλεψη δεν περιλαμβάνεται εις την αμοιβήν επιβλέψεως ή απασχόληση δια:

- α) την δαπάνη λήψη και δοκιμασία δοκιμών και εκτέλεσιν πάσης φύσεως δοκιμών βαρύνουσαι αναλόγως προς την οικείαν σύμβασιν, τον ανάδοχον του έργου ή τον Εργοδότην.
- β) Η αμοιβή διά την σύνταξιν μελέτης τροποποιήσεως της αρχικής μελέτης, είτε εν όλω, είτε κατά μέρος αυτής. Εάν δοθή παρά του Εργοδότη τοιαύτη εντολή, καταβάλλεται ιδιαίτερα αμοιβή εις τον επιβλέποντα διά την σύνταξιν των τροποποιητικών μελετών, υπολογιζομένη κατά τας οικείας διατάξεις.
- γ) Η αμοιβή διά την σύνταξιν πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδας καταβαλλομένη ιδιαίτερος, κατά τα κατωτέρω ειδικώτερον οριζόμενα.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/80 Επίβλεψη εφαρμογής των επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

«Εκάστη Επίβλεψη μελέτης Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους επιβλέψεις:

- α) Την Επίβλεψη αρχιτεκτονικής μελέτης.
- β) Την Επίβλεψη μελέτης της φερούσης κατασκευής.
- γ) Την Επίβλεψη μελέτης των εγκαταστάσεων.
- δ) Την Επίβλεψη μελέτης των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/82 Επίβλεψη Εφαρμογής μελετών δια ανέγερση εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση

Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών και επιβλέψεων κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται και επιβλέψεις δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.»

Κατηγορίες Αρχιτεκτονικών Μελετών και επιβλέψεων: Οι κατηγορίες αρχιτεκτονικών μελετών και επιβλέψεων κτιριακών έργων είναι οι ακόλουθες:

- α) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης I
- β) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης II
- γ) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης III
- δ) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης IV
- ε) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης V

Πέραν της διακρίσεως των μελετών και επιβλέψεων εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται και επίβλεψη των Κτιριακών έργων διακρίνονται εις:

- α) Μελέτες και επίβλεψης έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
- β) Μελέτας και επίβλεψης επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
- γ) Μελέτας και επίβλεψης μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μηχανικό ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών.»

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την επίβλεψη Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής μελέτης συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10./88.1.α Επίβλεψη Προσθήκης ή επέκτασης Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης

«Η αμοιβή επίβλεψης εφαρμογής αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακού έργου που αφορά προσθήκη, επέκταση σε υφιστάμενο κτιριακό έργο προσανξάνεται κατά 30%»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/88.1.β Επίβλεψη επισκευής Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης

«Η αμοιβή επίβλεψης εφαρμογής αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακού έργου που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο προσανξάνεται κατά 30%»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/88.1.γ Επίβλεψη Διαρρύθμισης ή Μεταρρύθμισης Εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης

«Η αμοιβή επίβλεψης αρχιτεκτονικών κτιριακού έργου που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου προσανξάνεται κατά 50%»

ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/83 Καθορισμός Αμοιβής Επίβλεψης Εφαρμογής Αρχιτεκτονικών μελετών Συντελεστές κ και μ, Συντελεστής Σ (Πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών)

1. « Η αμοιβή επίβλεψης εφαρμογής Αρχιτεκτονικής Μελέτης κτιριακών έργων, χωρίς τη σύνταξη επιμέτρησης, ορίζεται με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2».
2. Οι συντελεστές κ και μ έχουν τις παρακάτω τιμές για κάθε κατηγορία:

Για έργα κατηγορίας I	κ = 1,10	μ = 20,00
Για έργα κατηγορίας II	κ = 1,30	μ = 25,00
Για έργα κατηγορίας III	κ = 1,30	μ = 25,00
Για έργα κατηγορίας IV	κ = 2,00	μ = 28,00
Για έργα κατηγορίας V	κ = 1,50	μ = 38,00
3. « Η αμοιβή επίβλεψης εφαρμογής Αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων, χωρίς τη σύνταξη επιμέτρησης, ορίζεται σε ποσοστό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών.
4. Σύμφωνα με το Άρθρ. 97.1. «Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικώς και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη, επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου, συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.»

ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 93 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης επιμετρήσεως

Η αμοιβή της επιμετρήσεως κτιριακού έργου ορίζεται εις ποσοστόν 40% της κατά το προηγούμενον άρθρον (Άρθρ. 92) αμοιβής επιβλέψεως.

(Εφ. Θεσ. 402/2004)

Την αμοιβή επιμετρήσεως κτιριακού έργου δικαιούται ο μηχανικός που επιβλέπει την παρά των αναδόχων εργολάβων επιμέτρηση, είτε **μετέχοντας σ' αυτή για έλεγχο** των στοιχείων της επιμέτρησης, είτε **πραγματοποιώντας χωριστή επιμέτρηση** για τον έλεγχο αυτό (Εφ.Αθ. 10299/1982 προσκομιζόμενη, Διοικ. Εφ. Αθ. 6071/1995 προσκομιζόμενη).

(Εφ. Αθηνών Αποφ. 10.299/1982)

Περαιτέρω απεδείχθη ότι οι εκκαλούντες εξετέλεσαν τας ανατεθείσας αυτοίς εργασίας ήτοι την επίβλεψιν των έργων, ως ομολογείται και υπό του εφεσιβλήτου, ως και τας επιμετρήσεις αυτού, ας αρνείται ειδικώς το εφεσιβλήτον. Ειδικότερον περί της διενέργειας των επιμετρήσεων, ας αμφισβητεί τα εφεσιβλήτον, προέκυψε ότι οι εκκαλούντες πρόέβησαν εις τον ακριβή έλεγχον και επιμέτρηση των πραγματοποιηθεισών υπό του εργολάβου Ιωάννου Γεωργακοπούλου εργασιών, συντάξας και υπογράψας ο εξ αυτών Άλεξ. Ζουριδής τα προσκομιζόμενα ογκώδη πρωτόκολλα παραλαβής των επί μέρους αναλυτικώς περιγραφομένων εργασιών ως και τους τελικούς επιμετρητικούς πίνακας. Εφ' ών προσυπέγραψε ο ως άνω εργολάβος. Εντεύθεν οι εκκαλούντες δικαιούνται τόσον της συμπεφωνημένης δια την επίβλεψιν κατ' άρθρα 92, 95 παρ. 10 του Π.Δ. 696/74, όσον και ολοκλήρου της δια την επιμέτρησην συμπεφωνημένης τοιαύτης, ανερχόμενης κατ' άρθρον 93 Π.Δ. 696/74 εις ποσοστόν 40% της κατά τα ως άνω προσδιοριζομένης αμοιβής διά την επίβλεψιν. Το επικαλούμενον υπό του εφεσιβλήτου περιστατικόν καθ' ο υπεβλήθη υπό του αναδόχου των έργων, κατά νόμιμον υποχρέωσιν (άρθρο 49 Π.Δ. 475/76) και εις εκτέλεσιν της υπ' αριθμόν 4967/5-12-1977 διαταγής του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, η προσυπογραφεία υπό του ιδίου ως άνω επιμέτρησις, κατ' ουδεμίαν νόμιμον διάταξιν επιφέρει την μείωσιν ή κωλύει την επιδίωξιν μέρους της δικαιούμενης υπό των εκκαλούντων ως άνω αμοιβής δια την επιμέτρησην και δη κατά το ήμισυ, ως διατείνεται αβασίμως το εφεσιβλήτον. Ούτω οι εκκαλούντες εδικαιούνται να λάβουν διά τας ως άνω εργασίας των επιβλέψεως και επιμετρήσεως των ως άνω έργων τα κατωτέρω (ποσά).

(ΤΕΕ Γνωμ. 7 Επ. Υπ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξεσης λόγω εκτός έδρας στην αμοιβή επιμέτρησης του άρθρου 93 του π.δ 696/74»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι όλες οι υπηρεσίες μηχανικών που αναφέρονται σε κτιριακό έργο έχουν προσαύξηση αμοιβής στην περίπτωση που αφορούν σε έργο που βρίσκεται εκτός της έδρας του μηχανικού (ιδέ περ. 3 του παρόντος).
2. Στην ισχύουσα νομοθεσία προβλέπονται τα εξής:

«Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυζάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.

β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.» (άρθρο 95, παρ. 4, π.δ. 696/74)

Και τούτο ισχύει για όλες τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στις περί επιβλέψεως και κατασκευής κτιριακού έργου διατάξεις

3. Επειδή η επιμέτρηση των εκτελεσθεισών εργασιών των κτιριακών έργων περιλαμβάνεται στις υπηρεσίες επίβλεψης της κατασκευής, η αμοιβή της επιμέτρησης πρέπει να προσαυξάνεται σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΠΔ 696/74, ήτοι:

- *Για απόσταση πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. προσαύξηση της αμοιβής επιμέτρησης κατά ποσοστό 25%.*

. Για απόσταση πέραν των 150 χλμ. προσαύξηση της αμοιβής επιμέτρησης κατά ποσοστό 50%.»

(ΤΕΕ ΔΕ Γ20/Σ43/2006) «Αμοιβές Μηχανικών»

Λαμβάνοντας υπόψη:

7. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 27.11/14.12.1926 «περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
8. Τη διάταξη του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών», όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα.
9. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 2726 της 12/12.11.1953 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.07/16.08.1923 Ν.Δ. “περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών”», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
10. Τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31.05.1956 «περί κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
11. Τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 «περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών, επίβλεψιν, παραλαβήν κλπ. Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων, ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
12. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 21/26.06.1984 «περί εισπράξεως από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ) της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση αυτής στους δικαιούχους», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.

Και επειδή:

5. Η πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή στους μηχανικούς για την παροχή από αυτούς υπηρεσιών επίβλεψης πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, κανονίζεται με νομοθετικές διατάξεις οι οποίες θέτουν ελάχιστα όρια αμοιβών που αποτελούν κατώτερα διατίμηση υποχρεωτική για αμφοτέρωτα τα συμβαλλόμενα μέρη.
6. Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα και την ενεργητική νομιμοποίηση για τον καθορισμό, την καταβολή και τη δικαστική είσπραξη της οφειλόμενης αμοιβής μελέτης και επίβλεψης.
7. Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο «Αμοιβαί Επιβλέψεως Κτιριακών Έργων» του Π.Δ. 696/1974 περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν μόνο στην αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών επιβλέψεως μηχανικού σε κτιριακά έργα. Ειδικότερα το άρθρο 91 του Π.Δ. 696/1974 ορίζει το περιεχόμενο της αμοιβής επιβλέψεως. Εν συνεχεία, στο άρθρο 92 & 93 καθορίζεται η αμοιβή αυτή. Αφενός στη διάταξη του άρθρου 92 του ίδιου Π.Δ. ορίζεται ρητά ότι η καθοριζόμενη στο άρθρο αυτό αμοιβή επιβλέψεως είναι χωρίς τη σύνταξη επιμετρήσεως, και στο αμέσως επόμενο άρθρο 93, που είναι ενταγμένο στο ανωτέρω κεφάλαιο του Π.Δ. 696/1974, καθορίζεται η αμοιβή της επιμέτρησης σε ποσοστό της αμοιβής επιβλέψεως που προκύπτει από το άρθρο 92 του ίδιου Π.Δ..

8. Κατά την ισχύουσα νομοθεσία και την πάγια ακολουθούμενη πρακτική ο επιβλέπων, για λογαριασμό του εργοδότη, καταγράφει τα ποσοτικά μεγέθη του έργου, παρακολουθώντας, ελέγχοντας και προσυπογράφοντας τη συνταχθείσα επιμέτρηση, καθιστάμενος τοιουτοτρόπως υπεύθυνος απέναντι στον εργοδότη για την ακρίβεια και την ορθότητα της προσυπογραφείσας από αυτόν επιμέτρησης.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Ορίζουμε ότι η προκύπτουσα στο άρθρο 93 του Π.Δ. 696/1974 αμοιβή επιμετρήσεως αφορά στην επίβλεψη των επιμετρήσεων και καταβάλλεται στον επιβλέποντα μηχανικό (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων κατά την παράγραφο 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953) για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την προσυπογραφή των επιμετρητικών στοιχείων του έργου, κατά τα προβλεπόμενα στο νόμο και τη σχετική ισχύουσα σύμβαση.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 94 Αμοιβή συντάξεως Πρωτοκόλλων Κανονισμού Νέων Τιμών Μονάδος

1. Εις την, κατά τα ανωτέρω, αμοιβήν επιβλέψεως και επιμετρήσεως δεν περιλαμβάνεται η αμοιβή του επιβλέποντος δια την σύνταξιν «Πρωτοκόλλων Κανονισμού Νέων Τιμών Μονάδος» καταβαλλομένη επιπροσθέτως.
2. Δια την σύνταξιν «Πρωτοκόλλου Κανονισμού Νέων Τιμών Μονάδος» συνοδευομένων των τιμών υπό Αναλύσεως Τιμών και Τιμολογίου δια τας νέας εργασίας, ορίζεται ως αμοιβή ποσοστόν 0,50% επί της συνολικής αξίας των, διά νέων τιμών μονάδος, προβλεπομένων δια του συγκριτικού πίνακος εργασιών, μετά προσθήκην του ποσοστού οφέλους εργολάβου και αφαιρέσιν της τυχόν εκπτώσεως της δημοπρασίας.

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2.1. Υπολογισμός αμοιβής επίβλεψης εφαρμογής Αρχιτεκτονικών Μελετών (Ανέγερση)

1. Η αμοιβή Α, για την επίβλεψη εφαρμογής των Αρχιτεκτονικών μελετών κτιριακών έργων καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρ. 92.1 σε ποσοστά επί τοις εκατό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών (Σ) των κατά το Άρθρο 95.10/83.3 έργων, τα οποία ποσοστά αυτά υπολογίζονται με βάση τον γενικό τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74
2. Οι αμοιβές Α για την επίβλεψη της εφαρμογής των Αρχιτεκτονικών μελετών, που υπολογίζονται με βάση την πραγματοποιηθείσα συνολική δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών κάθε έργου, προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \text{ ή άλλως}$$

$$A = \beta' * \frac{\Sigma}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \text{ όπου } \beta' = \frac{\beta}{100}$$

όπου Σ η πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών κάθε έργου, η οποία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 95.10/83.3 του Π.Δ. 696/74, υπολογίζεται επί της συνολικής πραγματοποιηθείσας δαπάνης του έργου, περιλαμβάνοντος πέραν της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των Αρχιτεκτονικών Κτιριολογικών εργασιών, και εκείνων της φερούσης κατασκευής και εγκαταστάσεων. Ο υπολογισμός αυτός, μπορεί να έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_ι σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (t_i), έτσι ώστε το Σ ως ιστορικό κόστος να ισούται με το άθροισμα Σ₁+Σ₂+.....+Σ_ι

3. λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 του Π.Δ. 696/74 στη χρονική περίοδο t της πραγματοποιηθείσας δαπάνης.

4. Ο λόγος $\frac{\Sigma}{\lambda}$ δηλώνει εξ ορισμού την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$ (Δ'τριμ/74)

Εάν η συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη έχει πραγματοποιηθεί κατά τμήματα Σ_i , τότε, σε κάθε τμηματική πραγματοποιηθείσα δαπάνη Σ_i αντιστοιχεί μια τιμή λ_i . Στην περίπτωση αυτή το άθροισμα των λόγων $\frac{\Sigma_i}{\lambda_i}$ δηλώνει την συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε δραχμές, με τιμές του

χρόνου (Δ'τριμ. 1974) όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$, ήτοι:
$$\frac{\Sigma}{\lambda} = \sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i} \quad (4)$$

5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της Αρχιτεκτονικής Μελέτης του έργου υπολογίζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρ. 4 του Π.Δ. 696/74 και το Άρθρ. 82 και 83 του Π.Δ. 696/74, με τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{\lambda}}} \quad (5)$$

όπου $\frac{\Sigma}{\lambda}$ ως ανωτ. παρ. 4, οι δε συν/στές κ και μ λαμβάνονται από τα άρθρα 82 και 83 του Π.Δ. 696/74.

Σε περίπτωση τμηματικής πραγματοποιηθείσας δαπάνης Σ κατά τμήματα Σ_i

$$\beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\sum \frac{\Sigma_i}{\lambda_i}}}$$

6. Ο συντελεστής λ' της παρ. 2 άρθρου 4 του Π.Δ. 696/74 λαμβάνεται με την τιμή της χρονικής περιόδου έγκρισης του τελευταίου σταδίου της επίβλεψης της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί με την οικεία σύμβαση του αρχιτέκτονος.

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 13 «Δι' έργα εκτός της πόλεως εις την έδρα του Μηχανικού το ποσοστό της αμοιβής αυξάνονται κατά 1% επί της συνολικής δαπάνης του έργου»

(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατίτος».

Σύμφωνα με το άρθρ. 12 παρ. 19 αυτού Δι' έργα εκτός της πόλεως εν ή η έδρα του Μηχανικού το ποσοστόν της αμοιβής αυξάνεται ως ακολούθως»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως

Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυξάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

- α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.
β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.

(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Οι περί κτιριακών έργων διατάξεις προβλέπουν πρόσθετη αμοιβή εκτός έδρας για τις προσφερόμενες από τους μηχανικούς υπηρεσίες.

Σκοπός του νομοθέτη είναι να εξισώνει με την καταβολή πρόσθετης αμοιβής το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εκτός της έδρας του και έχει προς τούτο να αντιμετωπίσει δυσμενέστερες συνθήκες και αυξημένο κόστος στην παροχή της υπηρεσίας του, με το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός της περιφέρειας της έδρας του με συνθήκες άνεσης και μειωμένο κόστος που του παρέχει η πλήρης και μόνιμη εγκατάσταση της έδρας του.

2. Στα άρθρα 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974 καθορίζεται η πρόσθετη αμοιβή που δικαιούται ο μηχανικός όταν παρέχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες σε κτιριακά έργα εκτός της έδρας του.
3. Από τις διατάξεις των άρθρων 12 παρ.18 του Β.Δ. της 19-21/2/38 προκύπτει επίσης ότι για κτιριακά έργα που βρίσκονται εκτός της πόλεως εις την οποία βρίσκεται η έδρα του μηχανικού η αμοιβή αυξάνεται.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988), εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού και της ταυτότητας του παραπάνω σκοπού του νομοθέτη, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσανξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη).»

(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στο άρθρο 220 του π.δ. 696/74 παρ. 2 ορίζονται τα εξής: «Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων».
2. Ως αμοιβή της μελέτης νοείται η αμοιβή μελέτης του έργου η οποία προκύπτει εάν το γραφείο του μελετητή ευρίσκεται στην περιοχή του έργου.

3. Κατά το άρθρο 85 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει σήμερα η αμοιβή μελέτης έργου που βρίσκεται εκτός της πόλης όπου η έδρα του Γραφείου του Μελετητή προσαυξάνεται για την αντιμετώπιση και κάλυψη πρόσθετων δαπανών. Η πρόσθετη αυτή αμοιβή ορίζεται ως άθροισμα σταθερού χρηματικού ποσού διαρκώς επικαιροποιούμενου και ποσοστού 5% της αμοιβής της μελέτης του έργου.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη) (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988). Κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης αυτής εφαρμόζεται για κάθε μελέτη, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελετητών.
5. Εκ των ως άνω συνάγεται ότι η προσαύξηση πρέπει να υπολογίζεται για κάθε μία μελέτη χωριστά και πρέπει να προστίθεται στο τέλος αφού προηγουμένως έχουν γίνει όλοι οι υπολογισμοί της αμοιβής της μελέτης που έχει ανατεθεί στον μηχανικό. Και τούτο φυσικά, εφ' όσον ο μηχανικός που συντάσσει την συγκεκριμένη μελέτη δικαιούται την προσαύξηση σύμφωνα τα οριζόμενα στο παραπάνω άρθρο του π.δ. 696/74.»

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας

«Α. Σύμφωνα με την απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Α1/Σ34/2007:

«...Τα ακούσια αυτά κενά που ο νομοθέτης θα ρύθμιζε εάν είχε υπόψη του τη σχετική ανάγκη κατά το χρόνο έκδοσης της ρύθμισης, καλύπτονται με την αναλογία, δηλαδή με τη δημιουργία ερμηνευτικός ad hoc κανόνα δικαίου για την κάλυψή τους. Ο δικαιολογητικός λόγος της αναλογίας είναι η ομοιότητα της ατύχμητης περίπτωσης με τις συναφείς ρυθμισμένες, ομοιότητα που συνάγεται ερμηνευτικώς».

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις υπ' αριθ. 4 και 5 της Επιτροπής αμοιβών του ΤΕΕ: «Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/74, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός έδρας αυτού, προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη)».

Σχετικά με την εφαρμογή της αμοιβής μελέτης εκτός έδρας στην αρχιτεκτονική μελέτη και στα τεύχη δημοπράτησης, υπολογίζεται μια ενιαία αμοιβή για την αρχιτεκτονική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης:

Σύμφωνα με το άρθρο 231, παρ. 4 του Π.Δ. 696/74 (προδιαγραφές σταδίου μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης), στο στάδιο μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης περιλαμβάνονται «εκ των τευχών δημοπρατήσεως, τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπο δημοπρατήσεως ως εννιαίου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως». Δηλαδή τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν μέρος της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Β. Ως αναφέρθηκε τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν στοιχείο , επιστημονικό έργο μηχανικού(στάδιο κατά μία έννοια) μελέτης για το οποίο μάλιστα προβλέπεται ειδική ξεχωριστή αμοιβή.

Προφανώς κατά την έννοια των διατάξεων είναι δυνατόν να ανατεθεί αυτοτελώς η σύνταξη τευχών δημοπράτησης ενός έργου. Συνεπώς σύμφωνα με τα προαναφερόμενα (ζήτημα εκτός έδρας) θα πρέπει να υπολογιστεί επιπλέον αμοιβή ποσοστού εκτός έδρας.

Γ. Ως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο έγγραφο :

Στο άρθρο 83 καθορίζονται οι βασικοί κανόνες ποσοστού αμοιβής για τις μελέτες κτιριακών έργων , καταγράφεται ο γενικός τύπος, οι συντελεστές υπολογισμού και πίνακες ανά κατηγορία μελέτης.

Επίσης, με τα επόμενα άρθρα του π.δ 696/1974 καθορίζονται με ρητή αναφορά στο άρθρο 83 οι τυχόν προσαυξήσεις των αμοιβών των μελετών ανά ειδική περίπτωση

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ.1 του ως άνω π.δ “ Για αμοιβή που βρίσκεται εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής, το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον ακόλουθο τύπο: $A=200 \times \lambda + 0,05 \times A$ όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

Από τις παρατεθείσες διατάξεις καθίστανται σαφές τα εξής:

Η μόνη προϋπόθεση που απαιτείται από το αρ. 85 π.δ/τος 696/1974, προκειμένου να υπολογιστεί στην αμοιβή μηχανικού για εκπόνηση μελέτης η προσαύξηση εκτός έδρας, είναι να απέχει η πόλη της έδρας του περισσότερο από 40 χιλιομ. από τον τόπο εκτέλεσης του έργου, χωρίς να εξετάζεται αν απομακρύνθηκε πράγματι για τις ανάγκες εκπόνησης της μελέτης.(βλ.σχετ.αποφ.Δ.Εφ.ΑΘ.1927/2003.)

Η αμοιβή εκτός έδρας υπολογίζεται αφού ληφθεί ως συντελεστής Α η αμοιβή που προκύπτει βάσει του άρθρου 83 παρ. 7 Π.Δ. 696/74, προσαυξημένη κατά τις λοιπές διατάξεις του Κώδικα ανά περίπτωση. Και τούτο γιατί ως γίνεται αποδεκτό από το σύνολο της Νομολογίας (βλ.ενδεικτικά. Γνωμ. Νομ. Συμβ. Κράτους. 675/1980) η αμοιβή μελετητή κτιριακού έργου που τοποθετείται εκτός της έδρας του είναι “πρόσθετη” και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής μελέτης, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.

Προφανώς εάν ανατεθεί εις τον μελετητή η εκπόνηση σταδίου μελέτης, και τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 87 του π.δ 696/1974 προσαύξησης αμοιβής τότε ως τελική αμοιβή (Α) λαμβάνεται η τελική προσαυξημένη αμοιβή και επί αυτής της αμοιβής θα προστεθεί το ποσοστό εκτός έδρας του άρθρου 85. Επισημαίνεται ότι η τελική αυτή αμοιβή είναι πρόσθετη και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.»

(Α. Π. Αποφ. 556/1977)

Μηχανικών αμοιβή. Η κατ’ άρθρον 12 παρ. 19 Β.Δ. 19.2.1938 προσαύξησης της αμοιβής οφείλεται εις το γεγονός της διαφορετικής έδρας του Μηχανικού από του τόπου εκτελέσεως του έργου, χωρίς να χρειάζεται η πραγματική μετακίνησης αυτού. (Α. Π. Αποφ. 556/1977)

(Α.Π. Αποφ. 115/1980)

Μηχανικοί. Υποχρεωτικός κανονισμός κατώτατων ορίων αμοιβής κατά το ν.δ. 2726/53. δεν αντίκειται στην ισότητα Συντάγματος. – Παράλειψη μηχανικού να υποβάλλει στο ΤΕΕ δήλωση ότι του ανατέθηκε η εργασία δεν εμποδίζει το ΤΕΕ να ασκήσει τα δικαιώματα του μηχανικού. – Αμοιβή αυξημένη όταν το έργο εκτελείται «εκτός έδρας», είναι αδιάφορο αν ο μηχανικός πραγματοποιεί μεταβάσεις στον τόπο του εκτελούμενου έργου. (Α. Π. Αποφ. 115/1980)

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης

Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικός και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.

(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.

Από τις συνδυασμένες αυτές διατάξεις των άρθρων 92 και 97 του Π.Δ. συνάγεται σαφώς ότι η αμοιβή η οποία πρέπει να καταβάλλεται κάθε φορά στον επιβλέποντα μηχανικό, υπολογίζεται, αναλόγως προς την αξία του τμήματος του έργου που εκτελέσθηκε, η οποία αξία προκύπτει από τους τμηματικούς λογαριασμούς πληρωμής που συντάσσονται με βάση

κανονικές επιμετρήσεις, στοιχεία τα οποία ευρίσκονται στην κατοχή του εργοδότη, κυρίου του έργου, όταν ο επιβλέπων μηχανικός δεν είναι παρ κατασκευαστής αυτού. Με την επίκληση και προσκομιδή επομένως των σχετικών τμηματικών λογαριασμών και των κανονικών επιμετρήσεων, βαρύνεται ο κύριος του έργου, ο εναγόμενος για την καταβολή της αμοιβής επιβλέψεως, όταν ισχυρίζεται ότι αυτή που αξιώνεται από τον ενάγοντα είναι μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει από την πραγματική αξία του εκτελεσθέντος έργου, δηλαδή από τη δαπάνη που καταβλήθηκε γι' αυτό. Ακόμη, προκύπτει σαφώς από τις διατάξεις αυτές του Π.Δ., ότι ως ειδικότερες, αφού ρυθμίσουν ευθέως και ειδικώς το θέμα, έχουν εφαρμογή αντί της διατάξεως του άρθρου 694 ΑΚ που ρυθμίζει γενικώς την αμοιβή του εργολάβου επί συμβάσεως μισθώσεως έργου. Έτσι, η αμοιβή του επιβλέποντος μηχανικού, τελεί από της ενάρξεως της ισχύος του Π.Δ. κάτω από τις προϋποθέσεις που τα άρθρα 92 και 97 αυτού ορίζουν και είναι καταβλητέα τμηματικώς κατά τα στάδια εκτελέσεως του έργου και όχι του άρθρου 694 ΑΚ που επιτρέπει την τμηματική καταβολή της αμοιβής μόνον αν συμφωνήθηκε η τμηματική παράδοση του έργου, ορίζοντας ότι αλλιώς η αμοιβή οφείλεται μόνον αν παραδόθηκε ολόκληρο το έργο.

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους

- «α. Η αμοιβή επίβλεψης όλων όσων ασκούν το επάγγελμα του Μηχανικού κατατίθεται στο ΤΕΕ σε δύο (2) δόσεις.
- β. Για τα έργα που απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας
- η πρώτη δόση κατατίθεται μετά την περάτωση του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και του οργανισμού πληρώσεως και περιλαμβάνει:
 - το σύνολο της αμοιβής επιβλέψεως στατικών,
 - της θερμομονώσεως και
 - το μισό της αμοιβής επιβλέψεως των αρχιτεκτονικών εργασιών
 - Η δεύτερη δόση κατατίθεται όταν περατωθούν όλες οι εργασίες και περιλαμβάνει το υπόλοιπο της αμοιβής επίβλεψης των αρχιτεκτονικών εργασιών και της αμοιβής επίβλεψης ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων.
- γ. Για τα λοιπά έργα φυσικών ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ι.Δ. για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση άδειας, η αμοιβή κατατίθεται επίσης σε δόσεις που δεν μπορεί να είναι λιγότερες από δύο (2), ανάλογα με την πρόοδο του έργου, όπως ειδικότερα προβλέπεται στη σύμβαση.
- δ. Η εξόφληση δε της αμοιβής επίβλεψης γίνεται πάντοτε με την περάτωση των εργασιών που προβλέπονται στη σύμβαση.»

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλτούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ ΟΛ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό

του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α».

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

(ΤΕΕ Εφαρμογή του Π.Δ. 242/84) «Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στον δικαιούχο

Βάσει των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 7 του από 39/8-9-1983 Π.Δ. «τρόπος εκδόσεως οικοδομικών αδειών και έλεγχος των ανεγειρόμενων οικοδομών» κάθε Πολεοδομικό Γραφείο πρέπει να ζητεί και απόδειξη κατάθεσης της αμοιβής επίβλεψης στο ΤΕΕ.

Εάν δεν υποβάλλεται απόδειξη καταθέσεως, η οποία πρέπει να φέρει απαραίτητως την ένδειξη «ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΡΧΗ», δεν θα θεωρείτε την άδεια οικοδομής. Επίσης η σχετική απόδειξη πρέπει να αναγραφεί ευκρινώς τη λέξη «ΕΠΙΒΛΕΨΗ».

Η ίδια διαδικασία θα ακολουθείται και για τη δεύτερη θεώρηση της άδειας οικοδομής που γίνεται όπως είναι γνωστό μετά το πέρας όλων των εργασιών στην οικοδομή.

Η απόδειξη καταβολής της αμοιβής επίβλεψης στην Τράπεζα ή το ΤΕΕ ως και η βεβαίωση του ΤΕΕ περί απαλλαγής καταβολής της αμοιβής κλπ. αποτελεί αναγκαίο στοιχείο για την θεώρηση της άδειας οικοδομής θα φυλάσσεται δε στο σχετικό φάκελλο μετά των λοιπών δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση της άδειας (αποδεικτικά καταβολής φόρων, υπέρ τρίτων κρατήσεων κλπ.) και θα γράφεται ο αριθμός της αποδείξεως καταθέσεως της αμοιβής, ή της βεβαίωσης του ΤΕΕ επί της αδείας στη θέση θεωρήσεως.

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

IV.2.3.07. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

- «1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών (και επιβλέψεων) οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη (και η επίβλεψη) δύναται να αποσκοπή
 - εις εξ υπαρχής κατασκευήν,
 - εις επέκτασιν,
 - εις συμπλήρωσιν,
 - εις επισκευήν, ή
 - εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και
 - εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 90. Αντικείμενον Επίβλεψης

«Αι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αφορούν εις τον καθορισμόν του ελαχίστου ορίου αμοιβής διά την επίβλεψιν και επιμετρήσεις των Κτιριακών Έργων».

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον αμοιβής επιβλέψεως

- «1. Εις την αμοιβήν επιβλέψεως περιλαμβάνεται αποζημίωσις διά την απασχόλησιν και πάσα κατά τας διατάξεις του παρόντος δαπάνη διά:
 - α) την υπεύθυνον παρακολούθησιν των εκτελουμένων έργων,
 - β) την χορήγησιν πλήρων και λεπτομερών οδηγιών εις τον κατασκευαστήν του έργου διά την κατά τα συμβατικά στοιχεία, την επιστήμην και τους κανόνας της τέχνης, έντεχνον, εμπρόθεσμον, και οικονομικήν εκτέλεσιν των εργασιών,
 - γ) την μέριμναν δια την συμμόρφωσιν του αναδόχου προς τας συμβατικάς του υποχρεώσεις και
 - δ) την περιφρούρησιν των συμφερόντων του Εργοδότη,
 - ε) την εργασίαν μικροτροποποιήσεων της αρχικής μελέτης,
 - στ) την σύνταξιν λογαριασμών και συγκριτικών πινάκων,
 - ζ) την έγκαιρον σύνταξιν των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών,
 - η) την ζύγισιν και παραλαβήν υλικών,
 - θ) την φροντίδα λήψεως απαιτουμένων δοκιμίων,
 - ι) τας μερικές επιμετρήσεις και
 - κ) την τελικήν επιμέτρησιν,
 - λ) την εισήγησιν επί αιτήσεως παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών,
 - μ) την εμπρόθεσμον απάντησιν και αντίκρουσιν εις αιτήσεις και ενστάσεις του αναδόχου του έργου,
 - ν) την παράστασιν κατά την παραλαβήν των εργασιών και
 - ξ) τον δέοντα χειρισμόν και απάντησιν επί τυχόν ενστάσεων του αναδόχου κατά του πρωτοκόλλου παραλαβής ως και

- ο) την εις τα δικαστήρια παράστασιν επί προσφυγών του αναδόχου, εάν ήθελε δοθή προς τούτο εντολή υπό του Εργοδότη, καταβαλλομένης εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει, ιδιαιτέρας αμοιβής κατά το άρθρον 102 του παρόντος.
- 2 Εις την επίβλεψη δεν περιλαμβάνεται εις την αμοιβήν επιβλέψεως ή απασχόληση δια:
- α) την δαπάνη λήψη και δοκιμασία δοκιμών και εκτέλεσιν πάσης φύσεως δοκιμών βαρύνουσαι αναλόγως προς την οικείαν σύμβασιν, τον ανάδοχον του έργου ή τον Εργοδότην.
- β) Η αμοιβή διά την σύνταξιν μελέτης τροποποιήσεως της αρχικής μελέτης, είτε εν όλω, είτε κατά μέρος αυτής. Εάν δοθή παρά του Εργοδότη τοιαύτη εντολή, καταβάλλεται ιδιαιτέρα αμοιβή εις τον επιβλέποντα διά την σύνταξιν των τροποποιητικών μελετών, υπολογιζομένη κατά τας οικείας διατάξεις.
- γ) Η αμοιβή διά την σύνταξιν πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδας καταβαλλομένη ιδιαιτέρως, κατά τα κατωτέρω ειδικότερον οριζόμενα.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/82 Διάκριση μελετών και επίβλεψη εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση

Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών και επιβλέψεων κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται και επιβλέψεις δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.»

Κατηγορίες Μελετών Φέρουσας Κατασκευής: Οι κατηγορίες μελετών Φέρουσας Κατασκευής κτιριακών έργων είναι οι ακόλουθες:

- α) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής I
β) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής II
γ) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής III
δ) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής IV
ε) Κατηγορία Μελέτης Φέρουσας Κατασκευής V

Πέραν της διακρίσεως των μελετών και επιβλέψεως εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται και επίβλεψη των Κτιριακών έργων διακρίνονται εις:

- α) Μελέτες και επίβλεψης έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
β) Μελέτας και επίβλεψης επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
γ) Μελέτας και επίβλεψης μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μηχανικό ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92 / 80 Επίβλεψη εφαρμογής των επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

Εκάστη Επίβλεψη μελέτης Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους επιβλέψεις:

- α) Την Επίβλεψη αρχιτεκτονικής μελέτης.
β) Την Επίβλεψη μελέτης της φερούσης κατασκευής.
γ) Την Επίβλεψη μελέτης των εγκαταστάσεων.
δ) Την Επίβλεψη μελέτης των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Εφαρμογής Φέρουσας Κατασκευής Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την επίβλεψη Εφαρμογής Φέρουσας Κατασκευής συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.α Επίβλεψη Φέρουσας Κατασκευής Προσθήκης ή επέκτασής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

« Η αμοιβή εκάστης επίβλεψης κτιριακού έργου (στατική επίβλεψη), που αφορά προσθήκη, επέκταση ή επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.β Επίβλεψη Φέρουσας Κατασκευής επισκευής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

« Η αμοιβή εκάστης επίβλεψης κτιριακού έργου (στατική επίβλεψη), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.γ Επίβλεψη Φέρουσας Κατασκευής διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης επίβλεψης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση φέρουσας κατασκευής υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/83 Καθορισμός Αμοιβής Επίβλεψης Φέρουσας Κατασκευής Συντελεστές κ και μ, Συντελεστής Σ (Πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών)

1. « Η αμοιβή επίβλεψης κτιριακών έργων (φέρουσας κατασκευής), χωρίς τη σύνταξη επιμέτρησης, ορίζεται με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2».
2. Οι συντελεστές κ και μ έχουν τις παρακάτω τιμές για κάθε κατηγορία:

Για έργα κατηγορίας I	κ = 1,10	μ = 20,00
Για έργα κατηγορίας II	κ = 1,30	μ = 25,00
Για έργα κατηγορίας III	κ = 1,30	μ = 25,00
Για έργα κατηγορίας IV	κ = 2,00	μ = 28,00
Για έργα κατηγορίας V	κ = 1,50	μ = 38,00
3. « Η αμοιβή επίβλεψης κτιριακών έργων (φέρουσας κατασκευής), χωρίς τη σύνταξη επιμέτρησης, ορίζεται με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2». Ορίζεται σε ποσοστό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών.
4. Σύμφωνα με το Άρθρ. 97.1. «Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικώς και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη, επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου, συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.»

ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 93 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης επιμετρήσεως

Η αμοιβή της επιμετρήσεως κτιριακού έργου ορίζεται εις ποσοστόν 40% της κατά το προηγούμενον άρθρον (Άρθρ. 92) αμοιβής επιβλέψεως.

(Εφ. Θεσ. 402/2004)

Την αμοιβή επιμετρήσεως κτιριακού έργου δικαιούται ο μηχανικός που επιβλέπει την παρά των αναδόχων εργολάβων επιμέτρηση, είτε **μετέχοντας σ' αυτή για έλεγχο** των στοιχείων της επιμέτρησης, είτε **πραγματοποιώντας χωριστή επιμέτρηση** για τον έλεγχο αυτό (Εφ.Αθ. 10299/1982 προσκομιζόμενη, Διοικ. Εφ. Αθ. 6071/1995 προσκομιζόμενη).

(Εφ. Αθηνών Αποφ. 10.299/1982)

Περαιτέρω απεδείχθη ότι οι εκκαλούντες εξετέλεσαν τας ανατεθείσας αυτοίς εργασίας ήτοι την επίβλεψιν των έργων, ως ομολογείται και υπό του εφεσιβλήτου, ως και τας επιμετρήσεις αυτού, ας αρνείται ειδικώς το εφεσιβλήτον. Ειδικότερον περί της διενέργειας των επιμετρήσεων, ας αμφισβητεί τα εφεσιβλήτον, προέκυψε ότι οι εκκαλούντες πρόέβησαν εις τον ακριβή έλεγχον και επιμέτρηση των πραγματοποιηθεισών υπό του εργολάβου Ιωάννου Γεωργακοπούλου εργασιών, συντάξας και υπογράψας ο εξ αυτών Άλεξ. Ζουριδής τα προσκομιζόμενα ογκώδη πρωτόκολλα παραλαβής των επί μέρους αναλυτικώς περιγραφομένων εργασιών ως και τους τελικούς επιμετρητικούς πίνακας. Εφ' ών προσυπέγραψε ο ως άνω εργολάβος. Εντεύθεν οι εκκαλούντες δικαιούνται τόσον της συμπεφωνημένης δια την επίβλεψιν κατ' άρθρα 92, 95 παρ. 10 του Π.Δ. 696/74, όσον και ολοκλήρου της δια την επιμέτρησην συμπεφωνημένης τοιαύτης, ανερχόμενης κατ' άρθρον 93 Π.Δ. 696/74 εις ποσοστόν 40% της κατά τα ως άνω προσδιοριζομένης αμοιβής διά την επίβλεψιν. Το επικαλούμενον υπό του εφεσιβλήτου περιστατικόν καθ' ο υπεβλήθη υπό του αναδόχου των έργων, κατά νόμιμον υποχρέωσιν (άρθρο 49 Π.Δ. 475/76) και εις εκτέλεσιν της υπ' αριθμόν 4967/5-12-1977 διαταγής του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, η προσυπογραφεία υπό του ιδίου ως άνω επιμέτρησις, κατ' ουδεμίαν νόμιμον διάταξιν επιφέρει την μείωσιν ή κωλύει την επιδιώξιν μέρους της δικαιούμενης υπό των εκκαλούντων ως άνω αμοιβής δια την επιμέτρησην και δη κατά το ήμισυ, ως διατείνεται αβασίμως το εφεσιβλήτον. Ούτω οι εκκαλούντες εδικαιούνται να λάβουν διά τας ως άνω εργασίας των επιβλέψεως και επιμετρήσεως των ως άνω έργων τα κατωτέρω (ποσά).

(ΤΕΕ Γνωμ. 7 Επ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξησης λόγω εκτός έδρας στην αμοιβή επιμέτρησης του άρθρου 93 του π.δ 696/74»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι όλες οι υπηρεσίες μηχανικών που αναφέρονται σε κτιριακό έργο έχουν προσαύξηση αμοιβής στην περίπτωση που αφορούν σε έργο που βρίσκεται εκτός της έδρας του μηχανικού (ιδέ περ. 3 του παρόντος).
2. Στην ισχύουσα νομοθεσία προβλέπονται τα εξής:

«Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυξάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.

β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.» (άρθρο 95, παρ. 4, π.δ. 696/74)

Και τούτο ισχύει για όλες τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στις περί επιβλέψεως και κατασκευής κτιριακού έργου διατάξεις

3. Επειδή η επιμέτρηση των εκτελεσθεισών εργασιών των κτιριακών έργων περιλαμβάνεται στις υπηρεσίες επίβλεψης της κατασκευής, η αμοιβή της επιμέτρησης πρέπει να προσαυξάνεται σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΠΔ 696/74, ήτοι:

- *Για απόσταση πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. προσαύξηση της αμοιβής επιμέτρησης κατά ποσοστό 25%.*

. Για απόσταση πέραν των 150 χλμ. προσαύξηση της αμοιβής επιμέτρησης κατά ποσοστό 50%.»

(ΤΕΕ ΔΕ Γ20/Σ43/2006) «Αμοιβές Μηχανικών»

Λαμβάνοντας υπόψη:

13. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 27.11/14.12.1926 «περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
14. Τη διάταξη του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών», όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα.
15. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 2726 της 12/12.11.1953 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.07/16.08.1923 Ν.Δ. “περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών”», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
16. Τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31.05.1956 «περί κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
17. Τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 «περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών, επίβλεψιν, παραλαβήν κλπ. Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων, ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
18. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 21/26.06.1984 «περί εισπράξεως από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ) της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση αυτής στους δικαιούχους», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.

Και επειδή:

9. Η πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή στους μηχανικούς για την παροχή από αυτούς υπηρεσιών επίβλεψης πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, κανονίζεται με νομοθετικές διατάξεις οι οποίες θέτουν ελάχιστα όρια αμοιβών που αποτελούν κατώτερα διατίμηση υποχρεωτική για αμφοτέρωτα τα συμβαλλόμενα μέρη.
10. Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα και την ενεργητική νομιμοποίηση για τον καθορισμό, την καταβολή και τη δικαστική είσπραξη της οφειλόμενης αμοιβής μελέτης και επίβλεψης.
11. Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο «Αμοιβαί Επιβλέψεως Κτιριακών Έργων» του Π.Δ. 696/1974 περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν μόνο στην αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών επιβλέψεως μηχανικού σε κτιριακά έργα. Ειδικότερα το άρθρο 91 του Π.Δ. 696/1974 ορίζει το περιεχόμενο της αμοιβής επιβλέψεως. Εν συνεχεία, στο άρθρο 92 & 93 καθορίζεται η αμοιβή αυτή. Αφενός στη διάταξη του άρθρου 92 του ίδιου Π.Δ. ορίζεται ρητά ότι η καθοριζόμενη στο άρθρο αυτό αμοιβή επιβλέψεως είναι χωρίς τη σύνταξη επιμετρήσεως, και στο αμέσως επόμενο άρθρο 93, που είναι ενταγμένο στο ανωτέρω κεφάλαιο του Π.Δ. 696/1974, καθορίζεται η αμοιβή της επιμέτρησης σε ποσοστό της αμοιβής επιβλέψεως που προκύπτει από το άρθρο 92 του ίδιου Π.Δ..

12. Κατά την ισχύουσα νομοθεσία και την πάγια ακολουθούμενη πρακτική ο επιβλέπων, για λογαριασμό του εργοδότη, καταγράφει τα ποσοτικά μεγέθη του έργου, παρακολουθώντας, ελέγχοντας και προσυπογράφοντας τη συνταχθείσα επιμέτρηση, καθιστάμενος τοιουτοτρόπως υπεύθυνος απέναντι στον εργοδότη για την ακρίβεια και την ορθότητα της προσυπογραφείσας από αυτόν επιμέτρησης.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Ορίζουμε ότι η προκύπτουσα στο άρθρο 93 του Π.Δ. 696/1974 αμοιβή επιμετρήσεως αφορά στην επίβλεψη των επιμετρήσεων και καταβάλλεται στον επιβλέποντα μηχανικό (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων κατά την παράγραφο 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953) για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την προσυπογραφή των επιμετρητικών στοιχείων του έργου, κατά τα προβλεπόμενα στο νόμο και τη σχετική ισχύουσα σύμβαση.

Επιμετρήσεις σε κατ' αποκοπήν προϋπολογισμό έργου

Για το θέμα βλέπε τα αναφερόμενα στο σχετικό κεφάλαιο σελ. 180

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 94 Αμοιβή συντάξεως πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος

1. Εις την, κατά τα ανωτέρω, αμοιβήν επιβλέψεως και επιμετρήσεως δεν περιλαμβάνεται η αμοιβή του επιβλέποντος δια την σύνταξιν πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος καταβαλλομένη επιπροσθέτως.
2. Δια την σύνταξιν πρωτοκόλλου κανονισμού νέων τιμών μονάδος συνοδευομένων υπό αναλύσεως τιμών και τιμολογίου δια τας νέας εργασίας ορίζεται ποσοστόν 0,50% επί της συνολικής αξίας των, διά νέων τιμών μονάδος, προβλεπομένων δια του συγκριτικού πίνακος εργασιών, μετά προσθήκην του ποσοστού οφέλους εργολάβου και φαίρεσιν της τυχόν εκπτώσεως της δημοπρασίας.

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Επίβλεψης Φέρουσας Κατασκευής (Ανέγερση)

1. Η αμοιβή Α, για την επίβλεψη Φέρουσας Κατασκευής κτιριακών έργων καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρ. 92.1 σε ποσοστά επί τοις εκατό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών (Σ) των κατά το Άρθρο 95.10/83.3 έργων, τα οποία ποσοστά αυτά υπολογίζονται με βάση τον γενικό τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74
2. Οι αμοιβές Α για την άσκηση της επίβλεψης φέρουσας κατασκευής, που υπολογίζονται με βάση την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \text{ ή άλλως}$$

$$A = \beta' * \frac{\Sigma}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \text{ όπου } \beta' = \frac{\beta}{100}$$

όπου Σ: Η πραγματοποιηθείσα δαπάνη κάθε έργου (στη χρονική περίοδο t πραγματοποίησης της δαπάνης. Η πραγματοποιηθείσα δαπάνη μπορεί να είναι κατά τμήματα Σ_i, έτσι ώστε Σ=Σ₁+Σ₂+...+Σ_i

3. λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ, 2 στη χρονική περίοδο t πραγματοποίησης της δαπάνης του έργου. Εάν η πραγματοποιηθείσα δαπάνη έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_i, έτσι ώστε Σ=Σ₁+Σ₂+...+ Σ_i τότε, σε κάθε τμηματική πραγματοποιηθείσα δαπάνη Σ_i αντιστοιχεί μια τιμή λ_i

4. $\frac{\Sigma}{\lambda}$: Ο λόγος $\frac{\Sigma}{\lambda}$ δηλώνει την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου, σε τιμές του χρόνου όπου λ=1 (Δ 1974)

Από αυτό προκύπτει ότι, εάν υπάρχουν τμηματικά πραγματοποιηθείσες δαπάνες (Σi), τότε, το άθροισμα των λόγων $\frac{\Sigma i}{\lambda i}$ δηλώνει την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε τιμές του χρόνου

1974 (όπου $\lambda=1$)

5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της επιβλεψής του έργου υπολογίζεται με βάση τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{\lambda}}}$$

όπου: Σ , κ και μ, λ ως παρ. 2 ανωτέρω

6. λ' : Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο t έγκρισης της πραγματοποιηθείσας δαπάνης του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί στον επιβλέποντα Μηχ/κό.

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ (ιδέ κεφ. II.2)

(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 13 «Δι' έργα εκτός της πόλεως εις την έδρα του Μηχανικού το ποσοστό της αμοιβής αυξάνονται κατά 1% επί της συνολικής δαπάνης του έργου»

(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατ/τος».

Σύμφωνα με το άρθρ. 12 παρ. 19 αυτού Δι' έργα εκτός της πόλεως εν ή η έδρα του Μηχανικού το ποσοστόν της αμοιβής αυξάνεται ως ακολούθως»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως

Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσ αυξάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

- α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.
β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.

(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επιβλεψής, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Οι περί κτιριακών έργων διατάξεις προβλέπουν πρόσθετη αμοιβή εκτός έδρας για τις προσφερόμενες από τους μηχανικούς υπηρεσίες.

Σκοπός του νομοθέτη είναι να εξισώνει με την καταβολή πρόσθετης αμοιβής το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εκτός της έδρας του και έχει προς τούτο να αντιμετωπίσει δυσμενέστερες συνθήκες και αυξημένο

κόστος στην παροχή της υπηρεσίας του, με το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός της περιφέρειας της έδρας του με συνθήκες άνεσης και μειωμένο κόστος που του παρέχει η πλήρης και μόνιμη εγκατάσταση της έδρας του.

2. Στα άρθρα 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974 καθορίζεται η πρόσθετη αμοιβή που δικαιούται ο μηχανικός όταν παρέχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες σε κτιριακά έργα εκτός της έδρας του.
3. Από τις διατάξεις των άρθρων 12 παρ.18 του Β.Δ. της 19-21/2/38 προκύπτει επίσης ότι για κτιριακά έργα που βρίσκονται εκτός της πόλεως εις την οποία βρίσκεται η έδρα του μηχανικού η αμοιβή αυξάνεται.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988), εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού και της ταυτότητας του παραπάνω σκοπού του νομοθέτη, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη).»

(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιούτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στο άρθρο 220 του π.δ. 696/74 παρ. 2 ορίζονται τα εξής: «Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων».
2. Ως αμοιβή της μελέτης νοείται η αμοιβή μελέτης του έργου η οποία προκύπτει εάν το γραφείο του μελετητή ευρίσκεται στην περιοχή του έργου.
3. Κατά το άρθρο 85 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει σήμερα η αμοιβή μελέτης έργου που βρίσκεται εκτός της πόλης όπου η έδρα του Γραφείου του Μελετητή προσαυξάνεται για την αντιμετώπιση και κάλυψη πρόσθετων δαπανών. Η πρόσθετη αυτή αμοιβή ορίζεται ως άθροισμα σταθερού χρηματικού ποσού διαρκώς επικαιροποιούμενου και ποσοστού 5% της αμοιβής της μελέτης του έργου.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη) (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988). Κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης αυτής εφαρμόζεται για κάθε μελέτη, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελετητών.
5. Εκ των ως άνω συνάγεται ότι η προσαύξηση πρέπει να υπολογίζεται για κάθε μία μελέτη χωριστά και πρέπει να προστίθεται στο τέλος αφού προηγουμένως έχουν γίνει όλοι οι υπολογισμοί της αμοιβής της μελέτης που έχει ανατεθεί στον μηχανικό. Και τούτο φυσικά, εφ' όσον ο μηχανικός που συντάσσει την συγκεκριμένη μελέτη δικαιούται την προσαύξηση σύμφωνα τα οριζόμενα στο παραπάνω άρθρο του π.δ. 696/74.»

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας

«Α. Σύμφωνα με την απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Α1/Σ34/2007:

«...Τα ακούσια αυτά κενά που ο νομοθέτης θα ρύθμιζε εάν είχε υπόψη του τη σχετική ανάγκη κατά το χρόνο έκδοσης της ρύθμισης, καλύπτονται με την αναλογία, δηλαδή με τη δημιουργία ερμηνευτικώς ad hoc κανόνα δικαίου για την κάλυψή τους. Ο δικαιολογητικός λόγος της αναλογίας είναι η ομοιότητα της αρρυθμιστής περίπτωσης με τις συναφείς ρυθμισμένες, ομοιότητα που συνάγεται ερμηνευτικώς».

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις υπ' αριθ. 4 και 5 της Επιτροπής αμοιβών του ΤΕΕ: «Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/74, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός έδρας αυτού, προσανξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη)».

Σχετικά με την εφαρμογή της αμοιβής μελέτης εκτός έδρας στην αρχιτεκτονική μελέτη και στα τεύχη δημοπράτησης, υπολογίζεται μια ενιαία αμοιβή για την αρχιτεκτονική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης:

Σύμφωνα με το άρθρο 231, παρ. 4 του Π.Δ. 696/74 (προδιαγραφές σταδίου μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης), στο στάδιο μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης περιλαμβάνονται «εκ των τευχών δημοπρατήσεως, τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπο δημοπρατήσεως ως εννιαίου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως». Δηλαδή τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν μέρος της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Β. Ως αναφέρθηκε τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν στοιχείο , επιστημονικό έργο μηχανικού(στάδιο κατά μία έννοια) μελέτης για το οποίο μάλιστα προβλέπεται ειδική ξεχωριστή αμοιβή.

Προφανώς κατά την έννοια των διατάξεων είναι δυνατόν να ανατεθεί αυτοτελώς η σύνταξη τευχών δημοπράτησης ενός έργου. Συνεπώς σύμφωνα με τα προαναφερόμενα (ζήτημα εκτός έδρας) θα πρέπει να υπολογιστεί επιπλέον αμοιβή ποσοστού εκτός έδρας.

Γ. Ως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο έγγραφο :

Στο άρθρο 83 καθορίζονται οι βασικοί κανόνες ποσοστού αμοιβής για τις μελέτες κτιριακών έργων , καταγράφεται ο γενικός τύπος, οι συντελεστές υπολογισμού και πίνακες ανά κατηγορία μελέτης.

Επίσης , με τα επόμενα άρθρα του π.δ 696/1974 καθορίζονται με ρητή αναφορά στο άρθρο 83 οι τυχόν προσανξήσεις των αμοιβών των μελετών ανά ειδική περίπτωση

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ.1 του ως άνω π.δ “ Για αμοιβή που βρίσκεται εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής, το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον ακόλουθο τύπο: $A=200 \times \lambda + 0,05 \times A$ όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

Από τις παρατεθείσες διατάξεις καθίστανται σαφές τα εξής:

Η μόνη προϋπόθεση που απαιτείται από το αρ. 85 π.δ/τος 696/1974, προκειμένου να υπολογιστεί στην αμοιβή μηχανικού για εκπόνηση μελέτης η προσανξήση εκτός έδρας, είναι να απέχει η πόλη της έδρας του περισσότερο από 40 χιλιομ. από τον τόπο εκτέλεσης του έργου, χωρίς να εξετάζεται αν απομακρύνθηκε πράγματι για τις ανάγκες εκπόνησης της μελέτης.(βλ.σχετ.αποφ.Δ.Εφ.ΑΘ.1927/2003.)

Η αμοιβή εκτός έδρας υπολογίζεται αφού ληφθεί ως συντελεστής Α η αμοιβή που προκύπτει βάσει του άρθρου 83 παρ. 7 Π.Δ. 696/74, προσανξημένη κατά τις λοιπές διατάξεις του Κώδικα ανά περίπτωση. Και τούτο γιατί ως γίνεται αποδεκτό από το σύνολο της Νομολογίας (βλ.ενδεικτικά. Γνωμ. Νομ. Συμβ. Κράτους. 675/1980) η αμοιβή μελετητή

κτιριακού έργου που τοποθετείται εκτός της έδρας του είναι "πρόσθετη" και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής μελέτης, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.

Προφανώς εάν ανατεθεί εις τον μελετητή η εκπόνηση σταδίου μελέτης, και τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 87 του π.δ 696/1974 προσαύξησης αμοιβής τότε ως τελική αμοιβή (Α) λαμβάνεται η τελική προσαυξημένη αμοιβή και επί αυτής της αμοιβής θα προστεθεί το ποσοστό εκτός έδρας του άρθρου 85. Επισημαίνεται ότι η τελική αυτή αμοιβή είναι πρόσθετη και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.»

(Α. Π. Αποφ. 556/1977)

Μηχανικών αμοιβή. Η κατ' άρθρον 12 παρ. 19 Β.Δ. 19.2.1938 προσαύξεις της αμοιβής οφείλεται εις το γεγονός της διαφορετικής έδρας του Μηχανικού από του τόπου εκτελέσεως του έργου, χωρίς να χρειάζεται η πραγματική μετακίνηση αυτού. (Α. Π. Αποφ. 556/1977)

(Α.Π. Αποφ. 115/1980)

Μηχανικοί. Υποχρεωτικός κανονισμός κατώτατων ορίων αμοιβής κατά το ν.δ. 2726/53. δεν αντίκειται στην ισότητα Συντάγματος. – Παράλειψη μηχανικού να υποβάλλει στο ΤΕΕ δήλωση ότι του ανατέθηκε η εργασία δεν εμποδίζει το ΤΕΕ να ασκήσει τα δικαιώματα του μηχανικού. – Αμοιβή αυξημένη όταν το έργο εκτελείται «εκτός έδρας», είναι αδιάφορο αν ο μηχανικός πραγματοποιεί μεταβάσεις στον τόπο του εκτελούμενου έργου. (Α. Π. Αποφ. 115/1980)

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης

Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικός και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.

(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.

Από τις συνδυασμένες αυτές διατάξεις των άρθρων 92 και 97 του Π.Δ. συνάγεται σαφώς ότι η αμοιβή η οποία πρέπει να καταβάλλεται κάθε φορά στον επιβλέποντα μηχανικό, υπολογίζεται, αναλόγως προς την αξία του τμήματος του έργου που εκτελέσθηκε, η οποία αξία προκύπτει από τους τμηματικούς λογαριασμούς πληρωμής που συντάσσονται με βάση κανονικές επιμετρήσεις, στοιχεία τα οποία ευρίσκονται στην κατοχή του εργοδότη, κυρίου του έργου, όταν ο επιβλέπων μηχανικός δεν είναι πας κατασκευαστής αυτού. Με την επίκληση και προσκομιδή επομένως των σχετικών τμηματικών λογαριασμών και των κανονικών επιμετρήσεων, βαρύνεται ο κύριος του έργου, ο εναγόμενος για την καταβολή της αμοιβής επιβλέψεως, όταν ισχυρίζεται ότι αυτή που αξιώνεται από τον ενάγοντα είναι μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει από την πραγματική αξία του εκτελεσθέντος έργου, δηλαδή από τη δαπάνη που καταβλήθηκε γι' αυτό. Ακόμη, προκύπτει σαφώς από τις διατάξεις αυτές του Π.Δ., ότι ως ειδικότερες, αφού ρυθμίσουν ευθέως και ειδικώς το θέμα, έχουν εφαρμογή αντί της διατάξεως του άρθρου 694 ΑΚ που ρυθμίζει γενικώς την αμοιβή του εργολάβου επί συμβάσεως μισθώσεως έργου. Έτσι, η αμοιβή του επιβλέποντος μηχανικού, τελεί από της ενάρξεως της ισχύος του Π.Δ. κάτω από τις προϋποθέσεις που τα άρθρα 92 και 97 αυτού ορίζουν και είναι καταβλητέα τμηματικώς κατά τα στάδια εκτελέσεως του έργου και όχι του άρθρου 694 ΑΚ που επιτρέπει την τμηματική καταβολή της αμοιβής μόνον αν συμφωνήθηκε η τμηματική παράδοση του έργου, ορίζοντας ότι αλλιώς η αμοιβή οφείλεται μόνον αν παραδόθηκε ολόκληρο το έργο.

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους

- «α. Η αμοιβή επίβλεψης όλων όσων ασκούν το επάγγελμα του Μηχανικού κατατίθεται στο ΤΕΕ σε δύο (2) δόσεις.
- β. Για τα έργα που απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας
- η πρώτη δόση κατατίθεται μετά την περάτωση του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και του οργανισμού πληρώσεως και περιλαμβάνει:
 - το σύνολο της αμοιβής επιβλέψεως στατικών,
 - της θερμομονώσεως και
 - το μισό της αμοιβής επιβλέψεως των αρχιτεκτονικών εργασιών
 - Η δεύτερη δόση κατατίθεται όταν περατωθούν όλες οι εργασίες και περιλαμβάνει το υπόλοιπο της αμοιβής επίβλεψης των αρχιτεκτονικών εργασιών και της αμοιβής επίβλεψης ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων.
- γ. Για τα λοιπά έργα φυσικών ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ι.Δ. για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση άδειας, η αμοιβή κατατίθεται επίσης σε δόσεις που δεν μπορεί να είναι λιγότερες από δύο (2), ανάλογα με την πρόοδο του έργου, όπως ειδικότερα προβλέπεται στη σύμβαση.
- δ. Η εξόφληση δε της αμοιβής επίβλεψης γίνεται πάντοτε με την περάτωση των εργασιών που προβλέπονται στη σύμβαση.»

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ ΟΛ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.»

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ** κατά **ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

(ΤΕΕ Εφαρμογή του Π.Δ. 242/84) «Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στον δικαιούχο

Βάσει των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 7 του από 39/8-9-1983 Π.Δ. «τρόπος εκδόσεως οικοδομικών αδειών και έλεγχος των ανεγειρόμενων οικοδομών» κάθε Πολεοδομικό Γραφείο πρέπει να ζητεί και απόδειξη κατάθεσης της αμοιβής επίβλεψης στο ΤΕΕ.

Εάν δεν υποβάλλεται απόδειξη καταθέσεως, η οποία πρέπει να φέρει απαραίτητως την ένδειξη «ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΡΧΗ», δεν θα θεωρείτε την άδεια οικοδομής. Επίσης η σχετική απόδειξη πρέπει να αναγραφεί ευκρινώς τη λέξη «ΕΠΙΒΛΕΨΗ».

Η ίδια διαδικασία θα ακολουθείται και για τη δεύτερη θεώρηση της άδειας οικοδομής που γίνεται όπως είναι γνωστό μετά το πέρας όλων των εργασιών στην οικοδομή.

Η απόδειξη καταβολής της αμοιβής επίβλεψης στην Τράπεζα ή το ΤΕΕ ως και η βεβαίωση του ΤΕΕ περί απαλλαγής καταβολής της αμοιβής κλπ. αποτελεί αναγκαίο στοιχείο για την θεώρηση της άδειας οικοδομής θα φυλάσσεται δε στο σχετικό φάκελλο μετά των λοιπών δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση της άδειας (αποδεικτικά καταβολής φόρων, υπέρ τρίτων κρατήσεων κλπ.) και θα γράφεται ο αριθμός της αποδείξεως καταθέσεως της αμοιβής, ή της βεβαίωσης του ΤΕΕ επί της άδειας στη θέση θεωρήσεως.

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστερως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

IV.2.3.08. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΕΩΝ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

- «1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών (και επιβλέψεων) οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη (και η επίβλεψη) δύναται να αποσκοπή
 - εις εξ υπαρχής κατασκευήν,
 - εις επέκτασιν,
 - εις συμπλήρωσιν,
 - εις επισκευήν, ή
 - εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και
 - εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 90. Αντικείμενον Επίβλεψης

«Αι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου αφορούν εις τον καθορισμόν του ελαχίστου ορίου αμοιβής διά την επίβλεψιν και επιμετρήσεις των Κτιριακών Έργων».

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 91 Περιεχόμενον αμοιβής επιβλέψεως

- «1. Εις την αμοιβήν επιβλέψεως περιλαμβάνεται αποζημίωσις διά την απασχόλησιν και πάσα κατά τας διατάξεις του παρόντος δαπάνη διά:
 - α) την υπεύθυνον παρακολούθησιν των εκτελουμένων έργων,
 - β) την χορήγησιν πλήρων και λεπτομερών οδηγιών εις τον κατασκευαστήν του έργου διά την κατά τα συμβατικά στοιχεία, την επιστήμην και τους κανόνας της τέχνης, έντεχνον, εμπρόθεσμον, και οικονομικήν εκτέλεσιν των εργασιών,
 - γ) την μέριμναν δια την συμμόρφωσιν του αναδόχου προς τας συμβατικές του υποχρεώσεις και
 - δ) την περιφρούρησιν των συμφερόντων του Εργοδότη,
 - ε) την εργασίαν μικροτροποποιήσεων της αρχικής μελέτης,
 - στ) την σύνταξιν λογαριασμών και συγκριτικών πινάκων,
 - ζ) την έγκαιρον σύνταξιν των πρωτοκόλλων αφανών εργασιών,
 - η) την ζύγισιν και παραλαβήν υλικών,
 - θ) την φροντίδα λήψεως απαιτουμένων δοκιμίων,
 - ι) τας μερικές επιμετρήσεις και
 - κ) την τελικήν επιμέτρησιν,
 - λ) την εισήγησιν επί αιτήσεως παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών,
 - μ) την εμπρόθεσμον απάντησιν και αντίκρουσιν εις αιτήσεις και ενστάσεις του αναδόχου του έργου,
 - ν) την παράστασιν κατά την παραλαβήν των εργασιών και
 - ξ) τον δέοντα χειρισμόν και απάντησιν επί τυχόν ενστάσεων του αναδόχου κατά του πρωτοκόλλου παραλαβής ως και

- ο) την εις τα δικαστήρια παράστασιν επί προσφυγών του αναδόχου, εάν ήθελε δοθή προς τούτο εντολή υπό του Εργοδότη, καταβαλλομένης εν τη τελευταία ταύτη περιπτώσει, ιδιαιτέρας αμοιβής κατά το άρθρον 102 του παρόντος.
- 2 Εις την επίβλεψη δεν περιλαμβάνεται εις την αμοιβήν επιβλέψεως ή απασχόληση δια:
- α) την δαπάνη λήψη και δοκιμασία δοκιμών και εκτέλεσιν πάσης φύσεως δοκιμών βαρύνουσαι αναλόγως προς την οικείαν σύμβασιν, τον ανάδοχον του έργου ή τον Εργοδότην.
- β) Η αμοιβή διά την σύνταξιν μελέτης τροποποιήσεως της αρχικής μελέτης, είτε εν όλω, είτε κατά μέρος αυτής. Εάν δοθή παρά του Εργοδότη τοιαύτη εντολή, καταβάλλεται ιδιαιτέρα αμοιβή εις τον επιβλέποντα διά την σύνταξιν των τροποποιητικών μελετών, υπολογιζομένη κατά τας οικείας διατάξεις.
- γ) Η αμοιβή διά την σύνταξιν πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδας καταβαλλομένη ιδιαιτέρως, κατά τα κατωτέρω ειδικότερον οριζόμενα.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/82 Διάκριση μελετών και επίβλεψη εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση

Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών και επιβλέψεων κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται και επιβλέψεις δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.»

Κατηγορίες Μελετών Εγκατάστασης: Οι κατηγορίες μελετών Εγκατάστασης κτιριακών έργων είναι οι ακόλουθες:

- α) Κατηγορία Μελέτης Εγκαταστάσεως I
β) Κατηγορία Μελέτης Εγκαταστάσεως II
γ) Κατηγορία Μελέτης Εγκαταστάσεως III
δ) Κατηγορία Μελέτης Εγκαταστάσεως IV
ε) Κατηγορία Μελέτης Εγκαταστάσεως V

Πέραν της διακρίσεως των μελετών και επιβλέψεως εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται και επίβλεψη των Κτιριακών έργων διακρίνονται εις:

- α) Μελέτες και επίβλεψης έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
β) Μελέτας και επίβλεψης επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
γ) Μελέτας και επίβλεψης μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μηχανικό ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών.»

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92 / 80 Επίβλεψη εφαρμογής των επί μέρους μελετών Κτιριακών Έργων

Εκάστη Επίβλεψη μελέτης Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους επιβλέψεις:

- α) Την Επίβλεψη αρχιτεκτονικής μελέτης.
β) Την Επίβλεψη μελέτης της φερούσης κατασκευής.
γ) Την Επίβλεψη μελέτης των εγκαταστάσεων.
δ) Την Επίβλεψη μελέτης των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.

ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Εφαρμογής μελέτης εγκαταστάσεων Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την επίβλεψη Εφαρμογής μελέτης Εγκαταστάσεων συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.α Επίβλεψη Μελέτης Εγκαταστάσεων Προσθήκης ή επέκτασής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση ή επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.β Επίβλεψη Μελέτης Εγκαταστάσεων επισκευής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.γ Επίβλεψη Μελέτης Εγκαταστάσεων διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση εγκαταστάσεων υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/83 Καθορισμός Αμοιβής Επίβλεψης Εγκαταστάσεων Συντελεστές κ και μ, Συντελεστής Σ (Πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών)

1. « Η αμοιβή επίβλεψης κτιριακών έργων (αρχιτεκτονικών, φέρουσας κατασκευής και εγκαταστάσεων), χωρίς τη σύνταξη επιμέτρησης ορίζεται με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2».
2. Οι συντελεστές κ και μ έχουν τις παρακάτω τιμές για κάθε κατηγορία:

Για έργα κατηγορίας I	κ = 1,10	μ = 20,00
Για έργα κατηγορίας II και III	κ = 1,30	μ = 25,00
Για έργα κατηγορίας IV	κ = 2,00	μ = 28,00
Για έργα κατηγορίας V	κ = 1,50	μ = 38,00
3. « Η αμοιβή επίβλεψης κτιριακών έργων (εγκαταστάσεις), χωρίς τη σύνταξη επιμέτρησης, ορίζεται με βάση το γενικό τύπο του άρθρου 2». Ορίζεται σε ποσοστό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών.
4. Σύμφωνα με το Άρθρ. 97.1. «Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικώς και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου, συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.»

ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 93 Καθορισμός αμοιβής επίβλεψης επιμετρήσεως

Η αμοιβή της επιμετρήσεως κτιριακού έργου ορίζεται εις ποσοστόν 40% της κατά το προηγούμενον άρθρον (Άρθρ. 92) αμοιβής επιβλέψεως.

(Εφ. Θεσ. 402/2004)

Την αμοιβή επιμετρήσεως κτιριακού έργου δικαιούται ο μηχανικός που επιβλέπει την παρά των αναδόχων εργολάβων επιμέτρηση, είτε μετέχοντας σ' αυτή για έλεγχο των στοιχείων της επιμέτρησης, είτε πραγματοποιώντας χωριστή επιμέτρηση για τον έλεγχο αυτό (Εφ.Αθ. 10299/1982 προσκομιζόμενη, Διοικ. Εφ. Αθ. 6071/1995 προσκομιζόμενη).

(Εφ. Αθηνών Αποφ. 10.299/1982)

Περαιτέρω αποδείχθη ότι οι εκκαλούντες εξετέλεσαν τας ανατεθείσας αυτοίς εργασίας ήτοι την επίβλεψιν των έργων, ως ομολογείται και υπό του εφεσιβλήτου, ως και τας επιμετρήσεις αυτού, ας αρνείται ειδικώς το εφεσιβλήτον. Ειδικότερον περί της διενέργειας των επιμετρήσεων, ας αμφισβητεί τα εφεσίβλητον, προέκυψε ότι οι εκκαλούντες προέβησαν εις τον ακριβή έλεγchon και επιμέτρησιν των πραγματοποιηθεισών υπό του εργολάβου Ιωάννου Γεωργακοπούλου εργασιών, συντάξας και υπογράψας ο εξ αυτών Άλεξ. Ζουριδής τα προσκομιζόμενα ογκώδη πρωτόκολλα παραλαβής των επί μέρους αναλυτικών περιγραφομένων εργασιών ως και τους τελικούς επιμετρητικούς πίνακας. Εφ' ών προσυέγραψε ο ως άνω εργολάβος. Εντεύθεν οι εκκαλούντες δικαιούνται τόσον της συμπεφωνημένης δια την επίβλεψιν κατ' άρθρα 92, 95 παρ. 10 του Π.Δ. 696/74, όσον και ολοκλήρου της δια την επιμέτρησιν συμπεφωνημένης τοιαύτης, ανερχόμενης κατ' άρθρον 93 Π.Δ. 696/74 εις ποσοστόν 40% της κατά τα ως άνω προσδιοριζομένης αμοιβής διά την επίβλεψιν. Το επικαλούμενον υπό του εφεσιβλήτου περιστατικόν καθ' ο υπεβλήθη υπό του αναδόχου των έργων, κατά νόμιμον υποχρέωσιν (άρθρο 49 Π.Δ. 475/76) και εις εκτέλεσιν της υπ' αριθμόν 4967/5-12-1977 διαταγής του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών, η προσυπογραφεία υπό του ίδιου ως άνω επιμέτρησις, κατ' ουδεμίαν νόμιμον διάταξιν επιφέρει την μείωσιν ή κωλύει την επιδιώξιν μέρους της δικαιούμενης υπό των εκκαλούντων ως άνω αμοιβής δια την επιμέτρησιν και δη κατά το ήμισυ, ως διατείνεται αβασίμως το εφεσίβλητον. Ούτω οι εκκαλούντες εδικαιούνται να λάβουν διά τας ως άνω εργασίας των επιβλέψεως και επιμετρήσεως των ως άνω έργων τα κατωτέρω (ποσά).

(ΤΕΕ Γνωμ. 7 Επ. Αμοιβ.) «Εφαρμογή της προσαύξης λόγω εκτός έδρας στην αμοιβή επιμέτρησης του άρθρου 93 του π.δ 696/74»

Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι όλες οι υπηρεσίες μηχανικών που αναφέρονται σε κτιριακό έργο έχουν προσαύξηση αμοιβής στην περίπτωση που αφορούν σε έργο που βρίσκεται εκτός της έδρας του μηχανικού (ιδέ περ. 3 του παρόντος).

2. Στην ισχύουσα νομοθεσία προβλέπονται τα εξής:

«Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυζάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.

β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.» (άρθρο 95, παρ. 4, π.δ. 696/74)

Και τούτο ισχύει για όλες τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στις περί επιβλέψεως και κατασκευής κτιριακού έργου διατάξεις

3. Επειδή η επιμέτρηση των εκτελεσθεισών εργασιών των κτιριακών έργων περιλαμβάνεται στις υπηρεσίες επίβλεψης της κατασκευής, η αμοιβή της επιμέτρησης πρέπει να προσαυζάνεται σύμφωνα με το άρθρο 95 του ΠΔ 696/74, ήτοι:

- Για απόσταση πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. προσαύξηση της αμοιβής επιμέτρησης κατά ποσοστό 25%.

. Για απόσταση πέραν των 150 χλμ. προσαύξηση της αμοιβής επιμέτρησης κατά ποσοστό 50%.»

(ΤΕΕ ΔΕ Γ20/Σ43/2006) «Αμοιβές Μηχανικών»

Λαμβάνοντας υπόψη:

19. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 27.11/14.12.1926 «περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
20. Τη διάταξη του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών», όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα.
21. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 2726 της 12/12.11.1953 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.07/16.08.1923 Ν.Δ. “περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών”», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
22. Τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31.05.1956 «περί κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
23. Τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 «περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών, επίβλεψιν, παραλαβήν κλπ. Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων, ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
24. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 21/26.06.1984 «περί εισπράξεως από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ) της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση αυτής στους δικαιούχους», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.

Και επειδή:

13. Η πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή στους μηχανικούς για την παροχή από αυτούς υπηρεσιών επίβλεψης πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, κανονίζεται με νομοθετικές διατάξεις οι οποίες θέτουν ελάχιστα όρια αμοιβών που αποτελούν κατώτερα διατίμηση υποχρεωτική για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη.
14. Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα και την ενεργητική νομιμοποίηση για τον καθορισμό, την καταβολή και τη δικαστική είσπραξη της οφειλόμενης αμοιβής μελέτης και επίβλεψης.
15. Στο Κεφάλαιο Γ' με τίτλο «Αμοιβαί Επιβλέψεως Κτιριακών Έργων» του Π.Δ. 696/1974 περιλαμβάνονται διατάξεις που αφορούν μόνο στην αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών επιβλέψεως μηχανικού σε κτιριακά έργα. Ειδικότερα το άρθρο 91 του Π.Δ. 696/1974 ορίζει το περιεχόμενο της αμοιβής επιβλέψεως. Εν συνεχεία, στο άρθρο 92 & 93 καθορίζεται η αμοιβή αυτή. Αφενός στη διάταξη του άρθρου 92 του ίδιου Π.Δ. ορίζεται ρητά ότι η καθοριζόμενη στο άρθρο αυτό αμοιβή επιβλέψεως είναι χωρίς τη σύνταξη επιμετρήσεως, και στο αμέσως επόμενο άρθρο 93, που είναι ενταγμένο στο ανωτέρω κεφάλαιο του Π.Δ. 696/1974, καθορίζεται η αμοιβή της επιμέτρησης σε ποσοστό της αμοιβής επιβλέψεως που προκύπτει από το άρθρο 92 του ίδιου Π.Δ..
16. Κατά την ισχύουσα νομοθεσία και την πάγια ακολουθούμενη πρακτική ο επιβλέπων, για λογαριασμό του εργοδότη, καταγράφει τα ποσοτικά μεγέθη του έργου, παρακολουθώντας, ελέγχοντας και προσυπογράφοντας τη συνταχθείσα επιμέτρηση, καθιστάμενος τοιουτοτρόπως υπεύθυνος απέναντι στον εργοδότη για την ακρίβεια και την ορθότητα της προσυπογραφείσας από αυτόν επιμέτρησης.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Ορίζουμε ότι η προκύπτουσα στο άρθρο 93 του Π.Δ. 696/1974 αμοιβή επιμετρήσεως αφορά στην επίβλεψη των επιμετρήσεων και καταβάλλεται στον επιβλέποντα μηχανικό (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων κατά την παράγραφο 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953) για την παρακολούθηση, τον έλεγχο και την προσυπογραφή των επιμετρητικών στοιχείων του έργου, κατά τα προβλεπόμενα στο νόμο και τη σχετική ισχύουσα σύμβαση.

Επιμετρήσεις σε κατ' αποκοπήν προϋπολογισμό έργου

Για το θέμα αυτό βλέπε τα αναφερόμενα στο σχετικό κεφάλαιο σελ. 180.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΝΕΩΝ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΟΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 94 Αμοιβή συντάξεως πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος

1. Εις την, κατά τα ανωτέρω, αμοιβήν επιβλέψεως και επιμετρήσεως δεν περιλαμβάνεται η αμοιβή του επιβλέποντος δια την σύνταξιν πρωτοκόλλων κανονισμού νέων τιμών μονάδος καταβαλλομένη επιπροσθέτως.
2. Δια την σύνταξιν πρωτοκόλλου κανονισμού νέων τιμών μονάδος συνοδευομένων υπό αναλύσεως τιμών και τιμολογίου δια τας νέας εργασίας ορίζεται ποσοστόν 0,50% επί της συνολικής αξίας των, διά νέων τιμών μονάδος, προβλεπομένων δια του συγκριτικού πίνακος εργασιών, μετά προσθήκην του ποσοστού οφέλους εργολάβου και φαίρεσιν της τυχόν εκπτώσεως της δημοπρασίας.

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Επίβλεψης (Ανέγερση)

1. Η αμοιβή Α, για την επίβλεψη της εφαρμογής της μελέτης εγκαταστάσεων κτιριακών έργων καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρ. 92.1 σε ποσοστά επί τοις εκατό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης των εκτελεσθεισών εργασιών (Σ) των κατά το Άρθρο 95.10/83.3 έργων, τα οποία ποσοστά αυτά υπολογίζονται με βάση τον γενικό τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74
2. Οι αμοιβές Α για την άσκηση της επίβλεψης της εφαρμογής της μελέτης εγκαταστάσεων, που υπολογίζονται με βάση την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου προκύπτουν από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \text{ ή άλλως}$$

$$A = \beta' * \frac{\Sigma}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \text{ όπου } \beta' = \frac{\beta}{100}$$

όπου Σ: Η πραγματοποιηθείσα δαπάνη κάθε έργου (στη χρονική περίοδο t πραγματοποίησης της δαπάνης. Η πραγματοποιηθείσα δαπάνη μπορεί να είναι κατά τμήματα Σ_i, έτσι ώστε Σ=Σ₁+Σ₂+...+Σ_i

3. λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ, 2 στη χρονική περίοδο t πραγματοποίησης της δαπάνης του έργου. Εάν η πραγματοποιηθείσα δαπάνη έχει συνταχθεί κατά τμήματα Σ_i, έτσι ώστε Σ=Σ₁+Σ₂+...+ Σ_i τότε, σε κάθε τμηματική πραγματοποιηθείσα δαπάνη Σ_i αντιστοιχεί μια τιμή λ_i

4. $\frac{\Sigma}{\lambda}$: Ο λόγος $\frac{\Sigma}{\lambda}$ δηλώνει την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου, σε τιμές του χρόνου όπου λ=1 (Δ 1974)

Από αυτό προκύπτει ότι, εάν υπάρχουν τμηματικά πραγματοποιηθείσες δαπάνες (Σ_i), τότε, το

άθροισμα των λόγων $\frac{\Sigma_i}{\lambda_i}$ δηλώνει την πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε τιμές του χρόνου

1974 (όπου λ=1)

5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της επίβλεψης του έργου υπολογίζεται με βάση τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{\lambda}}}$$

όπου: Σ, κ και μ, λ ως παρ. 2 ανωτέρω

6. λ': Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο t έγκρισης της πραγματοποιηθείσας δαπάνης του τελευταίου σταδίου της μελέτης ή της εργασίας που έχει ανατεθεί στον επιβλέποντα Ηλ/γο – Μηχ/λο Μηχ/κο.

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ (Ιδέ Κεφ. ΙΙ.2)

(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 13 «Δι' έργα εκτός της πόλεως εις την έδρα του Μηχανικού το ποσοστό της αμοιβής αυξάνονται κατά 1% επί της συνολικής δαπάνης του έργου»

(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατ/τος».

Σύμφωνα με το άρθρ. 12 παρ. 19 αυτού Δι' έργα εκτός της πόλεως εν ή η έδρα του Μηχανικού το ποσοστόν της αμοιβής αυξάνεται ως ακολούθως»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως

Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυξάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

- α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.
β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.

(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επι.Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Οι περί κτιριακών έργων διατάξεις προβλέπουν πρόσθετη αμοιβή εκτός έδρας για τις προσφερόμενες από τους μηχανικούς υπηρεσίες.

Σκοπός του νομοθέτη είναι να εξισώνει με την καταβολή πρόσθετης αμοιβής το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εκτός της έδρας του και έχει προς τούτο να αντιμετωπίσει δυσμενέστερες συνθήκες και αυξημένο κόστος στην παροχή της υπηρεσίας του, με το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός της περιφέρειας της έδρας του με συνθήκες άνεσης και μειωμένο κόστος που του παρέχει η πλήρης και μόνιμη εγκατάσταση της έδρας του.

2. Στα άρθρα 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974 καθορίζεται η πρόσθετη αμοιβή που δικαιούται ο μηχανικός όταν παρέχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες σε κτιριακά έργα εκτός της έδρας του.
3. Από τις διατάξεις των άρθρων 12 παρ.18 του Β.Δ. της 19-21/2/38 προκύπτει επίσης ότι για κτιριακά έργα που βρίσκονται εκτός της πόλεως εις την οποία βρίσκεται η έδρα του μηχανικού η αμοιβή αυξάνεται.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988), εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού και της ταυτότητας του παραπάνω σκοπού του νομοθέτη, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη).»

(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στο άρθρο 220 του π.δ. 696/74 παρ. 2 ορίζονται τα εξής: «Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων».
2. Ως αμοιβή της μελέτης νοείται η αμοιβή μελέτης του έργου η οποία προκύπτει εάν το γραφείο του μελετητή ευρίσκεται στην περιοχή του έργου.
3. Κατά το άρθρο 85 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει σήμερα η αμοιβή μελέτης έργου που βρίσκεται εκτός της πόλης όπου η έδρα του Γραφείου του Μελετητή προσαυξάνεται για την αντιμετώπιση και κάλυψη πρόσθετων δαπανών. Η πρόσθετη αυτή αμοιβή ορίζεται ως άθροισμα σταθερού χρηματικού ποσού διαρκώς επικαιροποιούμενου και ποσοστού 5% της αμοιβής της μελέτης του έργου.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη) (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988). Κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης αυτής εφαρμόζεται για κάθε μελέτη, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελετητών.
5. Εκ των ως άνω συνάγεται ότι η προσαύξηση πρέπει να υπολογίζεται για κάθε μία μελέτη χωριστά και πρέπει να προστίθεται στο τέλος αφού προηγουμένως έχουν γίνει όλοι οι υπολογισμοί της αμοιβής της μελέτης που έχει ανατεθεί στον μηχανικό. Και τούτο φυσικά, εφ' όσον ο μηχανικός που συντάσσει την συγκεκριμένη μελέτη δικαιούται την προσαύξηση σύμφωνα τα οριζόμενα στο παραπάνω άρθρο του π.δ. 696/74.»

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας

«Α. Σύμφωνα με την απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Α1/Σ34/2007:

«...Τα ακούσια αυτά κενά που ο νομοθέτης θα ρύθμιζε εάν είχε υπόψη του τη σχετική ανάγκη κατά το χρόνο έκδοσης της ρύθμισης, καλύπτονται με την αναλογία, δηλαδή με τη δημιουργία ερμηνευτικώς ad hoc κανόνα δικαίου για την κάλυψή τους. Ο δικαιολογητικός λόγος της αναλογίας είναι η ομοιότητα της ατύχητης περίπτωσης με τις συναφείς ρυθμισμένες, ομοιότητα που συνάγεται ερμηνευτικώς».

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις υπ' αριθ. 4 και 5 της Επιτροπής αμοιβών του ΤΕΕ: «Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/74, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός έδρας αυτού, προσανξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη)».

Σχετικά με την εφαρμογή της αμοιβής μελέτης εκτός έδρας στην αρχιτεκτονική μελέτη και στα τεύχη δημοπράτησης, υπολογίζεται μια ενιαία αμοιβή για την αρχιτεκτονική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης:

Σύμφωνα με το άρθρο 231, παρ. 4 του Π.Δ. 696/74 (προδιαγραφές σταδίου μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης), στο στάδιο μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης περιλαμβάνονται «εκ των τευχών δημοπρατήσεως, τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπο δημοπρατήσεως ως εννιαίου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως». Δηλαδή τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν μέρος της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Β. Ως αναφέρθηκε τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν στοιχείο , επιστημονικό έργο μηχανικού(στάδιο κατά μία έννοια) μελέτης για το οποίο μάλιστα προβλέπεται ειδική ξεχωριστή αμοιβή.

Προφανώς κατά την έννοια των διατάξεων είναι δυνατόν να ανατεθεί αυτοτελώς η σύνταξη τευχών δημοπράτησης ενός έργου. Συνεπώς σύμφωνα με τα προαναφερόμενα (ζήτημα εκτός έδρας) θα πρέπει να υπολογιστεί επιπλέον αμοιβή ποσοστού εκτός έδρας.

Γ. Ως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο έγγραφο :

Στο άρθρο 83 καθορίζονται οι βασικοί κανόνες ποσοστού αμοιβής για τις μελέτες κτιριακών έργων , καταγράφεται ο γενικός τύπος, οι συντελεστές υπολογισμού και πίνακες ανά κατηγορία μελέτης.

Επίσης , με τα επόμενα άρθρα του π.δ 696/1974 καθορίζονται με ρητή αναφορά στο άρθρο 83 οι τυχόν προσανξήσεις των αμοιβών των μελετών ανά ειδική περίπτωση

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ.1 του ως άνω π.δ “ Για αμοιβή που βρίσκεται εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής, το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον ακόλουθο τύπο: $A=200 \times \lambda + 0,05 \times A$ όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

Από τις παρατεθείσες διατάξεις καθίστανται σαφές τα εξής:

Η μόνη προϋπόθεση που απαιτείται από το αρ. 85 π.δ/τος 696/1974, προκειμένου να υπολογιστεί στην αμοιβή μηχανικού για εκπόνηση μελέτης η προσανξήση εκτός έδρας, είναι να απέχει η πόλη της έδρας του περισσότερο από 40 χιλιομ. από τον τόπο εκτέλεσης του έργου, χωρίς να εξετάζεται αν απομακρύνθηκε πράγματι για τις ανάγκες εκπόνησης της μελέτης.(βλ.σχετ.αποφ.Δ.Εφ.ΑΘ.1927/2003.)

Η αμοιβή εκτός έδρας υπολογίζεται αφού ληφθεί ως συντελεστής Α η αμοιβή που προκύπτει βάσει του άρθρου 83 παρ. 7 Π.Δ. 696/74, προσανξημένη κατά τις λοιπές διατάξεις του Κώδικα ανά περίπτωση. Και τούτο γιατί ως γίνεται αποδεκτό από το σύνολο της Νομολογίας (βλ.ενδεικτικά. Γνωμ. Νομ. Συμβ. Κράτους. 675/1980) η αμοιβή μελετητή κτιριακού έργου που τοποθετείται εκτός της έδρας του είναι “πρόσθετη” και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής μελέτης , την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.

Προφανώς εάν ανατεθεί εις τον μελετητή η εκπόνηση σταδίου μελέτης, και τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 87 του π.δ 696/1974 προσαύξησης αμοιβής τότε ως τελική αμοιβή (Α) λαμβάνεται η τελική προσαυξημένη αμοιβή και επί αυτής της αμοιβής θα προστεθεί το ποσοστό εκτός έδρας του άρθρου 85. Επισημαίνεται ότι η τελική αυτή αμοιβή είναι πρόσθετη και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.»

(Α. Π. Αποφ. 556/1977)

Μηχανικών αμοιβή. Η κατ' άρθρον 12 παρ. 19 Β.Δ. 19.2.1938 προσαύξησις της αμοιβής οφείλεται εις το γεγονός της διαφορετικής έδρας του Μηχανικού από του τόπου εκτελέσεως του έργου, χωρίς να χρειάζεται η πραγματική μετακίνησις αυτού. (Α. Π. Αποφ. 556/1977)

(Α.Π. Αποφ. 115/1980)

Μηχανικοί. Υποχρεωτικός κανονισμός κατώτατων ορίων αμοιβής κατά το ν.δ. 2726/53. δεν αντίκειται στην ισότητα Συντάγματος. – Παράλειψη μηχανικού να υποβάλλει στο ΤΕΕ δήλωση ότι του ανατέθηκε η εργασία δεν εμποδίζει το ΤΕΕ να ασκήσει τα δικαιώματα του μηχανικού. – Αμοιβή αυξημένη όταν το έργο εκτελείται «εκτός έδρας», είναι αδιάφορο αν ο μηχανικός πραγματοποιεί μεταβάσεις στον τόπο του εκτελούμενου έργου. (Α. Π. Αποφ. 115/1980)

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης

Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικώς και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.

(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.

Από τις συνδυασμένες αυτές διατάξεις των άρθρων 92 και 97 του Π.Δ. συνάγεται σαφώς ότι η αμοιβή η οποία πρέπει να καταβάλλεται κάθε φορά στον επιβλέποντα μηχανικό, υπολογίζεται, αναλόγως προς την αξία του τμήματος του έργου που εκτελέσθηκε, η οποία αξία προκύπτει από τους τμηματικούς λογαριασμούς πληρωμής που συντάσσονται με βάση κανονικές επιμετρήσεις, στοιχεία τα οποία ευρίσκονται στην κατοχή του εργοδότη, κυρίου του έργου, όταν ο επιβλέπων μηχανικός δεν είναι πας κατασκευαστής αυτού. Με την επίκληση και προσκομιδή επομένως των σχετικών τμηματικών λογαριασμών και των κανονικών επιμετρήσεων, βαρύνεται ο κύριος του έργου, ο εναγόμενος για την καταβολή της αμοιβής επιβλέψεως, όταν ισχυρίζεται ότι αυτή που αξιώνεται από τον ενάγοντα είναι μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει από την πραγματική αξία του εκτελεσθέντος έργου, δηλαδή από τη δαπάνη που καταβλήθηκε γι' αυτό. Ακόμη, προκύπτει σαφώς από τις διατάξεις αυτές του Π.Δ., ότι ως ειδικότερες, αφού ρυθμίσουν ευθέως και ειδικώς το θέμα, έχουν εφαρμογή αντί της διατάξεως του άρθρου 694 ΑΚ που ρυθμίζει γενικώς την αμοιβή του εργολάβου επί συμβάσεως μισθώσεως έργου. Έτσι, η αμοιβή του επιβλέποντος μηχανικού, τελεί από της ενάρξεως της ισχύος του Π.Δ. κάτω από τις προϋποθέσεις που τα άρθρα 92 και 97 αυτού ορίζουν και είναι καταβλητέα τμηματικώς κατά τα στάδια εκτελέσεως του έργου και όχι του άρθρου 694 ΑΚ που επιτρέπει την τμηματική καταβολή της αμοιβής μόνον αν συμφωνήθηκε η τμηματική παράδοση του έργου, ορίζοντας ότι αλλιώς η αμοιβή οφείλεται μόνον αν παραδόθηκε ολόκληρο το έργο.

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους

- «α. Η αμοιβή επίβλεψης όλων όσων ασκούν το επάγγελμα του Μηχανικού κατατίθεται στο ΤΕΕ σε δύο (2) δόσεις.
- β. Για τα έργα που απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας
- η πρώτη δόση κατατίθεται μετά την περάτωση του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και του οργανισμού πληρώσεως και περιλαμβάνει:
 - το σύνολο της αμοιβής επιβλέψεως στατικών,
 - της θερμομονώσεως και
 - το μισό της αμοιβής επιβλέψεως των αρχιτεκτονικών εργασιών
 - Η δεύτερη δόση κατατίθεται όταν περατωθούν όλες οι εργασίες και περιλαμβάνει το υπόλοιπο της αμοιβής επίβλεψης των αρχιτεκτονικών εργασιών και της αμοιβής επίβλεψης ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων.
- γ. Για τα λοιπά έργα φυσικών ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ι.Δ. για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση άδειας, η αμοιβή κατατίθεται επίσης σε δόσεις που δεν μπορεί να είναι λιγότερες από δύο (2), ανάλογα με την πρόοδο του έργου, όπως ειδικότερα προβλέπεται στη σύμβαση.
- δ. Η εξόφληση δε της αμοιβής επίβλεψης γίνεται πάντοτε με την περάτωση των εργασιών που προβλέπονται στη σύμβαση.»

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣτΕ Ολ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.»

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

(ΤΕΕ Εφαρμογή του Π.Δ. 242/84) «Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στον δικαιούχο

Βάσει των διατάξεων της παρ. 4 του άρθρου 7 του από 39/8-9-1983 Π.Δ. «τρόπος εκδόσεως οικοδομικών αδειών και έλεγχος των ανεγειρόμενων οικοδομών» κάθε Πολεοδομικό Γραφείο πρέπει να ζητεί και απόδειξη κατάθεσης της αμοιβής επίβλεψης στο ΤΕΕ.

Εάν δεν υποβάλλεται απόδειξη καταθέσεως, η οποία πρέπει να φέρει απαραίτητως την ένδειξη «ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΡΧΗ», δεν θα θεωρείτε την άδεια οικοδομής. Επίσης η σχετική απόδειξη πρέπει να αναγραφεί ευκρινώς τη λέξη «ΕΠΙΒΛΕΨΗ».

Η ίδια διαδικασία θα ακολουθείται και για τη δεύτερη θεώρηση της άδειας οικοδομής που γίνεται όπως είναι γνωστό μετά το πέρας όλων των εργασιών στην οικοδομή.

Η απόδειξη καταβολής της αμοιβής επίβλεψης στην Τράπεζα ή το ΤΕΕ ως και η βεβαίωση του ΤΕΕ περί απαλλαγής καταβολής της αμοιβής κλπ. αποτελεί αναγκαίο στοιχείο για την θεώρηση της άδειας οικοδομής θα φυλάσσεται δε στο σχετικό φάκελλο μετά των λοιπών δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση της άδειας (αποδεικτικά καταβολής φόρων, υπέρ τρίτων κρατήσεων κλπ.) και θα γράφεται ο αριθμός της αποδείξεως καταθέσεως της αμοιβής, ή της βεβαίωσης του ΤΕΕ επί της άδειας στη θέση θεωρήσεως.

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

IV.2.4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 9 Αντικείμενο Σκοπός Εφαρμογής Χρ. Προγραμματισμού

«Αντικείμενο της εφαρμογής του χρονικού προγραμματισμού των έργων είναι η συστηματική παρακολούθηση και έλεγχος τήρησης της χρονικής πορείας των εργασιών του έργου σύμφωνα με τα στοιχεία που περιέχονται στη μελέτη εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού.»

(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 1. Αντικείμενο – Σκοπός Εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού

- «1. Αντικείμενο της εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού είναι ο συσχετισμός των επί μέρους στοιχείων που συνιστούν το έργο κατά το στάδιο της πραγματοποίησής του με τέτοιο τρόπο, ώστε να επιτυγχάνεται, η ολοκλήρωση του έργου εντός του επιδιωκόμενου χρόνου με το βέλτιστο κόστος, και η παρακολούθηση της διαδικασίας πραγματοποίησης του έργου σχετικά με το χρόνο και τη απορροφούμενη δαπάνη.
2. Στον όρο «πραγματοποίηση» περιλαμβάνονται οι τυχόν απαιτούμενες μελέτες, οι παραγγελίες, οι κατασκευές, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες απαραίτητες ενέργειες ή διαδικασίες για την ολοκλήρωση του έργου.
3. Τα έργα των οποίων προδιαγράφεται ο Χρονικός Προγραμματισμός, αφορούν έργα οδοποιίας, λιμενικών, κτιριακών, κλπ., οι ιδιαιτερότητες των οποίων πρέπει να αντιμετωπίζονται ανάλογα από το Χρονικό Προγραμματισμό.»

(ΤΕΕ αρ. πρ. 10141/12.06.03)

«Η αμοιβή για την εφαρμογή του χρονικού προγραμματισμού υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 53 του Π.Δ. 515/89. Η επίβλεψη κτιριακού έργου και η εφαρμογή του χρονικού προγραμματισμού είναι διακριτές εργασίες για τις οποίες προβλέπεται ιδιαίτερη αμοιβή στην ισχύουσα νομοθεσία περί Αμοιβών Μηχανικών.»

(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 10 Περιεχόμενο της εφαρμογής του Χρον. Προγ/σμού

- «1. Στην εφαρμογή του χρονικού Προγραμματισμού των έργων περιλαμβάνεται :
 - α) η παρακολούθηση της τήρησης των επί μέρους προθεσμιών των εκτελουμένων εργασιών.
 - β) η χορήγηση πλήρων και λεπτομερών οδηγιών στους Αναδόχους του έργου για την κατά τα συμβατικά στοιχεία εμπρόθεσμον εκτέλεση των εργασιών.
 - γ) η μέριμνα για τη συμμόρφωση του Αναδόχου προς τις συμβατικές του υποχρεώσεις σχετικά με την τήρηση του χρονοδιαγράμματος του έργου.
 - δ) η περιφρούρηση των συμφερόντων του Εργοδότη,
 - ε) η εργασία μικροτροποποιήσεων της αρχικής μελέτης,
 - στ) ο έλεγχος των απορροφήσεων,
 - ζ) η εισήγηση επί αιτήσεως παρατάσεως των συμβατικών προθεσμιών,
 - η) η εμπρόθεσμη απάντηση και αντίκρουση εις αιτήσεις και ενστάσεις του Αναδόχου του έργου, σχετικά με τη χρονική εξέλιξη του έργου, ως καιη εις τα δικαστήρια παράσταση επί προσφυγών του Αναδόχου, εάν ο Εργοδότης ήθελε να δώσει γι' αυτό εντολή.
2. Δεν περιλαμβάνεται στο περιεχόμενο της εφαρμογής του χρονικού προγραμματισμού, η σύνταξη μελέτης τροποποιήσεως της μελέτης εφαρμογής του χρονικού προγραμματισμού, είτε εν όλω είτε κατά μέρος αυτής κατόπιν εντολής του Εργοδότη.»

(Δ17/01/117/ΦΝ/332/89) Άρθρο 11 Τακτικές αναφορές

- «1. Η παρακολούθηση και ο έλεγχος της χρονικής πορείας των εργασιών στηρίζεται στα στοιχεία των τακτικών αναφορών οι οποίες συντάσσονται σε τακτά χρονικά διαστήματα.
Τα διαστήματα αυτά καθορίζονται στη μελέτη εφαρμογής του χρονικού προγραμματισμού και κυμαίνονται μεταξύ ημέρας και μήνα ενώ συνηθέστερο θεωρείται η ημέρα.
2. Με δεδομένα τα στοιχεία των αναφορών επανυπολογίζονται οι προβλεπόμενοι χρόνοι εκτέλεσης του έργου και οι αντίστοιχες απορροφήσεις, εκτιμάται η σχέση των πραγματοποιηθεισών, προβλεπομένων και συμβατικών προθεσμιών, υπολογίζεται ο ενωρίτερος προβλεπόμενος χρόνος περατώσεως του έργου και των τμηματικών προθεσμιών και υποβάλλεται σχετική μηνιαία έκθεση.
3. Στην έκθεση αυτή περιλαμβάνεται συνοπτική περιγραφή της χρονικής πορείας του έργου, και εισήγηση για τα συμβατικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν.»

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 95.10/83.8. Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την επίβλεψη Εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.α Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού Προσθήκη ή επέκτασή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση ή επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.β Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατιστική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.γ Εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΑΜΟΙΒΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

(Π.Δ 515/89) Άρθρο 53 Αμοιβή εφαρμογής χρονικού Προγραμματισμού. Συντελεστές κ και μ. Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ 696/74

«1. «Η αμοιβή εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού καθορίζεται με Υπουργική απόφαση αφού καθορισθούν οι προδιαγραφές με Υπουργική απόφαση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 21 του ν. 1418/1984 ΦΕΚ 23).

Η αμοιβή αυτή καθορίζεται κατά ανώτατο όριο με τον τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 και με συντελεστές κ και μ της κατηγορίας III των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του άρθρου 42 του παρόντος (αρθρ. 83 παρ. 1γ της παρούσης κωδικοποίησης) ($\kappa = 2,30$ $\mu = 45,00$) (μελέτη - επίβλεψη). Η πρόβλεψη του άρθρου 53 συνδυαζόμενη με τις διατάξεις του άρθρου 59 του από 17/07-16/08/1923 και του Ν.Δ. 2726/1953 συνεπάγεται ότι η καθοριζόμενη κατά το άρθρο 53 αμοιβή αποτελεί και το κατώτατο όριο αμοιβής – διατίμησης. Συνεπώς η αμοιβή εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού ορίζεται μονοσήμαντα.

Προϋπολογισμός για τις αμοιβές εφαρμογής του χρονικού προγραμματισμού λαμβάνεται κατά ανώτατο όριο το 20% του πραγματικού προϋπολογισμού του έργου.

2. Ως συντελεστές κ και μ στους οποίους βασίζεται ο συντελεστής β του γενικού τύπου του άρθρου 2 λαμβάνονται αφ' ενός της κατηγορίας III των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του (αρθρ. 83 παρ. 1γ του Π.Δ. 696/74) ($\kappa = 2,30$ $\mu = 45,00$) (μελέτη - επίβλεψη).
3. Ο Συντελεστής (Σ) του γενικού τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 για τις αμοιβές εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού υπολογίζεται με βάση τα εξής:
 1. Η αμοιβή εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού σύμφωνα με το άρθρο 2.β της Δ17/01/117/ΦΝ 332/89 με τίτλο «Περιεχόμενο της εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού» περιλαμβάνει την «εκτίμηση της δαπάνης και της διάρκειας πραγματοποίησης κάθε μιας δραστηριότητας καθώς και των μέσων (προσωπικών, μηχανήματα, υλικά κλπ.) που επηρεάζουν αυτές»
 2. Για την εφαρμογή του Άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 ως Προϋπολογισμός, για την αμοιβή εφαρμογή του χρονικού προγραμματισμού, λαμβάνεται, σύμφωνα με το αρ. 53 του Π.Δ. 515/89 κατά ανώτατο όριο, το 20% του πραγματικού προϋπολογισμού του έργου.
 3. Η Υπουργική Απόφαση Δ17α/02/117/ΦΝ332/1989 ορίζει την έκταση του κτιριακού έργου στην οποία αναφέρεται η πραγματοποιηθείσα δαπάνη που λαμβάνεται ως (Σ) στον τύπο της παρ. 2 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 για τον υπολογισμό της αμοιβής της Εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού.
4. Με την Δ17α/02/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989) Αμοιβές εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού αποφασίζεται ότι για την εκπόνηση της εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού οι αμοιβές υπολογίζονται:
 - βάσει του τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 και
 - με συντελεστές κ και μ της κατηγορίας III των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του άρθρου 42 ($\kappa=2,30$, $\mu=45,00$) του Π.Δ. 515/89 (ΦΕΚ Α 219)
 - με προϋπολογισμό το 20% της πραγματοποιηθείσας δαπάνης του έργου.

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού

1. Η αμοιβή Α, για την εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού κτιριακών έργων καθορίζεται κατά το άρθρ 53 του Π.Δ. 515/89 και το άρθρο 1α της ΥΑ Δ17α/02/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989), με βάση ποσοστό 20% της πραγματοποιηθείσας δαπάνης (Σ) του έργου.

Κατά το άρθρο 1 της ΥΑ Δ17/01/117/ΦΝ 332 (ΦΕΚ 862/Β/16-11-1989) στην προϋπολογιζόμενη δαπάνη (Σ) περιλαμβάνονται οι δαπάνες για «τις τυχόν απαιτούμενες μελέτες, τις παραγγελίες, τις κατασκευές και οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες ή διαδικασίες για την ολοκλήρωση του έργου».

2. Η αμοιβή Α για την εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού, που υπολογίζεται με βάση το 20% της ανωτέρω προαναφερθείσας πραγματοποιηθείσας δαπάνης (Σ) του έργου προκύπτει από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \quad \text{ή} \quad \text{άλλως} \quad A = \frac{0,20\beta}{100} * \frac{(\Sigma)}{\lambda} * \lambda' \quad \text{ή}$$

$$A = \beta' * \frac{(\Sigma)}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \quad \text{όπου} \quad \beta' = \frac{0,20\beta}{100}$$

όπου (Σ) η ως ανωτέρω προσδιοριζόμενη πραγματοποιηθείσα δαπάνη και $\Sigma = 0,20(\Sigma)$.

Η Πραγματοποιηθείσα Δαπάνη (Σ) μπορεί να έχει πραγματοποιηθεί με τμηματικές πληρωμές Σ_i , σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (t_i) έτσι ώστε (Σ) ως ιστορικό κόστος να ισούται με το άθροισμα $(\Sigma_1)+(\Sigma_2)+\dots+(\Sigma_i)$

3. λ : Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ. 2 στη χρονική περίοδο t πραγματοποίησης της δαπάνης
4. Ο λόγος $\frac{(\Sigma)}{\lambda}$ δηλώνει εξ ορισμού τη συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$ (Δ' τρίμ/74)
Εάν η συνολική δαπάνη έχει πραγματοποιηθεί με τμηματικές πληρωμές Σ_i , τότε σε κάθε τμηματική πληρωμή Σ_i αντιστοιχεί μια τιμή λ_i . Στην περίπτωση αυτή το άθροισμα των λόγων $\frac{(\Sigma_i)}{\lambda_i}$ δηλώνει τη συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου (Δ' τρίμ. 1974) όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή $\lambda=1$, ήτοι: $\frac{(\Sigma)}{\lambda} = \sum \frac{(\Sigma_i)}{\lambda_i}$ (3) και $\frac{\Sigma}{\lambda} = \frac{0.20(\Sigma)}{\lambda} = 0,20 \sum \frac{(\Sigma_i)}{\lambda_i}$ (4)
5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού του έργου υπολογίζεται, με βάση τον τύπο:

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{0.20(\Sigma)}{\lambda}}} \quad (5)$$

όπου $\frac{(\Sigma)}{\lambda}$ ως ανωτ. παρ. 4, οι δε συν/στές κ και μ έχουν αντίστοιχα τις τιμές 2,30 και 45,00

Σε περίπτωση καταβολής της Συνολικής Δαπάνης κατά τμήματα Σ_i

$$\beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\sum \frac{(\Sigma_i)}{\lambda_i}}}$$

6. Αν καλέσουμε $T = \left(\frac{\beta}{100} * \frac{\Sigma}{\lambda} \right)$ (6) τότε, η (1) μετασχηματίζεται σε

$$A = T * \lambda' \quad (6)$$

Στην περίπτωση αυτή η αμοιβή A ταυτίζεται με την αμοιβή της παρ. 3 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 ως ισχύει. Ο όρος T στο άρθρο 2 παρ. 3 παριστά την βασική τιμή μονάδας αμοιβής (σε δραχμές) στον χρόνο κατά τον οποίο $\lambda=1$, δηλαδή στο Δ' τρίμηνο 1974.

7. Ο συντελεστής λ' της παρ. 2 άρθρου 4 του Π.Δ. 696/74 λαμβάνεται με την τιμή της χρονικής περιόδου έγκρισης του τελευταίου σταδίου ή της εργασίας που έχει ανατεθεί με την οικεία σύμβαση του Μηχανικού.

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ (ιδέ κεφ. II.2)

Για την προσαύξηση λόγω εκτός έδρας της αμοιβής της υπηρεσίας εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού, εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν οι διατάξεις που ισχύουν για την αμοιβή επίβλεψης.

(Π.Δ. της 13/6/24) «Περί καθορισμού των εις τους, Μηχανικούς Αμοιβών» εκτός έδρας

Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 13 «Δι' έργα εκτός της πόλεως εις την έδρα του Μηχανικού το ποσοστό της αμοιβής αυξάνονται κατά 1% επί της συνολικής δαπάνης του έργου»

(Π.Δ. της 19.2.1938) «Περί αναθεώρησης του από 13 Ιουνίου 1924 Διατ/τος».

Σύμφωνα με το άρθρ. 12 παρ. 19 αυτού Δι' έργα εκτός της πόλεως εν ή η έδρα του Μηχανικού το ποσοστόν της αμοιβής αυξάνεται ως ακολούθως»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως

Εάν το εκτελούμενον έργον κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυξάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

- α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.
- β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.

(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Οι περί κτιριακών έργων διατάξεις προβλέπουν πρόσθετη αμοιβή εκτός έδρας για τις προσφερόμενες από τους μηχανικούς υπηρεσίες.
Σκοπός του νομοθέτη είναι να εξισώνει με την καταβολή πρόσθετης αμοιβής το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εκτός της έδρας του και έχει προς τούτο να αντιμετωπίσει δυσμενέστερες συνθήκες και αυξημένο κόστος στην παροχή της υπηρεσίας του, με το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός της περιφέρειας της έδρας του με συνθήκες άνεσης και μειωμένο κόστος που του παρέχει η πλήρης και μόνιμη εγκατάσταση της έδρας του.
2. Στα άρθρα 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974 καθορίζεται η πρόσθετη αμοιβή που δικαιούται ο μηχανικός όταν παρέχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες σε κτιριακά έργα εκτός της έδρας του.
3. Από τις διατάξεις των άρθρων 12 παρ.18 του Β.Δ. της 19-21/2/38 προκύπτει επίσης ότι για κτιριακά έργα που βρίσκονται εκτός της πόλεως εις την οποία βρίσκεται η έδρα του μηχανικού η αμοιβή αυξάνεται.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988), εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού και της ταυτότητας του παραπάνω σκοπού του νομοθέτη, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη).»

(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει

τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στο άρθρο 220 του π.δ. 696/74 παρ. 2 ορίζονται τα εξής: «Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων».
2. Ως αμοιβή της μελέτης νοείται η αμοιβή μελέτης του έργου η οποία προκύπτει εάν το γραφείο του μελετητή ευρίσκεται στην περιοχή του έργου.
3. Κατά το άρθρο 85 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει σήμερα η αμοιβή μελέτης έργου που βρίσκεται εκτός της πόλης όπου η έδρα του Γραφείου του Μελετητή προσαυξάνεται για την αντιμετώπιση και κάλυψη πρόσθετων δαπανών. Η πρόσθετη αυτή αμοιβή ορίζεται ως άθροισμα σταθερού χρηματικού ποσού διαρκώς επικαιροποιουμένου και ποσοστού 5% της αμοιβής της μελέτης του έργου.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη) (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988). Κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης αυτής εφαρμόζεται για κάθε μελέτη, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελετητών.
5. Εκ των ως άνω συνάγεται ότι η προσαύξηση πρέπει να υπολογίζεται για κάθε μία μελέτη χωριστά και πρέπει να προστίθεται στο τέλος αφού προηγουμένως έχουν γίνει όλοι οι υπολογισμοί της αμοιβής της μελέτης που έχει ανατεθεί στον μηχανικό. Και τούτο φυσικά, εφ' όσον ο μηχανικός που συντάσσει την συγκεκριμένη μελέτη δικαιούται την προσαύξηση σύμφωνα τα οριζόμενα στο παραπάνω άρθρο του π.δ. 696/74.»

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας

«Α. Σύμφωνα με την απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Α1/Σ34/2007:

«...Τα ακούσια αυτά κενά που ο νομοθέτης θα ρύθμιζε εάν είχε υπόψη του τη σχετική ανάγκη κατά το χρόνο έκδοσης της ρύθμισης, καλύπτονται με την αναλογία, δηλαδή με τη δημιουργία ερμηνευτικώς ad hoc κανόνα δικαίου για την κάλυψή τους. Ο δικαιολογητικός λόγος της αναλογίας είναι η ομοιότητα της ατύχητης περίπτωσης με τις συναφείς ρυθμισμένες, ομοιότητα που συνάγεται ερμηνευτικώς».

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις υπ' αριθ. 4 και 5 της Επιτροπής αμοιβών του ΤΕΕ: «Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/74, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός έδρας αυτού, προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη)».

Σχετικά με την εφαρμογή της αμοιβής μελέτης εκτός έδρας στην αρχιτεκτονική μελέτη και στα τεύχη δημοπράτησης, υπολογίζεται μια ενιαία αμοιβή για την αρχιτεκτονική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης:

Σύμφωνα με το άρθρο 231, παρ. 4 του Π.Δ. 696/74 (προδιαγραφές σταδίου μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης), στο στάδιο μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης περιλαμβάνονται «εκ των τευχών δημοπρατήσεως, τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπο δημοπρατήσεως ως εννιάου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως». Δηλαδή τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν μέρος της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Β. Ως αναφέρθηκε τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν στοιχείο , επιστημονικό έργο μηχανικού(στάδιο κατά μία έννοια) μελέτης για το οποίο μάλιστα προβλέπεται ειδική ξεχωριστή αμοιβή.

Προφανώς κατά την έννοια των διατάξεων είναι δυνατόν να ανατεθεί αυτοτελώς η σύνταξη τευχών δημοπράτησης ενός έργου. Συνεπώς σύμφωνα με τα προαναφερόμενα (ζήτημα εκτός έδρας) θα πρέπει να υπολογιστεί επιπλέον αμοιβή ποσοστού εκτός έδρας.

Γ. Ως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο έγγραφο :

Στο άρθρο 83 καθορίζονται οι βασικοί κανόνες ποσοστού αμοιβής για τις μελέτες κτιριακών έργων , καταγράφεται ο γενικός τύπος, οι συντελεστές υπολογισμού και πίνακες ανά κατηγορία μελέτης.

Επίσης , με τα επόμενα άρθρα του π.δ 696/1974 καθορίζονται με ρητή αναφορά στο άρθρο 83 οι τυχόν προσαυξήσεις των αμοιβών των μελετών ανά ειδική περίπτωση

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ.1 του ως άνω π.δ “ Για αμοιβή που βρίσκεται εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής, το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον ακόλουθο τύπο: $A=200 \times \lambda + 0,05 \times A$ όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

Από τις παρατεθείσες διατάξεις καθίστανται σαφές τα εξής:

Η μόνη προϋπόθεση που απαιτείται από το αρ. 85 π.δ/τος 696/1974, προκειμένου να υπολογιστεί στην αμοιβή μηχανικού για εκπόνηση μελέτης η προσαύξηση εκτός έδρας, είναι να απέχει η πόλη της έδρας του περισσότερο από 40 χιλιομ. από τον τόπο εκτέλεσης του έργου, χωρίς να εξετάζεται αν απομακρύνθηκε πράγματι για τις ανάγκες εκπόνησης της μελέτης.(βλ.σχετ.αποφ.Δ.Εφ.ΑΘ.1927/2003.)

Η αμοιβή εκτός έδρας υπολογίζεται αφού ληφθεί ως συντελεστής Α η αμοιβή που προκύπτει βάσει του άρθρου 83 παρ. 7 Π.Δ. 696/74, προσαυξημένη κατά τις λοιπές διατάξεις του Κώδικα ανά περίπτωση. Και τούτο γιατί ως γίνεται αποδεκτό από το σύνολο της Νομολογίας (βλ.ενδεικτικά. Γνωμ. Νομ. Συμβ. Κράτους. 675/1980) η αμοιβή μελετητή κτιριακού έργου που τοποθετείται εκτός της έδρας του είναι “πρόσθετη” και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής μελέτης , την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.

Προφανώς εάν ανατεθεί εις τον μελετητή η εκπόνηση σταδίου μελέτης, και τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 87 του π.δ 696/1974 προσαύξησης αμοιβής τότε ως τελική αμοιβή (Α) λαμβάνεται η τελική προσαυξημένη αμοιβή και επί αυτής της αμοιβής θα προστεθεί το ποσοστό εκτός έδρας του άρθρου 85. Επισημαίνεται ότι η τελική αυτή αμοιβή είναι πρόσθετη και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής , την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.»

(Α. Π. Αποφ. 556/1977)

Μηχανικών αμοιβή. Η κατ’ άρθρον 12 παρ. 19 Β.Δ. 19.2.1938 προσαύξεις της αμοιβής οφείλεται εις το γεγονός της διαφορετικής έδρας του Μηχανικού από του τόπου εκτελέσεως του έργου, χωρίς να χρειάζεται η πραγματική μετακίνηση αυτού. (Α. Π. Αποφ. 556/1977)

(Α.Π. Αποφ. 115/1980)

Μηχανικοί. Υποχρεωτικός κανονισμός κατώτατων ορίων αμοιβής κατά το ν.δ. 2726/53. δεν αντίκειται στην ισότητα Συντάγματος. – Παράλειψη μηχανικού να υποβάλλει στο ΤΕΕ δήλωση ότι του ανατέθηκε η εργασία δεν εμποδίζει το ΤΕΕ να ασκήσει τα δικαιώματα του μηχανικού . – Αμοιβή αυξημένη όταν το έργο εκτελείται «εκτός έδρας», είναι αδιάφορο αν ο μηχανικός πραγματοποιεί μεταβάσεις στον τόπο του εκτελούμενου έργου. (Α. Π. Αποφ. 115/1980)

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού

Κατ' αναλογία με την αμοιβή επιβλέψεως η αμοιβή για την εφαρμογή Χρονικού Προγραμματισμού καταβάλλεται επίσης εις τον δικαιούχον τμηματικώς και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.

(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.

Από τις συνδυασμένες αυτές διατάξεις των άρθρων 92 και 97 του Π.Δ. συνάγεται σαφώς ότι η αμοιβή η οποία πρέπει να καταβάλλεται κάθε φορά στον επιβλέποντα μηχανικό, υπολογίζεται, αναλόγως προς την αξία του τμήματος του έργου που εκτελέσθηκε, η οποία αξία προκύπτει από τους τμηματικούς λογαριασμούς πληρωμής που συντάσσονται με βάση κανονικές επιμετρήσεις, στοιχεία τα οποία ευρίσκονται στην κατοχή του εργοδότη, κυρίου του έργου, όταν ο επιβλέπων μηχανικός δεν είναι πας κατασκευαστής αυτού. Με την επίκληση και προσκομιδή επομένως των σχετικών τμηματικών λογαριασμών και των κανονικών επιμετρήσεων, βαρύνεται ο κύριος του έργου, ο εναγόμενος για την καταβολή της αμοιβής επιβλέψεως, όταν ισχυρίζεται ότι αυτή που αξιώνεται από τον ενάγοντα είναι μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει από την πραγματική αξία του εκτελεσθέντος έργου, δηλαδή από τη δαπάνη που καταβλήθηκε γι' αυτό. Ακόμη, προκύπτει σαφώς από τις διατάξεις αυτές του Π.Δ., ότι ως ειδικότερες, αφού ρυθμίσουν ευθέως και ειδικώς το θέμα, έχουν εφαρμογή αντί της διατάξεως του άρθρου 694 ΑΚ που ρυθμίζει γενικώς την αμοιβή του εργολάβου επί συμβάσεως μισθώσεως έργου. Έτσι, η αμοιβή του επιβλέποντος μηχανικού, τελεί από της ενάρξεως της ισχύος του Π.Δ. κάτω από τις προϋποθέσεις που τα άρθρα 92 και 97 αυτού ορίζουν και είναι καταβλητέα τμηματικώς κατά τα στάδια εκτελέσεως του έργου και όχι του άρθρου 694 ΑΚ που επιτρέπει την τμηματική καταβολή της αμοιβής μόνον αν συμφωνήθηκε η τμηματική παράδοση του έργου, ορίζοντας ότι αλλιώς η αμοιβή οφείλεται μόνον αν παραδόθηκε ολόκληρο το έργο.

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού και απόδοση στους δικαιούχους

- α. Η αμοιβή Εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού όλων όσων ασκούν το επάγγελμα του Μηχανικού κατατίθεται στο ΤΕΕ.
- δ. Η εξόφληση δε της αμοιβής εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού γίνεται πάντοτε με την περάτωση των εργασιών που προβλέπονται στη σύμβαση.

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλτούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣΤΕ Ολ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.»

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

IV.2.11. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ (ΑΡΧ., ΦΕΡ. ΚΑΤΑ., ΕΓΚΑΤ.)

IV.2.12. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΚΣΚΑΦΩΝ (ΑΡΧ., ΦΕΡ. ΚΑΤΑ., ΕΓΚΑΤ.)

IV.3. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

Η έννοια της επίβλεψης.

1. Η έννοια της επίβλεψης ως υπηρεσία μηχανικού δεν είναι ενιαία και αδιαίρετη, αλλά αντιθέτως έχει αποτυπωθεί σε ποικίλες νομικές διατάξεις, οι οποίες καθιερώνουν εντελώς διαφορετικά μεταξύ τους και αυτοτελή καθήκοντα επιμέλειας.

Η συμμετοχή, η παρακολούθηση και η εποπτεία από τους μηχανικούς σε εκτελούμενα τεχνικά έργα καταγράφεται στο νόμο σε διαφορετικές μεταξύ τους διατάξεις, οι οποίες καθιερώνουν εκάστοτε και διαφορετικές υποχρεώσεις και ευθύνες.

Η διάκριση των καθηκόντων και υποχρεώσεων του Μηχανικού προκύπτει από την παράθεση των διατάξεων που αναφέρονται σε κάθε "είδους" επίβλεψη από την απλή ανάγνωση των οποίων καθίσταται σαφές, ότι για κάθε κατηγορία απαιτείται μια διαφορετική σύμβαση με ιδιαίτερο αντικείμενο (έργο), όπως αυτό προσδιορίζεται από την εκάστοτε διάταξη νόμου, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο από το νομοθέτη σκοπό. Ειδικότερα:

2. Οι διατάξεις του από 17/7-16/8/1923 Ν.δ (άρθρα 55 κ.επ.) σε συνδυασμό με το Β.Δ 15/12/23-21/01/24 περί εκτέλεσης του από 17/07/1923 περιγράφουν την υπηρεσία της επίβλεψης – εποπτείας τεχνικών έργων για την κατασκευή των οποίων απαιτείται άδεια από δημόσια αρχή.

Από τον συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει ότι ο επιβλέπων κατά την οικοδομική άδεια μηχανικός εποπτεύει την παραγωγή του οικοδομικού έργου για λογαριασμό της Πολιτείας στην οποία και αναφέρεται τόσο κατά την ανάληψη των καθηκόντων του, όσο και κατά την περαίωση αυτών, αλλά και ενδιάμεσης όποτε απαιτηθεί, προς προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος.

Σύμφωνα μ' αυτές ο επιβλέπων – εποπτεύων της εφαρμογής της Μελέτης και την εκτέλεση του έργου με σύμβαση που συνάπτει με τον εκτελούντα το οικοδομικό έργο (κύριο του έργου στην περίπτωση αεπιστασίας ή εργολάβο ή πρόσωπο που με σύμβαση με τον κύριο του έργου έχει αναλάβει την διαχείριση και τη κατασκευή του έργου για λογαριασμό του κυρίου του έργου) αναλαμβάνει τις κάτωθι συγκεκριμένες αρμοδιότητες καθήκοντα:

- επιβλέπει τις οικοδομικές εργασίες η φύση των οποίων εμπίπτει στις αρμοδιότητες που του αναθέτει η πολεοδομική υπηρεσία με την οικοδομική άδεια
- επιβλέπει την αρχιτεκτονική και κτιριολογική διάταξη της οικοδομής έχοντας την ευθύνη για την εφαρμογή του σχεδίου και την τήρηση των υπό της υγιεινής και αισθητικής επιβαλλομένων περιορισμών και των λοιπών όρων βάσει των οποίων χορηγήθηκε η σχετική οικοδομική άδεια
- επιβλέπει τη δόμηση των μεταλλικών και εκ μεταλλοπαγούς σκυροκονιάματος ή και εξ άλλων υλικών μερών της οικοδομής έχοντας την ευθύνη για τη στερεότητα αυτών.

Ο επιβλέπων – εποπτεύων αναφέρεται στην Πολεοδομική Υπηρεσία για τη σύννομη εκτέλεση του έργου.

Ο ορισμός του είναι υποχρεωτικός και αντικαθίσταται μόνο με έγκριση της υπηρεσίας .Η σύμβασή του δεν λύεται με μόνη τη βούληση του κυρίου του έργου.

Τα στοιχεία του κατά τις ανωτέρω διατάξεις επιβλέποντος μηχανικού αναγράφεται στο έντυπο της οικοδομικής άδειας.

IV.3.0. ΓΕΝΙΚΑ

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΜΕΛΕΤΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 327 Έλεγχος εργασιών δόμησης (Άρθρ. 52 παρ. 1 ν.δ. 17.7/16.8.1923. άρθρα 3 και 27 παρ. 1,3 ν. 1577/1985, άρθρο 1 παρ. 1 ν. 1773/1988)

- «1. Κάθε οικοδομική και η εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας δόμησης και γενικά κάθε προβλεπόμενη από το παρόν κωδικοποιητικό διάταγμα κατασκευή ή εγκατάσταση εντός ή εκτός σχεδίου πόλης υπόκειται ως προς τη μελέτης, την εκτέλεση και χρησιμοποίηση της από άποψη υγιεινής, ασφαλείας, αισθητικής και γενικά τήρησης των διατάξεων του παρόντος κωδικοποιητικού διατάγματος (σε όλα τα στάδια κατασκευής και μετά από αυτή) στον έλεγχο, που ασκείται από την αρμόδια υπηρεσία.
7. Οι αστυνομικές αρχές οφείλουν:
- α) να ελέγχουν αν για τις πραγματοποιούμενες δομικές εργασίες έχει εκδοθεί άδεια από την αρμόδια αρχή και, αν διαπιστώσουν ότι δεν υπάρχει σχετική άδεια, να διακόπτουν την εκτέλεση των εργασιών και να ειδοποιούν αμέσως την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία,
 - β) να ελέγχουν σε γενικές γραμμές αν η εκτελούμενη εργασία ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της οικοδομικής αδειάς και, σε περίπτωση αμφιβολίας, να ειδοποιούν αμέσως την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία,
 - γ) να διακόπτουν την εκτέλεση δοκιμών εργασιών ύστερα από ειδοποίηση της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας,
 - δ) να παρέχουν προστασία στις πολεοδομικές υπηρεσίες για την εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται από τις διατάξεις για την αυθαίρετη δόμηση.»

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 330 Αρμόδια όργανα για τη χορήγηση οικοδομικής άδειας (άρθρο 52 παρ.3 ν.δ.της 177/16.8.1923, άρθρο 47 παρ. 2 ν.590/1977, άρθρο 9 παρ. 2 ν. 1398/1983, άρθρα 22 παρ. 1, 2 και 29 παρ.7 και 11 ν. 1577/1985, άρθρο 13 παρ.8 ν. 1647/1986, άρθρο 6 παρ. 1 ν.1772/1988, άρθρο 32 παρ.4 ν. 1β45/1989, άρθρο 96 παρ.6 και άρθρο 113 παρ. 4ν. 1892/1990, άρθρο 6 παρ.2 ν.2160/1993, άρθρο 2π.δ.8/13.7.1993)

1. Αρμόδια όργανα για τη χορήγηση της άδειας της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου είναι οι αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης ή οι αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων ή κοινοτήτων , στις οποίες μεταβιβάζονται σύμφωνα με το άρθρο 61 παρ.3 του ν. 947/1979 οι σχετικές αρμοδιότητες ή οι υπηρεσίες που καθορίζονται με τις υπουργικές αποφάσεις της παραγράφου 3 ή τα οριζόμενα στις παρ. 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Κάθε άδεια, που τυχόν χορηγείται από οποιαδήποτε άλλη δημόσια ή δημοτική και κοινοτική αρχή, δεν έχει νόμιμο κύρος, ούτε δημιουργεί υπέρ αυτού που την έχει λάβει οποιοδήποτε δικαίωμα, συνεπάγεται δε την εφαρμογή των σχετικών για τις αυθαίρετες κατασκευές διατάξεων του παρόντος κωδικοποιητικού διατάγματος.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρ. 331 Οικοδομική άδεια – Απαιτούμενα στοιχεία για την έκδοση της (άρθρο 53 παρ. 1,2,4 και 5 ν.δ. 17.7/19.8.1923, άρθρο 1 παρ. 1 ν.δ. 194/1969, άρθρο 9 παρ. 7 ν. 1512/1985, άρθρο 24α παρ. 5 εδάφιο ε' ν. 2075/1992, άρθρο 41 παρ. 2 ν. 2145/1993, άρθρα 3 και 8 παρ. 1 π.δ. της 8/13.7.1993, άρθρο 2 παρ. 8.ν. 2308/1995)

- «2. Για την χορήγηση της οικοδομικής άδειας απαιτούνται τα ακόλουθα σχέδια και δικαιολογητικά:
- α) αίτηση του ενδιαφερομένου, στην οποία είναι ενσωματωμένα σε ενιαίο τεύχος έντυπα με τις δηλώσεις ανάθεσης – ανάληψης (μελέτης – επίβλεψης), φύλλο ελέγχου, ειδικό έντυπο προϋπολογισμού.»

Οι δηλώσεις ανάθεσης και ανάληψης αποτελούν έγγραφο τύπου σύμβασης μίσθωσης έργου για την συγκεκριμένη υπηρεσία σύμφωνα με τον νόμο.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 335 Έλεγχος εφαρμογής της οικοδομικής άδειας
(Άρθρο 7 π.δ. 8/13.7.1993)

- «1. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών επιβάλλεται η θεώρηση της άδειας από το οικείο αστυνομικό τμήμα.

3. Ο έλεγχος των οικοδομικών εργασιών γίνεται οποτεδήποτε από τις πολεοδομικές υπηρεσίες.
5. Η αίτηση για τη θεώρηση της άδειας προκειμένου να ηλεκτροδοτηθεί – υδροδοτηθεί η οικοδομή υποβάλλεται στην υπηρεσία αφού έχει περατωθεί η οικοδομή και έχει διαμορφωθεί η τελική στάθμη του περιβάλλοντος χώρου. Η πιο πάνω αίτηση συνοδεύεται από:
 - α) **τεχνική έκθεση του επιβλέποντος μηχανικού η οποία αναφέρει ότι το περιτόπωμα της οικοδομής στο χώρο και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του κτιρίου έγιναν όπως προβλέπεται από την άδεια, καθώς και τις εργασίες που ενδεχομένως υπολείπονται προς αποπεράτωση του έργου. Θεωρούνται περατωμένες οι οικοδομικές εργασίες, έστω και αν υπολείπονται εργασίες για τις οποίες σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 329 δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας.**
 - β) υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη της οικοδομής, με την οποία δηλώνει ότι έλαβε γνώση της παραπάνω έκθεσης του επιβλέποντος μηχανικού, ότι συμφωνεί με τα αναφερόμενα σ' αυτή κι ότι αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη για κάθε εργασία που θα εκτελεσθεί πέραν των αναφερομένων στην έκθεση αυτή.
 - γ) απόδειξη κατάθεσης αμοιβής επίβλεψης του μηχανικού σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.
6. Κατά την αυτοψία που ακολουθεί από εντεταλμένο υπάλληλο της πολεοδομικής υπηρεσίας εξετάζεται αν η οικοδομή συμφωνεί με τα εγκεκριμένα σχέδια της οικοδομικής άδειας.»

Η ως άνω τεχνική Έκθεση, την οποία υποβάλλει ο Επιβλέπων μηχανικός της οικοδομικής άδειας στην Πολεοδομική Υπηρεσία, αποτελεί πράξη παράδοσης του έργου και περαιώσεως της παροχής του.

(Ν. 1512-11/1/1985) Άρθρο 9. Σύνδεση οικοδομών με τα δίκτυα κλπ.

1. Απαγορεύεται η οριστική σύνδεση με τα δίκτυα παροχής ηλεκτρικού ρεύματος και ύδρευσης οποιονδήποτε κτισμάτων ή κατασκευών για τις οποίες απαιτείται οικοδομική άδεια αν δεν προσκομισθεί στους αρμόδιους φορείς αντίγραφο αυτής επικυρωμένο από την αρχή που τη χορήγησε.
2. Προκειμένου για οικοδομικές άδειες που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης 27067/1.11.1978 του Υπουργού Δημοσίων Έργων «περί της διαδικασίας και του τρόπου εκδόσεως οικοδομικών αδειών και του ελέγχου των ανεγειρόμενων οικοδομών» (ΦΕΚ 585/Δ/78) και του από 3.9.1983 Π. Δ/τος «Τρόπος έκδοσης οικοδομικών αδειών και έλεγχος των ανεγειρόμενων οικοδομών» (ΦΕΚ 394/Δ/83), η οριστική σύνδεση των κτιρίων με τα παραπάνω δίκτυα πραγματοποιείται αφού γίνει η τελική αυτοψία που προβλέπεται από τις διατάξεις αυτές και διαπιστωθεί ότι η οικοδομή κατασκευάστηκε σύμφωνα με τις εγκεκριμένες μελέτες. Στις περιπτώσεις αυτές το κατά την προηγούμενη παράγραφο αντίγραφο πρέπει να φέρει την τελική θεώρηση από την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ – ΕΠΙΒΛΕΨΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 338 Επίβλεψη οικοδομικών εργασιών (Άρθρα 55 και 56 ν.δ. 17.7/16.8.1923)

- «1. Όποιος εκτελεί τα προβλεπόμενα από την οικοδομική άδεια έργα οφείλει να ορίζει τον αναλαμβάνοντα την επίβλεψη της εκτέλεσής τους, ο οποίος, πριν από οποιαδήποτε έναρξη του έργου, πρέπει να υποβάλει στην κατά το άρθρο 330 αρμόδια για την χορήγηση της άδειας υπηρεσίας έγγραφη δήλωση ότι αποδέχεται την επίβλεψη αυτή.
2. Σε περίπτωση αποχής του επιβλέποντος, κατά την διάρκεια της εκτέλεσης του έργου, απαιτείται η άμεση αντικατάσταση του που εκτελείται κατά τον ίδιο, όπως παραπάνω, τρόπο.
3. Δεν επιτρέπεται σε οποιαδήποτε περίπτωση η εκτέλεση έργου από τα προβλεπόμενα στο παρόν κεφάλαιο χωρίς προηγουμένως να οριστεί ο επιβλέπων εκτέλεσης του έργου ή ο αντικαταστάτης του, σε περίπτωση αποχής του. Παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται, εκτός των άλλων, την αναγκαστική διακοπή των εργασιών, εκτός

εάν η αρμόδια υπηρεσία κρίνει σκόπιμο το διορισμό επιβλέποντα εκτέλεσης του έργου. Στην τελευταία περίπτωση η αμοιβή του επιβλέποντος καθορίζεται από την υπηρεσία σε βάρος του εκτελούντος τα έργα, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα αποζημίωσης για την παρέμβαση αυτή της υπηρεσίας.

4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου ως εκτελών τα έργα θεωρείται εκείνος που ζήτησε και έλαβε στο όνομά του τη σχετική άδεια για την εκτέλεση των εργασιών, ο οποίος, και σε περίπτωση μεταβίβασης των δικαιωμάτων του που απορρέουν από την άδεια, δεν απαλλάσσεται της ευθύνης που προκύπτει από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, αν δεν προβεί στη μεταβίβαση αυτή με επίσημη πράξη και αν δεν την κοινοποιήσει στην αρμόδια για τη χορήγηση της άδειας υπηρεσία.
5. Τα σχετικά με τον ορισμό και την αντικατάσταση αυτού που αναλαμβάνει την επίβλεψη του έργου και τον τρόπο βεβαίωσης της αποχής του από την επίβλεψη ρυθμίζονται με π. δ/τα.

Η υπ. αριθμ. 2564/2004 απόφαση του Σ.Τ.Ε έχει μεταξύ άλλων αποφανθεί ad hoc ότι: «σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις αυτές, οι οικοδομικές άδειες δεν εκδίδονται αναγκαίως στο όνομα του ιδιοκτήτη του ακινήτου, στο οποίο θα αναγερθεί δύναμη αυτών η οικοδομή, αλλ' επιτρέπεται η έκδοση και, συνεπώς, και η αναθεώρηση τους υπέρ του έχοντος αναλάβει την εκτέλεση αυτού. Σε κάθε περίπτωση, όμως, η σχετική αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από τα μνημονευόμενα σε αυτή στοιχεία, μεταξύ των οποίων α) μελέτες με αντικείμενο τη lege artis ανέγερσης της οικοδομής, υπογραφόμενες από τους εκπονήσαντες αυτές οι οποίοι με τον τρόπο αυτόν αναλαμβάνουν τη σχετική ευθύνη, και ελεγχόμενες από τους έχοντες τις ειδικές προς τούτο γνώσεις υπαλλήλους διπλωματούχους μηχανικούς και β) τοπογραφικό διάγραμμα στο οποίο οι ιδιοκτήτες του οικοπέδου δηλώνουν ενυπογράφως τα όρια του, αναλαμβάνοντας διά της υπογραφής τους τη σχετική ευθύνη. Εξ' άλλου, ο ιδιοκτήτης του οικοπέδου μπορεί να παράσχει στον αναλαμβάνοντα την ανέγερση της οικοδομής την πληρεξουσιότητα να προβή σε κάθε αναγκαία για την έκδοση της οικοδομικής άδειας ενέργεια, άρα και να δηλώσει στο τοπογραφικό διάγραμμα, το οποίο θα υποβληθεί ως δικαιολογητικό, τα όρια του οικοπέδου.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 339 Προσόντα επιβλεπόντων (άρθρα 57 και 58ν.δ. 17.7/16.8.1923)

1. Με π. δ/Τα που εκδίδονται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, είναι δυνατό το δικαίωμα της άσκησης επίβλεψης στα εκτελούμενα έργα, σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, ανάλογα με την πόλη, την κόμη κ.λ.π. όπου αυτά γίνονται και το είδος και την αξία αυτών, να χορηγείται μόνο σε αυτούς που κατέχουν τουλάχιστον πιστοποιητικό ανώτερης τεχνικής μόρφωσης και σε ορισμένες περιπτώσεις μόνο σε μηχανικούς, γενικά, και σε αρχιτέκτονες διπλωματούχους ανώτατων τεχνικών σχολών, οι οποίοι εν πάση περιπτώσει έχουν απεριόριστα το δικαίωμα αυτό. Κατά τον ίδιο τρόπο είναι δυνατό επίσης και σε όσες ακόμη περιπτώσεις δεν επιβάλλονται οι παραπάνω περιορισμοί, να αποκλείεται εντελώς η άσκηση της επίβλεψης στα εκτελούμενα έργα από πρόσωπα που δεν κατέχουν τουλάχιστον πτυχίο ορισμένης κατώτερης τεχνικής εκπαίδευσης ή δεν έχουν ορισμένες στοιχειώδεις τεχνικές γνώσεις και επαρκή ειδική πείρα για τα έργα αυτά. Με τα ίδια διατάγματα ρυθμίζονται τα σχετικά με το είδος της εκάστοτε απαιτούμενης ανώτερης τεχνικής μόρφωσης και των πιστοποιητικών αυτής για τους μη κατέχοντες δίπλωμα ανώτατης τεχνικής σχολής μηχανικούς γενικά και αρχιτέκτονες, τα σχετικά με τα αναγκαία πτυχία της μέσης και κατώτερης τεχνικής εκπαίδευσης και των στοιχειωδών τεχνικών γνώσεων και πείρας.
2. Οι παραπάνω διατάξεις ισχύουν και για τη σύνταξη των μελετών που απαιτούνται για την έκδοση οικοδομικής άδειας καθώς και για τις κάθε είδους τοπογραφικές και κτηματογραφικές εργασίες που απαιτούνται για τη σύνταξη των σχεδίων πόλεων και γενικά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, καθώς επίσης και για την ίδια τη μελέτη των σχεδίων πόλεων.

3. Ο εκτελών τα έργα υπόκειται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, και αποκλείεται η σύνταξη της μελέτης και η ανάληψη της επίβλεψης αυτής από τον ίδιο, εφόσον αυτός στερείται των προσόντων που ορίστηκαν για την ανάληψη αυτή.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 341 Ευθύνες επιβλεπόντων (άρθρα 1 και 2 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924)

1. Το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η επαγγελματική ειδικότητα (αρχιτέκτονας, μηχανικός, εμπειροτέχνης κτλ) του σύμφωνα με το άρθρο 338 αναλαμβάνοντος την επίβλεψη της εκτέλεσης εργασιών δόμησης καθορίζονται απαραίτητα στην αίτηση που υποβάλλεται για τη χορήγηση της απαιτούμενης για την εκτέλεση των εργασιών άδειας. Τα ίδια στοιχεία περιλαμβάνονται και στη σύμφωνα με το ίδιο άρθρο 338 δήλωση του αναλαμβάνοντος την επίβλεψη αυτή.
2. Εάν οι επιβλέποντες την εκτέλεση ενός έργου είναι περισσότεροι από ένας, τότε ο καθένας από αυτούς οφείλει να ορίζει στην κατά τα παραπάνω δήλωσή του σαφώς τις εργασίες, την επίβλεψη των οποίων αναλαμβάνει. Στην περίπτωση αυτή η αρμόδια υπηρεσία για τη χορήγηση της απαιτούμενης άδειας εκτέλεσης των παραπάνω εργασιών, καθορίζει εγγράφως τις ευθύνες του κάθε επιβλέποντος ανάλογα με τη φύση των εργασιών, των οποίων την επίβλεψη αυτός αναλαμβάνει.
Πάντως ο αναλαμβάνων την επίβλεψη της αρχιτεκτονικής και κτιριολογικής διάταξης της οικοδομής είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή του σχεδίου και την τήρηση των περιορισμών που επιβάλλονται για λόγους υγιεινής και αισθητικής και των υπόλοιπων όρων σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια.
Ο αναλαμβάνων την επίβλεψη της δόμησης των μεταλλικών και από οπλισμένο σκυρόδεμα ή και από άλλα υλικά μερών της οικοδομής είναι υπεύθυνος για τη στερεότητά τους.
3. **Ο επιβλέπων οφείλει μετά την αποπεράτωση των εργασιών δόμησης να το αναφέρει εγγράφως στην υπηρεσία που χορήγησε τη σχετική άδεια, η οποία τότε οφείλει να προβαίνει στον έλεγχο των εργασιών που εκτελέστηκαν.**
4. Εάν ο αναλαμβάνων την επίβλεψη μέρους μόνο των εργασιών που απαιτούνται για την κατασκευή ενός έργου δεν αναφέρει εγγράφως στην αρμόδια υπηρεσία την τυχόν έναρξη εκτέλεσης των υπόλοιπων εργασιών, ή δεν καθορίσει τον αναλαμβάνοντα την επίβλεψη τους, θεωρείται αυτοδικαίως ότι αποδέχεται την επίβλεψη και των τελευταίων αυτών εργασιών.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 342 Αντικατάσταση επιβλεπόντων (άρθρο 3 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924)

1. Ο επιβλέπων θεωρείται ότι απέχει από την επίβλεψη των εργασιών δόμησης που ανέλαβε και απαλλάσσεται των ευθυνών του σύμφωνα με το νόμο για τις εφεξής εκτελούμενες εργασίες, μόνο εάν το δηλώσει εγγράφως στην αρμόδια για τη χορήγηση των οικοδομικών αδειών υπηρεσία τρεις τουλάχιστον ημέρες πριν πραγματικά απόσχει από την επίβλεψη. Αυτός που ζήτησε την άδεια για την εκτέλεση των παραπάνω εργασιών οφείλει, μέσα στις τρεις αυτές, πριν από την πραγματική αποχή του επιβλέποντος ημέρες, να τον αντικαταστήσει. Για την αντικατάσταση του επιβλέποντος πρέπει να υποβληθεί σχετική αίτηση αυτού που εκτελεί τα έργα και δήλωση του αντικαταστάτη, η οποία θα περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο 341. Εάν παρέλθει άπρακτη η παραπάνω τριήμερη προθεσμία, ο εκτελών τα έργα οφείλει μέχρι να καθοριστεί ο αντικαταστάτης να τα διακόπτει, διαφορετικά εφαρμόζονται κατ' αυτού οι σχετικές διατάξεις.
2. Εάν ο επιβλέπων απέχει από την επίβλεψη του έργου λόγω ασθένειας ή άλλης ανώτερης βίας και δεν συμμορφωθεί στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, θεωρείται ότι απέχει από την επίβλεψη και απαλλάσσεται των σχετικών ευθυνών του για την περαιτέρω συνέχιση των εργασιών, μόνο εάν αποδείξει ενώπιον του δικαστηρίου ότι η ασθένεια ή η ανώτερα βία κατέστησαν αδύνατη την υποβολή της δήλωσης της προηγούμενης παραγράφου. Στην περίπτωση όμως αυτή ο εκτελών τα έργα οφείλει μέσα σε πέντε (5) ημέρες από

την πραγματική αποχή του επιβλέποντος και εφόσον αυτός δεν ορίζει σύμφωνα με τις διατάξεις της επόμενης παραγράφου αναπληρωτή του, να τον αντικαταστήσει κατ' εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων.

3. Ο επιβλέπων δικαιούται, σε περίπτωση ασθένειας ή άλλου κωλύματος να ορίζει, με προσωπική του ευθύνη, προσωρινό αναπληρωτή του με έγγραφη κοινοποίηση προς τον εκτελούντα τα έργα, ο οποίος δεν μπορεί να φέρει αντίρρηση γι' αυτό, εφόσον δεν έχει συμφωνήσει διαφορετικά με τον επιβλέποντα.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 343 Μητρώο επιβλεπόντων (άρθρα 4 και 5 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924)

1. Στο αρχείο της υπηρεσίας που χορηγεί τις οικοδομικές άδειες τηρείται βιβλίο, στο οποίο καταχωρείται εφάπαξ η ιδίως χειρη υπογραφή των επαγγελματιών που αναλαμβάνουν την επίβλεψη εκτέλεσης εργασιών δόμησης. Επίσης τηρείται βιβλίο, στο οποίο σημειώνονται πληροφορίες για τα προσόντα κάθε επαγγελματία (δηλαδή εάν είναι εμπειρικός ή επιστήμων και ποιας ειδικότητας, εάν έχει απλώς πιστοποιητικά ανώτερων τεχνικών σπουδών χωρίς δίπλωμα κτλ), καθώς και η διεύθυνσή του. Οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να ανακοινώνουν κάθε μεταγενέστερη αλλαγή της διεύθυνσής τους στην παραπάνω υπηρεσία, η οποία οφείλει να σημειώνει τη μεταβολή στο βιβλίο αυτό.
2. Σε περίπτωση εφαρμογής των κατά το άρθρο 339 περιορισμών ως προς τους αναλαμβάνοντας την επίβλεψη των έργων, οφείλουν αυτοί, μαζί με την καταχώρηση της κατά τα παραπάνω υπογραφής τους, να καταθέσουν και πιστοποιητικά, από τα οποία επίσημα προκύπτουν τα κατά το άρθρο 339 προσόντα επιστημονικής μόρφωσης και εμπειρίας, καθώς και πιστοποιητικά της ταυτότητάς τους. Τα πιστοποιητικά αυτά υπόκεινται στον έλεγχο της αρμόδιας για τη χορήγηση των οικοδομικών αδειών υπηρεσίας, η οποία στην περίπτωση αυτή οφείλει να τηρεί στο αρχείο αυτής μητρώο των αναλαμβανόντων την επίβλεψη των έργων, στο οποίο καταγράφονται τα προσόντα και τα δικαιώματα επίβλεψης.
3. Η αρμόδια για τη χορήγηση των οικοδομικών αδειών υπηρεσία, πριν από τη χορήγηση της άδειας, οφείλει να ελέγχει, βάσει της κατά το άρθρο 340 αίτησης και της σχετικής δήλωσης, την ταυτότητα και τα δικαιώματα του αναλαμβανόντος την επίβλεψη των παραπάνω εργασιών. Εάν ο από τα παραπάνω βιβλία έλεγχος δεν θεωρείται επαρκής, η υπηρεσία μπορεί να καλεί τον φερόμενο κατά τη σχετική αίτηση και δήλωση ως αναλαμβανόντα την επίβλεψη, ο οποίος οφείλει να βεβαιώσει αυτοπροσώπως τα στοιχεία του.

(ΓΟΚ. 2000) Άρθρο 27 Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του νόμου

1. Αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παρόντος νόμου είναι η κατά τόπους πολεοδομική υπηρεσία.
2. Για κάθε αμφισβήτηση που ανακύπτει από την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ή ειδικών πολεοδομικών σχεδίων και κανονισμών ή των άλλων γενικών ή ειδικών πολεοδομικών διατάξεων αποφασίζει οριστικά ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος.
Η απόφαση του Υπουργού εφαρμόζεται υποχρεωτικά από τις πολεοδομικές υπηρεσίες της Νομαρχιακής και τοπικής Αυτοδιοίκησης και τις σχετικές με το θέμα υπηρεσίες της Περιφέρειας.
3. Οι αστυνομικές αρχές οφείλουν:
 - α) Να ελέγχουν αν για τις πραγματοποιούμενες δομικές εργασίες έχει εκδοθεί άδεια από την αρμόδια αρχή και, αν διαπιστώσουν ότι δεν υπάρχει σχετική άδεια, να διακόπτουν την εκτέλεση των εργασιών και να ειδοποιούν αμέσως την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία.
 - β) Να ελέγχουν σε γενικές γραμμές αν η εκτελούμενη εργασία ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο της οικοδομικής άδειας και σε περίπτωση αμφιβολίας, να ειδοποιούν αμέσως την αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία.

- γ) Να διακόπτουν την εκτέλεση δομικών εργασιών ύστερα από ειδοποίηση της αρμόδιας πολεοδομικής υπηρεσίας.
- δ) Να παρέχουν προστασία στις πολεοδομικές υπηρεσίες για την εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται από τις διατάξεις για την αυθαίρετη δόμηση.

Εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 27 είναι δυνατή σε αμφισβήτηση προερχόμενη από ενδιαφερόμενο πολίτη υπό τη μορφή ιεραρχικής προσφυγής και όχι προερχόμενης από διάσταση απόψεων μεταξύ Υπηρεσιών του Υπουργείου, χωρίς αίτηση του ενδιαφερόμενου πολίτη (129/90 Γνωμ. Νομικής Διεύθυνσης – Εγκρ.. 16/90).

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/80 Επίβλεψη της εφαρμογής των επί μέρους μελετών της Οικοδομικής Άδειας Κτιριακών Έργων

1. Εκάστη Επίβλεψη μελέτης Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους επιβλέψεις:
 - α) Την Επίβλεψη αρχιτεκτονικής μελέτης.
 - β) Την Επίβλεψη μελέτης της φερούσης κατασκευής.
 - γ) Την Επίβλεψη μελέτης των εγκαταστάσεων.
 - δ) Την Επίβλεψη μελέτης των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 Διατάξεις του Π.Δ. 696/74 δια τας μελέτας, ισχυούσας αναλογικώς και δια τας περιπτώσεις της επιβλέψεως

«Αι διατάξεις των παραγράφων 3, 4, 5, 8, 9, 10 και 11 του άρθρου 83 το άρθρο 82 και το άρθρο 88 του παρόντος διά τας μελέτας ισχύουν αναλόγως, και δια τας περιπτώσεις των επιβλέψεων.» επειδή ισχύει το άρθρο 88 ισχύει και το άρθρο 82.6. Από το άρθρο 82 παρ. 4 προκύπτει ότι ισχύει το άρθρο 82 σχετικά με τον ορισμό των κατηγοριών των έργων.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 82 Διάκριση εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρυθμίσεις ή αποκαταστάσεις

1. Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους επιβλέψεως κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους επιβλεψέως δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.
2. Κατηγορίες επιβλέψεων
 - α) Κατηγορία I
 - β) Κατηγορία II
 - γ) Κατηγορία III
 - δ) Κατηγορία IV
 - ε) Κατηγορία V
6. Πέραν της διακρίσεως των επιβλέψεως εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι επίβλεψη των Κτιριακών έργων διακρίνονται επίσης εις:
 - α) επίβλεψη έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
 - β) επίβλεψη επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
 - γ) μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μελετητήν ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

(Π.Δ.696/74)Άρθρο 95.10/83.8. Επίβλεψη Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την επίβλεψη συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.α. Επίβλεψη Προσθήκης ή επέκτασης σε υφιστάμενο κτιρ. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.» (σχ. Άρθ. 220, 82.6)

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.β. Επίβλεψη επισκευής σε υφιστάμενο κτιρ. έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/88.1.γ. Επίβλεψη διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιρ. έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ

Εγκύκλιος 8/1990 αρ. πρ. 17854/12-2-90 παρ. Β.5

Σύμφωνα με το άρθρο 92 του Π.Δ. 696/74 η αμοιβή επίβλεψης ορίζεται σε ποσοστό της πραγματοποιηθείσας δαπάνης του έργου. Συνεπώς ο υπολογισμός της γίνεται επί της δαπάνης του έργου που προκύπτει σύμφωνα με τις τιμές μονάδας επιφανείας ή του αναλυτικού τιμολογίου κατά περίπτωση, που ισχύουν κατά το χρόνο καταβολής της αμοιβής. Παράρτημα της ίδιας εγκυκλίου είναι και οι τιμές για αναλυτικό προσδιορισμό κόστους. Το λ του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 για το β' εξάμηνο του 1989 είναι 0,05282. Ο συντελεστής λ' λαμβάνεται στο χρόνο πληρωμής της αμοιβής

(ΤΕΕ ΔΕ Γ47/Σ39/2006) «Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων

Αποφ. Γ47/Σ39/2006 Κόστος κατασκευής οικοδομικών έργων

Η Δ.Ε., μετά από εισήγηση του Προέδρου Τ.Ε.Ε. Γιάννη Αλαβάνου και έχοντας υπόψη:

10. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 27.11/14.12.1926 «περί κωδικοποίησης των περί συστάσεως Τεχνικού Επιμελητηρίου κειμένων διατάξεων», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
11. Τη διάταξη του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών», όπως έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει σήμερα.
12. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 2726 της 12/12.11.1953 «περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του άρθρου 59 του από 17.07/16.08.1923 Ν.Δ. “περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών”», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
13. Τις διατάξεις του Β.Δ. της 30/31.05.1956 «περί κανονισμού του τρόπου καταβολής της αμοιβής των Μηχανικών εν γένει», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
14. Τις διατάξεις του Π.Δ. της 21/26.06.1984 «περί εισπράξεως από το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΤΕΕ) της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση αυτής στους δικαιούχους», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα.
15. Τις διατάξεις του Π.Δ. 696/1974 «περί αμοιβών μηχανικών δια σύνταξιν μελετών, επίβλεψιν, παραλαβήν κλπ. Συγκοινωνιακών, Υδραυλικών και Κτιριακών Έργων, ως και Τοπογραφικών, Κτηματογραφικών και Χαρτογραφικών Εργασιών και σχετικών τεχνικών προδιαγραφών μελετών», όπως έχουν τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύουν σήμερα από το Π.Δ. 515/1989.
16. Τις διατάξεις της υπ' αριθ. Δ17α/02/117/ΦΝ332/10.11.1989 Απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων «περί αμοιβών μελέτης και εφαρμογής χρονικού προγραμματισμού και διοίκηση των έργων”.
17. Το υπ' αριθ. Πρωτ. 38272/21.10.2002 έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος προς τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών με θέμα «Προϋπολογιζόμενο και Πραγματοποιούμενο Κόστος Οικοδομικού Έργου – Νόμιμες Αμοιβές Μηχανικών».
18. Το υπ' αριθ. Πρωτ. 1083783/1688/Α0012/31.01.2003 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, Γεν. Δ/ση Φορολογίας, Δ/ση Φορ/γιας Εισοδήματος (Δ12), Τμήμα Α', με θέμα «Κόστος οικοδομικού έργου –

νόμιμη αμοιβή μηχανικού – ελάχιστο κόστος κατασκευής οικοδομής», με το οποίο δίδεται απάντηση στο αμέσως παραπάνω έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας.

Και επειδή:

6. Η για κάθε περίπτωση πληρωτέα από τους εργοδότες αμοιβή στους μηχανικούς εν γένει, αρχιτέκτονες, μηχανικούς όλων των ειδικοτήτων μέλη του ΤΕΕ διπλωματούχους Ανωτάτων Σχολών, και ασκούντες βάσει ειδικών διατάξεων νόμων τα επαγγέλματα αυτά εν όλω ή εν μέρει, οι οποίοι εκπονούν μελέτες οποιονδήποτε έργων, αναλαμβάνουν την εφαρμογή, επίβλεψη, εποπτεία ή έλεγχο και παραλαβή πάσης φύσεως έργων ή εγκαταστάσεων, εκτελούν πάσης φύσεως τεχνικές εν γένει εργασίες και υπηρεσίες, σχεδιαγράμματα, καταμετρήσεις, γνωμοδοτήσεις, πραγματογνωμοσύνες κλπ. ή μετέχουν σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς και κρίνουν αυτούς, κανονίζεται με νομοθετικές διατάξεις (βασιλικά διατάγματα, προεδρικά διατάγματα), οι οποίες θέτουν ελάχιστα όρια αμοιβών που αποτελούν κατωτέρα διατίμηση υποχρεωτική για αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη.
7. Η ως άνω ελάχιστη νόμιμη αμοιβή των μηχανικών αποτελεί ποσοστό που προκύπτει από την εφαρμογή συγκεκριμένου τύπου επί του κόστους του έργου, είτε το προϋπολογιστικό (προϋπολογισμός) είτε το πραγματοποιηθέν (πραγματοποιηθείσα δαπάνη).
8. Προκειμένου να εξυπηρετηθεί το δημόσιο συμφέρον και να αποφευχθούν αποκλίσεις και να επικρατήσει το κριτήριο ισότητας στις ελάχιστες νόμιμες αμοιβές που λαμβάνουν οι μηχανικοί, είναι ανάγκη να προσδιοριστούν τα οικονομικά μεγέθη που λαμβάνονται υπόψη για να προκύψει το κόστος του έργου, που αποτελεί τη βάση υπολογισμού των αμοιβών των μηχανικών.
9. Την ελάχιστη νόμιμη αμοιβή, με νομοθετική αποκλειστικότητα, υπολογίζει το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, συντάσσοντας με την περαίωση της εργασίας του μηχανικού οριστικό πίνακα αμοιβής, εκτός από τις περιπτώσεις που η αμοιβή ορίζεται από την αρμόδια κρατική υπηρεσία.
10. Από την 01.01.2007 το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας θέτει σε εφαρμογή ειδικό μηχανογραφικό σύστημα με το οποίο υποχρεωτικά για όλους του μηχανικούς θα υπολογίζονται οι αμοιβές αυτών για τις παρεχόμενες από αυτούς υπηρεσίες

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ

Ορίζουμε ότι για τον υπολογισμό του κόστους κατασκευής οικοδομικών έργων (προϋπολογιστικό ή πραγματοποιηθέν), που αποτελεί βάση υπολογισμού της αμοιβής των μηχανικών, εφαρμόζονται οι συνημμένοι στην παρούσα Πίνακες 1, 2, 3 και 4, οι οποίοι επισυνάπτονται στο υπ' αριθ. πρωτ. 1083783/1688/A0012/31.01.2003 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ως απάντηση του στο υπ' αριθ. πρωτ. 38272/21.10.2002 έγγραφο του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος περί «Προϋπολογιζόμενου και Πραγματοποιούμενου Κόστους Οικοδομικού Έργου – Νομίμων Αμοιβών Μηχανικών».

Ιδέ Παράρτημα ΙΙ

(Ν. 2238/94) Άρθρο 35 Προσδιορισμός ελαχίστου κόστους κατασκευής οικοδομών

«Για τις οικοδομές που ανεγείρονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα με εξαίρεση τις οικοδομές που κατασκευάζονται από πρόσωπα της παραγράφου 1 του άρθρου 34 και οι οποίες υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Κώδικα Φ.Π.Α., που έχει κυρωθεί με το ν. 2859/2000 (ΦΕΚ 248 Α'), καθιερώνεται σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού του ελάχιστου συνολικού κόστους κατασκευής της οικοδομής και των ελάχιστων ποσοστών συμμετοχής των επί μέρους εργασιών στο συνολικό κόστος αυτής.

Ως «κόστος» λαμβάνεται το καθαρό κατασκευαστικό κόστος, το οποίο περιλαμβάνει την αξία αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, με το φόρο προστιθέμενης αξίας που αναλογεί στην αξία αυτών. Οι ασφαλιστικές εισφορές δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του πιο πάνω κόστους.

Εξαιρετικά, επί μέρους εργασίες που γίνονται χωρίς την ανάθεσή τους σε εργολάβο ή υπεργολάβο, αλλά με τη χρησιμοποίηση ημερομισθίων τεχνιτών και εργατών, ποσοστό μέχρι το είκοσι τοις εκατό (20%) του ελάχιστου συνολικού κόστους, μπορεί να καλύπτεται από τις αμοιβές των προσώπων αυτών.»

Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ. Αριθ. Πρωτ. 1137140/2439/A0012/ΠΟΛ 1277/94 ΦΕΚ 936/B/94

Θέμα: Καθορισμός των στοιχείων, του τύπου και του περιεχομένου των εντύπων και της διαδικασίας προσδιορισμού του ελάχιστου κόστους κατασκευής οικοδομών καθώς και του προσδιορισμού του ελάχιστου ποσού των ακαθάριστων εσόδων των εργολάβων, υπεργολάβων και εν γένει επιτηδευματιών, που εκτελούν οποιαδήποτε επιμέρους εργασία σε ανεγειρόμενες οικοδομές.

Έχοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 35 και 36 του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α αποφασίζουμε:

3. Για την εφαρμογή των άρθρων 35 και 36 του ν. 2238/94, οι διαδικασίες πραγματοποιούνται σε δύο στάδια:

A. ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΟΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

Υπόχρεοι για την υποβολή των σχετικών εντύπων είναι ο ιδιοκτήτης φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή η επιχείρηση κατασκευής και πώλησης οικοδομών για τις οικοδομές που δεν υπάγονται σε Φόρο Προστιθέμενης Αξίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 του Κώδικα Φ.Π.Α., οι οποίοι ζητούν την έκδοση της άδειας οικοδομής. Τα έντυπα αυτά πρέπει να είναι συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα, κατά τα τεχνικά στοιχεία που περιλαμβάνουν και τα οποία αντλούνται από τα στοιχεία της μελέτης οικοδομής, από το μελετητή του έργου. Η υποβολή των στοιχείων αυτών στις αρμόδιες πολεοδομικές υπηρεσίες, αποτελεί προϋπόθεση για την πληρότητα του φακέλου και τη χορήγηση της άδειας οικοδομής.

B. ΤΕΛΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΣΥΝΔΕΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ (ΔΕΗ)

Κατά την αποπεράτωση της οικοδομής ή και αυτοτελούς οριζόντιας ή κάθετης ιδιοκτησίας που ανήκει σε αυτήν ή καλύπτεται από την άδεια οικοδομής, προ της συνδέσεως της οικοδομής με τη ΔΕΗ, υποβάλλεται στην αρμόδια ΔΟΥ φορολογίας εισοδήματος του υπόχρεου υποβολής ιδιοκτήτη ή της επιχείρησης κατασκευής και πώλησης οικοδομών, δήλωση με το ΚΚΟ και τον Τελικό Πίνακα Ποσοστών συμμετοχής των επί μέρους εργασιών. Η βεβαίωση της αρμόδιας ΔΟΥ ότι υπεβλήθη η δήλωση και ο Τελικός Πίνακας, αποτελεί προϋπόθεση για τη σύνδεση του ακινήτου με τη ΔΕΗ. Για τις οικοδομές οι οποίες εξαιρούνται από την πιο πάνω διαδικασία, δεν απαιτείται η βεβαίωση της ΔΟΥ για τη σύνδεση του ακινήτου με τη ΔΕΗ.

Η ίδια υποχρέωση υποβολής των πιο πάνω στοιχείων υφίσταται κατά την αποπεράτωση και για προσθήκες οικοδομών, έστω και αν δεν τίθεται θέμα ηλεκτροδότησης τους. Υπόχρεος για την υποβολή είναι ο ιδιοκτήτης του έργου.

Τη συμπλήρωση των τεχνικών στοιχείων στα σχετικά έντυπα στον Τελικό Πίνακα υποχρεούται να πραγματοποιήσει και υπογράψει ο επιβλέπων μηχανικός του έργου.

Για την παροχή στην οικοδομή ρεύματος εργοταξίου δεν απαιτούνται οι πιο πάνω διαδικασίες υποβολής δήλωσης και Τελικού Πίνακα.

(ΥΠΕΧΩΔΕ Απόφαση 81304/1989 Άρθρο 1 παρ. 9,10)

9. Τα ποσοστά με τα οποία καθορίζεται ο προϋπολογισμός των ειδικών εργασιών, για τον υπολογισμό της αμοιβής των μηχανικών ορίζονται ως εξής:

α) Φέρουσα κατασκευή	30%
β) Θερμομόνωση	5%
γ) Παθητική πυροπροστασία	2%
δ) Εγκαταστάσεις	
- Ηλεκτρικές εγκαταστάσεις ισχυρών ρευμάτων	6%
- Εγκαταστάσεις ύδρευσης	3%
- Εγκαταστάσεις αποχέτευσης	3%
- Εγκαταστάσεις θερμάνσεως	7%
- Εγκατάσταση ανυψωτικών συστημάτων	4%
- Εγκαταστάσεις κλιματισμού	12%
- Εγκατάσταση ενεργητικής πυροπροστασίας	4%
- Εγκατάσταση ιδιωτικού υποσταθμού	2%
- Εγκατάσταση καυσίμου αερίου	4%
- Κατανομή δαπανών κεντρικής θέρμανσης στην περίπτωση που δεν απαιτείται η υποβολή μελέτης θέρμανσης (όταν δεν υπάρχει μελέτη θέρμανσης)	3%

10. Τα ανωτέρω ποσοστά των εγκαταστάσεων υπολογίζονται στην αντίστοιχη δαπάνη των τμημάτων του κτιρίου που εξυπηρετούν οι εγκαταστάσεις.

IV.3.3. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)

IV.3.3.01. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΕΡΓΩΝ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 220. Αντικείμενον-σκοπός Οικοδομικών-Κτιριακών Μελετών

- «1. Διά της παρούσης ρυθμίζονται τα εκ της εκπονήσεως μελετών (και επιβλέψεων) οικοδομικών-κτιριακών έργων, ήτοι κτιρίων αυτοτελών, κτιριακών συγκροτημάτων και κτιριακών έργων εντασσομένων εις γενικωτέρας μελέτας, και έργων διαμορφώσεως χώρων κοινοχρήστων, μνημειακών κλπ.
2. Η μελέτη (και η επίβλεψη) δύναται να αποσκοπή
 - εις εξ υπαρχής κατασκευήν,
 - εις επέκτασιν,
 - εις συμπλήρωσιν,
 - εις επισκευήν, ή
 - εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και
 - εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων.

ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΟΙΚΙΣΤΙΚΩΝ (ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ – ΚΤΙΡΙΑΚΩΝ) ΜΕΛΕΤΩΝ – ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗΣ ΑΔΕΙΑΣ

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 338 Αντικείμενο Επίβλεψης οικοδομικών εργασιών οικοδομικής αδειάς (Άρθρα 55 και 56 ν.δ. 17.7/16.8.1923)

- «1. Όποιος εκτελεί τα προβλεπόμενα από την οικοδομική άδεια έργα οφείλει να ορίζει τον αναλαμβάνοντα την επίβλεψη της εκτέλεσης τους, ο οποίος, πριν από οποιαδήποτε έναρξη του έργου, πρέπει να υποβάλει στην κατά το άρθρο 330 αρμόδια για την χορήγηση της άδειας υπηρεσίας έγγραφη δήλωση ότι αποδέχεται την επίβλεψη αυτή.
2. Σε περίπτωση αποχής του επιβλέποντος, κατά την διάρκεια της εκτέλεσης του έργου, απαιτείται η άμεση αντικατάσταση του που εκτελείται κατά τον ίδιο, όπως παραπάνω, τρόπο.
3. Δεν επιτρέπεται σε οποιαδήποτε περίπτωση η εκτέλεση έργου από τα προβλεπόμενα στο παρόν κεφάλαιο χωρίς προηγουμένως να οριστεί ο επιβλέπων εκτέλεσης του έργου ή ο αντικαταστάτης του, σε περίπτωση αποχής του. Παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται, εκτός των άλλων, την αναγκαστική διακοπή των εργασιών, εκτός εάν η αρμόδια υπηρεσία κρίνει σκόπιμο το διορισμό επιβλέποντα εκτέλεσης του έργου. Στην τελευταία περίπτωση η αμοιβή του επιβλέποντος καθορίζεται από την υπηρεσία σε βάρος του εκτελούντος τα έργα, ο οποίος δεν έχει δικαίωμα αποζημίωσης για την παρέμβαση αυτή της υπηρεσίας.
4. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου ως εκτελών τα έργα θεωρείται εκείνος που ζήτησε και έλαβε στο όνομά του τη σχετική άδεια για την εκτέλεση των εργασιών, ο οποίος και σε περίπτωση μεταβίβασης των δικαιωμάτων του που απορρέουν από την άδεια δεν απαλλάσσεται της ευθύνης που προκύπτει από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, αν δεν προβεί στη μεταβίβαση αυτή με επίσημη πράξη και δεν την κοινοποιήσει στην αρμόδια για τη χορήγηση της άδειας υπηρεσία.

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 341 Περιεχόμενο της Επίβλεψης και Ευθύνες επιβλεπόντων (άρθρα 1 και 2 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924)

1. Το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και η επαγγελματική ειδικότητα (αρχιτέκτονας, μηχανικός, εμπειροτέχνης κτλ) του σύμφωνα με το άρθρο 338 αναλαμβάνοντος την επίβλεψη της εκτέλεσης εργασιών δόμησης καθορίζονται

απαραίτητα στην αίτηση που υποβάλλεται για τη χορήγηση της απαιτούμενης για την εκτέλεση των εργασιών άδειας. Τα ίδια στοιχεία περιλαμβάνονται και στη σύμφωνα με το ίδιο άρθρο 338 δήλωση του αναλαμβάνοντος την επίβλεψη αυτή.

2. Εάν οι επιβλέποντες την εκτέλεση ενός έργου είναι περισσότεροι από ένας, τότε ο καθένας από αυτούς οφείλει να ορίζει στην κατά τα παραπάνω δήλωσή του σαφώς τις εργασίες, την επίβλεψη των οποίων αναλαμβάνει. Στην περίπτωση αυτή η αρμόδια υπηρεσία για τη χορήγηση της απαιτούμενης άδειας εκτέλεσης των παραπάνω εργασιών, καθορίζει εγγράφως τις ευθύνες του κάθε επιβλέποντος ανάλογα με τη φύση των εργασιών, των οποίων την επίβλεψη αυτός αναλαμβάνει.

Πάντως ο αναλαμβάνων την επίβλεψη της αρχιτεκτονικής και κτιριολογικής διάταξης της οικοδομής είναι υπεύθυνος για την εφαρμογή του σχεδίου και την τήρηση των περιορισμών που επιβάλλονται για λόγους υγιεινής και αισθητικής και των υπόλοιπων όρων σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια.

Ο αναλαμβάνων την επίβλεψη της δόμησης των μεταλλικών και από οπλισμένο σκυρόδεμα ή και από άλλα υλικά μερών της οικοδομής είναι υπεύθυνος για τη στερεότητά τους.

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 92/80 Επίβλεψη της εφαρμογής των επί μέρους μελετών της Οικοδομικής Άδειας Κτιριακών Έργων

1. Εκάστη Επίβλεψη μελέτης Κτιριακού έργου διακρίνεται εις τις εξής επιμέρους επιβλέψεις:
- α) Την Επίβλεψη αρχιτεκτονικής μελέτης.
 - β) Την Επίβλεψη μελέτης της φερούσης κατασκευής.
 - γ) Την Επίβλεψη μελέτης των εγκαταστάσεων.
 - δ) Την Επίβλεψη μελέτης των έργων υποδομής και διαμορφώσεως του οικοπέδου και εν γένει του περιβάλλοντος χώρου, εφ' ου ανεγείρεται το Κτιριακόν Έργον.

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/82 Επίβλεψη Εφαρμογής μελετών δια ανέγερση εξ υπαρχής, επέκταση, μεταρρύθμιση ή αποκατάσταση

Εκάστη των εν άρθρω 80 αναφερομένων επί μέρους μελετών και επιβλέψεων κτιριακού έργου αναλόγως των απαιτήσεων, του αντικειμένου και της δυσχερείας αυτού υπάγεται εις μίαν των κατά τας επομένας παραγράφους κατηγοριών. Δι' εν και το αυτό έργον αι επί μέρους μελέται και επιβλέψεις δύναται να υπάγονται εις διαφόρους κατηγορίας.»

Κατηγορίες Αρχιτεκτονικών Μελετών και επιβλέψεων: Οι κατηγορίες αρχιτεκτονικών μελετών και επιβλέψεων κτιριακών έργων είναι οι ακόλουθες:

- α) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης I
- β) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης II
- γ) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης III
- δ) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης IV
- ε) Κατηγορία Αρχιτεκτονικής Μελέτης και επίβλεψης V

Πέραν της διακρίσεως των μελετών και επιβλέψεων εις τας ανωτέρω κατηγορίας, αι μελέται και επίβλεψη των Κτιριακών έργων διακρίνονται εις:

- α) Μελέτες και επίβλεψης έργων εκτελουμένων εξ υπαρχής.
- β) Μελέτας και επίβλεψης επεκτάσεως υφισταμένων έργων.
- γ) Μελέτας και επίβλεψης μεταρρυθμίσεως ή αποκαταστάσεως δημιουργούσας εις τον Μηχανικό ευθύνας δυσαναλόγους προς την δαπάνην των προς εκτέλεσιν εργασιών.»

ΑΜΟΙΒΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)

(ΥΠ. Αποφ. 81304/89 Εγκ. 8/90) Υπολογισμός αμοιβής επίβλεψης Αρχιτεκτονικών Μελετών (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ) Συντελεστές κ και μ, Συντελεστής Σ (Πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών)

1. Σύμφωνα με την παρ. 1 του κεφ. Β. της Ε8/90 η αμοιβή της κατά την οικοδομική άδεια επίβλεψης για την εφαρμογή της αρχιτεκτονικής μελέτης των κτιριακών έργων, προκύπτει από τον τύπο:

$$A = \left(\frac{\beta}{100} * \Sigma \right) * 1,4 \text{ όπου}$$

$$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000\lambda}}}$$

2. Οι συντελεστές κ και μ έχουν τις παρακάτω τιμές για κάθε κατηγορία:

Για έργα κατηγορίας I	κ = 1,10	μ = 20,00
Για έργα κατηγορίας II	κ = 1,30	μ = 25,00
Για έργα κατηγορίας III	κ = 1,30	μ = 25,00
Για έργα κατηγορίας IV	κ = 2,00	μ = 28,00
Για έργα κατηγορίας V	κ = 1,50	μ = 38,00

3. Σύμφωνα με τα άρθρα 95.10 / 83.3 η πραγματοποιηθείσα δαπάνη των εκτελεσθεισών εργασιών ως βάση για τον υπολογισμό της αμοιβής επίβλεψης αρχιτεκτονικών εργασιών περιλαμβάνει και τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες εκτελεσθεισών εργασιών φερόουσας κατασκευής και εγκαταστάσεων.

ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ – ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΕΡΓΟΥ ΕΠΙΒΛΕΠΟΝΤΟΣ

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 341 Ευθύνες επιβλεπόντων (άρθρα 1 και 2 β.δ. 15.12.1923/21.1.1924)

3. Ο επιβλέπων οφείλει μετά την αποπεράτωση των εργασιών δόμησης να το αναφέρει εγγράφως στην υπηρεσία που χορήγησε τη σχετική άδεια, η οποία τότε οφείλει να προβαίνει στον έλεγχο των εργασιών που εκτελέστηκαν.

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.4 Περιπτώσεις αυξομειώσεως αμοιβής επιβλέψεως

Εάν το εκτελούμενο έργο κείται εκτός της έδρας του επιβλέποντος και πέραν των 75 χλμ. απ' αυτής, η αμοιβή της επιβλέψεως προσαυξάνεται ως κάτωθι αναλόγως της αποστάσεως του έργου από της έδρας του επιβλέποντος.

- α) Δι' απόστασιν πέραν των 75 χλμ. και μέχρις 150 χλμ. κατά ποσοστόν 25%.
β) Δι' απόστασιν πέραν των 150 χλμ. κατά ποσοστόν 50%.

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Τμηματική Πληρωμή αμοιβής επίβλεψης

Η αμοιβή επιβλέψεως καταβάλλεται εις τον δικαιούχον τμηματικώς και αναλόγως της προόδου του έργου,.

(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους

- «α. Η αμοιβή επίβλεψης όλων όσων ασκούν το επάγγελμα του Μηχανικού κατατίθεται στο ΤΕΕ σε δύο (2) δόσεις.
β. Για τα έργα που απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας
- η πρώτη δόση κατατίθεται μετά την περάτωση του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και του οργανισμού πληρώσεως και περιλαμβάνει:

- το σύνολο της αμοιβής επιβλέψεως στατικών,
- της θερμομονώσεως και
- το μισό της αμοιβής επιβλέψεως των αρχιτεκτονικών εργασιών

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

(Π.Δ. 14/7/1999) Άρθρο 335.5 Έλεγχος εφαρμογής της οικοδομικής άδειας

Η αίτηση για τη θεώρηση της άδειας προκειμένου να ηλεκτροδοτηθεί – υδροδοτηθεί η οικοδομή υποβάλλεται στην υπηρεσία αφού έχει περατωθεί η οικοδομή και έχει διαμορφωθεί η τελική στάθμη του περιβάλλοντος χώρου. Η πιο πάνω αίτηση συνοδεύεται από:

- α) τεχνική έκθεση του επιβλέποντος μηχανικού η οποία αναφέρει ότι το περιτύπωμα της οικοδομής στο χώρο και η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του κτιρίου έγιναν όπως προβλέπεται από την άδεια, καθώς και τις εργασίες που ενδεχομένως υπολείπονται προς αποπεράτωση του έργου. Θεωρούνται περατωμένες οι οικοδομικές εργασίες, έστω και αν υπολείπονται εργασίες για τις οποίες σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 329 δεν απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας.
- β) υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη της οικοδομής, με την οποία δηλώνει ότι έλαβε γνώση της παραπάνω έκθεσης του επιβλέποντος μηχανικού, ότι συμφωνεί με τα αναφερόμενα σ' αυτή κι ότι αναλαμβάνει πλήρως την ευθύνη για κάθε εργασία που θα εκτελεσθεί πέραν των αναφερομένων στην έκθεση αυτή.
- γ) **απόδειξη κατάθεσης αμοιβής επίβλεψης του μηχανικού σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.**

(Π.Δ. 242/84 (ΦΕΚ 96/84 Α)) Άρθρο 1 Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής επίβλεψης και απόδοση στους δικαιούχους

- α. Η αμοιβή επίβλεψης όλων όσων ασκούν το επάγγελμα του Μηχανικού κατατίθεται στο ΤΕΕ σε δύο (2) δόσεις.
- β. Για τα έργα που απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας
 - η πρώτη δόση κατατίθεται μετά την περάτωση του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και του οργανισμού πληρώσεως και περιλαμβάνει:
 - το σύνολο της αμοιβής επιβλέψεως στατικών,
 - της θερμομονώσεως και
 - το μισό της αμοιβής επιβλέψεως των αρχιτεκτονικών εργασιών
 - Η δεύτερη δόση κατατίθεται όταν περατωθούν όλες οι εργασίες και περιλαμβάνει το υπόλοιπο της αμοιβής επίβλεψης των αρχιτεκτονικών εργασιών και της αμοιβής επίβλεψης ηλεκτρολογικών, μηχανολογικών και υδραυλικών εγκαταστάσεων.
- γ. Για τα λοιπά έργα φυσικών ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ι.Δ. για τα οποία δεν απαιτείται η έκδοση άδειας, η αμοιβή κατατίθεται επίσης σε δόσεις που δεν μπορεί να είναι λιγότερες από δύο (2), ανάλογα με την πρόοδο του έργου, όπως ειδικότερα προβλέπεται στη σύμβαση.
- δ. Η εξόφληση δε της αμοιβής επίβλεψης γίνεται πάντοτε με την περάτωση των εργασιών που προβλέπονται στη σύμβαση.»

(ΠΔ 8-7-93 ΦΕΚ 795 8/13-7-93 άρθρο 7 παρ. 5α).

«Η αίτηση για τη θεώρηση της άδειας υποβάλλεται στην υπηρεσία αφού έχει περατωθεί η οικοδομή και έχει διαμορφωθεί η τελική στάθμη του Περιβάλλοντος Χώρου. Η πιο πάνω αίτηση συνοδεύεται από :

- γ) απόδειξη κατάθεσης αμοιβής επίβλεψης του Μηχανικού σύμφωνα με το παραπάνω διάταγμα»

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

IV.3.3.07. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΦΕΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)

IV.3.3.08. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)

IV.3.3.09. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΘΕΡΜΟΜΟΝΩΣΗΣ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)

IV.3.4. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΧΡΟΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)

IV.3.11. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗΣ (ΑΡΧ. ΦΕΡ. ΚΑΤΑ. ΕΓΚΑΤ) (ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ)

IV.3.12. ΕΠΙΒΛΕΨΗ ΕΚΣΚΑΦΩΝ (ΑΡΧ., ΦΕΡ., ΚΑΤΑ., ΕΓΚΑΤ.)

VI.1. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ (Δ17/01)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ

(Δ17/01/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989)) Άρθρο 12 Αντικείμενο – Σκοπός Διοίκησης Έργου

«Αντικείμενο της διοίκησης των έργων είναι η παρακολούθηση, ο έλεγχος, και η διοίκηση της πραγματοποίησης αυτών.»

Στο Άρθρο 1 της ίδιας απόφασης ορίζεται ότι:

«Στον όρο "πραγματοποίηση" περιλαμβάνονται οι τυχόν απαιτούμενες μελέτες, οι παραγγελίες, οι κατασκευές, καθώς και οποιεσδήποτε άλλες απαραίτητες ενέργειες ή διαδικασίες για την ολοκλήρωση του έργου.»

1. Το πεδίο εφαρμογής της διοίκησης έργου περιλαμβάνει και το αντικείμενο της εκπόνησης μελετών. Και τούτο διότι σύμφωνα με τις περί μηχανικών διατάξεις (άρθρο 1 κεφάλαιο α της υπ' αριθ. Δ17α/02/117/ΦΝ 322/89 του ΥΠΕΧΩΔΕ) «αντικείμενο της διοίκησης των έργων είναι η παρακολούθηση, ο έλεγχος και η διοίκηση της πραγματοποίησης αυτών. Στον όρο «πραγματοποίηση» περιλαμβάνονται, οι τυχόν απαιτούμενες μελέτες, οι παραγγελίες, οι κατασκευές καθώς και οποιεσδήποτε άλλες απαραίτητες ενέργειες ή διαδικασίες για την ολοκλήρωση του έργου».

Η διοίκηση μελέτης δηλαδή δεν είναι διακριτή υπηρεσία, αλλά μέρος της συνολικής υπηρεσίας διοίκησης έργου.

2. Στην περίπτωση που κάποιο έργο δεν προχώρησε στα στάδια δημοπράτησης και κατασκευής το Εφετείο Θεσσαλονίκης (Αποφ. 402/2004 σελ. 24η) έχει δεχθεί ότι «η οριστική διακοπή εκτέλεσης μετά την έγκριση της μελέτης ισοδυναμεί όπως προαναφέρθηκε με καταγγελία της συμβάσεως και οφείλεται η αμοιβή, αλλ' εκπίπτει από αυτή η δαπάνη που εξοικονόμησαν οι ενάγοντες δικαιούχοι ή οποιαδήποτε άλλη ωφέλεια.

.....
Ο υπολογισμός της αμοιβής γίνεται με βάση τον προϋπολογισμό επί των πράγματι γενομένων (προϋπολογισθεισών) μέχρι τη διακοπή του έργου εργασιών, είναι σύννομος κατά τις άνω διατάξεις και εμπεριέχει περιστατικά ωφέλεια των δικαιούχων από τη μη εκτέλεση της διοίκησης του έργου στο τελευταίο στάδιο της πραγματικής του εκτέλεσης».

(Δ17/01/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989)) Άρθρο 13 Διοίκηση του Έργου

1. Ο Εργοδότης προκειμένου να παρακολουθήσει, να ελέγξει και γενικά να διοικήσει τα έργα εγκαθιστά αρμόδια τεχνική υπηρεσία που καλείται Διευθύνουσα Υπηρεσία του Έργου.
2. Ο εργοδότης έχει το δικαίωμα να αναθέσει τις αρμοδιότητες της Διευθύνουσα Υπηρεσίας είτε στην τεχνική του υπηρεσία, είτε σε αρμόδιο τεχνικό γραφείο.

(Δ17/01/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989)) Άρθρο 14 Καθήκοντα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας των Έργων

1. Τα καθήκοντα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας του Έργου είναι εκείνα που περιγράφονται λεπτομερώς στο Ν.1418/84 "Δημόσια Έργα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων" και στα εκτελεστικά αυτού διατάγματα.
2. Στην περίπτωση ανάθεσης των αρμοδιοτήτων της Διευθύνουσας το Έργο Υπηρεσίας σε αρμόδιο τεχνικό γραφείο, στα καθήκοντα αυτού δεν περιλαμβάνονται εκείνα που σύμφωνα με το Π.Δ. 696/74, αποτελούν αντικείμενο άλλων καθηκόντων (όπως επίβλεψης, ελέγχου μελετών κλπ.).

3. Οποιαδήποτε ενέργεια ή απόφασης της Διευθύνουσας Υπηρεσίας του έργου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, επιφέρει συνέπειες για τον Κύριο του έργου, αυτές εγκρίνονται προηγουμένως από τον Κύριο του έργου.

(ΤΕΕ 7576/9-4-1996) Προς τον Υπουργό Οικονομικών «έννοια του όρου Διεύθυνσης εκτέλεσης (διοίκησης) έργου»

«2. Ο όρος διεύθυνση έργου η διοίκηση έργου ή "διαχείριση έργου" συνδέεται με το ενυπάρχον στην έννομη σχέση **δικαίωμα του Εργοδότη**

- να εκτιμήσει τις υπάρχουσες σε κάθε χρονική στιγμή ανάγκες και
- να αποφασίσει τις απαραίτητες για την ικανοποίηση αυτών παρεμβάσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η **δημιουργία καταλλήλων έργων και ενεργειών** αρμοδιότητας Μηχανικού.

Τα ως άνω έργα και ενέργειες καλύπτουν τις απαιτήσεις του Εργοδότη σχετικά με τη λειτουργία, την ποσότητα, την ποιότητα, την οικονομία, τη μορφή και την αισθητική του υπό υλοποίηση τεχνικού έργου.

- 3 **Ως Εργοδότης** με την παραπάνω έννοια, είναι είτε ο ιδιοκτήτης ή ο κύριος του έργου, είτε ο ενεργών κατ' εξουσιοδότηση και για λογαριασμόν του ιδιοκτήτη του έργου (π.χ. Δημόσια Υπηρεσία, Οργανισμοί δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα ΝΠΔΔ, ΝΠΙΑ κ.λ.π.), είτε ο αναλαβών τη διοίκηση του έργου **κα» όχι ο εργολάβος** εκτέλεσης του έργου.

4. Η **υλοποίηση** των παραπάνω έργων γίνεται,

- είτε με την **ανάληψη** από τον Εργοδότη **αυτοπροσώπως** της "**διεύθυνσης***," (ή ,"διοίκησης", ή "διαχείρισης") αυτών,
- **είτε με την ανάθεση υπό του εργοδότη με "σύμβαση έργου" σε ανεξάρτητους φορείς.**

Οι φορείς αυτοί αναλαμβάνουν έναντι διατιμημένης αμοιβής, που προκύπτει από τις διατάξεις περί ελαχίστων αμοιβών μηχανικών, την πλήρη ευθύνη της διεύθυνσης (διοίκησης ή διαχείρισης) των έργων, είτε μόνοι, είτε με τη συμμετοχή συνεργατών **στους οποίους αναθέτουν μέρος της διεύθυνσης** (διοίκησης ή διαχείρισης) αυτών.

5. Ο φορέας που αναλαμβάνει με την παραπάνω "σύμβαση έργου" τη **διεύθυνση (ή διοίκηση ή διαχείριση)** έργου έχει την ευθύνη να προωθήσει με τις κατάλληλες εντολές και οδηγίες όλες τις αναγκαίες διαδικασίες, οι οποίες αφορούν αφ' ενός μεν στη **διευκρίνιση του αντικειμένου** του έργου, αφ' ετέρου δε στη μελέτη και εκτέλεση αυτού, όπως π.χ. τη σύνταξη εκθέσεων αναφορών, τεχνικών δελτίων του έργου, το συντονισμό και την παρακολούθηση της εκπόνησης των Τεχνικών, Οικονομικών και Χρονικών μελετών, τη νομική υποστήριξη, το συντονισμό, καθώς και την παρακολούθηση της κατασκευής και επίβλεψης του έργου, την έκδοση "διευθυντικών πράξεων, εντολών και οδηγιών, προς όλα τα αναμειγνυόμενα όργανα στο έργο, τη σύνταξη του τεχνικού και οικονομικού χρονικού πλαισίου των τευχών δημοπράτησης, τη δημοπράτηση του έργου κλπ.»

Διοίκηση Έργου και οι Προϋποθέσεις αμοιβής αυτής κατά το Π.Δ. 696/74

1. Η «διοίκηση του έργου», είναι έννοια προσδιορισμένη με τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 53 του π.δ. 515/1989, που εκδόθηκαν σε εκτέλεση και κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 59 του ν.δ. της 17 Ιουλ./16 Αυγ. 1923 «περί σχεδίων πόλεων, κωμών και συνοικισμών του Κράτους και οικοδομής αυτών».
2. Όταν η ως άνω προσδιορισμένη «διοίκηση έργου» ανατίθεται από τον κύριο του έργου - εργοδότη ή φορέα κατασκευής σε τρίτο πρόσωπο, το οποίο δεν τελεί σε σχέση ιεραρχικής υποταγής ως προς αυτόν, τότε οφείλεται η αμοιβή που καθορίζεται κατ' ελάχιστο υποχρεωτικό όριο με την εκδοθείσα κατ'

εξουσιοδότηση του άρθρου 53 του άνω π.δ. 515/1989, Υπ. Απόφαση Δ17α/02/117/ΦΝ332/1989 της 10.11.1988 (ΦΕΚ Β' 862/16.11.1989).

Και τούτο διότι,

- αφενός μόν οι αμοιβές που προβλέπει τόσο το π.δ. 515/1989 όσο και το π.δ. 696/1974 καταβάλλονται μόνο για την παροχή υπηρεσιών που πληρούν τις συγκεκριμένες ελάχιστες προδιαγραφές, που προβλέπουν οι διατάξεις των ιδίων αυτών νομοθετημάτων, διότι έχουν υπολογισθεί από το νομοθέτη κατά τρόπο που να τελούν σε άμεση συνάρτηση μαζί τους (βλ. π.δ. 696/1974 άρθρο 1 παρ. 3, π.δ. 515/1989 άρθρο 53 πρώτο εδάφιο. Βλ. επίσης και Εγκ. ΓΓ 2656/9/1974 Υπ.Δ.Ε. «περί της εφαρμογής των νέων διατάξεων περί αμοιβών μελετών Μηχανικών» πέμπτο εδάφιο Δ.Δομ.Νομ. 1974.533),
- αφετέρου δε οι υπηρεσίες «διοίκησης έργου» με τις συγκεκριμένες αυτές προδιαγραφές προβλέπεται ρητώς ότι δικαιολογούν την απόληψη της ως άνω ελάχιστης αμοιβής μόνον όταν παρέχονται προς τον κύριο του έργου - εργοδότη ή φορέα κατασκευής (βλ. την ως άνω, από 10.11.1989 Υ.Α., άρθρο 13 καθώς και άρθρο δεύτερο παρ. 1, που ορίζει επί λέξει, ότι «οι προδιαγραφές που εγκρίνονται με την απόφαση αυτή είναι υποχρεωτικές εφ' όσον γίνεται σχετική ανάθεση από τον κύριο του έργου.», αλλά βλ. επίσης και το άρθρο 59 παρ. 1 του άνω ν.δ. της 17 Ιουλ./16 Αυγ. 1923, που παρέχει νομοθετική εξουσιοδότηση για τον κανονισμό της αμοιβής της «... δι'εκάστην περίπτωσηιν πληρωτέας υπό των εργοδοτών»).

3. Επομένως,

- η εκ μέρους του εργολάβου παρακολούθηση, έλεγχος και διεύθυνση των ιδίων αυτού εκτελουμένων εργασιών, που αφορούν στην προσήκουσα εκπλήρωση της δικής του συμβατικής παροχής προς τον εργοδότη, είτε αυτοπροσώπως, είτε με τη χρησιμοποίηση τρίτων προσώπων, συμπεριλαμβανομένων και διπλωματούχων μηχανικών συνδεομένων μαζί του με έννομες σχέσεις οιασδήποτε μορφής (σχέσεις εξηρητημένης εργασίας ή ανεξαρτήτων υπηρεσιών, σχέσεις εταιρικές ή εκ κοινοπραξίας, σχέσεις περαιτέρω μίσθωσης έργου κ.λπ.),
- δεν περιλαμβάνεται στο προαναφερθέν αντικείμενο,
- δεν συμπίπτει εννοιολογικά με την. ως άνω νομοθετικά προσδιοριζόμενη «διοίκηση του έργου», και
- δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του π.δ. 515/1989 ή της από 10.11.1989 Υ.Α., ούτε του π.δ. 696/1974.

4. Ειδικότερα το άρθρο 13 της ως άνω από 10.11.1989 Υ.Α. αναφέρει ρητά, ότι τη διοίκηση του έργου ασκεί

- είτε όργανο του εργοδότη, προσδιοριζόμενο με τις οργανωτικές διατάξεις και τους κανόνες της λειτουργίας του (Τεχνική Υπηρεσία)
- είτε τρίτος (τεχνικό γραφείο) στον οποίο ο εργοδότης αναθέτει τα σχετικά καθήκοντα.

5. Ανάθεση καθηκόντων διοίκησης του έργου από τον εργοδότη στον εργολάβο" ούτε προβλέπεται, ούτε νοείται.

Επομένως δεν νοείται ούτε ανάθεση από τον εργολάβο σε τρίτο των καθηκόντων διοίκησης του έργου, διότι δεν μπορεί να αναθέσει καθήκοντα που δεν έχει.

Και τούτο επιπροσθέτως, **διότι στα καθήκοντα του ασκούντος τη διοίκηση του έργου ανήκουν όλα όσα προβλέπει το άρθρο 14 της ίδιας Υ.Α.,**

- τα οποία έχουν ως κύριο προορισμό την καλή και έγκαιρη πραγματοποίηση του έργου

- τα οποία προσιδιάζουν στο ρόλο και την ιδιότητα του Εργοδότη και όχι του εργολάβου.
 - τα αποτελέσματα των οποίων χρησιμοποιεί η Προϊσταμένη Αρχή για την εποπτεία που ασκεί κατ' αποκλειστικότητα.
6. Το άνω άρθρο 14 αναφέρει ως καθήκοντα της διοίκησης έργου τα καθήκοντα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, τα περιγραφόμενα λεπτομερώς στο ν. 1418/1984 και στα εκτελεστικά του διατάγματα.
- Πρόκειται ειδικότερα, για
- το άρθρο 6 του ν. 1418/1984 υπό τον τίτλο «Διοίκηση του έργου» και
 - το άρθρο 28 του π.δ. 609/1985 υπό τον τίτλο «Διοίκηση του έργου - επίβλεψη».
- Στις διατάξεις αυτές γίνεται σαφής αντιδιαστολή μεταξύ των καθηκόντων,
- της Διευθύνουσας Υπηρεσίας (που ασκεί «διοίκηση έργου») και
 - της «διεύθυνσης των έργων από την πλευρά του αναδόχου στους τόπους κατασκευής τους», που δεν είναι «διοίκηση έργου» και γίνεται από τεχνικούς του αναδόχου με κατάλληλα προσόντα, αποδεκτούς από την Υπηρεσία (βλ. παρ. 6 του άνω άρθρου 6 του ν. 1418/1984 και παρ. 4 του άρθρου 28 του π.δ. 609/1985).
7. Τα «καθήκοντα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας» που προδιαγράφουν τα άνω άρθρα 6 του ν. 1418/1984 και 28 του π.δ. 609/1985, αποτελούν το αντικείμενο της διοίκησης έργου
- τόσο επί ιδιωτικών
 - όσο και επί δημοσίων έργων. Το ίδιο ισχύει και για την προαναφερθείσα αντιδιαστολή μεταξύ αφ' ενός «διοίκησης του έργου» και αφ' ετέρου «διεύθυνσης των έργων από την πλευρά του αναδόχου» ή εποπτείας ασκούμενης από την Προϊσταμένη Αρχή.
8. Τέλος, επισημαίνεται, ότι τα παραπάνω έχουν ήδη γίνει δεκτά από το Τ.Ε.Ε., με αφορμή ερώτημα που του είχε απευθύνει το Υπουργείο Οικονομικών σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού του καθαρού εισοδήματος των αρχιτεκτόνων και μηχανικών για την παροχή υπηρεσίας «διεύθυνσης εκτέλεσης (διοίκησης) έργου».
- Η σχετική απάντηση του Τ.Ε.Ε. προς το ΥΠ. ΟΙΚ. έχει αριθμό πρωτοκόλλου 7576/9.4.1996.
9. Επί παντός έργου (δημοσίου και ιδιωτικού), για να αναγνωρισθεί εκ του νόμου δικαίωμα αμοιβής για τη διοίκηση αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 53 του π.δ. 515/1989 και την εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση αυτού προαναφερθείσα υπουργική απόφαση, που για τον υπολογισμό της παραπέμπει στο άρθρο 2 του π.δ. 696/1974, πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:
- α. να συντρέχει περίπτωση υλοποίησης έργου. Η υλοποίηση περιλαμβάνει από τη φάση της σύλληψης του έργου σαν ιδέα μέχρι τη φάση της παράδοσης του στον κύριο του έργου πλήρως ολοκληρωμένου.
 - β. το έργο να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 59 του ν.δ. της 17 Ιουλ./16 Αυγ. 1923.
 - γ. η ανάθεση της διοίκησης του έργου στο Μηχανικό να γίνεται από τον κύριο του έργου εργοδότη ή φορέα κατασκευής.
 - δ. ο διεκδικών την αμοιβή διοίκησης του έργου να επικαλείται και να αποδεικνύει την ύπαρξη εννόμου σχέσεως (σύμβαση) μεταξύ αυτού και του ως άνω προσδιορισθέντος κυρίου του έργου - εργοδότη ή φορέα κατασκευής και όχι μεταξύ αυτού και του εργολάβου, η οποία (έννομη σχέση) να μην είναι σχέση ιεραρχικής υπαγωγής και εξηρημένης εργασίας.
 - ε. ο διεκδικών την αμοιβή να παρείχε υπηρεσίες δυνάμει της ως άνω σύμβασης διοίκησης έργου, που να είχαν ως περιεχόμενο τα καθήκοντα και τις ευθύνες Διευθύνουσας Υπηρεσίας, όπως

αυτά περιγράφονται στις σχετικές διατάξεις του ν. 1418/1984 και του π.δ. 609/1985 και όχι καθήκοντα «Προϊσταμένης Αρχής»

[Βλέπε Μον. Πρωτ. Αθ. 7/1999 με σχόλιο Παν. Κ. Χασάπη (Νομ. Δημ. Εργ.τ.3 κεφ. 4/9)]

Διοίκηση Έργου κατά τις διατάξεις του Ν. 1418/84

1. Από τις διατάξεις του Ν. 1418/1984 και του Π.Δ. 609/1985, στις οποίες παραπέμπει η Υ.Α. Δ17/01/117/ΦΝ/332, προκύπτει ότι τη διοίκηση έργου στα δημόσια έργα ασκεί η Διευθύνουσα Υπηρεσία. Το άρθρο 3 του Ν. 1418/1984 με τον τίτλο «Ειδικές έννοιες και ορισμοί» ορίζει ότι:
«Για την εφαρμογή του νόμου αυτού οι παρακάτω όροι έχουν την ακόλουθη σημασία:
ε) "Διευθύνουσα Υπηρεσία" ή "Επιβλέπουσα Υπηρεσία" είναι η τεχνική υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση, έλεγχο και διοίκηση της κατασκευής του έργου.
στ) "Προϊσταμένη Αρχή" ή "Εποπτεύουσα Αρχή" είναι η Αρχή ή Υπηρεσία ή όργανο του φορέα κατασκευής του έργου που
 - εποπτεύει την κατασκευή του και ιδίως
 - αποφασίζει για κάθε μεταβολή των όρων της σύμβασης ή άλλων στοιχείων αυτής όπου αυτό ορίζεται από το νόμο αυτόν και τα π.δ/τα που εκδίδονται με εξουσιοδότησή του.»
2. Περαιτέρω το Άρθρο 6 του Ν. 1418/1984 με τίτλο «Διοίκηση του έργου» αντικαθιστώντας την παλαιότερη ρύθμιση που αναφερόταν μόνο στην «επίβλεψη», ορίζει τα καθήκοντα της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ως ακολούθως:
 - παρακολουθεί, ελέγχει και διοικεί το έργο,
 - ενεργεί ό,τι απαιτείται για την καλή και έγκαιρη εκτέλεση των έργων
 - ορίζει τους τεχνικούς υπαλλήλους που θα ασχοληθούν ειδικότερα με την επίβλεψη, και
 - προσδιορίζει τα καθήκοντά τους όταν είναι περισσότεροι από έναν,
 - παρακολουθεί το έργο τους και γενικά
 - προβαίνει σε κάθε νόμιμη ενέργεια για την υλοποίηση του Έργου.
 - ορίζει τους τεχνικούς υπαλλήλους που περιλαμβάνουν και ελέγχουν την ποιότητα των υλικών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή του έργου ή ενσωματώνονται σ' αυτό.Επίσης στην παράγραφο 6.2 του ίδιου άρθρου αναφέρεται ότι:
Στην περίπτωση κατασκευής έργου με ανάθεση σε ανάδοχο,
 - η επίβλεψη αποσκοπεί στην πιστή εκπλήρωση απ' τον ανάδοχο των όρων της σύμβασης και στην κατασκευή του έργου κατά τους κανόνες της τέχνης, ώστε να ανταποκρίνεται στον προορισμό του.
 - Η επίβλεψη μπορεί να ασκηθεί εκτός από τον τόπο των έργων και σε όλους τους χώρους που κατασκευάζονται τμήματα του έργου.
 - Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εξασφαλίσει την απρόσκοπτη άσκηση της επίβλεψης στα εργοστάσια που τυχόν κατασκευάζονται τμήματα του έργου και γενικά σε όλους τους χώρους που κρίνει απαραίτητο η επιβλέπουσα υπηρεσία.
3. Το Άρθρο 28 του Π.Δ. 609/85 με τίτλο «Διοίκηση Έργου – Επίβλεψη» ορίζει ότι:
 1. Η διοίκηση του έργου, η παρακολούθηση και ο έλεγχος αυτού ασκούνται από τη Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Οι επιβλέποντες αποτελούν τους άμεσους βοηθούς του προϊσταμένου της Διευθύνουσας υπηρεσίας στην άσκηση των καθηκόντων της που σχετίζονται με το έργο, όπως αυτά ορίζονται στην παρ. 1,2 και 3 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984 ή τις επιμέρους διατάξεις του Π.Δ/τος αυτού.

Στα καθήκοντα των επιβλεπόντων περιλαμβάνονται η παρακολούθηση και ο έλεγχος της ποιότητας και ποσότητας των εργασιών και γενικά η τήρηση των όρων της σύμβασης από τον ανάδοχο.

Οι βοηθοί των επιβλεπόντων ασκούν τα καθήκοντα που τους ανατίθενται και έχουν ανάλογες ευθύνες.

2. Η Διευθύνουσα υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες για το έργο ή τμήματά του ή είδη εργασιών τεχνικούς υπαλλήλους που έχουν την αντίστοιχη δυνατότητα, ανάλογα με τα στελέχη που διαθέτει, τις υπηρεσιακές ανάγκες και την αξιολόγηση του έργου και του προσωπικού.
Δεν αποκλείεται η άσκηση της επίβλεψης από τον προϊστάμενο της Διευθύνουσας υπηρεσίας.
5. Η άσκηση της επίβλεψης ως προς την εκτέλεση της σύμβασης
 - διέπεται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 1418/1984 και
 - δεν μειώνει σε καμιά περίπτωση τις ευθύνες του αναδόχου σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τη σύμβαση.
6. Η Διευθύνουσα υπηρεσία κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου συντάσσει και στέλνει στην Προϊσταμένη Αρχή κάθε δίμηνο συνοπτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου και τα σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με την κατασκευή του έργου.

Από τις παραπάνω διατάξεις προκύπτει ότι η έννοια της «διοίκησης έργου» είναι ευρύτερη της «επίβλεψης» αλλά και της «διεύθυνσης» αυτού, και περιλαμβάνει κάθε τι που απαιτείται για την καλή και έγκαιρη κατασκευή και εν γένει εκτέλεση των έργων.

Με τον όρο «διοίκηση έργου» εννοείται η σύνθεση όλων των σύγχρονων μεθόδων διοίκησης, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο αφενός το σχεδιασμό και αφετέρου την υλοποίηση των έργων, με έλεγχο του χρόνου, του κόστους και της ποιότητας «σε όλα τα στάδια ανάπτυξής τους.

Στις συμβάσεις των δημοσίων έργων, ο κύριος του Έργου, διατηρεί καθ' όλο το στάδιο εκτέλεσης του έργου, μέχρι και της οριστικής παραλαβής αυτού, πλείστα αυστηρώς καθοριζόμενα, όσον αφορά στην έκταση και τον τρόπο ασκήσεως δικαιωμάτων περί τη διοίκηση και την άσκηση επίβλεψης τούτου, τα οποία περιορίζουν ουσιωδώς την πρωτοβουλία και δράση του αναδόχου, καίτοι αυτός προβαίνει σε εκτέλεση του έργου με δικά του μέσα και της δικής του επιλογής προσωπικό **(Εφ.Αθ. 1880/88 Ελλ.Δνη 31.1500).**

Ωστόσο «Ο κύριος του δημόσιου έργου δεν έχει το δικαίωμα εκδόσεως διαταγών και παροχής οδηγιών, προς τον εργολάβο και τα όργανα αυτού, απεριόριστα και κατά τρόπο που υποδηλώνει προσωπική εξάρτηση του τελευταίου από τον πρώτο αλλά μόνο με συγκεκριμένο – από το νόμο οριζόμενο – περιεχόμενο και με μοναδικό σκοπό την έγκαιρη και κανονική κατά τους όρους της συμβάσεως εκτέλεση του έργου. Το περιεχόμενο των αναγνωριζομένων παρεμβάσεων του εργοδότη και των οργάνων του στην εκτέλεση του έργου συνίσταται «στην επίβλεψη, τον έλεγχο και την επιθεώρηση αυτού» με μόνο σκοπό την παρακολούθηση και τη διαπίστωση αν το έργο εκτελείται κατά τους εκ των προτέρων συμβατικά συμβατικά προσδιορισμένους τρόπους, δηλαδή σύμφωνα με τη μελέτη, τα διαγράμματα και τις σχετικές συγγραφές υποχρεώσεων, ενώ τη διεύθυνση του έργου «καθ' όλη τη διάρκεια της κατασκευής» έχει ο εργολάβος, ο οποίος και «ευθύνεται για κάθε ζημία προκαλούμενη από αυτόν ή τους προστηθέντας αυτού στον οποιοδήποτε τρίτο **(Εφ.Αθ. 4396/91 Ελ. Δ/νη 1992,871).**»

Καθίσταται κατά συνέπεια σαφές ότι η διοίκηση έργου είναι έννοια συνυφασμένη με την ιδιότητα του Εργοδότη Κυρίου του Έργου και ασκείται πάντα από αυτόν τον τελευταίο.

Έτσι η Διευθύνουσα Υπηρεσία του Κυρίου του Έργου που ασκεί τη διοίκηση του Έργου έχει όλα τα δικαιώματα, αλλά αναλαμβάνει και όλη την ευθύνη για να εκπληρωθούν από την πλευρά του κυρίου του έργου οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνει αυτός με τη σύμβαση (έγκαιρη απόκτηση εδαφών ή της χρήσης εδαφών, έγκαιρη μέριμνα για πιστώσεις, έγκαιρη επίλυση των προβλημάτων κατασκευής κ.λ.π.)

Τεχνικός Σύμβουλος κατά το Άρθρο 6 παρ. 5 του Ν. 1418/84

Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 5 του Ν. 1418/1984, προέβλεπε και ότι, «όταν πρόκειται για σημαντικά ή τεχνικά πολύπλοκα ή εξειδικευμένης τεχνολογίας έργα στο σύνολο ή τμήματά τους ή εάν υπάρχει γενικά αδυναμία για το σχεδιασμό, μελέτη, έλεγχο μελέτης, διοίκηση και επίβλεψη του έργου από τεχνική υπηρεσία του φορέα εκτέλεσης του έργου, επιτρέπεται η ανάθεση καθηκόντων τεχνικού συμβούλου σε ημεδαπό ή αλλοδαπό οίκο ή ιδιώτη τεχνικό, για το σχεδιασμό ή τη μελέτη ή τον έλεγχο μελέτης ή την επίβλεψη ολικά ή μερικά, συγκεκριμένου έργου ή τμήματος ή ομάδας ομοειδών έργων. Η ανάθεση γίνεται με σύμβαση που προσδιορίζει και τη σχετική αμοιβή χωρίς δέσμευση από τις διατάξεις για τις αμοιβές μηχανικών ή άλλες σχετικές γενικές ή ειδικές διατάξεις. Ο τεχνικός που αναλαμβάνει καθήκοντα σύμφωνα με την παράγραφο αυτή και τα πρόσωπα που χρησιμοποιεί για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του σύμφωνα με τη σύμβαση υπέχουν τις ευθύνες δημοσίου υπαλλήλου. Η διάταξη του άρθρου 14 σχετικά με τη συνομολόγηση διατηρείται εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις αλλοδαπού συμβούλου.». Για την παραπάνω διάταξη, η οποία αναφερόταν σε δημόσιες συμβάσεις το Ελεγκτικό Συνέδριο (Πράξη, Ι Τμ.Ελ.Συν. 705/91), έχει δεχθεί ότι σε περίπτωση αδυναμίας της Τεχνικής Υπηρεσίας του φορέα εκτέλεσης έργου προς αυτοδύναμη εκπόνηση της μελέτης και της κατασκευής του έργου, νομίμως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 6 του Ν. 1418/84, ανατίθεται, με την υπογραφή σχετικής συμβάσεως, η τεχνική υποστήριξη αυτής σε ιδιώτη. Ο Τεχνικός Σύμβουλος προσλαμβάνεται και παρέχει υπηρεσίες που υποστηρίζουν την Τεχνική Υπηρεσία του εργοδότη φορέα υλοποίησης του έργου που λειτουργεί ως Διευθύνουσα Υπηρεσία του Έργου. Οι προδιαγραφές των καθηκόντων του Τεχνικού Συμβούλου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας της κατασκευής του Έργου προκύπτουν από τις αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Συν. 62η /01.12.1987), το οποίο έχει δεχθεί ότι ο Τεχνικός Σύμβουλος (που προσλαμβάνεται κατά το άρθρο 6 παρ. 5 του Ν. 1418/1984) ούτε εκπονεί μελέτη κατασκευής Δημοσίου Έργου, ούτε κατασκευάζει, ούτε επιβλέπει αυτό κατά την έννοια των αντίστοιχων εργασιών, όπως καθορίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία περί Δημοσίων Έργων, αλλά απλώς, στις περιπτώσεις που πρόκειται για σημαντικά Έργα από απόψεως μελέτης και κατασκευής για τα οποία θα εφαρμοσθεί προηγμένη και εξειδικευμένη τεχνολογία, συμμετέχει σε όλες τις φάσεις ή σε μέρος αυτών (σχεδιασμό, μελέτη, έλεγχο μελέτης, επίβλεψη) δίνοντας υψηλού επιστημονικού επιπέδου οδηγίες που αποβλέπουν στην κατά το δυνατόν αρτιότερη, από τεχνικής απόψεως κατασκευή του Έργου.

Συνεπώς, σε κάθε είδους σύμβαση ο Τεχνικός Σύμβουλος δεν υποκαθιστά και δεν αναπληρώνει τη Διευθύνουσα Υπηρεσία της κατασκευής του Έργου του φορέα εκτέλεσης του Έργου. Απεναντίας η πρόσληψη Τεχνικού Συμβούλου προϋποθέτει την ύπαρξη Διευθύνουσας το έργο Υπηρεσίας, προκειμένου ο προσλαμβανόμενος Τεχνικός Σύμβουλος να τη συνδράμει με τις υψηλού επιπέδου και εξειδικευμένες συμβουλές του κατά την άσκηση των καθηκόντων της.

Ο Τεχνικός Σύμβουλος δεν προσλαμβάνεται για να υποκαταστήσει τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, αλλά για να παρέχει υπηρεσίες που είναι συναφείς με την εκτέλεση έργων, αποβλέπουν στην παραγωγή συγκεκριμένων έργων και ιδίως στη διοίκηση, στην επίβλεψη και στην εκτέλεση αυτών και πάντα εντός του πλαισίου του

φορέα εκτέλεσης των έργων αυτών. Αβίαστα τούτο συνάγεται τόσο από την υπ' αριθ. 195/2005 Γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ., όσο και κυρίως από την υπ' αριθ. 572/2000 Γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ., στην οποία αναφέρεται ότι ο «ορισμός δε Τεχνικού Συμβούλου, σύμφωνα και με την παρ. 5 του άρθρ. 6 του Ν. 1418/84, γίνεται στην περίπτωση που υπάρχει αδυναμία ασκήσεως επίβλεψης του έργου από την λειτουργούσα ήδη Τεχνική Υπηρεσία του φορέα κατασκευής του έργου και όχι ανυπαρξία τέτοιας υπηρεσίας, [...]».

Όμως η διοίκηση έργου διαφοροποιείται και από την «εποπτεία» που ασκεί στο έργο η Προϊσταμένη Αρχή. Η εποπτεία αποτελεί μια πιο γενική παρακολούθηση του έργου, σχετίζεται με τα πιο σημαντικά θέματα αυτού, ασκείται αποκλειστικά και μόνο από την Προϊσταμένη Αρχή και λαμβάνει ως στοιχεία και βάση τα πορίσματα και τις εκθέσεις της Διευθύνουσας Υπηρεσίας που ασκεί τη διοίκηση έργου.

Σε ότι αφορά την αμοιβή του Τεχνικού Συμβούλου κατά την παλαιά διάταξη του άρθρου 6 παρ. 5 του Ν. 1418/1984, αυτή καθοριζόταν χωρίς δέσμευση από τις διατάξεις περί ελαχίστων νομίμων αμοιβών, όπως άλλωστε προέβλεπε ρητά και η εν λόγω διάταξη. Τούτο είναι απόλυτα φυσικό αφού ο Τεχνικός Σύμβουλος του άρθρου 6 παρ. 5 του Ν. 1418/1984 δεν υποκαθιστούσε τη Διευθύνουσα Υπηρεσία, αλλά την υποστήριζε στην άσκηση των αρμοδιοτήτων της η οποία άλλωστε κρατούσε και την ευθύνη.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΚΤΙΡΙΩΝ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10/83.8. Διοίκηση Έργου Συγκροτήματος κτιρίων

«Η αμοιβή δια την Διοίκηση Έργου συγκροτήματος κτιρίων υπολογίζεται θεωρουμένου ότι έκαστον των κτιρίων του συγκροτήματος αποτελεί ανεξάρτητον μονάδα.»

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΡΓΟΥ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ Ή ΕΠΕΚΤΑΣΗΣ, ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ, ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ Ή ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.α Διοίκηση Έργου Προσθήκη ή επέκτασή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά προσθήκη, επέκταση ή επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.β Διοίκηση Έργου επισκευής σε υφιστάμενο κτιριακό έργο

«Η αμοιβή εκάστης μελέτης κτιριακού έργου (Αρχιτεκτονική μελέτη, στατιστική μελέτη, εκάστη μελέτη εγκαταστάσεων), που αφορά επισκευή σε υφιστάμενο κτιριακό έργο, προσαυξάνεται κατά 30%.»

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 95.10 / 88.1.γ Διοίκηση Έργου διαρρύθμισης ή μεταρρύθμισης υφιστάμενου κτιριακού έργου

«Ομοίως η αμοιβή εκάστης μελέτης που αφορά διαρρύθμιση ή μεταρρύθμιση υφιστάμενου κτιριακού έργου, προσαυξάνεται κατά 50%.»

ΑΜΟΙΒΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΡΓΟΥ

(Π.Δ. 515/89) Άρθρο 53 Αμοιβή Διοίκησης Έργου. Συντελεστές κ και μ (ιδέ συντελεστής β του γενικού τύπου του άρθρου 2). Συντελεστής Σ (Προϋπολογισμός) του γενικού τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74

«1. «Η αμοιβή για τη Διοίκηση Έργου καθορίζεται με Υπουργική απόφαση αφού καθορισθούν οι προδιαγραφές με Υπουργική απόφαση σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (άρθρο 21 του ν. 1418/1984 ΦΕΚ 23).

Η αμοιβή αυτή καθορίζεται κατά ανώτατο όριο με τον τύπο του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 και με συντελεστές κ και μ της κατηγορίας ΙΙΙ των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του άρθρου 42 του παρόντος (αρθρ. 83 παρ. 1γ της

παρούσης κωδικοποίησης) ($\kappa = 2,30 \mu = 45,00$) (μελέτη - επίβλεψη). Συγχρόνως σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. Δ. 2766/53 και του Π.Δ. 696/74 οι αμοιβές των Μηχανικών αποτελούν το κατώτατο όριο αμοιβής (διατίμηση). Συνεπώς η αμοιβή για τη Διοίκηση Έργου ορίζεται μονοσήματα.

Προϋπολογισμός για την αμοιβή Διοίκησης Έργου λαμβάνεται κατά ανώτατο όριο το 70% του πραγματικού προϋπολογισμού του έργου.

2. Ως συντελεστές κ και μ στους οποίους βασίζεται ο συντελεστής β του γενικού τύπου του άρθρου 2 λαμβάνονται αφ' ενός της κατηγορίας III των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του (αρθρ. 83 παρ. 1γ του Π.Δ. 696/74) ($\kappa = 2,30 \mu = 45,00$) (μελέτη - επίβλεψη).
3. Ο Συντελεστής (Σ) του γενικού τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 για την αμοιβή Διοίκησης Έργου υπολογίζεται με βάση τα εξής:
 1. Για την εφαρμογή του Άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 ως Προϋπολογισμός, για την αμοιβή Διοίκησης Έργου, λαμβάνεται, σύμφωνα με το αρ. 53 του Π.Δ. 515/89 κατά ανώτατο όριο, το 70% του πραγματικού προϋπολογισμού του έργου.
 2. Η Υπουργική Απόφαση Δ17α/02/117/ΦΝ332/1989 ορίζει την έκταση του κτιριακού έργου στην οποία αναφέρεται η πραγματοποιηθείσα δαπάνη που λαμβάνεται ως (Σ) στον τύπο της παρ. 2 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 για τον υπολογισμό της αμοιβής Διοίκησης Έργου.
4. **Με την Δ17α/02/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989) Αμοιβή Διοίκησης Έργου** αποφασίζεται ότι για την Διοίκηση Έργου η αμοιβή υπολογίζεται:
 - βάσει του τύπου του άρθρου 2 του Π.Δ. 696/74 και
 - με συντελεστές κ και μ της κατηγορίας III των μηχανολογικών εγκαταστάσεων του άρθρου 42 ($\kappa=2,30$, $\mu=45,00$) του Π.Δ. 515/89 (ΦΕΚ Α 219)
 - με προϋπολογισμό το 70% της πραγματοποιηθείσας δαπάνης του έργου.

ΤΜΗΜΑ Α: ΓΕΝΙΚΑ

(Π.Δ.696/74) Άρθρο 2 Υπολογισμός αμοιβής Διοίκησης Έργου

1. Η αμοιβή Α, για την διοίκηση έργου των κτιριακών έργων καθορίζεται κατά το άρθρο 53 του Π.Δ. 515/89 και το άρθρο 3.1.γ της ΥΑ Δ17α/02/117/ΦΝ/332 (ΦΕΚ 862/Β/16.11.1989), με βάση ποσοστό 70% της πραγματοποιηθείσας δαπάνης (Σ) του έργου.

Κατά το άρθρο 1 της ΥΑ Δ17/01/117/ΦΝ 332 (ΦΕΚ 862/Β/16-11-1989) στην προϋπολογιζόμενη δαπάνη (Σ) περιλαμβάνονται οι δαπάνες για «*τις τυχόν απαιτούμενες μελέτες, τις παραγγελίες, τις κατασκευές και οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες ή διαδικασίες για την ολοκλήρωση του έργου*».

2. Η αμοιβή Α για την διοίκηση Έργου, που υπολογίζεται με βάση το 70% της ανωτέρω προαναφερθείσας πραγματοποιηθείσας δαπάνης (Σ) του έργου προκύπτει από τον τύπο:

$$A = \frac{\beta}{100} * \Sigma * \frac{\lambda'}{\lambda} \quad (1) \quad \text{ή} \quad \text{άλλως} \quad A = \frac{0,70\beta}{100} * \frac{(\Sigma)}{\lambda} * \lambda' \quad \text{ή}$$

$$A = \beta' * \frac{(\Sigma)}{\lambda} * \lambda' \quad (2) \quad \text{όπου} \quad \beta' = \frac{0,70\beta}{100}$$

όπου (Σ) η ως ανωτέρω προσδιοριζόμενη πραγματοποιηθείσα δαπάνη και $\Sigma = 0,70(\Sigma)$.

Η Πραγματοποιηθείσα Δαπάνη (Σ) μπορεί να έχει πραγματοποιηθεί με τμηματικές πληρωμές Σ_i , σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (t_i) έτσι ώστε (Σ) ως ιστορικό κόστος να ισούται με το άθροισμα $(\Sigma_1)+(\Sigma_2)+\dots+(\Sigma_i)$

3. λ: Ο συντελεστής του άρθρου 4 παρ, 2 στη χρονική περίοδο t πραγματοποίησης της δαπάνης
4. Ο λόγος $\frac{(\Sigma)}{\lambda}$ δηλώνει εξ ορισμού τη συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή λ=1 (Δ'τριμ/74)
Εάν η συνολική δαπάνη έχει πραγματοποιηθεί με τμηματικές πληρωμές Σ_i, τότε σε κάθε τμηματική πληρωμή Σ_i αντιστοιχεί μια τιμή λ_i. Στην περίπτωση αυτή το άθροισμα των λόγων $\frac{(\Sigma i)}{\lambda i}$ δηλώνει τη συνολική πραγματοποιηθείσα δαπάνη του έργου σε δραχμές, με τιμές του χρόνου (Δ'τριμ. 1974) όπου ο συντελεστής λ έχει την τιμή λ=1, ήτοι: $\frac{(\Sigma)}{\lambda} = \sum \frac{(\Sigma i)}{\lambda i}$ (3) και $\frac{\Sigma}{\lambda} = \frac{0.70(\Sigma)}{\lambda} = 0,70 \sum \frac{(\Sigma i)}{\lambda i}$ (4)
5. Ο συντελεστής β που υπεισέρχεται στον τύπο υπολογισμού της αμοιβής της εφαρμογής Χρονικού Προγραμματισμού του έργου υπολογίζεται, με βάση τον τύπο:
- $$\beta = \kappa + \frac{\mu}{\sqrt[3]{\frac{\Sigma}{1000 * \lambda}}} \quad \text{ή} \quad \beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\frac{0.70(\Sigma)}{\lambda}}} \quad (5)$$
- όπου $\frac{(\Sigma)}{\lambda}$ ως ανωτ. παρ. 4, οι δε συν/στές κ και μ έχουν αντίστοιχα τις τιμές 2,30 και 45,00
- Σε περίπτωση καταβολής της Συνολικής Δαπάνης κατά τμήματα Σ_i
- $$\beta = \kappa + \frac{10\mu}{\sqrt[3]{\sum \frac{(\Sigma i)}{\lambda i}}}$$
6. Αν καλέσουμε $T = \left(\frac{\beta}{100} * \frac{\Sigma}{\lambda} \right)$ (6) τότε, η (1) μετασχηματίζεται σε
- $$A = T * \lambda' \quad (6)$$
- Στην περίπτωση αυτή η αμοιβή A ταυτίζεται με την αμοιβή της παρ. 3 του άρθρ. 2 του Π.Δ. 696/74 ως ισχύει. Ο όρος T στο άρθρο 2 παρ. 3 παριστά την βασική τιμή μονάδας αμοιβής (σε δραχμές) στον χρόνο κατά τον οποίο λ=1, δηλαδή στο Δ' τρίμηνο 1974.
7. Ο συντελεστής λ' της παρ. 2 άρθρου 4 του Π.Δ. 696/74 λαμβάνεται με την τιμή της χρονικής περιόδου έγκρισης του τελευταίου σταδίου ή της εργασίας που έχει ανατεθεί με την οικεία σύμβαση του Μηχανικού.

ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

(ΤΕΕ ΔΕ Α2/Σ34/2007) «Αμοιβή διοίκησης έργου εκτός έδρας

Απόφ. Α2/Σ34/2007

Αμοιβή διοίκησης έργου εκτός έδρας.

Η Διοικούσα Επιτροπή έχοντας υπόψη :

1. Τις υπ' αριθ. Β4/Σ25/2007, Α52/Σ33/2007 και Α1/Σ34/2007 αποφάσεις της,
2. Ότι το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τούτουτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις

αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

3. Ότι από τις διατάξεις του π.δ. 696/1974 προκύπτει γενικά ότι όταν ο μηχανικός παρέχει τις υπηρεσίες του σε έργα εκτός της έδρας του λαμβάνει πρόσθετη αμοιβή (βλ. ενδεικτικώς άρθρα 85, 95 παρ. 4, 102 παρ. 2 του π.δ. 696/1974). Άλλωστε σύμφωνα με τη γενική διάταξη του άρθρου 12 παρ. 19 του β.δ. της 19/21.2.1938, για έργα εκτός της πόλεως όπου βρίσκεται η έδρα του μηχανικού, το ποσοστό της αμοιβής του αυξάνεται αναλόγως της ολικής αξίας του έργου.
4. Ότι η διοίκηση έργου που προβλέπεται στο π.δ. 515/1989, αποτελεί ένα γενικότερο πλαίσιο υπηρεσιών μηχανικού σχετικά με τη διεύθυνση του έργου, με την οποία ο μηχανικός αναλαμβάνει τα δικαιώματα αλλά και τις ευθύνες για να εκπληρωθούν από την πλευρά του εργοδότη – κυρίου του έργου οι υποχρεώσεις που αυτός ο τελευταίος έχει αναλάβει σχετικά με το έργο. Με αυτό το περιεχόμενο η διοίκηση έργου εντάσσεται στις υπηρεσίες μηχανικού που επιδέχονται επαύξηση της αμοιβής σε περίπτωση παροχής τους εκτός έδρας, σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 19 του β.δ. της 19/21.2.1938 όπως ισχύει. Τίθεται δε το ερώτημα, πώς θα υπολογιστεί η επαύξηση της αμοιβής από το ΤΕΕ.
5. Ότι η επίβλεψη αποτελεί υπηρεσία μηχανικού που εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο των υπηρεσιών διοίκησης έργου, καθώς η τελευταία λαμβάνει υπόψη της και αξιοποιεί τα πορίσματα της επίβλεψης.
6. Ότι σύμφωνα με το άρθρο 95 παρ. 4 του π.δ. 696/1974, όταν οι υπηρεσίες της επίβλεψης παρέχονται από το μηχανικό εκτός της έδρας του, τότε η αμοιβή του αυξάνεται κατά τα ποσοστά που ορίζονται στο νόμο, ανάλογα με την απόσταση που απέχει το έργο από την έδρα του μηχανικού.
7. Ότι εξαιτίας του γεγονότος ότι η επίβλεψη εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο υπηρεσιών διοίκησης έργου, η παροχή των τελευταίων από το μηχανικό σε έργο εκτός της έδρας του έχει τα ίδια χαρακτηριστικά ως προς τις δυσχέρειες και τις δαπάνες που συνεπάγεται για τον μηχανικό η παροχή αυτή με εκείνη της επίβλεψης έργου που κείται εκτός της έδρας του, δικαιολογούσα κατά συνέπεια την αντίστοιχη επαύξηση της οφειλόμενης αμοιβής.

Διαπιστώνει ότι για την αμοιβή του Μηχανικού που ασκεί διοίκηση έργου που κείται εκτός της έδρας του, εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 95 παρ. 4 του π.δ. 696/1974, που ισχύει για την παρεχόμενη εκτός της έδρας του μηχανικού επίβλεψη έργου.

(ΤΕΕ Γνωμ. 4 Επ. Αμοιβ.) «Αμοιβή εκτός έδρας»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά

ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Οι περί κτιριακών έργων διατάξεις προβλέπουν πρόσθετη αμοιβή εκτός έδρας για τις προσφερόμενες από τους μηχανικούς υπηρεσίες.

Σκοπός του νομοθέτη είναι να εξισώνει με την καταβολή πρόσθετης αμοιβής το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εκτός της έδρας του και έχει προς τούτο να αντιμετωπίσει δυσμενέστερες συνθήκες και αυξημένο κόστος στην παροχή της υπηρεσίας του, με το μηχανικό που παρέχει τις υπηρεσίες του εντός της περιφέρειας της έδρας του με συνθήκες άνεσης και μειωμένο κόστος που του παρέχει η πλήρης και μόνιμη εγκατάσταση της έδρας του.

2. Στα άρθρα 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974 καθορίζεται η πρόσθετη αμοιβή που δικαιούται ο μηχανικός όταν παρέχει τις αντίστοιχες υπηρεσίες σε κτιριακά έργα εκτός της έδρας του.
3. Από τις διατάξεις των άρθρων 12 παρ.18 του Β.Δ. της 19-21/2/38 προκύπτει επίσης ότι για κτιριακά έργα που βρίσκονται εκτός της πόλεως εις την οποία βρίσκεται η έδρα του μηχανικού η αμοιβή αυξάνεται.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των ανωτέρω διατάξεων (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988), εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού και της ταυτότητας του παραπάνω σκοπού του νομοθέτη, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη).»

(ΤΕΕ Γνωμ. 5 Επ. Αμοιβ.) «Διευκρινίσεις επί του τρόπου εφαρμογής της παρ. 1 του άρθρου 85 του π.δ. 696/74 (αμοιβή μελετητών εκτός έδρας) σε περίπτωση προσθήκης, επέκτασης, επισκευής – διαρρύθμισης»

«Το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, για λόγους υπαγορευόμενους από το δημόσιο συμφέρον, έχει, με νομοθετική πρόβλεψη, την αρμοδιότητα να συντάσσει τον οριστικό πίνακα αμοιβής του μηχανικού, καθορίζοντας τοιουτοτρόπως την οφειλόμενη αμοιβή μελέτης και επίβλεψης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Β.Δ. της 30/31.05.1956, η οποία ακολουθείται και στις αμοιβές των πάσης φύσεως τεχνικών εν γένει εργασιών και υπηρεσιών καθώς και όλων των ειδικοτήτων και υπηρεσιών των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 59 του Ν.Δ. της 17.07/16.08.1923, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί, συμπληρωθεί και ισχύει από το Ν.Δ. 2726/1953, που παρέχονται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή τις ενώσεις προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου μόνου του Ν.Δ. 2726/1953. Η αρμοδιότητα αυτή του ΤΕΕ συνιστά ταυτοχρόνως και νόμιμη υποχρέωσή του έναντι των μηχανικών – μελών του. Συνεπώς το ΤΕΕ οφείλει σε κάθε περίπτωση να είναι σε θέση να υπολογίσει την οφειλόμενη αμοιβή για κάθε υπηρεσία μηχανικού, όταν αυτό του ζητηθεί.

1. Στο άρθρο 220 του π.δ. 696/74 παρ. 2 ορίζονται τα εξής: «Η μελέτη δύναται να αποσκοπή εις εξ' υπαρχής κατασκευήν, εις επέκτασιν, εις συμπλήρωσιν, εις επισκευήν, ή εις αποκατάστασιν κτιριακού έργου, ως και εις την αντιμετώπισιν ειδικών κτιριολογικών απαιτήσεων».
2. Ως αμοιβή της μελέτης νοείται η αμοιβή μελέτης του έργου η οποία προκύπτει εάν το γραφείο του μελετητή ευρίσκεται στην περιοχή του έργου.
3. Κατά το άρθρο 85 του Π.Δ. 696/74 όπως ισχύει σήμερα η αμοιβή μελέτης έργου που βρίσκεται εκτός της πόλεως όπου η έδρα του Γραφείου του Μελετητή προσαυξάνεται για την αντιμετώπιση και κάλυψη πρόσθετων δαπανών. Η πρόσθετη αυτή αμοιβή ορίζεται ως άθροισμα σταθερού χρηματικού ποσού διαρκώς επικαιροποιούμενου και ποσοστού 5% της αμοιβής της μελέτης του έργου.
4. Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/1974, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός της έδρας αυτού προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη,

επίβλεψη) (βλ. Εφ.Αθ. 13929/1988). Κατά τη ρητή διατύπωση της διάταξης αυτής εφαρμόζεται για κάθε μελέτη, ανεξαρτήτως του αριθμού των μελετητών.

5. Εκ των ως άνω συνάγεται ότι η προσαύξηση πρέπει να υπολογίζεται για κάθε μία μελέτη χωριστά και πρέπει να προστίθεται στο τέλος αφού προηγουμένως έχουν γίνει όλοι οι υπολογισμοί της αμοιβής της μελέτης που έχει ανατεθεί στον μηχανικό. Και τούτο φυσικά, εφ' όσον ο μηχανικός που συντάσσει την συγκεκριμένη μελέτη δικαιούται την προσαύξηση σύμφωνα τα οριζόμενα στο παραπάνω άρθρο του π.δ. 696/74.»

(ΤΕΕ Ατομ. Γνωμοδότηση Γραφείο Δικαστικού) Αμοιβή Εκτός Έδρας

«Α. Σύμφωνα με την απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Α1/Σ34/2007:

«...Τα ακούσια αυτά κενά που ο νομοθέτης θα ρύθμιζε εάν είχε υπόψη του τη σχετική ανάγκη κατά το χρόνο έκδοσης της ρύθμισης, καλύπτονται με την αναλογία, δηλαδή με τη δημιουργία ερμηνευτικώς ad hoc κανόνα δικαίου για την κάλυψή τους. Ο δικαιολογητικός λόγος της αναλογίας είναι η ομοιότητα της ατύχηστης περίπτωσης με τις συναφείς ρυθμισμένες, ομοιότητα που συνάγεται ερμηνευτικώς».

Όπως αναφέρεται στις αποφάσεις υπ' αριθ. 4 και 5 της Επιτροπής αμοιβών του ΤΕΕ: «Κατ' αναλογική εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 85, 95 παρ.4 και 102 παρ.2 του Π.Δ. 696/74, εξαιτίας της ομοιότητας των συνθηκών παροχής των υπηρεσιών μηχανικού, οποιαδήποτε υπηρεσία μηχανικού όταν παρέχεται εκτός έδρας αυτού, προσαυξάνεται ανάλογα με τον αντίστοιχο προβλεπόμενο τρόπο (μελέτη, επίβλεψη)».

Σχετικά με την εφαρμογή της αμοιβής μελέτης εκτός έδρας στην αρχιτεκτονική μελέτη και στα τεύχη δημοπράτησης, υπολογίζεται μια ενιαία αμοιβή για την αρχιτεκτονική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης:

Σύμφωνα με το άρθρο 231, παρ. 4 του Π.Δ. 696/74 (προδιαγραφές σταδίου μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης), στο στάδιο μελέτης εφαρμογής της αρχιτεκτονικής μελέτης περιλαμβάνονται «εκ των τευχών δημοπρατήσεως, τα απαιτούμενα αναλόγως προς τον τρόπο δημοπρατήσεως ως εννιαίου κτιριακού έργου ή κεχωρισμένως». Δηλαδή τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν μέρος της αρχιτεκτονικής μελέτης.

Β. Ως αναφέρθηκε τα τεύχη δημοπράτησης αποτελούν στοιχείο , επιστημονικό έργο μηχανικού(στάδιο κατά μία έννοια) μελέτης για το οποίο μάλιστα προβλέπεται ειδική ξεχωριστή αμοιβή.

Προφανώς κατά την έννοια των διατάξεων είναι δυνατόν να ανατεθεί αυτοτελώς η σύνταξη τευχών δημοπράτησης ενός έργου. Συνεπώς σύμφωνα με τα προαναφερόμενα (ζήτημα εκτός έδρας) θα πρέπει να υπολογιστεί επιπλέον αμοιβή ποσοστού εκτός έδρας.

Γ. Ως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενο έγγραφο :

Στο άρθρο 83 καθορίζονται οι βασικοί κανόνες ποσοστού αμοιβής για τις μελέτες κτιριακών έργων , καταγράφεται ο γενικός τύπος, οι συντελεστές υπολογισμού και πίνακες ανά κατηγορία μελέτης.

Επίσης , με τα επόμενα άρθρα του π.δ 696/1974 καθορίζονται με ρητή αναφορά στο άρθρο 83 οι τυχόν προσαυξήσεις των αμοιβών των μελετών ανά ειδική περίπτωση

Σύμφωνα με το άρθρο 85 παρ.1 του ως άνω π.δ “ Για αμοιβή που βρίσκεται εκτός της πόλης της έδρας του Γραφείου του Μελετητή και απέχει πλέον των 40 χιλιομέτρων από το κέντρο της πόλης αυτής, το ποσό της αμοιβής αυξάνεται κατά το ποσόν Α, όπως ορίζεται από τον ακόλουθο τύπο: $A=200 \times \lambda + 0,05 A$ όπου λ ο συντελεστής που ορίζεται στο άρθρο 4 του παρόντος και Α η αμοιβή που προκύπτει σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

Από τις παρατεθείσες διατάξεις καθίστανται σαφές τα εξής:

Η μόνη προϋπόθεση που απαιτείται από το αρ. 85 π.δ/τος 696/1974, προκειμένου να υπολογιστεί στην αμοιβή μηχανικού για εκπόνηση μελέτης η προσαύξηση εκτός έδρας, είναι να απέχει η πόλη της έδρας του περισσότερο από 40 χιλιομ. από τον τόπο εκτέλεσης του έργου, χωρίς να εξετάζεται αν απομακρύνθηκε πράγματι για τις ανάγκες εκπόνησης της μελέτης. (βλ. σχ.ετ.αποφ.Δ.Εφ.ΑΘ.1927/2003.)

Η αμοιβή εκτός έδρας υπολογίζεται αφού ληφθεί ως συντελεστής Α η αμοιβή που προκύπτει βάσει του άρθρου 83 παρ. 7 Π.Δ. 696/74, προσαυξημένη κατά τις λοιπές διατάξεις του Κώδικα ανά περίπτωση. Και τούτο γιατί ως γίνεται αποδεκτό από το σύνολο της Νομολογίας (βλ.ενδεικτικά. Γνωμ. Νομ. Συμβ. Κράτους. 675/1980) η αμοιβή μελετητή κτιριακού έργου που τοποθετείται εκτός της έδρας του είναι "πρόσθετη" και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής μελέτης, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.

Προφανώς εάν ανατεθεί εις τον μελετητή η εκπόνηση σταδίου μελέτης, και τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 87 του π.δ 696/1974 προσαύξησης αμοιβής τότε ως τελική αμοιβή (Α) λαμβάνεται η τελική προσαυξημένη αμοιβή και επί αυτής της αμοιβής θα προστεθεί το ποσοστό εκτός έδρας του άρθρου 85. Επισημαίνεται ότι η τελική αυτή αμοιβή είναι πρόσθετη και προστίθεται στο ποσοστό της αμοιβής, την οποία δικαιούται ο μηχανικός εάν το μελετώμενο έργο βρίσκεται εντός της έδρας του.»

(Α. Π. Αποφ. 556/1977)

Μηχανικών αμοιβή. Η κατ' άρθρον 12 παρ. 19 Β.Δ. 19.2.1938 προσαύξησης της αμοιβής οφείλεται εις το γεγονός της διαφορετικής έδρας του Μηχανικού από του τόπου εκτελέσεως του έργου, χωρίς να χρειάζεται η πραγματική μετακίνησης αυτού. (Α. Π. Αποφ. 556/1977)

(Α.Π. Αποφ. 115/1980)

Μηχανικοί. Υποχρεωτικός κανονισμός κατώτατων ορίων αμοιβής κατά το ν.δ. 2726/53. δεν αντίκειται στην ισότητα Συντάγματος. – Παράλειψη μηχανικού να υποβάλλει στο ΤΕΕ δήλωση ότι του ανατέθηκε η εργασία δεν εμποδίζει το ΤΕΕ να ασκήσει τα δικαιώματα του μηχανικού. – Αμοιβή αυξημένη όταν το έργο εκτελείται «εκτός έδρας», είναι αδιάφορο αν ο μηχανικός πραγματοποιεί μεταβάσεις στον τόπο του εκτελούμενου έργου. (Α. Π. Αποφ. 115/1980)

ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΜΗΜΑΤΙΚΗΣ ΑΜΟΙΒΗΣ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

(Π.Δ. 696/74) Άρθρο 97.1 Πληρωμή αμοιβής Διοίκησης Έργου

Κατ' αναλογίαν με την αμοιβή επιβλέψεως η αμοιβή για την Διοίκηση Έργου καταβάλλεται επίσης εις τον δικαιούχον τμηματικώς και αναλόγως της προόδου του έργου, υπολογιζομένη επί των εκάστοτε τμηματικών λογαριασμών πληρωμής της αξίας τούτου συντασσομένων βάσει κανονικών επιμετρήσεων.

(Εφ. Αθ. Αποφ. 5632/1986) «Καταβολή τμηματικής αμοιβής του μηχανικού κατά τους όρους του π.δ. 696/74 και όχι κατά το αρ. 694 ΑΚ.

Από τις συνδυασμένες αυτές διατάξεις των άρθρων 92 και 97 του Π.Δ. συνάγεται σαφώς ότι η αμοιβή η οποία πρέπει να καταβάλλεται κάθε φορά στον επιβλέποντα μηχανικό, υπολογίζεται, αναλόγως προς την αξία του τμήματος του έργου που εκτελέσθηκε, η οποία αξία προκύπτει από τους τμηματικούς λογαριασμούς πληρωμής που συντάσσονται με βάση κανονικές επιμετρήσεις, στοιχεία τα οποία ευρίσκονται στην κατοχή του εργοδότη, κυρίου του έργου, όταν ο επιβλέπων μηχανικός δεν είναι παρ κατασκευαστής αυτού. Με την επίκληση και προσκομιδή επομένως των σχετικών τμηματικών λογαριασμών και των κανονικών επιμετρήσεων, βαρύνεται ο κύριος του έργου, ο εναγόμενος για την καταβολή της αμοιβής επιβλέψεως, όταν ισχυρίζεται ότι αυτή που αξιώνεται από τον ενάγοντα είναι μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει από την πραγματική αξία του εκτελεσθέντος έργου, δηλαδή από τη δαπάνη που καταβλήθηκε γι' αυτό.

Ακόμη, προκύπτει σαφώς από τις διατάξεις αυτές του Π.Δ., ότι ως ειδικότερες, αφού ρυθμίσουν ευθέως και ειδικώς το θέμα, έχουν εφαρμογή αντί της διατάξεως του άρθρου 694 ΑΚ που ρυθμίζει γενικώς την αμοιβή του εργολάβου επί

συμβάσεως μισθώσεως έργου. Έτσι, η αμοιβή του επιβλέποντος μηχανικού, τελεί από της ενάρξεως της ισχύος του Π.Δ. κάτω από τις προϋποθέσεις που τα άρθρα 92 και 97 αυτού ορίζουν και είναι καταβλητέα τμηματικώς κατά τα στάδια εκτελέσεως του έργου και όχι του άρθρου 694 ΑΚ που επιτρέπει την τμηματική καταβολή της αμοιβής μόνον αν συμφωνήθηκε η τμηματική παράδοση του έργου, ορίζοντας ότι αλλιώς η αμοιβή οφείλεται μόνον αν παραδόθηκε ολόκληρο το έργο.

ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΜΟΙΒΗΣ

Είσπραξη από το ΤΕΕ της αμοιβής Διοίκησης Έργου και απόδοση στους δικαιούχους

- α. Η αμοιβή Διοίκησης έργου όλων όσων ασκούν το επάγγελμα του Μηχανικού κατατίθεται στο ΤΕΕ.
- δ. Η εξόφληση δε της αμοιβής Διοίκησης Έργου γίνεται πάντοτε με την περάτωση των εργασιών που προβλέπονται στη σύμβαση.

Η αμοιβή, από την παράδοση του έργου, και εφόσον δεν πιστώθηκε, είναι τοκοφόρα. Δηλαδή ο εργοδότης οφείλει τόκους, ακόμη και αν δεν οχληθεί για την αμοιβή (πρβλ. ΑΚ 340, 345 εδ. α'). Τόκοι ωστόσο δεν οφείλονται αν ο εργοδότης ασκήσει ένα από τα ειδικά δικαιώματα των ΑΚ 688-690. (Βαλτούδης 2009 Η σύμβαση έργου)»

ΣτΕ Ολ. 1663/2009 Επιτόκιο επί οφειλών του Δημοσίου – Αντισυνταγματικότητα διατάξεων άρθρου 21 Κώδικα Νόμων περί δικών Δημοσίου.

«Η διάταξη του άρθρου 21 του Κώδικα Νόμων περί δικών του Δημοσίου με την οποία θεσπίζεται, για τις οφειλές του Δημοσίου, επιτόκιο νόμιμο και υπερημερίας σε ποσοστό 6%, που είναι μικρότερο από το ποσοστό του γενικώς ισχύοντος αντίστοιχου επιτοκίου, αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1 του Συντάγματος και 1 του Πρώτου Προσθέτου Πρωτοκόλλου της Ε.Σ.Δ.Α.»

Βλέπε άλλωστε και την από 22.05.2008 απόφαση του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ **ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ** ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ στην **ΥΠΟΘΕΣΗ ΜΕΪΔΑΝΗΣ κατά ΕΛΛΑΔΑΣ**

(Προσφυγή αριθ. 33977/06)

(Α.Ε.Δ. Απόφαση Αρ. 8/22.9.04) Χρόνος έγκρισης λογαριασμών.

Με την απόφαση αρ. 8/22.9.04 το Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο δέχτηκε ότι: «...Η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή εκ μέρους του αναδόχου του έργου της πιστοποίησης να προβεί στην έγκρισή της, γιατί διαφορετικά, αν η ανωτέρω μηνιαία προθεσμία παρέλθει άπρακτη θεωρείται η πιστοποίηση που υποβλήθηκε εγκεκριμένη», «...τυχόν δε μεταγενεστέρως γενόμενη έγκρισή της είναι τυπική επιβεβαιώνουσα απλώς τη με την πάροδο της προθεσμίας χωρήσασα έγκριση της υποβληθείσας πιστοποίησης. Η διευθύνουσα υπηρεσία δεν δύναται πλέον να τροποποιήσει την ήδη αυτοδικαίως με την πάροδο του μήνα από την υποβολή της εγκριθείσα πιστοποίηση, διότι εκδιδόμενη αναρμοδίως κατά χρόνο είναι παράνομη».

Με βάση την ανωτέρω απόφαση εκδόθηκαν από τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι εγκύκλιοι: Ε-30/22-11-2004 με αριθ. πρωτ. Δ17α/07/119/ΦΝ294, Ε-1/6-2-2009 με αριθ. πρωτ. Δ17γ/07/19/ΦΝ439 με θέμα «Αυτοδίκαιη έγκριση λογαριασμών δημόσιων έργων και μελετών».

ΤΕΕ Αρ. Πρ. 18932/2-8-99

1. Ο **Φόρος Προστιθέμενης Αξίας** είναι έμμεσος φόρος για την καταβολή του οποίου το Δημόσιο **βαρύνει** τον πωλητή του αγαθού ή της υπηρεσίας. Η άλλως, ο τελευταίος είναι **υπόχρεος στην καταβολή** του Φ.Π.Α. στο Δημόσιο Ταμείο.
4. Το **Δημόσιο** δεν δικαιούται να αναζητήσει τον Φ.Π.Α. από τον αγοραστή του αγαθού ή της υπηρεσίας, αλλά θα τον εισπράξει υποχρεωτικά από τον πωλητή, ο οποίος σε καμία περίπτωση δεν απαλλάσσεται από την **υποχρέωση πληρωμής**, ακόμη και όταν για οποιοδήποτε λόγο, δεν μπόρεσε ή δεν θέλησε να τον εισπράξει από τον **αγοραστή**.
5. Ο **Μηχανικός ως Εργολάβος** είναι υποχρεωμένος να καταβάλει στο Δημόσιο Ταμείο τον Φ.Π.Α. επί της αξίας των εκτελούμενων και τιμολογούμενων έργων είτε τον περιέλαβε στη σύμβαση και συνεπώς στη δαπάνη του έργου είτε όχι.
4. Ο **Εργοδότης** (αντισυμβαλλόμενος) είναι υποχρεωμένος να **καταβάλλει** τη συνολική Δαπάνη του Έργου, στην οποία περιλαμβάνεται και ο Φ.Π.Α., ή τη συνολική Δαπάνη των παρεχομένων υπηρεσιών στην οποία επίσης **περιλαμβάνεται** και ο Φ.Π.Α.
5. Η αμοιβή των υπηρεσιών του Μηχανικού (Επίβλεψη, Διοίκηση Έργου κ.λ.π.) υπολογίζεται ως *ποσοστό* επί τοις εκατό, επί της ως άνω συνολικής Δαπάνης του Έργου, στην οποία **περιλαμβάνεται και ο Φ.Π.Α** (ιδέ και Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (L 146/19/5-6-1997)).

Από τα πιο πάνω καθίσταται προφανές ότι η Αμοιβή σας θα προκύψει ως ποσοστό επί τοις εκατό επί της συνολικής Δαπάνης του Έργου, στην οποία περιλαμβάνεται και ο Φ.Π.Α.»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

1083783/1688/A0012/31.01.2003 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών

ΠΙΝΑΚΕΣ ΚΟΣΤΟΥΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1
ΚΟΣΤΟΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στοιχεία Κόστους		Π.Δ. 696/74 (Αρθ/Παρ)	Π.Δ. 696/74 ειδ. Τροποπ. με το Π.Δ. 515/89 (Αρθ/Παρ)	ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
1.	Κόστος απόκτησης γης (απαλλοτρίωση, μίσθωση κλπ.)	3.4	3.3	
2.	Κόστος αποκατάσταση δικτύων ΟΚΩ	46.1	46.1	
3.	Κόστος Διοίκησης Έργου	-	Αρ. 53 του 515	
4.	Κόστος μελετών			
4.1	Σκοπιμότητα	86.2.β	86.2.β	
4.2	Κόστους - Ωφέλειας	-	-	(ΚΠΣ)
4.3	Προκαταρκτικές	223.1.2 228.2	223.1.2 228.2	
4.4	Τεχνικές και Τοπογραφικές Μελέτες	Όλες οι διατάξεις	Όλες οι διατάξεις	
4.5	Λοιπές μελέτες αμοιβάμενες βάσει ετέρων διατάξεων	3.4	3.4	
5.	Κόστος επίβλεψης των Έργων	90 έως 97	90 έως 97	
6.	Κόστος έκδοσης Αδειών			
7.	Κόστος κατασκευής κτιρίου με Αυτεπιπασσία			
7.1	Κόστος ημερομισθίων χωρίς τις ασφαλιστικές εισφορές Αποζημιώσεις ημερομισθίων Επιβαρύνσεις ΙΚΑ, ΤΕΑΕΔΞΕ, δώρων κλπ.	254.α 3.1 254.α 3.1 254.α 3.1	254.α 3.1 254.α 3.1 254.α 3.1	
7.2	Κόστος αγοράς υλικών. Στις βασικές τιμές των υλικών περιλαμβάνονται οι παντός είδους επιβαρύνσεις αυτών, ήτοι φόροι, τέλη, δασμοί ΦΚΕ, ειδικοί φόροι κλπ. (Πρότυπα Τεύχη Δημοπράτησης Κτιριακών Έργων ΦΕΚ 509/1976 Τεύχος Β' Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων Αρθρ.7 παρ.3) Στο κόστος της αγοράς των υλικών από τον Κύριο του Έργου περιλαμβάνεται και ο Φόρος Προσιθέμενης Αξίας (Ιδέ Άρθρο 35 παρ. 1 του Ν.2238/1994)	254.α 3.1 -	254.α 3.1 3.3	ΦΕΚ 509B/1976 N2238/94 Αρθρ. 35
7.3	Κόστος μισθωμάτων μηχανημάτων (Μίσθωμα + ΦΠΑ)	254.9 3.1	254.9 3.1	
8.	Κόστος κατασκευής κτιρίων με Εργολαβία ή Υπεργολαβίες συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. όπως προκύπτει από το κατά το ΚΒΣ Τιμολόγιο του Αναδόχου και τυχόν δαπάνες πραγματοποιούμενες απ' ευθείας από τον Εργοδότη			

8.1	Προϋπολογισμός κόστους έργου όπως εξάγεται από την Μελέτη. Αυτός προκύπτει ως άθροισμα γινομένων των τιμών μονάδος των προς εκτέλεση εργασιών και των αντιστοιχών ποσοτήτων που εξάγονται με Αναλυτική Προμέτρηση. Οι τιμές αυτές καθορίζονται στα Αναλυτικά Τιμολόγια του Δημοσίου και βασίζονται επί του κόστους των ημερομισθίων, του κόστους των υλικών και του κόστους των μισθωμάτων όπως αυτά ορίζονται στις παρ. 7.1, 7.2, 7.3 παραπάνω.	257.α 3.1	257.α 3.1	
8.2	Γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις κλπ., δια πάσης φύσεως βάρη και υποχρεώσεις της Εργολαβίας.	257.β 3.1	257.β 3.1	
8.3	Όφελος Εργολαβίας	257.β 3.1	257.β 3.1	
8.4	Έκπτωση Δημοπρασίας	3.1	3.1	
8.5	Απρόβλεπτες Δαπάνες ή μη δυνάμενες να εκτιμηθούν εκ των προτέρω	257.δ 3.3	257.δ 3.3	
8.6	Αναθεώρηση	-	-	N. 1418/84
8.7	Φ.Π.Α. που επιβάλλεται εκ του Νόμου στον Εργολάβο ως εκ του Νόμου υποχρέου	-	3.3	
8.8	Αξία υλικών (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που τυχόν χορηγούνται από τον Εργοδότη	3.3	3.2	
8.9	Μισθώματα μηχανημάτων (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που τυχόν χορηγούνται από τον Εργοδότη	3.3	3.2	
8.10	Προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγείται από τον Εργοδότη μετά των ασφαλιστικών εισφορών	3.3	3.2	
9	Χρηματοδοτικά έξοδα	-	-	Πόρισμα ομάδας εργασίας ΤΕΕ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 49 ΤΟΥ Ν 2238/94

Στοιχεία Κόστους		Π.Δ. 696/74 Αρθρ/Παρ	Π.Δ. 696/74 ειδ. Τροποπ. με το Π.Δ. 515/89 Αρθρ/Παρ	ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	Σύνθεση στοιχείων Κόστους για τον σχηματισμό της βάσης υπολογισμού των αμοιβών Μηχανικών						
					Μελέτη		Επίβλεψη		Διοίκηση Έργου		
1.		Κόστος απόκτησης γης (απαλλοτριώση, μίσθωση κλπ.)	3.4	3.3		δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)
2.		Κόστος αποκατάσταση δικτύων ΟΚΩ	46.1	46.1		περιλαμβάνεται	+	περιλαμβάνεται	+	περιλαμβάνεται	+
3.		Κόστος Διοίκησης Έργου	-	Αρ. 53 του 515*		δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)
4.		Κόστος μελετών									
	4.1	Σκοπιμότητας	86.2.β	86.2.β		δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	περιλαμβάνεται	+
	4.2	Κόστος - Ωφέλειας	-	-	(ΚΠΣ)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	περιλαμβάνεται	+
	4.3	Προκαταρκτικές	223.1.2 228.2	223.1.2 228.2		δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	περιλαμβάνεται	+
	4.4	Τεχνικές και Τοπογραφικές Μελέτες	Όλες οι διατάξεις	Όλες οι διατάξεις		δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	περιλαμβάνεται	+
	4.5	Λοιπές μελέτες αμοιβάμενες βάσει ετέρων διατάξεων	3.4	3.4		δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	περιλαμβάνεται	+
5.		Κόστος επίβλεψης των Έργων	90 έως 97	90 έως 97		δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	περιλαμβάνεται	+
6.		Κόστος έκδοσης Αδειών				δεν περιλαμβάνεται	(-)	δεν περιλαμβάνεται	(-)	περιλαμβάνεται	+
7.		Κόστος κατασκευής κτιρίου με Αυτεπιστασία									
	7.1	Κόστος ημερομισθίων χωρίς τις ασφαλιστικές εισφορές	254.α 3.1	254.α 3.1		περιλαμβάνεται		περιλαμβάνεται		περιλαμβάνεται	
		Αποζημιώσεις ημερομισθίων	254.α 3.1	254.α 3.1		περιλαμβάνεται		περιλαμβάνεται		περιλαμβάνεται	
		Επιβαρύνσεις ΙΚΑ, ΤΕΑΕΔΞΕ, δώρων κλπ.	254.α 3.1	254.α 3.1		περιλαμβάνεται	+	περιλαμβάνεται	+	περιλαμβάνεται	+

7.2	Κόστος αγοράς υλικών. Στις βασικές τιμές των υλικών περιλαμβάνονται οι παντός είδους επιβαρύνσεις αυτών, ήτοι φόροι, τέλη, δασμοί ΦΚΕ, ειδικοί φόροι κλπ. (Πρότυπα Τεύχη Δημοπράτησης Κτιριακών Έργων ΦΕΚ 509/1976 Τεύχος Β' Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων Αρθρ.7 παρ.3) Στο κόστος της αγοράς των υλικών από τον Κύριο του Έργου περιλαμβάνεται και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Ιδέ Άρθρο 35 παρ. 1 του Ν.2238/1994)	254.α 3.1 -	254.α 3.1 3.3	ΦΕΚ 509B/1976 N2238/94 Αρθρ. 35	<u>περιλαμβάνεται</u>		περιλαμβάνεται		περιλαμβάνεται	
						+		+		+
7.3	Κόστος μισθωμάτων μηχανημάτων (Μίσθωμα + ΦΠΑ)	254.α 3.1	254.α 3.1		περιλαμβάνεται	+	περιλαμβάνεται	+	περιλαμβάνεται	+
8.	Κόστος κατασκευής κτιρίων με Εργολαβία ή Υπεργολαβίες συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. όπως προκύπτει από το κατά τον ΚΦΣ Τιμολόγιο του Αναδόχου και τυχόν δαπάνες πραγματοποιούμενες απ' ευθείας από τον Εργοδότη									
8.1	Προϋπολογισμός κόστους έργου όπως εξάγεται από την Μελέτη. Αυτός προκύπτει ως άθροισμα γινομένων των τιμών μονάδος των προς εκτέλεση εργασιών και των αντιστοίχων ποσοτήτων που εξάγονται με Αναλυτική Προμέτρηση. Οι τιμές αυτές καθορίζονται στα Αναλυτικά Τιμολόγια του Δημοσίου και βασίζονται επί του κόστους των ημερομισθίων, του κόστους των υλικών και του κόστους των μισθωμάτων όπως αυτά ορίζονται στις παρ. 7.1, 7.2, 7.3 παραπάνω.	257.α 3.1	257.α 3.1		<u>περιλαμβάνεται</u>		περιλαμβάνεται		περιλαμβάνεται	
						+		+		+
8.2	Γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις κλπ., δια πάσης φύσεως βάρη και υποχρεώσεις της Εργολαβίας.	257.β 3.1	257.β 3.1		<u>δεν</u> προστίθεται	(-)	προστίθεται	+	προστίθεται	+

8.3	Όφελος Εργολαβίας	257.β 3.1	257.β 3.1		δεν προστίθεται	(-)	προστίθεται	+	προστίθεται	+
8.4	Έκπτωση Δημοπρασίας	3.1	3.1		δεν αφαιρείται	+	αφαιρείται	(-)	αφαιρείται	(-)
8.5	Απρόβλεπτες Δαπάνες ή μη δυνάμενες να εκμηθούν εκ των προτέρω	257.δ 3.3	257.δ 3.3		δεν περιλαμβάνεται	(-)	περιλαμβάνεται	+	περιλαμβάνεται	+
8.6	Αναθεώρηση	-	-	N. 1418/84	δεν προστίθεται	(-)	προστίθεται	+	προστίθεται	+
8.7	Φ.Π.Α. που επιβάλλεται εκ του Νόμου στον Εργολάβο ως εκ του Νόμου υποχρέου	-	3.3		δεν περιλαμβάνεται ο ΦΠΑ που βαρύνει τον εργοδότη	(-)	περιλαμβάνεται	+	περιλαμβάνεται	+
8.8	Αξία υλικών (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που τυχόν χορηγούνται από τον Εργοδότη	3.3	3.2		επιπροστίθεται	+	επιπροστίθεται	+	επιπροστίθεται	+
8.9	Μισθώματα μηχανημάτων (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που τυχόν χορηγούνται από τον Εργοδότη	3.3	3.2		επιπροστίθεται	+	επιπροστίθεται	+	επιπροστίθεται	+
8.10	Προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγείται από τον Εργοδότη μετά των ασφαλιστικών εισφορών	3.3	3.2		επιπροστίθεται	+	επιπροστίθεται	+	επιπροστίθεται	+
9	Χρηματοδοτικά έξοδα			Πόρισμα ομάδας εργασίας ΤΕΕ		(-)		(-)		(-)
Βάση Αμοιβής					Άθροισμα Κόστους	Στοιχείων	Άθροισμα Κόστους	Στοιχείων	Άθροισμα Στοιχείων	Κόστους

ΠΙΝΑΚΑΣ 3
ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 35 Ν 2238/94

Στοιχεία Κόστους		Π.Δ. 696/74 (Αρθ/Παρ)	Π.Δ. 696/74 ειδ. Τροποπ. με το Π.Δ. 515/89 (Αρθ/Παρ)	ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	Στοιχείο Κόστους οικοδομών πόρισμα ομάδας ΤΕΕ	Ν2338/94 ΑΡΘΡΟ 35
1.	Κόστος απόκτησης γης (απαλλοτρίωση, μίσθωση κλπ.)	3.4	3.3		K ₀	(-)
2.	Κόστος αποκατάσταση δικτύων ΟΚΩ	46.1	46.1		K ₁	(-)
3.	Κόστος Διοίκησης Έργου	-	Αρ. 53 του 515		K ₄ + K ₅	(-)
4.	Κόστος μελετών					
4.1	Σκοπιμότητα	86.2.β	86.2.β		K ₄	(-)
4.2	Κόστος - Ωφέλειας	-	-	(ΚΠΣ)	K ₄	(-)
4.3	Προκαταρκτικές	223.1.2 228.2	223.1.2 228.2		K ₄	(-)
4.4	Τεχνικές και Τοπογραφικές Μελέτες	Όλες οι διατάξεις	Όλες οι διατάξεις		K ₄	(-)
4.5	Λοιπές μελέτες αμοιβάμενες βάσει ετέρων διατάξεων	3.4	3.4		K ₄	(-)
5.	Κόστος επίβλεψης των Έργων	90 έως 97	90 έως 97		K ₄	(-)
6.	Κόστος έκδοσης Αδειών				K ₄	(-)
7.	Κόστος κατασκευής κτιρίου με Αυτεπιστασία					
7.1	Κόστος ημερομισθίων χωρίς τις ασφαλιστικές εισφορές	254.α 3.1	254.α 3.1		K ₁ ≤20%ΣΚ	(+)
	Αποζημιώσεις ημερομισθίων	254.α 3.1	254.α 3.1			(-)
	Επιβαρύνσεις ΙΚΑ, ΤΕΑΕΔΞΕ, δώρων κλπ.	254.α 3.1	254.α 3.1		K3 στις ασφαλιστικές εισφορές περιλαμβάνονται και εκείνες της παρ. 8	(-)
7.2	Κόστος αγοράς υλικών. Στις βασικές τιμές των υλικών περιλαμβάνονται οι παντός είδους επιβαρύνσεις αυτών, ήτοι φόροι, τέλη, δασμοί ΦΚΕ, ειδικοί φόροι κλπ. (Πρότυπα Τεύχη Δημοπράτησης Κτιριακών Έργων ΦΕΚ 509/1976 Τεύχος Β' Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων Αρθρ.7 παρ.3) Στο κόστος της αγοράς των υλικών από τον Κύριο του Έργου περιλαμβάνεται και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Ιδὲ Άρθρο 35 παρ. 1 του Ν.2238/1994)	254.α 3.1 -	254.α 3.1 3.3	ΦΕΚ 509B/1976 N2238/94 Αρθρ. 35	K ₁	(+)

7.3	Κόστος μισθωμάτων μηχανημάτων (Μίσθωμα + ΦΠΑ)	254.9 3.1	254.9 3.1		K ₁	(+)
8.	Κόστος κατασκευής κτιρίων με Εργολαβία ή Υπερβολαβίες συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. όπως προκύπτει από το κατά το ΚΒΣ Τιμολόγιο του Αναδόχου και τυχόν δαπάνες πραγματοποιούμενες απ' ευθείας από τον Εργοδότη					
8.1	Προϋπολογισμός κόστους έργου όπως εξάγεται από την Μελέτη. Αυτός προκύπτει ως άθροισμα γινομένων των τιμών μονάδος των προς εκτέλεση εργασιών και των αντιστοίχων ποσοτήτων που εξάγονται με Αναλυτική Προμέτρηση. Οι τιμές αυτές καθορίζονται στα Αναλυτικά Τιμολόγια του Δημοσίου και βασίζονται επί του κόστους των ημερομισθίων, του κόστους των υλικών και του κόστους των μισθωμάτων όπως αυτά ορίζονται στις παρ. 7.1, 7.2, 7.3 παραπάνω.	257.α 3.1	257.α 3.1		K ₁ οι ασφαλιστικές εισφορές θα προστεθούν σε εκείνες της παρ. 7.1	} Το άθροισμα των στοιχείων 8.1, 8.2, 8.3, 8.4 αντιστοιχεί στην αμοιβή του εργολάβου
8.2	Γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις κλπ., δια πάσης φύσεως βάρη και υποχρεώσεις της Εργολαβίας.	257.β 3.1	257.β 3.1		K ₆	
8.3	Όφελος Εργολαβίας	257.β 3.1	257.β 3.1		K ₁	
8.4	Έκπτωση Δημοπρασίας	3.1	3.1		K ₁	
8.5	Απρόβλεπτες Δαπάνες ή μη δυνάμενες να εκτιμηθούν εκ των προτέρω	257.δ 3.3	257.δ 3.3		K ₁	(-)
8.6	Αναθεώρηση	-	-	N. 1418/84	K ₁	(-)
8.7	Φ.Π.Α. που επιβάλλεται εκ του Νόμου στον Εργολάβο ως εκ του Νόμου υποχρέου	-	3.3		K ₂	(-)
8.8	Αξία υλικών (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που τυχόν χορηγούνται από τον Εργοδότη	3.3	3.2		K ₁	(+)
8.9	Μισθώματα μηχανημάτων (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που τυχόν χορηγούνται από τον Εργοδότη	3.3	3.2		K ₁	(+)
8.10	Προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγείται από τον Εργοδότη μετά των ασφαλιστικών εισφορών	3.3	3.2		K ₁	(-)
9	Χρηματοδοτικά έξοδα			Πόρισμα ομάδας εργασίας ΤΕΕ	K ₆	(-)
						ΣΚ

Συνολικό Κόστος

ΠΙΝΑΚΑΣ 4
ΠΟΡΙΣΜΑ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΟΣΤΟΥΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Στοιχεία Κόστους		ΠΔ. 696/74 (Αρθ/Παρ)	ΠΔ. 696/74 ειδ. Τροποπ. με το Π.Δ. 515/89 (Αρθ/Παρ)	ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	Στοιχείο Κόστους οικοδομών πόρισμα ομάδας ΤΕΕ
1.	Κόστος απόκτησης γης (απαλλοτρίωση, μίσθωση κλπ.)	3.4	3.3		K ₀
2.	Κόστος αποκατάσταση δικτύων ΟΚΩ	46.1	46.1		K ₁
3.	Κόστος Διοίκησης Έργου	-	Αρ. 53 του 515		K ₄ + K ₅
4.	Κόστος μελετών				
4.1	Σκοπιμότητας	86.2.β	86.2.β		K ₄
4.2	Κόστους - Ωφέλειας	-	-	(ΚΠΣ)	K ₄
4.3	Προκαταρκτικές	223.1.2 228.2	223.1.2 228.2		K ₄
4.4	Τεχνικές και Τοπογραφικές Μελέτες	Όλες οι διατάξεις	Όλες οι διατάξεις		K ₄
4.5	Λοιπές μελέτες αμοιβάμενες βάσει ετέρων διατάξεων	3.4	3.4		K ₄
5.	Κόστος επίβλεψης των Έργων	90 έως 97	90 έως 97		K ₄
6.	Κόστος έκδοσης Αδειών				K ₄
7.	Κόστος κατασκευής κτιρίου με Αυτεπιστασία				
7.1	Κόστος ημερομισθίων χωρίς τις ασφαλιστικές εισφορές Αποζημιώσεις ημερομισθίων Επιβαρύνσεις ΙΚΑ, ΤΕΑΕΔΞΕ, δώρων κλπ.	254.α 3.1 254.α 3.1 254.α 3.1	254.α 3.1 254.α 3.1 254.α 3.1		K ₁ K ₁ K ₃ στις ασφαλιστικές εισφορές περιλαμβάνονται και εκείνες της παρ. 8
7.2	Κόστος αγοράς υλικών. Στις βασικές τιμές των υλικών περιλαμβάνονται οι παντός είδους επιβαρύνσεις αυτών, ήτοι φόροι, τέλη, δασμοί ΦΚΕ, ειδικοί φόροι κλπ. (Πρότυπα Τεύχη Δημοπράτησης Κτιριακών Έργων ΦΕΚ 509/1976 Τεύχος Β' Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων Αρθρ.7 παρ.3) Στο κόστος της αγοράς των υλικών από τον Κύριο του Έργου περιλαμβάνεται και ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Ιδέ Άρθρο 35 παρ. 1 του Ν.2238/1994)	254.α 3.1 -	254.α 3.1 3.3	ΦΕΚ 509B/1976 N2238/94 Αρθρ. 35	K ₁
7.3	Κόστος μισθωμάτων μηχανημάτων (Μίσθωμα + ΦΠΑ)	254.9 3.1	254.9 3.1		K ₁
8.	Κόστος κατασκευής κτιρίων με Εργολαβία ή Υπερergολαβίες συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. όπως προκύπτει από το κατά το ΚΒΣ Τιμολόγιο του Αναδόχου και τυχόν δαπάνες πραγματοποιούμενες απ' ευθείας από τον Εργοδότη				

8.1	Προϋπολογισμός κόστους έργου όπως εξάγεται από την Μελέτη. Αυτός προκύπτει ως άθροισμα γινομένων των τιμών μονάδος των προς εκτέλεση εργασιών και των αντιστοίχων ποσοτήτων που εξάγονται με Αναλυτική Προμέτρηση. Οι τιμές αυτές καθορίζονται στα Αναλυτικά Τιμολόγια του Δημοσίου και βασίζονται επί του κόστους των ημερομισθίων, του κόστους των υλικών και του κόστους των μισθωμάτων όπως αυτά ορίζονται στις παρ. 7.1, 7.2, 7.3 παραπάνω.	257.α 3.1	257.α 3.1		Κ ₁ οι ασφαλιστικές εισφορές θα προστεθούν σε εκείνες της παρ. 7.1
8.2	Γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις κλπ., δια πάσης φύσεως βάρη και υποχρεώσεις της Εργολαβίας.	257.β 3.1	257.β 3.1		Κ ₅
8.3	Όφελος Εργολαβίας	257.β 3.1	257.β 3.1		Κ ₁
8.4	Έκπτωση Δημοπρασίας	3.1	3.1		Κ ₁
8.5	Απρόβλεπτες Δαπάνες ή μη δυνάμενες να εκτιμηθούν εκ των προτέρω	257.δ 3.3	257.δ 3.3		Κ ₁
8.6	Αναθεώρηση	-	-	N. 1418/84	Κ ₁
8.7	Φ.Π.Α. που επιβάλλεται εκ του Νόμου στον Εργολάβο ως εκ του Νόμου υποχρέου	-	3.3		Κ ₂
8.8	Αξία υλικών (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που τυχόν χορηγούνται από τον Εργοδότη	3.3	3.2		Κ ₁
8.9	Μισθώματα μηχανημάτων (συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.) που τυχόν χορηγούνται από τον Εργοδότη	3.3	3.2		Κ ₁
8.10	Προσφορά εργασίας που τυχόν χορηγείται από τον Εργοδότη μετά των ασφαλιστικών εισφορών	3.3	3.2		Κ ₁
9	Χρηματοδοτικά έξοδα			Πόρισμα ομάδας εργασίας ΤΕΕ	Κ ₆
Συνολικό Κόστος					Άθροισμα Στοιχείων Κόστους